

30
89

247

XVII

CAPITVM TOTIVS OPERIS

I N D E X

Primus liber continet Capita 39.

PERIS præfatio.
 Proœmium primi libri.
 De ossibus. Cap. 1. fol. 1
 De ossibus capitis: Cap. 2. 3
 De aurium ossiculis. Cap. 3. 7
 De ossibus maxilla superioris Ca-

pit. 4. 8
 De osse ingali. Cap. 5. 9
 De ossibus maxilla inferioris. Cap. 6. 9
 De dentibus. Cap. 7. 10
 De capitis, & maxilla superioris foraminibus Cap. 8. 11
 De osse hyoide. Cap. 9. 13
 De dorso. Cap. 10. 13
 De cervicis vertebris. Cap. 11. 14
 De vertebris thoracis. Cap. 12. 16
 De vertebris lumborum. Cap. 13. 18
 De osse sacro. Cap. 14. 18
 De osse coccygis. Cap. 15. 19
 De ossibus thoracis. Cap. 16. 20
 De ossibus, siue cartilaginibus cordis. Cap. 17. 22.
 De scapulis. Cap. 18. 22
 De claviculis. Cap. 19. 25
 De osse humeri. Cap. 20. 26
 De ulna, & radio. Cap. 21. 28
 De ossibus brachialis. Cap. 22. 31
 De post brachiali. Cap. 23. 32
 De ossibus digitorum. Cap. 24. 33
 De ossibus se saminis. Cap. 25. 34
 De ossibus ilium, & cotendicis. Cap. 26. 35
 De osse femoris. Cap. 27. 38
 De tibia, & fibula. Cap. 28. 39
 De patella genu. Cap. 29. 41
 De pedis ossibus. Cap. 30. 42
 De osse calcis, & naviformi. Cap. 31. 43
 De tarso. Cap. 32. 44
 De pectine, seu planta pedis. Cap. 33. 44
 De ossibus digitorum pedis. Cap. 34. 45
 De vr quibus. Cap. 35. 45
 De cartilagine palpebrarum. Cap. 36. 45.
 De cartilagine aurium. Cap. 37. 45
 De cartilagine narium. Cap. 38. 46
 De laryngis cartilagine. Cap. 39. 46

Secundus liber habet Cap. 42.

De ligamentis. Cap. 1. 69
 De cute, cuticula, membrana carnosam
 vniuerso corpori obducta, & adipe in-
 ter ipsam, & cutem interposito. Ca. 2. 70
 De musculis, & primum quid sit musculus. Cap. 3. 72
 De musculorum differentijs. Cap. 4. 72.

Anat. Val.

De musculus frontis. Cap. 5. 74
 De musculis palpebrarum. Cap. 6. 75
 De musculis oculorum. Cap. 7. 75
 De musculis nasi. Cap. 8. 76
 De musculis genarum. Cap. 9. 76
 De musculis labiorum. Cap. 10. 77
 De musculis maxilla inferioris. Cap. 11. 78
 De musculis ossis hyoidis. Cap. 12. 79
 De musculis linguam mouentibus. Cap. 13. 80
 De musculis laringem mouentibus. Cap. 14. 81
 De musculis brachium mouentibus. Cap. 15. 83
 De ligamentis humeri os colligantibus. Cap. 16. 85
 De musculis scapulas mouentibus. Cap. 17. 86
 De musculis caput mouentibus. Cap. 18. 87
 De capitis, & priorum duarum cervicis vertebrarum
 ligamentis. Cap. 19. 89
 De musculis abdominis. Cap. 20. 90
 De musculis testium. Cap. 21. 91
 de musculis thoracem mouentibus. Cap. 22. 92
 de ossium thoracis ligamentis. Cap. 23. 94
 de musculis dorsum mouentibus. Cap. 24. 95
 de dorsi vertebrarum ligamentis. Cap. 25. 98
 de musculis cubitum flectentibus, & extendentibus.
 Cap. 26. 98
 de musculo volæ manus membranam efformante Cap.
 27. 100
 de carnea interne manus regionis substãtia C. 28. 101
 de musculis manus digitos mouentibus. Ca. 29. fol. 101
 de musculis manum super brachiale mouentibus. Ca.
 30. 105
 de musculis radium sursum, deorsumq; agentibus. Ca
 pit. 31. 107
 de vlna radij, & ac manus ligamentis. Cap. 32. 107
 de musculis genitalis. Cap. 33. 109
 de musculis cervicis vesica. Cap. 34. 109
 de ani musculis. Cap. 35. 110
 de musculis crus mouentibus. Cap. 36. 110
 de musculis femur mouentibus. Cap. 37. 111
 de musculis pedem mouentibus. Cap. 38. 116
 de musculis pedis digitos mouentibus. Cap. 39. 119
 de coxendicis, & genu articularum, deque reliquis om-
 nibus tum cruris, tum pedis ligamentis. C. 40. 121
 de musculorum numero. Cap. 41. 123
 de membrana, quæ ossa inuestit periostion dicta. Cap.
 42. 123

Tertio libro continentur Cap. 18.

De membrana, quæ omnia hæc inuoluit or-
 gana Peritoneum vocata. Cap. 1. 179
 De stomacho. Cap. 2. 180
 De ventriculo. Cap. 3. 181
 de intestinis. Cap. 4. 182
 de mesenterio. Cap. 5. 184

3 de

INDEX CAPITVM.

De omento,	Cap. 6. 184
De iecore,	Cap. 7. 185
De cysti fellis,	Cap. 8. 186
De liene,	Cap. 7. 186
De renibus,	Cap. 10. 187
De vesica,	Cap. 11. 188
De virilibus organis generationi deseruientibus. Ca- pit. 12. 189	
De genitati,	Cap. 13. 191
De vtero, ceterisq; omnibus mulieribus organis gene- rationi deseruientibus,	Cap. 14. 192
De muliebribus testiculis,	Cap. 15. 195
De fetu, & secundinis,	Cap. 16. 196
De fetu in vtero consistentis nutrimento,	Capit. 17. 198
De mammis,	Cap. 18. 199

Quartus liber continet Cap. 9.

V ANAM in corporis parte vitales spiritus procreentur,	Cap. 1. 223
De membrana costas succingente, qua Pleura ideo dicitur,	Cap. 2. 223
De mediastino,	Cap. 3. 224
De aspera arteria,	Cap. 4. 225
De faucium glandulis qua tonsillas Chirurgi appellat.	Cap. 5. 227
De Columella,	Cap. 6. 227
De pulmonibus,	Cap. 7. 227
De cordis inuolucro,	Cap. 8. 228
De corde,	Cap. 9. 229

Quintus liber continet Cap. 11.

D E membranis organa haec inuestientibus	Cap. 1. 239
De cerebro, & cerebello,	Cap. 2. 240
De calloso vocato corpore, ac ventricu- lorum septo,	Cap. 3. 241
De cerebri ventriculis,	Cap. 4. 242
De cerebri corpore testudinem referente,	Cap. 5. 243
De cerebri glandula pineae nuci simili,	Cap. 6. 244
De cerebri testibus, ac natibus,	Cap. 7. 244
De vermicularibus cerebri processibus. C. 8. fol. 244	
De pelui, & glandula cerebri pituitum ex purganti- bus,	Cap. 9. 244
De sensibus exterioribus,	Cap. 10. 245
De oculis,	Cap. 11. 246

Sextus liber habet Cap. 14.

V ENA quid,	Cap. 1. 263
Arteria quid, quis ipsius vsus, & sub- stantia,	Cap. 2. 264
De venarum, arteriarumque numero.	Cap. 3. 264

De glandulis, venarum, arteriarumque de ductibus appositis,	Cap. 4. 272
De vena portae exortu, ac distributione,	Cap. 5. 266
De vena caua, & primum vbi vena portae ramis in ie- core committatur,	Cap. 6. 268
De vena cauae supra iecur distributione. c. 7. fol. 268	
De axillaris, & humerali vena in brachium propa- gatione,	Cap. 8. 272
De vena cauae infra iecur distributione. Ca. 9. fol. 274	
De vena cauae in crus propagatione,	Cap. 10. 277
De magne arteriae exortu, & propagatione supra cor.	Cap. 11. 280
De magne arteriae infra iecur distributione. C. 12. 282	
De venis, & arterijs intra caluariam consistentibus.	Cap. 13. 285
De vena arteriali, & arteria venali,	Cap. 14. 288

Septimus liber continet Cap. 15.

N ERuus quid, quae ipsorum differentia, quis exortus,	Cap. 1. 309
Quot neruorum paria ex cerebro pro- deam, & ex dorsali medulla priusquam è cranio excedat,	Cap. 2. 310
De primo, & secundo cerebri. neruorum pari.	Capit. 3. 311
De 3. & 4. cerebri neruorum pari.	Cap. 4. 311
De quinto cerebri neruorum pari.	Cap. 5. 312
De sexto cerebri neruorum pari.	Cap. 6. 313
De septimo cerebri neruorum pari.	Cap. 7. 314
De dorsali medulla, & neruis ab ea prodeuntibus.	Cap. 8. 314
de neruis à ceruice prodeuntibus,	Cap. 9. 315
de neruis è thoracis vertebrae excidentibus.	Cap. 10. 317
de neruis è lumborum vertebrae prodeuntibus.	Cap. 11. 318
de neruis ab osse sacro manantibus,	Cap. 12. 318
de neruis in brachia distributis,	Cap. 13. 319
de neruis in crus propagatis,	Cap. 14. 321
de olfactus, gustatus, ac tactus organis.	Cap. 15. fol. 323

Indicis Capitem Finis.

INDEX RERVM OMNIUM

PRAESENTI OPERE CONTENTARVM

COPIOSISSIMVS.

M

- ADOMINIS** musculi octo, eorumque historia. fol. 90. 91
- Adeps** inter cutem, & membranā carnosā quibus animantibus copiosior obtegerit, & adeps in alijs corporis partibus, ipsiusq; vsus. 71
- Adeps** in iuuenibus albus, in senibus flavus, & cur. 71
- Adeps** interdum in ventriculi fundo consistens. 182
- Adeps** inter cartilagineas laryngis, & tertiam tunicam. 226
- Adeps** durus ad cordis basim. 229
- Adipis** inter cutem, & membranam carnosam generatio. 71
- Ad** quid deseruiant. 197
- Aer** quomodo intus extraque mittatur & quibus instrumentis. 94
- Aer** quomodo in cor ingrediatur. 223
- Aer** intro & extra missus quid praestet. 226
- Aer** quomodo vocem efformet. 226
- Ala** cordis dextra flexilior quam sinistra. 230
- Alas** nasi quas, & quare ita vocent Anatomes periti. 46
- Ala** siue auriculæ cordis, & ipsarum munus. 230
- Αλλαντοειδής** primū fetus inuolucrum græcis dictū. 197
- Αμνιός** secunda foetum inuoluens membrana græcis dicta. 197
- Αμφιβληστροειδής** secunda oculi tunica, alias retina dicta. 246
- Amictus** secundum fetus inuolucrum. 197
- Anatome** ad medicinam potius quam ad aliam disciplinam pertinet.
- Anatomen** Galenus descripsit simia utens.
- Anatome** cur primum exerceri cepit.
- Anatomen** virorum exercuerunt Herophylus, & Erasistratus.
- Anatome** non solum virorum, sed etiam mortuorum cur vetita fuerit.
- Anatome** quantum pictoribus necessaria. 129
- Animantia** bruta menstruis purgationibus carentia gignendi vi pollent. 198
- Animella** sunt mesenterij glandulae. 265
- Anostomosis** quid. 275
- Antiquis** cur tanta fides habenda non sit, quantam aliqui habent.
- Anus** tres obtinet musculos ipsorumq; historia. 110
- Anularis** cartilago laryngis. 47
- Apophysis** quid. 2
- Appendicem** singuli dentes habent, quæ in pueris excidit. 10
- Appendices** ossium quem habeant vsus. 1
- Appendices** processuum vertebrarum cervicis. 15
- Appendicis** maioris lateris scapularum. 25
- Appendices** vertebrarum dorso. 14
- Appendices** superiores inferioresque pectinis manus quomodo inuicem, & cum alijs ossibus committantur, ipsarum sinus, & vsus. 32
- Appendices** ossium postbrachialis statim ossibus suis ununtur. 32
- Appendices** ossium postbrachialis cur ossibus grandiores. 33
- Appendices** ossis femoris ubi & quomodo proximis ossibus committantur. 38
- Appendices** tibiae fibulaeque superiores, & inferiores, ac earum discrimen. 39
- Appendices** inferiores tibiae, ac fibulae singulae processum habent, & inter illos sinum. 40
- Appendix** ossium accessus.
- Appendix** processus spinæ scapulae, quæ in pueris pluribus extruitur ossiculis. 24
- Appendix** capitum claviculae, ipsiusque cartilagineae. 25
- Appendix** humeri magna, & ipsius caput. 26
- Appendix** inferior humeri ex qua caput exterius, & interius extruitur, utque committatur. 27
- Appendix** capitis vlnæ, & processus. 28
- Appendix** postremi vlnæ processus interdum verodua, & quomodo committantur. 28
- Appendix** radij, ipsius sinus, & vsus. 29
- Appendix** ossium pectinis manus. 32
- Appendix** ossis ilium ipsius descriptio, & vsus. 36
- Appendix** superior vlnæ quam formam vsusq; habeant sede anteriori. 40
- Appendix** tibiae posteriori sede descripta, & ipsius sinus. 40
- Appendix** fibulae. 40
- Appendix** ossium Tarsi. 44
- Aqua** in cordis capsula contenta vsus. 220
- Aqua** cur celeriter adeo & copiosa ex oculis excidat. 242
- Aqua** in partu erumpentes quid sint. 197
- Aranea** prima oculi tunica aranearum telis similis. 246
- Ardorem** rigentem ut persentiant qui gonorrhoea tenentur. 192
- Arteria** est uena pulsus edens, aspera arteria est pulmonis. 225
- Arteria** Hippocr. Plat. & Aristot. temporibus de aspera arteria solum dicebatur, cetera vero arteria quomodo in venarum numero haberentur. 264.
- Arteria** magna quomodo ex editiore sinistri cordis ventriculi regione oriatur, & ipsius distributio. 280

Arteriae

I N D E X

<i>Arteria magna iuxta cor in duas parte. directus,</i> <i>& illius quæ supra cor reperit historia, ac distribu-</i> <i>tio.</i>	280	<i>Arteria laryngem, & linguam petentes,</i>	281
<i>Arteria magna infra cor propagatio.</i>	282	<i>Arteria coctionis organa adeuntes.</i>	282.283
<i>Arteria magna iuxta os sacrum directus,</i>	284	<i>Arteria omentum, intestina, ventriculum, cystim fel-</i> <i>lis, gulam, & lienem petentes.</i>	283.284
<i>Arteria primam petens costam, tum diuisa quatuor</i> <i>priorum costarum interuallis dorsali medullæ, mu-</i> <i>sculis, & capiti ex porrecta.</i>	280	<i>Arteria septi transversi.</i>	282
<i>Arteria editissimam ossis pectoris sedem petens, de-</i> <i>inde ad costarum cartilagineas, & rectos abdomi-</i> <i>nis musculos descendens.</i>	280	<i>Arteria costarum musculos, dorsalem medullam, et</i> <i>dorsi musculos petentes.</i>	282
<i>Arteria thoracis musculis, axillarum glandulis, &</i> <i>thoracis lateribus ex porrecta.</i>	281	<i>Arteriæ renes accedentes, ipsarumque variis exor-</i> <i>tus,</i>	283
<i>Arteria posteriores cervicis musculos petens.</i>	280	<i>Arteriæ lumbos, peritonæum & ilia petentes.</i>	284
<i>Arteria in axillam iter habens, & in scapulae muscu-</i> <i>los, & in humeri summum digesta.</i>	288.281	<i>Arteriæ in vesicam utrumque repentes,</i>	284
<i>Arteria sinistrum petens brachium, & qui ad digi-</i> <i>tos usque digeratur.</i>	281	<i>Arteriæ genitalis cutem adeuntes.</i>	284
<i>Quæ dextrum petit.</i>	282	<i>Arteriæ in crus propagata.</i>	284
<i>Arteria cuius pulsus contrectatur.</i>	281	<i>Arteriæ in pedem, & digitos distributa.</i>	285
<i>Arteria temporis sinistri, & pone aures pulsus edē</i> <i>tes sensibilem.</i>	281.282	<i>Arteriarum, venarumque intra cranium variis con-</i> <i>gressus, atque directus.</i>	285
<i>Arteria in caput repens, & eius historia.</i>	281	<i>Arteria caput petant quot.</i>	286
<i>Arteria genas petens.</i>	128	<i>Arteriæ secundinis similes in ventriculo dextro, &</i> <i>sinistro ex quo fiant.</i>	288
<i>Arteria dextrum accedens brachium.</i>	281	<i>Arteriarum & venarum umbilicarum incessus.</i>	196
<i>Arteria mesenterium adiens 183. mesenterium, &</i> <i>intestinum.</i>	284	<i>Articulus primus quatuor manus digitorum primo</i> <i>pollicis similis est.</i>	34
<i>Arteriæ seminalis exortus.</i>	284	<i>Articulus secundus, & tertius omnium manus digi-</i> <i>torum, ut secundus pollicis articulantur.</i>	34
<i>Arteria pubis ossis foramen traiciens, & in conter-</i> <i>minos musculos directus.</i>	284	<i>Articulatio coniunctionis species.</i>	2
<i>Arteria inguina perreptans, & ramos musculis fe-</i> <i>mur mouentibus, & posteriora ipsius occupanti-</i> <i>bis porrigens.</i>	284.285	<i>Articulatio siue coniunctio quid.</i>	2
<i>Arteria sub malleolo, cuius pulsatio perseritur.</i>	285	<i>Arthrodia articuli species.</i>	3
<i>Arteriæ varia in pedem distributio.</i>	285	<i>Asperitates, & sinus ossis tali, & ipsorum usus.</i>	42
<i>Arteria prima, & secunda, venaq; prima & secun-</i> <i>da caput adeuntes, qua ingrediantur.</i>	285.286	<i>Aspera arteria, & ipsius historia.</i>	225
<i>Arteria tertia caput petens quæ ingrediatur, quotq;</i> <i>in partes digeratur.</i>	285	<i>Aspera arteria unica est, cuosque obtinet ramos in</i> <i>duos directos. sicque deinceps.</i>	225
<i>Arteria venalis quam obtineat tunicam, & cur ita</i> <i>dicta.</i>	288.289	<i>Aspera arteriæ figura, & compositio.</i>	225
<i>Arteriæ venalis exortus, & distributio.</i>	288	<i>Aspera arteria quid varietatis in deglutitione, et re-</i> <i>spiratione subeat.</i>	226
<i>Arteria venalis plena sanguine.</i>	289	<i>Aspera arteriæ usus.</i>	226
<i>Arteriæ venalis, et uenæ arterialis munus.</i>	288.289	<i>Astragalus pedis os.</i>	42
<i>Arteriæ quid sint, quidq; contineant.</i>	264	<i>Aurem mouebat Marsilia Hispalensis.</i>	72
<i>Arteriarum ex corde, nervorum ex cerebro, vena-</i> <i>rum ex iecore ortus.</i>	263	<i>Aures & ipsarum cartilagineas.</i>	45
<i>Arteriæ originem habent ex corde.</i>	280	<i>Aures siue alæ cordis, ipsarumque munus.</i>	229
<i>Arteriæ in homine duæ, & ipsarum ortus & distri-</i> <i>butio.</i>	265	B	
<i>Arteriæ duplici donantur tunica peculiari, & com-</i> <i>muni.</i>	264	B <i>OVES recēs castrati cur prole habuerint.</i>	276
<i>Arteriarum fibræ, ipsarumque munus.</i>	264	<i>Bilis foetum expulsionem opitulatur.</i>	186
<i>Arteriæ cur transversas fibras plures quam obli-</i> <i>quas obtineant.</i>	264	<i>Bilis in cystim ingressus, & egressus quæ fiant.</i>	186
<i>Arteriarum & venarum discrimen.</i>	262	<i>Brachiale octo constructur ossibus, horumque historia.</i> <i>34. cur pluribus donetur ossibus 30. ipsius quali-</i> <i>tates.</i>	31
<i>Arteriæ soporales dictæ harumque historia.</i>	282	<i>Brachium septem mouetur musculis.</i>	38
<i>Arteriæ soporales cur ita dictæ, & mixum in ipsis</i> <i>Realdi experimentum.</i>	283	<i>Brachiale unico osse constructum videtur, & ipsius</i> <i>structura.</i>	30
<i>Arteriæ in caput propagata.</i>	282	<i>Bregma in pueris pars ossis frontis.</i>	6
		C	
		C <i>ALX, vide os calcis.</i>	
		<i>Caluaria capitis os latinis dicta.</i>	4
		<i>Cambium liquor est quo membra nutriuntur.</i>	190
		<i>Canalis urinae ipsiusque descriptio.</i>	192
		<i>Canalis exiguus, in manus digitorum ossibus occur-</i> <i>rens,</i>	

I N D E X

rens, ipsiſque uſus.	33	Cartilago pubis os coxendici colligans, quomodo ipſum alliget, utque crescente homine minus appareat.	37
Caput in offe quid.	3	Cartilagineſ aurium, ipſarumque munus.	45
Caput quid, figura ipſius naturalis, & non naturalis.	3	Cartilago prima laryngis bipartito diſciſſa; ipſiusque proceſſus.	46
Caput 14. muſculis priuatim mouetur horumque hiſtoria.	18. 19. 20	Cartilago prima laryngis in duas dirempta, & ipſius hiſtoria 46. Secūda, ipſius proceſſus & ſinus 5. Tertia in duas partita 6. Quarta græcis dicta Εμυλωτις.	47
Caput retrorſum 12. agitur muſculis ſecundo pari pro duobus connumerato, in priora duobus tantum.	89	Cartilago ſecunda laryngis Anularis veſalio dicta quod anulum referat, quo ſagittarij Turca utuntur.	47
Caput appendicis humeri, partes ipſius & uſus.	26	Cartilagineſ coſtarum quo inuicem differant. 20.	
Capita clauicularum offis peſtoris ſinibus ſimilia, ipſorumque hiſtoria.	25	Cartilagineſ tibiæ ſinus adaugentes, ipſarum coalitus & hiſtoria.	40
Caput clauiculæ ſummo humero articulatum. ibid.		Cartilaginum palpebrarum ſtructura, & uſus.	45
Caput offis humeri ed externam trocleæ ſedem, & ipſius uſus.	27	Cartilaginum laryngis figura.	225
Caput eiufdem in interna ſede, & ipſius ſinus. ibid.		Cartilagineſ laryngis tres & ipſarum hiſtoria.	46
Caput radij, cur non pro ratione brachialis craſſitiei auctum.	29	Cartilagineſ faucium aduſque pulmones C. literam imagine referunt, & cur.	47
Caput primi offis brachialis 31. ſeptimi.	32	Cauitates offis frontis.	4
Caput ſuperius offis femoris coxendicis offis quomodo iungatur, & ipſius deſcriptio inferius cruris offibus.	38	Cauitates offis frontis aerem cerebrum petentem diſponunt, uti pulmones eum qui ad cor deferuntur.	6
Caput appendicum offium peſtiniſ pedis.	44	Cerebri glandula pineæ nuci ſimilis, & ipſius hiſtoria.	48
Capita quibus offa peſtiniſ pedis lateribus iunguntur.	44. 45	Cerebri magnitudo, ſitus & figura.	240
Capitula coſtarum ubi intexantur.	21	Cerebri proceſſus tineaſ ſimiles ipſorum ſitus, & uſus.	244
Capitulum ceruicis radij.	28	Ceratoides ſiue cornea, quarta oculi tunica.	246
Capitula offium poſtbrachialis.	32	Cerebrum cur in capite poſitum.	139
Capitulum & ligamenta ad ſines digitorum manus, ipſorumque uſus.	334	Cerebrum quæ cuſtodiant.	139
Capitulum primi & ſecundi offis pollicis manus.	30	Cerebrum pulſum edit ut cor.	140
Capitulum ſibulæ ſedis ſuperioris eiufque uſus.	4	Cerebrum quot in partes diuidatur.	140
Caput quid, quæ ipſius naturalis, & non naturalis figura.	3	Cerebrum quid in ſiniſtram, ac leuam dirimat. 240. & 241.	
Cardinalis cibo ſanguinis reiectione peremptus.	267	Cerebri figura.	241
Caro multa capitis muſculis ſubieſta.	92	Cerebrum impreſſiones habet cauas & anfracuoſas inteſtinorum gyris ſimiles, ipſarumque uſus. ibid.	
Caro ex interiore coxendicis regione naſcens, ipſiusque uſus.	116	Cerebri color & ſubſtantia.	ibid.
Caro in interna manus regione conſiſtens, quæ ipſius ſubſtantia quæ munera.	101	Cerebrum cur non ſit medulla offium capitis, ut quidam aiunt.	ibid.
Carotides venæ ſoporales dictæ.	282	Cerebrum uenis caret manifeſtis.	ibid.
Cartilago a communibus articulorum ligamentis varia tendini ſimilis in angulo connexus inferioris maxillæ, unde oriatur, & quem præſtet uſum.	10	Cerebri pituita quæ expurgetur.	244
Cartilago peſtoris enſiformis quem habeat uſum.	fol. 22	Cerebrum duos obtinet canales ad pituitæ expurgationem. 244. Canales quatuor idem præſtantes.	245
Cartilago maioris ſcapularum lateris, longe minor homini quam cæteris animantibus obtigit.	23	Cerebrum tres duntaxat habet uentriculos ipſorumque hiſtoria.	242
Cartilago ſinus ſcapulæ cur, luxatum humerum reponi uetet.	23	Cerebri corporis teſtudinē referentis hiſtoria.	243
Cartilago ſinus ceruicis ſcapulæ cur extrorſum adeo protuberet, ipſius ortus & deſcriptio.	24	Cerebrum ſenſus experſ, unde etiam dubitat autor, ſitne neruorum principium.	309
Cartilago enſiformis.	24	Ceruix ab occipitis ſine ad humeros pertinet, ſeptem donatur uertebriſ, ipſarumque hiſtoria.	14
Cartilago quæ a radio ducta inter brachiale & ulnam abſque adhaſu adigitur, & ipſius.	28	Ceruix in offe quid.	4
Cartilago appendicis radij, & ipſius progreſſus.	20. 30	Ceruix ſcapulæ, ipſius ſinus & uſus.	23
Cartilago ſinus coxendicis, ipſiusque officium.	37	Ceruix radij, capitulum, ſinus, & ipſius uſus. fol. 28	
		Ceruicis & corporis uti ſitus.	192
		Ceruicis	

<i>Cervicis uteri interior constitutio, ipsius substantia.</i>	89
194.	
<i>Cervix uteri in puellis intrinsecus levis est & mollis, in ceteris secus.</i>	194
<i>Cervix uteri muliere in libidinem concita, ampliat.</i>	194
<i>Cervix vesicæ musculum habet, ipsius descriptio, differentia & usus.</i>	109
<i>Chylus substantia est alba, in quam cibus in ventriculo conuertitur.</i>	189
<i>Chylus in hepate in sanguinem commutatur, & ab inutilibus humoribus depuratur.</i>	190
<i>Chirurgia pars medicina antiquissima & cur.</i>	
<i>Chondron idem quod cartilago.</i>	20
<i>Choroides sunt plexus quidam cerebri secundinis similes.</i>	287
<i>Choroides tertia oculi tunica dicta vasa.</i>	246
<i>Cibus cur confici possit, pyloro etiam haud ita ut fertur clauso.</i>	181
<i>Cibus quatuor subit cottiones antequam in corporis substantiam conuertatur.</i>	189
<i>Cibus antequam totus fuerit confectus nihil e ventriculo excidere falsum est.</i>	189
<i>Cibus in ventriculo in albam vertitur substantiam, quæ chylus dicitur.</i>	189
<i>Cibus haud simul vniuersus in chylum vertitur.</i>	189. 190.
<i>Cibus in ventriculo quis primum quis postea conficiatur, & confectus qua elabatur.</i>	190
<i>Cibus est totus vomitu reijcitur qua ratione corpus alitur.</i>	190
<i>Cibo moderatè, & copiosius sumpto quomodo iecur alatur.</i>	190
<i>Circulus inter humorem chrySTALLinum, & vitreum quis.</i>	247
<i>Clavicula, & ipsarum historia.</i>	25
<i>Clavicularum positio, & figura.</i>	25
<i>Clavicularum substantia.</i>	25
<i>Clavicularum linea, impressionis, asperitates, foramina, & usus.</i>	26
<i>Coarticulatio species coniunctionis.</i>	2
<i>Columella cur ita dicta.</i>	227
<i>Commissura caluarie naturalis tres fere sunt, ipsarum nomina, & situs.</i>	4
<i>Commissura coronalis, ipsius termini & positio.</i>	4
<i>Commissura lambdoyis, & sagittalis.</i>	4
<i>Commissura capiti non naturalium.</i>	4
<i>Commissura duæ supra aures squamose dicta.</i>	4
<i>Commissura nomine carens, auctori dicta hyodis.</i>	4
<i>Commissura ossium capitis aliæ alijs conspectiores.</i>	5
<i>Commissura capitis atate vltius procedente minus conspicua offeruntur.</i>	5
<i>Commissura capitis in pueris potentiores sunt & lenta magis.</i>	6
<i>Commissura ac linea, siue harmonia capitis quid prestent.</i>	5.6
<i>Commissurarum capitis vulnera periculosa magis quam ossium.</i>	6
<i>Commissura propria superioris maxilla nouem sunt, vtrunque quatuor, vna in medio, ipsarumque incessus.</i>	212
<i>Compendium operis.</i>	212
<i>Compendium partium oculi.</i>	247
<i>Conarion glandula cerebri pinea nuci similis dicta.</i>	244.
<i>Coniunctio ossium symphysis dicta duas habet species.</i>	2
<i>Coniunctio siue articulatio quid.</i>	3
<i>Coniunctionis tres species sunt, quarum tertia nomine caret.</i>	2
<i>Coniunctio genu ad latera non mouetur.</i>	38
<i>Corde omnia animantia prædita, aut copiam simili.</i>	223
<i>Cordis magnitudo, & substantia.</i>	229
<i>Cordis medium thoracis tenet mucro ad laeuam uertit.</i>	ibid.
<i>Cordis situs, figura & reliqua.</i>	ibid.
<i>Cordis inuolucra.</i>	228
<i>Cordis uentriculi historia.</i>	230
<i>Cor tenui membrana ob ductum ad ipsius basim multo adipe referta.</i>	ibid.
<i>Cor neruorum principium cur aliquibus uisum.</i>	231
<i>Cor in quibusdam animantibus os intus gerit autori uisum, in ueruecibus, Galeno in Elephante.</i>	22
<i>Cor nullius nerui origo.</i>	309
<i>Cor Arteriarum principium.</i>	280
<i>Cor vitales spiritus gignit.</i>	223
<i>Cor uti aerem suscipiat.</i>	223
<i>Cor cur ita durum effectum.</i>	229
<i>Cor cur extrinsecus laue.</i>	ibid.
<i>Cordis aq̄, siue auriculæ duæ ipsarumque usus.</i>	ibid.
<i>Corona uteri.</i>	193
<i>Coronon quid.</i>	3
<i>Corones ulne processus.</i>	27
<i>Corporis callosi cerebri situs & historia.</i>	241
<i>Corporis callosi usus.</i>	242
<i>Corpus callosum superiori sede duos riuolos habet ipsorumque historia.</i>	243
<i>Corporis cerebri testudinem referentis historia.</i>	ibid.
<i>Corporis cerebri testiculis, & natibus similis historia.</i>	244
<i>Corpus musculi est ubi fibræ magis distant, plusque carniū habetur.</i>	74
<i>Corpora uertebraꝝ cervicis præterquã primæ, ouata sunt, ipsorū commissionis modus, & ratio.</i>	15. 16
<i>Corpora duo penem constituentia ipsorumque historia.</i>	191
<i>Costæ utrinque 12. quandoque uero ab altero laterum 13. ipsarum diuisio.</i>	
<i>Costarum in substantia, longitudine, ac latitudine discernimen & conuenientia.</i>	20
<i>Costæ anterior, ut committantur.</i>	ibid.
<i>Costæ ubi tubercula habeant, & asperitates, & quid ea præstent.</i>	ibid.
<i>Costæ ipsarūque cartilagine extrinsecus curuæ sunt, ac laues non tamen vbiq̄.</i>	ibid.
<i>Costarum a dorsi uertebra abscedentium ductus tñ & cartilaginum.</i>	21
<i>Costæ ad quid effectæ, curque alibi osseæ alibi cartilagineæ.</i>	21
	Costæ

I N D E X

<i>Costæ ut thoracis vertebris articulentur, ipsarumque capitula.</i>	22	<i>Diarthrosi et synarthrosi coniunctionis species, et reliquæ ipsarum differentiæ. 42. nomina earum.</i>	190
<i>Costæ quæ primo & secundo pectoris ossibus committantur, & quomodo.</i>	ibid.	<i>Didymion hoc est exiguus testiculus par cerebri. fol.</i>	244.
<i>Costæ cartilaginibus non alligantur, sed in eas abeunt.</i>	94. 95.	<i>Discrimen inter ligamenta.</i>	70
<i>Coxendix quid.</i>	35	<i>Digitus manus singuli tria habent ossa, eorumque historia.</i>	33
<i>Cranium capiti os.</i>	45	<i>Digitus manus quam varie moveantur, & cur.</i>	34
<i>Cubitus siue vlna quid.</i>	28	<i>Digitus manus 28. musculis aguntur, ipsorumque historia.</i>	101
<i>Cubitum duo flectunt muscoli, duo extendunt.</i>	98. 99.	<i>Digitus pedis pollice excepto mouentur, ut manus digiti.</i>	45
<i>Cutis quid, & ipsius descriptio.</i>	70	<i>Digitus pedis singuli ternis constant ossibus, præter pollicem qui duobus extruitur.</i>	45
<i>Cutis pars spermatica.</i>	ibid.	<i>Diuisio partium corporis nostri.</i>	1
<i>Cutis disrupta cur non regneretur.</i>	70. 71	<i>Diuisio ossium.</i>	2
<i>Cutis quam uarie nervos excipiat.</i>	70. 71	<i>Diuisio ossium capitis.</i>	3
<i>Cutis quam varie subiectis hæreat partibus.</i>	70	<i>Diuisio dorsti.</i>	14
<i>Cutis quam exquisito sensu polleat.</i>	70	<i>Diuisio cerebri.</i>	240
<i>Cutis ubi moueatur, quo instrumento, & ubi hirsuta sit.</i>	71	<i>Diuisio venarum. 264. Arteriarum.</i>	265
<i>Cutis ubique foraminibus peruia est exiguis, qui Pori dicuntur, & horum usus: alia ipsius foramina euidencia.</i>	71	<i>Dorsum in ceruicem, scapulas, lumbos, & os sacrum diuiditur.</i>	14
<i>Cutis crassitie in partibus variat totaque hominibus tenuior est, quam brutis.</i>	71	<i>Dorsum ex quot vertebris cõstet, earumque historia.</i>	14
<i>Cutis tota cuticula obtegitur, quæ græcis δειπμις dicta est, utque disrupta regeneretur.</i>	71	<i>Dorsum sedecim præditum musculis horumque enarratio a 95. ad 96.</i>	95
<i>Cutis in homine cur intacta membrana carnosâ detrahatur.</i>	71	<i>Dorsti & partium ipsius motus.</i>	183
<i>Cutis faciei membranæ carnosæ ubi adhæreat.</i>	77	<i>Duodenum quod.</i>	239
<i>Cutis genarum licet in muscolum non conuertatur, cur moueatur.</i>	77	<i>Dura mater prima cerebrum contegens membrana, & ipsius historia.</i>	239. 240
<i>Cutis equorum, & asinorum carneis fibræ referta.</i>	71. 72.	<i>Dura mater intrinsecus læuis pellucida, & humore aqueo oblita.</i>	240
<i>Cystis fellis figura, membranæ ac fibræ.</i>	186	<i>Dura mater processum edit instar falcis, qui dextrâ cerebri partem a sinistra dirimit.</i>	240
<i>Cystis fellis officium.</i>	186	<i>Dura mater cerebrum a cerebello dirimit.</i>	40
<i>Cystis fellis meatus in sinem duodeni inseritur.</i>	186	<i>Dura matris officium.</i>	240
<i>Cystis fellis situs, & historia.</i>	186	<i>Dura mater ut piæ committatur.</i>	240
<i>Cystis fellis duos obtinet truncos, quorum alter egressum, alter ingressum bili largitur.</i>	186	<i>Dura mater quot habeat foramina, quot partes inuestiat.</i>	239
<i>Cystis fellis alterum quandoque ex suis truncis ad uentriculum mittit, quidque hinc contingat.</i>	186	<i>Dura mater cur extrinsecus aspra, et inæqualis.</i>	286.
	D	<i>Dura mater cur in uulneratis pulsare conspiciatur.</i>	286.
<i>DENS siue dentalis, processus secundæ ceruicis vertebræ.</i>	15	<i>Dura matris sinus quatuor, ipsorum historia, ipsorum munus.</i>	286
<i>Dentes sũt partes corporis spermaticæ, & ubi semel exciderint non regenerantur.</i>	10		E
<i>Dentes sentiunt augenturque.</i>	10	<i>ECPHYSIS in intestinis quid.</i>	183
<i>Dentes quo ab ossibus differant.</i>	10	<i>Enarthrosis species coniunctionis.</i>	24
<i>Dentes qu. 32. 16. utriusque maxillæ, & unusquisque appendicem obtinet, quæ in pueris excidit.</i>	10	<i>Ensi formis cartilago.</i>	71
<i>Dentes erumpente pube nascentes.</i>	10	<i>Epidermis cuticula est cuti superposita.</i>	191
<i>Dentes etsi conspicui non sunt, cum illis tamen nascimur.</i>	10	<i>Epidium secunda testium tunica.</i>	47
<i>Dentium nomina, & radices.</i>	10	<i>Epiglottis quid.</i>	2
<i>Dentium cordalium ortus.</i>	10	<i>Ephiphysis appendix ossium.</i>	184
<i>Dentes maxillares cur numero varij.</i>	10	<i>Epiploon græcis omentum.</i>	324
<i>Diaphragmatis ab aliis musculis differentia, & historia.</i>	48. 6. & 94	<i>Epilogus operis.</i>	247
<i>Diaphragma duabus obducitur membranis, duo habet foramina, ipsorumque usus.</i>	94	<i>Epilogus partium oculi.</i>	191
<i>Diaphragma deorsum nõ agitur cũ aerẽ ducimus.</i>	94.	<i>Epithymion græcis primũ testiculorũ inuolucrum.</i>	191
		<i>Esculapius primus apud græcos medicus dictus.</i>	
		<i>Eunuchi cur infæcundi.</i>	

F	FAUCES , ipsarumque cartilagine.	47	Foramina capitis 38. siue 39. & ipsorum historia.	11
	Faucium nomina, & glandule.	227	Foramina capitis à prædictis alia.	12
	Fœmina in utero humanam suscipit formam die 40.	196	Foramina ossis frontis duo ipsorum descriptio, & usus.	11
	mas vero 30. die.	196	Foramina dentium re vera foramina non sunt.	10
	Fœmina ut plurimum sinistra parte geritur, mas dextera.	191	Foramina radicum dentium , & ipsorum usus.	10
	Fœmina quarto mense, mas tertio mouetur.	196	Foramina duo inferioris maxillæ , & ipsorum usus.	11
	Femur quotuplici motu agatur.	113	Foramina 13. superioris maxillæ , sex propria, septem communia, & ipsorum usus.	12. 13
	Femur musculos obtinet ad summum 14. ad minimum 18. ipsorumque historia.	113	Foramina ossium temporalium octo, ipsorum descriptio, & usus.	11
	Femur quinque musculorum ope extenditur; tribus colligitur, duobus circumagitur.	114. 115	Foramina duo temporum , & occipitis ossi communia.	12
	Fœtus ut ex viri & mulieris semine procreetur.	196	Foramina septem occipitis ipsorumque historia.	12
	Fœtus quando animetur.	196	Foramina duo cuneiformi, occipitis, & temporum ossibus communia , ipsorum situs, & usus.	12
	Fœtus per umbilicum nutritur.	196	Foramina ossis cuneiformis . 17. ipsorum descriptio, & usus.	11
	Fœtus quibus de causis, & quomodo egressum è corpore moliatur.	195	Foramina circũ scapula & ceruicẽ ipsorumque usus.	24
	Fœtus cur nunquam in medio corporis consistat.	193	Foramina dorsi vertebrarũ quot , & quam varia.	13
	Fœtus mouetur mas quidẽ, tertio, fœmina verò quarto mense.	196	Foramina & tuberculum sacri ossis vertebrarum ipsorum descriptio, & usus.	19
	Fœtus quando amictu indutus totus aut brachium, vel crus in lucem prodeat.	197	Foramina ossis femoris , ipsorumque usus.	38
	Fœtus indutus prodiens haud felicior chartaque ex amictu parata haud maioris, quam alię virtutis. fol. 197		Foramina cutis Pori dicta & ipsorum usus . 31. alia manifesta foramina.	71
	Fœtus hominis formam suscipit mas quidẽ intra 30. dies.	196	Foramina genu patellæ , ipsorumque usus.	42
	Fœtus in utero situs.	196	Foramina in asperitate ossis tali , & eorum usus.	43
	Fœtus inuolucra.	197	Foramina duo, & depressio septi transversæ, eorumque usus.	94
	Fœtus in utero quonam sudorem, & lotium profundat per quam viam.	197	Foramina membranae costarũ succingentis.	224
	Fœtus in lucem proditurus mēbranas dirumpit, quibus inuoluitur.	197	Foramina cordi inuolucris, & ipsorum usus.	228
	Fœtus secundum medicos, & philosophos menstruo sanguine alitur, secus auctur asserit.	198	Foramina ventriculorum cordis quot, quidque præstent.	230
	Fœtus elaboratissimo matris sanguine alitur.	198	Foramina duræ menyngis quot.	240
	Fœtuum pluralitas ex hominis semine.	195	Fouea superioris capitis femoris.	38
	Fœtus cur diuerso tempore editi.	195	Frons duos habet musculos, ipsorumque historia.	74
	Fibula non adeo sursum porrigitur ut femori articuletur, & vbi connectatur.	40	Frons transversim incidenda non est.	75
	Fibula ad tibiam inferiori sede connexus.	40		
	Fibula quam habeat in medio figuram ipsius lineæ, anguli & latera. 41. idem de tibia.	41	G	
	Fibræ ventriculorum cordis, & ipsarũ usus.	228. 229	GALENVS simia inspecta anatonem descripsit.	
	Fibræ venarũ quo à musculorum fibris differant.	263	Galenum simias duntaxat incidisse multis exemplis demonstratur.	
	Fibula minus cruris os.	39	Galeni scripta deprauata esse aliquot exemplis demonstratur.	
	Figura, quã plura tarsi ossa simul omnia efficiunt.	44	Galenus quam confusè egerit initio libri de ossibus.	3
	Figura uteri prægnantium, & non prægnantium.	193	Galenus cuneiforme os instar cribri peruium esse censuit.	7
	Figura prima differt à figura Vesaliij.	48	Galenus pulmone quintum adscribit lobum, in homine minimè occurrentem,	228
	Figura prima quo differat ab ea Vesaliij. 125. Secunda 127. Quinta 139. Decima tertia 187. Decima quarta 159. & 169. Tabula 3. fig. 1		Gargante Hispanis quid.	180
	Foramen primum ossium temporalium, & ipsius cavitates.		Gargar, Gargareon, & Gurgulio, vna.	227
	Foramen quo strepitu ab ore in aures ferri percipimus.	11	Genarum musculi quatuor & ipsorum historia.	76
	Foramen ossis pubis, & ipsius usus.	37	Ginglimon species articulationis.	3
	Foramen quo lanij boues calce suspendunt.	111	Glandula intestino hærens, quod pyloro cõtinuum est, & ipsius usus.	181
			Glandula cerebri pineæ nuci similis, & ipsius historia.	244
			Glandula cerebri pituitã excipientis descriptio.	244
			Glandularum quatuor stomachi situs, & usus. I. 182	
			Glandularum usus.	237

Glan-

INDEX

Glandularum historia.	227	Hippoc. prius medicinam a philosophia se iunxit, et ipsum scessores.	
Glandularum triplex genus in faucibus.	227	Humerus vide os humeri.	
Glandularum secundarum usus.	227	Humoris vinctuosi articularum usus.	70
Glandula secunda vlcera quam difficulter sanen- tur.	227	Humor vinctuosus tendinis noni musculi crus mouen- tis, & ipsius usus.	112
Glandula tertia inflata strumas morborum indu- cunt.	227	Humor lentus, & lubricus sub membrana carnosa quid praestet.	71
Glandulae membranarum thoracem intersepientium. fol. 225		Humor vitreus, ipsiusque descriptio.	246
Glandularum substantia, & differentia.	265	Humoris crystallini descriptio.	246
Glandulae quid praestent; quibus assideant venis, qua que in corpore sedem habeant.	265	Humor albugineus quibusdam aqueus humor dictus est, quod oui albumen referat.	247
Glandulae superfluitatibus excipiendis deseruientes. fol. 265.		Humor aqueus in suffusionem quandoque vertitur, & quomodo adimatur.	247
Glandula loco humectando in quo sunt deseruientes. Alia implendo.	265	Humore aqueo interdum deperdito, visus deperditur, nulla in oculo noxa apparense.	247
Glandularum in mesenterio sedes.	267	Humoris aquei haud tanta est moles quantam vult Vesalius.	247
Glandulae multae in inguine cur.	277	Hyoides os cur ita dictum.	13
Glutium hoc est parua natis cerebri pars.	244		
Gonorrhoea cur ardorem inferat.	192	I	
Gula vide stomachus.		I ANITOR siue Pylorus inferius vetriculi ori- ficium.	181
Gula, quid & ipsius historia.	180	Υδατοειδης gracis humor vitreus dicitur.	246
Gula quot nominibus donetur.	180	Υδατοειδης est humor aqueus oculi.	247
Gula quot tunicis praedita.	180	Ileon intestinum tertium.	183
Gula quatuor obtinet glandulas, ipsarum situs, & usus.	181	Implexus aliquot neruorum ceruicis, ex quo brachij nerui oriuntur.	317.319
Gula intus leuis, & humida.	226	Implexus neruorum lumborum, vnde cruris nerui or- tum habent.	321
Gula extrinsecus aspera, quibusque partibus commit- tatur.	226	Impressio capitis interioris ossis femoris versus ge- nu.	38
Gula quid.	182	Impressio tibiae a sede inferiori.	42
Gustatus instrumentum lingua, & palatum.	323	Impressionum cerebri usus.	241
Gustatus ciborum a quibus percipiatur.	324	Inferius vetriculi orificium cur angustius.	181
H		Intestina.	182
H ARMONIA species coniunctionis.	3	Intestina omnia vnicum sunt.	182
Harmoniae vide lineae.		Intestina vnas viginti longitudine superant.	183
Haemorrhoides aliqua ex venae cauae ramis fiunt. 5.276		Intestina in crassa, & tenuia diuiduntur 84.6. Vna- quaque harum partium in tres diuiditur.	183
Haemorrhoides quid conferant sanguine ab ipsis de- tracto.	268	Intestina tenuia duplici donantur tunica, & altera ex peritoneo.	183
Hepar sanguis est concretus innumeris refertus ve- nis.	186	Intestinarum tenuium historia.	84
Hepar sanguinis principium, & ipsius historia. fol. 185		Diuisio.	183
Hepatis situs.	185	Intestina tenuia cur plures a vena porta ramos, qua alia sibi asciscant.	267
Hepatis figura a conterminis partibus circumscri- pta.	185	Intestinarum crassarum historia.	
Hepar humanum minores habet diuisiones quam ce- terorum animantium.	86.2.185	Diuisio.	183
Hepar quae habeat vincula. quibus alligetur parti- bus.	186	Intestinum duodenum, & ipsius nomina, ad cuius fi- nem meatus cystis fellis inseritur.	183
Hepatis munus.	186	Intestinum crassum dictum Colon & rectum, ipso- rumque tunice.	183
Hepar maius minus ve pro assumptorum copia, vel parcitate efficitur.	186	Intestinum colon cur ita dictum.	183
Hepar quomodo nutrimentum ad se alliciat, in mode- rata, & copiosiore cibi assumptione.	190	Intestinum caecum, ac varie de ipso sententiae. fol. 183.	
Herophylus, & Erasistratus anatonem in viuus exer- uerunt.		Intestinum ieinum, & tenue dictum ileon.	183
Herbero Hispanis quid.	180	Intestini ieini, terminus.	183
		Isthmos angustum est, ex quo fauces quidam denomi- narunt.	227

I N D E X

L

LABRA quatuor habent musculos, ipsorumque historia. 77
 Labra ex quibus conflentur. 77
 Lachrymæ cur ita subito, & confertim erumpant. fol. 242.
 Lambdoy's commissuræ species. 4.6
 Laryngis cartilagineum historia. 46
 Laryngis descriptio. 225
 Larynx minor mulieri quam viris obtigit. 46
 Larynx decem habet musculos proprios, octo communes, ipsorumque historia. 81. Duos insuper proprios addit Vesalius. 82
 Laryngi duæ assident glandulæ iuxta tertiam ipsius cartilagineum. 82
 Larynx peculiare vinculum non habet, sed tenuem membranam connexus cartilagineum amplexantem. 82
 Laryngis interior structura. 226
 Larynx cum occluditur scissuram in medio habet instar fistulæ. 226
 Latrones Venetijs ob primum furtum oculorum altero priuantur. 311
 Lateris maioris scapularum descriptio, appendices, & cartilagineæ. 23
 Latus externum ossis coxendicis, & ipsius lineæ. 36
 Latus anterior, ac superius scapularum, ipsorum differentia, & usus. 23
 Latus superius scapularum, & ipsius usus. 23
 Lienis situs, & historia. 186
 Lien quibus alligetur partibus, & ipsius munus. fol. 187.
 Lienis color quis, quæ substantia, quæ membrana. fol. 187.
 Lienis ad circumiectas partes conformitas. 6.187
 Lien hominis quo a cæterorum animantium liene distet. 187
 Ligamentum tibiæ calci alligans. 40
 Ligamentum musculus quilibet dici potest. 68
 Ligamentum coma dictum in homine minime occurrens, & quod sumptum capillis flauitiam conciliare mulieres ferunt. 98
 Ligamentum processus vertebrarum colli deuinciens. 15
 Ligamentum ab vno in alterum brachialis processuum. 32
 Ligamentum genu crassissimum. 39.40
 Ligamentum validum quo tibia fibulaque inuicem inferius committuntur. 40
 Ligamentum omnium validissimum est quod coxendicem femori copulat. 121
 Ligamenta nerui, & ipsa dicuntur. 69
 Ligamenta ex quo fiunt, & unde prodeant. 69
 Ligamenta sex habent munera. 69
 Ligamenta quot modis inuicem differant. 69.70
 Ligamenta sensu exquisito cur non polleant. 70
 Ligamenta alia multa præter communia. 69
 Ligamenta capitis, & priorum duarum cervicis vertebrarum, ipsorum descriptio, & munus. 189

Ligamenta dorso vertebrarum. 98
 Alia ligamenta ipsorumque munus. 98
 Ligamenta humeri os scapulæ connectentia quot, & eorum historia. 85
 Ligamenta multiplicia vlnæ, ac radij & manus ipsorumque historia. 107
 Ligamenta tendines suis sedibus continentia, omnia transuersa, & numerosissima. 107
 Ligamenta articulos amplexantia, & ipsorum differentia. 55.6. alia multa differentia. 108
 Ligamenta instar membranarum musculos inuicem connectentia. 108
 Ligamenta costas thoracis vertebris, & pectoris ossi colligantia quæ. 94
 Ligamenta articuli coxendicis, & genu, & alia cruris, & pedis ipsorumque historia. 121
 Ligamenta cur ad anteriorem genu sedem nulle. 121
 Ligamenta pedij, & digitorum manus ligamentis similia. 122
 Ligamenta hepatis, & quibus id partibus deuinciuntur. 186
 Ligamenta penis. 192
 Ligamenta vteri laxa, multoque magis in natu grandioribus. 193
 Lingua substantia, quibus ex partibus constet; decem musculorum quos habet historia. 80.81
 Lingua multiplici constat fibrarum genere, ob varios motus. 80.81
 Lingua per medium dissecta secundum longitudinem, tenuissima membrana interuentu. 80.81
 Aphonis cur temporum os grecis dictum. 7
 Linea corporis callosi, & ipsius usus. 243
 Linea siue harmonia duæ e sutura lamoyde ortæ, earumque incessus. 4
 Linea alia duæ a prædictis ortæ, earumque progressus. 5
 Linea siue ramuli duarum prædictarum. 5
 Linea impressiones, asperitates, & foramina clavicularum, & ipsarum munus. 25.26
 Linea tres trianguli vlnæ, ipsarum descriptio, & usus. 28.29
 Linea secundum radij longitudinem ducta ipsius latera, & usus. 4.29
 Linea exterioris coxendicis lateris. 20.6
 Linea coxendicis os in pueris dirimentes, ipsarumque ductus. 37
 Linea ossis pubis, & ipsius usus. 37
 Linea prioris sinus maioris femoris processu superioris partis. 38
 Linea altera ossis femoris. 39
 Linea in medio fibula, earumque usus. 141
 Linea prima laryngis cartilagineæ, linea secunda. 46.47.
 Linea priores duos abdominis musculos committens. fol. 90
 Linea lienis usus. 186
 Linea vteri usus. 193
 Lobus pulmonis pars. 193
 Lombi quatuor habent vertebrae. 228
 Luna communis humiditatum parens. 198

MAMMÆ. 199
Malleolus interior. 40
Mammarum situs, figura & substantia. 199
Mammarum varietas ætatis, ac temporum ratione.
fol. 199
Mammæ atque uterus quibus venis consortium ha-
beant. 277
mammæ cur exquisito sensu præditæ. 318
mammæ cur sæpius enixis flaccescant. 199
mammæ cur a natura effectæ, & ipsarum historia.
fol. 198.
manus super brachiali quatuor agitur musculis, ipso
rumque historia. 105. 106
manus tota ad radij motum agitur. 106
mas ut plurimum dextra, femina vero sinistra parte
geritur. 193
mas tertio mense, femina quarto mouetur. 197
mas hominis figuram 30. diebus, femina quadragesi
mo suscipit. 197
masseteres oris musculi qui. 78
materia flaua luti instar fetui in lucem prodeunti
adhærens, quartæ coctionis est excrementum.
fol. 197
maxilla superior est tota facies a super cilijs ad os, &
12. ipsius ossa. 8
maxilla superior 13. habet foramina 6. propria, com
munia, ipsorum descriptio, & vsus. 12. 13
maxilla inferior continet mentum mandibulas cum
dentibus, duobus extruitur ossibus, ipsiusque de-
scriptio. 9
maxilla inferior in homine, ac brutis sola mouetur,
in cocodrillo superior, in psitaco vtraque. 10
maxilla inferior duo habet foramina, & quasdam aspe
ritates ipsarumque vsus. 10
maxilla inferior luxata quomodo reponatur. 10
maxilla inferior octo habet musculos, & ipsorum hi-
storia. 78
meatus pituitam cerebri expurgantes iuxta editio-
rem callosi sedem. 241
meatus duo cerebri pituitæ expurgandæ dicati.
244. 245.
meatus quatuor eidem vsui deseruientes. 245
meatus seminis arterialis exortus. 284
meatus seminis sinistri, & dextri ortus, & incessus
in maribus 27. in fæminis. 275
meatus semen ad teste ad penem deferentis historia.
fol. 275.
meatus primi seminis quo a secundis differant. 276
meatus secundi seminis, quantum contineat semi-
nis. 176
meatus vrinarij, eorumque historia. 189
mediastinum idem quod interseptum. 2. 24. uide mem
brana thoracem inter septentes.
medica ars quam antiqua.
medicinæ inuentum in græcos relatum.
medicina cur a Græcis studiosè perquisita.
medicina in tres partes quando dirempta.

medicinæ contra platio a praxi Serapione seiun-
cta. 310
Medulla spinalis durior cerebro, vt & nerui ab ea
exorti. 310
medullæ spinalis historia. 310
medulla spinalis quomodo sit pars, siue processus ce-
rebri. 310
medulla spinalis tribus obiecti membranis. 310
medulla spinalis cur effecta. 314
medulla spinalis quo a cæterorum ossium medulla di-
stet. 315
medulla spinalis quid secum habeat varietatis. 315
medulla spinalis 58. aut 60. neruos profert, postre-
maque ipsius pars non est neruus. 314
membri sensus quomodo deperdi possit motu incolu-
mi, & contra. 321
membra præcipua tria, vnde ad nutritionem vitam,
& motum necessaria omnia emanat. 163
membra spermatica eodem omnia tempore a semine
formantur. 163
membrana oculi, vide Tunica.
membrana inter humorem crystallinum, & vitreum
quid. 20
membrana pellucens, quo album oculi integitur. 75
membrana instar vitri pellucida intra oculum. 7
membrana ab inferioris maxillæ linea oborta. 10
membrana spacium inter tibiam fibulamque opplēs.
fol. 41
membrana carnosâ ubi adhæreat, quibus medijs, &
moueatur. 71
membrana tenuissima linguam per medium secundū
longitudinem secans; vice spinæ est. 80. & 81
membrana connexus laryngis cartilaginum comple-
ctens. 83
membrana ex musculis ab dominis secundi paris pro-
ducta, quæ haud simplex est vti Vesalius inquit,
sed in duas dirempta. 90
membrana instar chartæ pergamenæ intestina, & co-
ctionis organa contegens. 91
membrana vel manus ipsiusque historia. 100
membrana volæ manus variæ productiones, &
vsus. 110
membra sexti cruris musculi, & ipsius munus. 111.
membrana ossa omnia inuestiens præpôtæor græcis di-
cta, ipsiusque historia. 179
membrana a peritonæo enata. 179
membrana orificiorum ventriculi cur crassiores quâ
in reliquo. 181
membrana duæ mesenterij glandulis, atque adipe re-
ferta. 184
membrana omentum producēs duæ dici possunt, quia
gemina, & ipsius principium. 184
membrana iecur alligantes. 185. quæ ipsum inuoluit.
fol. 186
membrana lienem inuoluens, & ipsius origo. 187
membrana renum duæ, ac earum descriptio. 187
membrana muliebribus obducta testiculis, ipsius de-
scriptio, & munus. 195
membrana fetum inuoluentes, ac ipsarum historia.
fol. 197

I N D E X

- Membrana costas succingens, ipsiusque historia.*
 fol. 223.
*Membrana costas succingens, respiratio, & spiri-
 tuum vitalium organa inuestit.* 224
*Membrana costas succingens ex duabus tenuibus tu-
 nicis constat, ipsiusque substantia.* 224
*membrana costas succingens quibus hæreat parti-
 bus.* 224
*membrana costas succingens interna sede adipem ha-
 bet adnatum præsertim iuxta dorsi uertebras.*
 fol. 224.
*membrana costas succingens septum quoque roborat
 ipsum adaugens.* 224
*membrana costas succingens, quot habeat foramina,
 quot uasa excipiat.* 224
*membrana thoracem intersepientes quomodo inui-
 cem iungantur.* 224
*membrana thoracem intersepientes duæ, ipsarumque
 historia. 102. 6. munus.* 225
*membranis thoracem diuidentibus quid interiaccat,
 quotque cavitates.* 224. & 225
*membrana thoracem dirimentes ad cavitatem thora-
 cis adipem obtinent.* 225
membrantarum thoracem diuidentium munus. 225
membrantarum laryngis, & pulmonis historia. 226
membrana pulmones inuoluentis ortus, & figura.
 fol. 228
*membrana cor inuoluentes quinque ad minimum ha-
 bent foramina, & ipsorum usus.* 228
*membrana cor inuoluentes quem habeant situm, figu-
 ram & reliqua, & 228. 229.*
*membrana cordis intrinsecus lauis, extrinsecus aspe-
 ra.* 229
membrantarum cor inuoluentium ortus, & substantia.
 228. 229.
membrana cor inuoluentis munus. 229
*membrana cor inuoluentes quibus iungantur parti-
 bus.* 229
*membrana ad orificia foraminum cordis, ipsarumque
 historia.* 231. 232
membrantarum cerebri historia. 239
membrana venarum hepatis cur tenuiores. 263
menses muliebres. vide sanguis menstruus.
menstrua. vide sanguis menstruus.
meri quid. 180
mesenterium, siue mesenterion. 184
mesenterij nomina, & historia. 184
mesenterij usus. 184
*molitor primus inferioris maxillæ musculus, ipsius-
 que historia.* 78
molares dentes maxillares. 10
*mons veneris chiromanticorum a quo musculo effor-
 matus.* 103
*monticulos chiromantis appellant carnosam digito-
 rum partem.*
motus cur deperdatur motu superstite, & contra.
 310. & 147.
*mulier animantium omnium perfectiorum humidissi-
 ma.* 198
*mulier prouecta ætatis ligamenta corporis uteri la-
 xiora habet.* 193
*Mulieres in quibus non duplicatur omentum, ijs in-
 ter uteri ceruicem, & vesicam adest.* 193
*mulier quod uasa habeat spermatica, concludi nõ po-
 test eam semen emittre.* 189
mulier semen emittit. 189
*Mulieres testiculos, ut uiri habent, ipsorumque histo-
 ria.* 195
mulier grauida quæ semen emittat. 195
*mulier utero gerens nequit concipere, et cur diuerso
 tempore fetum edat.* 195
mulieres cur menstrua habent, multa uero non.
 fol. 198.
*mulieres pleræque absque menstruis filios pepererunt
 incolumes.* 198
mucronata pectoris cartilago quid. 21
musculus quid, & ex quibus constetur. 72
musculus cur ita latinis dictus, & cur Piscis. fol.
 72
*musculus instar septi vitalia organa a coctionis or-
 ganis dirimens dictus diaphragma.* 92
*musculus uolæ membranam efformans. Alter ipsam
 mouens Vesalio prætermisus.* 100
musculus 23. digitos mouens cur liuidus appareat.
 fol. 105.
*musculus primus, tertius & quartus radij, in tendi-
 nem non desinunt.* 107
*musculus ceruicis uesica in homine ipsius descriptio
 differentia, & usus.* 109
*musculus ani tertius nõ ita breuis est ut quidam exi-
 stimant.* 110
*musculus secundus cruris in fæminis macilentis liga-
 mentum neruosum æmulatur.* 111
musculus cruris nonus, piscis cruris dicitur. 112
musculorum differentia. 72. 73. 74
*Musculi fere omnes eiusdem coloris existunt, sed
 ex carnes albicant, & cur aliqui plumbei coloris
 sint.* 74
musculi singuli membrana obteguntur. 72
*musculi omnes fibras habent secundum longitudi-
 nem porrectas, præterquam labiorum, & genarum
 musculi.* 74
*musculi pro fibrarum uarietate diuersos habent
 usus.* 74
musculi faciei quam confusi. 74
musculi frontis duo ipsorumque usus. 74
*musculi frontis transuersim incisi efficiunt, ne oculi
 diduci possunt.* 75
musculi duo palpebrarum, ipsorum historia & usus.
Alter musculus tertius. 75
musculi quinque oculi, & ipsorum historia. 75. usus.
 fol. 76.
*musculi quatuor narium, ipsorum officium, sed ij mi-
 nime sunt quos describit Vesalius.* 76
musculi quatuor genarum, & ipsorum historia 76.
priores duo quatuor constantes lateribus. 76.
& 77. ipsorum munus ex Gal. Ves. et auctore. 77.
aly duo musculi. 77
*musculi labiorum, et ipsorum historia officium ipso-
 rum.* 78

Musculi

I N D E X

<i>Musculi octo maxillæ inferioris, et ipsorum historia.</i>		<i>tensores sur sexdecim flex res, octo ad latera mo-</i>	
78		<i>tores.</i>	105
<i>Primus molitor dictus.</i>	78	<i>Musculi quatuor digitos mouentur postremi non ab</i>	
<i>Secundus.</i>	79	<i>osse, sed à tendinibus oriuntur.</i>	105. 106
<i>Tertius et ipsorum munus.</i>	79	<i>Musculorum quatuor manū super brachiale mouen-</i>	
<i>Quartus in medio nerueus.</i>	79	<i>tium historia, munus.</i>	106
<i>Musculi 12. ossis hyoidis 8. proprii. 4. communes, ipso-</i>		<i>Musculi quatuor radium mouentes, duo superiori, id-</i>	
<i>rumque munus.</i>	79. 80	<i>tidem inferiori se di deseruientes, et ipsorum histo-</i>	
<i>Musculi quarti paris ossis hyoidis in medio neruei.</i>	80	<i>ria, vsus.</i>	107
<i>Musculi 10. lingua, et ipsorum munus.</i>	80. 81	<i>Musculorum quatuor penis vsus.</i>	109
<i>Musculi alij quatuor.</i>	89	<i>Musculorum ani trium historia, munus.</i>	110
<i>Musculi duo octoque insuper.</i>	89	<i>Musculi ani haud ab ea sumunt exortum.</i>	110
<i>Musculi abdominis, et ipsorum historia, et ipsorum</i>		<i>Musculi 10. cruris, ipsorumque historia.</i>	110
<i>munus.</i>	90. 91	<i>Primus, et secundus, ipsorumque munus.</i>	110
<i>Musculi duo virilium testicularum, et ipsorum mu-</i>		<i>Tertius.</i>	111
<i>nus 6. ac duo præterea muliebrium.</i>	91	<i>Quartus, et quintus.</i>	ibid.
<i>Musculi 89. thoracis connumeratis ab dominis mu-</i>		<i>Sextus.</i>	ibid.
<i>sculis. et ipsorum historia 92. ad 93. officium primi,</i>		<i>Septimus, et octauus.</i>	ibid.
<i>secundi, et tertij paris, quarti quinti, et sexti.</i>		<i>Nonus.</i>	112
92. 93		<i>Decimus.</i>	ibid.
<i>Musculorum intercostalium paria 34. ipsorumque hi-</i>		<i>Musculi femoris 14. ad summum: 10. ad minimum, ip-</i>	
<i>storia, munus ipsorum.</i>	93	<i>forumque historia.</i>	113
<i>Musculorum octo abdominis historia.</i>	90	<i>Primus.</i>	113
<i>Musculi abdominis, dorsi et brachiorum quomodo re-</i>		<i>Secundus.</i>	113
<i>spirationi conferant.</i>	94	<i>Tertius.</i>	113
<i>Musculi primi paris dorsi non sunt plures duobus vt</i>		<i>Quartus.</i>	114
<i>quidam aiunt.</i>	94	<i>Quintus, et munus prædictorum.</i>	114
<i>Musculi 16. dorsi & ipsorum historia.</i>	95	<i>Sextus.</i>	115
<i>Primum par et ipsius munus.</i>	95	<i>Septimus, et octauus.</i>	115
<i>Secundum et tertium.</i>	95. 96	<i>Nonus decimus ipsorum munus.</i>	115
<i>Quartum.</i>	96	<i>Musculi duo alij.</i>	116
<i>Quintum.</i>	96	<i>Musculus quintus femoris quomodo in duos partia-</i>	
<i>Sextum.</i>	97	<i>tur, et in tres, ipsorumque munus.</i>	114
<i>Septimum.</i>	97	<i>Musculi 9. pedis motores, et ipsorum historia.</i>	116
<i>Octauum.</i>	97	<i>Primus, et secundus.</i>	116
<i>Musculi quatuor cubiti motores, ipsorumque historia.</i>		<i>Tertius, & quartus.</i>	116. 117
98. 99		<i>Quintus.</i>	2. 117
<i>Priores duo ipsum flectentes quorum prior piscis</i>		<i>Sextus.</i>	3. 117
<i>brachij dictus.</i>	98. 99	<i>Septimus.</i>	4. 118
<i>Alij duo extensores, quorum priorem nonnulli in</i>		<i>Octauus.</i>	5. 118
<i>duos partiuntur.</i>	99. 100	<i>Nonus, & ipsorum munus.</i>	60. 6
<i>Musculi digitorū manus 28. et ipsorum historia.</i>	101.	<i>Musculus quintus pedem mouentium laniorum cul-</i>	
<i>Primus et ipsius munus.</i>	101	<i>tro similis.</i>	117
<i>Secundus.</i>	101. 102	<i>Musculi pedis digitorum mouentes idem qui & manus</i>	
<i>Tertius.</i>	102	<i>suntque & c. ipsorum historia, & vsus.</i>	119
<i>Musculi alij tredecim, quorum vnicuique articulo pri-</i>		<i>Primus.</i>	119
<i>mo duo deseruiunt, tres vero secundo pollicis.</i>	102	<i>Secundus.</i>	119
103		<i>Tertius, & alij 10. musculi.</i>	119
<i>Decimus septimus digitos extendentium primus.</i>		<i>Decimus quartus, quintus, & sextus.</i>	120
fol. 103		<i>Decimus septimus, & octauus.</i>	120
<i>Decimus octauus.</i>	104	<i>Quatuordecim alij musculi.</i>	120
<i>Decimus nonus.</i>	104	<i>Musculorum totius corporis numerus.</i>	123
<i>Vigesi vigesimus primus, et secundus.</i>	104		
<i>Vigesimus tertius, sex ad altera digitos mouentium</i>			
<i>primus, et vigesimus quartus.</i>	105		
<i>Vigesimus quintus, sextus, septimus, et octauus.</i>	105		
105			
<i>Musculi veneris montem chiromanticorum efforman-</i>			
<i>tes.</i>	103		
<i>Musculorum manus digitorum mouentium, quatuor ex-</i>			

N

<i>NASVS & ipsius cartilagine.</i>	46
<i>Nasus quatuor habet musculos, & ipsorum mu-</i>	
<i>nus.</i>	76
<i>Nates ac testes cerebri.</i>	244
<i>Nauiforme. vide os nauiforme.</i>	

I N D E X

- Nervus communiter quotnam habet significata.* 309
- Nervus proprie dictus quid.* 309
- Nervus seminali arteria interdum associatus.* 318
- Nervus venae cephalicae comes.* 314. *alius maioris brachij vena sub cute.* 319
- Nervus iecoraria vena, ac magna arteria comes.* 320
- Nervus venae atque arteriae inguen perreptantium comes.* 322
- Nervi ex cerebro, arteria à corde, vena à iecore oriuntur.* 263
- Nervi ex cerebro non ex corde, aut dura meninge oriuntur.* 309
- Nervi quantum inuicem differant duritie & cur.* 309
de ortu ac distributione. 310
- Nervi interiori parte non sentiunt, sed extima.* 309
- Nervorum alij motui, alij sensui deseruiunt, etsi omnes sentiunt.* 310
- Nervi nequaquam peruij sunt, vt quidam prodiderunt.* 310
- Nervi cutem adeuntes cur ipsam non moueant, vt qui musculos adeunt.* 309. 310
- Nervorum paria septem à cerebro prodeunt, secundum plerosq; licet nouem dici possent.* 309
- Primi paris ortus & historia.* 311
- Secundi.* 311
- Tertij duplici radice orti.* 311
- Quarti.* *ibid.*
- Quinti multiplici radice.* *ibid.*
- Nervi visorij decussatim non implicantur, vt quidam existimant.* 311
- Nervus visorius in medium posterioris oculi sedis inseritur, & ipsius munus.* 311
- Nervos visorios autor diremptos, vesalius omnino separatos vidit.* 311
- Nervi recurrentes cur ita dicti.* I
- Nervorum recurrentium historia.* 313
- Nervorum recurrentium vsus, & quo experimento comprobetur.* 311
- Nervi multas tum faciei, tum oris partes adeuntes. rami sunt tertij paris.* 311. 312
- Nervi à sexto pari in ventriculum, iecur, omentum, intestina cystim fellis, renes, mesenterium, vesicam, vterum & lienem tendentes.* 314
- Nervi cor adeuntes.* 313
- Nervi ad linguam, os hyodis & laryngem tendentes.* 313
- Nervi 58. siue 60. ex spinae medulla proneunt.* 315
- Nervorum à ceruice prodeuntium historia.* 315
- Primi & secundi paris nervi duplici principio donati, vnde prodeant, vtque distribuuntur.* 315
- Tertij paris.* 315
- Quarti & quinti.* 316
- Sexti.* 316
- Septimi.* 317
- Nervi musculos capitis motores adeuntes.* 315. 316. 317.
- Nervi thoracis musculos petentes.* 316. 317. 318. 319.
- Nervi septimum transuersum petentes.* 316
- Nervi ad musculos dorsi motuum opifices tendentes.* 315. 317. 318
- Nervi ceruicis musculos adeuntes.* 316. 317
- Nervi ceruicis omnes, primo excepto, ramos mittant in latum tenuemque musculum generis mouentem.* 317
- Nervi ad tenuem ac latum musculum genas, & inferiorem maxillam mouentem tendentes.* 317. 318. 319.
- Nervi musculos, scapularum motores petente.* 315. 316. 317. 318
- Nervi ex thoracis vertebris emergentes, ipsorumque historia.* 317
- Primi parvis nervi.* *ibid.*
- Secundi.* *ibid.*
- Aliorum parium nervi.* 318
- Nervi costarum musculos adeuntes.* 317. 318
- Nervi abdominis musculos petente.* 318
- Nervi mammas accedentes.* *ibid.*
- Nervi ad musculos femoris motores tendentes.* 318. 319
- Nervorum ex vertebris lumborum prodeuntium historia.* 318
- Nervorum ex osse sacro emergentium historia.* *ibidem.*
- Nervi musculos quibus brachium mouetur adeuntes.* 316. 318. 319
- Nervi in brachium propagati.* 317. 320
- Nervi brachiorum omnes à quibus alijs fiant nervis.* 317. 319
- Nervorum in brachium distributorum historia.* 319
- Primi paris nervi.* *ibid.*
- Secundi.* *ibid.*
- Tertij.* 320
- Quarti.* *ibid.*
- Quinti.* 321
- Sexti.* *ibid.*
- Nervi genitale petentes.* 319. *Alij ipsum mouentes* 320
- Nervi vteri ceruicem adeuntes.* 319
- Nervi vesicae ceruicem petentes.* *ibid.*
- Nervi ad ani musculos repentes.* *ibid.*
- Nervi ad radij musculos tendentes.* *ibid.*
- Nervi vlnam & radium petentes.* 319. 320. 321
- Nervi cubiti musculos petentes.* 319. 320
- Nervi volam & pecten manus adeuntes.* 319
- Nervi pollicem & ceteros manus digitos, ac musculos ipsorum motus auctores adeuntes.* 319. 320. 321.
- Nervi musculos brachialis motuum opifices adeuntes.* 320. 321
- Nervi musculos qui femur mouent petentes.* 322
- Nervorum in crus & pedem disseminatorum historia.* 321
- Primi paris nervi.* 321. 322
- Secundi.* 322
- Tertij & quarti.* *ibid.*
- Nervi musculos qui crus mouent, petentes.* *ibid.*
- Nervus omnium totius corporis crassissimus, & durissimus*

I N D E X

<i>virissimus quartus est crus adeuntium.</i>	322
<i>Nerui ferè omnes crus infra genu petentes, quarti paris germina existunt.</i>	322
<i>Nerui cruris quarti paris ex multis veluti filamentis constant.</i>	322
<i>Nerui musculos qui pedem motu cient accedentes.</i>	fol. 322.
<i>Nerui pollicem, ceterosque pedis digitos, & musculos, qui ipsos mouent adeuntes.</i>	322. 323
<i>Nerui pedis planatam accedentes.</i>	323
<i>Nerui duo siue processus neruis similes, olfactus organo inseruientes, ipsorum historia, & munus.</i>	323
<i>Nerui capitis cutem propagati. 315. In cutem musculo brachiale attolenti obductam 316. In cutem exterioris brachij sedis.</i>	316. 320
<i>In cutem anterioris 4. exterioris.</i>	320
<i>In cutem scapularum.</i>	328
<i>In cutem lumborum.</i>	318
<i>In cutem inguinum.</i>	316. 319. 322
<i>In cutem radij.</i>	319
<i>In cutem ossis humeri.</i>	321
<i>In cutem anteriorem femoris.</i>	322
<i>In cutem interiorè femoris, cruris, & in genu.</i>	322
<i>In cutem posteriorem femoris.</i>	322
<i>In cutem exteriorè cruris, malleoli & pedis.</i>	323
<i>Numerus musculorum cur minime præfinitus.</i>	123
<i>Numerus musculorum vna collectus.</i>	123
<i>Nux laryngis quid.</i>	46
<i>Nux laryngis æquè in maribus, ac sæminis extrorsum prominet.</i>	46
<i>Nux laryngis cur in viris magis, quam in mulieribus sese prodat.</i>	46
<i>Nympha quas poetæ a Satyris amari fugebant, quid.</i>	194

O

O <i>CVLIS</i> quinque habet musculos, horumque descriptio.	75. 76
<i>Oculi cur in capite positi.</i>	239
<i>Oculus triplici humore constat ad aquæ naturam accedente.</i>	246
<i>Oculi descriptio.</i>	246
<i>Oculus humanum exactè orbicularis.</i>	246
<i>Officium omnium corporis partium.</i>	1
<i>Officium appendicum ossium.</i>	2
<i>Officium commissurarum, ac linearum siue harmon. capitis.</i>	4
<i>Officium cartilaginis palpebrarum.</i>	45
<i>Officium cartilaginis auris.</i>	45
<i>Officium vnguium.</i>	45
<i>Officium patellæ genu.</i>	41. 42
<i>Officia sex ligamentorum.</i>	69. 70
<i>Officium ligamentorum humeri os scapulæ committentium.</i>	87
<i>Officium ligamentorum ossis coxendicis cū femore.</i>	121. ligamentorum genu. 121
<i>Officium priorum duorum musculorum genas mouentium, ex Gal. Vasalio, & Autore.</i>	76
<i>Officium septi transversi.</i>	94

<i>Officium capite substantiæ interna manus regione occurrentis.</i>	181
<i>Officium æcimi crus mouentium musculi non est id quod ait Gal.</i>	112
<i>Officium membranæ ossa vestientis, quæ πριόσιον græcis dicitur.</i>	123
<i>Officium peritonæi.</i>	180
<i>Officium tunicarum stomachi.</i>	180
<i>Officium quatuor glandularum in stomacho consistētium.</i>	180
<i>Officium ventriculi.</i>	181
<i>Officium mesenterij.</i>	184
<i>Officium omenti.</i>	184
<i>Officium iecoris.</i>	185
<i>Officium lienis.</i>	186
<i>Officium cystis fellis.</i>	184
<i>Officium fibrarum vesicæ.</i>	188
<i>Omentum.</i>	184
<i>Omentum ex duplici simplex euadens quosque porrigitur.</i>	184
<i>Omentum cassibilis imaginem refert.</i>	184
<i>Omenti munus.</i>	& 184. 185
<i>Omentum ex duplicata constat membrana, glandulis, adipe, venis, & arterijs referta.</i>	184
<i>Omentum intestinis vbi hæreat.</i>	184
<i>Operculum laryngis impedit ne quid in ipsam ingrediatur.</i>	47
<i>Orificium superius, & inferius ventriculi, ipsorum nomina, situs & vsus.</i>	181
<i>Os ilium quod.</i>	35
<i>Os pectinis.</i>	35
<i>Ossa corporis nostri partes durissima ipsorumque munus.</i>	2
<i>Ossium diuisio.</i>	2
<i>Ossis ilium descriptio.</i>	3
<i>Ossa omnia inuicem committuntur præter os hyoides.</i>	2
<i>Ossa omnia inuicem, aut per articulationem, aut per unionem symphysis græcis dictam committuntur.</i>	2
<i>Ossa grandia appendicem habent & quæ, & ipsius vsus.</i>	2
<i>Ossa processus quosdam habent, quorum alij appendicem habent, alij uon, & contra multæ appendices suos habent processus.</i>	2
<i>Ossa omnia simul commissa scheleton dicuntur.</i>	2
<i>Ossa cranij vt committantur.</i>	4
<i>Ossa cranij quomodo inuicem dirimantur.</i>	4
<i>Os frontis quomodo ab alijs diuidat, et ipsius forma.</i>	5
<i>Os frontis ipsius varietates, & cavitates.</i>	6
<i>Os frontis duo habet foramina, & ipsorum vsus.</i>	11
<i>Ossa syncipitis quomodo inuicem, & ab alijs diuidantur, ipsorum forma.</i>	5
<i>Ossa syncipitis, ipsorum qualitates, sulci siue riuuli.</i>	6
<i>Os capitis octauum ipsiusque termini.</i>	5
<i>Ossis octauum capitis structura, ac processus.</i>	6
<i>Ossa capitis quomodo differat crassitie, duritie, ac robore & c.</i>	6
<i>Ossa capitis foraminibus 30. aut 39. peruia sunt, horumque descriptio.</i>	11
<i>Ossa capitis alia præter prædicta habent foramina, etsi propriè foramina non sunt.</i>	12

Os

I N D E X

Os occipitis quomodo alijs diuidatur, vsusque latera.	5	os cordis quorundam animantium Galeno in elephante, auctori in veruecibus antiquis visum.	22
Os occipitis, ipsius qualitates, partium varietates.	6	ossa scapula, vide scapula.	
Os occipitis in pueris tripartito dissectum est, trium linearum interuentu, harum ductus, & illius qualitates.	6	os humeri, & ipsius historia.	26
Os occipitis septem habet foramina, & ipsorum historia.	12	offis humeri asperitates, foramina & ipsorum vsus.	27
Ossa temporum quomodo ab alijs diuidantur, ipsorumque forma.	6	os humeri elatiori sede descriptum 26. inferiori in reliquis.	26.
Ossium temporum in partibus varietas, processus, & foramina.	7	os humeri, femore, ac tibia exceptis omnium totius corporis maximum.	26
Ossa temporum octo habent foramina, ipsorum descriptio, & vsus.	11	os humeri luxatum reponendi ratio.	23
Os cuneiforme & ipsius termini.	5	ossa brachij, vide vlna & radius.	
Ossis cuneiformis varietates, qualitates, & c.	7	ossa brachialis quare obtegantur ipsorum qualitates sinus horumque vsus.	30
Os cuneiforme 17 habet foramina, ipsorum descriptio, & vsus.	8.6. & 11	ossa octo brachialis, ipsorum substantia, foramina & figura 17.6. cur numero plura.	30
Ossicula tria intra vtranque aurem posita, ipsorum processus, & figura.	8	ossium brachialis primi ordinis cum vlna & radio connexus.	31
Ossa maxilla superioris vtrinque sena, ipsorumque descriptio.	8	ossa brachialis primum, secundum & tertium quomodo inuicem, & cum vlna & radio committantur, ipsorum descriptio, capita & sinus.	31
Os secundum maxilla superioris cur in defossis caluarijs raro conspiciatur.	8	ossa quartum brachialis primi ordinis, & ipsius historia.	31
Os decimumtertium maxilla superioris, & ipsius descriptio.	8	os quartum brachialis primi ordinis a veteribus seorsum numeratum.	31
Ossa maxilla superioris quomodo, & per quas suturas a capitibus ossibus, & a se ipsis diuidantur.	8.9	os quintum brachialis, ipsius forma, sinus, vsus, & connexus.	31
Os iugale separatum os minime est, ipsius compositio & vsus.	9	Sextum.	31
Ossa inferioris maxilla duo, ipsorum connexus, & processus.	9	Septimum.	32
Ossa inferioris maxilla difficilius in prouectioribus quam pueris, tum cruda, tum cocta inuicem separantur.	9	Octauum.	32
Os hyoides siue hypsiloides cur ita dictum, ipsius situs, ossicula, ipsius compositio & illorum descriptio.	13	os brachialis septimum cur facile luxetur.	32
Os hyoides 12. habet musculos, horumque descriptio.	13	ossa brachialis secundi ordinis, ipsorum forma, sinus, vsus & connexus.	32
Os sacrum cur ita veteribus appellatum, ipsiusque historia.	18	ossicula sesamina ad externum brachialis faciem, & ipsorum vsus.	32
Os sacrum senis vt plurimum vertebrae constat, interdum quinque, ipsorumque connexus.	18	ossium 4 post brachialis historia.	32
Os primum pectoris, ipsius forma, sinus, vsus.	21	ossa postbrachialis singula appendice donantur supra infraque.	32
Ossium pectoris descriptio.	20	ossa postbrachialis quomodo brachiali committantur & ipsorum forma 32. ipsorum depressiones, linea, impressiones, & qualitates aliae.	33
Ossis pectoris anterius est.	20	ossa brachialis in medio minime contigua & cur.	33.
Ossis pectoris situs, & historia.	21	ossa digitorum manus quomodo committantur, ipsorum descriptio, differentia, & qualitates.	33
Os pectoris sex, vel septem, interdum vero 11. constat ossibus, quaque committantur.	21	os primum pollicis manus quomodo brachiali committatur.	34
Os pectoris ensis quibusdam dictum.	21	Secundum primo.	34
Os secundum pectoris, ipsius figura sinus, horumque vsus.	21	Tertium secundo.	34
Os tertium pectoris, ipsius figura & situs.	22	os primum pollicis manus cur minime cauam.	33
Os tertium pectoris in multis deest, & in his secundum bipartito dirimitur.	22	os secundum pollicis manus cur magis flexione, & extensione quam motu ad latera agatur.	34
Os pectoris vniuersum Hispano pugioni conferri potest, & ipsius substantia.	22	os secundum & tertium pollicis manus ad latera non mouentur.	34
Ossis pectoris vsus.	22	ossicula sesamina in articulo pollicis manus.	34
Os cordis quam habeat originem quidque in senibus occurrat.	22	ossicula sesamina in quibus occurrant articulis, ipsorum descriptio. 34. Viginti ad minimum in vtraque manu 35. In pedibus quot, ipsorum vsus.	35
		ossicula digitorum ossibus instar capitum siue processuum haerentia, & ipsorum vsus. Alia duo in singulis primis articulorum digitis. Alterum in tertio articulo pollicis manus senum.	35

Ossicula

I N D E X

Officula instar granorum milij in secundis & tertijs manus articulis.	35
Ossa coxendicis utrinque singula, & ipsorum historia.	35
Ossa coxendicis quomodo sacro ossi committantur, & partium ipsorum figura 35. impressiones, qualitates, latera.	36
Ossa coxendicis singula tribus extrahuntur ossibus, ipsorum nomina & usus.	35
Ossa coxendicis cur in foeminis, quam maribus latiora.	37
Os coxendicis in pueris quomodo tripartito scindatur cum in grandioribus unicum videatur.	37
Os pubis quomodo coxendici committatur, & quam varie in maribus à foeminis foramen, sinus, aliq; ipsius partes & qualitates.	37
Ossa pubis minimè in partu debescunt, ut quidam existimant, sed inferiori sede in foeminis magis, quam maribus inuicem distant.	37
Os femoris omnium maximum ipsiusque historia.	38
Os femoris duas habet appendices, ac ubi & quomodo proximis hæc committantur partibus.	38
Os femoris superna sede duos habet ingentes processus: ipsorum historia. 38. Aspectus & alia.	39
Ossis femoris infra coxendicem ductus.	39
Ossa cruris, vide tibi & fibula.	
Ossa pedis ipsorumque nomina.	42
Ossa pedis vno pauciora ossibus manus.	45
Ossis tali nomina, & historia quatuor ipsius latera sedes.	42
Ossis tali cum calce connexus.	42
Os nauiforme & ipsius historia.	43
Os calcis maximum pedis ossum, & ipsius historia.	43
Os calcis interna sede descriptum, extrema, & anteriori.	43
Ossa calcis nec sibynuicem, nec brachialis ossibus similia.	43
Ossa quatuor tarsi et ipsorum historia.	44
Ossa tarsi vniuersa figuram constituunt superius orbicularem, inferius cauam.	44
Os tarsi quartum testæ simile, ac ipsius latera.	44
nomina ipsius varia.	44
Ossa tarsi alijs, ut committantur, ut in se inuicem.	fol. 44
Ossa tarsi quo inter se differant.	44
Ossa pectinis pedis quinque, utque tarsi ossibus committantur.	44
Ossibus pectinis pedis spatium interiacet, et ipsius usus.	45
Ossa pectinis pedis primis digitorum ossibus, ut committantur.	45
Os verticis, scapularum, lumborum, et os sacrum, vide vertebræ cervicis.	
Officulum sesamo semini simile inter articulum quinti ossis pectinis pedis, et quarti cervicis.	44. 45
Officula sesamina in primo articulo pedis digitorum, eorumque usus.	45
Os paruum pedis digitum sustinens versus tarsum,	

processum habet, et ipsius usus.	45
Ossa cuiusque pedis digitorum sunt præterquam pollicis quobus constantis.	45
Os à prestigiatoribus in existimatione habitum in pedis pollice.	35
Ossium corporis totius numerus.	47

P

P ATER auctoris alterius oculi visum amisit, ob aquei duntaxat humoris exitum.	247
Palpebræ ipsarumque cartilaginee.	45
Palpebræ ex quibus consistunt.	76
Palpebras superiores soli homines mouent immotis inferioribus.	75
Pancreas omenti glandula.	265
Parietes cur sedere non sinantur, & quomodo melius pariant.	27
Partus non est præfinitum tempus.	195
Partium corporis nostri alia similes alia dissimiles.	I
Partes corporis per se, quæ nam restituantur, sed non integrè, quæ non.	I
Partes corporis spermatica, cur non restituantur.	I
Partium corporis usus.	I
Patellæ genu historia.	41
Patella genu femoris & cruris ossibus quomodo committatur.	42
Patella genu in puerulis cartilaginea videtur, in grandioribus dura est, eiusque usus.	42
Pecten siue palma manus à brachiali ad primos digitorum articulos porrigitur, quatuor habet ossa, horumque historia.	32
Pecten pedis inter tarsum, ac pedis digitos quinque habet ossa horumque historia.	44
Pecten pedis pectini manus correspondet.	44
Peluis cerebri historia.	244. 245
Peritoneum sifach Arabibus dictum, coctionis organa inuestiens simplex corpus, & ipsiusque historia.	179
Peritoneum totius corporis membranarum præter carnosam maxima.	179
Peritoneum instar vini utris.	179
Peritoneum non equè ubique crassum, & infra umbilicum duplex.	179
Peritoneum nonnunquam adipem habet adnatum, sed magis versus ventriculum & lumbos.	179
Peritoneum quot locis peruium. 179. in mulieribus priuatim perforatum quæ vteri cervix fertur. fol. 180.	
Peritoneum minime sensus expers, ut quidam existimarunt.	180
Pes quot in partes diuidatur, quot ossibus constet, horumque descriptio.	44
Pedis in brutis principium quod.	44
Pes ut manus nouem musculorum ope mouetur, horumque historia.	116
Pia mater altera membrana est cerebrum contegens, ipsiusque historia.	24

Pia

I N D E X

- Pia mater* undique cerebri contegit per quam ad corporis collostrationem. 24
- Pia mater* extrinsecus levis, & aqueo humore obducta, intrinsecus aspera, & venis arterijsque referta. 240
- Pictoribus* quò excellentes sint quid obseruandum. fol. 129
- Pimel.* quid. 71
- Piscis* brachij primus est musculus cubitum flectentium. 99
- Piscis* cruris nonus est musculus. 112
- Pituita* capitis qua percoletur. 240
- Pituita* per caput non expurgatur nisi ubi exuperat, ut in destillatione. 244
- Planta* pedis, vide pecten pedis.
- Pleura* costas succingens membrana. 223
- Polymorphon* cur os cuneiforme dictum. 7
- Porus* sarcoïdus, caro callosa. 2
- Pori* formina cutis ceca quem habeant vsus. 71
- Pori* optici, nerui visorij cur plerisque dicti. 311
- Pori* veteres grecis meatus vrinae y dicti. 189
- Pregnantium* vteri situs 193
- Pregnantes* & virgines quò menstrua excernant, similiter & aliq. 276
- Pregnantes* vterum in medio non habent, sed ad uterum, aut leuam. 193
- Pregnantes* cur non habeant menstrua. 198
- Pregnantes* multae cur menses habeant, & multae vero non. 198
- Præsepiola* dentium foueæ. 10
- Processus* quid. 1
- Processus*, siue nodos, aut apices ossa quædam habent. 51
- Processus* ossis cuneiformis instar alarum. 7
- Processus* duo maxillæ inferioris, ipsorum descriptio, & vsus. 10
- Processus* secundus maxillæ inferioris appendicem habet, in homine maxillæ copulatam. 10
- Processus* vertebrarum dorso, & ipsorum varietates. 14
- Processus* posteriores vertebrarum cervicis, præterquam primæ bifidi sunt. 11
- Processus* laterales primæ cervicis vertebræ, & ipsorum vsus. 11
- Processus* secundæ cervicis vertebræ dens, siue dentalis, dictus ipsiusque historia. 15
- Processus* quatuor cervicis vertebrarum post secundam. 15
- Processus* inferiores superioresq; cervicis vertebrarum quomodo similes. 15
- Processus* posteriores, ac laterales cervicis vertebrarum cur diuidantur. ibid.
- Processus* 7. thoracis vertebræ habent. Posteriores quo differant, utque committantur. 16
- Processus* laterales thoracis vertebrarum quomodo differant, curque ipsorum sinus, & huius differentia. 16
- Processus* omnes in homine frequentius sursum, quam deorsum tendunt, & extorsum nonnulli primi-
nent. 17
- Processus* duo inferiores, totidemque superiores thoracis vertebrarum, quid præstent. 17
- Processus* vertebrarum lumborum ipsorumque historia. 18
- Processus* duo præter prædictos aliquo vertebrarum lumborum in quibusdam hominibus. 18
- Processus* posteriores, ac laterales vertebrarum sacri ossis, ipsorumque descriptio. 18
- Processus* laterales vertebrarum sacri ossis sinum habent, huiusque descriptio, & vsus. 19
- Processus* scapulae caput humeri amplexantes. 24
- Processus* duo scapulae, ipsorum descriptio, & vsus 24
- Processus* secundi scapulae descriptio. 24
- Processus* vlnæ duo. 28
- Processus* posterior vlnæ appendicem habet, nonnullam vero duas, & quomodo coniungantur. 28
- Processus* appendicis capitis vlnæ vsus. 28
- Processus* asper radij iuxta cubitum, & ipsius vsus. 29
- Processus* octavi & quinti ossium brachialis. 32
- Processus* acuti ossis coxendicis vsus, alter inferior. 37
- Processuum* femoris sedis elatioris descriptio, & vsus 39.40
- Processus* inferioris fibulae descriptio, & cum osse calcis connexus. 40
- Processus* appendicis fibulae descriptio. 40
- Processus* ossis tali anterioris regionis, eiusque vsus. 60
- Processus* primæ, ac secundæ laryngis cartilaginis, & ubi copulentur. 46
- Processus* tertiæ laryngis cartilaginis. 26
- Processus* vteri vesperilionum alis similes. 194
- Processus* cerebri: spinalis medulla. 239
- Processus* duræ menyngis cerebrum a cerebello dirimens. 239
- Processus* instar falcis duræ menyngis, dextram cerebri partem a sinistra diuidens. 239
- Processus* cerebri instar tinearum, ipsorumque situs, & munus. 244
- Processus* tenuis membranae instar Peluis, & ipsius munus. 244.245
- Περὶ τοῦ κεφαλῆς* capitis os cur ita dictum. 7
- Pulmo* duas in partes dirimitur, ipsius situs, & historia. 227
- Pulmonis* figura quæ. 227
- Pulmo* vngulae bubulae similis. 227.228
- Pulmonis* substantia & membrana. 228
- Pulmonis* munus. 228
- Pulmo* extrinsecus levis, & vinctuoso humore obtectus, ubi asper. 228
- Pulmo* haud in hominibus, atque in brutis euidenter diremptus occurrit. 228
- Pulmoni* haud quintus adest lobus, ut Galenus ait, fol. 228.
- Pulmo* ubi costis adhæret nigrior est, & minime coloratus. 228

Pulmo

I N D E X

Pulmo ubi costis adheret thorace etiam vulnerato, cere impletur. 228
Purgationes puerperarum quandiu durent. 196
Ylorus, seu ianitor inferius ventriculi orificium.

Riuuli in xta superiorum corporis allosi partem, eorumque munus 243

Q

QUATRIVM pedis os. 42

R

RADICES dentium foramen habent quod venæ, nervo, ac arteriæ ingressum præbet. 10
 Radius. 27.28
 Radij descriptio, & vsus. 28
 Radius vti vlnæ committatur ipsiusque historia. 29
 Radius appendice donatur, hæc sinu & processu aspero, ipsorumque vsus. 29
 Radius lineam habet secundum sui longitudinem porrectam, ipsius latera, horumque vsus. 29
 Radij inferioris partis descriptio, interioris, & exterioris, sinusque exterioris, & horum vsus. 29
 Radius quatuor agitur musculis horumque historia. 107
Paxosidus græcis humor cristallinus dictus, quod sit lenti similis. 240
Paxosidus tertia oculi tunica vna dicta. 246
 Realdus benè obseruauit, exterius interiusque ossis humeri caput ex alterius ossis appendice extrui. fol. 27.
 Recurrentes nerui dicuntur, qui sursum laryngem versus recurrunt. 313
 Renum munus. 187
 Renum situs, figura & substantia. 187
 Renes phascoli figuram præferunt. 187
 Renes nunquam sibi ipsis è directo locantur, & ferè sinister elatior est. 187
 Renum in interna parte artificium. 188
 Renes colatorium illud, & sinus non habent, quos aliqui consinxerunt. 188. quosque habeant sinus. 188
 Renes duabus donantur membranis, harumque descriptio. 2
 Renes durum intus adipem, & aqueum humorem continent. 188
 Renum modo dexter modo sinister editior est, sicque venæ emulgentes. 268
 Respiratio, quod modis quibusque instrumentis fiat. fol. 94
 Respirare, vide Respiratio.
 Rete vide omentum.
 Rete mirabile in hominibus minime conspicitur, sed in bobus, qua in re Galenus excusationem meretur.
 Rete in primo, & secundo cerebri ventriculis consistens. 243
 Retina secunda oculi tunica. 246
 Riuuli in septo ventriculorum cordis haud ab vno ventriculo in alterum permeant. 230

SACRVM OS

Sanguis in iecore fit ex chylo & ab vtraque hile, atque à serositate expurgatur. 190
 Sanguis è venis excidens in humorem instar rovis convertitur. 190
 Sanguis menstruus ex philosophorum, & medicorum sententia ad fœtus nutritionem effectus, quod verum non osse autor demonstrat. 198
 Sanguis menstruus, quam malus. 198
 Sanguis menstruus cur generetur, & in mulieribus expurgetur. 198
 Sanguis menstruus retentus varias inducit ægritudines. 198
 Sanguis quomodo è venis ad membra deferatur. 264
 Sanguis ex homorrhoidibus detractis ad quid conferatur. 268
 Sanguinem vnde mittere præstet in pleuritide. 269
 Sanguis dextri cordis ventriculi parum ab eo differt quem vena caua continet. 289
 Sanguis dextri cordis ventriculi qua in sinistram trahatur, non nondum auctori visum. 289
 Scapulae vt plurimum 12. constant vertebri, & ipsorum historia. 16. vide thoracis vertebrae.
 Scapulae haud peculiarem habent musculum, ipsas in priora flectentem. 96
 Scapularum in partibus varietas. 22
 Scapulae ceruix, & huius sinus, horum descriptio, & vsus. 23
 Scapulae sede anteriori descripta, & ipsius vsus. 24.
 posteriori cum suis sinibus, & horum vsu. 24
 Scapulae duos habet processus horumque historia. 24
 Scapularum triangularis figura ex inæqualibus lateribus, & ipsorum historia. 86
 Scapulae brachij motibus agitur nisi quod minime circum agitur. 86
 Scheleton ossa omnia simul commissa. 2
Σκληρότης quarta oculi tunica aliter dura, & cornea. 244
Σκωληκοειδής apices cerebri processus tinea similis. 244
 Secundinae vaccis veluti quibusdam uteri hærent. fol. 194
 Secundinae ex quibus constet, cur ita dicta, ipsius figura, & situs. 197
 Secundæ quid. 197
 Secundinarum munus. 197
 Sedes, vide Aius.
 Semen cur recta & impetu eiaculari oporteat. 109
 Semen elaboratum in maribus vbi colligatur. 188
 Semen virile ad generationem potissimum concurrat. 189
 Semen à muliere uti à viro emittitur. 289
 Semen ex optima portione excrementi quartæ coctionis fit. 190

Semen

I N D E X

<i>Semen cur in testib' albescat.</i>	190	<i>Sinus quatuor maioris femoris processus, partis superioris, ipsorum descriptio, & vsus.</i>	38. 39
<i>Semen quò in vte um ingrediatur n' conspicitur, neque in viris vnde egrediatur.</i>	193	<i>Sinus appendicis tibiae, sedis superioris, capitulum cū impressione, & ipsorum vsus.</i>	39
<i>Semen in gravidis qua emittatur.</i>	195	<i>Sinus fibulae anterioris lateris superioris regionis.</i>	40
<i>Semen in vterum receptum quo vtatur ordine in fetus formatione.</i>	196	<i>Sinus inter appēdices inferioris tibiae ac fibulae, instar furculae, ipsius descriptio, & vsus</i>	40. alius ossi, tali.
<i>Sensus exteriores, ipsorumque praestantia.</i>	245		41
<i>Sensus visus cur praecipuus.</i>	245	<i>Sinus capitum inferiorum tibiae, ac fibulae, & ipsorum vsus.</i>	41
<i>Sensus cur deperdatur motu seruato, & contra.</i>	310.		41
<i>& 321.</i>		<i>Sinus quinque ossis tali, & ipsorum vsus.</i>	42. inter mal leolum, & calcem.
<i>Sensus olfactus, gustatus, & tactus quibus instrumentis fiant.</i>	322		43
<i>Terapion primus medicinae theoriam à praxi seiunxit.</i>		<i>Sinus ossis calcis, ipsiusque vsus.</i>	24. 2
<i>Si fac Arabibus quid.</i>	179	<i>Sinus ossis navicularis, & ipsius vsus.</i>	43. alter versus latus internum.
<i>Sinuli in interiore vteri facie in puerperis, & ipsorum vsus.</i>	193		44
<i>Sinus duo primae cervicis vertebrae in quos capitula duo occipitis inseruntur, super quos caput attollitur, & inclinatur.</i>	14	<i>Sinus quarti ossis tarfi, & ipsius vsus.</i>	44
<i>Sinus primae cervicis vertebrae dentale excipiens.</i>	14	<i>Sinus quinti cruris musculi.</i>	111
<i>Sinus lateralium thoracis vertebrarum processuum, ac ipsorum differentiae.</i>	16	<i>Sinus iecoris, & ipsius vsus.</i>	185
<i>Sinus duo thoracis vertebrarum. Duo in super primae ac duodecimae. Ipsorum vsus forma, & situs.</i>	17	<i>Sinus in rene.</i>	187. 188
<i>Sinus lateralium processuum sacri ossis vertebrarum descriptio, & vsus.</i>	19	<i>Sinus tres durae meningis inter cerebrum.</i>	240
<i>Sinus processuum coccygis vertebrarum vsus.</i>	19	<i>Sinus quatuor durae membranae, ipsorumque historia ipsorum munus.</i>	286. 287
<i>Sinus tres primi ossis pectoris, ipsorumque vsus.</i>	21	<i>Sinus, quae tertia vena intra caput efformat, & ipsius vsus.</i>	287
<i>Sinus cervicis scapulae descriptio, & vsus.</i>	23	<i>Σινὸς, ἢ ἰνὸς, siue ἀρροειδὴς sinus in cubito.</i>	24
<i>Sinus cervicis scapulae pur non pro ratione capitis humeri satis profundus.</i>		<i>Situs vteri in praegnantibus, & non praegnantibus.</i>	193
<i>Sinuum posterioris scapulae sedis vsus.</i>	26	<i>Spadones cur non gignant.</i>	276
<i>Sinus scapulae processus vsus.</i>	24	<i>Spina scapulae, ipsiusque historia.</i>	25
<i>Sinus posterior, anteriorque superioris partis trochleae humeri, & ipsorum vsus.</i>	26	<i>Spina latinis quid.</i>	90
<i>Sinus interioris capitis humeri iuxta trochleam, & ipsorum vsus.</i>	27	<i>Spiritus vitales in corde gignuntur, & ex qua materia.</i>	239
<i>Sinus in medio humeri posteriore sede, progressus, & vsus.</i>	27	<i>Splen, vide lien.</i>	
<i>Sinus capituli cervicis radii vsus.</i>	28	<i>Spondilia Graecis, vertebrae Latinis dorsi ossa dicuntur.</i>	13
<i>Sinus inter processus vlnae, qua haec trochleae committitur, ipsius asperitates, & vsus, ipsius vsus.</i>	28	<i>Spongoides siue ἰνδμοειδὴς capitis os.</i>	4
<i>Sinus ad internum latus processus appendicis capitis vlnae; alter sinus appendicis.</i>	29	<i>Stomachus proprie superius ventriculi os.</i>	180. 181
<i>Sinus quinque radii ad externum inferioris partis latus, & ipsorum vsus.</i>	30	<i>Strangoglionis vulgo ἀέτι qua in parte fiant.</i>	227
<i>Sinus ossium brachialis, & ipsorum vsus.</i>	30	<i>Suffusionis materia, & generationis locus.</i>	247
<i>Sinus quinti ossis brachialis.</i>	31. 32	<i>Sudor fetus inter ipsum, & primum ipsius inuolucrum colligitur.</i>	197
<i>Sinus primioffis brachialis, quinti, sexti, septimi, & octavi.</i>	31. 32	<i>Sura minus cruris os.</i>	39
<i>Sinus primi ossis post brachialis.</i>	31	<i>Sutura coniunctionis species.</i>	3
<i>Sinus secundi ossis pollicis manus, & tertii.</i>	34	<i>Symphisis siue vnio, & ipsius species.</i>	3
<i>Sinus ossis coxēdicis, in quē femoris caput inseritur, ipsius descriptio & vsus, 36. & 21. 1. Alij duo sinus.</i>	37	<i>Συνάρθρωσις, & Diorthrosis, & ipsarum species.</i>	2
<i>Sinus ossium pubis.</i>	37	<i>Συννεύρωσις articulationis species.</i>	3
<i>Sinus inter inferiora femoris capita, & ipsius vsus: aliique duo sinus.</i>	38	<i>Συγχόνδρωσις articuli species.</i>	3
		T	
		<i>TALUS pedis os.</i>	42
		<i>Talus ita obtectus est vt non appareat.</i>	40
		<i>Talus in externum latus varius quam in internum luxatur.</i>	40
		<i>Tactus sensus membrum omnibus communis.</i>	324
		<i>Τάρσος Graeci appellant palpebrarum cartilagineas.</i>	45
		<i>Tarsus brachiali similis, etsi quatuor tantum ossibus constet, ipsiusque historia.</i>	344
		<i>Tendo in musculis ex quo efformetur, & quando.</i>	72
		<i>Tendines primi manus digitorum musculi, priusquam ad secundum os pertingant, partiuntur, perque huiusmodi</i>	

I N D E X

- iusmodi partitionem alterius muscoli tendo defer-
tur.* 101. idemque in pedibus. 119
- Testiculi viriles duos habent musculos, eorumque hi-
storia* 91. Sic & muliebres. 92
- Testium figura, & substantia.* 170
- Testium situs, curque pendeant.* 170
- Testium inuolucra.* 170. 171
- Testes vt plurimum duo, quamuis interdum vnicus,
interdum tres, & in his quæ subsit deceptio.* 170
- Testium muliebrium situs, & historia.* 195
- Testium muliebrium, magnitudo, figura, & substan-
tia.* 195
- Testes muliebres non eodem semper numeros.* 195
- Testes muliebres serosam humiditatem intus conti-
nent.* 195
- Testes muliebres vnica donantur membrana; ipsius
descriptio, & vsus.* 196
- Testes ac nates cerebri.* 244
- Thorax quid, cuius figuræ, ipsiusque historia.* 20
- Thorax 89. masculos obtinet cum abdominis muscu-
lis, ipsorumque historia.* 92. 93
- Thorax 24. costas obtinet, interdumque ab altero la-
terum 13. ipsarumque differentia.* 20
- Tibia maius cruris os.* 39
- Tibia, & fibula.* 39
- Tibia, & fibula supera & infera sede appendices ha-
bent.* 39
- Tibiæ cum femore connexus.* 39
- Tibiæ ac fibulæ ad talum connexus.* 40
- Tibiæ & fibulæ in medio distantia, & ductus.* 41
- Tintinnabulum vnam significat, & cur.* 237
- Tiplon temporū foramen, cæcum latinis dictum.* 12
- Totius quatuor priores dentes.* 10
- Tonsillæ vide Glandulæ.*
- Torcular cerebri quod.* 288
- Tragadero Hispanis quid.* 180
- Transuersales ab dominis muscoli.* 59
- Triangulus vna cū tribus lineis, harumq; vsus.* 29.
- dicti trianguli latera, horumque vsus.* 29
- Τροχάρτης femoris processus.* 38
- Tuberculum ossium pubis vsus.* 27
- Tuberculum appendicis tibiæ, ipsius impressio, aliq; q;
qualitates.* 39
- Tuberculum superiorum processuum cervicis verte-
brarum.* 15. 16
- Tuberculum & foramina sacri ossis vertebrarum, ip-
sorum descriptio, & vsus.* 19
- Tubercula primi ac tertij ossis brachialis.* 31
- Tubercula ossium coxendicis, ipsorumque vsus.* 36
- Tuberculum ossis calcis, ipsius descriptio, & vsus.* 43
- Tunicæ stomachi tres, vtq; variè fibras obtineant.* 180
- Tunicæ stomachi tres, ipsarum fibræ & vsus.* 182
- Tunica duæ tenuium intestinorum, ipsarum fibræ, &
tertia ex peritongo 182. aliorum intestinorum tu-
nica.* 183
- Tunica duæ ex quibus vesica componitur, ipsarumq;
fibræ.* 188
- Tunicæ propriæ testes inuoluentes quomodo inuicem
alijsque iungantur partibus, & earum vsus.* 191
- Tunicæ duæ communes testiculos inuoluentes, 100. &
duæ propriæ ipsarumque hist. ria.* 6 & 191
- Tunicæ duo genitalis.* 192
- Tunicæ vteri ipsarumque fibræ.* 194
- Tunica interior vteri aliarum omnium crassissima.* 194
- Tunicæ laryngis, & asperæ arteriæ, earumque histo-
ria.* 226
- Tunica tertia asperæ arteriæ nõ equaliter crassa.* 226
- Tunica cor obtegens, tenuis.* 229
- Tunica prima oculi aranea dicta quod aranearum te-
lis sit similis.* 246
- Tunica secunda retina dicta, & ipsius historia.* 246
- Tunicam secundam cur aliqui inter tunicas non reu-
lerint.* 246
- Tunica oculi tertia, vna a dicta et ipsius historia.* 246
- Tunica quarta dura & cornea dicta, atque ipsius hi-
storia.* 246
- Tunicam quartam cur quidam plures vna existima-
rint.* 246
- Tunica quinta nomine caret, eo quod veteres effuge-
rit.* 247
- Tunica sexta adhaerens siue alba dicta.* 247
- Tunica venarum, ipsiusque fibræ.* 263
- Tunica venarum ipsis & alijs partibus communis, et
ipsius vsus.* 264
- Tunicæ arteriarum quas obtineant fibras, ipsarumq;
vsus.* 264
- Tunicæ arteriarum cur venarum tunicis validiores.* 264
- Tunica interior arteriarum quæ ob duritiem nomina
habuerit.* 264
- Tunica interior arteriarum cutem obtinet instar tu-
nicæ ventriculi & intestinorum.* 7. 64

V

- V**ARICES cur facile in cruribus fiant. 278
- Vasa spermatica latinis primi, & secundi semi-
nis meatu.* 276
- Vasa spermatica, vide seminis ductus.*
- Vena sola, vide vena coniugis ex pers.*
- Venæ ex iecore, nervi ex cerebro, arteriæ ex corde
prodeunt.* 263
- Venarum fibræ quo a muscutorum fibris differant.* 263
- Venæ quid, ipsarum tunica, & fibræ.* 263
- Venæ vbi alia donentur tunica alijs partibus commu-
ni, & ipsius vsus.* 263
- Venarum munus præcipuum.* 264
- Venæ iecoris cur tenuissima donentur tunica.* 264
- Venæ in hominibus tres, ipsarum ortus & distribu-
tio.* 264. 265
- Vena porta cur ita dicta.* 266
- Venæ portæ ortus, & distributio.* 266
- Venæ portæ quomodo ex iecore prodeat.* 266
- Vena porta quot ramis præcipuis è iecore emergat.
fol. 266*
- Vena porta in quot ramos dirimatur extra iecur, &
quo y tendant.* 266
- Venæ portæ munus præcipuum.* 267
- Venæ duæ à porta in cystim tendentes.* 266
- Venæ à porta in lienem, ac omentum tendentes.* 266
- Vena cum liene, ac ventriculo consortium habes.* 267
- c Veng

I N D E X

- Vena à porta ventriculorum petentes.* 121. 266. 267
Vena hæmorrhoidale.
Vena à porta ad mesenterium tendentes. 121. 267
Vena caua ex iecore an ex corde prodeat dissentiunt medici, ac phililosophi. 168
Vena caua principium habet ex iecore. 168
Vena caua ramos in vniuersum corpus effundit, & per eos sanguinem. 168
Vena caua quomodo sanguinem à porta excipiat. 268
Vena caua è iecore egrediens haud bipartito scinditur vt magna è iecore emergens. 268
Vene caue supra iecur distributio. 268
Vena caua corde superato haud per dorsi longitudinem fertur, vt quidam existimant. 269
Vena caua quomodo cordi iungatur. 269
Vene caue in faucibus in ramos diremptus. 269
Vene caua infra iecur distributio. 269
Vena caua ab osse sacro. arteriam magna subit, quomodo diuidatur, ramiq; ipsius disseminentur. 276
Vene caue in crus propagatio. 277
Venarum in iecur propagatio. 268
Vene à caua ad diaphragma accedentes. 269
Vene cor enutrientes. 269
Vene coniugis expertis à caua exortus, inaccessus, distributio. 269
Vene à ramis vena caue ad tertiam vsque costam descendentes. 270
Vena sub pectoris osse proximè ad vmbilicum repentes. 270. varius ipsarum exortus. 270
Vene ad cervicis vertebrae iter habentes; alia caluariam ingredientes. 270
Vene à caua iuxta fauces exortæ earumque diremptus. 270
Vena iugularis interior, & ipsius ramorum distributio. 271
Vena iugularis exterior vnde oriatur, vt diuidatur, & quas in partes ramos effundat. 271
Vena in inferiores cervicis musculos, et elatiores thoracis exhausta, ipsiusque rami. 270
Vene in faciem & caput vniuersum distributæ series fol. 272
Vena saluatella, siue lienis dictæ exortus. 273
Vena saluatella non bene in lienis affectibus pertunditur. 273
Vene cõmunis ex axillari, et humeraria exortus. 272
Vene iecorariæ ductus, & distributio. 273
Vene iecorariæ interdum occultatur cephalicæ accedens, interdum sola se in conspectum dat. 274
Vena ramus iecorariæ, per brachium excurrès inter cutem & carnem. 273
Vene cõmunis inaccessus, ac diremptus. 273
Vena cõmunis nunc altior assurgit, nunc inferius subsistit. 274
Vene inter pollicem, & indicem cur malè pro iecorariæ pertundatur. 274
Venarum brachij eadem series. 274
Vena inter paruum digitum, & anularem, siue inter anularem & medium cur non bene pro iecorariæ pertundatur. 274
Venarum manus magna in diuisione varietas. 274
Vena testem petens sinistrum ac dextrum, vnde oriatur, & quem ductum seruent. 275
Vene sinistri renis inuolucrum, & dextri petentes vnde de ortæ. 274
Vene emulgentes vbi ex vena caua oriuntur, vt que situ variant. 274
Vene emulgentes quomodo arterijs copulentur in viris. 275. in mulieribus. 275
Vene emulgentes etsi ortum habet varium, inaccessum tamè eundem seruant. 275
Vene ad spinalem medullam, ac lumborum musculos accedentes. 276
Vene ad vesicæ cervicem, atque vteri in mulieribus fundum ac cervicem tendentes. 276
Vena peritonæum & abdomen cõscèdens ramos suos ei copulat, quæ deorsum sub pectoris osse fertur. 126
Vene in femur distributæ. 277
Vene maioris crus adeuntis exortus, atque diremptus. 277
Vene malleolum ac pedem adeuntis varietas. 277
Vene in crus disseminatæ, & in pedem pertingentes. 278. 279
Venarum pedis distributio varia. 279
Venarum pedis consideratio. 279
Vene quatuor differentes in pedis pectine pro sanguinis extractione secundum medicos 279
Vena iuxta genu, ex qua duntaxat græci complures sanguinem mitti volebant. 279
Vena vmbilicalis. 279
Vena vmbilicalis in iecur ingrediens, in ramos minime scinditur, vt inquit Vesalius. 279
Vena vmbilicalis in homine arefcit, & veluti in ligamentum seu tendinem abit. 185
Venarum arteriarumq; vmbilicalium inaccessus. 196
Vene vteri non intumescunt, nisi prægnantibus. 194
Venarum caput petentium paria sex. 285
Vena prima, secunda & quarta, & prima secundaq; arteria caput petentes, quæ subeant foramina. 286
Venarum arteriarumque varius in capite congressus ac separatio. 286
Vene à quatuor duræ matris sinibus prodeuntæ, & intra caput distributæ. 287
Vena tertia, quinta & sexta mammas petentes per quæ ingrediantur foramina, & quomodo distribuantur. 287
Vene arterialis ortus atque distributio. 288
Vena arterialis quam obtineat tunicam, & cur ita dicta. 288
Vena arterialis, & arteriæ venalis munus. 288. 189
Ventriculi cordis horumque historia. 230
Ventriculus dexter cordis sinistro longè maior. 230
Ventriculus sinister medium serè in corde locum tenet. 230
Ventriculorum cordis munus. 230
Ventriculi cordis singuli duo habent foramina, & quorsum. 230
Ventriculi cerebri tres, horumque historia. 242
Ventriculus primus, & secundus cerebri. 242
Ventriculus primus, & secundus cerebri. aquam intus continent. 242
Ven-

I N D E X

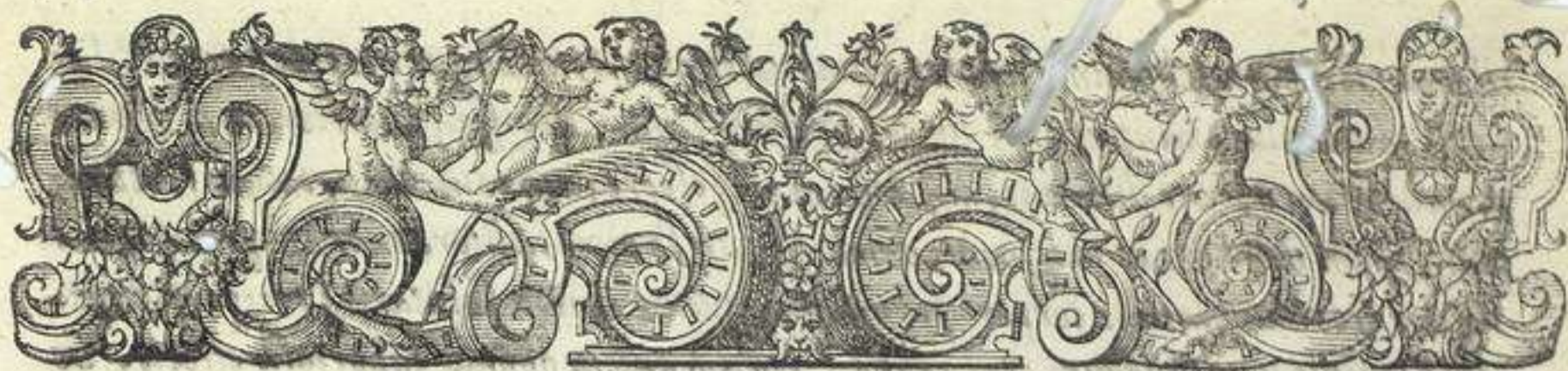
<i>Ventriculi, ipsiusque historia.</i>	181	<i>bus, duos, propter predictos obtinent processus Vesalio non 7, os.</i>	18
<i>Ventriculi situs figura.</i>	181	<i>Vertebrae ossis sacri sex ut plurimum, nonnunquam vero quinque, ipsarumque connexus.</i>	18
<i>Ventriculus cur minime in dorso illinendus.</i>	181	<i>Vertebrae ossis sacri contrarium a ceteris dorso vertebrae situm obtinent, & quae ex ipsis processibus habeant.</i>	18
<i>Ventriculi os haud ibi est ubi vulgo fertur.</i>	181	<i>Vertebrae coccygis quatuor sunt ut plurimum interdum vero tres, ipsarumque descriptio.</i>	19
<i>Ventriculus, dug habet orificia ipsorum nomina, situs, & usus.</i>	181	<i>Vertebra prima coccygis quando processus habeat.</i>	19
<i>Ventriculus cibum retinere potest citra tantam pylori conniventiam.</i>	3. 181	<i>Vertebrae coccygis sinum obtinent, ipsarumque connexus.</i>	19
<i>Ventriculus intus laevis, & varij eius colores.</i>	181	<i>Vertebrae coccygis cauda imaginem exprimunt.</i>	19
<i>Ventriculi os inferius cur angustius.</i>	181	<i>Vertebrae coccygis, nec foramen habet, nec caua sunt.</i>	19
<i>Ventriculus pro assumptorum ratione stringitur, ampliat.</i>	182	<i>Vesalius multorum oculos in anatome cepit diducere.</i>	8
<i>ventriculi magnitudo & substantia.</i>	182	<i>Vesalius priuatim non meminit ossis decimi tertij superioris maxillae quod ipsum parui faceret.</i>	8
<i>ventriculus primus, & secundus cerebri superne atque ad latera laeues sunt, inferius asperi.</i>	242	<i>Vesalius nunquam duos vidit processus, in quibusdam lumborum vertebrae occurrentes in aliquibus hominibus, qui in simijs habentur.</i>	18
<i>ventriculus primus secundus, & tertius quid in se contineant.</i>	243	<i>Vesalius secus ab auctore sentit in secundi pollicis fissis manus ad primum connexu.</i>	34
<i>ventriculus tertius cerebri, & ipsius riuuli.</i>	240	<i>Vesalius ait caput calci ossis paruo digito respondentis, in sinum censerit cum in caput inseratur.</i>	45
<i>ventriculus quartus cerebri quis nonnullis dictus, nihil praeter aquam continens.</i>	243	<i>Vesalius inquit articulum primum quatuor digitorum manus secundo pollicis similem esse, cum sit primo similis.</i>	34
<i>ventriculi tres priores cerebri tenui membrana succinguntur, quartus non.</i>	243	<i>Vesalius ait os pectinis pollicem sustinens, posteriori processu donari, cum simul habeat.</i>	45
<i>vertebrae latinis spondilia graecis dorso ossa dicta.</i>	13	<i>Vesalius musculis omnibus easdem adesse partes insiciatur.</i>	72
<i>vertebrae dorso 30. & ipsarum enarratio.</i>	13	<i>Vesalius frontis musculorum connexionem non aduertit.</i>	74
<i>vertebrae dorso quomodo inuicem ante ac pone copulentur, & quibus alligentur.</i>	14	<i>Vesalius inquit visorium neruum in medio partis posterioris auris minime committit, & musculo obtegi, qui in hoie delitescit, in brutis conspicuus.</i>	75
<i>vertebrae dorso quam varie perforantur, quo aditum neruis venis, & arterijs praebent.</i>	14	<i>Vesalius inter oculi motores musculum reponit, palpebras attolentem.</i>	75
<i>vertebrae dorso quo foraminibus varient, & cur.</i>	14	<i>Vesalium priores duo narium musculi quamuis evidentes latuerunt.</i>	76
<i>vertebrae dorso luxatae, si plures fuerint minus, si vnica, maius inferunt periculum, & cur.</i>	14	<i>Vesalius praeter communes decem laryngis musculos duos proponit, nec auctori, nec Realdo visos.</i>	82
<i>vertebrae dorso quomodo committantur.</i>	98	<i>Vesalius inquit quintum oculi musculum, ipsum sursum agere, quod esse nequit cum rem ipsius partem inseratur.</i>	76
<i>vertebrae dorso omnes prima excepta quomodo inferiorum & superiorum processuum interuentu committantur.</i>	16	<i>Vesalius duo insuper musculos intra nares collocat, cum nihil interim praeter cutem & membranam carnosam habeatur.</i>	76
<i>vertebrae colli septem, earumque historia.</i>	15	<i>Vesalius inquit priores duos genarum musculos ex processibus temporum mamillaribus exoriri, cum iuxta malarum apicem emergant.</i>	76
<i>vertebra prima cervicis quo ab alijs differat 14. Secunda.</i>	15	<i>Vesalius inquit priores duos genarum musculos ita vniri, ut vnicus videantur, cum distincti tamen sint.</i>	77
<i>vertebrae primae dorso cum secunda connexus.</i>	14	<i>Vesalius cum Galeno prioribus duobus genarum musculis, inferius labrum diducendi, et ad latera vna cum superiore trahendi, aut ad faciei motum conferendi, munus adscripsit, auctor vero inferiorem maxillam diducendi.</i>	77
<i>vertebrae duae priores colli quomodo committantur.</i>	14. 15.	<i>Vesalius nouem linguae musculos proponit cum decem</i>	77
<i>vertebra cervicis secunda quomodo tertia, & alijs committatur.</i>	15		
<i>vertebrae quatuor cervicis inter secundum, & septimam, praeter septem processus cunctis dorso vertebrae communes, alios insuper quinque sortite sunt.</i>	16		
<i>vertebrae thoracis 12. ut plurimum sunt, colli vertebrae commissa.</i>	16		
<i>vertebrae cervicis ut inuicem differant.</i>	16		
<i>vertebrae thoracis duas obtinent foueas in quas costarum capita inseruntur. Ac prima & duodecima duas obtinent, vnde ligamenta prodeunt. Ipsarum forma & situs.</i>	17		
<i>vertebra prima & duodecima ut inuicem committantur.</i>	17		
<i>vertebrae lumborum quinque, ipsarumque historia.</i>	18		
<i>vertebrae lumborum quo ab alijs differant.</i>	18		
<i>vertebrae lumborum eosdem quos & aliae septem processus obtinent ipsorumque descriptio.</i>	18		
<i>vertebrae lumborum aliquot in quibusdam hominibus,</i>			

I N D E X

duntaxat sint.	80	<i>Vlna & radius quo differant.</i>	28
<i>Vesalius quatuor sat. ū musculos propo. & inconspi- cuos cū ipsorū munere fibræ quadā fungantur.</i>	83	<i>Vlna & radius aliter superius, aliter inferius cōmit- tuntur.</i>	29
<i>Vesalius inquit membranam a musculis abdominis secūdi paris vbi ad ipsius medium pertingunt, pro- ductam, simplicem esse, cum in duas dirimatur.</i>	90	<i>Vlnæ a principio ad finem descriptio cum triangula- ri ipsius figura, & lineis.</i>	28.29
<i>Vesalius primū, & secundum musculum inter costa- les externos vice vnius habet, auctor duorum.</i>	48	<i>Vmbilicus quomodo fiat, & ex quibus vasis.</i>	196
<i>Vesalius de musculo quadrilatero volæ manus mem- branam mouente non agit.</i>	93	<i>Vmbilicus quomodo corporis medium occupet, ip- siusque in vterum incessus.</i>	186
<i>Vesalius inquit quatuor manus musculos brachiale potissimum extendere flectereque, cū priores duo manum potissimum flectant, alij duo extendant.</i>	105	<i>Vnguium materiæ, & adhæsiō.</i>	45
<i>105. & manui sursum deorsumque agenda non in- seruire.</i>	105	<i>Vngues venas ipsos nutriendes non habent, eorumque vsus.</i>	45
<i>Vesalius inquit secundum femoris musculum, totum se subtus primum abdere, cum tamen dimidium fe- rè ipsius detectum occurrat.</i>	113	<i>Vngues sensus expertes, augentur instar capillorum a radice.</i>	45
<i>Vesalius inquit sextum pedis musculum in processum inferi, cum in sinum inseratur.</i>	118	<i>Vox quomodo efformetur.</i>	226
<i>Vesalius minimè aduertit peritonæum sub vmbilico geminum esse, atque inter vnam alteramque mem- branam vmbilicale arterias, ac vrinarium me- tum ferri.</i>	180	<i>Vreteres Græci vrinarios ductus appellant.</i>	189
<i>Vesalius censet fracto peritonæo transversos abdomi- nis musculos intestina cōtinere; secus auctor.</i>	180	<i>Vteri oris structura.</i>	195
<i>Vesalius priores tres cerebri ventriculos tenui intus membrana obtegi vti Gale. notauit inficiatur.</i>	243	<i>Vteri os in prægnantibus ita occluditur, vt nihil ad- mittat.</i>	195
<i>Vesalius venæ canæ ramos in brachium tēdentes an- tequam ad axillam pertingant diuidi vult, cū post axillam dirimantur.</i>	270	<i>Vteri immobile perstat cernice etiam constricta & diducta.</i>	195
<i>Vesalius, vbi iugularis interior ad caput pertingit, maiores ipsius ramum vna cum soporalis arterie ramo sermone deducit, cum solus feratur.</i>	271	<i>Vteri os naturaliter non ex arbitrio reſeratur, & clauditur.</i>	195
<i>Vesalius vmbilicalem venam suo in iecur ingressu in plures scindi ramos prodit, quod falsum est.</i>	279	<i>Vteri os in prægnantibus, & non prægnantibus quo- modo diducatur occludaturque.</i>	195
<i>Vesalius inquit arteriam vna cum venæ occiput con- scendētem, per ipsius etiam foramen ingredi, quod secus se habet.</i>	280.286	<i>Vteri prægnantium situs.</i>	193
<i>Vesalius neruum visorium dum pone oculum inseri- tur, ad latus inclinare prodit, cum ad amussim in medium inseratur.</i>	311	<i>Vterus a superis ad ima prominētē habet lienam, & ipsius vsus.</i>	193
<i>Vesica cor inuoluens, vide mēbrana cor inuoluentes.</i>		<i>Vteri ac cervicis extima interiorique facie descri- ptio.</i>	193
<i>Vesica fellea vide cystis fellis.</i>		<i>Vteri angulorum positio quos alij cornibus, aliis no- minibus conuulerunt.</i>	193
<i>Vesica in homine musculum ad ceruicem habet, & huius historia.</i>	100	<i>Vterus cellulas minime habet, quas aliqui confinxerunt.</i>	193
<i>Vesica duabus cōponitur tunicis, harumq; fibræ.</i>	188	<i>Vteri substantiæ, membranæ, ipsarumque fibræ.</i>	194
<i>Vesicæ situs, & historia.</i>	188	<i>Vteri venæ non tumescunt nisi prægnantibus.</i>	194
<i>Vesica figuræ ovalis.</i>	188	<i>Vterus suscepto semine occluditur, colligiturq;</i>	194
<i>Vesica quas obeat suis fibris functiones.</i>	188	<i>Vterus et mammae per quas venas consortium ha- beant.</i>	177
<i>Vesicæ viri, & mulieris discrimen.</i>	188.189	<i>Vterus crateris pedē interna facie repræsētat.</i>	193
<i>Vesica quomodo meatibus suis vrinam excipiat, eo- rumque historia.</i>	189	<i>Vterus earum quæ recens peperere sinulos quosdam habet, horumque vsus.</i>	193
<i>Vesicæ muliebris situs.</i>	193	<i>Vulnera commissurarum capitis periculosa quam ossium.</i>	6
<i>Vlna maius cubiti os.</i>	28	<i>Vueæ nomina, & historia.</i>	227
<i>Vlna & radius ossa duo a cubito ad brachiale porre- cta, quod maius quod minus ipsorūq; historia.</i>	28	<i>Vueæ figura et munus.</i>	227
		<i>Vuea tertia oculi tunica.</i>	246
		<i>Vuea cur ita dicta.</i>	227
		Y	
		<i>Y Oeides suturæ.</i>	4
		<i>Y T. moeides os cur ita dictum.</i>	13
		<i>Y H. moeides, seu o. moeides capitis os.</i>	4
		Z	
		<i>Z. y. y. ponticulus ossium temporum.</i>	9

F I N I S.

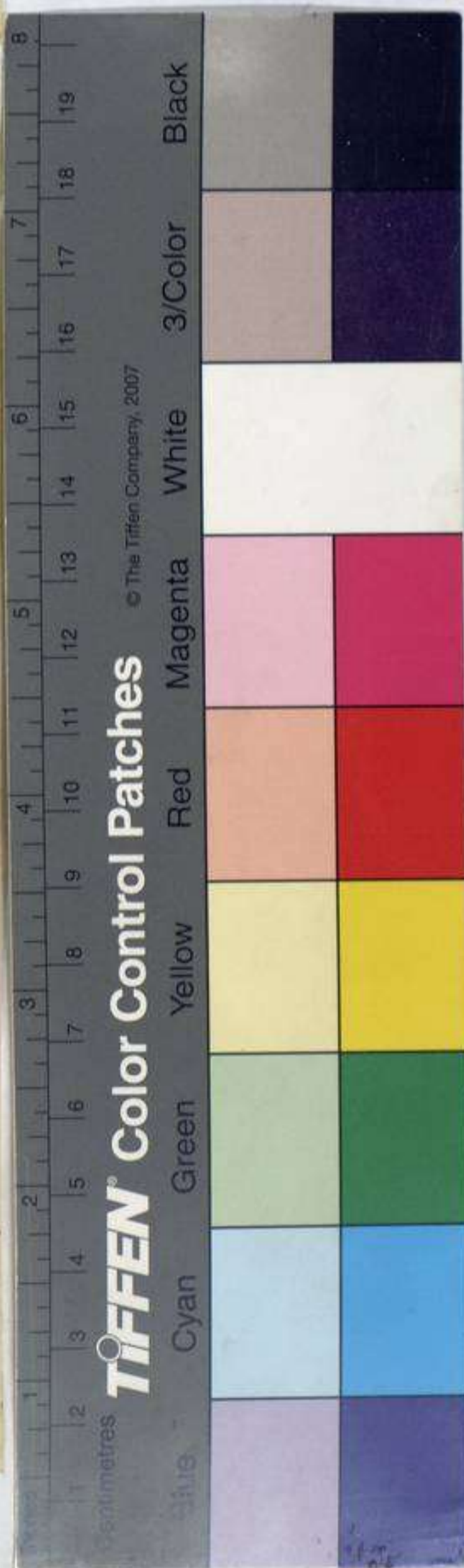
PRÆ.

P R A E F A T I O .

A N A T O M E S Historiam literis consignaturus, in qua gravis est inter artis proceres dissensio, de ipsius primum origine dicendum mihi esse, & causas propter quas ea primum inuenta, deinde intermissa est, in medium afferendas duxi, ut qui humanorum corporum dissectioni coram adesse nequeunt, quibusnam ex huiusce artis scriptoribus maior sit habenda fides, intelligant. Quoniam verò historia hæc ad medicam potius facultatem, quam ad aliud ullum disciplina genus pertinet, & medicos habuit primos inuentores, ab huius origine auspicabor. Medicina igitur inuentum usque adeo vetus est, ut nulla totius orbis terrarum gens, quantumuis barbaræ, & fera non aliquando genus aliquod remediorum habuerit. Veruntamen in Græcos duntaxat artis inuentio refertur, tum quod ab ipsis magis quam à cæteris nationibus exculta fuerit, cogente forsitan necessitate, ob gesta semper cum exteris nationibus bella, in quibus generis omnis vulnera insulgi necesse erat; tum etiam quia sine bellis imposito, ipsisque rerum dominis factis, qui natura ad malum propensi erant, vitam in otio, & luxu degentes, totos sese voluptatibus, ac libidibus dederunt; qui autem mentis erant sanioris, omnem Virtutibus operam nauantes, in studia se ac rerum naturæ contemplationem penitus abdiderunt. Itaque ij nimis laboribus, illi uero inordinato vitæ genere, suorum corporum constitutionem ita labefactarunt, ut innumeris ea egritudinum formis obnoxia reddiderint; pro quibus debellandis nouas etiam auxiliorum species adinuenire oportuit. Ex Græcis igitur omnium primus medici nomen adeptus est Aesculapius Apollinis filius, Mercurii, qui cognomine dictus est Trimegistus, nepos. Vixit is non multo ante bellum Troianum, tanta apud Græcos auctoritatis vir, ut in Deorum numero ab ipsis fuerit collocatus. Successores habuit filios duo Podalirium, & Machonem, viros pariter in arte præclaros, ab Homero non sine admiratione in bello Troiano celebratos, quamuis nibileos præter uulnera persanasse, nullamque eorum, quæ ad uictus rationem, quæ ad purgationes, & Serapia hodie nobis usitatissima pertinent, curam gessisse referat. Quod sane chirurgicam medicinam partem omnium uetustissimam, & in maxima apud ipsos existimatione habitam fuisse testatur. Cum enim omnem illi egritudinum causam in sua, ut ipse Homerus asserit, peccata referrent, iure optimo nullam ad eas propellendas opem, præterquam diuinam poscebant. Neque uerò alienum à ratione est, quemadmodum

c 3 illorum

Illorum temporum homines temperantius uictabant, uictuque utentes parciori, laboris multo plus exantlabant, sic eos quoque vitam degisse salubriorem. Quum primum uero, uti diximus, alij desidia torpescere, atque in uoluptatum fluctus, potissimam morborum originem, demergi, alij se totos in literarum, & philosophiae studia (res haud minus corpori pernitiōsa, quam animo salutaris) recipere ceperunt, intemperans illorum uita ratio, horum autem oppido laboriosa effecit, ut Medicinam, cuius antea nullus, aut exiguus sanè apud ipsos usus erat, omnes postmodum exiguo emolumento perquirerent. Quandoquidem uti antea, dum sobriè uiuerent, absque ulla medici, & medicinae ope vitam magna ex parte ualentes, uegetique quàm longissimè prorogabant, ita nunc deside hoc & intemperanti uictus genere, agrè admodum ex temperantioribus aliqui, instar infirmæ basis muri assiduo se suffulciantes ad senectutis principia perducunt. Hanc ob causam excellentes uiri complures à bello Troiano medicinam fecerunt, donec ex philosophis nonnulli, ob indefessas uigilias, & rerum naturalium contemplationem in morbos incidentes, philosophiæ medicinam coniungere ceperunt, unius ferè, ac eiusdem facultatis utranque esse existimantes. Ea tempestate magni Philosophi complures, iidemque pro summis habiti medicis extiterunt, clarissimi uero ex his Pythagoras, Empedocles, & Democritus, qui ex quorundam sententia præceptor fuit Hippocratis Cōi, uiri non minus arte quàm facundia insignis. Unde inter tot præstantissimos uiros solus æterna memoria dignus extitit. Is omnium primus Medicinam à sapientiæ studio seunxit. Huic Diocles Caristiū succēssit, Diocles Praxagoras, & Chrysippus, quos postmodum subsequuti sunt Erophylus, & Erasistratus, qui omnes in diuersas curandi uias processerunt. Iisdemque temporibus, in tres partes medicina diducta est, ut una esset quæ uictu, altera quæ medicamentis, tertia quæ ferro duntaxat mederetur. Primam διαίτητικὴν, secundam φαρμακευτικὴν, tertiam χειρουργικὴν, ab opere unamquamque denominantes appellarunt. Ex his qui dietam duntaxat in curatione adhibebant, rerum quoque naturæ cognitionem minime interim neglexerunt, tanquam sine ea trunca, & debilis medicina esset. Post hos Serapion theoricen à praxi primus omnium seunxit, usum duntaxat, & experimentorum in dies occurrentium notitiam, medicinæ necessariam esse contendens. Hunc sequutus est Apollonius Glaucius, atque alij non pauci, a professione Empirici nuncupati. Cum ergo qui uictu solo medebantur in duas diuisi essent sectas, altera rationalem artem, altera usum tantum sibi uendicante, qui rationalem medicinam profitebantur, cum ad rectè curandum necessariam esse contenderent, tam euentium, quàm abditarum causarum morbos efficiētium notitiam, si uulq; constitutionem, officium, positum, figuram, magnitudinem, colorem, duriciem, molliciem, asperitatem, ordinem, compositionem conspirationemque internarum corporis nostri partium, cadauera quædam humana incidere ceperunt, in quibus situm, figuram, ordinem, consortium, interioris uentris, & aliarum corporis partium obseruabant. Hisce temporibus florere Lycus Marinus, alique dissectionis proceres. Post quos Herophylus, & Erasistratus humanae structuræ recessus (utinam id nunquam tentassent) altius indagare cupientes, nonnullos supplicio dam-

natos

natos habere studuerunt, eosque uiuos diffecari iubentes quosdam in corpore notatu digna occurrentia obseruabant. Id etsi equi bonique fieret, arisam tamen populo non leuem porrigebat, diram crudelitatem in miseros illos exercitam detestandi. Quò accesserant, quòd qui experientiam solam sequebantur, de nullorum præterea remediorum inuentione solliciti, quàm eorum, de quibus in morbi alicuius curatione periculum prius fecissent, rei summam non in causa morbi notitia, sed in auxilij ad ipsius sublationem idonei inuentione positam esse asseriebant; illud insuper addentes, non infrequenter euenisse, ut abiecta quæpiam muliercula simplicissimi auxilij ope, tot absque disseccionibus, quasi miraculo quodam, homines quamplurimos à grauissimis uendicasset morbis, quos multi præclarissimi medici, suis tantum frèti ratiocinationibus, post contentiones multas deploratos deseruerant. Adeo ut odium populi uniuersi & rationes ab empiricis medicis in ipsos adductæ, & immanitas nulla urgente necessitate in quosdam exercita, effecerint, ut non solum uiuentium hominum, uerum etiam mortuorum disseccio uetita fuerit. Sicque dum nimium diligentes medici illi esse studebant, effecerunt ut quod sedulitatis necessitas ipsa postulabat, id postmodum ab ipsis adhiberi fuerit interdictum. Quam quidem ob rem posteriores, cum humani corporis Anatomem in patria sua obseruare non possent, aut Alexandriam, ubi ea nonnunquam exercebatur, petere, aut in alijs eam animantibus administrare coacti sunt; quamuis illa interim eligerent, quæ ad hominis imaginem propius accederent, quòd scilicet uti hæc extremam faciem gerebant non omnino dissimilem. idem quoque in corporis penitioribus fore iudicarent. Dixit hisce temporibus Galenus ex Pergamo Asia ciuitate omnium quotquot hætenus in arte sua maximè excelluerunt, longè sapientissimus, ac eloquentissimus. Is docendi cupiditate flagrans, ac inter hominis, & simiæ structuram parum omnino discriminis adesse ratus, humanæ fabricæ historiam, simiæ, ut ex eius scriptis uideri est, ob oculos posita, descripsit. Quoniam uerò ea tempestate, pauci omnino, ijque non multæ auctoritatis uiri, literarum monumentis hæc ipsa consignauerant, ipse autem in alijs medicinæ partibus summè excellebat, plenam apud omnes fidem ipsius historia facillè adinuenit, neminem scilicet, ob uetitam humani corporis disseccionem, qui repugnaret offendens. Hanc nominis existimationem, ad nostra hæc usque tempora Galenus obtinuit, nemine ab ipsius placitis, uel latum quidem unguem discedente; donec Andreas Vesalius multorum oculos diducere cæpit, in qua uis aliorum scripta iurandum nulli esse ostendens, ut multorum mos est, qui uideri, quam uerè scientes esse malunt: qui cum laboriosum nimis ducant, singula diligenti trutina examinare, uideantque, cum hac ratione pleraque constanter affirmare non possint, se minus scientes à uulgo habitos iri, auctoritatis tantum scriptoribus quibusdam tribuerunt, ut nullo pacto adduci queant, ut falli eos potuisse fateantur, minime interim cogitantes, eos, quibus tantum fidei exhibent, homines uti & nos fuisse, & facile in aliquo cæcutire, facillè hallucinari potuisse, quemadmodum uel doctioribus in dies in mulus contingere obseruamus. Atque eo magis quòd cum antiquitus libri omnes manuscripti essent, præterquam quòd
multa

multa in transferendo minus accurate scripta excidebant, plerumque etiam fiebat, ut quis in libri alicuius lectione aliqua in margine adnotaret, ac dein qui transcriberent, notas eas esse nescij, inter auctoris seriem insererent. Hoc & aliis modis quamplurimis, quos secum unusquisque excogitare potest, credibile est veterum libros ita mendosus esse, ut tantam ipsis fidem nemo sani iudicij, nisi prius veritatem sedulo indagauerit, habere nec possit, nec debeat, quantam inertes isti adhibent. Quis si tantum laboris subire recusans, suam saltem inscitiam huius vel illius scriptoris auctoritate ne tueatur, praesertimque ijs in rebus, in quibus contrarium licet manu deprehendere: Siquidem si Anatomem, de qua nunc agimus, sedulo considerauerimus, multa nobis in ea facile occurrunt ex quibus perspectissimum fiet, eos qui Galenum tueri conantur, humanam ipsum Anatomem descripsisse asserentes, praeterquam quod iniuriam auctori faciunt, dum ipsam passim mentiri ostendunt, sibi ipsis quoque humani corporis resectionem usam fuisse nunquam attestantur. Et quo haec me veritate potius quam alia re compulsum dicere unusquisque intelligat, nonnulla huc ex Galeno asseram, in simia ceterisque brutis omnibus, in homine vero nullatenus occurrentia. Ac primum quidem de ossibus verba faciam, in quibus error nullus subesse potest, adeo scilicet duris, ut formam suam amittere facile nequeant, neque enim verisimile est, eam post Galeni tempora exuisse. Ait igitur Galenus in superiori maxilla duas haberi suturas, proxime ad caninos dentes deorsum exporrectas. Haec in simijs omnibus occurrunt, hominum vero uix, ac ne uix quidem unus inter centenos eas obtinet. Ait insuper posteriores cervicis uertebrae processus acuminatos esse; in simia sic se habent, in homine autem bifidi sunt. Decimam thoracis uertebrae cum editiori, humilioriq; sibi proximis coarticulari prodidit; id in simia uerissimum est, in homine de duodecima uertebra accipiendum. Sacrum & Coccygis os ex ternis extrui ossibus asserit; sane quidem in simia, in homine autem sacrum os ex quinis, ut plurimum, interdum ex senis constat, coccyx uero ex quaternis. Inquit praeterea humeri os extrorsum obliquari; uerum quidem in simia, in homine autem rectum perstat. Ulnae ait exiguum quendam adesse processum stylo similem qui carpo articulatur, cum tamen in homine nullum connexus uestigium sese offerat. Pulmonem quinque lobis distinctum esse prodidit, quod neuiquam sane posset asserere, si hominis dissectionem semel saltem esset intutus. Sed quid his diutius immoror? quandoquidem si hominis Anatomem toties Galenus conspexisset, id ipsum proculdubio minime reticisset, uti sane de ossibus bis sibi uisis meminit, illius nimirum cadaveris quod exigenti fluminis cauea extraxerat, & illius hominis, qui a suspendio necatum, cornu iam fere uniuersum lanauerant. Quod si quando is ephesus adhuc Alexandriam concesserat, forsitan ut euenit, ad ipsius aduentum iam dissectioni finis erat impositus; aut uero ipsi, cum historia haec uim potius memoria quam iudicij exposuisset, temporis progressu excidit, ut ex his, quae nobis scripta reliquit, colligere est. Quemadmodum uero ex adductis exemplis perspectum euadit, Galenum simiae potius quam hominis historiam descripsisse, alia pariter quaedam in medium afferri possent, oscitantiae ipsius argumenta, ut capitis super primam

max, & secundum cervicis vertebram motus, manus in eis ad exteriora; ve-
ne coniugij expertis exortus, & alia depravati contextus indicia, ut quod in-
quit detecto cerebro, aut ipsius ventriculis compressis, sensum motumque proti-
nus deperdit, ubi necessario legendum est, & compressis. Verum hic haud in-
quenquam inuehi, sed inscisc potius monere institui, his me atque alijs, quae bre-
uitatis gratia praetermitto, in eam sententiam firmiter adduci, ut aut Galeno, vel
perquam raro, vel nunquam hominis Anatomem visam fuisse, aut ipsius scri-
pta insigniter depravata esse existimem. Qui vero ipsum mordicus tuentur, eò
ignaviae devenerunt, ut suam potius ignorantiam Galeni auctoritate contegere,
quam perquirendae veritatis laborem subire uelint. Quare unicuique consulo, ut
se aut in Italiam conferat, ubi resectionis conspicienda facile potestas dabitur, aut
si ei auctorum dictis standum est, ijs potius fidem adhibeat, qui omne vitae suae tem-
pus huic studio impenderunt, maiori humanorum cadauerum copia, quam Gale-
nus unquam simiarum habuerit, quam ijs qui tubicinum more ex cathedris non ui-
sa canunt, sed quae puerulus quivis libro ante oculos posito legere seorsum possit.

Ioannes Valuerdus Lectori.

L S I amici quidā mei, in ea erant sententia, vt Vesalij figuris posthabitis, nonē mihi essent parandæ; nolui tamen idipsum efficere, tum confusionis vitandæ gratia, quæ hinc suboriri posset, propterea quod non ita perspectum sit, in quibus cum eo conueniam, in quibus item ab eo dissentiam; tum quia ipsius icones affabrè adeo exculptæ sunt, vt non sine inuidiâ, aut malignitatis crimine reijci eas potuisse duxerim; eoque magis quod prestantiores eas reddere tam facile mihi fuit, quàm arduum vnicuique futurum est, ijs atque illis reiectis æquè præstâtes parare. Quoniam vero nostræ in ære ductæ sunt, neque historiæ citra magnam confusionem interijci queunt, singulas cuiusque libri iconas, ad ipsius calcem apposuimus. Proinde sciendum est, notas in inferiore margine toto opere occurrentes, in omni figura exprimere, quid in eo pagina loco, cui idem numeri character ac notæ prepositus est, contineatur. In nota vero prior character alijs editior, eum designat, qui talis in pagine facie occurrit. Secundus character t. scilicet tabulam figurarum significat; postremus literam siue signum denotat in figura comperiendum. Et quia nonnunquam euenit plures in eadem tabula figuras contineri, ideo in notis quibus post tabulam numerum apposita est litera f. aut figura, huiusmodi signa figuram designant, sequens autem ipsius numerum, postremum vero signum in tali figura conquirendum. Fit etiam interdum vt in vno libro figuræ siue tabulæ alterius requirantur, et tunc aut dictio in pagine facie iuxta numeri characterem occurrens, te docet quo eam in libro reperire queas, aut in nota primum liber, deinde cetera quæ diximus omnia designantur.

Primus itaque Liber ossa, et cartilagine, humanæ fabricæ veluti basim continet.

Secundus ossium vincula atque indumenta complectitur, cuticulam nempe, cutem, adipem, membranam carnosam, musculos, ac membranam denique ossa conuestientem *περιστεον* dictam.

Tertius organa enarrat, ad corporis nostri conseruationem, tam in indiuiduo quam in specie requisita.

Quartus vitales partes edocet, cor scilicet, ceteraque in thorace contenta organa.

Quintus de instrumentis sensui motuique famulantibus, cerebro nimirum agit, sensus etiam quosdam exteriores continens.

Sextus duo meatuum genera, venas nempe atque arterias prosequitur, quarum ope fabrica hæc enutritur, & uita fruitur.

Septimus et postremus instrumentis dicatus est, quarum ministerio sensu pollemus motuque, citemur, et sensibus item exterioribus nonnullis.

*Joan. Co. Sorsia. Múñez, Licenciado en Medicina
y Cirujia, primer profesor jubilado de la N.ª Armada,
y Profesor Titular de la Villa de Seuera la Real, ha
donacion de esta obra a la N.ª Academia Medico-Quir-
urgica de Cadix, y la que es Socio correspondiente,
la remitió el día 4.º de Mayo de 1830.*

IOANNES VALERIVS
HISPANVS

IOANNES VALVERDVVS
HISPANVS.

•NB•

IOANNIS VALVERDI de Historia Anatomica.

LIBER PRIMVS.

IN QVO DE OSSIBVS AGITVR.

Corporis part
Similaris part
Similarium par
tium in duras
& molles diui
sio.
Ambarum di
uisio.
Partium om
nium corporis
munus.

Orporis nostri partes aut ita simplices sūt, vt quęlibet partícula eādē cum tota parte appellationem seruet, quę ideo similes fuerunt appellatę: cuiusmodi sunt, caro, pinguedo, ossa, sanguis, pituita & bilis: aut ita compositę, vt si diuidas, vnaquęq; partícula proprium nomen obtineat, dictę propterea dissimiles, quales sunt nerui, venę, musculi, digiti, manus, facies, brachia, & reliqua omnia corporis nostri mēbra. Similes partes aut molles sunt, & humidę, aut durę & siccę, atque earum alię semper tales existunt, vt caro, semen, lac, bilis, pituita, melancholia, iterus & vrina; alię tales sunt tantummodo vbi naturali suo in loco seruantur; huius generis sunt, sanguis, pinguedo, adeps, medulla: siccę & durę sunt, cutis, nerui, venę, arterię, cartilagine, & ossa, atque hęc, non secus ac molles & humidę, aut ea ratione sunt corporis partes, vt si quid ex ipsis deperditur, nulla ratione restitui possit, quales sunt cutis, nerui, venę, ossa, arterię: aut ita, vt aliqua etiam ex earum partibus deperdita (nisi tamen ex toto deficiat) facile reparetur, cuiusmodi sunt caro, pinguedo, quatuor humores, & spiritus tã vitales quã animales. Quę restitui partes nequeunt, ex semine hominis ortum duxerūt, dictę idcirco spermaticę: Quę restituuntur, in vtero ex materno sanguine, extra vterum ex quotidiano nutrimento principium traxere: Quę tamen omnes, tam spermaticę, quã non spermaticę, tam similes, quã dissimiles, diuersos habent in corpore vsus: Alię nanque pro integumento aut veste sunt, vt cutis, pinguedo, membrana carnosā, & caro: Alię ossa inuicem continent, vt ligamenta: Alię ciborum coctioni inserviūt, vt ventriculus tenuia intestina, & venę aliquot Mesenterij: Quędam sanguinis sunt opifices vt iecur. Quędam eum ad singula membra deferunt vt venę: Alię spiritus vitales efficiunt vt cor: Alię per vniuersum corpus, eosdem deferunt, vt arterię: Alię spiritus animales fabricant, vt Cerebrum: Per alias facultas hęc vniuerso corpori impertitur, vt per neruos: Alię motui voluntario inserviunt, vt musculi: Quędam corporis superfluitates excipiunt, vt lien, cystis fellis, renes, vesica, intestina, glandulę: Quędam aditum præbent aeri, quo Cerebrum & cor recreantur, vt naris, larynx, pulmōnes, arteria venalis: Alię sensibus exterioribus famulantur, aures auditui, visioni oculi, gustatui, lingua, palatus: loquē pulmōnes, larynx, & duo potissimum nerui, à recurrendo, vt suo loco dicemus, recurrentes dicti, Alię instar basis sunt & propugnaculi, quibus reliquę omnes fulciuntur, firmanurque, vt ossa & cartilagine: de quibus tum hac ratione, tum quia in harum notitia, maxima pars huius historię posita est, primum agere incipiam.

De Ossibus. Cap. I.

Ossium corporis nostri natura, situs, & figura quantopere cognitu necessaria sint, nemo melius intelligit, quam qui in dies ea fracta, aut luxata reponunt.

Anat. Val.

A Cum

De Ossibus.

2

Cum enim omne medici studium in eo positum sit, ut ea in suum naturalem locum restituat, solidetur, dubio procul verum ipsorum situm, figuram, naturamque prius perspecta habeat oportet. Sunt autem ossa ex corporis nostri partibus durissima, & postea cartilagines, Quae una cum ossibus uniuersum corpus sustinent, in hisque reliquae omnes partes adnascuntur atque firmantur: Ex hisce ossibus quaedam gradia sunt, concaua, & medulla intus referta; Alia parua & intus spongiosa, atque etiam medullosa, licet in aliquorum cauo medulla non facile conspiciatur. Gradia ut plurimum ab utroque, aut saltem ab altero extremo aliud os adiunctum habent, quod latini Appendicem hoc est rem ab alia pendentem (licet improprie quodam modo) appellant. Graecis proprie magis ἐπιφυσίς dicitur, hoc est, quod ad aliud secundum naturam adnascitur. Huiusmodi Appendice donantur Humerus a superiora, & in puerulis etiam b inferiora sede: c vna inferiora iuxta brachiale, & in pueris etiam superiora, iuxta cubiti os: d Radius e femur: & Tibia ab utroque extremo. Praestant accessus hi tum ut ex eis ligamenta prodeant, quibus ossa inuicem committuntur, tum etiam ut ex eisdem quorundam musculorum tendines principium desumant. Habent insuper ossa processus quosdam, quos graeci ἀπόφυσις appellant, qualibus scapula, femur, omnesque dorso vertebrae donantur. Horum alij suam appendicem ex altero habent osse, ut duo f processus femoris & interior scapulae processus anchorae similis: Alijs vero processibus nullae sunt appendices, ut maxillae inferioris (licet in eo in recens natis vestigia aliqua conspiciantur) calcis, tali, humeri iuxta cubitum, nec non omnium fungosorum ossium processibus: Rursus vero multae appendices suos processus obtinent, sic vnae appendici processus inest g iuxta brachiale mucroni similis, & Tibiae appendici, qui interiorum malleolum efficit: Sic & pedij ossis minimum digitum sustentis appendix processum habet, cui octavius, ut dicemus, pedem mouentium musculus, inseritur: femoris praeterea atque humeri appendices, illius quidem inferior, huius vero superior, processus habent adeo insignes, ut capitis potius quam processus nomen uterque mereatur. Haec, atque huiusmodi aliae, quas breuitatis gratia in suum locum reijcio, sunt omnes Appendices atque processus ossium proprie dicti: Verum in operis progressu vnamquamque partem communi appellatione vocabimus, haud vsque adeo seuerè agentes. Nam appendices processibus donatas, qualis femoris est, processus simpliciter appellare sufficet. Necue etiam omnes processus hoc nomine donabimus, quia humeri & femoris processus potius capita ut diximus dicenda sunt. Eos pariter qui alijs ossibus inseruntur omnes capita appellabimus. Caeterum ossa haec omnia tam magna quam parua, (eo excepto quod linguae radici impositum est: h Hyoides dictum) varijs inuicem modis committuntur, quorum singuli sua nomina a veteribus Anatomicis acceperunt, quibus & nos in operis progressu uti cogemur, tum quod a nemine fuerint nostro sermone reddita, tum quod apud posteriores omnes Anatomicos in usu fuerint, foretque potius quaedam doctrinae confusio quam explicatio, noua adferre vocabula. Quare cum has ob causas illis mihi utendum sit, ne illorum de in explicatio me diutius detineat, vel doctrinae cursum interrumpat, satius erit ea prius explicare. Illud igitur in primis scire oportet: uniuersam inuicem coherentium ossium compagem Graecis Σκέλετον dici, quasi aridum siue assicatum dicas. Modus quo haec committuntur, duplex genere est; Vel enim, coniunctione quam latini Articulationem, vel vnione quam Συμφυσιν Graeci appellant, inuicem copulantur. Articulatio est naturalis duorum ossium copulatio, medio vinculo quod utraque semper amplectitur; nonnunquam vero in vtriusque medium inseritur. Symphysis, naturalis duorum ossium vnio est: addo dictionem hanc naturalis; ob ea ossa quae prius rupta, arte coherent, superinducta carne dura, alba & nervosa, quae inter vtrunque os adnascitur, illi similis, quam in vulnerum cicatricibus conspiciamus, quae idcirco chirurgis Porus Sarcoides, id est caro in callum obdurata dicitur. Coniunctio tribus fit modis, aut enim ossa manifestè mouentur, quod attè admodum non sint colligata, & hanc Graeci Διαρθρωσιν Latini Articulationem vocarunt; aut motu admodum obscuro mouentur quod arctissime inuicem coherent, & hanc Graeci συνάρθρωσιν Latini Coarticulationem appellarunt, aut nullo pacto mouentur, indissolubili vinculo coherentia, cui congressui veteres nullum, quod quidem ego sciam nomen imposuere, idcirco eum nos, innominatum appellabimus

Ossia diuisio.

Appendix.

Commisura.

Σκέλετον

Articulatio.

Coniunctio tribus modis fit.

Secunda coniunctionis species. Tertia.

a tab. i. ii. iii.

x.

b tab. ii. y.

c tab. ii. z.

d tab. ii. i.

e tab. ii. iii. 22.

φ. x.

f ta. i. ii. iii. L.

g tab. i. 4.

h tab. ii. H. t.

v. fig. vii.

appellabimus. Diarthrosis & synarthrosis vno ex tribus modis fiunt, Aut rotundo capite in profundum sinum inserto, cuius exemplum in Diarthrosi est, Articulatio femoris cum coxendice, humeri cum scapula, priorum ossium digitorum cum ossibus postbrachialis; in synarthrosi copulatio Tali cum osse naviculari, septimi ossis brachialis cum primo, & secundo eiusdem: Aut fit plano capite, in paruum sinum inserto, sicque copulantur in Diarthrosi, prima colli vertebra cum secunda atque omnes dorsi vertebrarum processus superiores & inferiores, radius cum ulna; In synarthrosi Sura cum tibia; costæ cum vertebris thoracis, & cum osse pectoris, ossaque tarsi inuicem: Aut ita committuntur vt alterum leuiter extuberans caput lateribus habeat, medio depressum; alterum contra sinum habeat medio extuberantem, lateribus cauum, quem in modum connectuntur in Diarthrosi Tibia cum femore, radius cum humero, In synarthrosi talus cum calce, & nonnulla brachialis ossa inter sese. Primum articulationis modum tam in Diarthrosi, quam in synarthrosi appellarunt veteres Arthrodiam, secundum Enarthrosim, Tertium Ginglymon, nullo præterea quâ manifesti & obscuri motus facto discrimine. Innominata copulatio vno & ipsa ex tribus modis fit; Aut enim ossa medijs veluti ferræ dentibus pectinatim cõgrediuntur, vt in capitis ossibus videre est, quæ coniunctio veteribus Sutura dicta est; aut per simplicem lineam committuntur, vt fit in ossibus nasi & maxillæ superioris, & hanc Græci Harmoniam appellarunt, nos illi nullum seorsum nomen imponimus: Aut instar clauis cuneivè os ossi infigitur, vt dentes in maxillis, cuneiforme in alijs capitis ossibus multæque maxillæ superioris appendices, quæ connexionem græci Gomphosim appellant, nostri hæcenus nullû illi nomen imposuerunt. Symphysis siue vnio bifariam fit, medio scilicet neruo aut ligamento vt fit in plerisque appendicibus ac dorsi vertebris, diciturque sineurosis; aut media cartilagine, vt fit in aliquibus partibus ossis pectoribus, occipitis, coxendicis. Synchronosis dicta. Atque hæc sunt omnes ossium copulationes earumque nomina vniciquæ à veteribus indita: Qua in re inter omnes, qui hæc in hanc vsque diem tractarunt, ad Galeni mentem proximè accedere mihi videor, etsi is initio libri de ossibus vsque adeo confuse agit, vt fateri cogamur, aut deprauatum esse contextum, aut illi, quæ prius dixerat, memoria excidisse. Nam cum prius asseruisset in synarthrosi motum aliquem fieri, posterius exempla cõiunctionum adfert, in quibus motus non reperitur. Quare aut in synarthrosi nullum vult reperiri motum, & sub Diarthrosi omnem motus speciem complexus est, aut tertij membri fuit obbitus, quod ipsi nunc addidimus, cuius ille species sunt quas ipse Synarthrosi aut motui obscuro adscribit. Ait præterea Symphysim seu vnionem fieri quandoque media carne, quod si in ossibus verum est, id fit in dentibus quos idem refert Symphysi minimè copulari, ideoque ipse eam diuisioni nostræ minimè addo, vt neque vnionem ossium adicio nullo intermedio cohærentium: cum mihi hæcenus ea visa non fuerit. Sed vt sese res habeat, satis sit harum coniunctionum appellationes veteribus vsurpatas innotuisse, ne nobis eorum scripta legentibus, tenebras offundant: Ideoque illud adijcere lubet, Collum ipsis dictum fuisse processum quendam acutum ad cuius extremum tuberculum enascitur, quod caput appellabant; Quod si processus capite destituebatur non Collum sed Coronon, quod processum acutum significat, vocabant. Sic & nerui apud eos dicebantur tam musculorû capita, ossiumq; ligamenta, quam qui ex Cerebro & spinali medulla exoriuntur. His hûc in modum vniuersim positis, operepretiû est vt ad singulorum ossiû tractationem aggrediamur, a capite membrorum omnium principe, ducto exordio.

Diuisio prima
& secunda spe
ciei coniunctio
nis.

Coniunctionis
nomina.

Tertie
tionis species
diuisio.

Collum
Caput
Coronon
Neruis.

De Ossibus Capitis.

Cap. 2.

Omnia quæ capillis obteguntur partem, Caput Medici appellant, cuius naturalis figura est, globi ovalis instar, aut leuiter vtrinque compressi, posteriore parte latioris, quam anteriore, ex vtraque vero eminentis (licet posterior pars paulo magis extuberet) in medio plani sunt & præter hanc, capitis figure quatuor mo-

Naturalis ca
pitis figura.
Quatuor non
naturalis ca
pitis figura.

Anat. Val.

A 2

struosa

a. t. iiii. fig. i.

De Ossibus.

4

struosæ potius quàm naturales; quarum prima est quæ anteriore parte^b depressa est, posteriore eminentior: secunda ex c opposito se habet, ante protuberans, pone demissa: Tertia vtrinque d depressa in summo acuminata, qualem Genuenses mulieres puerulis suis effingunt, quali etiam Thersitem fuisse Homerus tradidit: Quarta eae est, in qua caput in latera magis quam in anteriorem posterioremve partem prominet, qualia Indorum Peru regionis capita sunt, raro apud nostrates visa. Sunt & præter has pleræque aliæ capitis figuræ, quibus referendis non immorabor cum rarissimè conspiciantur. Quod naturalem figuram sortitum est osse vniuersum integitur, quod Græci κρηνίον Latini Caluariam vocant. Id octo ossibus constat; quorum primum^f ferè frontē occupat, & bregma superat frontis os, à sede quam obtinet dictum. Secundum & tertium verticem totum g constituunt, ac verticis ossa dicuntur. Quartum & quintum vtraque^h occupant tempora, in quibus sunt aurium foramina Sextum, i totum occiput amplectitur & medium basis cranij, os occipitis dictum. Septimū k in medio basis cranij, instar cunei inseritur, vnde Cuneiformis nomen adeptum est, & centrum siue radicem cavitatis oculorum alteramque exterioris lateris sedē constituit. Hoc quidam inter capitis ossa referunt, alij inter ossa maxillæ superioris, quod inter vtraque medium sit, sed verius inter capitis ossa recensetur, cum magnam basis ipsius partem occupet. Octauum basis ossis frontis vniuersum foramen l implet, quod nasi foramina respicit: Id plerique ὑποκρηνίδης idest Colatorium dictum est, quod, instar cribri peruium sit; Alijs vero σφονδυλοειδές quod spongiæ modo foraminulentum existat. Ossa hæc in cunctis hominibus semper aut medijs quibusdam suturis committuntur, vt Cranij ossa, aut medijs lineis siue harmonijs vt reliqua omnia, licet in nonnullis senibus suturæ inconspiciuæ sint. Cranij naturalem figuram seruantis tres sunt vt plurimum suturæ, quarum duæ illud transversum dirimunt, altera per medium secat. Priorum altera iuxta bregma m fertur, & tempora vtraque pertingit, quam latini futuram carnalem appellarunt siue arcuatam, quod arcus imaginem referat? Hæc in alijs magis in summo est, in alijs minus, semper tamen apice medij digiti pertingitur; si brachialis principium superciliorum medio in nasi cauo accomodes & medium digitum ad capitis verticem rectà deprimas; Altera n per occiput fertur Λ literæ græcorum imaginem formans, dicta ob id Lambdoyis. Tertia o à medio posterioris per cranij longitudinem in coronalem vsque porrigitur; hæc raro (multoque rarius in mulieribus quam viris) per frontis medium ad nasi vsque summum inter supercilia tendit; sagittæ perquam similis est, ideoque sagittalis dicta fuit. Atque hæc omnes relatæ futuræ literam H maiusculi exprimunt vt optimè ab Hippocrate adnotatum est, lib. de vuln. cap. Quæ autem capita à naturali hac structura euariant, etsi cranio vt prædicta integuntur, haud tamen eisdem suturis donantur. Nam cui anterior capitis eminentia deest, id sagittalem tantummodo & Lambdoydem, habet imaginem T maiusculi constituentes: p Vbi posteriori eminentia deperditur, solæ sagittalis & coronalis seruantur, eiusdem I q inuersi formam exprimentes. Vbi vero sola in vertice eminentia seruatur, coronalis, & Lambdoyis deperduntur, sed harum loco adest altera, quæ per capitis medium porrigitur, crucem † cum sutura coronali representans. Insunt præterea Caluarijs omnibus suturæ duæ, præter relatæ, in temporibus supra aures ci. Oculari ductu ab extremo Lambdoidis ad extremum coronalis progredientes: Hæ autem fiunt ossium connexus interuentu, non vt prædictæ: imò verticis os vtrinque desinit instar squamæ attenuatum, atque in ossa temporum ascendencia ad suum latus subingreditur: proptereaque eas nonnulli non suturas simpliciter, sed squamosas suturas appellarunt. Donantur insuper caluariæ omnes exigua linea, siue, vt latius loquamur, sutura quadam communi octauo & frontis ossi, quæ interius cranij partem anteriorem ambit, & eam t quæ ad latera est foraminis ossis frontis, nares respicientis. Huic nullum à veteribus nomen est inditum, nos semper hyoidem appellabimus, tum quod v græcorum perquam similis sit, tum vt circumlocutionem in ea referenda euitemus. Hisce omnibus proprijs suturis, accedunt duæ præterea lineæ, u siue harmoniæ, quorum vtraque ab extremo futuræ Lambdoidis oritur, atque interius occiput exporrigitur (licet

Caluaria & artes.

Caluaria ossa bisariam committuntur. Caluaria naturalis commissa.

Sutura Coronalis.

Lambdoyis.

Sagittalis.

Capitum non naturalium sutura.

Sutura squamosa.

Sutura hyoidis.

duæ lineæ seu harmonia.

b t. i. ii. c t. iii. g. iii. d t. i. iii. e t. iii. fig. v.

f t. i. B. t. iii. fig. i. L. g t. ii. a t. iii. fi. i. R. h ta. ii. D. ta. iii. fi. i. D. i t. iii. B. t. iii. fi. i. E. K t. iii. fig. vi. OOO t. v. fig. iii. l t. v. fi. vi. S.

m ta. ii. A ta. iii. A. I. A. B.

n ta. ii. iij. o ta. iii. c. t. iii. fi. i. m.

p ta. iii. fi. ii. q. t. iii. fi. iii.

r t. iii. fi. iii. s t. ii. D. t. iii. fig. i. FGH.

t t. v. fig. i.

u t. iii. fig. i. cc.

Liber Primus.

(licet paulo obscurius) & per occipitis vertebram fertur, quæ primæ colli vertebræ, & auris ossis rupem referenti committitur, sensimque ac sensim progreditur sese sociæ adiungens donec ad occipitis extremum pertingat, ubi^x exigua linea inter illud & os cuneiforme transuersim inserta iuxta nasi foramina palatum spectantia congressus ipsarum perficitur. Ex harum vtraque, altera, posteriora versus, y per temporum caua obliquis ductibus sursum tendit versus anteriorem futurarum squamosarum sedem, z vnde in priora parumper, ad coronalis extrema deorsum fertur: Hinc rursus modicè deorsum repit^a ad vsque externum ferè oculi angulū, ubi ramum edit^b qui in oculum ingressus per superiorem laterum totius spacii partem pertransit, donec alteri alterius lateris inter supercilia committatur: Facto hoc ramo linea suo ductu vltèrius progreditur^c & eodem modo rursus descendēs quo per tempora ascenderat, ad extremam vsque postremorum dentium maxillarium sedem pertingit, atque inde obliquè parumper per omnem eam cauitatem rursus fertur quæ nares respicit, donec inter^d octauum & cuneiforme os in eam desinat, quæ eodem met modo per omne alterum latus ascēdit. Sutura hæc in interiore cranij parte cerebrum respiciente apertè visitur, qua etiam in parte alter vtrobiq; spectatur ramusculus ab ea exortus, ossi frontis cuneiformi^e communis. Hi ramuli in oculorum etiam cauo conspiciuntur, paulò supra eorum centrum siue radicem: linea tamèn sine harmonia inferiori parte iuxta nasi foramina, quæ palatū spectat, ferè inconspicua est. Hæ sunt naturæ, hæc lineæ, siue harmoniæ ossis capitis, quorum aliæ magis, aliæ minus conspicuæ sunt, vt facillè in quouis cranio videre est, multoque magis in grandioribus, quàm in paruulis spectanti occurrunt; & quemadmodum in vtrisque si coquantur, facillè negotio abscedunt, sic in senibus nulla ratione seiunguntur, quin potius vnica ossa videntur. Medijs hisce futuris, lineis atque harmonijs ossa omnia capitis hunc in modum seiunguntur. Frontis os editiori sede ab ossibus verticis diuiditur, medio futuræ coronalis; inferius ab ossibus maxillæ superioris medio illius, quæ nares pertransit, iuxta supercilia ab exteriorè oculorum angulo per latera incipiēs: ab ossibus temporum medio alterius partis secturarū squamosarū; inferius in cranij spatio, ab ossè cuneiformi media linea, quæ intra radices oculi est, ita vt hoc frontis os quodam modo orbiculare sit. Verticis ossa inuicè dirimit sagittalis: in anteriore sede eadem ab ossè frontis seiungit Coronalis: posteriore autè ab ossè occipitis lambdois: inferius ab ossè tēporū squamosæ futuræ dirimūt: à cuneiformi pars lineæ ossibus capitis, & maxillæ superioris cōmunis, quæ in priora ab interiore squamosarum sede ad fines vsq; coronalis ferri dicebamus; quo fit vt verticis ossa quadrilatera videantur, præterquàm vbi instar squamarū attenuātur, tēporūque ossa subeunt qua in parte solida sunt, in reliquis vacua, aut cauernosa, atque omnia paulo magis in longitudinem quàm in latitudinem protēsa. Temporū ossa superiore sede, qua ossibus verticis cōmittuntur, squamosæ conglutinationes seiungunt; posteriore verò & inferiore sede eadem ab occipitis ossè dirimit linea ex finibus lambdoidis exorta: sede anteriore à cuneiformi ea linea, seu harmonia, quæ per tēporum caua repens, coit cum anteriore squamosarum futurarū parte: à priorè maxillæ superioris ossè ea futura, quæ literā S exprimit: Ita vt si eorum processus (quemadmodum inferius dicemus) adimas circularia euadāt hæc temporū ossa. Occipitis os à verticis ossè futura Λ referens dirimit: ab ossibus temporum lineæ à Lambdoide exortæ: & à cuneiformi transuersa linea, in quam duæ illæ à Lambdoide exortæ cocunt; Id quinque lateribus constat, quorum duo ad infimā sedē future Lambdoidis, duo ad extremas harmonias tendunt, alterum lineam constituit, qua ipsum cuneiformi cōmittitur. Cuneiforme os ab occipite dirimit prædicta linea, ab ossibus temporum altera, quæ vtrinque ab ea enascitur, & vti diximus, per media tempora ad futuras squamosas pertingit: ab ossè frontis, ac verticis ea linea dirimitur, quæ ab extremo prædictæ oritur, & ramus, qui ab ea exortus, & oculū pexter nū angulū peruadens, transuersim repit, vti diximus; donec ramo alterius lateris cōmittatur: ab octauo ossè dirimitur earum extremis, quæ per fines postremorū dentium maxillarium prorepentes, in eum quem diximus modum inter oculorū radices cocunt: haud secus quoque à superiore maxilla reliquo dictarum linearū dissiugitur. Octauum os ab ossè frontis dirimitur per futuram Hyoidem, quæ illud vniuersum superius ambit, præterquam ea in parte, quæ diximus à cuneiformi dirimi

*Due alia linea
sue harmonia.*

*Ossium capitis
diuisio.*

Summarum &
linearum capi-
tis manus.

Comparati-
onem

Verticis ossa.
Occipitis os.

Occipitis os ex
tribus constituit.

Frontis os.

Ossa temporū.

medijs earum extremis, quæ nasi spacium in palatum deriuans transfuerim ample-
ctunt. à duobus vero maxillæ superioris ossibus, quibus dentes continentur, per li-
neam quæ ab vno latere in aliud per nariū foramina decliuis fertur: ab ossè cunei-
formi, huiusce lineæ parte quæ inferius proxima est foraminibus à naso in palatū
deriuantibus, iuxta postremos dentes maxillares. Hæ omnes futuræ, lineæ, atque har-
monia, capitis ossa eo quem diximus modo circūscribentes, minimè quidē aduer-
sum ictus caput tuentur, vt nonnulli arbitrantur, multo enim magis iniurijs ob-
sisteret vnicū os, præterquam quod longè periculosiores sunt futurarum percussiones;
sed illud potissimū præstant, vt dura menynx inter ossa sese insinuans firmiùs cra-
nio hæreat, nec super cerebrū collabatur, simulq; vt pericranio ex dura menynge, vt
suo loco dicemus, exorto, per eas aditus pateat. Conferunt insuper, vt per eas capi-
tis humiditates transmittantur, euaporentque; Atq; hanc ob causā pueri, quibus ce-
rebrū humidius est, hæce futuras obtinent longe patētiores, magisq; deductas, præ-
sertim verò in bregmate, vbi plurima scatēt humiditate. Sed, vt ad rē redeamus, Ex
hæce oibus ossibus verticis ossa tenuissima sunt, & maximè mollia, intus cauerno-
sa, præterquā vbi tæpium ossibus committuntur, interiore equè ac exteriori sede le-
uia, licet iteriùs paruas quasdam foueas, veluti furculos edāt, in quos venæ arteriæq;
dure menyngis firmiùs inferuntur. Occipitis os validius multo est, & durius, licet nō
æquè omni ex parte, nā qua excarne est, vnde nullus exoritur musculus, tanto durius
est ossè frontis, quanto illud verticis ossiū duritiē superat: sed neq; tota hac sede pa-
rem adipiscitur crassitiē: ad sui. n. radicē longè crassissimū est, g quæ crassissima oc-
cipitis sedes, totaq; pariter ipsius excarnis pars intus cauernulis cōstat, valida eiusdē
ossis squama seiunctis, h quales habent verticis & frontis ossa, vbi pariter excarnia
sunt; Reliqua istius ossis sedes tenuis & valida est, nec nō cauernularū expers; inte-
riore verò eius parte linea instar tuberculi eminent, quæ per ipsius mediū ab initio
partis excarnis ad dorsū vsq; foramen exporrecta, ossis robur non parum adauget,
vtrinque ab hoc tuberculo interna sede duo veluti sinus, siue anguli efformantur
quos cerebellū implet: Postrema pars vltra dorsū foramē sensim, ac sensim crassescit,
donec cuneiformi ossi committatur, vbi euidēter crassior est. Hoc itidē os externa se-
de ad eiusdē foraminis latera modicè in priora, duo proponit capitula, siue tuber-
cula, longa magis q̄ lata, q̄ primæ colli verteb. e committunt, quibus tanq̄ fulcris ca-
put attollimus, & declinamus. Capitula hæc duæ appēdices sunt, vt liquido in pue-
ris cernitur, licet in senioribus earum coalitus adeo delitescat, vt eiusdemmet ossis
partes videant. Illud aduertere oportet, puerulis id os tres in partes esse distinctum,
medijs tribus lineis cartilagine oppletis, quarū vna à sagittalis futuræ extremo ad
dorsū vsque foramina perreptat, istiusque ossis partes, qd̄ occiput appellamus, in
duo mēbra dirimit: Aliæ duæ vtrinque medio dicti foraminis iuxta extrema duo
capita cum priore dorsū vertebra cōeuntia, in lineas, quæ cū lambdoyde cōeunt, è
regione mamillarium processuum pertinent: os tñ vniuersum intus oī ex parte læ-
ue est, perinde atq; exteriùs sede ipsius excarni: reliquū quod basis capitis portionē
constituit, insigniter asperū atq; inæquale sese offert, m quò musculi firmius illi in-
ferentur. Frontis os inter durum ac molle medio modo se habet, & licet iuxta su-
percilia leniter cōcauū sit, paulò tñ superius solidum, ac durū rursus euadit: p totā
frontem ad capillos, vsq; vbi tenuius, ac molli⁹ fieri incipit, quoad occipitis ossi p-
pius accedat, quæ sedes, q̄ in nup natis tenera sit, à mollitiē bregma dicta est. Os id
nulla in parte tenuius est, quam quæ oculorum cauaspectat, & in ea quæ octauo p
capitis ossi committitur: hac enim sede duabus admodum tenuibus squamis con-
stitutum est, cauis, aëreq; refertis, non secus, ac caua supercilijs proxima. Illud autē
aduertere oportet, hæce cauitates quas supercilijs p̄ximas esse diximus, illis cōica-
ri, quas in cuneiformi ossè adesse dicemus, medijs q̄busdā spiraculis per os octauū
trāuersim perreptantibus. His in sinibus, seu cauitatibus aër seruat, qui ad Cerebrū,
vt in pulmonibus, qui ad cor ipsum defertur. Tæpium ossa singula à seipsis insigniter
variant, siquidē pars eorū superior, quæ vertici cōmittitur, tenuis est, ac solida, exte-
riùs læuis, intus modicè inæqualis, & cerebri figurā referens, qd̄ vt suo loco dice-
mus, exteriore in parte, propē craniū anfractus quosdā & ductus, intestinorū gyris
similes edit. Inferior sedes quæ cuneiformi, & verticis ossi cōmittit, aspera est, du-
ra, & inæqualis, præsertim verò extrinsecus, vbi q̄ lineā ijs, q̄ ab extremo lambdoidis
exoriuntur

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

iv. B. iiii. cr.

exoriunt cōem, osq; occipitis à cuneiformi detrimentū, respicit. Ossa hæc punicis
 īstar, aspera occurrūt, ideoq; λιβοειδῆ hoc est lapidea græcis dicunt. Eo ū vnūquodq;
 triplici pcessu donatū est, vno in posteriore sede vltra auris foramē, q à māmē spe
 cie mamillaris fuit appellatus: altero inferius paulò versus interiora ad extremū se
 dis, qua īferior maxilla superiori iungit, quē à styli scriptorij, seu galli calcaris ima
 ginē, græci στυλοειδῆ nūcuparūt. Processus hic adeo tenuis existit, vt licet solidus, le
 ui tñ negotio abrūpat, ideoq; in caluarijs è terra effossis rarò visit. Tertius pcessus
 anteriore partē occupās, in u processū ossis superioris maxillæ tēdit, externū oculi an
 gulū efformātis; atq; ambo aciē constituūt, os iugale dictā, q iugū vti dicemus, si
 militudine referat. In mediō istius, & mamillaris pcessus auris x foramē consistit;
 Quos pcessus si adimas, ossa sphaerica remanēt. Haud secus variū est y cuneiforme
 os, ideoq; illud veteres πολυμορφον, hoc est multiplicis figuræ, appellarūt: Id ad latera
 & ī tpum cauis tenue ac solidū est; in sui aut mediō, quā veluti basis capiti subest.
 oīum totius capitis ossiū lōgè crassissimū spectat, ītus cauū; ī cauo aut duo adsūt.
 antra, tenui a eiusdē ossis squama interstinctas; in cuius inferiori ēt sede minus con
 sistit antrū eodē mō circūscriptū. Neutra verò vspiā puia sūt q̄ in frōtis, & b nariū
 cauū, etsi Galenus hāc ossis partē instar cribri pforatā esse, censuit, quò p eā capitis
 pituita expurgaret. Sed in hūc vsū qdā c veluti glādula ī sinu eo delitescit, q̄ os istud
 in crassiore sui parte hēt cerebro puia, & equi sella pquā similē: Ab ea duo meatus
 emanāt, minimū caui, p quos pituita expurgat, quemadmodū, vbi capitis forami
 na in genere psequemur, ostēdemus. Sunt insup huic ossi sex pcessus veluti alæ q̄
 dā, d duo iuxta crassiore ipsius partē, q̄ cerebrū spectat, q cētrū seu radicē vtriusq;
 oculi cōstituūt, papilionis alarū effigiē exprimētes; e duo ad latera, q tpum caua im
 plēt sub osse iugali vespertilionū alis similes: & duo postremi in f inferiore parte, q
 a suis lateribus in postremos dētes maxillares descēdūt, ac veluti incuruā ianuā cō
 stituūt, ad principiū cavitatis nariū palatū respiciētis, eādē propè figurā cū magnis
 exhibētes, vnde os πτερυγοειδές dictū fuit, quasi alatū dicas: in duarū alarū medio si
 nus adest, à quo, vti dicemus, validus exorit musculus, g in ore delitescēs, īferiorisq;
 maxillæ motū adiuuās. Octauū capitis os (qd foramē ossis frōtis nares spectans oc
 cupat, estq; ossium capitis minimū, oblongum est, planum & cribri modo peruiū:
 duos hēt processus, alterum in h inferiore sede, qui narium foramina interfecat, &
 secundo superioris maxillæ ossi iungitur, vti diximus; alterum in superiore parte
 cerebrum respiciente, qui sedem vtranq; interfecat, qua sita sunt olfactus organa.

De Aurium Ossiculis. Cap. III.

E Tsi Galenus, ac Vesalius post capitis ossa statim ad os iugale deueniunt, q pro
 cessus ossiū tpalium portio existat: nihilominus cum ex alio ēt pcessu primi
 ossis superioris maxillæ fiat, haud mihi de ipso dicendum esse, ante absolutā ossiū
 eius maxillæ tractationē, visum est, ad quā statim aggrediar, vbi de ossiculis ītra au
 res existētibus dixero. Iā docuimus, vtriq; tpum ossi cavitatē insculpi, q̄ auris dicit.
 Hæc quatuor à se pducit foramina, de qbus sigillatim suo loco dicemus, nunc de
 primo solum verba faciā, q̄ ad dicēdorum explicationē necessario requiratur. Id à
 principio ciuitatis ossium tpalium exortum, in capitis cauum, quo cerebrum con
 tinet, instar cochleæ anfractuofum tendit; In eo a sinus quidā seu cavitates adsunt,
 q̄ b secus, ac illud tenui mēbrana cōtegunt, q̄ alterius neruorum b quinti paris Ce
 rebri soboles est. Ex hisce cavitatibus, q̄ admodum variæ sunt, atq; dissimiles, vna
 est c orbicularis, & plana osseo circulo aliquātulū extuberāte circūsepta: In hac tria
 reperiunt ossicula: Primū d ad circuli exteriorē auriq; pximā sedē duob. tenuibus
 pcessibus seu crurib. innitit, firmaturq; horū exterius ac e auri proximius, breuius
 est, crassius, latiusq; in apicē desinens: Interius vero consistens (quod mēbranae or
 bicularē illā cavitatis sedem succingenti, propinquior est, immo in eam magis q̄ in
 exteriorē inferitur) longius & f tenuius est, in incuruum apicē quasi vncum desi
 nens, quo ea membrana adhæret. Os id quadrilaterum supernè est & planū; maio
 riq; ipsius sedes plana, reliquū orbiculare est, ita vt incudem, seu maxillare dentem
 referat, cum binis tñ donetur processibus, ipsius radici similibus. Hoc se conspicuū
 exhibet, auris foramine per medium discissō. Intra hoc idē foramē, iuxta eā cavi
 tē tenuis admodū mēbrana subest, instarq; nitri pellucida, q̄ operculi modo tegit
 obturatq;

Ossium temp
rum processus

Cuneiforme os

Cuneiforme os
peruiū non est.

Ossis cuneifor
mis processus.

Octauum capi
tis os.

Primum tem
poralium of
sium foramē.

Primum au
rium ossiculū.

r tab. iij. fi. i.
vi. K.

s t. iij. fi. vi. i. s

t t. iij. fi. ix. x.
u t. iij. fi. i. 2.

x ead. o.
y ta. iij. fi. vi.
uoo. t. v. fi. iij.

z tab. v. fi. iij.
C D.

a t. v. fi. iij. E.

b ead. F.

c lib. v. t. ij. fi.

xij. s. fi. xv. F.

fi. xix. A.

d t. v. fi. i. y.

e ta. iij. fi. vi.

oob. t. v. fi. iij.

II.

f ta. iij. fi. vi.

p Py. tab. v. fi.

iii. H.

g li. ij. t. vi. D

h tab. i. p.

i t. v. fi. i. u.

a t. v. a. iij. A.

b t. v. fi. iij.

c t. v. fi. iij. H.

d tab. v. fi. iij.

IO.

e t. v. fi. iij. r.

f t. v. fi. iij.

Secundum ossiculum.

obturatq; principium cavitatis aurem spectantis. Huic membranae secundum gossiculum transfersim insternitur, (non secus atq; in tympano chartae pergamenae fides subtenduntur) longum, tenue, modiceq; vt famoris os incuruum. Hoc superiore parte duos sibi exiguos processus vindicat, ijs similes, quibus ipsum foemoris os donari diximus, quorum beneficio membranae firmiter adnectitur. Ultra hos processus in exiguum caput idq; rotundum ac laeve definit, ita vt si duo ossis foemoris capita demas quae iuxta genu sunt, tanto illius figurae similis reddatur, quanto magnitudine dissidet. Exiguum hoc caput a membrana parumper introrsum abscedens alterius ossis parti incudi simili, tenuissimarum membranarum interuentu committitur, haud secus ac si quis malleum incudi alliget. ^h Tertium os triangulare est, ferreo instrumenti quo equo insidentium pedes nituntur, simile, iacetq; in eadem cavitare prope caecum foramen, ei que innititur maior primi officuli processus.

g tab. CLMNI. iiii.

h t.v. fi. iiii.r.

De Ossibus Maxillae superioris.

Cap. IIII.

Primum maxillae superioris os secundum.

Quae interos ac supercilia intercedit facies, superior maxilla dicitur, ex duodecim coostructa ossibus, vtrinque senis, non minus magnitudine, quam figura varijs, licet omnibus prope tenuibus ac duris, quod minus pondere grauent, firmiterq; iniurijs resistent. Horum ^a primum externum oculi angulum constituit a finibus superciliarum ad proximam usque nasi sedem, non minimam malae portionem, alteramq; ossis iugalis sedem efformans, vt mox dicemus: Secundum ^b quod instar squamae tenue est, ac prope rotundum, in interno sedis oculi angulo consistit, iuxta lachrymalem: estq; inter maxillae ossa minimum: Hoc raro in caluarijs e terra effossis visitur, & ob insignem ipsius tenuitatem, & quod in sede summe humida resideat, vbi facili negotio putredinem acquirit. Os id octavi capitis ossis pars, procul omnino dubio videtur, quod cuius caluariam per medium secanti, osq; octauum integrum extrahenti facile erit intueri, nam medijs quibusdam squamis ea inuicem commissa deprehendet. ^c Tertium huic statim succedit, quadrangulum, & paulo maius totum id spatij, quod ab extremo secundi ossis ad oculi centrum est, comprehendens, adeo tenue, vt instar squamae pelluceat: si effringat, quibusdam intus finibus alijs squamis circumdatis plenum cernitur. Quartum ^d cum suo pari cui committitur, (sunt haec omnia maxillae ossium longe maxima, dentes omnes excipientia) vniuersum fere palatum, nec non maximam nasi laterum partem, omnemq; prope inferiorem ipsius sedem constituit. Postremis tamen hisce duabus partibus ea nequaquam solida sunt, sed foraminibus instar fauo mellis peruia. His praeter alia ipsorum foramina vnum accidit (in malae acumine id nititur, in oculorum cauo incipiens) quod etsi a principio tenui squama circumdatur, tamen paulo ante, quam terminetur, penitus in valido osse exculptum est: parua super ipsum linea ad foramen tantummodo pertingens visitur; neque vero altius altera subit, quam in aliquibus pueris in initio palati apparet, ad caninos dentes pertingens, quae nulla (quae quidem ego viderim) ratione in priora tendit, vt in brutis fit animalibus. Quintum ^e & quod illi ex opposito latere est, anteriore omnem nasi sedem ad cartilagineas usque suas, & laterum medietatem constituunt; suntq; dura, solida, tenuia, inferne quam supernae latiora. Sextum simul cum suo coniuge ^f palati extremum, & nasi amplitudinem in os pertinentem constituit; suntq; ossa haec lata tenuia & valida; Posterioris autem cuiuslibet ipsorum regionis latera apicibus ^g processuum cuneiformi subiactum constitunt; Altera medietas in aere pendet litera C. referens. Hisce duodecim ossibus aliud accedit ^g inter cuneiforme & palati ossa situm, quod nasi cauum in palatum pertinet diuidit, videturq; eo caput sustineri. Id aratro simile est, cuius seorsum non meminit Vesalius, quod exigui sit apud ipsum momenti. Haec inuicem omnia lineis quibusdam distinguuntur, quas semper tum clarioris doctrinae gratia, tum quod eas Galenus hoc nomine appellat, suturas vocabo. Quae vero de capitis ossium futuris agentes, eas etiam quae superiori maxillae communes erant enumerauimus, nunc ipsius proprias prosequemur, quae nouae sunt, quatuor vtrinque in medio vna. Prima ^h quae media est, vniuersam maxillam a supercilijs ad palati extremum per longitudinem secat: secunda ⁱ sub osse iugali exoritur, ab ea quae per tempus caua tendere diximus, indeque decliuus procedit, eminentiam in priore efformans, ad apicem usque ossis malae, tum ductu obliquo, in priora fertur per medium eiusdem malae partim recte, partim oblique, donec in

a tab. iiii. fi. i.

QQQ. b ead. n.

c ead. p.

d ead. ss.

e ead. q.

f ta. iiii. fi. vi. III.

g ead. ss.

h tab. i. P. i. l. iiii. fi. i. y. fi. vi. d.

Tertium.

Quartum.

Quintum.

Sextum.

Aliud maxillae huius officulum.

Prima sutura superioris maxillae. Secunda,

Kta nec in oculū ingrediatur super foramē^k quarti ossis, rursusq; in arcum intra eundem oculum, extremum angulum versus tēdit, donec eo vnde incaperat, pertingat, iuxta rimā quæ in inferiore cavitatis oculi parte visitur: Tertia secūda^{Tertia.} similis eodem tramite in opposito latere incedit: Quarta iuxta lachrymalē^{Quarta.} incipit, & per oculi exteriora descendit, in eā vsq; sedē, in quam secūda ingressa est, vbiq; in ipsum fertur in superiora oblique aliquātūlū tendēs, ad mediam prope oculi cavitatē vbi ramulū edit, qui in superiora itidē repens (priora versus) ei quā os frontis a maxilla superiore dirimere diximus, cōmittitur iacto hoc ramo, ad centrū vsq; oculi progreditur, vbi in orbē parūper ascendēs, rursus cū ea cui ramulū committi diximus, coit. Quinta in altero latere eodē ductu procedit, Sexta & septima^m a superciliarū initijs exortæ, recto tramite per nasi latera in ipsius cartilagine feruntur. Octavaⁿ palatū transuersim circuit, iuxta ipsius extremū, ab imis maxillaribus incipiens, e futura qua superiorē maxillam à cuneiformi dirimi diximus, & anteriora versus in orbē fertur, donec in medio primæ futuræ cū nona coeat, quæ ab opposito latere eundē ductum seruat, fitq; ex vtraq; circulus. Hæ, quas diximus, futuræ propriæ, atq; cōes maxillæ superioris ossa a se inuicē & ab ossibus capitis, hunc in modū dirimunt. Primū a quarto per secundā futurā diuidit: a cuneiformi medio illius quæ per tēporū ossa decliuis ferebatur (eaque est quæ in oculorum cauo conspicitur:) ab ossibus tēporum beneficio illius, quæ literæ, similis est, & duos processus os iugale efformantes iungit: ab ossē frōtis medio illius quam in oculum per externum angulum iuxta extremum superciliarum ingredi diximus. Secundum os a quarto dirimit pars tertiæ lineæ quæ ab interno oculi angulo tātisper fertur, donec ramulū edit in centro itidē oculi (vti diximus) cuius beneficio a tertio dirimitur: ab ossē vero frontis eius lineæ parte seiungitur, qua frontis os a superiori maxilla separari diximus. Tertium a quarto distinguit maior illius lineæ pars quæ ad oculi vsq; centrū perreptat: a cuneiformi illud huiuscemet lineæ extremū diuidit: ab ossē frontis eiudē lineæ sedes, quæ secundū ab ossē frōtis dirimebat. Quartū os ab ossibus nasi sui lateris seiungit quarta futura: a suo vero coniuge pars futuræ cōis, quæ a nasi fundo in palatum ferē regreditur: a primo, secundo & tertio, medio dictarū linearum se iungitur; ab ossē frontis iuxta lachrymalē medio perquam exiguæ lineæ, quæ a supercilij principio ad proxima lachrymalis loca proreptit, quæ pars existit illius, quā toties superiorē maxillā a frontis ossē seiungere diximus. Quintū a suo pari, cōis futuræ principio distinguitur: ab ossē frontis extremo illius quæ ipsum a tota maxilla dirimit: a quarto, quarta vt diximus futura. Sextus a suo pari extremū communis futuræ diuidit: a quarto quinta futura: a cuneiformi parte illius futuræ suæ lineæ quæ per tempora descendens, & per extremos maxillares, versus priora obliquè fertur. Atque hæc sunt maxillæ superioris ossa atque futuræ.

De Osse iugali.

Cap. 5.

a ta.ii.FF. **I**N temporum vtroque ponticulus ex duobus a processibus efformatur, quorum alter ex priore maxillæ superioris ossē, alter ab ossē temporum prodit, hic longior multo est, sed tenuior, ille contra se haber. Processus hi in temporū medio simul coeunt per lineam seu harmoniam, b literæ similem, iugumque vt diximus efformant quod græci ρύγαμα latini, iugale os appellarunt, quod bonum iugo simile sit: Id etī ossis nomine donatur, re vera tamen os nequaquā est, est autem in id paratum vt temporum c musculo qui maxillā inferiorē claudit propugnaculū esset, quemadmodum suo loco dicemus, ideoq; durum effectum est, toris gibbum, intus vero cauum, quo minus incommodaret.

De Maxilla inferiore.

Cap. 6.

a t.iii. fi. vii. & viii. **I**Nferior maxilla dī, pubis totius, inferiorū dentium ac mandibularū regio; a hanc duo cōficiunt ossa, extremo mēto agglutinata, in infantibus quidē p li neā siue harmoniā cartilagine oppletā, vt fit in occipitis ossē, in grandioribus vero per symphifim siue vnionē. Ab hac linea aliquot musculorū tēdines labrū inferioris

Inferior maxilla unicuique os non est.

*Prior maxilla
huius proces-
sus.
Alter.*

*Animantia oīa
Crocodilo &
Pfitaco exce-
ptis inferiorem
maxillā mo-
uent.*

*Similia ma-
xilla us repo-
natur.*

*Duo maxilla
huius forami-
na.*

inferius mouentes prodeunt. Hæc aut maxilla in summo mento lata est, ubi in homine summa cum difficultate tam cocta quam cruda discinditur; hincq; sensum ad extremas vsque mandibulas minor euadit, ubi rursus lata, sed tenuis magis efficitur, sicque aures versus tenuior semper euadens ascendit, donec in duos processus veluti cornua desinat, quorum prior qui latior est, in mucronem productus sub osse iugali desinit, in eumq; vti dicemus, temporū musculus validissimè inseritur: Alter, (qui rotundior est, habetq; ab extremo Appendicem maxillæ, in hoīe adiunctam, ideoq; inconspicuā) in paruulum sinum inter iugalis ossis radicem & anteriorem auditus organi sedem insculptum inseritur, ampliorq; vtrinq; redditus capitulum edit, quod faciliore maxillæ motum efficit, quæ sola in hoīe cæterisque animantibus mouetur, exceptis Crocodilo, qui superiorem tantummodo, & Pfitaco qui vtranq; mouet. In hoc sinu, præter cartilaginem oībus articulis communem, altera visitur inter maxillæ capitulum, ipsūmq; reposita, ligamento aut tendini quodammodo similis: hæc nunquam ex ossibus, sed ex ligamenti articulum in orbem continentibus enascitur; eius ope dura ossa inuicem maiori ex parte committuntur, tum faciliior corū motus reddatur, tum vt ex assiduo motu minus offendantur. Solet nonnunquā maxilla hæc, ore nimium deducto, ex sede dimoueri, verum facile reponitur, si ad iuris summū, pollicē admoueas in priora paululum, ac validè introrsum ab vtroq; deinceps latere adigas. Donat præterea maxilla hæc duobus vtrinq; foraminibus, quorū alterū ab interiori regione non procul a nunc cōmemoratis processibus incipiēs, in exteriorē pertinet ad iunū labrum, inter dētis canini, & proximi maxillaris radicē. Foramina hæc principio grandiora sunt, minusq; rotunda, quorū vtrinq; viā præbet neruigramo tertij paris, qui ad dentiū radices vti dicemus tendit vnā cū vena & arteria, perditq; per iunū exterioris longè minoris, in multos dispersus ramulos per interioris labrū disseminatos. Præter hæc foramina alijs prorsus nullis inferior maxilla p̄dita est, nā alueoli qb. dētes implantant, re vera foramina nequaquā sunt. Cæterū maxilla hæc latiori, tenuiori; sede ad summi mēti regionē, a speritatib. insuper quibusdā extuberat, quib. muscoli eam mouētes firmissimè inserunt.

b ta
fi. vii
B.

c t. ii. l. r. iiii.
fig. i. S.

d t. ii. l. r. iiii.
fi. i. h. fi. viii.
A.

e t. iiii. fi. viii.
F.

f t. iiii. fi. vii.
g li. viii. ta. i.
fig. ii. T

h t. iiii. fi. viii.
HD

De Dentibus.

Cap. 7.

*Dentes sentiūt
augenturque.*

*Dentes trigin-
ta duo.*

*Nemo absque
dentibus in lu-
cem prodit.*

*Singulis denti-
bus adest ner-
uus, vena &
arteria.*

Quamuis à reliquis ossibus dentes distinguant, tum sensu, & quia denudati sunt, quod cæterorū nulli contigit, tum èt quod toto vitæ tempore incrementū suscipiant, vt in his conspicitur, quibus dens aliquis exēptus est, nā illi oppositus cū a suo pari non atteratur, nequaquā consumitur, sicq; extra reliquorū dentium seriem successit, qui in tantam molem assurgunt, quanta in dies masticatione deteritur; Nihilominus ab aliorū ossium numero minimè ideo excludendi sunt, cū nullum præterea ipsis nomen appositè magis adaptari queat. Sunt aut a dentes numero triginta duo, vtrinq; sexdecim, donaturq; singuli appendice, q̄ pueris ante annū septimū vel nonū decidit, & quod vulgo de ipsorū mutatione ferē, aliud nihil est, quā huiusce appendicis amissio, cū enim dentes ex spermaticis corporis nostri partibus existāt, vbi semel deciderint, nunquā postea renascunt. Quod si quis mihi obijciat, eos, quod non vnū ab ortu annū nascent, partes spermaticas nō esse. respondeo neminē illis in hanc lucē prodire; Quod vero minimè spectatibus occurrāt, propterea fit, q̄a toti gingiuis obtegunt. Horū priores quatuor græcis *τομεις* hoc est incisori dicti sunt, his enim ingestos cibos confrigimus atq; horum singulis vnica subest radix. Canini deinceps vtrinq; singuli cōstituunt, sic dicti q̄ canū dētes similitudine referant. Ultra hos maxillares quini ab vtroq; latere hñr, latinis molares dicti, q̄ his cibum conteramus. Verum ex his inferiores binis radicibus nituntur, quandoque etiam ternis; superiores ternis, nonnunquam vero qua ternis præsertim postremi duo: sunt & prioribus altiores radices quam posterioribus: omnium tamen radices perinde ac incisiorum, & caninorū in summo exiguum foramen hñt, quod neruo, venæ, atq; arteriæ ingressum præbet: estq; illud circa maxillarium numerum obseruandum, nonnullis quaternos tantummodo vtrinque esse, alii quinos ab vno laterum, ab altero quaternos

a ta. v. fi. v.

ternos, aut quinos infernè, quaternos supernè, vel contrà: cuius quidem varietatis potissimum in causa sunt, dentes ij, qui post exortam pubem enascuntur, nō enim semper vtrinque producuntur. Cæterum dentes, in alueolos quosdam, quibus maxilla perfossa est, singuli in singulos infiguntur, quas foueas latini præsepiola, hoc est parua præsepia ab eorum similitudine appellarunt.

De Capitis & maxilla superioris foraminibus.

Cap. VIII.

Quoniam neruorum, venarū, arteriarumque perdifficilis & obscura foret explicatio, nisi prius de capitis & maxillæ superioris foraminibus agerē, ppterca operæ precium erit ea hoc capite profequi, ducto à capitis foraminibus exordio; q̄ præter ea, quibus octauū os perterebratur, & que os suum minime totum peruadunt, triginta octo aut triginta nouem sunt. Ex his frontis os bina occupat, cuneiforme septendecim, nonnunquam verò octodecim; octo temporis os, septem occiput, Temporū & occipitis ossi duo sunt communia; duo item cuneiformi, temporū, & occipitis ossibus. Ossis frontis foramina singula à suo latere ad mediū^a supercilij affident paululum versus aures, iuxta oculi cauum pertinentia; hæc ferè rotunda sunt, nonnunquam tamen alterum tantū modo ex ipsis tale visitur, quando que vero teres alterum, alterum semicirculare: Horum vtrinque primo^b ramulo minoris radice tertij paris neruorum cerebri aditum præbet. Ex cuneiformis ossis foraminibus primum & secundum^c ad duas superiores alas iacēt radicem, ceu cētrum oculi constituentes, ; hæc quā oculi cauum spectant rotunda sunt, quā cerebrum, acutum angulum versus externum latus, vtraque efficiunt; ^d sunt autē hæc opticeis neruis peruia. ^e Tertium & quartum commemoratis subiacent, inter superas ossis istius & laterum alas, vesperilionum alis similes; quinimò nihil prorsus aliud sunt, quàm spaciū quod inter alas intercedit; suntque oblonga subtus lata, ac propè rotunda, & in extremum vsque angustantur, ac figuram hanc simul iuncta referunt. Per humiliorem horum foraminum sedem^f secundum par neruorū cerebri fertur, vnā cum tertij paris portiuncula, ^g & insigni arterie^h soporalis ramo; portio insuper pituitæ in oculos per ipsam delabitur, ac deinceps in palatum & nares per primum superioris maxillæ commune foramen. Per elatiorem vero & angustiore huius foraminis sedem, venarum quas in temporum musculos disseminari ostendemus, ramuli aliquot feruntur. Quintum & sextum inferius à commemoratis sita sunt versus posteriora, ⁱ & in os penitus quàm illa adiguntur. sed parua & spherica existunt, & per ea, ^k minor quinti paris neruorum cerebri radix deferitur. Septimum & octauum^l posterius admodum insculpta sunt, non procul à linea quæ sursum ad tempora prorepat, ab ea incipiens, quam cuneiforme ab occipitis os se se iungere diximus; suntque ouata vtraque & ^m maius tertij paris neruorum cerebri principium transmittunt. Nonum & decimum ad prædictorum extremū affident, nonnichil extrorsum, ⁿ multo minora & orbicularia, interiorique venæ^o iugulari ingressum præbentia. Interdum quoque exiguum quoddam foramen quātum accipiendo aculeo satis foret, in interiore alterius horum, perquam rarò autē, in ^p riuusq; sede visitur. Vndecimū & duodecimū in exteriorē istius ossis sede ad principium subiacentiū ipsi alarum incisa sunt, pdeuntq; ex altera eiusdē alæ parte quæ in nasi cauum deriuat; Sunt hæc rotunda, adeoq; interdū exigua, vt immistā quandoq; setā minimè trās mittant. Ad sunt insuper in ima istius ossis sede, extrorsū versus, duas subiacentes alas, qnq; alia foraminula, vtrinq; gemina, in medio laterum, vnū. Duo per ossis mediū adiguntur, in priora repentia, & in nasi cōcauū deriuata, duo reliqua, oculi centro proximè occurrūt; Ita vt septēdecim foraminibus, vtrinque octonis in medio vno perterebratum sit huiusmodi os. Ex ossis tēporū foraminibus, primū illud est, quod ^p aurē communi appellatione dicimus, quod foris incipiens, instar cochleæ anfractuosum in cerebrum vsque, subtus cranium pinet: estque intus latū, sed raro omni ex parte lucē admittit, tū quia insigniter obtortū est, tū quia in extremis valde angustatur. Huic atq; alij istius ossis foraminibus, similia totidem ab opposito tēporū latere correspondent, ferturq; ^p eiusmodi foramen quintū q neruorum

a ta. iiii. fig. i.

b lib. vii. ta. i. fi. ii. N. c t. v. fig. i. F.

d lib. vii. t. i. fi. H fig. ii. G. e t. v. fi. i. G.

f lib. v. t. ii. fi. xiiii. G. li. vii. ta. i. fi. ii. x. g li. v. t. ii. fig. xiiii. H. h lib. v. t. ii. fi. i.

F.

i t. v. fi. i. S. K lib. vii. ta. i. fi. ii. d. l ta. v. fi. v.

m li. v. t. ii. fig. xiiii. IK. li. vii. t. i. fi. ii. M Z n. ta. v. fi. i. R o lib. vi. ti. F

p ta. iiii. fi. i. o

Capitis foramina triginta octo.

Ossis frontis ramula.

Cunei foramina.

Tertium & quartum.

Quintum & sextum. Septimum & octauum.

Nonum & decimum.

Vndecimū & duodecimū.

Quinque alia foramina.

Ossium temporalium foramina.

De ossibus.

Secundum.

Tertium.

Quartum.

Occipit ossis foramina. Primum.

Quintum.

Sextum & septimum.

Communia foramina.

Tertium & quartum.

Alia quadam capituli foramina.

Superioris maxilla foramina. Primum & secundum ex proprijs.

Tertium & quartum & quintum & sextum.

¶ neruorum cerebri par. Secundum r ex medio prioris assurgit ferturq; in postero-
 ra, quousque in exteriorem istius ossis sedem contēdat: Id angustum est, anfractu-
 sum, dictūque à græcis τυφλον, latinis coecum, quod abditum sit ipsius principium;
 ac s ramulum quinti paris neruorum cerebri transmittit. Tertium r sese extra cra-
 niū (licet cum difficultate) conspicuū exhibet ductuq; obliquo versus auris fora-
 mē tendit, donec introrsum in illud pertineat, quod itidē, non iniuria coecū dici
 posset cū secundo, etsi grandius multo est, & obliquū minus: Per id, strepitū ab ore
 in aures deferri percipimus, cum aere vel aqua os refertum habentes, aquā per eas
 extrudere nitimur. Per ipsum quoq; secūdu quinti neruorū cerebri u paris ramu-
 lus & x soporalis arteriæ propago feruntur. Quartum in media istius ossis sede pu-
 micē referente in sculpitur, yatq; à posterioribus in priora per mediā ossis longitu-
 dinem fertur, quousq; in lineā pertingat, quæ cuneiforme ab occipitis osse dirimit,
 non procul ab vndecimo cuneiformis ossis foramine nasi concauū spectante, dat-
 que z soporali arteriæ viā. Ex occipitis foraminibus primū a Quatu est omniumq;
 otius capituli foraminum longē maximum, quod medullæ spinali aditū præbere
 diximus. Secundum & tertium, à suo vtrunq; latere super bina istius ossis b capitula
 incisa sunt, atq; à posterioribus in anteriora tendūt, suntq; parua & rotunda, ac d se-
 ptimum cerebri neruorum par transmittunt, Quartum in posteriore e alterius verte-
 bræ istius ossis se de visitur, quod illine vbi dicta vertebra primæ colli vertebræ cō-
 mittitur incipiens, per mediam ossis latitudinem paululum subit, tantisper in prio-
 ra repens, donec in sublimiorem alterius commemoratorum foraminum sui late-
 ris, sedem desinat. Huic foramini, Quintum oppositi lateris, correspondet, præbent
 que ambo f venæ atq; arteriæ viā, quæ per processuū laterum vertebrarū colli fora-
 mina prorepunt. Sextum & septimum g è regione illius futuræ conspiciuntur, quæ
 ex finibus lambdoidis exoritur, paulo ante quā in processum ossis tēporum mā-
 millissimilem pertingat: quinimò exteriorē sua sede & istius ossis interiorē, in me-
 dio dictæ futuræ assident: horum vtrūq; ramū venæ iugularis exterioris trāsmissit.
 Communium foraminum primū & secundū, h inter occipitis & temporum ossa,
 vtrinque vnum, sita sunt, in medio eius futuræ que à finibus lambdoidis exoritur
 inter alteram ossis temporum pumici similis partem, & occipitis ossis capitula:
 Hæc mediocriter grandia sunt, non ideo tamen leuia, nō equalia, ac per ea venæ in-
 terior iugularis transmittitur, simulq; pituitē à capite destillantis portio expurga-
 tur. Tertium & quartum cuneiformi, occipitis, & temporum ossibus communia
 sunt, k ad extremū lineæ ex finibus futuræ lambdoidis exortæ, vtrunq; à suo latere, l
 soporalis arteriæ gratia, exculpta sunt & præter commemorata, quā plurima in ca-
 pituli ossibus foramina, m qualia in osse octauo habentur, complura quidem illa &
 satis exigua, inter quæ vnum cæteris paulo grādius visitur, ad istius ossis principiu,
 quā frontis ossi adiungitur, quod exterioris venæ iugularis ramulus transmittitur;
 qualia item intra cranium visuntur; ad sagittalis commissuræ latera, potissimum
 versus lambdoidem, per quæ in cerebrum ramuli aliquot iugularis venæ exterioris
 feruntur, alij verò nonnulli ex dura menyngē in Pericranium tendentes prodeūt;
 qualia etiā in frontis osse iuxta supercilia occurūt. Verū enimvero hæc propriè fo-
 ramina nequaquā sunt, cū vniuersū os minimè peruadāt, ideoq; illa silentio inuol-
 uam. Superior maxilla tredecim donat foraminibus, sex p proprijs, totidemqu nōm-
 munibus: ex proprijs primum & secundum in quarto istius maxillæ ossium pa ha-
 bentur, habentq; à suo vtrunq; latere à medio in e partem oculi orbitæ principiu, &
 in malas vsq; decliua feruntur, atq; ea sunt inter q in ipsis n visuntur: Horum princi-
 pium tenuis ossis squama, extremum verò ipsum os circumambit; per q; horū vtrū-
 que secundus o ramulus tenuioris radicis tertij paris neruorum cerebri transmitti-
 tur. Tertium & quartum in sexto ossiū p pari vtrunq; in suo situantur, non procul
 à postremorum maxillarium radicibus, tenduntq; in oculi cētrum ambo in suorū
 laterum foramina pertinētia, quā pituita in nasum defluit. Iuxta hæc duo, vtrinq;
 nō nihil ad posteriora, exiguū aliud q spiraculum adest in ipsa vt plurimū pertinēs,
 nonnunquam verò inter suturas desinens, quibus quartum istius maxillæ os cunei-
 formi cōmittitur: Hæc ramulo quarti paris neruorū cerebri p palatū disseminato
 egressum præbent. Ex communibus primum iuxta oculi lachrymalem s inter se-
 cundum & quartum istius maxillæ os situm est, & in nasi vsque concauum decli-
 uefertur

q tab. ii. f. v.
 a ta. fig. i. a
 r t. iii. f. g.
 Y
 s lib. vii. t. i. f. i.
 ii. c.
 t ta. iii. f. vi.
 V
 u li. vii. t. i. fig.
 ii. G
 x li. vi. t. i. fig.
 i. n.
 y t. iii. f. vi.
 V
 z lib. vi. ta. v. l
 fig. x. l.
 a t. iii. f. vii. z
 b t. iii. f. vi. ll
 c t. v. f. i. d.
 d ta. v. fig. ix.
 oo
 e ta. iii. f. vi.
 z
 f lib. vi. t. v. ff.
 g tab. v. f. i. y.
 h tab. iii. f. v.
 z
 i li. vi. t. iii. ff.
 i. D. F. t. ii. S.
 K t. iii. f. vi. f
 l lib. vi. ta. iii.
 L. t. iii. d
 m t. v. f. iii.
 n t. i. n. t. iii.
 fi. i. inter Q &
 S.
 o lib. vii. ta. i.
 fi. li. o
 p ta. iii. f. vi.
 II
 q ta. iii. f. vi.
 e
 r lib. vii. t. i. f. i.
 ii.
 Z
 s t. iii. f. f.

ue fertur; ac primum ppriorum paululum magnitudine superat, cum tamē non nihil delitescat, in caluarijs minimē conspicuum occurrit, ideoque haud mirum est omnes illud silentio præterijisse. Per hoc foramen tertius ramus, tenuissimæ radicis^t tertij paris neruorum cerebri fertur, nec non etiam pituita in nares, & palatum delabentis portio, secundum eandem ab opposito latere structuram seruat. Tertium in medio prioris maxillæ futuræ exculptum est ad primos anteriores dentes, intra fauces, inter quartum os, & suum par. Hoc etsi in hominum nonnullis duas in partes, quæ denuo protinus coeunt, discissum cernitur, ferè tamen vnicum est. Quartum & quintum totius maxillæ foraminum maxima existunt, atque ambo suum oculum ad imam concaui sedem occupant, cuneiformi, & primo eiusdem maxillæ ossi communia; ac per ea prior ramulus x tertij paris neruorum cerebri in temporum musculum contendit. Sextum ac septimum narium sinus constituunt, quos, vti diximus, inferior oëtaui ossis processus discriminat; naturali præcipuè inspirationi vocique, præter alios vsus quos habent complures, idonea. Præter commemorata foramina alia quamplurima, sed exilia, venarum & arteriarum ramis quibusdam transmittendis exculpta sunt: Huius generis aliqua visuntur è directo interioris oculi anguli, iuxta futuras secundo, & tertio istius maxillæ ossibus communes. In nasi quoque ossibus huiusmodi occurrunt foramina, nec non in primo superioris maxillæ ossis, in parte ossis malæ, in qua nunc vnicum, nunc bina conspiciuntur. Tale insuper in quarto eiusdem maxillæ ossis, inferius à lacrimali assidet. Atque hæc sunt capitis, & maxillæ superioris foramina tum propria, tum communia, numero nouem & quadraginta: Quod si aliquod nobis memoria excidit, suo illud loco recensebimus.

Oreum foramen ex communibus. Secundum.

Tertium.

Quartum & quintum

Sextum & septimum

De Osse Hyoide. Cap. 9.

a lib. ii. t. v. L.

b t. v. fi. vii. AB.

cead. E F I K.

Eminentissimæ laryngis parti ad linguæ radicem affixum a os reperitur v̄ *ἤυοειδ* dē, siue v̄ *οειδ* dē dictum quod v̄ græcorum literæ per quam simile existat, & v̄ndecim ferè ossibus exstructum: quorum b primum, quod facile admotis ad nucam digitis occurrit, omnium latissimum est, foris gibbum ac tubere prominens, intus vero concauum. Supera sede in obliquum, ac modicè ouatum sinum deprimitur, pro muscutorum, quos in eos inferi dicemus, ratione. c Huic officulo alia duo, vtrinque adstant, istius ossis latera constituentia; Alterum humilius quod breuius est, sed latius, cuius extremum superiori processui primæ cartilaginis laryngis colligatur; Alterum elatius, idemque angustius & longius, quod externis quaternis ve officulis, haud secus ac suum par ab opposito latere, ferè construitur, quæ simul inuicem continuata serie tantisper coeunt, alliganturque, quousque temporum o ossis processui styli scriptorij imaginem proponenti, compingantur. In mulieribus verò nonnullis, officula hæc desiderari contingit, ipsorumque vicem teres quoddam ac validum ligamentum gerit, quod in commemoratum processum inferitur.

De Dorso. Cap. 10.

a t. vi. fi. i.

b ta. i. lib. ii. t. xvi. fi. xvii. 1. 2. 3. 4. 5.

DOrsi os aqueductum quendam ex multis constructum riuulis similitudine refert, per quod medulla e cerebro ad Coccygis vsque os porrigitur; a constatque ex triginta vt plurimum ossibus, que Spondylia Græci, Latini Vertebrae appellantur. Horum vnumquodque, primo excepto, anteriore sede, que vertebræ corpus dicitur, latum est & propè sphericum: corpus tam supera quam infera sede b Appendice donatur: inter vnā verò & alteram appendicem cartilagineum ligamentum interiacet. Corpus foraminulis quibusdam in certa serie sparsis incisum spectatur, & quibus nullū insignius sese offert, eo quod in interiore corporis regione spinalem medullam spectante, sedem habet, satis magnum pro vertebræ mole, atque

Dorsi ossa quot.

Anat. Val.

B in mul-

De Ossibus.

in multa desinens exiguâ spiracula. Porro tum hoc, tum reliqua, ramulis aliquot venarum & arteriarum aditum præbent, quæ ossibus hisce vitam & nutrimentum largiuntur. Reliquis in partibus vnaquæque vertebra multos vndique processus veluti spinas obtinet, vnde omnes Spinæ appellationem sortiti sunt. ^c Horum processuum alij sursum, alij deorsum, quidam in latera, quidam in posteriora feruntur. Inter posteriorum vnumquemque (ex his appendice donantur, quorum magnus est numerus) media assidet cartilago, ne ossibus noxa ex motu accedat. Haud secus quoque inter singulas huiusmodi vertebra, quoddam a vtrinque foramen iacet (vnde egressus nervo, venæ autem & arteriæ, vt suo loco dicemus, ingressus patet) quod fit singulis vertebra leuiter in sinum depressis, licet non æqualiter omnibus; siquidem in colli vertebra, quo propius imo acceditur, tanto superior vertebra inferiore magis exculpta est; In lumborum vertebra res contra se habet; thoracis autem vertebra æqualiter omnes excavantur. Omnes hæ vertebra ad os vsque sacrum (duas priores excipio, quarum altera corpore, altera superiori appendice destituitur) suis inuicem corporibus vinciuntur, non membranæ, aut tunicis spinalem medullam ambientibus, sed medio ligamentorum, quæ inter corpus vnum quodque, ac suam appendicem enascuntur tam inferiori quam superiori sede; medio insuper ^e cartilagineo ligamento, quod singulis interiacet corporibus. Exteriore sede inferiores superioris vertebra processus cum superioribus sequentis vertebra processibus coniunctione Arthrodia dicta, quæ Diathrosis species est, articulatur. Vertebra tendinibus quibusdam ab ipsis exortis, arcu adeo vinciuntur, vt citra luxationis periculum facile omnes moueri queant. Sed illud animaduertere oportet, si eas (vt fieri solet) luxari contingat, vnam aliquam exilire ac dimoueri perniciosius esse, quam multas simul: sic enim spinali medullæ, noxæ minus inferitur. Sunt hæ vertebra vti diximus, peruiæ, sed inæqualiter; a summo enim ad imum non nihil angustatur foramen, ita vt licet æquæ omnes perforatæ sint, magnitudine tamen foraminum differant: & quemadmodum superioris vertebra foramen, inferioris foramine grandius existit, sic inferior vertebra superiorem magnitudine superat, quò scilicet superior minus pondere grauet, inferior vero validius onera sustineat. Dorsum quatuor in partes vniuersum diuiditur, in Collum, Scapulas, Lumbos, & os Sacrum.

De Vertebra Cervicis. Cap. II.

Quod ab occipitis extremo ad humeros interest, Cervix appellatur, a vertebra septem constans, quarum priores duas vndique simul iungunt ligamenta quædam, quæ ab osse occipitis exorta illas extrinsecus ambiunt, reliquæ anteriore tantum sede, quam vertebra corpus vocamus, colligantur in eum, quæ superiore capite retulimus, modum; Vertebra quoque omnes, posteriores processus bifurcatos obtinent, prima ^b excepta, quæ durior, & solidior est, ac latiore alijs donata foramine, verum tenuior illis, nec parum structura differens existit; quandoquidem, præterquam quod grandius multo ipsi foramen adest, corpus etiam intus concavum obtinet; & in eo sinus efficitur cartilagineo circumdatus, ^c quo processus deorsum, quem secundum a vertebra promere dicemus, excipitur: Solidi vero corporis quo destituitur, loco, tuberculo quodam in anteriori sede augetur. Huic præterea ad latera vtraque cavitatis medullæ, (qua parte validior est quàm cæteris) ^e sinus inculpitur oblongus, exterioribus lateribus non nihil prominens, interioribus vero excavatus, ita vt ambobus simul iunctis, absolutus sinus euaderet. Sinus in duo, f occipitij ossis capitula, græcis improprie admodum *κροβάτες*, hoc est, Acutos processus dicta, excipiunt; ac super ea capitis motus efficitur, vbi illud attollimus, & reclinamus. Ad vtraque horum sinum istius vertebra latera, processus visitur ^g latior multo, cæteris vertebra cervicis processibus; Atque in huiusmodi processus quintum & sextum ^h musculorum caput mouentiū par inferuntur. Hi propter tubercula in ipsis oborta, minimè vt cæteri inferiorum vertebra processus dirimuntur; haud secus tamen ac inferiores, omnes perforati sunt, pertinentq; ipsorum foramina

Dorsi vertebra
ram processus.

Foramen ner-
vis egressu præ
b

Commissuræ
vertebrarum.

Dorsi luxatio.

Dorsi diuisio
in partes.

Cervicis vertebra
septem.

Posteriores pro-
cessus.

Dua vertebra
alijs discernit.
Duo prima ner-
vea sinus.

c ta. vi. h. 3.

d. t. vi. fi. j. Q.

e tab. vi. fi. i. R.
R. lib. ii. t. xv.
fig. xxviii. 3.

a tab. v. fi. v.

b tab. v. fi. vi.
AB.

c t. v. fi. vi. a.

d t. v. fi. vi. D.

e t. v. fi. vi. CC

f t. iiii. fi. vi. I

g t. v. fi. vi. E.

h li. ii. t. xiiii.
HI.

Liber Primus.

foramina in secundum, & tertium occipitis ossis foramen. Primam hanc cervicis vertebra posteriore processu ideo destituitur, ne musculis aliquot super eam repentibus officeret; sed ea in parte aspera est, & veluti acuta linea extuberat, unde quartum caput mouentium musculorum par exoritur. In inferiore huius vertebrae regione sub duobus commemoratis sinibus, alij totidem insculpuntur minores quidem illi, inaequales, multoque minus quam superiores caui, graecis *γλωσσοειδής* appellati, quod oculi referant cavitatem. His sinibus duo excipiuntur tubercula, quae ad laterales secundae vertebrae processus habentur, medio cartilaginis, quae illorum supplet inaequalitati. Et super hos sinus caput in latera circunducimus, vt cum renuimus. Tubercula hanc siue capitula efficiunt, vt quae in processibus secundae cervicis vertebrae exculpuntur foramina, obliqua paululum sint, non recta, vt quae in lateralibus primae vertebrae, aliarumque omnium processibus insculpta habentur foramina. In medio duorum secundae vertebrae capitulorum ex superiori corporis ipsius regione, & processu quidam insignis, & altus, admodumque solidus enascitur, paulo antea humilior, ac lauior, quam postea, quem, quod denti, ac potissimum hominis canino assimiletur, dentem, seu dentiformem appellarunt. Processus hic primae vertebrae cavitatem subit, quam illic haberi diximus, vbi vertebrae ipsius corpus consistere debuisset, qui sinus cartilagine oblitus, anteriorem dentis partem, laui & lubrico tubere prominulam excipit; posterior dentis pars latior est, & ad latera, veluti capitulo extuberans; sub qua vtrinque ad latera exiguum sinum, & alterum in posteriori sede obtinet. Qui in lateribus consistunt vna cum primae cervicis vertebrae sinibus, qui ipsis respondent, foramen vtroque constituunt, nervis quibusdam transmittendis aptum, qui nonnunquam in musculos collum flectentes procidunt. Posterior sinus in hoc exculpitur, vt ligamentum insigniter validum ipsi firmus obuoluatur, quod ab vno vertebrae latere ad alterum transuersim procedit; Ad quod pariter suppetias fert prima vertebra, ea sede, unde illud exoritur aspera, inaequalis, ac foramine, quod os minimè altius subit, praedita. Superior huius processus pars, pincis nucis modo in mucronem exacuitur, altiusque extra primam vertebrae prominet, & ab ipsius medio validum, ac teres ligamentum educitur, quod ipsum occipitis ossi alligat. Ita vt primae vertebrae cum secunda contextus perficiatur, medijs duobus secundae vertebrae latis tuberculis, totidemque primae vertebrae sinibus, & tertio eiusdem, quo dens secundae excipitur. In postrema etiam tuberculorum regione, secunda vertebra paululum excauatur, non secus, ac prima. Ambas vero foramen interiacet, per quod secundum par neruorum dorso transfertur; etsi prima vertebra, multo magis quam secunda exculpta est. Quae de secunda vertebra nobis dicenda supersunt, omnia illi cum alijs quinque communia sunt: Posterior enim nanque processum, non secus, ac reliqua bifidum obtinet; In quibus omnibus processus hi in duos mucrones desinunt, potissimum vero priorum quinque vertebrae, quandoquidem septimae processus ferè integer est. Verum enimvero vertebrae hae omnes a capite Appendice donantur, praecipue autem septima, cui ea, quam caeteris omnibus longior multo contigit; unde posterioribus thoracis vertebrae processibus nonnihil assimilatur, quamuis hi paullo acutiores existant. Verum tam, quam illi inferius excauantur, superius vero prominent eminente linea, quam in medio superioris partis obtinent, quae alteri excauatae lineae respondet, eandemmet inferiori regione structuram seruanti: ita ut processus triangulares uideantur. Ex superiore alterius linea ligamentum educitur, quod in inferiorem processus altioris vertebrae lineam inseritur, cuius medio processu hi colligantur, dexteris musculis uti dicemus, a sinistris per illud diremptis. Laterales quatuor vertebrae, secundae subiacentium processus, alijs ampliores existunt, ac eorum unusquisque duplici mucrone donatur, haud secus, ac posteriores processus, etsi illi minus asperi, & inaequales sunt quam hi: estque apex horum anterior posteriore, amplior, atque altius tendit, praesertim vero in sexta vertebra, in qua interior istius processus apex euidenter amplior cernitur. In septima vero apices propemodum delitescunt, quoniam in-

Prima vertebra asperuas.

Secunda cervicis vertebra

Vertebra huius processus.

Ligamentum vertebrae huius corpus comprehendens.

Appendices posteriorum processuum.

Processus laterales quatuor postremarum vertebrae.

it.v.f.vi.

Kt.v.f.vi. D
lib.ii. f.xv.f.
xxvii.H

li.ii.t. xv. f.
xxvii.J.

mt.2. f.vi. B

n cad. G.

*Quasi diuisio-
nis posteriori,
& transuerfa
brum proces-
sus.*

*Ascendentes &
descendentesque
processus.*

*Quinque alij
harum vertebra-
rum processus.*

signis est processus, & musculi ab eo extorti haud ita firmiter ipsi adherent, ac qui ex altioribus producuntur. Neque vero adeo huiusce validus est ac ceterarum cervicis vertebrarum motus. Cuius quidem varietatis tam in lateralibus, quam in descendens processibus, ea ratio fuit, ut musculorum ex posteriore cervicis sede productorum validior fieret insertio: Quam etiam ob causam posterior secundae vertebrae processus, subsequentes, latitudine, ac longitudine superat; ex eo siquidem secunda, tertia, & quarta musculorum caput mouentium paria educuntur. Ascendentes, descendentesque in omnibus cervicis vertebrae secundae subiectis sibi similes sunt, & secunda quoque descendentes processus obtinet, aliarum processibus non dissimiles, exiguo scilicet, ac modice orbiculari sinu, supernè, deorsum, & ab anteriori sede in posteriorem ducto, insignitos. Ascendentes verò processus orbiculari tuberculo, siue capitulo donantur, leuiter adè eminente, ut ex sinu neid, an ex tuberculorum numero sit, non absque difficultate intelligas. Tuberculum hoc sinui descendens superioris vertebrae processum includitur, cartilagine, perinde ac sinus incrustatum; & ab anteriori pariter sede deorsum in posteriorem oblique paululum fertur; Qui obliquus ductus quò vertebrae scapulis propius accedunt, eo maior euadit. Ita ut medijs duabus articulationibus secunda vertebra tertiae committatur, perinde ac tertia quartae, ac reliquae deinceps omnes. Superest ut de q̄ harum vertebrarum corporibus, deque ipsorum contextu dicamus. Iam igitur scire oportet, eas omnes, (prima quae corpore destituitur excepta) corpore oblongo donari, eoque pleniore, quo inferam magis possident sedem: committunturque inuicem, non ad eum modum, quo vertebrarum thoracis, ac lumborum corpora, plana scilicet superficie; sed superior corporis harum vertebrarum pars in medio caua est, & pro corporis figura oblonga; inferior verò oblonga est, atque in eam exprorecta longitudinem, ut hac sede, vertebrae sinu, quo includitur, impleat: quod ad faciliorem cervicis motum effectum est. Contextus hic in secunda, & tertia nonnullisque subiacentibus vertebrae admodum conspicuus est. In septima verò, quae primae thoracis vertebrae articulatur haud ferè apparet; quod ideo effectum est, quod eam adeo ut ceteras moueri, minimè ex usu esset. Illud quoque obseruandum venit, quatuor cervicis vertebrae, inter secundam & tertiam positas, praeter septem processus, omnibus dorso vertebrae communes, & alijs praeterea quinque insigniri; quorum primus, & secundus superiorem corporis vniuscuiusque harum vertebrarum partem occupant. Tertius, & quartus lateribus adstant; Disiuncti enim sunt, uti dictum est, laterales processus. Quintus, posterioris processus ramus existit, qui bifidus itidem est.

o ead.B.

p t.v.fi. vi. H

q ead.i.

r ead.

s ead.KK.

t ead.LL.

De Vertebrae Thoracis.

Cap. 12.

*Thoracis ver-
tebrae duode-
cim.
Harum verte-
brarum disci-
men.*

Cervicis vertebrae, Thoracis vertebrae adnectuntur, numero ferè a duodecim; etsi nonnunquam, portento quodam, vnam deesse, vnam verò aedere contingit; Verum rarius multò desiderari, quam superaddi euenit. Harum vertebrarum superiores, ab inferioribus, ob dictam rationem, magnitudine superantur: & priorum corpora, haud vsquequaque rotunda sunt, sed ut cervicis vertebrarum corpora oblonga; Posteriorum omnino orbicularia sunt, tantoque superioribus, fungosiora, quanto maiore substantia praedita; & quo maiora sunt, eo frequentioribus foraminulis, haud peruadentibus, nulloque, ut diximus, ordine positis, exculpuntur. Haec quoque omnes vertebrae sinu vtrinque habent, cui costarum capita inseruntur, adeo cartilagine obtectum, ut vix spectanti occurrat. Sinus hic à prima ad nonam vsque vertebrae inter vnius, & alterius vertebrae corpora iuxta foramina nervos transmittentia insculpitur, etsi grandior ipsius pars ad inferiorem praecipue vertebrae pertinet; In decima vero, vndecima, ac duodecima, vniuersus in ipso corpore inciditur. Nihilominus in prima & duodecima

a t.vi.fi.i. LL

decima vertebra (peæter sinus, qui in clatiore laterum corporis ipsarum parte videntur) duo in super in humiliore eorundem laterum sede habentur, superioribus profundiores, asperioresque (et si duodecimæ sinus, minus quam primæ profundus est) sed spiraminibus referti, ex quibus quedam procedunt ligamenta, duas hæc costas vertebra, quibus inarticulantur, coadnectentia. Hæ omnes thoracis vertebrae suos, & ipsa processus obtinent septem numero, duos nimirum ascendentes, totidemque descendentes, duos laterales, posteriorem unum. Posteriores, ad nonam usque vertebra, & omnes proceri sunt, propemodum æquales, ac triangulares, ferunturque in exteriora paululum, declivius, angustiores semper redditi, donec in mucronem triangularis figuræ desinant super eundem inferioris vertebrae processum; omnesque inuicem annectit ligamentum ex prominente linea eductum, quam in medio superioris partis inferioris processus secundum longitudinem ferri diximus. Decima vertebra processum minimè adeo extrorsum prominentem, nec ita scitè triangularem imaginem commostrantem exerit; quin potius duo exteriora latera, ampla admodum sunt, interius vero angustum, asperum & inæquale; adhæc in mucronem, ut superiores, processus hic minimè desinit, sed latior non nihil efficitur. Undecimæ vertebrae processus, multo minus exporrigitur, eiusque mucro amplior insigniter est; atque adhuc magis duodecimæ processus, iam ad processuum vertebrae lumborum imaginem accedens. Cæterum ut varia hisce processibus figura obtigit, sic etiam descensu discrepant. Siquidem novem superiorum vertebrae processus, non nihil extrorsum, uti diximus, declivius feruntur; trium vero postremarum processus adeo obscure ad imum tendunt, ut intuentes propemodum effugiant. Laterales & novem priorum vertebrae processus æquales ferè sunt; decimæ verò iam liquidò minores fieri incipiunt, sicque deinceps magis ac magis in duodecimam usque. Huiusce varietatis ratio est, novem priorum costarum in sinum cartilagine obductum insertio, qui in horum processuum summitatibus introrsum non nihil visitur: secus quam in inferioribus contingit; ideoque tam amplos fuisse processus, minimè oportuit, nec eisdem quibus superiore, sinibus donari; quanvis in decima nonnunquam insertionis quoddam veluti vestigium appareat. Sinus hi licet anteriorem horum processuum sedem occupent, alij tamè superius, alij inferius iacent, quidam medium tenent locum. Siquidem primæ vertebrae processuum sinus deorsum magis spectant, novæ verò sursum, sextæ medio se habent modo. Verum processus omnes in hominibus frequentius sursum, quam deorsum tendunt, ac modicè extrorsum prominent. Illud quidem verum est, cum processus hi superius promineant, inferius verò cælentur, ac capitulo in summo donentur, effici hinc ut deorsum spectare videantur; haud ideo tamen, posteriorum trium obscurus est in superiora ductus: Hæc ad laterales processus spectant. superest, ut de inferioribus, ac superioribus dicamus, qui quatuor numero sunt, duo inferiores, totidemque superiores: quorum interuentu omnes dorsi vertebrae prima excepta, inarticulari diximus, hunc in modum: Aut superiore inferioris vertebrae processu, inferiores superioris vertebrae processus subeunte; ut fit in omnibus dorsi vertebra, à secunda cervicis ad undecimam usque thoracis: Aut contra, inferioribus superioris vertebrae processibus sequentis superiores subintrantibus, ut fit in cæteris omnibus à prima lumborum vertebra ad imas usque. Ita ut omnes dorsi vertebrae altera sede, apices horum processuum proximæ vertebrae excipiant, altera verò excipiantur; prima cervicis vertebra excepta, quæ utriusque in sinus, quibus eam insigniri diximus, suscipit; & thoracis duodecima, cuius quatuor processus omnes, proximaram vertebrae processibus excipiuntur, superiores quidem, inferioribus undecimæ thoracis, inferiores vero primæ lumborum vertebrae processibus. Atque ideo ipsi omnes istius vertebrae processus, modicè extrorsum protuberant; qui verò excavatos excipiunt, introrsum: Quod in cunctis præterea processibus, tam superis, quam inferis eodem prorsus modo se habere intelligendum est. nam qui excipiuntur tuberculo prominent; qui verò suscipiunt, sinu excavantur; etsi difficile est utrunque in nonnullis internoscere.

ead. P. B.

ead. M.

ead. S.

ead. N. Q.

Septem harum vertebrae processus.

Transversi processus.

Horum processuum sinus.

Processus superiores & inferiores.

Inferiorum & superiorum processuum connexus.

Prima cervicis & duodecima thoracis vertebra connexus.

De Vertebri Lumbarum. Cap. 13.

Lumbarū ver-
tebra quot.Processus ver-
tebrarum lum-
barum.
Transuersi.

Transuersi.

Posteriora.

Ascendentes.
Descendentes.

Lumbarum vertebrae a quinque numero sunt, omnium quas commemoravi-
mus maximae, coque minus peruiuae, quo spinæ medulla suo per eas progressu
tenuior euadit. Ipsarum quoque corpora multis foraminibus referuntur, quæ
tanto corporum vertebrarum thoracis, & colli foraminibus maiora sunt,
quanto corpora hac magnitudine excellunt, ac vberius nutrimentum postu-
lant, & quod inter vertebrae cæleri foramen diximus, neruis emittendis ap-
tum, vniuersum ferè ad superiorem refertur vertebra: inferior verò hu-
miliorem tantummodo ipsius sedem efformat. Hæ omnes vertebrae eisdem
& ipsæ, quibus & aliæ septem processibus donantur. ^a Quorum transuer-
si longe tenuiores, ac longiores sunt, transuersis thoracis vertebrarum pro-
cessibus; uidebanturque quasi costarum usum præstaturi, etsi primæ, & ul-
timæ uertebræ processus, aliarum vertebrarum processibus breuiiores sunt. Præ-
terea eorum nulli sursum manifestò assurgunt, præter ultimæ uertebræ pro-
cessus, ad id adactos, ut illum ossa sibi ipsis proxima euitarent. ^b Postero-
res harum vertebrarum processus ualidi sunt, crassi, & breues; si latera spe-
ctes, lati ac tenues: si uero longum ipsorum ductum ab imo ad supernum,
angusti, & in extremo acuti; ac in lineam leuiter asperam desinentes. Infe-
riore sede lati sunt; & exiguis duobus donati sinibus, in quorum medio exi-
guus collis educitur, à quo uti dicemus, ligamentum exoritur, quod lineæ su-
perioris partis eiusdem processus, proximè subiacentis uertebræ inseritur. Ho-
rum posteriorum processuum appendix solidior est, quam quæ eisdem thora-
cis vertebrarum processibus adest. ^c Ascendentes processus quæ se inuicem
è regione spectant, longum & profundum sinum adipiscuntur: ^d Descen-
dentes euidenter decliues feruntur, & externo ipsorum latere, paululum an-
teriora uersus, in capitulum latiusculum desinunt, quod in elatiore subiacen-
tis, uti diximus, uertebræ processus inseritur. Præter hosce processus, ex hisce
uertebris quædam, in nonnullis hominibus duos præterea descendentes proces-
sus obtinent, iuxta neruorum foramina conspicuos: qui tam rarò in humanis
corporibus; in simijs usque adeo frequenter occurrunt, ut minimè mirum
sit, Galenum tantoperè de illis fuisse sollicitum, Vesalij autem oculos semper
effugisse.

a t. i. ii. iii. in-
ter L & M.
t. vi. fi. i. LL

b t. i. ii. iii. q.

c t. ii. iii. t.

d t. iii. s.
e t. iii. t.

De Osse Sacro. Cap. 14.

Os sacrum cur
ita dictum.Sacti ossis ver-
tebra quot.

Os id ueteribus Sacrum siue amplum ideo dictum fuit, a quò sui, suorumque
processuum magnitudine, reliqua omnia totius dorso ossa facillè superet.
Nonnulli etiam latinorum Sacrum id appellarunt, quòd in partu dehiscere, ac
rursus committi persuasum haberent: quòd quidem, foetu superstite, secundum
naturam esse nequaquam potest; os enim id usque adeo renitens foetum, motum
nimis, ac tenerum, partu tempore omnino perderet. Id ipsum os ponè gibbum
est, antè cauum; senis ut plurimum uertebris, nonnunquam uerò quinque insigni-
tum, scitè adeo contextis, ut in natu maioribus, anteriore sui regione, uix leue con-
nexionis uestigium occurrat. In posteriori autem sede, unio prorsus obscura
est, præterquam primæ uertebræ cum secunda, quæ sese interdum conspicuam
præbet; multoties etenim haud secus quàm lumbarum uertebræ committuntur.
Attamen in pueris, tam anteriore, quàm posteriore sede, omnium sex uertebrarum
coalitus conspicui sese offerunt. Vniuersæ istius ossis uertebræ contrario ab
alijs dorso uertebris, positu situantur: ex alijs siquidem ampliores, humiliorem in
dorso locum obtinent; Ex his uerò proceriores, superiorem sibi regionem uen-
dicant; Adeo ut uniuersum os apprimè monachorum cuculle imaginem repræ-
sentet. Harum uertebrarum prima lumbarū uerteris adeo assimilatur, ut nisi in-
genti

a t. i. ii. iii. M
t. vi. fi. j. L,

genti vtrunque processu donaretur, arduum foret eam ab illis distinguere. Atque hæc & reliquæ pariter omnes istius ossis vertebræ, b posteriores processus similes lumborum vertebris processibus educunt, quamuis eo minores euadant, quo magis decliues feruntur. Sexta & vltima processus minimè adipiscuntur, sed orbiculari duntaxat, & lato prominent tuberculo, aut corpore, quo primæ Coccygis vertebræ committuntur, haud secus, ac vertebrarum corpora inter sese, siue etiam Coccygis in quouis animante vertebræ copulantur, laterales processus longiores sunt, ac latiores, sicque inuicem coherentes, vt vnicus videatur processus; & quo humiliores sunt, eo breuiores efficiuntur. Præterea vnicique eorum paululum versus posteriora, in extremo d sinus inculpitur, quo vtrunque ilium os excipitur. Sinus hic asper, & inæqualis est, in cuius medio, linea modicè prominens, e tuberculi, aut spinæ instar extuberat, quæ ipsum in duos veluti sinus dirimit, quorum anterior posteriore minus excavatur; & in medio transuersum educit processum, qui sinum hunc rursus in duos alios superiorem vnum, alterum inferiorem discriminat. Sinibus hisce, figura laterum ossium ilium apprimè correspondet, ipsisque cartilaginei ligamenti interuentu inseruntur. Verum sinus in prioribus tribus vertebris euidentiores sese offerunt, quòd ampliores quam in alijs angustioribus existant; quamuis interdum pateant, adhæreantque. Atque ex ipsis quartus femur mouentium musculus educitur. Lateralis præterea quinti ossis processus, quæ sexti ossis processui iungitur, Tuberculum nonnihil prominens, & crassum edit, cui duos tendines, siue ligamenta implantari dicemus. Sic quoque inter istius ossis vertebras vtrunque f foramen cælatur, ad illius, quod reliquis omnibus vertebris inest, modum, neruis exitum præbens. foramina hæc, quinque ferè sunt, nonnunquam quatuor, pro vertebrarum numero. nec minus posteriore, quam anteriore ossis sede ob adhærentes processus, occurrunt. At posteriora foramina anterioribus longè minora sunt; per eorum verò vnumquodque neruum profilire docebimus. Præter hæc autem foramina, g inter posteriores processus, alia itidem spectantur; in pueris neruosis ligamentis oppleta, per inde, ac interualla, siue foramina, quæ inter posteriores vertebrarum thoracis, ac lumborum, processus, haberi diximus: In prouectæ autem ætatis hominibus, quod ligamenta iam in os abierint, minime apparent.

De Coccyge, siue Cauda. Cap. 15.

Osid, quod communiter Caudam appellamus, a cæterorum animantium caudis omninò simile est, eo excepto quòd in humanis corporibus delitescit; quatuor ferè vertebris, nonnunquam tribus compactum. Harum prima supernè exiguam foueam, sinumve exculptum habet, quòb postrema sacri ossis vertebra semper excipitur, folius cartilaginei ligamenti medio, illi similis, quo cæteræ dorsi vertebræ deuinciuntur. Eodem prorsus modo secunda primæ, & secundæ tertiæ copulantur. Verum ubi quinque tantum vertebris sacrum os constituitur, suprema Coccygis uertebra, duos pariter à lateribus acutos exerit processulos, qui sursum educti, quintæ uertebre sacri ossis processui, firmiter coalescunt, & in medio foramen edunt, per quod sextum neruorum par, ab ossè sacro eductum tutò profilit. Cæterum huiusmodi omnes uertebre superius latiores sunt, quam inferius; ac superior subsequenter magnitudine superat, adeo ut in mucronem leuiter introrsum flexum instar Psitaci rostrum desinant; unaque omnes caudæ imaginem efformant, quæ simul cum ossè sacro Capucinatorum quos uocant, cucullam emulatur. Quatuor hæc uertebre nullo donantur foramine, nec cæua intus sunt, nec medullam continent, sed spongiosa sunt & rubentia, quale os etiam pectoris esse dicimus. In pueris uerò ad cartilagineis potius, quam ad ossis naturam accedere uidentur, quinimò postrema cartilaginea potius quam ossæa est, ne scilicet recto intestino proximè affidenti officeret.

Posteriores of-
fices

Processus laterales.

foramina.

Alia istius ossis spiracula.

Coccygis ossa quor.

De Thorace. Cap. 16.

Thoracem^a dissectionis professores vocant, cauum illud omne costis comprehensum, quod ouata figura circumscribitur. Mediam thoracis sedem anteriùs, oslatum occupat, à biugulo inter duas clauiculas ad mucronatam vsque cartilaginem porrectum, ^c Pectoris os communiter dictum. Thoraci vigintiquatuor costæ adsunt, vtrinque duodecim; nonnunquam verò (licet per quam rarò, quod mihi in sola muliere Pisis videre contigit anno 1544. dum Anatomicen exerceret Realdus Columbus) ab altero latere tredecim occurrunt, multoque adhuc rarius vndecim ab altero sese offerunt. ^d Harum costarum priores septem, integræ habentur, ac pectoris ossi committuntur; Reliquæ mutilæ sunt, nec ad illud perueniunt, vnde illas latini adulcerinas, spurias, nothas, illegitimas appellarunt. Verùm tam hæ, quam illæ partim ossæ, partim cartilagineæ sunt. Posterior pars ossæ est, anterior cartilaginea: quibus cartilaginibus integræ cum pectoris osse committuntur; Nothæ obliquo ductu sursum tendunt, singulæ proximis sibi superpositis, & diaphragmati adhærentes, medio ipsius Diaphragmatis, postrema excepta, quæ nullatenus vndecimæ ^e adiungitur; atque vndecima, quæ multoties quoddecimæ neutiquam copulatur. Omnes, interna thoracis cauitate læues sunt, ac sinum possident, secundum vniuscuiusque longitudinem exculptum, qui sese magis conspicuum præbet, vbi thoracis vertebris committuntur ad medium vsque, quàm eam ante regionem: magisque in his, quæ inter tertiam & nonam habentur, quàm in alijs. Nam cum sinus hic ^f ramis venæ costas nutrituræ, vnà cum neruo & arteria tutius deducendis cælatus fuerit: rami tres superiores, qui tenuiores sunt, minimè tam grandi sinu opus habuerunt; tres verò inferiores quamuis magni sint, quia tamen costæ tenues, atque introrsum depresso habentur, neque ipsi altum postularunt sinum. Illud quoque animaduertere oportet, ossæam harum costarum partem, substantia neutiquam sibi similem omninò esse, nam quò propius ad cartilaginem os accedit, eo tenerius efficitur. Neque vero omnium par est longitudo, nam cum thorax ouatus sit, superæ atque imæ breuiores, mediæ longiores existunt. Variant insuper latitudine; superior nanque sibi subditam latitudine superat, potissimum verò suprema ^g cæterarum omnium latissima. Verum hæ atque ille omnes, tenui ossæ, membranæ, aut squamæ instar, exterius obducuntur, intus spongiosæ sunt. Haud secus quoque cartilaginee, minimè parem, vt de costis retulimus, vndique speciem ostendunt; Notharum enim cartilaginee multo molliores sunt, vnde nonnulli costas hæc ^h *χόνδρος* hoc est cartilaginee vocarunt; integrarum multo duriores sunt, præcipuè autem in senibus, in quibus, si separet, ossæ videntur, qualis in bobus nonnullis, veruecibus etate confectis visuntur. Varia quoque est cartilagineum vt & costarum latitudo, ac longitudo, quamuis sextæ, septimæ & octauæ costæ cartilaginee, quo pectoris ossi viciniores fiunt, eo semper magis deperdantur: superiorique cartilagini contra, tam ipsæ, quam aliæ ad postremam vsque, in acutum mucronem desinant, contra quàm in integris fiat: Quarum ⁱ primæ extremum, multo latius exortu à costa est: Reliquæ ad sextam vsque, vbi à costis abscedunt, quousque ad pectoris os perueniant, angustantur; ibique in capitulum terminantur, quo, illico articulari postea dicemus. Verùm tam costæ, quam cartilaginee externa sede incuruæ, & læues sunt, licet non eque omni ex parte; quæ enim dorso committuntur, præterquam quod tuberculo prominent, nonnihil etiam asperæ sunt, quo aptior fieret ligamentorum insertio, quæ illas corporibus transuersisque uertebrae thoracis processibus colligant. Omnes quoque, in priora nonnihil, vbi transuersis processibus committuntur, tuberculum ostendunt, cui pars tendinum vndecimi dorsum mouentis ^j musculi alligatur: Atque adhuc vltèrius paululum asperæ, inæqualesque sunt, ac tuberculis ueluti prominentes, quibus quartus thoracem mouentium musculus adnectitur; ^k

a t.ii.iii.

b t.i.ii.o.

c t.i.ii.p.

d tab.i.ii.i. r.

2.3.4.5.6.7.

e t.ii.iii. r.

12.

f lib. vi. t.ii.

G.G.t.v.ii.

g t.ii.iii. r.

h t.i.p.

i li.ii.t.xiii.r.

K p.ii.t.xii.Δ

deque

Omnes
tuor & vi
& vi.

Integra costa
sola.

Cartilagineæ
conexus.
Costarum
sertio.

Costarum insub
stantia di
men.

In longitudo
ne.

In latitudine.

Quid commu
ne habeant co
sta.

Differentia in
ter cartilagi
nes.

In longitudo
ac latitudine.

li. i. v. V.
m. li. ii. t. viii
EEE.
n. ead. c.

e. t. ii. u.

pt. i. ii. o.

qt. iii. o.

rt. ii. x.

deque externi i intercostales muscoli, vt suo loco dicemus, enascuntur. Interna pariter sede paruas quasdam asperitates ostendunt, vnde intercostalium m interno- rum pandet origo, eorundemque insertio perficitur. Prima vero costa superiori sede, præter commemorata, multò maioribus priuatim donatur asperitati- bus, à quibus quartus dorsum mouentium musculus exoritur. Illud verò mi- nimè ignorare oportet, Costas omnes, ubi à dorsi uertebri primum recedunt, decliues obliquo ductu in posteriora ferri; indeque ad thoracis latera deorsim semper obliquè uersus anteriora declinare, in cartilaginum usque principium; que circulatim sursum conscendunt, adeo ut cartilago unaquæque cum costa ex qua educitur, ueluti triangularem solidumque angulum efformet; duo- decima excepta, que nullatenus interdum sursum intendit. Animaduerten- dum quoque est, ex hisce omnibus costis, nouem superiores duobus in locis thoracis uertebri articulari; postremas duas unico; decimam unico ut pluri- mum, nonnunquam uero duplici. Que duplici articulantur sede, duo etiam habent capitula, alterum maius, quod uertebre corpori inarticulatur, alterum minus, quod transuersorum processuum eiusdem uertebre apicibus inseritur, in eos sinus, quibus processus hosce insculpi diximus. Atque ex hisce capitulis maius, eo clatiorem sedem minore obtine, quò corporis uertebre sinus subli- mior est quam processus sinus. Aliud præterea est inter harum costarum articu- lationes discrimen. Prima enim costa, primæ thoracis uertebre, secunda inta- cta iungitur, rotundo capitulo & sinu pari figura, & magnitudine respon- denti: Reliquæ ad octauam usque duabus uertebri acuminato capitulo artieu- lantur: Tres postremæ, que uertebriarum duntaxat corporibus coarctantur, haud ualdè protuberantibus capitulis, neque sinibus admodum profundis infe- runtur. De Costarum ad thoracis uertebri articulatione diximus; superest ut quam coitus speciem cum pectoris osse moliantur, edoceamus. Quod simul de hoc osse agens, præstabo, ne toties eadem cogar repetere. Os igitur hoc, in p medio thoracis positum, totum id spacij, uti diximus, amplectitur, quod à iu- gulo inter clauiculam ad eam usque sedem porrigitur, quam communiter, sed perperam uti suo loco docebimus, stomachi os appellamus. Os id tenue est, su- perius amplum, desinitque in eius ueluti mucronem; unde nonnulli enssem ap- pellarunt. Senis ferè aut septenis ossibus componitur, que in proeunte etatis ho- minibus, ita inuicem connectuntur, ut ex binis duntaxat, ternisue ossibus, con- stitutum uideatur: Nonnunquam etiam sed rarissimè, ex undecim ossibus con- stat, ut nos Romæ uidimus anno 1554. in puella annum circiter septimum agen- te, cui os id in sex ossa diuisum erat, quorum postrema quinque ab imo ad sum- mum per ossis longitudinem secta conspiciebantur. Istius ossis partes media om- nes cartilagine articulantur: Sed quia in humanis ferè uti diximus corporibus, bi- ne duntaxat articulationes occurrunt, de ipso, ac si ex ternis tantummodo ossibus constitueretur, agemus. q Quorum primum ceteris insigniter amplius est & non- nihil etiam crassius, ita tamen ut ipsius crassitiem amplitudo plurimum superet. Posteriori sede, quæ thoracis respicit cavitatem, in medio nonnihil magis cauum est; anteriore modicè prominens; ac secundum ipsius longitudinem, in me- dio crassius paulò est, quam à lateribus, quibus primi paris costarum cartilagine in- feruntur: estque superior ipsius sedes, inferiore crassior, ampliorque. Præterea firmum utrinque unum longum, ac posteriora uersus incisum, nec non cartilagine incrustatum obtinet. Duobus hisce sinibus clauicularum capitula inarticulantur; in eorumque medio superiori sede sinus alter efficitur, semilunæ instar, isque ip- sius est, quem communiter iugulum appellamus. Inferior ossis pars leuiter aspera est, & secundo ossi laxè adeo committitur, ut nunquam lateat connexus; imò in his, qui graui asthmate laborant, utriusque interdum motus animaduertitur. Secundum istud os priore angustius, ac tenuius est; inferiusque paulò antè quam terminetur, latius est quam superius, ubi primo ossi committitur: Qua in parte sinum utrinque obtinet, ambobus communem, cartilagine obductum, cui secundæ costæ cartilago, instar obturioris trianguli uerticis modicè promi- nens inarticulatur. Præter hosce sinus, præfens os similes alios complures utrin- que sibi vendicat, sed non æquè inuicem distantes: siquidem prioris lateris primus, tertiæ costæ cartilagine excipiens, à sinu secundæ costæ gratia inciso, longius distat

Costarum
sertio

Costarum
articulationis
discrimen.

Pectoris os.

Quot partibus
constet.

Primum os.

Secundum.

De Ossibus.

distat, quàm tertius ab eo, qui quartæ costæ cartilaginem suscipit, sicque deinceps ad sextum vsque, quod septimo adiungitur. Adeo vt primum os primam excipiat cartilaginem: secunda inter primum, ac secundum inferatur: Secundo, tertia, quarta, quinta, sexta, & septima suscipiantur, capitulis quibusdam secundæ costæ cartilaginis modo prominentes, eo articulationis genere, quæ Athrodia dicitur, quam speciem fecimus Synarthrosis. Tertium s os minus multo est, & inferiori secundi ossis sedi interna ex parte committitur, quæ septimæ costæ articulatur cartilago. Id os tenue & angustum est, humiliorique sede in mucronatam interdum abit cartilaginem. Verùm aduerte, os id in plerisque desiderari; & in ijs secundum os, è regione cartilaginis tertij paris costarum, bipartito scinditur. Ea cartilago t illinc, vbi septimæ costæ cartilagines, secundi ossis extremo vtrinque committuntur, educitur. Hæc anteriori Hepatis, ac ventriculi regioni loco propugnaculi est, ensi similis, vnde Latini Ensiformem appellarunt; cum tamen ipsum os vniuersum appositè magis Hispanò pugioni conferri possit: r unum nanque os, pugionis caput, Secundum, capulum, Tertium verò ferrum æmulatur. Pectoris os vniuersum fungosum est, tenue, & anteriori, quam posteriori parte solidius; hac enim sede multis, atque inæqualibus donatur spiraculis, haud altè peruadentibus, per quæ nutrimentum suscipit. Huiusmodi spiramenta in primo esse tanto euidentius occurrunt, quàm cæteris, quantò id reliqua ossa crassitiæ superat. Iam verò vt ad costas redeam, Pectoris os in id effectum est, tum vt ipsi costæ infererentur, tum etiam vt cor atque pulmones tutaretur: Costæ vero in thoracis tutelam factæ sunt; posteriore quidem regione, minus tuta, ossæ: anteriore autem, quæ manus oculosque habuit custodes, cartilagineæ; qua facilius inspiratio redderetur.

Costa in primam os inferata.

Cartilago ensiformis.

De Corde Osse, seu Cartilagine. Cap. 17.

Quamuis nullum vnquam humano in Corde os reperiri contingat, quoniam tamen in quibusdam animantibus, os quoddam, aut dura saltem instar ossis cartilago visitur, quod nos in nonnullis ingrauescentis ætatis veruecibus obseruauimus, & Galenus in Elephante visum sibi esse refert, idcirco quidnam istius ossis loco, in humanis corporibus, ac præcipuè in senibus obseruetur, aperiã. In cordis medio, vt fusiùs suo loco dicemus, ad elatiorem a interstitij duorum ipsius ventriculorum sedem, venæ arterialis, & magnæ arteriæ radices, perinde inuicem conterminantur, ac si duo CC scapulis suis committerentur; ac simul ambo, corpus ad cartilaginis duritiem proximè accedens constituunt, cuius figura literam X similitudine refert, radix enim magnæ arteriæ, magnitudine nonnihil excedit. Hasce radices, siue ossa cum Galeno appelles, seu cartilagines, vt re vera sunt, parum interest, modò ex commemoratis radicibus confurgere, quæ temporis progressu indurescant, minimè ignores.

Cordis os ox quibus exitum.

De Scapulis. Cap. 18.

Scapulæ ea sunt ossa, quibus brachia articulantur, inter primam, & quintam costam (stante corpore) sita, ac in nonnullis ad sextam pertingentia. Harum vtraque à suo latere occipitis ossi, dorsi vertebris, & costis, musculorum quorundam interuentu, copulatur: Occipitis quidem ossi, beneficio secundi b paris musculorum scapulas mouentium, quod hanc quoque multis posteriorum processuum vertebrarum dorsi apicibus committit. quemadmodum posterioribus aliquot cervicis vertebrarum apicibus, eam, tertium par musculorum c easdem scapulas mouentium necit. Eandem posterioribus quarundam thoracis, & colli vertebrarum processibus firmat quartum eorundem d musculorum par. Costis verò scapulam iungit

Quibus partibus scapula copulatur.

s t. i. ii. y.

t r. a. i. ii. p.

a li. iiii. t. i. fi. iii. sub BCD.

i. ii. iii. R. t. vi. iii.

b li. ii. t. ix. Δ Γ.

c li. ii. ii. t. xii. G.

d li. ii. t. x. F

Liber Primus.

e lib. 1. t. 1.
f lib. 2. t. 1.

gta. vi. f. 111.

h cad. X.

gta. vi. f. 111.
YYY.

h cad. X.

h cad. à B. ad Z.

K cad. à Z ad E.

I cad. PPST.

m cad. T.
n lib. 2. t. viii.
K t. xviii. S.

ota. v. f. 111. a
p lib. vii. t. 111.

q t. vi. f. 111. C
D.

r cad. A B.

s li. ii. t. xiii. V
t li. ii. t. vi. m.
u t. ii. t. iii. X.
v. f. vi. ABC

x tab. vi. f. 111.
FFKKK.

iungit e primus illam mouentium musculus, & thoracem mouentiam f secundus. Vtraque hæc scapula seorsum admodum inæqualis est, omnique ex parte sibi dissimilis: nam præter varios ipsius processus, sinus, Tubercula, & Appendices, ipsius quoque figura triangularis est, cuius latera minimè æqualia sunt; imò latus posterius, quod trianguli istius ossis basis est, quodque secundum dorsi longitudinem iuxta posteriores thoracis vertebrarum processus, exporrigitur, reliqua omnia magnitudine superat. Id ab extremis nonnihil prominet, quâ cæteris committitur lateribus, in medio modicè cauum, licet multoties cauitas eiusmodi desideretur, tuncque figuram hanc Clatus exprimit. Admodum quoque tenue huiusmodi latus vniuersum spectatur, quamuis ab extremis quam in medio minus, & inferior sedes superiore paulò crassior existat. Huic lateri duæ plerunque adnascuntur Appendices; altera grandior & crassior, quæ semper ad g inferiorem lateris sedem spectatur, instar obtusi, modiceque orbiculari trianguli angulum efformans; altera minor, quæ ad inferiorem lateris consistit sedem, h vnde processus educitur in exteriore istius ossis ~~sedes~~, & spina, vt inferius dicemus, vocatus. Præter hæc Appendices huic insuper lateri cartilago vndequaue, accedit, illi similis, quæ cæterorum ossium, nulli ossi commissorum extremis adnascitur, quæ longè homini minor, quàm cæterorum animalium cuius obtigit. Haud secus quoque, reliqua duo istius ossis latera inuicem differunt i Anterior enim ad maioris extremum, oblique versus anteriora contendit. K Superius verò, quod tanto minus est inferiore, quanto inferius est posterio breuius nonnihil deorsum in anteriora fertur, donec in sinum quendam exiguum desinat iuxta scapulæ cervicem, inferiori proximè accedens. Nec solum longitudine & figura, latera hæc, sed crassitie quoque inter se dissident. Anterior enim l quò altius sursum conscendit, (à superiore, ac maiore cuiusmodi istius ossis basim esse diximus, seiunctum) eò crassius, ac solidius efficitur, in crassam desinens marginem, quæ (præter quam quò musculorum quorundam gratia, quos ex ipsis educi docebimus, ossa hæc in medio depressa & validiora reddit) inferiore sui sede m impressionem obtinet, vnde musculus n brachium retrorsum flectens, principium desumit: superiore verò, non procul ab istius ossis ceruice, asperitate donatur, ex qua musculus cubiti extensionis auctor, enascitur. Superius scapulæ istius latus, tenue, acutum que est, ac in sinum o semicircularem, vti diximus, terminatum, qui ramo quinti paris p neruorum spinalis medullæ, nec non venæ arteriæque, posteriori istius ossis sedi, nutrimentum deferentibus aditum præbet. Ad huius lateris extremum, inter ipsum & inferius latus scapularum, vtraque, vti diximus q ceruice prædita est, in quam, vt crassior euaderet, vniuersa ipsorum amplitudo coarctari videtur; & vbi extrorsum prodit nonnihil dilatatur; Atque in medio sedis ipsius anterioris, r sinus spectatur, pro ceruicis longitudine oblongus, cui ossis humeri caput inarticulari dicemus. Sinus hic inferiore sui parte circularis est, superiore verò acutus; quod propter impressionem effectum est, internæ ceruicis sedi factam, per quam tutius musculi, brachium intrò, extraque circumflectentis tendo defertur. Hac in parte, tam sinus, quàm superior huius ceruicis sedes, magis quàm inferius prominent, quò ex vtrisque huius articuli s ligamenta, nec non externum primi t musculi cubitum flectentis caput, producantur. Sinus hic cartilagine cæterorum sinuum ritu o ductus, haud satis altè pro ratione u capitis humeri exculptus est; quod nulli præterea articulorum euenit, præterquam huic, & quodammodo etiam femoris cum coxendice articulo, vt suo loco dicemus, idque variorum, qui in hisce partibus fiunt, motuum gratia. Verum huic defectui, præter multa huius articuli ligamenta, x processibus quibusdam prospectum est, qui humeri caput ita amplexantur, vt omne luxationis periculum auertant. Quem pariter in vsum, cartilago, qua hic sinus obducitur, adeò extorsum protuberat, vt magnitudine addita, ossis paruitati suppleat, & motum mirimè interrumpat. Huiusmodi cartilago ossi nequaquam connascitur, neque illi, sed ligamenti ipsam in orbem amplexantibus adhæret, estque externa sede crassa, sensim magis gracilescens, quò propius ad sinus cætrum accedit, ad quod multò antè quàm perueniat, desinit, annuli effingens

Scapularum figura.

Maius latus scapulae. Ipsius appendices.

Latus anterior ac superioris.

Latus anterior horum discrimen.

Latus supremum.

Cervix scapulae.

Cervicis sinus.

Cartilago sinu hunc adauges.

*Cartilaginis
huiusce usus.*

*Prior scapula
processus.*

Alter.

*Anterior sca-
pula sedes.*

Posterior pars.

*Secundus sca-
pula processus.*

effingens imaginem, cuius pars digito incumbens in triangulum exacuitur, exterior orbicularis existet. Cartilago hæc quamvis humeri luxationis promptitudini occurrat, ubi tamen deorsum luxatur, repositionem efficit difficiliorem, in medio enim duplicatur, osque restitui prohibet. Quare tutò agendum est, donec suum in locum reponatur: tumque humeri os nonnihil agitandum, quò explicetur cartilago. Istius ossis processus duo sunt; prior *y* qui superior est, è spina, qua os id insigniri mox dicemus, educitur, humerique summum constituit, atque ideo Humeri summum nobis dicitur. Alter, qui *z* inferior & minor est, ex elatiori *a* scapule cervicis sede principium sumit, ac antrosum tendens, paulò amplior euadit, è regione anterioris articuli huius sedis, desinens. Inferior huius processus pars, leuis admodum est, & caua, instar antique Græcorum literæ C. ideoque *στυμοσίδης* ipsis dicta: Alij *ἀγκυροειδής*, hoc est Anchore similem appellarunt; quò aliquam cum ea Anchore parte, quæ solo infigitur, similitudinem obtineat. Superiori parte processus hic asper, & *in* est, & in elatissima sui principis sede, nonnihil crassior, exiguo, asperoque *b* tubere prominens, cui clauicula innititur, valideque deinceps *c* citur. Asper quoque iste processus in apice est, & ex huiusmodi asperitate *e* internum primi cubitum flectentium musculi caput, ac peculiare huius articuli ligamentum exoriuntur. Inter huius quoque processus apicem & tuberculum, cui clauicula innititur, *d* Asperitas quedam occurrit, ex qua tutò *e* ligamentum in superiorem huius ossis processum pertinens, educitur. Istius processus asperitati foramina quedam correspondent, scapule cervicis vnde quaque incisa, nec peruia, ex quibus articuli humeri ligamenta enascuntur. *f* Anterior scapule sedes, tantum exculpitur, quantum marginis anterioris lateris crassities extrorsum eminet (id caui *g* sextus brachium mouentium musculus implet) estque omni ex parte leuis; & *h* sinus quosdam obtinet, (ac si costæ in eam fuissent impressæ) multò magis in senibus quàm in iuuenibus conspicuos. Hac etiam in parte, ad maioris anguli extremum *i* exiguum spectatur Tuberculum, cui secundus scapulam mouentium musculus inseritur. Et aduerte sedem hanc *k* quæ spine, seu squamæ correspondet, ex qua processus Humeri summum dicitur, educitur, altius quàm alibi excuari & orbicularem esse; ac si natura huiusmodi spinam in hoc osse efformans, ipsum in posteriora magis extrahere, ac profundius antrosum efficere voluisset. Huius verò impressionis sedes, quæ spine istius finibus correspondet, profundior est, quàm quæ medium spectat; spine enim medium extremis crassius existit, vti mox demonstrabimus. Ex reliquis presentis ossis finibus, qui cervicis proximus est, omnium maximè cauus visitur; tum quia ex spina eductus posteriora versus porrigitur; tum quia cervix ibi crassior est, & antrosum paululum protuberans, ipsum multo maiorem reddit; ad id etiam conferente lateris scapule anterioris crassitie. *l* Posterior scapule sedes, ex qua processus spine similis educitur, cuius apex, summus Humerus vocatur, parumper curua est, quò magis iniurijs occurrat: & duos obtinet exiguos sinus, Alterum *m* sub dicto processu, inter ipsius extremum, & crassiorem exuberantiorque lateris anterioris sedem; *n* Alterum inter superiorem eiusdem spine partem, & superius scapule lateris consistentem; ex hoc sinu tertius brachium mouentium *o* musculus ex illo *p* secundus educitur. Spina hæc insigniter supra medium *q* posterioris scapule sedis consistit, & ex posteriore maioreque ossis latere, quæ *r* superior Appendix incipit, educta, principio coarctata fertur; ac deinceps *s* superius repente ampliatur inferius tenuior remanens. Tumque iuxta scapule cervicem, ubi ab ea seiungitur, rursus angustatur, modicèque antrosum contendens, triangularis, ac tere principio efficitur, ac postea diffunditur, & processum exerit, in *u* Appendicem terminatum, quæ in pueris ex pluribus ossiculis conformatur, cartilaginis interuentu coalescentibus. Processus hic *ἀνώμιον*, hoc est Humeri summum dicitur. Estque omni ex parte leuis præterquam superiore, quæ aspera existit, & spiraculis quibusdam minimè peruijs donata, præcipuè in superiore *x* Appendix sede. & ad squamæ seu spine basim, quibus secundus *y* scapulam attollens musculus inseritur, & vnde *z* primus brachium mouens educitur. In anteriori quoque huius processus

y ead. K. KK

z ead. FF
a ead. C

b ead. F
c li. ii. t. vi. g

d t. vi. fi. iiii. F
e li. ii. t. vi. c

f t. vi. fi. iiii.
MMM.
g li. ii. t. vii. r
t. vii. H.
h t. vi. fi. iiii.
MMM.

i ead. o.

k ead. NO.

l ead.

m ead. VV.

n ead. b. c.
o li. ii. t. vi. K
t. xi. G.
p li. ii. t. xii. r
q t. vi. fi. vi.
GH.

r t. vi. fi. iiii. X
s ead. l
t ead. C.
u ead. F.

x ead. F.
y li. ii. t. x. Δ.
z li. ii. t. x. Δ.

b ead. fi. v. c. processus sede b sinus in sculpsitur, exiguus adeo, vt sinus ne, an caput sit, minime internoscatur: cui clauiculæ capitulum implantatur, medijs quibusda a validissimis tendinibus, & cartilagine, illius instar, quam in maxillæ inferioris articulo concurrere diximus cum superiore, vtrinque quæ ossa spectat, læui & lubrica, atque huius duntaxat articuli ligamentis innixa.

De Clauiculis. Cap. 19.

IAm diximus Clauiculas in sinum superioris Scapulæ processus, qui summus Humerus dicitur, à suo latere articulari, atque in duos præterea sinus, in superiori laterum primi ossis pectoris, sede insculptos. Diximus insuper, huiusmodi orbiculares esse, ab anteriori in posteriorem partem ductos, nec non, illa multò, quàm hac parte latiores, sed introrsum altiores quam extrorsum existere. Iam verò scias oportet, harum Clauicularum capita, quorum vtrumque pectoris ossi à suo latere committitur, haud absimilem à suis sinibus obtinere figuram. Sunt enim oblonga, depressa, & triangulari a quodammodo forma circumscripita, cuius latera angulorum ipsa constituentium modo, inæqualia sunt. Siquidem b primus angulus in superiori lateris parte ad humiliora consistens, obtusus quodammodo est; quemadmodum etiam secundus, c in superiori capitis parte nonnihil versus posteriora conspicuus; sed d tertius in posteriori sede, deorsum parumper positus, acutior, longiorque est: Ad hæc, prout maiores minoresve anguli existunt, eodem quoque modo, trianguli huius latera sese habent. Nam quod à primo ad secundum ducitur breuius est: quod à tertio in primum, longius, ac modicè obliquum: quod à secundo ad tertium procedit, medio se modo habet. Hæc capitis clauiculæ pectoris ossi, connexi figura est, quod exiga donatur appendice, multa teneraque cartilagine, quæ vniuersum caput læue reddit, obducta, Sed cartilagine, atque appendice sublatis, asperum caput remanet. Præter huiusmodi cartilaginem, illi similem, quæ in sinibus, in quos capitula hæc inseruntur, occurrit, alia insuper in hoc articulo priuatim visitur, e instar illius, quam in inferioris maxillæ cum superiore articulo, repositam esse diximus, cuius tanta est, quanta vniuersi ossis pectoris, sinus, & capitis, clauicularum amplitudo: estque omni ex parte tenuis & æqualis: & quæ sinum respicit, admodum læuis, vinctuosoque humore perfusa; & ligamentis articulum in orbem amplexantibus connata, ideoque triangularis. Capitulo isto eduçto, altera ex clauiculis, summum humerum versus, licet obliquo nonnihil tramite procedit. Nam simulatque ab ossè pectoris abscedit, extrorsum flectitur, ac deinde priora versus, in caput desinens, quod duobus scapulæ processibus articulatur: Adeo vt ex harum clauicularum capitibus, quod pectoris ossi committitur, extrorsum inflectatur; quod vero summo humero connectitur, in priora curuetur. Horum ossium vtrumque duplici f prominencia, duplicique depressione sibi mutuò correspondentibus insignitur. Prior prominencia, quæ longior est, g iuxta pectoris os, anteriori sede, visitur: huic à h posteriori parte cauitas respondet, quæ thoracis respicit cauitatem. Secunda & breuior prominencia, ad summum humerum vergit, i posteriore sede, thoracis caui spectante. Ita vt clauiculæ huius extremum, quod pectoris ossi conterminatur, introrsum obliquetur; quod verò scapulæ comittitur, extrorsum: atque os id vniuersum S literæ figuram exprimit. Caput elatiori scapulæ sedi, summo humero articulata, commissum, tuberculo adeo exiguo prominet, vt sinus ne an tuberculum sit ægrè dijudices; pars verò inferior, humiliori scapulæ processui Anchoræ simili annexa, latior est, quemadmodum etiam processus. Verum tam caput hoc, quàm quod pectoris ossi committitur, magis fistulosa sunt, quàm k media clauicularum sedes; sunt enim alijs quoque partibus crassiora; vt autem initio libri l retulimus, quò crassius existit os, eò maiorem obtinet cauitatem. Media regio, quæ tenuissima, solidissimaque est, ac propè teres, humiliori sede, in l lineam protuberat; quæ non procul incipit à clauiculæ capite, pectori articulo, ad medium ferè primi ac postremi ipsius angulorum, & paululum vltrà

Clauicula quo modo pectoris ossi committatur

Articuli huius cartilago.

Reliqui ossis huius foris.

Clauicularum figura.

Caput clauiculæ summo humero articulatum.

Ossis huius substantia.

*Ossis istius linea
...not, impres-
siones forami-
...asperita-
tes.*

clauiculæ medium pertingit. Ab huiusmodi linea primus thoracem mouentium musculi principium desumit. Iuxta huius lineæ principium, non procul ab huius clauiculæ capite asperitas sinuosa conspicitur, vnde ligamentum educitur, partem hanc ossi pectoris colligans; iuxta extremum quoque altera occurrit, ex qua ligamentum enascitur, quo clauicula tuberculo arctissime deuincitur, ad anterioris scapulæ processus radicem posito, cui commemorata iungitur asperitas. Ad inferiorem clauiculæ sedem figuræ ^o asperitas conspicitur, multo profundior; potissimum iuxta curuitatem summo humero proximam, vbi validiora multò, quam superiori parte ligamenta producantur. At superior huius clauiculæ sedes læuis tota est, præterquam iuxta ipsius capita, vbi non nihil exasperatur; idque ligamentorum quorundam, & musculorum, & hisce partibus, vt suo loco dicemus, producendorum gratia. Sic quoque in anteriori vtriusque harum clauicularum parte, ad radicem primi eorum anguli, quos capiti, pectoris ossi, articulo adesse diximus, q linea prominens ante medium clauiculæ desinens, ex qua maior primi musculi, brachium mouentis portio deducitur. Præterea hac eadem in parte, vbi retrorsum inflectitur, & vbi non procul ab ipsius capitis coniunctione cum processu, qui summus Humerus dicitur, articulatio caua efficitur, s asperitas ingens occurrit, vnde potissima secundi brachium mouentis musculi pars ducit originem. Posterior huius clauiculæ regio, nihil, cuius non meminerim, asperitatis obtinet, præter u grumum quendam, siue tuberculum, in medio curuitatis partis huius consistens: vnde ligamentum educitur, quod interiori scapulæ processui innititur. Nihil præterea in clauiculis obseruatione dignum occurrit, quam quæ in solidissima earum parte, quæ media est, potissimum verò posteriora versus, nunc [!]biua, nunc terna habentur spiracula, minimè peruia, per quæ nonnulli venarum, arteriarumque ramuli ipsas enutrientes deferuntur.

m li.ii. t. iiii.
d.
n t.vi. fi.v. G.

o ead.N.

p lib. ii. t. iiii.
o b t. ix. F Δ.

q t. vi. fi. v. E.
t li.ii. t. i. ii. Δ.
t. iiii. l.
s t. vi. fi. v. K.
t lib. ii. ta. iiii.
ab ead. f.
n t. vi. fi. v. o

De Osse Humeri. Cap. 20.

Humeri os maximum totius corporis ossium exceptis femore, ac duobus cruris ossibus Superior humeri pars.

Humeri os appellatur, os brachij inter humerum, & cubitum interiacens; quod femore, nec non Tibia, fibulaque exceptis, omnium ossium maximum est. Summa eius regio, scapulæ commissâ, a Appendice constat ingenti, quæ caput edit grandiusculum, leui adeo b impressione diuisum, vt nesciam cur duo adesse capita, quisquam proderit. Interior pars, quæ maior est, & c semi globi instar orbicularis, læuis, æqualis, & cartilagine obducta, quæque in scapulæ sinum inseritur, internum appendicis latus vniuersum, externique plus quam mediam sedem constituit. Exterior, quæ non nihil aspera est, & inæqualis, d reliquum externi lateris occupans, nulli ossi committitur; imò in Tuberculum veluti protuberat, in quod multa, & validissima ligamenta, os id scapulæ necessitate implantantur. Et quemadmodum reliquæ ossium partes, quibus aliquid conascitur inseriturve, asperæ sunt, sic quoque & præsens impressio, caput istud dirimens, aspera cernitur. Porrò exterior pars, præterquam quod inæqualis asperaque est, in duo rursus capitula seu grumos, processusve diuiditur, in posteriorem scilicet, maiorem, & anteriorem multò minorem; quos, sinus in anteriori huius appendicis parte, extrorsum parumper consistens, dirimit; estque is insigniter longus, depressusque ac canalis in modum teres, & externæ primi e musculi cubitum mouentis radici similis, quem ab eo educi dicemus. Sinus hic non tantum ad Appendicem pertinet, verum etiam per humeri ceruicem, cui ea coalescit, impressus breuem, & crassam protenditur. Inferior humeri pars vlnæ, & radio articulata, longè adhuc magis, tum sinuum, tum capitum multitudine, ac figura variat. Primum enim, in media huiusmodi inferiori sede, sinus vnà cum duobus f tuberculis adesse, trochleæ, seu orbitæ imaginem exprimens, præterquam quod orbita æqualiter toto ambitu exculpitur; g internum verò humeri caput, magis quam g externum prominens; externa enim sede, nullum vlnæ, quæ

a t. i. ii. iii. x.
ta. vi. fi. vi. A
B C.
b ead. B.
c ead. c.

d t. vi. fi. vi. E

e ead. H. i.

f li. ii. ta. vi.
o m.
g t. vi. fi. vi. K
L M.
h ead. M.

Inferioris humeri sedis descriptio.

Orbita.

quæ huic orbitæ articulatur, luxationis periculum imminet, cum illi Radius uti dicemus, adhæreat, qui vlnæ, quò minus è suo loco abscedat, hæc in parte pro fulcro est. Aliud pariter inter exquisitas, & præsentem trochleam discrimen intercedit; in illis enim funis per omnem sinus ambitum ducitur; hanc vlna in orbem, vniuersam amplexari minimè potest, quod medium superioris ipsius partis in squama ossæ pellucens occupet, cui vlna, cum brachium extendimus vel inflectimus, maioris roboris ergo, innititur. Ex duobus hisce sinibus, in superiori huius orbitæ sede insculptis, ^kp posterior ^lantere amplior multò est; & super vtrumque, vlnæ processus circumaguntur, quos græci *κροτάρας* appellant, quia sinus inter ipsos positi, termini existunt. Anterior sinus anteriorem processum excipit, cum brachium inflectimus, cum verò extendimus, posteriorem processum, quem cubitum vocamus, posterior sinus admittit. Suntque sinus hi, affabrè adeo parati, ut brachium non vltra quam vsus postulet, & flecti, & extendi sinant. Ad externam pariter humeri orbitæ sedem, non nihil in priora teres, longum & leue ^m caput habetur, cartilagine perinde, ac orbita obductum, quod in magnum, ^rerentem, & modicè cauum sinum, quem in superiore ⁿ radij sede insculpi dicemus, inferitur. Ad externum huius capitis lateris humeri os insigniter protuberat, & quibusdam donatur asperitatibus, ex quibus, & ex linea, (quæ ab ipsis exorta, sursum aliquantisper per externum latus conscendit) sex ^o musculi enascuntur, ut suo loco dicemus, tumque sedem hanc externum Humeri caput semper appellabo. Et quemadmodum externum humeri latus prominet, sic quoque ab interno latere teres educitur ^p processus, quem internum humeri Caput vocabo. Id etsi nulli ossis committitur, ab ipsius tamen apice aliquantisper lato, musculus exoritur, à quo tendinem volam ^q manus inuestientem produci audies; nec non musculi duo motus brachialis opifices. Ex infima verò sede portio eius ^r musculi exoritur, qui primus ^s radium deorsum flectit; cum obscura etiam quorundam ^t digitos aliquot flectentium musculorum parte. Sic quoque præsens caput in anteriori sua sede, iuxta cavitatem siue orbitam, paruum obtinet sinum, ^u per quem, tertium brachium petentium ^x neruum ferri dicemus; in posteriori autem alterum, ^y quo quintus brachij ^z neruus deducitur. Caput hoc, externo grandius est, licet ad tactum secus occurrat, cuius quidem rei in causa est, radij ad externum articulationem. Veruntamen ambo, & alterius ossis constant appendice, quæ in natu minoribus media linea siue harmonia committitur, in maioribus verò per vnionem siue symphysem: ideoque non paucis ea eiusdemmet ossis portio visa est, sed reuera pars alterius existit, ut optimè aduertit Realdus Columbus. Cæterum humerus rectus est, ac propè teres, licet humiliori sede non nihil excauetur, posterius latus, anterius prominens; elatiore sede contrà se habet, & in medio propemodum triangularis, quod in musculorum ex eo educendorum, ut suo loco dicemus, gratiam effectum est. In media etiam posterioreque humeri sede, secundum ipsius longitudinem ^a sinus quidam quarto manum ^b aduentium neruo deducendo paratus consistit. Is ab interiore parte inchoat, & per posteriorem incedens, in exteriorem, deorsum obliquus tendit, prout ductus ipse postulat. Ad hæc, in anteriori ipsius sede, ^c extrorsum, supra medium longitudinis, adest asperitas, in quam validissimus brachium mouentium ^d musculus inferitur; & vnde postremus ^e cubitum flectentium educitur. Alia insuper occurrit asperitas iuxta sinum, quo externum musculi caput, primi cubitum flectentium, vehitur; ex qua interior carnosa huius primi musculi pars, enascitur. In humero foramen notatu dignum nullum occurrit, paucis quibusdam, & minimis quidem exceptis, iuxta sinus, & circum vndique capita, in id incisus, ut melior in illis, validiorque articuli huius ligamentorum insertio, atque ortus fieret. Sunt & alia nonnulla, venis deducendis parata, quæ per ossis longitudinem occurrunt, potissimum interna ipsius sede, in qua maximus venarum ipsum enutrientium numerus conspicitur.

Duo orbitæ se-
perpositi sinus.

Externū istius
ossis caput.

Internus.

Inferioris par-
tis appendix.

Humeri ossis se-
nus.

Humeri ossis
foramina.

it. vi. fi. vi. N

K ead. o.
i ead. N.

m ead. P.

n ead. e.

o ead. fi. vii.
N.

p t. vi. fi. vi. s.

q lib. ii. t. i. F.
t. iii. T.

r ead. V.

s i. ii. r. vii. Q

t lib. ii. t. v. O.

u t. vi. fi. T.
x li. vii. t. ii. T

y t. vi. fi. vi. V

z li. vii. t. ii. *

a t. iii. e.

b lib. vii. t. ii.
iii. O.

c tab. i. ii. iii.
iuxta S.

d li. ii. t. i. ii.

iii Δ Δ L.

e li. ii. t. ii. N.

*vlna, ac radij
discrimen.*

*Duo vna pro-
cessus.*

*inter hos
hosce processus
in sculpius.*

*Radius humero
ut commista-
tur.*

vlna reliquū.

A Cubito ad Brachiale, ^a ossa duo porriguntur, quorum maius, Vlnam, mi-
nus verò Radium vocabimus. Duo hæc ossa vtraque longa sunt; sed tum
articulationis modo, tum figura inter se varia. Vlna enim sinibus quibusdam,
& ad id requisitis processibus, in orbitam, qua Humeros ^b inferiori sede do-
nari diximus, inseritur; siquidem in superiore sui regione, omnium maximè
crassa solidaque, duos obtinet processus, quorum vnus alterum antecedit.
Prior ^c ille est, qui sinum supra orbitam exculptum subit, cum brachium re-
ducimus, illi quodammodo figura similis, latus enim nonnihil est, solidus
ac durus. ^d Posterior est, quem communiter Cubitum appellamus, & poste-
riorem sinum, supra orbitam incisum subingreditur, cum brachium extendi-
mus. Inter hosce duos processus sinus ^e in sculpiatur ad literæ C imaginem, acce-
dens, tantæ longitudinis, quanta est interualli inter vtrunque longitudo, quem
græci *αὐμοειδὴν* hoc est cauum, quod in medio sit excavatus, appellarunt. Is to-
tus læuis est, & cartilagine incrustatus, cuius interuentu æquè adeo humeri
orbitæ coaptatur, vt vel minima re addita vel adempta, impediri motum ne-
cessè foret. Et supra eam veluti funem agitur, cum brachium extendimus, aut
reducimus. Exteriori vtriusque horum processuum sedi asperitas adstat, ex
qua valida quædam ligamenta hosce articulos amplectentia, enascuntur, & ali-
qui præterea muscoli tum ex his qui ^f cubitum extendunt, & ^g flectunt, tum
ex his, qui ^h secundos & ⁱ tertios digitorum articulos inflectunt; Tuberculis
etiam quibusdam ad id conferentibus, qui ad prioris processus radicem confi-
stunt. Sic quoque ad anterioris processus radicem asperitatibus quibusdam vl-
na insignitur, prædictorum musculorum ortui pariter deseruientibus. In infima
itidem dicti sinus regione, vbi teres is esse desinit, parua linea siue impressio vi-
situr, vnde ligamentorum quorundam, vlnam humero arcuè colligantium,
pendet exortus. Estque illud notatu dignum, postremum huiusce ossis proces-
sum, vna vt plurimum, nonnunquam verò duplici appendice insigniri, quæ
in senibus per vnionem siue symphysim coalescunt. Radius qui Vlnæ superstat,
quæ humero committitur, tenuis aliquantulum est, & à capite, ex longa te-
nuique ceruice in amplum ac teres desinit ^k capitulum, in cuius medio rotun-
dus, & leuiter cauus sinus in sculpiatur, ^l externum humeri caput excipiens; &
super hoc caput, radius sursum deorsumque agitur, nihil tamen interim ob-
stans, quò minus flectatur, extendaturque brachium. Quinimò radij sinus super
ipsummet humeri caput flectitur, & extenditur, absque vllò prorsus luxationis
periculo, quamuis sit modicè cauus; tanta est articulati capitis longitudo, ac la-
titudò. Verum Vlna post suum cum humero articulum, ad brachiale tendens,
sensim ac sensim, donec ad ipsum perueniat, coangustatur: Ibique in validam
tenuemque abit ceruicem, ex qua ^m caput educitur, ad cuius extremum rotun-
da perpetuò Appendix visitur, cuius exterior sedes inæqualis est, & processum
styli scriptorij ⁿ instar acutum obtinet, qui ossi paruulum digitum sustinens, cor-
respondet, & brachiali, quemadmodum dicemus, sustinendo opitulatur, cuius id
extrorsum abscedit. Ad internum dicti processus latus inæqualis sinus exculpi-
tur, in quo habetur ^o cartilago, quæ à radio pronata, inter brachiale, atque vl-
nam tota propemodum, ita reponitur, vt eorum neutri adhæreat. Atque idem
omninò præstat, quod ea, quam inter maxillam inferiorem, & ossis temporum
sinum, nec non inter clauiculas, & pectoris os consistere diximus. Præter hunc
sinum, reliquum huius Appendicis, brachiali commissum, non secus ac cæteri
Appendicum sinus, & capita, cartilagine totum obtegitur. Hæc itidem Appen-
dix, alium sibi vendicat sinum, ^p longum quidem illum, & canalis modo tere-
tem, ad vlnæ vsque ceruicem pertingentem; & per eum ^q tertij muscoli brachia-
le extendentis tendo transmittitur. Istius ossis reliquum variæ, ac multiplicis fi-
guræ est. Infima siquidem ipsius regio, iuxta posterioris processus, qui humero
commit-

a t. i. ii. iii. x.
Y. t. vi. fi. vii.

b tab. vi. fi. vi.
LM.

c t. i. ii. 3. t. vi.
fig. vii. c.

d ead. o. D.

e t. vi. fi. vi. o.

f lib. ii. t. xiii.
bcd.

g lib. ii. t. viii.

T.

h. li. ii. t. v. O.

i. li. i. t. vi. Z.

K ta. vi. fi. vii.

L M.

l ead. P.

m ead. P. Q.

n ead. R.

o t. vi. fi. vii. T.

p ead. V.

q li. ii. t. ix.

Δ d.

coment.

Liber Primus.

29

committitur radicem, gibba nonnihil est ac figuræ triangularis: & detracta cute excarnis statim conspicitur, musculorumque cubitum extendentium tendinibus quibusdam velata. Prima huius trianguli linea inferiorem istius ossis sedem occupat, & secundum vlnæ longitudinem satis detecta porrigitur. Si quidem tam musculus is, qui per externum vlnæ latus exporrigitur, & brachiali paruum digitum sustinenti inseritur, quàm qui per internum latus extenditur, & in brachiale definit, ante eiusdem brachialis os paruum digitum sustinens, ita huius ossis latera comprimunt, vt lineam hanc extrorsum prodire cogant: quæ hoc modo vltra medium longitudinis vlnæ contendit. Secunda linea ab interiore latere radice primi processus incipit, & commune latus sibi & primæ lineæ constituit, per quod musculus brachiale flectentem transmitti dicemus. Tertia ab externo latere radice primi processus inchoat, vnde validum membranæ instar, & ligamentum educitur, quo vlna radio secundum longitudinem connectitur. Inter hanc & primam lineam latus reponitur, quod a musculis interiore vlnæ sedem occupantibus comprimitur, quibus omnibus vlna & radius cedunt, eique potissimum, qui tertium priorum quatuor digitorum articulum flectit: & aduerte latus hoc secundum sui longitudinem primo & secundo asperius existere, hincque eorum musculorum portionem enasci, quo ex vlna educi audies. Latus inter primam & tertiam lineam repositum, cæteris duobus minus excavatur, & priuatim lineam nonnihil obtusam sibi vendicat, longam, nec insigniter eminentem, & tertiam, quàm primæ lineæ propinquiorem, ex qua tres muscoli producuntur, eorum scilicet, qui radium sursum agunt b minimus, & duo quorum alter vti dicemus pollicis, alter indicis & medij motibus deseruit. Hunc in modum, etiam vltra suæ longitudinis medium, vlna se habet, teres inde deorsum futura, nisi secunda linea protuberans accederet, quæ obliquè deorsum protensa quadrangulari musculo, isthinc vti dicemus c educto, sedem adaptat. Superest nunc vt radij historiam prosequamur, qui supra infraque d vlnæ committitur, in medio tamen ita obliquatur, vt eam e nuspiam contangant. Quod ideo potissimum effectum est, vt eo innixa vlna, sursum deorsumque flecteretur: partim verò in gratiam commodioris exortus musculorum, tam internum quàm externum cubiti latus occupantium. Vlnæ ac radij varia insigniter est inferior à superiore articulatio; Superius enim vlna radium excipit, inferius contra se habet. Ad externum igitur latus anterioris vlnæ processus, exiguus transversim f sinus insculpitur, quartæ circuli parti similis, lævis & cartilagine obductus, quo internum capitis radij latus suscipitur, cui sinum adesse retulimus, externum humeri caput excipientem. Infra tamen, iuxta brachiale radius crassescit, dilataturque, ac in g appendicem definit, interno cuius lateri exiguus admodum sinus inciditur cartilagine incrustatus, instar illius, qua vlnam donari nuper diximus. In hunc sinum superior externi lateris, appendicis radij sedes inseritur, exigui tuberculi, quod & ipsum cartilagine obducitur interuentu. & super ambos hos articulos radius sursum deorsumque reuoluitur. Haud secus iuxta cubitum radij ante suam ceruicem asperum exierit h processum, vlnam respicientem, cui prius cubitum flectentium musculus inseritur. Reliquum radij brachiale verus, neque admodum etiam teres est; quinimò interiori latere, secundum sui longitudinem, i acutam & insigniter accliuem lineam, è regione tertie vlnæ lineæ positam obtinet; ex qua membranofum illud k ligamentum educitur, quo vlnam radio, quæ inuicem magis dehiscunt, colligari diximus. Lineæ istius latera, quò musculis per vtraque ductis, cedant, paululum deprimuntur. Sed in ternū latus asperius, & cauum magis externo est, quod ex eo tertium pollicis os flectens l musculus educatur. Externum radij latus è regione commemoratæ lineæ consistens, teres propemodum est, & iuxta suæ longitudinis medium, asperum nonnihil occurrit, atque inde minor radium sursum flectentium m musculus, & superior deorsum p reducentium enascuntur. Inferior o radij sedes, etsi eam crassescere dilatarique diximus, quod vniuersū illi brachiale articulo oporteret, vt, vlna fere immota, manus in pronum supinumque agi posset; quoniam tamen os adeo tenue, ad tam crassum caput, fractionis periculum subiret, minus quam brachialis

Vlnæ longitudo.

Radij historie.

Asper radij processus.

Inferioris radij partis descriptio.

chialis postularet crassities, caput adauctum est. Huic defectui vna subuenit, sustinens & ipsa brachiale, p acuti duntaxat processus medio, quem in ipsius Appendice haberi diximus. Reliquum nanque huius appendicis brachiale versus cartilagine obducitur, quæ ab inferiore sinus parte in radij appendice, brachialis excipiendi gratia, insculpti, exoritur, & vlnæ appendicem conscendit, ad apicem vsque dicti processus, ita eum à brachiali diuidens, vt licet ipsum vlna sustineat, minime tamen ei processus inseratur. Neque etiam in processu stylum scriptorium referente, aliquod insertionis vestigium occurrit, quod media interponatur cartilago, ipseque articulus laxus potius quam arctus existat; imò verò brachiale radio, vti par erat, vniuersum articulatur. Interna itidem radij sedes, cui appendix coalescit, ipsaque simul appendix nonnihil excuantur, q vt postremo musculo radium in prouum agentium cedant, nec non etiam vt tendinibus digitos flectentibus, liber aditus pateat. Externa sedes paululum teres & oblonga est, quò validior existat. Nihilominus, quoniam tali ea existente, facile contingere possit, vt tendines supra eam ad extendendos digitos, deducti prolaberentur, quatuor hac in parte sinus exculpti fuere, quibus tendines ceu per foramina, vel annulos traicerentur, Præter quos quatuor sinus, alius pariter in externa sede, quæ radij appendix vlnæ appendici articulatur, sinus consistit, & per eum musculi paruum digitum extendenti tendo defertur.

De Ossibus Brachialis. Cap. 22.

*Brachialis ossis
sagittæ.*

*Brachialis ossis
figuræ.*

*Brachialis ossis
sæpe cetera plura.*

Brachiale appellamus ea ossa, super quæ manus agitur, quibus vlna, & radius, vti diximus, committuntur. Octo id ossiculis conuenitur, quater natim compositis; quæ omnia in natu maioribus, extra dura sunt, intus vero spongiosa, & medulla perfusa (potissimum grandiora, in quibus ea euidens, & conspicua est,) ac paruis quibusdam spiraculis passim incisa minimè peruis, ac venarum, arteriarumque aliquot ramulis aditum præbentibus. Ossa hæc omnia, non minus magnitudine, quam figura, & in situ inter se variant; non enim alterum alteri vsque adeo simile est, quin facile singula seorsum internoscantur. Verùm vtcunq; differant, affabrè adeo inuicem adhærent, aptanturque, vt brachiale vnico constare ossè videatur, sicque ipsorum numerus inuentu difficilis, nisi membrana, quæ ipsa constricta detinet, adimatur. Cuncta simul interna sede sinuatam figuram C literæ instar efformant; externa vero alteram incuruam, illi similem, quàm radij caput præbere retulimus. Suntque his tantummodo partibus ligamentis obuincta; nam superiore sede, quæ radio committuntur, læuia sunt & cartilagine obducta, quemadmodum & inferiore, quæ palmæ & pollicis ossibus coarctatur. Pars horum ossiculorum, cuius medio inuicem coaptantur, nec inæqualis, nec aspera est, neque ligamentis; aliarum modo referta. Imò eorum nonnulla, sinus suos læui cartilagine incrustatos obtinent, quibus reliquorum capitula, siue tubercula excipiuntur, præterquam in ossium inferioris ordinis connexu, vbi exiguum quid cartilaginei ligamenti interponitur, quod fere intuentium oculos effugit, vbi ossa hæc minus arctè, quam superiora deuinciuntur. Cum enim superiorum ossium ordo, radio, vnus ossis instar committatur, inferior vero primo pollicis ossi, & quatuor postbrachialis veluti multis seiuinctisque ossibus coarticuletur, oportuit superiora ossa, concinnè magis minori que intermedio, quàm inferiora, inuicem adaptari. Porro vtriusque ordinis ossa, propter varios manus, & brachialis motus, multa esse oportuit. Iam ergo Brachialis structuram, in genere descripsimus. Nunc sigillatim vniuscuiusque nomen, situm, figuram, sinus, tubercula, & connexus formam prosequemur, à superiori ordine, qui radio committitur, exorsum. In hoc igitur ordine, ossa quatuor habentur, quæ pro ea, qua disponuntur, serie, numerabimus; d Primum id appellantes, quod huiusce ordinis internum latum constituit, secundum, tertium & quartum quæ deinceps ad externum vsque sequuntur. Eodem pro-

p ta. vi. fi. vii.
R.

q ead. n.
t li. ii. l. vii. x
s li. ii. t. y. ©
t li. ii. ta. i. ii.
iii. 345. b.

u t. vi. fi. vii. §.
x li. ii. t. ix. §.

a ta. vi. fi. viii.

b li. ii. t. viii.
A t. xii. l.
c t. vi. fi. viii.

d ead. 1. 2. 3
4.
cead. c. 6 7. 8.

dem prorsus modo, quatuor reliqua^e inferioris ordinis ossa enumerabimus, qui quidem ordo quinto, sexto, septimo, & octavo ossibus constituitur. Primum & secundum superioris ordinis ossa, sinui radij Appendici exculpto arte admodum inarticulantur, medio cartilaginis, qua ea in parte obteguntur. Tertium cartilagini innititur, quæ à radioeducta, ipsum ab vlna dirimit uti diximus; quamuis, vbi manum extrorsum flectimus, externum huius tertij ossis latus, nonnihil etiam Vlnæ processum stylo scriptorio similem contingat. Tertium istud os, nullum ferè in homine sinum cartilagine obductum, qui visu dignoscatur obtinet, in quem dictus inferatur processus. Quartum istius ordinis os, nullatenus vlnam contangit, licet in superiorem ipsius sedem portio ligamenti suscipiatur, quod ex acuto vlnæ processu enascitur. In hanc quoque istius ossis partem tendo inferioris brachiale flectentium musculus inseritur. & ex humiliori eiusdemmet ossis regione musculus exoritur, primum digitum ab alijs abducens; nec non etiam eius musculi portio, qui duorum primum parvum digiti os flectentium habetur exterior; adeo ut quartum hoc os nullatenus coniugia sibi ossa contingat, præterquam interno latere, nonnihil palmam versus, vbi depresso capitulo committitur ad externum tertij ossis brachialis latus, per eam coniunctionis formam, quam Arthrodiam vocant, quæ ad Synarthrosim refertur. Os id omnium brachialis ossium minimum existit, paucioresque reliquis firmis, pauciora obtinet tubercula, imò teres propemodum est, etsi longius, & minus crassum. Cum enim musculus inferius educat, superius verò validissimi tendinis insertionem admittat, sursum, deorsumque magis quam in latera, prominere ipsum oportuit. Id inter superioris ordinis ossa refertur, quod tertio eius ordinis ossi; coarticuletur, etsi veteres seorsum ipsum enumerant. Præter istud os, reliqua omnia varijs inuicem locis colligantur. Nam primum, quod foris gibbum est, intus depressum, ac longius paulò quam latum, præterquam quod radio articulatur, secundo etiam brachialis ossi committitur, amplo capitulo, quod sinum secundo, in id, ossi exculptum, subingreditur. Inferiore præterea sede quinto & sexto, eiusdem brachialis ossibus iungitur, medio tuberculo, quod ab eo eductum, sinum duobus supradictis ossibus communem subit. Inter tot tubercula, insignem os id sinum tantummodo adipiscitur, quo septimi ossis, cunctorum brachialis ossium maximi, caput excipitur. Ita ut primum os radio, nec non secundo, quinto, sexto, & septimo brachialis ossibus committatur. Secundum, quod tanto minus primo est, quanto id tertium magnitudine superat, ab omni parte sphericum quodammodo est, præterquam ab inferiore, vbi depressum existit, ac primo & septimo, eo quem diximus modo connectitur, tertio verò per connexum, qui Arthrodia dicitur, synarthrosis membrum. Atque ita secundum istud os radio, & primo, tertio, ac septimo brachialis ossibus committitur, octauum ferè contangens. Tertium à lateribus, secundo & quarto conterminatur, adeoque sinuatur, ut nullo prorsus modo vlnam queat contangere; inferiore autem sede sinum octavi ossis subit, amplo, sed parum tumescente capitulo. Paululum id teres existit, præterquam superius. Quartum tertio duntaxat articulari iam diximus. Quintum, quod in inferiori ordine primas obtinet, quadrilaterum quodammodo est, & superiori latere sinum adipiscitur, qui primi ossis capitulum excipit; externo autem latere alterum obtinet, quo sexti ossis caput admittit; rursusque inferiori sede alterum, insignem quidem illum, & oblongum, atque intus extraque magis, quam à lateribus, aut in medio excavatum, in quem alterum primi ossis pollicis capitulum inseritur, eo articulationis genere, quæ Ginglymos dicta est, species Diarthrosis; longè aliter ab ossium brachialis inter se connexu. Insuper, quintum os inferiori sede alterum sibi, sexto communem sinum adipiscitur, qui primum os indicem sustinens, ex parte admittit. Quintum itaque os primo & sexto brachialis ossibus, conterminum existit, & primum pollicis os vniuersum, primi verò postbrachialis ossis, portionem sustinet. Sextum os, quod secundum, minimumque huiusce ordinis ossium habetur, quodammodo triangulare est, internoque latere quinto in eum, quæ diximus modum, committitur; externo autem latere, septimo coarctatur, per articulationem

Brachialis ossis vbra ac radio tanur.

Quarti ossis brachialis ac scriptio.

Primi ossis descriptio.

Secundi.

Tertij.

Quinti.

Postbrachialis.

Sexti.

f pro isto & sequentibus vide tab. vi. f. viii. g. h. i. c. i. ix. xi. a. b. l. u. c. iii. q. i. h. u. c. iii. z.

f. vii.

vii. x.

OC

i. ii.

vii. b.

x. b.

viii.

viii.

viii.

2. 3.

7. 8.

De Ossibus.

lationē Gynglimon, Synarthrosis, seu motus obscuri speciem; partem verò superiore primū attingit: inferiore præter sinum quinto communem, alterum quoque septimo communem obtinet, quo postbrachialis ossis medium digitum sustinentis portio suscipitur. Ita ut os id primo, quinto & septimo brachialis ossibus, postbrachialis verò primo & secundo committatur. Septimum, brachialis ossium maximum, veluti quadrilaterum est, longum magis, quam latum, & inferius sinū primo & secundo brachialis ossi communem subit, insigni capite, lato, atque admodum accliu; interiore sede sexto ossi committitur, exteriore autem interno octauū ossis lateri vniuerso, depresso parumper capite, ac sinu leuiter inciso. Articulus hic, aliqua ex parte cartilagine obducitur, qua septimum os octauo arctissime deuincitur; Quod minimè tamen obstat, quò minus septimum istud os, omnium brachialis ossium, extrorsum facillimè luxetur, tum quòd maximum sit, atque ictibus euitandis minus idoneum, tum quòd ligamentum, quo cæteris colligatur, non nihil hac in parte tenuius, quam reliquis brachialis partibus existit. Os itaque id primo, secundo, sexto & octauo brachialis ossibus, simulque postbrachialis ossi medium digitum sustinenti committitur. Octauum triangulare propemodum est, & instar cunei, inter septimum tertiumque adigitur, quibus committitur; septimo quidem eo quem diximus modo, tertio autem, medio sinu quem sibi exculptum adipiscitur. Duobus præterea postbrachialis ossibus, annularem, parumque digitum sustentibus coarctatur. Quare os id quatuor conterminum ossibus est, alterique sesami semen æmulanti, (vnde tum ipsum, tum sui generis reliqua sesamina, hoc est sesamo similia fuerunt appellata) ad externum brachialis lateris consistenti, vbi quartum postbrachialis os, paruum sustentens digitum octauo brachialis ossi committitur. Officulum id validiorem reddere huiusmodi articulationem videtur; simulque quarto prædicto postbrachialis ossi sustentendo, ac suffulciendo opitulari. Octauum istud os, interna sede quæ manus olam spectat, & processum notatu dignum, sibi priuatim vendicat, Clitere ritu exculptum, cuiusmodi etiam processum, licet paulò minorem, quintum brachialis os adipiscitur. Ab altero in alterum horum processuum apicem validissimum, nervosumque porrigitur in ligamentum, sub quo tendinibus ad digitos flectendos tendentibus, tutum iter præbetur, quò minus iniurijs laceffiri, aliquamve in partem deflectere valeant. Vniuersa hæc sedes inter vtrunque processum media, læuis quodammodo est, ne subditis hisce tendinibus noxæ quidpiam accedat, reliquum verò brachialis asperum existit, quòd ligamenta, quibus commemorata ossa deuinciuntur, firmiter adhæreant.

Septimi.

Octauū.

De Postbrachiali. Cap. 23.

Postbrachiale quod constat ossibus.

Ossium horum appendices.

Postbrachialis ossa, ut brachialis ossibus committantur.

Quod a brachiali ad primos vsque digitorum articulos spacij interest, Pecten, seu Palma manus, vel Postbrachiale dicitur. Id licet quinque ossibus cõstrui, dicere possimus, primo etiam b pollicis ossis connumerato, tum quòd postbrachialis pars quodammodo existat, tum quia nos nō minus eam partem quam illud occupat, Postbrachiale appellamus, quam reliquum; quoniam tamen primus pollicis articulus primo aliorum digitorum articulo per quam similis est, utque cæteris omnibus obseruatum numerandi ritum sequamur, c quatuor esse dicemus; d reliqua digitorum ossa longitudine superant, sūtque magna ex parte spherica, caua, & medulla intus referta. Longissimū ipsorum est quod medium digitum sustinet, tum quod indicem; sicque deinceps minora fiunt. Omnia verò postbrachialis ossa, tam infera quam supera sede d Appendicem obtinent, cuius medio eorum vnumquodque brachialis ossibus, in hunc modum committitur. e Primū duobus capitulis, & sinu, toti ferè sexto coarctatur, & quinti portionem attingit, sinum quem quinto & sexto brachialis ossibus communem haberi diximus, subintrans. Secundum depresso & obliquo capitulo in modicè cauum & obliquum sinum, quem inferiori septimi ossis sedi exculpi diximus, inseritur, ac præterea etiam in sexti ossis partem. Tertium & quartum vtraque octauo committuntur duobus perquam

K t. vi. fi. viii. M. l ead. h. m lib. ii. tab. iiii. 0.

at. i. IT. t. vi. fi. viii. i. b t. vi. fi. viii. A.

c ead. i. ii. iiii.

d ead. Q. R. e pro isto & sequentibus vide tabu. vi. fi. viii.

perquam exiguis capitulis vix quidquam prominentibus: Ossium post brachialis appendices arctè adeo ossibus suis coarctantur, vt superiores, nec dum in puerulis appareant. Ibi ossa hæc, nonnihil externa sede latiora, quam interna occurrunt, omnia exteriori facie tumescunt, interiore reducta, euidentius multò quam brachialis ossa. Superiores ipsorum appendices lateribus sibi inuicem coalescunt, media qua colligantur cartilagine. Inferiores quoque & ipsæ insignes existunt, & in rotundum, ac ab externa sede in internam, oblongum caput desinunt, quod cartilagine incrustatum, primi cuiusque digitorum ossis sinum ingreditur, per articulationem Arthrodiam, Diarthrosis speciem. Lateribus quoque Appendices hæc inuicem coalescunt, prout superiores committi diximus, licet minus validè: Nihilominus tamen quæ se mutuò aspiciunt, suos quoque sinus obtinent, ex quibus cartilaginea ligamenta educuntur, quorum opera validè admodum inuicem connectuntur. Cæterum ossa hæc in medio secundum postbrachialis longitudinem, nequaquam sibiipsis adhærent, quòd appendices sint ossibus crassiores: Quod ideo effectum est, vt tribus illis spacijs, inter quatuor postbrachialis ossa constitutis, sex musculi caperentur, ex illis octo quos f primum quatuor digitorum os flectere dicemus, binis eorum in quolibet spacio repositis; Quibus musculis, vt sedes aptior adaptaretur, ossa hæc interna sede, quæ volam respicit, excauata nonnihil fuere; nec non lineis quibusdam & impressionibus secundum longitudinem insignita, prout à musculis ab eis eductis comprimuntur. Externa verò sede, quæ volæ manus respondet, leuiter exasperantur, quòd tribus g musculis brachiale mouentibus, aptam insertionem præbeant.

Inferiores ap:
pendices.

postbrachialis
appendices
crassiores.

f li. ii. t. viii.
Δ t. xii. m.

g li. ii. t. iii.
Δ t. ix. xi. Δ.

De Ossibus Digitorum. Cap. 24.

VNusquisque manus digitus tribus ossibus per quam duris a construitur, trium articularum interuentu connexis; non ideo tamen medulla destitutus; quinimò præterquam quod ab extremis, appendicum modo, spongiosa sunt, in medio etiam caua existunt. Primum verò cuiusque digiti os secundo grandius, crassiusque est, & secundum tertio. Et eorum quilibet amplius ab initio est, quam in summo, ac in paruum impensè caput desinit. Omnium extrema, medio crassiora existunt, quæ admodum etiam se habet omnis propemodum longorū ossium series; vt scilicet, pendere minus grauent, validioresque redderentur appendices. Verū digiti omnes æquè teretes, ac læues sunt, quò minus ledantur, tuberculis scilicet omninò destituti. Sunt quoque ossa hæc, introrsum aspera, & excauata, quò melius apprehensa perstringant; extrorsum gibba, vt noxas melius ferant; in medio caua, ne sibi ipsis impedimento sint. Id quod in paruo digito perspicuum fit, qui externa & superiori sede teres est, interna vero, atque inferiore cauus. Idem quoque in pollice videre est, qui, quod cæterorum digitorum præsidio sit destitutus, teres interna sede existit. Cætera omnia digitorum ossa exterius teretia sunt, adeo vt ne in articulis quidem vel tantillum promineant; præterquam primum pollicis os modicè latum, atque depressum, nec non tertium quodque digitorū os, quæ licet exterius gibba sint, nihilominus non procul ab articulo, vbi secundo ossi committuntur, ad summum vsque, haud equè ac reliqua extrorsum protuberant, quo vni quibus locum cedant. Sunt præterea huiusmodi ossa, nonnihil interna sede caua, & exiguum veluti canalem constituunt, per quem tendines digitos flectentes tute educuntur; primo pollicis osse excepto, palmæ os interna sui regione respiciente, quod etsi latus volam spectans, ab vtroque capite planum, iuxta articulos, & in medio depressum obtinet; minimè tamen æquè ac cætera digitorum ossa, latum, planum & cauum est; quin potius gibbum, & interiore magis, quam exteriori sede acutum existit. Idque summa cum ratione effectum est; Cum enim procul omne periculum abesset, ne tendines qui ad secundum, tertiumque digiti huius articulum flectendum transmittuntur, aliquam in partem deflecterent, quod musculis, quos huic ossi propinquos esse dicemus, firmiter admodum adnectantur, canali ipsi donari minimè necesse fuit, vt neque ligamento, quod cæteris digitorum ossibus

Singuli digiti
ternis costruuntur
ossibus.
Ossium horum
magnitudo.
Figura.

a t. i. Δ Δ t. vi.
fi. viii. A B C
DEF.

viii.
tab.

t. vi.
viii.

ii. iii.

Q. R.
to &
ibus
u. vi.

fidus secundo libro adesse docebimus. Aduertere tamen oportet, tertium singulorum digitorum os in apice, vbi nulli ossi committitur, non nihil prominere, asperoque donari capitulo, vna cum binis ligamentis, quibus tendo adiungitur; qui interiorum digiti partem subit, & ad apicem vsque tendens terminatur. Ast opere precium erit, articulationis horum digitorum formam figillatim prosequi. Scire itaque in primis oportet, primum pollicis os quinto brachialis ossi ita coarticulati, vt vndeque sursum deorsumque agi possit, multo tamen ad latera, quam aliam in partem facilius; sinus enim ossis brachialis, quo excipitur, anterieus posteriusque altius quam ad latera in sculpitur, illi vero istius ossis caput adamusim figura congruit. Adeo vt ad Gynglimon atque Arthrodriam, Diarthrosis membrum, referri possit articulationis. Secundum eiusdem digiti os per coniunctionem Gynglimon, Diarthrosis speciem coarticulatur, quamuis Vesalio secus visum sit. Primi enim ossis extremum in capitulum desinit, secundi ossis finem subiens. Verum quia capitulum hoc interno pollicis latere modice versus exteriora prominet, estque in transuerso oblongum, ac lateribus magis, quam medio depressum, caput vero contrario modo eandem figuram sortitum est, propterea os istud extensionis flexionisque motu, magis quam laterali pollet. Sed non vltra rectam lineam extenditur, propter primi ossis caput. Illud quoque minime ignorare oportet, in interiore huiusce articuli sede, officula duo, instar sesami seminis exigua conspici, quae ne digitus plus quam par sit, flectatur, prohibent, vti sane; officulis huiusce deficientibus, eueniret, cum caput interius non nihil depressum sit. Tertium os contrario nexu secundo compingitur, secundi enim inferior sedes duo educit capitula non nihil teretia, & sinu dirempta, cartilagine perinde atque capitula, obducto. Superior tertij ossis sedes binos sinus obtinet, colle veluti quodam in eorum medio consistenti, disiunctos; & in hos duo inferioris partis secundi ossis capitula inferuntur. Sinus vero, quem secundum os in medio duorum capitulorum exculptum habere diximus, capitulum in medio duorum sinuum consistens excipit. Adeo vt tertium os secundo excipiat, & secundum tertio, cum in modum vt extendi quidem, flecti que possint, nullo autem pacto in latera agi. Nequeunt vero dicta de causa magis, quam erigantur, extendi. Hoc eodem connexu secundi, ac tertij digitorum articuli committuntur. Primus enim quatuor digitorum articulus, primo pollicis articulo similis est, non autem secundo, vt Vesalius non bene animaduertens prodidit. Atque ideo id digitis omnibus commune est, vt facilius extendantur, flectanturque, quam in latera moueantur; quauis pollex, index, paruusque digitus, in latera non nihil magis, quam annularis, aut medius agantur. Quod quidem ideo euenit, quoniam postbrachialis ossium capita, quibus hi digiti compinguntur, latera paulo magis depressa obtinent. Vt vero primi digitorum articuli minus quam secundi, ac tertij flectantur, officula quaedam sesami seminis instar, grandia efficiunt, quae in huiusmodi articulis consistunt, neque illos flecti sinunt. Haud secus quoque primi huiusmodi articuli, caeteris magis sursum flectuntur, resupinanturve, quod postbrachialis ossium capita minus quam ossium digitorum capita promineant. Quae in hominum quoque nonnullis adeo comprimuntur, vt digitos sursum euidet er flecti sinant.

Primum pollicis os brachiali articulatur.

Secundum quomodo primo committatur.

Tertium quomodo secundo.

Primus quatuor digitorum articulus primo pollicis articulo similis.

De Officulis Sesamo semini similibus.

Cap. 25.

Ubinam ossa huiusmodi conperiuntur,

Quoniam officulorum quorundam mentio incidit, quae in interna articulo digitorum sede occurrunt, quibus ea in articulis, quibusve corporis sedibus reperiantur, scire opere precium est. In primis igitur inter quartum postbrachialis, & octauum brachialis os, vnum occurrit, in interiore secundi pollicis articuli duo subrotunda, & solida, granisque Orizae quodammodo similia, licet paulo breuiora; alteram nanque partem magis depressam obtinent, & cartilagine obducta, cuius medio, primo pollicis ossi committuntur, alterum quidem iuxta internum capitulum huius ossis latera; alterum vero iuxta externum. Atque inter vnum & alterum tendo defertur, quo tertium istius digiti os flecti dicemus. Alia insuper digitorum ossibus

a t. vi. fi. viii. N.

b ead. T.

c l b. ii. t. vi. 0x.

d. vi. fi. viii.

et. vi. fi. x. μ.
f. cad. 4.

g. cad. 5.

viii.

ossibus adhærent, vt ipsorum processus & capitula videantur. ex quibus ligamenta educuntur, & in ea musculorum tendines inseruntur. Eodem prorsus modo, ad primos quosque digitorum articulos, duo alia spectantur ossicula, quorum alterum altero eo minus est, quo propius ad paruum digitum accedunt, in quo minora sunt, ac veluti cartilaginea. Senibus etiam quibusdam ad internam tertij pollicis articuli sedem vnum huiusmodi adest ossiculum. Huius quoque generis alterum, in secundis, ac tertijs quibusque quatuor digitorum articulis occurrit, adeo tamen exiguum, vt milij granum videatur. Huiusmodi autem ossicula, uicena saltem utraque in manu habentur. Eiusdem omnino generis os etiam in pede spectatur, primi manus ossi e correspondens, ubi quartum pedij os paruum digitum sustinens ossi f tarfi eiusdem pedis, quod aleam emulari dicemus, committitur. Verum in primis digitorum pedum articulis difficulter reperiuntur, præterquam in pollicis digito; licet in senibus, quod paullo maiora existant, minori negotio inueniantur. In secundis & tertijs articulis nunquam ferè occurrunt, præterquam in pollice: in quo bina g ossicula spectantur, eaque satis magna, (licet minora ijs, quæ ad eiusdem digiti connexum habentur) quorum interius multò grandius est. Atque utrunque, ea in parte, quæ capiti ossis pedij digitum hunc sustentis committitur, sinum cartilagine obductum obtinet: subtus uerò, solum uersus, teretia sunt, & phaseoli cauo similia. Ossicula hæc satis ualida sunt; & præter id quod cæterorum modo præstant, ut articulos flecti minimè sinant, tendinum etiam tutelæ deseruiunt, qui ad secundum, tertiumque pollicis os flectendum transmittuntur. Cùm enim ea promineant, per duos ueluti colles tendo deducitur, ita ut cum pedem solo figimus, deteri nequaquam possit. Ossium horum alterum, illud est, de quo tanta apud plerosque præstigiatores mentio habita fuit; ossiculum quoddam in homine haberi, incorruptibile, atque ex eo tanquam ex semine, hominem die iudicij proditurum asserentes. Id autem quàm uerum sit, Theologis decernendum relinquimus; quemadmodum etiam & illud, quàm meritò fatidicæ, ac Striges mulierculæ in huiusmodi ossè, tanquam re ad fascinationes suas, ac scelera efficacissima, perquirendo studium impendant.

Ossicula sesuina quot in pedibus habentur.

Præstigiatores.

De Osse Ilium, & Coxendice. Cap. 26.

a. t. ii. iii. O.

tab. vi. fi. ii.
NNP Q. φ.

viii.

et. ta. iii. iuxta
M. ta. vi. fi. ii.
NN.

t. vi.

Lateralibus sacri ossis processibus duo grandia a ossa, utrinque unum committuntur; quorum utrunque tribus ex ossibus construitur, per connexum, qui Vnio dicitur, in homine coalescentibus. Eorum Primum, elatiorem sedem quæ lateri respondet, constituens, os Ilium dicitur: Secundum, inferiorem sedem occupans, quæ femoris ossis caput inseritur, Coxendix appellatur. Anterior pars Pectinis os dicitur. Huiusmodi ossa in id fuere, parata, ut femora ipsis articularentur, & ut intestinis, nec non etiam uesicæ, & in mulieribus utero, sustentendis opitularentur, fueruntque grandia admodum effecta, & multis donata processibus, atque tuberculis, quoniam ex ipsis omnes propemodum femur mouentes musculi, & nonnulli etiam ex his, qui tibiam, Thoracem & dorsum mouent, producendæ erant. Vbi uerò Sacro ossi connectuntur, & figura insigniter uariant; quem admodum etiam apices lateralium sacri b ossis processuum se habere retulimus. Vnicuique enim horum processuum sinui, Tuberculum, & unicuique tuberculo, sinus respondet. Adeo ut horum cuilibet Sacrum os, mutuo congressu committatur: usque adeo tamen equalis est huiusmodi connexus, ut moueri ossa nequeant. In minoribus enim per lineam, siue harmoniam, in natu autem maioribus per Vnionem committuntur: Partium, horum ossium figuram facile erit ex summorum sacri ossis processuum figura petere: qui uti diximus, longo in primis sinu donantur, cui longum in hoc ossè tuberculum ei congruens respondet. Anteriori uerò sedi, seu labijs c sinuum processuum, quæ euidenter prominerè diximus, sinus in interiore huius tuberculi sede inculpti correspondent, in quos labia hæc inseruntur. Et posteriori eorundem sinuum regioni nonnihil inferiori, labia quædam siue processus ossium istorum correspondent, quæ squamæ instar,

Coxendicis os ex ossibus tribus construitur.

Ossium horum usus.

Figura lateris ossium coxendicis sacro ossis articularum.

star attenuata, planam cum quarto sacri ossis laterali processu compagem constituunt. Rursus d oblongo tuberculo in medijs sinibus transversorum sacri ossis processuum consistenti, longus etiam horum ossium sinus, commemoratos processus excipiens respondet. Attamen duobus illis sinibus, quos in posteriore laterali sacri ossis processuum sede haberi diximus, ultra longum tuberculum commemoratum, ossa hæc haud æquè ad amussim respondent, vt neque tubercula in duos sinus, superiorem & inferiorem eos dirimenti; tum quia ossa hæc non tantum prominent, quantum sinus excauantur, tum quia tuberculum sinus hosce dirimens, haud insertionis in hanc Ilium sedem gratia effectum est: Imò inter vnã, alteramque partem crassa cartilago ligamenti naturæ composita reponitur, quæ vniuersum illud interuallum infarciens, ne se ossa contangant prohibet. Verum aduerte, vniuersam horum ossium sedem sacro ossi commissam, asperam esse ac inæqualem, atque admodum crassam, quemadmodum & reliqua ossa in illis sedibus, quibus alijs committuntur, quò validiora euadant; Ad hæc posteriora magis, quàm laterales sacri ossis processus, porrigitur, tum quòd ossa hæc, musculorum ex ipsis eductorum ergo, grandiora esse oportuit, tum quòd totam corporis molem sustinent, Reliqua, ossis ilium sedes, e semicirculo siue flabello similis est, superiore sui sede circum circa Appendicem obtinet. quæ teretem quandam veluti marginem, nonnihil extrorsum porrectam exhibet; exterius aspera & inæqualis est, atque impressionibus quibusdam prædita, tam externa, quam interna sui regione; hac quidem, vt amplior reddita, carnosam transversæ abdominis musculi partem admittat; illa verò, vt potissimam obliquè ascendentis portionem educat, & obliquis etiam descendens inferatur; hi enim tres musculi sedem hanc vniuersam occupant, quæ antè, superiusque crassior est, quàm versus lumbos. Anterior huiusce appendicis pars, priuatim crassior est, vt primus & sextus tibiæ motores musculi ex ea principium desumant. In medio pariter interioris partis ossis Ilium, lauis atque ampla impressio habetur, è regione laterali processuum quintæ lumborum vertebræ conspicua, ex qua nonus musculus, dorsum mouens enascitur. Præter huiusmodi compressionem, sedes hæc vniuersa caua est atque aspera, & ex ea septimus femoris motor musculus ortum adipiscitur, vt suo loco dicemus quemadmodum & altera ad externum latus, iuxta elatiorem sinus regionem, femur excipientis, ad cuius vtrinque latera, tuberculum notatu dignum prominet, quod ipsius cavitatem adaugere videtur, & quò minus sexti, septimique musculorum femoris tendines per ipsum deducti, exiliant, prohibet. Ex hisce tuberculis quod ad externum sinus latus consistit, non tibiæ mouentis musculi exortui deseruit, cuius ergò tota hæc sedes externa, nonnihil aspera, & inæqualis est, paruumque sinum adipiscitur, ex quo noni huius musculi tendo producit: Quod latus internum occupat, os istud crassius, validiusque reddit, quale ipsum esse oportuit, quòd ipsi femoris caput, in articulandum esset: & quod latissimus ei omnium sinus, quò dictum os excipitur insculpendus esset: Ideoque Ilium os, ad elatiorem sui, qua sacro ossi committitur; sedem, crassius adhuc redditur, ac tuber constituit ad internum ferè secundi tuberculi latus exporrectum, quod ossis huius robur adauget, & exortui cedit decimi musculi, qui femur exorsum mouet. Externum coxendicis latus interno asperius visitur, & ex eo musculi tres, regionem hanc, vt dicemus vniuersam occupantes, enascuntur, diuidunturque secundum duarum linearum diuisionem, quæ in orbem per eam partem feruntur, eamque tres in partes sub obscenè dirimunt. Illud quoque notatu dignum occurrit, quod medianus in hoc osse insculpti pars, in quem femoris caput inferi diximus, altius nonnihil, quam reliquum ipsius, excuatur, ac subaspera est, solaque minimè cartilagine obducitur, quin potius foraminulis quibusdam oppleta cernitur, & ex quibus teres illud ligamentum producit, quod in medium femoris caput inferi retulimus. Ad hæc, sinus huiusce labia anteriore sede minus, quam posteriore prominent; cuius ope fit, vt prout necessitas postulabat, femur benè flectere possimus. Verum aduerte oportet, ad humiliorem sinus eiusmodi regionem haud còtinuo ductu labia in orbem ferri, quin potius interrumpi, quò exiguæ cuidam venæ cedat quam

Ossis Ilium figura.

Ossis istius impressiones quædam & tubercula.

Externum coxendicis latus,

Partis huius sinus.

d cad. 00.

e t. iii. o. f tab. i. ii. iii. 11. 12. 13.

g li. ii. t. vi. Δ. h li. ii. ta. iii. Π. i li. ii. t. i. Θ.

K li. ii. tab. i. Σ X. l li. ii. t. viii. Z.

m li. ii. t. viii. X. n li. ii. ta. iii. φ. tab. xv. fi. i. F G. t. xiii. r. o t. ii. II.

p lib. ii. t. xv. fi. xvi. EE.

q li. ii. ta. xv. fi. xvii. o.

r li. vi. t. ii. et

quam per hanc partem ferri dicemus, & in asperam eam, quæ cartilagine nequaquam incrustatur, sedem, contendere, nutrimentum huic articulo suppeditantem, unde viscidus ille humor emanat, qui in ipso vincat, cum- que humescentem, ac mobiliorem reddit. Haud secus quoque, circum si- nus istius oras, cartilago quædam leuiter extrorsum promines obtenditur, & cauitatem eam obtegit, per quam prædicta vena deducitur, caputque fe- moris ita complectitur, vt ipsum non ita facile luxari sinat, quamuis tamen promptius ea sede, per quam dicta vena prorepat, quam alibi luxetur. In- ter superiorem præterea ossis ilium sedem, quæ sacro ossi committitur, & eam coxendicis partem, in quam femur inseritur, sinus instar canalus habe- tur, per quem l neruum crus adeuntium quartum transmitti dicemus. Ob- seruandus quin etiam in Coxendicis osse occurrit, r acutus quidam proces- sus, ex quo u ligamentum educitur, in lateralem processum quintæ sacri os- sis vertebræ desinens; nec non etiam principium decimi, siue alia ratione vi- decimi femur mouentis x musculi. Neque verò prætereundus est sinus in posteriore sede interni y lateris coxendicis, sub processu exculptus, cui mi- ro artificio veluti trochleæ, decimus femoris motor z musculus deuincitur. Præterea, infimæ coxendicis sedi, cui sedentes innitimur, a processus adest, factus ex Appendice parem cum ipsomet osse latitudinem crassitiemque ser- uante, tum maioris ipsius roboris ergo, tum quatuor b musculorum ex ip- so, vti dicemus, eductorum gratia. Hunc in modum se habet Coxendicis os, quod mulieribus amplius multò quam viris obtigit; quemadmodum etiam, & laterales sacri ossis processus foeminae ampliores obtinent, quò fatui aptior sedes aptetur. Anterior c huiusce ossis pars, quam communiter Pubis os ap- pellamus, superiore nonnihil tenuior est, & sociæ suæ d cartilaginis inter- uentu committitur, qua concinnè adeo deuincitur, vt vnica pars videat- ur, & quo prouectior ætate homo fit, eo minùs cartilago hæc ipsis interie- cta conspicua redditur, idque in viris æquale, ac in mulieribus. Verum in mulieribus ossa hæc non tam longo spacio, quam in viris committuntur, ne- que verò in partu dehiscunt, vt nonnulli arbitrantur. Illud quidem verum est, in ima sede iuxta ipsorum coalitum, longiori interstitio in mulieribus, quam in viris ea inuicem disfidere, quemadmodum etiam infimæ aliæ ipso- rum sedes se habent, quo parturientibus molestiæ minus contingat. Ad quod etiam e Coccygis os non parum confert, quod partus tempore, in poste- riora, vti diximus obliquatur, vt facile in brutis animantibus videre est. Atque id mulieres liquido in seipsis experiuntur. quòd ipfastoto partus tem- pore sedere nequaquam sinit, sedentesque maiori molestia pariunt, flexis au- tem genibus stantes, aut paululum in priora deflexæ, minus pariendo an- guntur. Vtrumque Pubis os maximum sibi foramen vendicat, quo leuius multo redditur, quodque duobus f musculis, & g membrana, ipsis inter- sita, vt suo loco dicemus, obturatur; Atque per id foramen h neruus dun- taxat vnà cum i vena, & arteria transmittitur, non quidem per ipsius me- dium, sed per sinum in elatiore ipsius regione cælatum. Elatior horum os- sium sedes aspera est, & ex ea k recti duo Abdominis musculi enascuntur. Anterioris quoque lateris pars aspera, identidem cernitur. vnde neruosum caput secundi tibiam mouentis l musculi ortum adipiscitur. Qua etiam in parte capitulum occurrit, ab interno acetabuli Coxendicis latere, ad duo- rum vsque pubis ossium connexum pertinens, octauoque femur mouenti m musculo exortum porrigens. Capitulo huic acuta in posteriori sede linea cor- respondet, ex qua decimi femur mouentis n musculi portio principium de- sumit. Postremo huiusmodi ossa nonnihil crassa sunt, iuxta infimam con- nexus sedem, & quæ in ipsis haberi foramina diximus, vbi crassa, & tere- tia propemodum sunt, quo maius ipsis robur accederet, vtque ex harum par- tium vtraque nonnulli penis musculi, & corporis pars ipsum constituentis, prin- cipium assumerent. Os id vniuersum, licet in ætate prouectioribus vnicum videatur, nec plus quam vnã appellationem obtineat; in puerulis tamen triplici osse, vti diximus, secundum tria, quibus donari retulimus nomina, per

Cartilago hinc
sinui circum
obducta.

Coxendicis os
mulieribus la-
tius.

Pubis os.

Pubis os in mu-
lieribus mini-
mè dehiscunt.

Coxendicis os
triparito scis-
sum.

Anat. Val.

D binas

li. vij. t. ii. iii.
71. li. ii. t. x. z.
t. iii. 14.
u. li. ii. t. xiii. o.

x. li. ii. t. xiii.
x. t. xii. β.
yt. ii. 15.
z. li. ii. t. xii. d.
a. t. ii. 14.

b. lib. ii. ta. x.
φ. t. xi. μ.
φ. & ta. xii. z.

c. t. i. ii. iii. pp.
d. ead. g.

e. ead. N.

f. li. ii. t. viii. φ.
g. li. ii. t. xiiii. β.
h. lib. vii. t. ii. β.
i. lib. vi. t. ii. et
t. iii. s.
k. lib. ii. t. iii.
Δ Δ t. v. Δ.
l. li. ii. t. vi. Δ.
m. li. ii. t. vii. z.
n. lib. ii. t. xv.
h. ii. G.

binas lineas cartilagine oppletas ditinguitur: quarum prior a posteriore istius ossis sede, paulò ante cum sacro osse connexum educitur, & rectà fertur, sinum intertrecans, quo femur excipitur, & paulò supra medium ossis pubis foramen procedens. Altera ex elatiori externa pubis ossis sede descendens in medium sinus, cui femur inseritur, cum priore coalescens, desinit. Quoniam verò, non minus in agnis hædisq;, quàm in homine huiusmodi lineæ occurrūt, eas facìle in illis videre vnusquisque poterit.

De Osse femoris. Cap. XXVII.

Os femoris os omnia maximū.

Quomodo coxendicis ossi.

Cervi.

Sinus inter inferior adus istius ossis capita insculptus.

Ossis femoris processus. Minor.

Maior.

Femoris os omnium humani corporis longissimum existit, & Appendice ab utroque extremo donatur. Harum appendicum a superior coxendicis ossi iungitur, b inferior tibiæ ossi, vti diximus, quamuis dispari ratione articulatur. Superior namque pars rotundo capite committitur; quod & istius ossis c ceruice paululum ad interiora inclinata producit, & in insigne illud acetabulum, quod Coxendicis ossi adesse diximus, reponitur, cui tum magnitudine, tum figura exactè congruit. Caput id cartilagine vniuersum obducitur: Verum ad sui centri medium, nonnihil inferius exiguum sinum obtinet, angustum, profundum, & modicè inæqualem, cui teres d ligamentum a Coxendicis acetabuli centro eductum implantatur. Inferior duobus e capitibus, in quæ dirimitur, ossium omnium capita magnitudine superantibus, adnectitur, quæ in posteriorem magis quam anteriorem sedem exporrecta, non solum cruris extensionem, flexionemque moliantur, verum etiam musculorum quorundam, f pedem mouentium exortui deseruiunt, nec non etiam nonnullorum, g crus, & femur, vt suo loco dicemus, mouentium insertionem admittunt. Articulus hic nullo prorsus modo in latera ducitur, quòd capita utrinque admodum promineant, sinusque in ipsorum medio, vtrique communis habeatur, in quem genu h mola, ut suo loco dicemus, inseritur. In posteriori etiam horum capitum sede, alius inter ipsa sinus longè maior exculpitur, k modicèque asper, cartilagine nequaquam obductus, quoniam asperum, & inæquale tibiæ ossis tuberculum admittit, quod in tibiæ ossis sinuum medio protuberat, validissimo ligamento in hunc sinum implantato exortum porrigens, vnà cum alio admodum pariter robusto, ex posteriori eiusdem tibiæ ossis regione deducto. Sinus præterea hic, maximo cruris l neruo deducendo inseruit, qui vnà cum vena, & arteria tutius per ipsum defertur. Horum ossium latera cæcis plurimis donantur foraminibus, ex quibus validissima quædam articulum hunc continentia ligamenta educuntur. Ad externum tamen exterioris capitis latus, nonnihil in posteriora, sinus subobliquè insculptus, priuatim visitur, per quem quarti m musculi cruris mouentis tendinem, tuto deferrè trademus, vt nullam in partem queat deflectere. Internam caput ad posteriorem sui regionem, exiguam impressionem adipiscitur, qua priorem trium, & quinti cruris mouentium musculorum tendines deducuntur. Os id ad superiorem sui sedem, iuxta ceruicis radicem duos obtinet processus, alterum n exterius, qui omnibus ossium processibus magnitudine præstat, ex appendice notatu digna editus; alterum o interiori sede, versus posteriora, & exteriori longe inferius, qui minor est, & ex Appendice pariter efficitur. Processus hos græci προχαιτηρας appellant, quòd paruis similes existant, magnum, aut paruum addentes; cum verò simpliciter recensent, maiorem subintelligunt. Ex interno processu, sexti p septimi que femur mouentium musculorum tendines educuntur; & in asperam lineam, quæ iuxta processus istius radicem habetur, subobliquè posteriora versus ad tertiam circiter ossis partem ducta, octauus q musculus femoris motus autor inseritur. Maior processus externo latere gibbus occurrit, & in benè ossatis, prouectiorisque ætatis hominibus, quatuor sinus siue folliculos proponit: quorum primus maximus est, atque latissimus, & posteriorem eminentiæ

a t.ii.iii.17. b ead.16. c t.ii.iii.18

d lib.ii.t.xv. fi.xviii.O. e t.ii.iii.16.

f li.ii.cap.38. g li.ii. r. xiii. f. t.xii. 2.

h tab.i.ii. 2. i cap.28.

k t.iii.inter l.16.& 17.

l lib.ii.t.ix. p t.x. 19.

m li.ii.t.x. 2.

n t.i.ii.iii.T. o t.ii.iii. 6.

p t.viii.

q li.ii.t.vii. 6.

t.ii. t.x.

s li. t.x. t.ii. u li. v.

x lib. y. t.xi.

y lib. z z,

d lib.ii.t.xv. fi.xviii.O. e t.ii.iii.16.

f li.ii.cap.38. g li.ii. r. xiii. f. t.xii. 2.

h tab.i.ii. 2. i cap.28.

k t.iii.inter l.16.& 17.

l lib.ii.t.ix. p t.x. 19.

m li.ii.t.x. 2.

n t.i.ii.iii.T. o t.ii.iii. 6.

p t.viii.

q li.ii.t.vii. 6.

mentia huius sedem occupat. Ab huius sinus radice aspera linea educitur, deorsum per ossis posteriora obliquè nonnihil deducta, cui primi femur mouentis musculi portionem inferi dicemus. Secundus sinus, in anteriori latere consistit, primo asperior, & modicè depressus. Tertius primo, secundo, superius paulò, interiacet, quodammodo gibbus. Quartus, ad huius processus apicem visitur, reliquorum angustissimus. Sinus hi priorum quatuor femur mouentium musculorum insertionem admittunt, s primus quidem primi, r secundus secundi, sicque deinceps. Ad huius præterea processus radicem in anteriori sede versus latus exterius, asperitas occurrit, cui u septimus musculus femoris motor implantatur. Ossis istius reliquum, teres ferè vniuersum est, & omni ex parte læue, præterquam in anteriore iuxta ceruicem, vbi asperum visitur. Ex eiusmodi verò asperitate x octauus crus mouentium musculus educitur, os id circum vndique ambiens, præterquam posteriori sede, vbi linea leuiter prominens, acuta, & inæqualis adest, quæ à processuum radice exorta, vltra ossis ferè medium decliuus prorepat, cui y quintus femur mouens musculus validissime immittitur. Ad inferiorem tamen huius lineæ sedem, iuxta inferiorum capitum radicem, femur amplum, & planum occurrit, per quæ huiusmodi planitiem, maxima quædam vena, cum neruo, & arteria in crus defertur. Ad hæc femoris os, haud recto ductu illinc, vbi coxendici implantatur, deorsum tendit, sed ipsius ceruix obliquè, vti diximus, extrorsum, ac transuersim propemodum descendit, quò scilicet musculis, venis, & arterijs, per internam femoris sedem reptantibus, sedes præbeatur. Quod reliquum est femoris, oblique ductu nonnihil extrorsum, vsque ad genu descendit.

De Duobus Cruris Ossibus Cap. 28.

A Genu ad Tarsum a ossa duo interiacent, brachij ossibus à cubito ad manum porrectis, respondentia: Quorum quod internam cruris regionem occupat, crassius est, & latinis communi appellatione Tibia dicitur; quod verò exterius consistit, minus est, Sura vel Fibula vocatum. Ambo hæc ossa suis infra supraque appendicibus donantur. Verum supra Tibiæ sedes longe, quam fibulæ crassior ampliorque visitur, eiusdemque appendix, anterius etiam quam posterius amplior existit, vbi deorsum magis porrigitur. Huic appendici duo b finis duabus semilunis consimiles, insculpuntur, aspero inæqualique c tubere, ac lubrica cartilagine obducto dirempti, quibus duo femoris ossis capita implantantur; Tuber verò sinu excipitur, quem duo femoris capita posteriori parte seiungere diximus. In medio autem elatioris Tuberis huius sedis, cartilagine nequaquam obductæ, aspera impressio consistit, ex qua validissimum educitur d ligamentum, sinui, quem duo femoris capita dirimere diximus, insertum. Anterior tuberis regio parum omnino extuberat, quin potius depressa est, atque aspera; ex ea tamen nulla præterea ligamenta enascuntur, quam quæ e cartilagine quædam anteriori huius tuberis sedi deuinciunt, quæ, vt mox dicam, tibiæ sinus adaugent. Cum enim hi parum omnino excauentur, nec femoris capitum, in ipsis repositorum magnitudini, respondeant, natura defectui prospexit, vnam præter communes, vtrique addens cartilaginem, nec tibiæ, nec femori aliter adhaerentem, quam ligamentorum quorundam interuentu, genu articulum circum circa complectentium, ex quibus cartilagine hæc producuntur, harumque cartilagine beneficio, anteriori, posteriorique tuberis sedi copulantur, quod tibiæ sinus dirimit, in quos femoris capita eponi diximus. f Cartilagine hæc cæteris mollitie antecellunt, & ligamenti naturæ compotes propemodum existunt, quæque ossibus applicantur, æquales satis, lubricæ, ac læues, vinctuosoque humore oblitæ spectantur. Circum vndique articulum g crassæ occurrunt, & multò antea h sinuum centrum attenuatæ desinunt; ita vt ambæ eandem semilunarem figuram cum sinibus, in quos excipiuntur, exhibeant. Atque ideo ad laterum medium

Tibia.
Fibula.
Ipsarum appē
dices.

Genu cartilagine.
Ipsarum substantia, & figura.

Anat. Val.

D 2 crassiores

crassiores impensè redduntur, quà verò anteriori posteriorique tuberis capitibus dictos sinus dirimentibus proximè accedunt, longè tenuiores sunt, & in acutos quosdam apices desinunt, quorum beneficio inuicem coalescunt; quamuis apices, posteriorem tuberis sedem attingentes, paulò magis distent; Per horum verò medium crassissimum ligamentum, ex tubere in femur insertum deducitur. His positis, facile videre est, harum cartilaginum internentum, tibiæ sinus, non minus in homine, quàm in cæteris animantibus cauos magis euadere. Hunc in modum tibiæ cum femore connexus sese habet. Fibula verò haud sursum adeo conscendit, vt in femur includi possit, ideoque K tuberculo committitur, quod ad exteram appendicis tibiæ sedem consistit, nonnihil posteriora versus cartilagine obductum, medio sinu, quem interno superioris partis latere obtinet, leuiter cauum, amplum, alteraque perinde cartilagine incrustatum: Ima sede, tibiæ quoque ossi, licet dispari nexu, l committitur. Externum enim tibiæ latus longam impressionem adipiscitur, inquam internum fibulæ latus includitur, leuiter prominens, & nonnihil perinde, ac impressio asperum. Nulla tamen cartilagine obducitur, imò hac in parte tibia fibulaque validissimo ligamento cohærent, quod eas non solum in ambitu amplexatur, verum etiam quà mutuo congressu committuntur. Superior itaque tibiæ appendicis regio femori, exterior verò fibulæ, dicta ratione compingitur. Anterior m huiusce appendicis sedes nonnihil depressa est, atque aspera, inque huiusmodi asperitatem n musculorum cruris mouentium tendines inseruntur, quorum occasione elatior externi lateris tibiæ appendicis pars, nonnihil prominens occurrit, cui o quarti muscoli cruris mouentis tendo, vti dicemus, implantatur. Hac quoque sede fibula capitulum exerit, ex quo p septimus pedem mouentium musculus educitur. Inferiores verò tibiæ fibulæque appendices, ambæ processum educunt, maiorem quidem q interna sede, minorem verò r externa, qui decliuus deorsum procedit. Hos l inter sinus furculæ instar insculpitur, cui talus, per articulum Ginglymon Diarthrosis speciem inferitur. Sed de talo suo loco dicemus. Nunc sinum duntaxat, qui humiliorem vtriusque horum ossium sedem occupat, prosequi est animus. Is, amplior est, & in duos videtur diremptus, in sui enim medio longum, & leuiter prominens, tuber obtinet, ad latera verò alius exculptus euidenter cernitur. Fibulæ processus externa sede, qua sinum respicit, concavus, & perinde, ac sinus ipse læuis est, & cartilagine obductus; interna verò parte alterum cruris respiciente gibbus est, & facile ad tactum deprehenditur carne scilicet denudatus; Estque interior ea t cruris pars, quam communiter Malleolum appellamus. In ima istius processus sede impressio cælatur, ex qua cartilagineum producitur u ligamentum, tibiæ os calci colligans. Hæc etiam appendix in humiliori anteriori lateris regione x sinum proponit oblongum asperum, & inæqualem, à quo ligamentum educitur, quod tibiæ, tali y ceruicem iungit. Posterior quoque huius appendicis sedes, vbi malleolum educit, leuiter introrsum excavatur, & sinus quosdam ostendit transuersis quibusdam ligamentis circumdatos, sub que tuto vti dicemus, aliquot z musculorum tendines, nullam in partem defectētes feruntur. a Fibulæ appendix, crassior & ipsa efficitur, & externum constituens malleolum, eo tibiæ appendice decliuus fertur, quo hæc altius ad genu sursum porrigitur, atque ideo fit, vt rarius in extemum latus, quàm in internum talus luxetur, adeo vt longitudine pares omnino euadant. Huiusce appendicis processus internum latus constituens adeo gibbus est, & cartilagine obductus, vt ipse potius à talo suscipi, quàm secus, videatur: nihilominus tamen externum tali latus vniuersum appositè obtegit. Appendix hæc vnà cum tibiæ appendice vndequeque talum amplexatur, præterquam sede b anteriore, vbi etsi minimè illis integitur, tendinibus tamen per pedis ceruicem ad digitos deductis optimè occultatur; nec non etiam c posteriore, vbi tendinibus pariter quibusdam obtegitur in calcem insertis, alijsque pedem hæc aduentibus; ita vt nusquam talus contangi queat; quos enim Malleolos appellamus, nihil præterea sunt, quam duo hæc capita, siue appendices tibiæ fibulæque, vti dixi-

Tibia, ac fibula in superior sede articulatione.
In inferiori

Tibia, ac fibula ad talum articulatione.
Sinus.

Malleolus interior.

Malleolus exterior.

Talus incompositus.

i ead. P P.

K t. vi. f. ix. V

l ead. x.

m ead. A B.

n lib. ii. ta. vi.

56. t. vii. § g

h i c.

o li. ii. ta. x. §

t. ii. §.

p lib. ii. t. ii. §

t. vi. §.

q t. i. ii. iii. §

t. vi. f. ix. D.

r ead. § E.

s ead. q.

t lib. ii. t. ii. §

u li. ii. t. viii. §

x ta. vi. f. ix.

iuxta L.

y ead. f. x. N.

z li. ii. ta. vx.

fi. i. D E O P.

a t. i. ii. iii. §

t. vi. f. ix. E.

b t. i. ii. § t.

vi. f. x. o.

ct. i. ii. § t. vi.

f. x. §.

diximus; quarum exterior, sinum posteriori latere obtinet transuerso ligamento obiectum; sub quo sexti, septimi que pedem mouentium musculorum deducuntur. In ima vero interni lateris parte in posteriora paululum a sinus alter eo inferior consistit, profundus, atque asper, cartilagineum educens ligamentum, quo fibula talo proprie nuncupato deuincitur. Cæterum tibia fibulaque tota sui longitudine inuicem dehiscunt; Cum enim tanta sit tibiæ capitum, cui fibula committitur, crassities, tanta que reliqui corporis tenuitas, nullo prorsus modo, cum ambæ rectâ porrigantur, sese possunt contangere. Fibula quidem in medio nonnihil introrsum curuatur, ibique eo magis minusve tibiæ committitur, quo maior minorve ipsius obliquitas existit. Porrò vniuersa fibulæ amplitudo, (præter externum latus à medio deorsum, partis que huius appendicem, quæ excarnia visuntur,) musculis quibusdam obtegitur, ita fibulam amplexantibus, vt cedentem propeque triangularem reddant, potissimum secundum longitudinis medium, qua in parte antè exacuitur, lineamque insigniter prominentem edit, primum trianguli triangulum constituentem. Postèrius quodammodo plana est, ac lineas euidenter extuberantes vtrinque adipiscitur, quarum interna secundum angulum, externa tertium constituit; Tribus hiis angulis tria continentur latera. Primum inter secundum primumque angulum reponitur, & vnâ cum externo tibiæ latere musculis quibusdam cedit, qui ab anteriori cruris sede in superiorem pedis regionem feruntur, de quibus suo loco. Hoc præterea in latere parua consistit linea, principium musculo pollicem extendenti porrigens. Secundum latus, primo tertioque angulo interiacet, amplum, modicè cauum, atque asperum; & per ipsum septimus, octauusque pedis motores musculi deferuntur; octauus verò ex asperitate, qua vniuersum hoc latus prædictum est, omne sui principium assumit. Tertium latus inter secundum, & tertium angulum consistit; per quod musculi suram efformantes feruntur, ac potissimum qui secundum os pollicis flectit, cuius principium ex isto pendet latere. Verum aduerte, membranam ex secunda linea educi, quæ spacium omne inter tibiâ fibulamque interstitum opplet, atque ambas deuincit, in secundam tibiæ lineam sese inferens, quæ triangularis & ipsa quodammodo est: Ac prima ipsius linea, siue angulus in anteriori sede consistit, eaque est quam communiter spinam vocamus. Secunda exteriorem, Tertia interiorem sedem occupat: ac tertia quidem obtusa est, ac propemodum teres; secunda paulò est acutior, ac tenuior. Tres huiusmodi lineæ tria etiam latera constituunt. Primum secunda & tertia circumscribitur, planum, & quadantenus sinuatum; ac per ipsum iidemmet musculi deferuntur, quos per primum fibulæ latus ferri retulimus. Secundum prima & tertia terminatur linea; egregiè incuruum, nec vllò tamen obiectum musculo. Tertium inter primam tertiamque lineam consistit; haud impensè cauum, & musculis suram efformantibus occupatum, eoque potissimum qui tertium os quatuor digitorum flectit, & illo quem pedis motorem quintum statuimus. Ad elatiorem præterea tertij huius lateris sedem aspera, & transuersim porrecta linea conspicitur, in quam musculus ille inferitur, qui latitans in poplite musculus nuncupatur.

Fibula secundum longitudinem figurata.

Tibia figurata.

De Patella, Cap. 29.

Ad anteriorem genu compagem os quoddam spectatur instar scuti rotundum, antèrius posteriùsque nonnihil planum, posteriore sui sede articulum spectante, læue, ac lubrica cartilagine incrustatum. Id in medio suæ longitudinis tubere prominet, in sinum, quem in medio duorum femoris capitum insculpi dicemus, inserto. Ad tuberis huius latera duæ impressiones occurrunt, dicta capita excipientes. Et quemadmodum externum caput interno maius esse retulimus, sic quoque intelligendum est, patellæ sinum ad grandius caput pertinentem

Patella sinuata figurata.

Anat. Val.

D 3 longè

longè profundior em esse, atque ampliorem. Patella hæc, anteriori sede, ac in lateri
 est, & foraminulis quibusdam ferè delitescens incisa: Humilio-
 ri autem sede apicem exigui processus instar adipiscitur, qui elatiorem tibiæ par-
 tem respicit; estque is perinde asper, & foraminibus insignitus, quò b musculorum
 crus extendentium tendinibus firmiter adhaereat, quibus vndequaque coheret, præ-
 terquam ea in sede, cui c cartilaginem obtendi diximus. Estque illud notatu di-
 gnum, patellam hanc fæmori, aut cruris ossibus, nequaquam conferi, vel alligari,
 sed vi tendinum, ac membranarum ex quibus educitur, prædictis ossibus arcè de-
 vinciri. Os is adultis impensè solidum est, ac durum, quemadmodum eo à tendi-
 nibus, & cartilaginibus, quibus inuoluitur, probe deterfo, perspicuū euadit; In in-
 fantibus autem vsque adeo tenerum occurrit, vt cartilaginis naturæ compos vi-
 deatur: Estque id sui muneris, ne femoris capita in priora luxari sinat; quod qui-
 lem eo deficiente sæpius accideret, potissimum cum genu flectimus, aut per ciuū
 aliquem siue scalas descēdimus: aut vbi cruribus innixi, & corpore in priora acto,
 vi aliquid molimur.

Patella quo-
modo femori
alligatur.

b li.ii.t.vi.f.
x.F.
c li.ii.t.xv.f.
1.123.

De Pedis Ossibus. Cap. 30.

Pedis ossa quor.

PES a in talum, calcem, os nauiculare, certuicem, pecten seu plantam, & digi-
 tos dirimitur, idque non minus in brutis, quibus is in digitos finditur, quàm in
 homine: quod quidem intelligi volumus, pedem in ipsis à tertio cruris articu-
 lo deorsum metientes: secus quam nonnulli factitarint, qui cum viderent ple-
 raque bruta nihil præter digitos humo figere, eam duntaxat partem pedis nomi-
 ne dignarunt: minimè aduertentes, sese hac dimetiendi ratione tres in quod-
 libet crure articulos constituere, eum alioqui duo tantum habeantur. Scire
 igitur oportet primum pedis b os græcis α'τρα' γ'αλον, latinis Talum vocari; quibus
 dam Balistæ nux eò quòd ipsi quadantenus assimilatur, appellatum est. In ela-
 tiorem istius ossis sedem, supra tibiaque, vt diximus, inseruntur; ideoque hu-
 iusmodi pars teres nonnihil, & lubrica cartilagine obducta est. Dein à lateri-
 bus paulo magis quàm antè, aut ponè tumescit. In eius enim medio, nonnihil
 versus internum latus, per omnem partis huiusce ductum à posterioribus in prio-
 ra, minimum altè depressus habetur riuulus, quartæ rotulæ parti quodammo-
 do similis. Pars hæc quatuor prædita est lateribus, quorum primum, & secun-
 dum angulos ipsius occupant, ipsamque secundum longitudinem comprehen-
 dunt; Tertium anteriùs, quartum posteriùs consistit; ita vt hoc tali os qua-
 dratum euadat, vnde latinorum nonnulli Quatrium ipsum appellarunt. Ex
 quatuor hisce lateribus internum, & externum leui cartilagine obducuntur:
 suntque leuiter reducta, licet minime pari vtrinque modo. Internum nanque
 latus minus cauum est, & fouea longè minor, quemadmodum etiam inferioris
 tibiæ appendicis processus minor est, & cartilagine pariter incrustatus. Ex-
 ternum impensius cauum visitur, & cartilago latior, ita vt interni lateris fibule
 processus insertioni congruam sedem adaptet, qui vt diximus, deorsum magis
 quàm tibiæ processus exporrigitur. Haud secus quoque internum tali latus aspe-
 ro sinu inculpatur, cui c ligamentum inseritur, quod ab interno processu
 latere produci, ipsumque ossi colligare diximus. Externum pariter latus, al-
 terum quoque sinum adipiscitur, qui d ligamentum excipit ab externo fibulæ
 processu, qui malleolus communiter dicitur, e ductum, & fibulam ossi, de quo
 agimus, colligans. Articuli huius ope pedem extendimus, atque reducimus. T.
 lo itidem ad infimam posterioris lateris partem asperitas adest, ligamenta qua-
 dam ex tibia producta excipiens, nec non alia in calcem inserta educens. Duos
 adhæc sinus latus hoc sibi vendicat, alterum introrsum, maiorem; alterum ex-
 trorsum minorem; qui e musculorum ima pedis subeuntium f tendines vehunt.
 Ab anteriori autem latere, g processus ceruicis instar oblongus educitur, in caput
 rotundum, & lubrica cartilagine incrustatum desinens, atque alto h nauicularis
 dicti ossis sinui sese inserens. Contextus huiusce opera, pedem in latera, & in
 orbem

a t.vi.f.x.

b t.i.ii.iii.Ω.
t.vi.f.x.F.

Talus.
Talus quomo-
do cruris ossi-
bus connecten-
tur.

Tali latera
quatuor.

Sinus.

Asperitas.

c lib.ii. t. xv.
fig. xvii. f.
d ead. g.

e lib.ii. t. xv.
1.2.3.

f ead. E.O.P.
gt.vi.f. x. N
h ead. inter
o & N.

orbem agi arbitror. Ac ceruix quidem superiori parte asperitatem obtinet, cuiusculis quibusdam insignitam, ex quibus pars ligamentorum educitur, quæ musculorum pedis digitos aduentium tendines comprehendunt. Inferior tali pars duplici sede calcis ossi articulatur, cui duntaxat incumbit; K posteriori scilicet regione, ubi calcem grandi tuberculo donari audies, amplum sinum subeunte, talo ad inferiorem partem exculptum; atque l anteriori, versus internum pedis latus, qua in parte calcis os longo sinu, & cartilagine obducto, insignitur, qui tuberculum in humiliori tali capitis sede consistens excipit, quod in nauicularis ossis sinum inferi diximus. In horum duum articulorum medio, & calx & talus exasperantur, sinusque quosdam profundos obtinent, ex quibus cartilaginea quædam ligamenta educuntur, eos inuicem validissime connectentia

Talus quemodo calcis articulus eius.

De Osse Calcis, & Nauiculari. Cap. 31.

SECUNDUM pedis os a Calcem efformat, omnium longè maximum, & prioris instar, durum. Ac pars quidem ipsius inferior, qua pedem b firmamus, teres ac latiuscula est, aspera & inæqualis, musculorum quorundam inde productorum occasione. Ad partis huius extremum posteriora versus insigne Tuberculum educitur, à cuius c anteriori sede d musculus enascitur, quem secundum quatuor digitorum os flectere dicemus; nec non e a musculose e carnis portio, quam quatuor in partes dirimi, & quatuor digitos pollicem versus adducere docebimus. Tuberculum id usum hunc præstat, ne talo incumbentes, prædictos musculos comprimamus. Superior huiusce ossis pars à posteriore tali ad posticam usque ipsius calcis regionem, teres quodammodo est, & in medio sinuata; exiguam obtinens asperitatem, tibiæ, ac tali ligamenta inseruntur. Sedes calcis postrema euidentius extrorsum, quam cruris ossa, porrigitur, quo quidem efficitur, vt tutius pedibus insistamus. Ad ipsius verò extremum, versus posteriora asperitates quædam occurrunt, & riuuli, quibus validissimus vniuersi corporis f tendo, suo loco docebimus, implantatur. Internum calcis latus, in medio euidenter cauum, ab extremis autem prominens conspicitur, idque processuum, qui ad ipsius extrema consistunt, occasione. Per huiusmodi sinum, tu t g musculorum pedis inferiora petentium tendines deferuntur, vnà cum vena, neruo, & arteria, iuxta posteriorem anterioris huiusce lateris processus partem reflexi; cuius interno lateri sinum insculpi diximus, tali tuberculum excipientem; ex posteriore autem lateris huius processu h musculum prodire dicemus, pollicem à reliquis digitis abducentem. Externum calcis latus nullo prorsus sinu donatur, imò asperum est, inæquale, atque ex carne, præterquam inferiore sede, ex qua i musculus educitur, quo paruus digitus à ceteris remouetur; nec non etiam anteriore, quæ leuis, & modicè caua est, tendinibus cædens per ipsam repentibus, K septimi octauique pedem mouentium musculorum. Ex anterioribus calcis partibus, que è regione pollicis consistit, apicem eum, processus modo edens, quo internum istius ossis latus profundius effici diximus, talo duntaxat, vt diximus, articulatur; Pars autè exterior, minimo digito situ respondens, anteriore sui facie læuis est, & lubrica cartilagine obducta, compressumque caput obtinet, ad latera quodammodo suspensum, in medio sinuatum, quod minimè in sinum, vt Vesalius prodidit, sed in quarti ossis pedis aleæ confimilis l caput, cartilagine pariter incrustatum inseritur, eo articulationis genere, quæ Arthrodia dicitur, Diarthrosis species. Tertium pedis os m Nauiculare à Scaphæ imagine appellatur, posterioriq; sede cauum, & longum sinum obtinet, tali caput vt diximus excipientem. Anterior ipsius regio lubrica cartilagine obducta, ternas facies, siue latera exhibet, tria tarso ossa, singula suum, excipientia, Latera huiusmodi planam vsque adeo superficiem obtinent, vt nullum in ipsis sinum, nullum possit Tuberculum animaduertere: reliquum verò versus internum pedis latus, grandius, insigniusque prominens visitur, quod os cui confertur, duobus quoque alijs tarso ossibus amplius, atq; profundius existat. Superior istius ossis regio gibba est, & rotulæ nonnihil similis, sed quadantenus aspera, exq; huiusmodi

Ima calcis pars.

Tuberculum.

Tuberculusus.

Internum calcis latus.

Externum.

Anterior calcis pars.

Nauiforme os.

Anterior ipsius pars.

Superior.

i lib. ii. t. x. ii. iii. d.

K t. vi. fi. z. O.

lead. A.

a tab. ii. iii. a. t. vi. fi. x. Δ. b t. vi. fi. xx.

c ead T.

d li. ii. t. xiiii. O.

e ea. 14. t. xv. fi. i. N.

f li. ii. t. xiiii.

g li. ii. t. xiiii. 47.

h li. ii. ta. xvi. X.

i li. ii. t. ii. II. t. xiiii. V.

K lib. ii. ta. vi. 47.

l t. vi. fi. x. A. 4.

m ead. E.

n ead. inter O. & O.

ocad. 1. 2. 3.

vi. fi.

xv. fi.

0.

xv.

P.

N.

F.

Inter pedis, & manus ossa nulla est similitudo.

huiusmodi asperitate ligamenta prodeunt, os id nauiforme, talo & tarfi ossibus colligentia. Inferior sedes leuiter sinuata occurrit, pedis adaugens cauitatem, estque hæc superior, quò ligamenta hinc validiora educantur. Hæc quoque sedes versus internum sui latus sinum insuper adipiscitur, per quem sexti pedis musculi tendo reflexus prorepat. Terna hæc calcis ossa, nec sibi inuicem, nec brachialis ossibus vlla ex parte correspondent.

p. li. ii. t. iii. v.

De Tarso. Cap. 32.

Tarsus quot ossibus constet.

Tarsus a brachiali quodammodo similis est, etsi ex quaternis duntaxat ossibus constituitur, quorum tria proprijs destituta nominibus, nauiformi vti diximus articulantur. Quartum alee non prorsus absimile, scena obtinet latera; Primum anterius, quod duobus pedis ossibus committi diximus. Tertium interius, quod eiusdem tarfi ossi sibi proximo coarctatur; Quartum externo pedis lateri correspondet, obscure adeo, planum, vt lateris nomen nequaquam ferè mereatur. Quintum sursum vergit, nulli præterea ossi confertum; Sextum inferiora spectat, nulli quoque ossi adiunctum, estque cæterorum omnium maximè inæquale. In hoc latere longus consistit sinus, septimi pedem mouentis musculi tendinem transmittens; nec non etiam Tuberculum, cuius ope terræ firmatur. Verum quia nonnulla istius ossis latera, vsque adeo angusta & inæqualia sunt, vt tesseræ latera non nisi obscure referant, imo verò grandinosa videantur, Os grandinosum Arabes vocarunt. Alij πολύμορφον, vt Cuneiforme à multiplici forma nuncuparunt. Os id, vt diximus, calci compingitur, soloque innititur; reliqua tria, & Nauiforme terram minimè attingunt, sed ex hac parte profundum sinum efformant. Hæc tarfi ossa, non minus quam brachialis, figura, magnitudine, ac situ inter se variant. Quod enim tesseram refert, & primum, quod internum pedis latus occupat, ijs, quæ in medio habentur, magnitudine præstant; & tesseræ consimile grandius primo est; & quemadmodum illud, versus calcem insigniter porrigitur, sic primum antrorsum magis eminet, quam quæ mediam obtinent sedem. Tertium os, quod tesseram referenti assidet, secundo maius est, & antrorsum magis porrectum; ambo tamen simul iuncta, cunei figuram præ se ferunt, superius namque lata, inferius angusta occurrunt. Tertium, priuatim inferius magis coarctatur, antrorsum magis productum, & secundo demissius quod inter primum ac tertium delitescit; at que in inferiorem tertij huius apicem quinti pedem mouentis musculi tendo inferitur. Ossia hæc tamen omnia, simul inæta figuram superius quodammodo tere-tem, inferius concavam, vt in pede conspicitur, efformant. Tria huiusmodi ossa, iuxta posteriorem sedem nauiformi coherentem, lubrica inuicem cartilagine committuntur; reliquis in partibus, mutuò nonnihil distant, & cartilagineis quibusdam ligamentis copulantur.

a. vi. fi. x. 1. 2. 3. 4.

Reliqua tria ossa.

b. ead. x. c. lib. ii. ta. xv. fi. i. xv.

Trium tarfi ossium discrimen.

d. ead. D. E.

De Pectine, seu planta pedis. Cap. 33.

Planta pedis ossa quot.

Pedis Pecten, propriè loquendo, superior pedis regio, Tarsum inter, ac digitos, appellatur, Plantæ verò nomine, subiecta sedes, pectini respōdens, intelligitur. Ipse tamen duas hæc partes nullo discrimine, nunc Plantam, nunc Pectē vocabo, cum vnū idemque sint, sitque apud cæteros Anatomes professores ita in more positum. Planta hæc pedis manus postbrachiali consimilis existit, præterquam quod quinque ossibus prædita est, quæ omnia tarfi ossibus seriatim committuntur, leuibus quibusdam capitulis, adeoque obscure prominētibus, vt nō immerito planis ea superficiebus coarctari dixeris. Ex his, quod pollicē sustinet primo tarfi ossi confertur; secundum indicem fulciens, secundo; Tertium medio præpositum tertio committitur; postrema duo tesseram referenti attexuntur, perinde atque octauo brachialis ossi, duo postbrachialis ossa paruum mediumque digitū sustinentia coarticulari retulimus. Et quemadmodum inter articulū ossis, quo paruus digitus innititur, & brachialis, ossiculum sesamo semini cōsimile haberi prodidimus, haud fecus

a. vi. fi. x. 1. 2. 3. 4. 5.

Ipforum ad Tarsum conexus.

b tab. vi. fi. x.
X^u.

secus quoque in pede alterum conspicitur, inter quinti ossis pedij, & quarti ossis Tarfi articulum consistens. Vtque tarfi ossa, alia alijs antrosum magis processu proxima, sic quoque ex pectinis ossibus, aliud altero magis in posteriora porrigitur. Omnia tamen hac in parte crassa existunt, capitibus quibusdam ferè triangularibus prædita, quorum medio ossa inuicem à lateribus quodammodo læuibus, ac planis committuntur, eo articulationis genere, quæ Arthrodia dicitur Synarthrosis species. Cæterum, donec digitis committantur, sensim angustiora redduntur, inferius acuta, superius verò rotunda; atque inter vnum alterumque os spatium interiacet, quo d musculosæ illius substantiæ portio reponitur, quam primos digitorum articulos flectere docebimus. Quà verò digitis copulantur, postbrachialis ossibus omnino assimilantur, suamque obtinent appendicem in teres caput deficientem, à superis ad infera non nihil magis, quam ab internis ad externa exporrectum, quod sinum primi digitorum ossis, vnumquodque suū subingreditur. Verum quod pollicem sustinet posterius in infima sui sede, quæ tarso committitur, non quidem processum, vt Vesalius asserit, sed exiguum obtinet fossiculum, cui septimus pedis motor musculus inseritur. Os verò cui paruus inicitur digitus, vbi eidem tarso connectitur g processum educit, in externum pedis latus porrectum, cui h octauum pedem mouentis musculi tendo implantatur,

e ead. v. v.
d lib. ii. t. xv.
fi. i. l.

e t. vi. fi. x. r.
f li. ii. t. xv. fi.
i. xv.
g t. vi. fi. x. p.
h lib. ii. t. xv.
fi. i. a.

Spatium inter pectinis ossa. Digitorum ossis quomodo articulentur. Os pollicem sustinens posterius in infima sede processum non habet.

De Pedum digitis. Cap. 34.

a ta. vi. fi. x. a
z.
b ead. x.
c ead. l.

PECTINEM siue Plantam pedis, digiti subsequuntur, a singuli, vt manus quoque digiti, externis ossibus constructi, præter pollicem, quem b bina duntaxat explent. Quorum prius, primum pectinis os constituit, confertque vt facilius pedem figamus, non parum quoque ad id conferentibus ossiculis c sesami semen referentibus, quæ in priore digiti articulo consistunt, vt de his priuatim agentes diximus. In reliquis ossa huiusmodi eandem omninò cum manus digitis figuram sortiuntur, ideoque illud duntaxat de his, sermone adijciam, vtriusque pedis ossa, vno pauciora quam manus haberi. Manus enim septem & viginti efformatur ossibus; præter sesamina; octo scilicet brachialis, quatuor postbrachialis, & quindecim digitorum. In pede sex & viginti habentur, Calx nimirum, Talus, Nauiforme, quatuor Tarfi, quinque Pedij, quatuordecim digitorum. Atque hæc ad ossium historiam satis superque. Superest modo vnguium, & cartilaginum tractatio.

Singuli digiti quoniam ossibus constant.

De Unguibus. Cap. 35.

a t. vii. fi. xiiii.

VNGUES a vsque adeo noti omnibus sunt, vt de his mihi longo sermone agere, non sit opus. Illud intellexisse sufficiat, eos ex ossium, ligamentorum, tendinū, carnis, & cutis concretione gigni; & superiori tertij digitorum ossis radici, validissimo ligamento adhærere; cute foris obtendi, intus verò carni vsquequaque affigi; sensu omni destitutos esse; & pilorum instar, perpetuò à radice incrementum suscipere. Quod quidem euidēs argumentum est, eos peculiari vena nequaquam enutrirī, vt nonnulli existimarunt. Vngues digitis pro fulcro sunt, quò melius quiduis possint comprehendere.

Vngues ex quibus extrahuntur.

Vnguū vsus.

De Palpebrarum Cartilaginibus. Cap. 36.

a t. vii. fi. xvi.

VTRIUSQUE oculi Palpebræ tam inferior quam superior, a cartilaginē obtinet, longam, tenuem, ac teneram, ambarum oras succingentem. Atque ab ea pili Cilia vocati enascuntur, vti sanè oportuit, quò erecti seriatimque dispositi confisterent, remorum in triremi ritu, vnde hæc cartilagine græci Tapov's vocarunt.

Oculi cartilagine vsus.

De Aurium Cartilagine. Cap. 37.

a lib. ii. t. i. r.
b t. iii. fi. i. o.

VRIS a cartilago tenera est ac tenuis; semper tamen eo magis durefcit, quò propius cranio accedit, vnde producit, ducto principio ex foraminis b auris orbiculo, qui in temporum osse cōspicitur; ideoque ossis huius orbiculus toto ambitu subasper occurrit. Auris autem munus est, aerem colligere, efficereque vt in ingressu

Auris munus.

ressu strepitum edat maiorem, vti perspicuo visitur, cum impetuosior quispiam
venus ora nobis percutit; maximum nanque intra aures sonitum excitat, per eas
veluti per Cochleam ingrediens.

De Nasi Cartilaginibus.

Cap. 38.

Prima & secū
da nasi carti-
lago.
Tertia.

Quinta.

Naso quinque adsunt cartilagines, quarum ^a duæ priores, ab inferiori nasi of-
fium sede prodeunt, & deorsum porrectæ, sensim ac sensim teneriores eua-
dunt, ac veluti in cartilagineum ligamentum terminantur, anteriorem omnem
nasi regionem, ab imis ossibus ad ipsorum vsque apicem, constituentes. Ab octa-
vi etiam capitis ossis processu, quo nasum interfecari tradidimus, altera enascitur
cartilago, instar ligamenti mollis, quæ antrorsum procedens, interna sede, antero-
riorum duarum prædictarum cartilaginum regioni, secundum ipsarum longitudinem
adnectitur. Cartilago hæc nasum ab ossibus deorsum interfecat, & duo ea consti-
tuit foramina. adeo se introrsum exporrigenens, vt ossi, quod nasi concavum palato
respondens, dirimit, adiungatur. Præter hæc cartilagines, aliæ insuper ^b duæ in
naso habentur, prioribus multo molliores nervosioresque, quarum vtraque prin-
cipium foraminis nasi à suo latere constituit. Cartilagines hæc interna sede supra
commemoratis colligantur, & solæ motu pollent, eundem alijs impertientes. Ha-
rum cartilaginum latiores, mollioresque partes, ad nasi latera sedem obtinent; na-
si Alæ Anatomes professoribus dictæ, quod inter respirandum referentur, occlu-
danturque duarum alarum instar.

a li. ii. t. iii. K

b ead. r.

De Laryngis Cartilaginibus.

Cap. 39.

Prima laryn-
gis cartilago.

Guttur curva
gis in virisquæ
mulieribus cõ-
spicuum.

Secunda carti-
lago gutturis.

Larinx ^a prius illud foramen est, ex duobus, quæ in faucibus occurrunt; per quæ
in pulmones aer defertur, ex tribus constans cartilaginibus; quarum ^b prima an-
teriorem ipsius sedem occupat, eum gulæ nodum efformans, quem communiter
guttur appellamus; estque cæterarum longè maxima, foris quidem ^c gibba, intus
verò ^d fima, rotulæ, aut scuti veteris instar, vnde latinis scutiformis, idest scuto si-
milis dicta est; & superius, quam inferius longè amplior existit. Et quamvis extror-
sum magis in viris quàm in mulieribus prominere videatur, glandularum quarum-
dam occasione, quas hæc ad cartilaginis huiusce latera sortiuntur, quibus teres col-
lum redditur, & guttur occultatur; æquè in his tamen atque in illis extrorsum por-
rigitur; licet minor alioqui mulieribus, larynx vniuersa, quàm viris obtigerit. Por-
rò in vtriusque cartilago hæc bipartita conspicitur, vt liquido ^e linea demonstrat,
eam ab imo ad summum interfecans, quæ indiffecta etiam cartilagine, superposi-
tis ipsi ligamentis probè deterfis, obuia occurrat. Iure itaque magis, geminæ carti-
lagines, quàm vnica essent dicendæ, quoniam tamen cæteri vniam fecerunt, eam
forsam iam in homine copulatam spectantes, ipsi quoque vniam nūcupabimus.
Quæ tam supra, quàm infera sede, binos educit processus, vtrinque singulos; quo-
rum ^f superiores longius porrecti, ^g inferioribus ossis hyoidis lateribus, ^h nervosofo-
rum quorundam ligamentorum ope obstringuntur; inferiores ⁱ posteriori ^k late-
rum secundæ cartilaginis parti alligantur. Secunda hæc cartilago, minor est pri-
ma, & maior tertia, totaque propemodum ad ^l posteriorem laryngis sedem, iuxta
æsofophagum reponitur; & quidquid primæ ad absolutam scuti veteris figuram ef-
fingendam deest, superioris, posteriorique sede abundè supplet; insigni vtrinque
educto processu ^m in cuius vtriusque extremo sinus insculpitur, in quem inferio-
res primæ processus excipiuntur. Inferiore verò sede integrum circulum edit, cui-
us anterior pars in faucibus conspicitur sub radicem primæ cartilaginis. Secūda
hæc cartilago intrinsecus ⁿ læuior est; posteriore autem sede stomachum spectan-
te, longam sibi ^o lineam vendicat, dorfi modo secundum ipsius longitudinem ex-
porrectâ cuius medio ^p sinus duo in hac cartilagine consistentes dirimuntur, ex quibus
duos ^q musculos in tertiâ cõsertos educi trademus. Elatior pars posterioris la-
teris huiusce cartilaginis, in duo longa ^r tubercula vtrinque vnū desinit, quorū in-
teruētū tertiæ cartilagini, vti docebimus, adnectitur. ^s Humilior secundæ cartilagi-
nis pars, vbi laryngis posteriora cõstituit, subtenuis occurrit, deorsumque magis
quàm aliarum vlla, cõtendit; ob id scilicet, vt inde muscoli educerentur, quos per
omnem

a t. vii. fi. i. ii.
b t. vii. fi. iii.
iii. V.
c t. vii. fi. v.
d t. vii. fi. iii.

e ta. vii. fi. ii.
iii. G H.

f ta. vii. fi. iii.
iii. v. A B.
g ta. v. fi. vii.
E F.
h lib. ii. t. xvi.
fi. ii. iii.
i ta. vii. fi. iii.
iii. v. c. d.
K t. vii. fi. viii.
E F.

l ta. vi. fi. vii.
viii.
m t. vii. fi. vi.
vii. K.

n t. vii. fi. vi. I
o t. vii. fi. vii.
L M.

q ead. N O.
q li. ii. ta. xvi.
fi. vi. p.
r ta. vii. fi. vi.
vii. P Q.
s t. vii. fi. vi.
vii. viii. L.
t lib. ii. t. xvi.
fi. vi. P.

omnem secundam cartilaginis ductum declines expandi, atque in tertiam ineri dicemus. Huic cartilagini veteres nullum nomen indiderunt; propterea eam nonnulli innominatam appellarunt. Vesalio anularis dicta est, quod anulum quodammodo referat, quem sagittarij Turcæ gestant in dextræ manus pollice. Tertiam laryngis^u cartilaginem græci ἀρύττανον, hoc est gutturnium, sive phialam appellant, quia cum integra est, & membrana asperam arteriam intus succingente, obducta, gutturnij ori quo aqua manibus effunditur, per quàm similis existit. Hæc, etsi, re vera, duabus constituitur^x cartilaginibus, dictorum ligamentorum, & laryngem succingentis membranæ beneficio laxissimè inuicem colligatis, quia tamen commemoratis membranis obtecta, vnica videtur, cumq; maxima Anatomicorum pars, ipsam minime diuidant, ego vnica perpetuò nūcupabo; illud tamen admonens, duas eam in partes dirimi, & in vtralibet earum partem y profundum spectari finem, z secundæ cartilaginis tubercula suscipientem; Ita vt vniuersa hæc cartilago non minus ad internum, quam ad externum laryngis latus, cæteris omnibus longè facilius moueri possit. Vtraque pariter huiusce cartilaginis pars, infernè quam superne longè amplior occurrit; pars vero ipsius anterior, in longum desinit^a processum, laryngis interiora subeuntem. Superius Apices sensim, ac sensim mutuò^b dehiscunt, prout magis à principio distant; ac dein in posteriora tendentes, & tenuiores, mollioresq; redditi, atq; adipe obliniti, mutuò rursus vniuntur (^c vacuo in medio relicto) superiores vnus, & alterius partes, & sedem efformant^d vasis os, quo aquam manibus affundimus, æmulantem. Cartilago hæc vsque adeo mollis flexilisq; inibi est, vt vomentibus antrosum reflectatur; ac laryngem adeo exquisitè integit, ut nullo profus modo, vel tantillum quid in pulmones illabi queat. Tribus hisce cartilaginibus, alia^e mollis accedit, quæ, substantia per quàm similis est elatiori tertiæ cartilaginis sedi, cui committitur, apprimè congruum efficiens operculum. Cartilago hæc iuxta elatiorem internamq; primæ cartilaginis partem, f ampla & antrosum curuata basi enascitur, ac introsum procedens, in apicem g veluti triangularem desinit, qui stomachi regionem versus, exporrigitur; superiore autem parte palatum respiciente, non nihil prominens & tenera est; inferiore, quæ laryngem obtegit, firma est, & multò quàm superius durior. Ipsius apex, stomachum respiciens, insigniter mollis occurrit, membranaque adeo crassa obducitur, vt ligamentum uideatur. Quæ primæ cartilagini, sedes committitur, multa quoq; adipe referta est, & longè mollior quàm in medio. Huiusmodi cartilago Επιγλωττις græcè dicta est, quasi supra linguam dicas: non quòd ipsius summitas linguæ, sed h quod rimæ superincumbat, quam duo tertiæ cartilaginis i processus constituunt, tibiæ linguæ similem. Reliquæ faucium cartilagine ad pulmones vsque occurrent kes C. literæ figuram exprimunt. Quod ideo effectum est, ne posterior asperæ arteriæ pars, cui esophagus adheret, deglutitionem impediret; suntque omnes eò molliores, quòd propius pulmone accedunt. Hec ea sunt omnia, quæ ad cartilaginum ossiumque historiam pertinent. Appendicibus ergo & cartilaginibus prolixitatis vitandæ gratia dimissis, nec non etiam ossiculis lesamo semini similibus, quæ octo & quadraginta ad summum in manibus, totidemque in pedibus in quibusdam habentur; ossa omnia, prout in humanis corporibus communiter visuntur, alia supputatione, ducenta vigintiquatuor, alia vero ducenta & quindecim consurgunt; Quorum octo caput obtinet, aures sex; maxilla superior duodecim; duo inferior; os hyodis vndecim; quatuor & viginti dorsum; sacrum os sex, & nonnunquam quinque; quatuor Coccyx; Costæ viginti quatuor habentur; Pectoris ossis, tria sunt; alia vero supputatione septem: scapulæ duæ; duæ clauiculæ; sed brachiorum; octo brachialis vtriusque; quatuor postbrachialis; singulorum digitorum trita. Coxendicis duo sunt ossa; alia supputatione sena, femorum duo; quatuor crurum; vnum vtriusque genu; vnus in vtroque pede talus; vnum naviculare; quaterna tarsum constituunt; quina pedium; terna digitorum quemlibet, præter pollicem, cui bina duntaxat obtigerunt.

Tertia Cartilago ex duabus constat.

Laryngis operculum.

Gula Cartilagine.

Ossium numerus.

u t. vii. fi. ix. x. xi.

x cad. R. S.

y ta. vij. fi. x. xi. xv.

z ta. vii. fi. vii. viii. PQ.

a t. vij. fi. ix.

x y.

b ta. vii. fi. x. xi. Z.

c ta. vii. fi. ix. x. xi. T.

d lib. ii. t. xv. fi. ix. x. xi. L.

e ta. vii. fi. xii. xiii. lib. ii. ta. xvi. fi. iiii. v.

vi. xi. L.

f cad. a.

g cad. b.

h lib. ii. t. xvi. fi. xi. c. fi. xii. xiii. d.

i ta. vij. fi. ix. x. T. T.

k t. vii. fi. xiii. xiiii.

l lib. ii. t. xvi. fi. xi. c. fi. xii. xiii. d.

m ta. vij. fi. ix. x. T. T.

n t. vii. fi. xiii. xiiii.

o ta. vii. fi. ix. x. T. T.

p t. vii. fi. xiii. xiiii.

q ta. vii. fi. ix. x. T. T.

r t. vii. fi. xiii. xiiii.

CHARA-

CHARACTERVM, QVI TRIBVS

PRIMIS OSSIVM TABVLIS

ADHIBENTVR, INDEX.

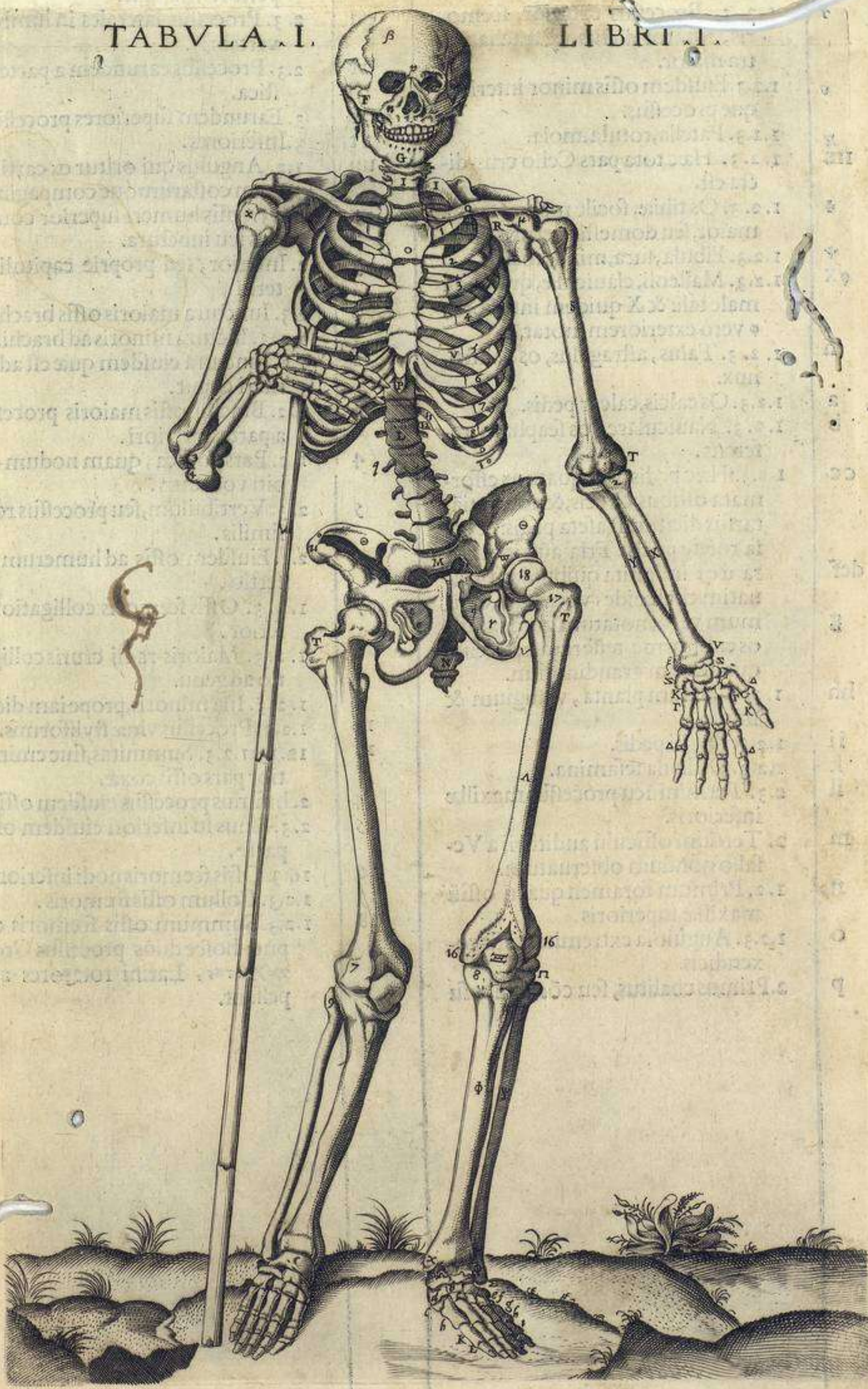
T R I B V S hisce figuris ijdem fere inscribuntur characteres; quanquam si quis illarum alicui tantummodo peculiaris fuerit, ex numero prompte obseruabitur, quem singulis modo characteribus subiiciam in Indice, quo potissimum institui ossium nomina simpliciter ascribere, eaque Latina & a probatis auctoribus haecenus magis vsurpata. Ceterum hic monitum volo Lectorem, primam figuram plurimum ab illa Vesalij differre, ut quae vitio non careat; quod facile animaduertet, quisquis partes in quibus ab eo dissentio, cum nativis contulerit.

- A 2. 3. Sutura coronalis, arcualis, futura puppis.
- B 2. 3. Graecorum maiusculum V referens: lambdoides, sutura prorae.
- C 3. Sutura sagittalis, instar veru aut virgae per longitudinem capitis repens.
- D 2. 3. Suturae squamosae, temporales, mendosae.
- a 2. 3. Hoc os vna cum suo coniuge verticis ossa uocantur: sunt quibus vtraque syncipitis ossa nuncupantur: item paria & arcualia.
- c 1. 2. 3. Os frontis: inuerecundum, os puppis.
- y 2. 3. Occipitis os, lamde os, os memoriae: quibusdam etiam os basilare.
- * q: 2. Officula auditorij.
- o 2. 3. Os temporis, lapidosum, squamosum.
- z 2. Processus eiusdem ossis styli acufve imaginem referens, styliformis, calcar capitis.
- E 2. 3. Processus mamillaris.
- h 1. 2. 3. Processus laterales ossis cuneiformis.
- o 2. Pars ossis temporis, squamosa dicta.
- o 2. Processus ossis cuneiformis; verspertilionum alis assimilati.
- F 1. 2. 3. Hic processus, quiq; ei cohaeret, dicitur os iugale, os paris, ansa capitis. vndecim ossa maxillae superioris priuatis carent nominib. & qa ea particulariter exprimeamus tabula quarta, hic aliud nihil dicemus, nisi quod in inferiore, notata G, sicut in superiore pari-

- ter, dentes sunt quatuor incisores, duo canini, & decem maxillares.
- H 2. Os Hyoides, os gutturis, os linguae, os morsus Adami. Auicennae cap. de gutture, os Alphaic: habes quatuor latera (obseruandum) duo superius, duo inferius.
- IK L. M. N. His characteribus in tribus fere figuris conspicuis tota spina notatur, quae carinae similis ex multis vertebris exstructa est, ab I. ad K. collum, ceruix. Atlas. a K. ad L. vertebrae thoracis, dorsi, pectoris, interscupulij ab L. ad M. lumborum vel renum vertebrae. ab M. ad N. os sacrum, latum. Os vero coccyx vel caudae os N. inscribitur.
- O 1. 2. 3. Sternon, os pectoris, asser, scutum cordis.
- P 1. 2. 3. Cartilago ensiformis, malum punicum, scutum stomachi.
- A 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 1. 2. 3. costae, quarum superiores septem legitima vocantur, reliquae spuriae.
- Q 1. 2. 3. Clauiculae, iugula, furculae.
- R 1. 2. 3. Scapulae, scoptulum opertum, spatula.
- a 1. 2. 3. Processus scapulae superior, quem summum humerum fere vocamus, aliqui rostrum porcinum: eiusdem processus.
- μ 1. 2. 3. Inferior anchorae similis nota. μ.
- S 1. 2. 3. Humerus, os brachij.
- TVX 1. 2. 3. Cubitus, vlna, focile maius. Minus seu radius.
- Y 2. Processum hunc Latini gibberum vocant.
- ξ 1. 2. 3. Processus eiusdem ossis styli-formis dictus.
- ZZ 1. 2. 3. Brachiale, carpus, raseta.
- Γ 1. 2. 3. Postbrachiale mutis palma, pecten manus.
- ΔΔ 1. 2. 3. Digi, quorum primus dicitur pollex & pmanus: secundus index: tertius infamis, verpus, quartus annularis, medicus, cordis: quintus minimus, auricularis.
- Θθ 1. 2. 3. Os ilium seu lumbare.
- π 1. 2. 3. Coxendicis os & coxae.
- ρ 1. 2. 3. Pectinis & pubis os.
- σ 1. 2. 3. Cartilago quae pectinis ossa committit.

TABVLA I.

LIBRI I.

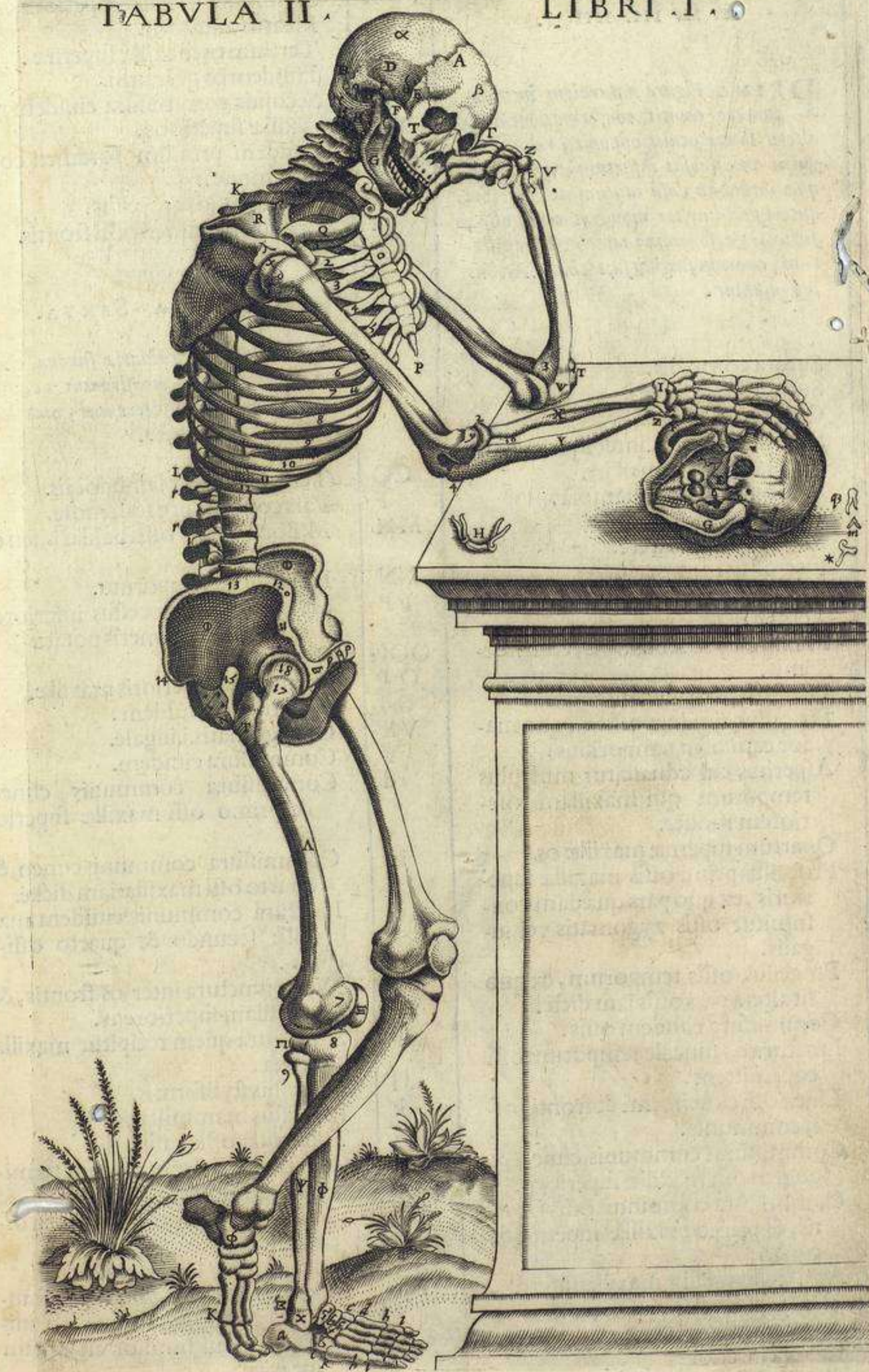

Explicatio Figur. Lib. I.

1	1. 2. 3. Os fœmoris: anchæ os.	qq	perioris maxilla.
2	1. 2. 3. Processus exterior fœmoris, rotator dictus, & trachametra maior.	rr	2. 3. Processus laterales in lumborū vertebris.
v	1. 2. 3. Eiusdem ossis minor interiorque processus.	ss	2. 3. Processus earundem a parte postica.
z	1. 2. 3. Patella, rotula, mola.	tt	3. Earundem superiores processus.
πΣ	1. 2. 3. Hæc tota pars Celso crus dicta est.	uu	3. Inferiores.
φ	1. 2. 3. Os tibiæ, focile maius, canna maior, seu domestica cruris.	x	1. 2. Angulus qui oritur ex cartilagine costarumque compagine.
φ	1. 2. 3. Fibula, sura, minus focile.	y	1. 2. 3. Ossis humeri superior connexus seu iunctura.
φX	1. 2. 3. Malleoli, claviculæ, quibusdā male tali: & X quidem interiorē, φ verò exteriorē, notat.	z	2. Inferior, sed proprie capituli externi.
η	1. 2. 3. Talus, astragalus, os balistæ, nux.	1	2. 3. Iunctura maioris ossis brachij.
a	1. 2. 3. Os calcis, calcar pedis.	2	1. 2. 3. Iunctura minoris ad brachiale.
b	1. 2. 3. Naviculare, os scapham referens.	3	1. 2. Iunctura eiusdem quæ est ad humeri caput.
cc	1. 2. 3. Hæc pedis pars quatuor efformata ossibus Græcis, & nobis etiã, tarsus dicitur. Raseta pedis: & ossa rosete pedis. Tria aut̄ interiora def insignita quibusdam priuatim chalcoides vocantur, extremum vero, notatum g vocamus oscubiforme tesseram referens, quadratum grandinosum.	4	1. 2. Brachij ossis maioris processus a parte anteriori.
def		5	1. 2. Pars postica, quam nodum cubiti vocamus.
g		6	2. 3. Vertibulum, seu processus rotæ similis.
hh	1. 2. 3. Pedum planta, vestigium & solum.	7	2. 3. Eiusdem ossis ad humerum insertio.
ii	1. 2. 3. Digni pedis.	8	1. 2. 3. Ossis fœmoris colligatio inferior.
k	1. 2. 3. Ossicula sesamina.	9	1. 2. 3. Maioris radij cruris colligatio ad genu.
ll	2. 3. Termini seu processus maxillæ inferioris.	10	1. 2. 3. Illa minoris, prope iam dictã.
m	2. Tertium ossiculū auditorij a Vesalio nondum obseruatum.	11	1. 2. 3. Processus vlnæ styloformis.
n	1. 2. Primum foramen quarti ossiū maxillæ superioris.	12	1. 2. 3. 1. 2. 3. Summitas, siue eminentior pars ossis coxæ.
o	1. 2. 3. Angulosa extremitas ossis coxendicis.	14	2. Infimus processus eiusdem ossis.
p	2. Primus coalitus, seu cõmissura superioris maxillæ.	15	2. 3. Sinus iu inferiori eiusdem ossis parte.
		16	16. 3. Ossis fœmoris nodi inferiores.
		17	1. 2. 3. Collum ossis fœmoris.
		18	1. 2. 3. Summum ossis fœmoris caput: hosce duos processus Græci τρὸχάντας, Latini rotatores appellant.

TABVLA II.

LIBRI I.

Explicatio Figū. Lib. I.

TABVLA IIII. FIGVRAE

1. II. III. IIII. V.

P R I M A *Figura naturalem inculpa-
tamque capitis conformationem ab
altero latere oculis opponit; reliquæ fi-
guras monstrosas insuetasque ostendunt,
quæ interdum casu inveniuntur. Prima
autem peculiariter monstrat certa ossa,
suturas & foramina capitis & maxilla-
rum, quorum singula suis characteribus
insigniuntur.*

AB	Sutura coronalis.
CD	Sutura lambdoides.
E	Obelæa vel sagittalis.
GC	Spatium quod est inter squamosam & lambdoidem.
AFG	H. Commissura squamosa.
I	Os coronale.
K	Idem ex altero latere.
L	Os frontis.
M	Os basilare seu occipitij.
N	Temporis os.
O	Maximus processus ossis, cuneiformis.
QQQ	Primum os maxillæ superioris.
*	Processus eiusdem ossis, ex quo ma- ior cavitatis in temporibus.
RRR	Asperitas cui adnascitur musculus temporum qui maxillam infe- riorem mouet.
SS	Quartum supernæ maxillæ os.
V	Processus primi ossis maxillæ supe- rioris, ex quo pars quædam con- stituitur ossis zygomatici vel iu- galis.
X	Processus ossis temporum, ex quo fit altera pars ossis iam dicti.
Z	Commissura eiusdem ossis.
aa	Iunctura os cuneale temporum ossi committens.
b	Linea ossi cuneiformi & frontis os- si communis.
c	Commissura communis cuneo & quarto ossi maxillæ superioris.
g	Commissura communis ossis fron- tis, & primo maxillæ supernæ & cuneo.
h	Amplius processus maxillæ infernæ, & sedes in quam inferitur.
k	Mamillaris processus.
l	Maxilla inferior.
m	Hoc in loco conueniunt termini sutarum, quibus maxilla su-

n	perior ab osse frontis distingui- tur.
o	Secundum maxillæ superioris os.
p	Meatus auditorij.
q	Tertium os maxillæ supernæ.
rr	Eiusdem os quintum.
s	Secunda commissura eiusdem ma- xillæ superioris.
f	Eiusdem primum foramen com- mune.
t	Acutus ipsius processus.
	Primum foramen ossis frontis.

FIGVRA SEXTA.

F I G V R A *hac caluariæ fundus, eiusq;
infimæ sedes demonstrantur. ut autem
melius omnia perspicerentur, maxillam
inferiorem amouimus.*

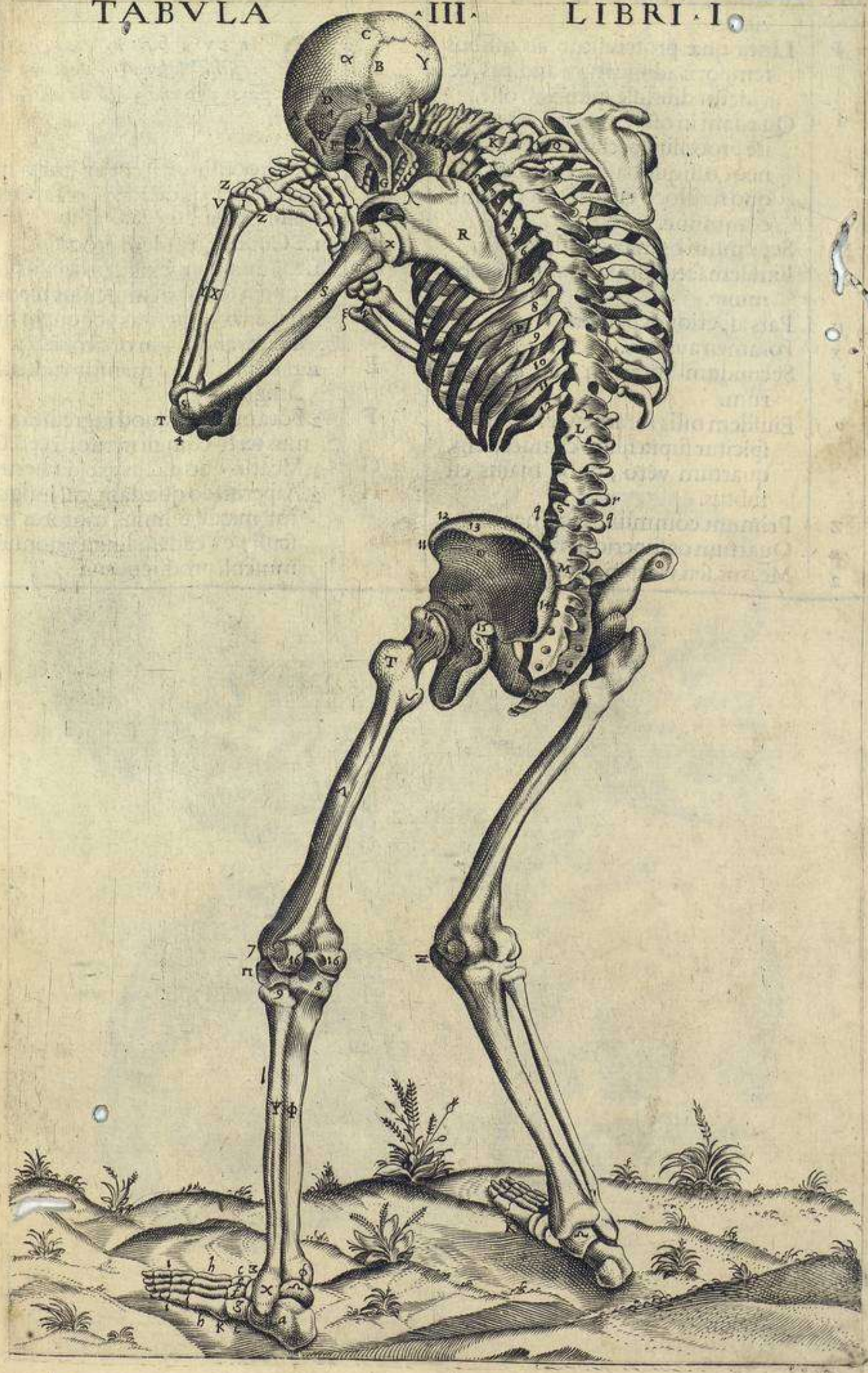
CC	Termini futuræ lambdoidis.
F	Pars commissuræ squamosæ.
MM	M. Bona portio ossis basilaris, seu oc- cipitij.
NN	Pars ossium temporum.
PP	2.3.4.5. Cunei processus inferiores, quatuor his numeris notati.
OOO	Oscunci.
QR	Primum os superioris maxillæ.
SA	Quartum os eiusdem.
VX	Os zygomatici. i. iugale.
Y	Commissura eiusdem.
d	Commissura communis cuneo & primo ossi maxillæ superio- ris.
e	Commissura communis cuneo, & quarto ossi maxillæ iam dictæ.
f	Iunctura communis eiusdem ma- xillæ secundo & quarto ossi- bus.
g	Media iunctura inter os frontis, & maxillam superiorem.
h	Sinus intra quem recipitur maxilla infera.
i	Processus styliformis.
k	Processus mamillaris.
l	Tubercula ossis basilaris.
mnn	Omnes istæ literæ ostendunt termi- nos commissuræ lambdoidis & circa m, est quintum foramen os- sis baseos.
nn	Linea iungens lambdoidem.
op	Linea incipiens à iam dicta scan- dens per tempora, quæ ab ini- tio diuisioni similior est, quam linea.
qq	Pars commissuræ cuneo ambientis, quæ ipsi cum sex ossibus maxillæ

supe-

TABVLA

III.

LIBRI I.

TABVLA

superioris communis est.
 III Secundum pars ossium maxillæ superioris.
 r Linea quæ protenditur ab ossibus temporū ad meatum auditus, & videtur diuissse ipsum ab osse.
 f Quædam in osse temporis asperitas, itē processus spectans lineam cuneo, ossi que basilari communē, quo ferè loco est tertium foramen commune.
 M Septimum os maxillæ superioris. Eiusdem secundum foramen commune.
 v Pars asperior os basilaris.
 x Foramen auditus.
 y Secundum foramen ossis temporum.
 u Eiusdem ossis foramen tertium, conspicitur supra hunc characterem, quartum verò, quod maius est subtus.
 z Primum commune foramen.
 a Quartum os superioris maxillæ.
 2 Meatus, seu via spinalis medullæ.

FIGVRA VII. VIII.

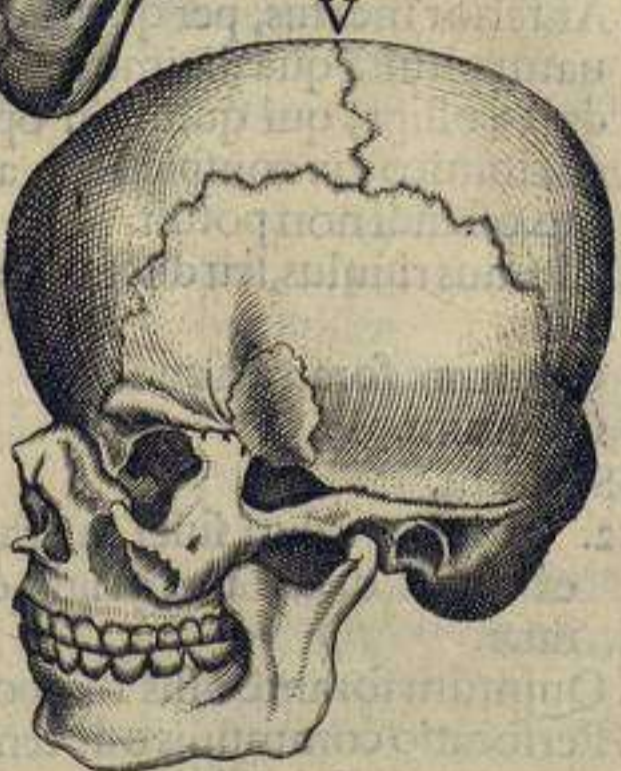
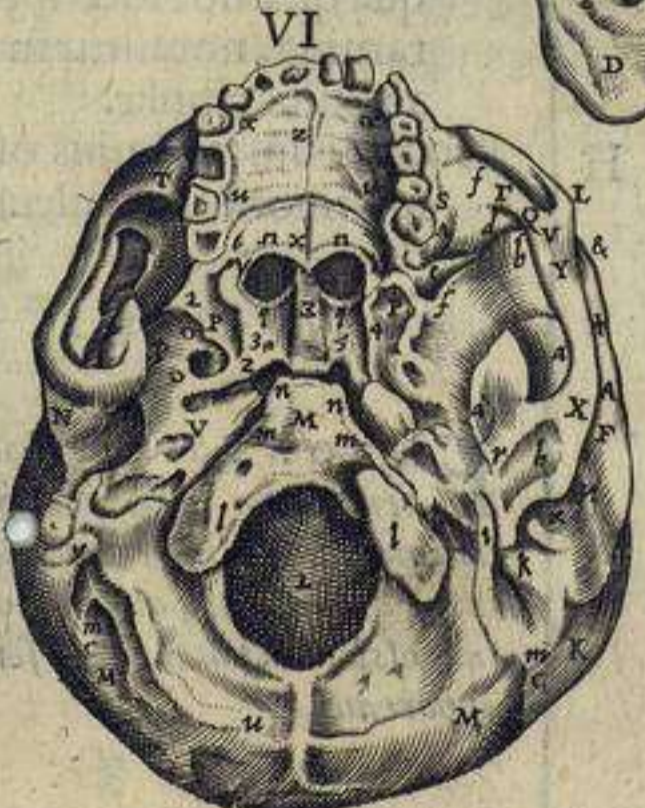
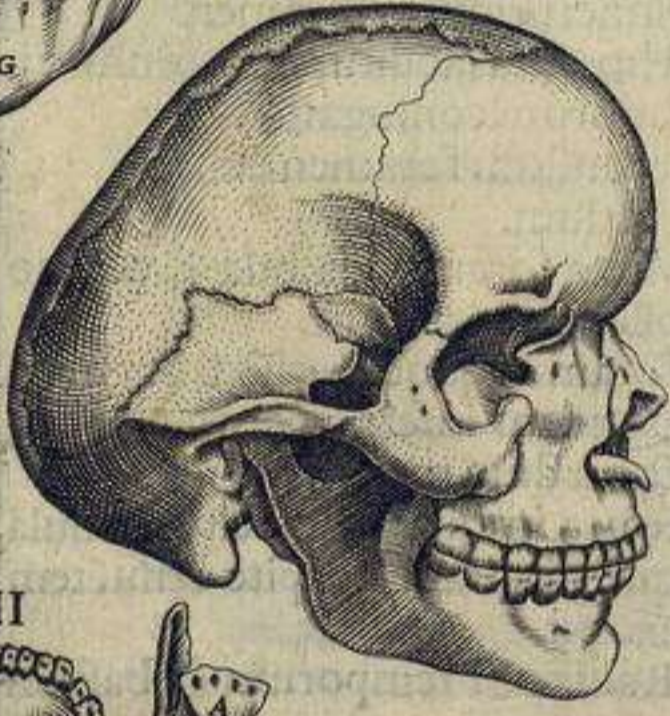
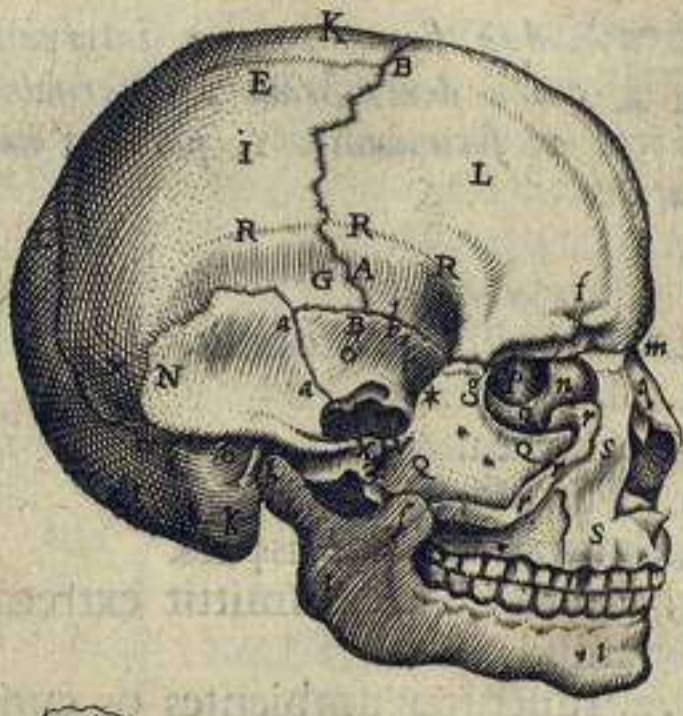
DV A B V S hisce figuris exhibetur maxilla inferior, septima quidem pars externa, est na autem interior.

- A 1.2. Processus, seu caput huius maxillæ, per quod maxillæ superiori annectitur.
- B 1.2 Collum, eiusdem processus.
- C 1.2. Eiusdem maxillæ processus, in quem se inserit musculus tēporū.
- D 2. Quædam asperitas per quam musculus abditus in ore cohæret.
- E 1.2. Asperido cui mansor musculus affigitur.
- F 2. Foramen per quod ingreditur ramus tertij cōiugij neruorū cerebri.
- G 1. Meatus quo dictus excidit neruus.
- H 2. Asperitudo quædam, cui insiguntur maxillæ huius motores musculi: ex eadem linguæ nonnulli musculi producuntur.

TABV.

TABVLA IIII LIBRI I

TABVLARV. FIGVRA. I. ET II.

HÆ duæ figure partem internam cranij demonstrant. Observabis autem 2. secundam: 1. primam notari.

- TT 2. Commissura coronalis.
 ΔΔ 1.2. Lambdoides.
 ΘΘ 1.2. Obelæa.
 ΛΛ 1.2. Petrosa.
 ΞΞ 1. Suturae lambdoidis pars.
 Π 1. Linea quæ committit extrema lambdoidis.
 ΣΣ 1.2. Iuncturæ ambientes os cunei quadam ex parte: huic communis cum osse frontis & octauo capitis osse.
 E 1. Cunei primum foramen.
 F 1. In hos sinus abditur neruorum inferiorum coniugatio.
 G 1. Secundum foramen cunei.
 H 1. Tertium.
 I 1. Multa foraminula, quæ in octauo osse conspiciuntur.
 K 1. Foramen quod in osse frontis est.
 L 1. Quædam insertio per quam annectitur dura meninx.
 M 1. Fouea in qua delitescit glandula quæ pituitam à capite defluentem excipit.
 N 1. Radix ossi temporum & basilari communis.
 O 1. Anterior meatus, per quem deriuatur pituita quæ diximus in glandula colligi, qui quum in opere anatomico vix conspiciatur, apertius ostendi non potuit.
 P 1. Vltimus riuulus, seu ductus postremus.
 Q 1. Quartum foramen cunei.
 R 1. Quintum.
 S 1. Sextum.
 TT 1.2. Quidam veluti sulci in craneo ex venis duræ menyngis exarata.
 XX 1. Quintum foramen ossis temporis.
 Y 1. Perforatio communis ossi temporum, cunco, & basilari.
 a 1. Foramen auris.
 c 1. Foramen commune ossi temporum & basilari.
 d 1. Secundum foramen ossis basilaris.
 e 1. Spinalis medullæ meatus.

- g 1. Huius ossis quintum foramen.
 hhu 1. Cavitates duæ ossis basilaris quibus se insinuat cerebrum.
 k 1. Prominentia quædam in medio harum cavitatum.
 ll 2. Ab huius prominentiæ termino apparet quædam in craneo fouea, iuxta processum octauo capitis ossis notatum. in prima figura.
 n 1. Foueæ suprædictæ pars in frontis osse apparens.
 m

FIGVRA III.

FIGVRA hæc refert s. primum capitis os, vocatum cuneale, simulque os octauum, qua ex parte spectat cerebrum ab altero osse crani separatum; aliquid autem in medio ossis cunei ruptum est seu diuulsum, quo penitus quæ hic sunt cavitates, oculis perspici queant.

- AA Octauum capitis os.
 B Processus elatior eiusdem ossis.
 CD Duæ maximæ cunei cavitates.
 E Intermedium spacium harum cavitatum,
 F Foramen alterius duarum istarum cavitatum naso respondens.
 G Concauitas posita in parte infima interstitij, duas huius ossis maximas cauernas distinguens, reliqua quæ hoc loco spectantur foramina, notantur in prima figura huius tabulæ.
 H Processus infimi huius ossis alis Vespertilionum similes.

FIGVRA IV.

EXPONITVR hæc figura ossis temporum bona portio: Id prope foramen auditorij per meam disiungitur, quo melius, quæ hoc loco habentur tum ossicula cum texturæ seu membranæ appareant.

- AA Pars foraminis subeuntis auditorium.
 B Quædam vt sic dicam, intertextura in hoc foramine posita.
 C Primum ossiculum auditus malleum referens.

D Neruus

Explicatio Figur. Lib. I.

- D Nerus ex quinto pari neruorum cerebri.
- E Eiusdem nerui ramus per foramen cecum ad temporis musculum prorepens.
- IF Eiusdem quinti nerui ramus alius, qui elabatur ex eo foramine, per quod ingreditur vena quæ tendit ad auditorium.
- G Quinti capitis nerui per amplum auditus foramen distributio.
- HI Cavitatis quædam rotunda, in cuius parte anteriori situm est secundum officulum insignitum I.
- KK Cauernæ quædam intra meatum auditorium.
- L Officuli primi ex omni parte liberi facies antica.
- M Postica.
- N Antica facies ossis secundi.
- O Eiusdem ossis postica facies.
- R Tertium officulum, cuius ante me nemo mentionem fecit.
- P Hic tria simul officula eodem situ, quem in auditorio seruant instrumento, conspiciuntur a facie anteriori.
- Q Facies posterior eorundem ossium.

FIGVRA V.

OSTENDUNTUR hac figura omnes dentes tam vnus, quam alterius maxillæ, euulsi ex suo osse, vt facilius radices eorum conspici possint.

- AA Dentes superioris maxillæ.
- BB Inferioris maxillæ dentes.
- 1.2. Duo dentes ciores, risorij.
- 3 Vnus caninus.
- 4.5. 6.7.8. Maxillares.
- C Maxillarum pars superior.
- D Pars superior dentium.
- E Maxillaris diuisus, vt huius cauum interius melius videatur.

FIGVRA VI.

TRIBVS his figuris depinguntur septem cervicis vertebræ. prima a fronte, secunda a latere, tertia a tergo.

- AB 2.3. Horum spondilorum processus a parte postica per medium diuisi.

- CC 2.3. Ouales sinus facti in parte summa processuum lateralium ossis primi.
- D 1.2.3. Primæ cervicis vertebræ copula dentem secundæ vertebræ complexa, notatum D.
- EE 1.2.3. Processus laterales ossis primi.
- F 2.3. Asperitas quædam in primi nodi parte anteriore.
- G 2.3. Processus posticus septimi nodi. Hic fissus non est.
- HH 1.2.3. Huius vertebræ summi processus.
- III 1.2. Hic, puta, notantur ipsæ vertebræ.
- K 1.2. Primi duo extraordinarij processus, qui nihil secundum latus differunt, in parte altissima ipsarum vertebrarum.
- LL 1.2. Pars processuum lateralium extraordinaria.
- MN 1.2. Horum nodorum processus infimi.
- O 1.2. Lateralium processuum foramina.

FIGVRA VII.

AMBAE hæ imagines referunt structuram ossis sici ad linguae radicem, vocatum hyoides. Prima illud monstrat a fronte vna cum suis processibus, qui processibus styliformibus committuntur, qui sunt in ossibus temporum. altera, sublatis processibus, partem posticam ostendit.

- AB 1. Pars anterior officuli maioris in osse hyode, peculiariter autem A & B duritiem quandam instar costæ notant, asteriscus: tuberculum.
- * Asteriscus: tuberculum.
- CC Sinus factum hac ipsa in parte.
- D 2. Huius maioris officuli postica facies, quæ quodammodo compressior est.
- EF 1.2. Infima latera ossis hyodis, quæ copulata ossi medio referunt figuram ipsylon v.
- G 1.2. Horum laterum inferiorum conexio cum primo officulo.
- H 1. Extremitas lateris inferioris, quæ annectitur finibus cartiliginis laryngis, quæ scuto similis est.
- IK 1.2. Latera eleuatoria subtilioraque ac rotunda huius ossis.
- LM N. 1. Tria officula, vt plurimum connata lateribus elatissimis ossis hyodis.

TABVLA VI. FIGVRA I.

FIGVRA hæc exhibet vniuersam spinam cum osse sacro, & coxyge ex vno latere.

- AB Collum cuius septem vertebræ sitæ inter A & B suis notantur numeris.
- CD Spinæ pars thoracem constituens duodecim cõstans vertebris, quæ interceptæ C & D numeris suis insigniuntur.
- EF Quinque lumborum vertebræ.
- GH Os sacrum sex constructum spondylis.
- IK Cauda seu coccyx quatuor ossibus constans.
- LL Ipsa vertebrarum corpora; licet autem quædam solum notentur, idem tamen de reliquis intelligendum erit.
- NM Vertebrarum laterales processus.
- NN Processus inferiores.
- OO Processus superiores PP. processus a tergo.
- QQQ Foramina per quæ elabitur spinæ medulla.
- RR Cartilago hanc, & illam vertebram interiacens.

FIGVRA II. & III.

DVABVS his figuris exprimitur os sacrum, cum coccyge superiori loco posita faciem anteriorem, inferior posticam, tertia seorsim collocata coccygem designat.

- AB C. D. E. F. G. H. I. K. 1. Hi characteres signant decem vertebras, quæ ab extremo lumborum protenduntur deorsum: harum sex priores ad os sacrum pertinent, reliquæ ad coccygem.
- LL M R. 1. 2. Earundem vertebrarum processus laterales. priuatim autem L L. notant latum illum processum vertebræ secundæ. R processus lateralis vertebræ quintæ tuberculum. cui, vt dicemus, nullum annectitur ligamentum.
- NN OO. P. Q. 2. Ossis magni latus sinistrum, in quod os fœmoris in-

feritur, & priuatim NN. notatur sinus protensus eiusdem lateris parte antica.

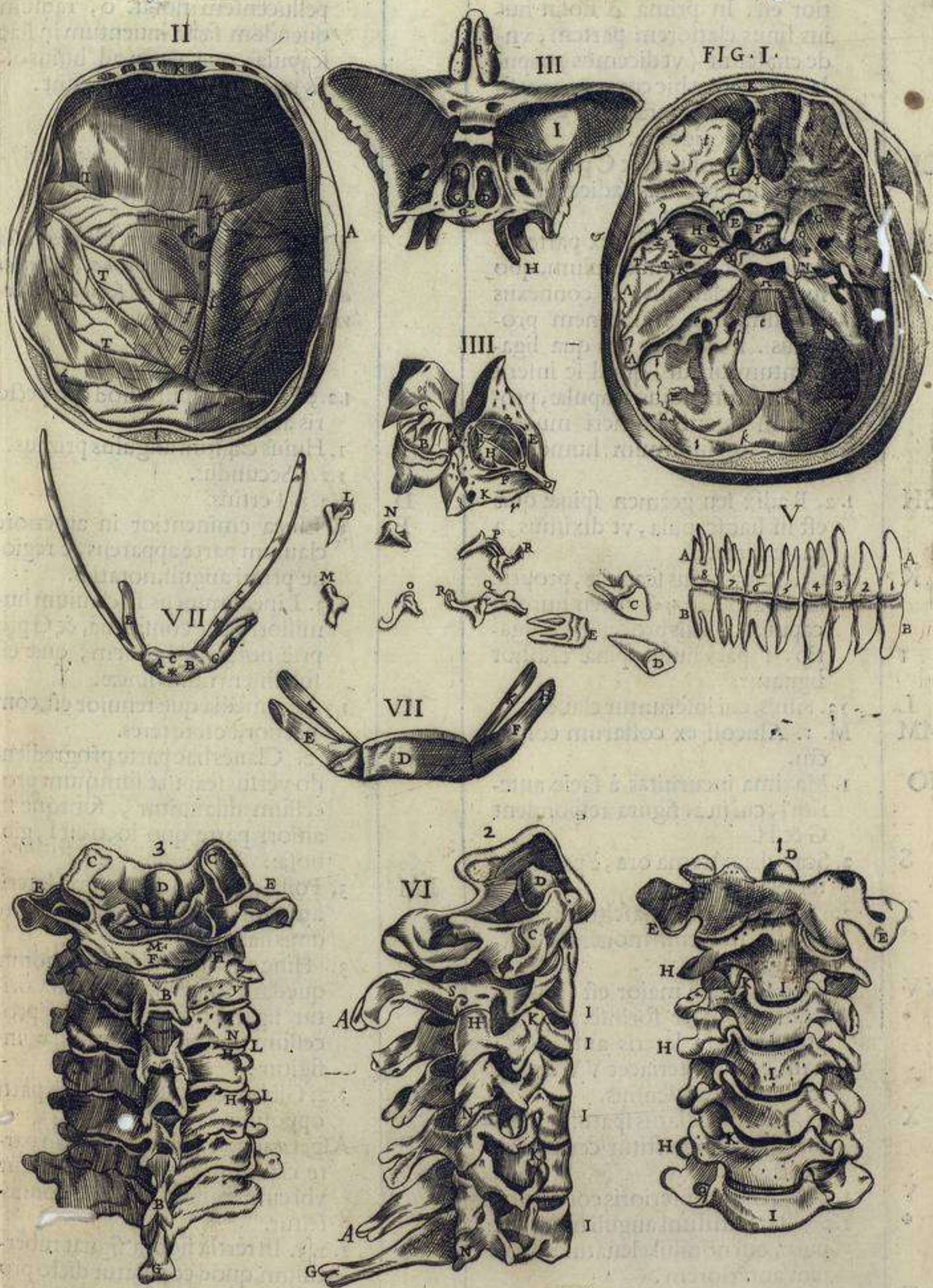
- P Q. illum notat qui apparet in parte apposita. OO. lineam ceu costam inter mediam, qua sinus distinguuntur. In sinu qui retro est, P foueam factam in parte elatiore. Q eam quæ humilior est, & interstitium vtranque separans.
- S 1. 2. Processus elatior e latere sinistro, primæ ossis sacri vertebræ.
- T 2. Sinus qui retro spectatur in altiore, iam dicti processus parte, in quem demittitur tuberculum quoddam vltimæ lumborum vertebræ.
- VX 2. Prædicti sinus alæ. a parte anteriore V, a postica X, notantur.
- Y 1. 2. Processuum infimorum primæ huius vertebræ cum secunda summa parte connexus, qui in multis conspicitur, similisque est iisdem qui in lumbis habentur.
- Z 1. 2. Processuum lateralium duarum summarum vertebrarum sacri ossis connexio.
- a 1. 2. Sexti nodi tuberculi cui adhæret caudula.
- bb 1. 2. 3. Ligamentum cartilagineum interiacens vltimam sacri ossis vertebram & primam caudæ.
- c 2. 3. Cartilago à caude extremo dependens.
- dd Processus postici ossis sacri.
- efg h i k. 2. Vix conspici possunt: notat autem capacitatem, in qua spinæ medulla concluditur.
1. 2. 3. 4. 5. 6. 1. 2. Notæ foraminum per quæ egrediuntur nerui.

FIGVRA IIII.

HIC triplex apparet scapularum humeri delineatio. Prima anterior, secunda postica, tertia lateralis, quæ trianguli formam habet. Maius latus retro variatum est protensum ab Y ad Z, per X transiens. Minus elatus est, a Z ad A per a. Medium vero à parte anteriori a B ad Y.

- AB 1. 2. Sinus in quem recipitur os humeri, verum proprie in figura secunda

TABVLA · V · LIBRI · I ·

	cunda A partem notat altiffi- angustior est. B ve- rò quæ tum sublimior, tum la- tior est. In prima A notat hu- ius sinus elatiorem partem, vn- de enascitur (vt dicemus) copu- la duplex, qua hic connexus perfic- itur: præterea musculi ἀκράμιον mouentis origo est.		pulæ, inter spinam & proces- sum suum elatiorem, b, priua- tim partem eius tenuiorem & pellucentem notat. c, radium quendam sæpe inuentum in hac scapula, qua venæ ad huius of- fis nutritionem introrepunt.
CD	1. 2. Scapulæ collum, & C peculiari- ter huius processus radicem a par- te interna signat.		
EfF	1. 2. Scapulæ processus ex parte in- terna, F huius tuberculum, quo iungitur clauibus: E connexus ad summum mucronem proces- sus. f asperitas ex qua liga- mentum oritur, quod se inserit in summum huius scapulæ, pro- cessum quem humeri mucro- nem, & summum humerum vocant.		
GH	1. 2. Radix seu germen spinæ quæ est in hac scapula, vt diximus, a parte externa.		
K	1. 2. 3. Spina huius scapulæ, propriè ab H ad K. ἀκράμιον seu humeri caput, K huius processus colliga- tio. I pars huius spinæ crassior signatur.		
L	1. 3. Sinus, cui inseruntur claues.	A	1. 2. 3. Furculæ caput, quod offi pecto- ris annectitur.
MM	M. 1. Alueoli ex costarum conta- ctu.	B	1. Huius capituli angulus primus.
NO	1. Maxima incuruitas à facie ante- riori, cui in 2. figura respondent G & H.	C	1. 2. 3. Secundus.
S	2. Scapulæ extrema ora, è parte an- teriori.	D	1. 2. 3. Tertius.
T	2. Sinus ex quo nascitur magna portio musculi mouentis bra- chium.	E	3. Linea eminentior in anteriore clauium parte apparens, è regio- ne primi anguli, notati B.
VV	2. Hac in parte maior est scapulæ cavitas è parte forinsæca, pro- pter dorsum lateris anterioris: nam quod interiacet VV & GH subtilius est ac densius.	F	2. 3. Linea eminens in clauium hu- miliori parte conspicua, & G pro- priè notat aspredinem, quæ est sub finem huius lineæ.
X	1. 2. 3. Hic maius latus spatulæ initio suæ spinæ annectitur certis mu- sculis.	G	1. 3. Pars media quæ tenuior est, com- pactior, ac fere teres.
Y	1. 2. 3. Anguli inferioris connexio.	HI	1. 2. Claues hac parte progredien- do versus scapulæ summum pro- cessum dilatantur, suntque in altiori parte quo loco est I, gib- bosa.
φ	1. 2. 3. Pars altissimi anguli huius sca- pulæ, qui non nihil eleuatur ad par- tem anteriorem.	LM	3. Fossa quædam in infimi lateris ampliori parte, quæ aliquid aspre- dinis habet.
Z	1. 2. 3. Angulus altissimus maioris lateris huius scapulæ.	N	3. Hinc vsque ad M extenditur quædam asperitas, ex qua ori- tur ligamentum quod in pro- cessum interiorem scapulæ in- figitur.
a	1. 2. Circulus constitutus in me- dio lateris altissimi huius sca- pulæ.	O	3. 2. Gibbus concauæ pectoris parti oppositus.
bc	3. Sinus in parte externa huius sca-	P	Asperitas quædam apparens in par- te clauium infima, quæ finitur vbi cum scapulæ capitulo conne- ctitur.
		Q	1. 2. 3. In tertia figura signat tuber- culum, quod copulatur dicto pro- cessui, in prioribus huiusdem tu- berculi ortum.

FIGURA V.

DESCRIBUNTUR hic claues seu
furcula, imagine prima, superior
anteriorque eius pars, secunda poste-
rior, tertia inferior.

FIGURA VI.

DVAEVS his figuris os humeri sinistrum representatur, prima pars eius anterior, posterior altera.

- ABC 1. 2. Ossis humeri caput quod scapulae iungitur.
- DE 1. 2. Huius capitis tuberculum externum, per quod articuli huius ligamenta connectuntur, priuatim anteriorem faciem D, oppositam E, notat.
- FG 1. 2. Alueolus capitis ipsius tuberculum seiungens, internum, ab eo quod est in latere externo.
- HI 2. Sinus partem humeri internam ab externa distinguens: eius terminum ad iuncturam ostendit H. quae vero in ossis ceruice I.
- KL M. 1. 2. Huius ossis trochlea, cui cubitus incumbit, priuatim K eiusdem trochleae sinum. nam L & M latera monstrant.
- N 1. In parte anteriori ipsius humeri ossis fouea supra trochleam.
- O 2. Fouea eiusdem ossis a postica facie, in quam maior brachij ossium stipes se abdit, suo nempe processu postico.
- P 1. 2. Externum humeri caput intra quod recipitur minor stipes brachij.
- Q 1. 2. Linea quaedam elatior hac in parte ossis humeri.
- R 2. Sulcus quidam per quam nervus quartus meat ad brachium.
- S 1. 2. Caput internum ossis humeri.
- T 1. Caput internum a facie anteriori habet alueolum quendam, per quem tertius nervus inter eos, qui ad manum feruntur, delabitur.
- V 1. In eiusdem capitis externa parte alueolus est quinti nerui ad manum tendentium.
- XY Z. 2. Ossis humeri postica pars. X proprie ostenditur pars elatior, quae sinuosa est. Z inferior, nonnihil protuberans. Y vero alueolus nerui quarti ad brachium tendentis.

abcd

- 1. Huius ossis pars anterior, a, notat partem altiorem, b. c. b. altiorem, lateris tamen nonnihil protuberantis, locus insignitus tribus prioribus humilior est, ac subcauus: sed d, notatur locus tum sublimior tum protuberans.
- e 2. Asperitas circa latus anterioris huius ossis.
- f 1. Alia asperitas quae habetur in parte anteriori prope sinum, unde musculus cubitum mouentium primus externo suo principio progreditur.

FIGURA VII.

AMBAL ha figura duo brachii recti ossa representant, a parte interna, prior, ab externa, altera.

- AB 1. 2. Id vniuersum quod cubitum carpumque, seu brachiale interiacet, quodque brachium vocatur, terminus ad cubitum A, ad brachiale B, signatur.
- C 1. Maioris cannae, a facie anteriore processus, qui inseritur in sinum qui est, vt diximus, supra trochleam in priore humeri parte, & proprie notatur pars huius processus externa.
- D 1. 2. Processus retro spectans priuatim gibberus, & cubitus dictus, character tamen internam partem processus magis notat.
- E 1. 2. Sinus grandioris cannae, in quem recipitur humeri trochlea.
- L 1. Asperitates quaedam apparentes in exortu processus interni cannae grandioris.
- M 1. 2. Minoris cannae ceruix.
- N 1. 2. Caput minoris cannae, quod humeri externo capiti colligatur per sinum, quem in medio habet.
- P 1. 2. Ceruix maioris cannae.
- Q 1. 2. Caput eiusdem cannae contiguous carpo.
- R 1. 2. Processus maioris cannae stylo similis, vnde *στυλοειδής* Graece dicitur.
- T 1. 2. Cartilago bonam partem cannae minoris obuestiens, qua carpo articulatur. priuatim in priori figu

ra notat huius cartilaginis partem natam ex infimo sinu articuli, minoris cannae: quem iam describemus x y z. in altera vero eius cartilaginis partem notat, qua iungitur articulo cannae maioris.

V 2. Sinus exculptus in maioris cannae articulo, per quem transmeat tendo musculi secundi extendentium brachiale.

XY Z. 2. Triangulus in parte glabra maioris cannae. Z particulatim monstrat trianguli caput.

aa 1. 2. Prima linea, prominens in maiori canna.

Bb 1. 2. Secunda B. peculiariter in priori figura partem huius lineae quae tendit versus collum maioris cannae.

cc 1. 2. Tertia linea eiusdem cannae.

d 1. Cannae huius latus quod est intra primam & secundam lineam.

e 2. Eiusdem latus constitutum inter primam & tertiam lineam.

f 1. Latus maioris cannae constitutum inter secundam & tertiam lineam.

gg 2. Linea apparens in latere notato e.

h 1. His locis iungitur vtraque canna nempe h ad cubitum, ad carpum iuncturam notat.

kk 1. 2. Vacuum spacium quod inter cannam vtramque interiacet.

n 1. Infimae coarticulationis cannae minoris pars interior.

p 2. Eiusdem articulationis pars externa.

q 1. 2. Minoris cannae processus rudis, iuxta eius collum.

r 1. 2. Linea tenuis cannae minoris per longitudinem, qua parte maiorem spectat, extensa.

ff 1. Dictae lineae internum latus.

tt 2. Hoc loco canna minor rudior apparet ratione musculorum ipsum mouentium, qui hic inferuntur.

xyz 1. Sinus exculptus in canna minori, qui carpi processum recipit. z gibberum in eo conspicuum notat. y, & x, duos vtrinque elateribus tuberculi sinus.

2. Pars clatissima, articuli cannae minoris finem ipsum loco altiori extendens, cui brachiale annectitur: magis autem foras eminet, quam processus styliformis

index 2. Omnes hae literae vnionem articuli cannae minoris brachiale ostendunt, priuatim y suum qui hac in sede primus est, d secundum, e & x tertium, & z quartum.

0 2. Sinus vtrique cannae communis.

FIGURA VIII.

HAERVM Figurarum prior faciem manus internam, posterior externam demonstrat.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 1. 2. Ossa octo carpi singula suo numero locoque conspicua.

III. IIII. 1. 2. Quatuor palmae seu volae ossa, quae retinent nomen numeri quo notantur.

ABC 1. 2. Tria ossa pollicis.

DEF 1. 2. Indicis item tria, quae in ceteris absque omni varietate conspiciuntur.

N 1. 2. Officulum quoddam positum a latere externo ossis octaui *πὸν καρπὸν*, i. brachialis, vbi id cum petine vocato iungitur.

O 2. Ossis octaui processus, qui sese attollit versus internam brachialis faciem.

P 2. Ossis quinti processus, ex quo oritur ligamentum transversum, quod vt dicemus, deo fauente, in ossis octaui processum notatum O inseritur.

Q Altissima conexio ossis palmae, quo sustinetur index, quae item sexto cohaeret; & quod antenus quinto brachialis ossiculo.

R 2. Eiusdem ossis articulatio tuberculum producens, quod se in finem ossis, digiti indicis recipit.

S 1. 2. Spacium inane inter palmae ossa, tum id quod indicem, tum alterum quod infamem digitos sustinet. Idem autem ut aliquis, quod ad interstitium connexionemque attinet, intelligendum est.

T 1. 2. Duo sesamina ossicula, in secundi pollicis internodij parte interna. In priori figura interior melius conspicitur, posterior in altera.

- VV 1. Officula duo sesamina in primo indicis internodio.
- X 1. Officulum ex prædictorum numero, sed minutius, finum in connexione indicis sectanda.
- Y 1. Sesamoides situm in tertio pollicis articulo. Cætera de numero horum nihil differunt ab ijs, quæ ad indicem pertinent, quare superuacuum duximus ipsa designare.

FIGVRA IX.

VTRAQUE hac effigie exhibentur oculis spectandi dno cruris vel tibia stipites, priori, facies anterior: postica verò altera.

- AB 1.2. Summus articulus maioris stipitis, priuatim in secunda ipse connexus notatur.
- C 1. Articulus superior minoris stipitis.
- D 1. Inferna articulatio maioris stipitis.
- EF 1.2. Inferior articulatio minoris stipitis.
- FG 2. Sinus sunt, quibus recipiuntur capita fœmoris.
- K 2. Tuberculum separans eosdem sinus, quod inter vtrumque iam dicti ossis caput inseritur.
- V 2. Horum duorum stipitum connexio in parte superiori.
- X 2. Connexio eorundem inferior.
- Y 1.2. Stipitum interstitium.
- Z 1. 2. Minor stipes hac in parte non planè rectus est, nonnihil etiam inflectitur introrsum, foris incurua; intus protuberans.
- ab 1. Stipitis maioris anterior pars, in quam figuntur musculi crus extendentes.
- 1. 2. Articulatio maioris stipitis externum astragalum constituens, proprieque notant huius articuli processum.
- l 1. Sinus rudis, a fronte infimè iuncturæ stipitis grandioris, ex quo oritur cartilagosum ligamentum quod in malleolum inseritur.

- m 1. Hac in parte apparet sinus, tres tendones pertranserunt, restinantes ad plantam pedis.
- op 1. Pars minoris stipitis, ex carnis.
- qq 2. Stipitis minoris sinus, per quem septimus & octauus musculi mouentes pedem traiciunt.
- r 2. Sinus in stipitis minoris humiliori coarticulatione, ex quo nascitur ligamentum ad os tali progrediens.
- ff 1. Primus angulus minoris stipitis.
- tt 1. 2. Secundus.
- uu 1. 2. Tertius.
- xx 2. Primum latus minoris stipitis, priuatim notam lineam eminentem, ex qua musculus pollicem extendens nascitur.
- aa 1. Secundum latus minoris stipitis.
- bb 2. Eiusdem latus tertium.
- γγ 1. Primus angulus maioris stipitis.
- δδ 1. 2. Secundus.
- εε 1. 2. Tertius.
- ζ 1. Primum latus minoris stipitis.
- η 1. Secundum.
- θ 2. Tertium.
- κκ 2. Linea aspera in tertio latere stipitis maioris conspicua, in quam infigitur musculus in poplite delitescens.

FIGVRA X.

DVÆVS hisce figuris proponitur effigies pedis sinistri; prior connexam eius partem, altera plantam exprimit.

- Γ 1. 2. Os, proprie loquendo, tali.
- Δ 1. 2. Calcanei, vel calcis os.
- Ο 1. 2. Os σκαφοειδές nauiforme.
- 1.2. 3.4. 1.2. In ceruice pedis ossa quatuor quorum singula a numero sibi imposito nomina habent.
- I.II. III. IV. V. 1. 2. Ossâ quinque pectinis pedis: non autem in secunda figura signantur, quod alioqui res perspicua esset.
- ΛΞ 1. 2. Ossâ digitorum.
- Ϟ 2. Pars postica ossis calcanei.
- dc 2. Interna eiusdem ossis facies, e, proprie sinum notat, qua tendones aliqui ad plantam pedes continent.

1. Externum ossis calcanei latus, proprie g. locum notat, quo trāseunt tendones septimi & octavi musculorum pedis.

2. Latus infimum ossis cubiformis, peculiariter indicat sinum, per quem traicitur tendo septimi pedem mouentis musculi.

1. 2. Os sesamo simile, quod habetur e latere externo articuli ossis pectinis, cui digitus minimus & cubiforme innituntur.

1. 2. Interstitium vacuum inter ossa pectinis.

1. 2. Capitula ossium pectinis quę recipiuntur intra summa ossium digitorum acetabula.

1. Hic character non ostendit aliquę sinum peculiarem ossis pectinis pollicem sustentis (vt ait Vesalius) non enim hoc os magis quā

reliqua processu donatum est: verum ei sinus est, per quem irrepit musculus septimus pedem mouentium.

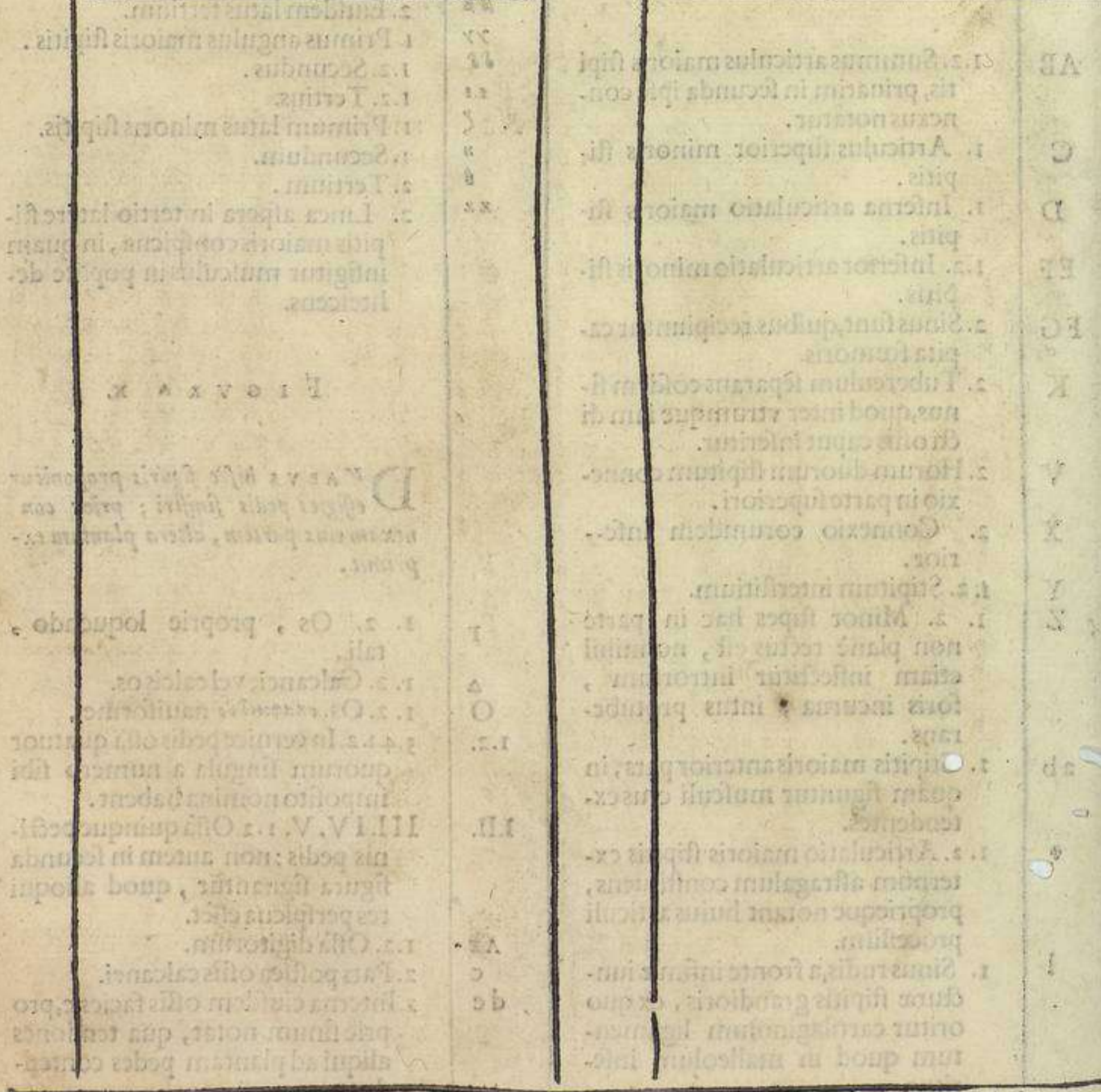
2. Processus ossis pectinis minimum digitum sustentis, cui adnascitur musculus octauus pedem mouentium.

1. 2. Tria digiti indicis ossa; a quibus reliquorum trium ossa nihil dissentiunt.

2. Pollicis ossa duo.

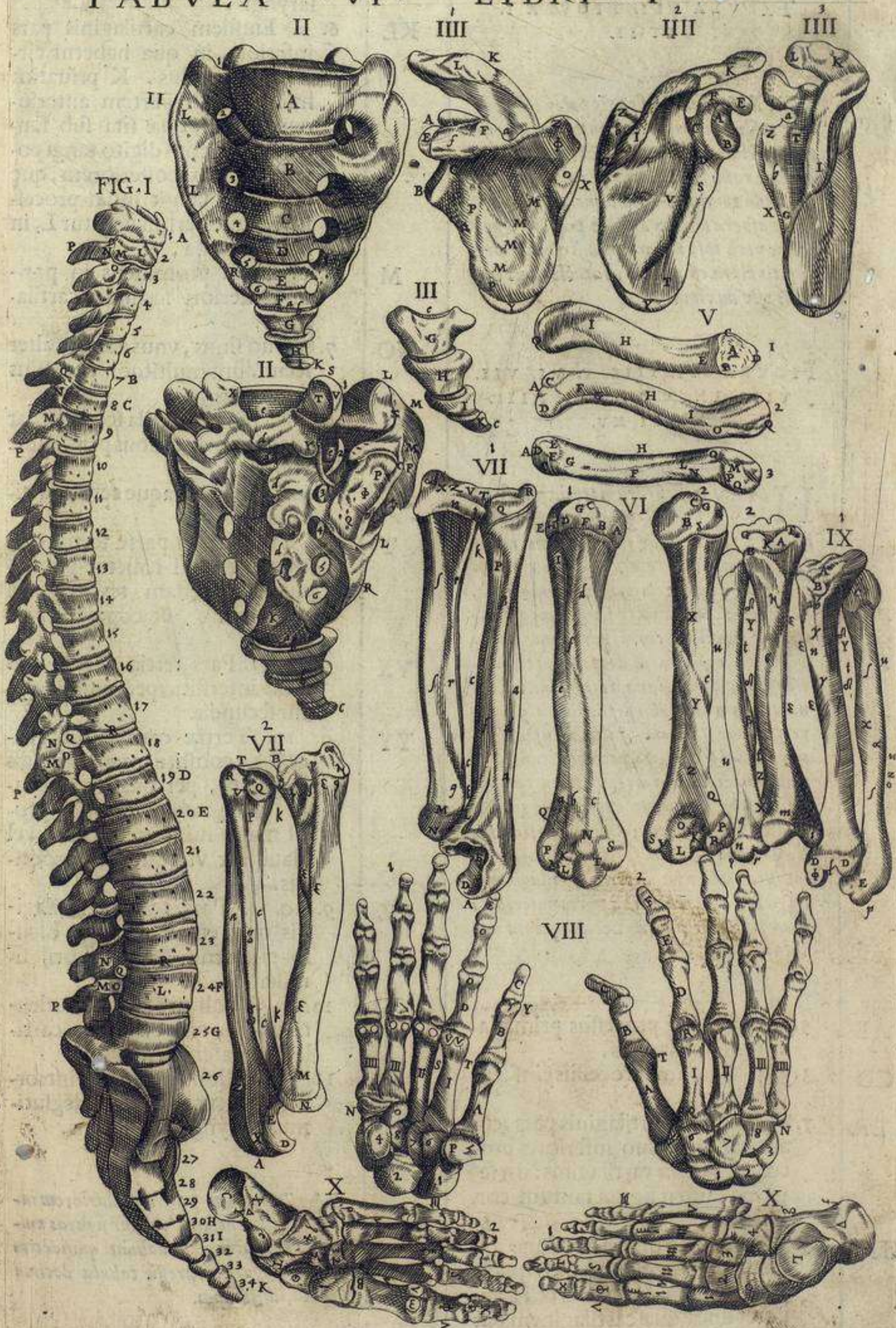
2. Duo officula, quę subtus apparēt ad os, quod pollicem sustinet, iuxta primum articulum digiti predicti.

2. Officulum quod inuenitur in secūdo pollicis articulo. Quę inter officula restant, vt sesamo similia, notare supersedimus, cum id superuacaneum videretur.

T A-

TABVLA VI LIBRI I

TABVLA VII. FIGVRA I.
ET II.

EX hisce duabus figuris prior effigiem refert laryngis seu gutturis, a parte anteriori vna cum aspera arteria, eiusque ramis distributis per pulmonem. Secunda tantum ostendit guttur cum arteria aspera trunco a parte postica. Quoniam vero ipsa ramorum distributio per se satis clara est, nullis characteribus hic opus esse duximus.

FIGVRA III. IIII. V. VI. VII.
VIII. IX. X. XI. XII. XIII.
XIIII XV.

HARVM figurarum tertia monstrat laryngis cartilagine[m] veterum scuto similem, & inde scutiformem vocatam, a dextro latere. Quarta eandem monstrat a latere interno: Quinta vero, a fronte: Sexta ostendit secundam laryngis cartilagine[m] a parte anteriori: Septima eandem a dextro latere antrosum; Sed octava retrorsum: Nonna tertiam ostendit cartilagine[m] a latere dextro: Decima faciem eiusdem anteriorem: Undecima vero posticam, Verum duodecima partem imam epiglottidis (quae tanquam operculum gutturi imposita est) refert: Decimatertia elatior, qua palatum spectat; Decima quarta ostendit asperae arteriae cartilagine[m], effigiem C. referentem, a parte anteriori: Nam posterior figura decima quinta notatur.

- AB 3.4.5. Summi processus primae laryngis cartilagine.
- CD 3.4.5. Duo imi processus eiusdem cartilagine.
- EF 7.8. Secundae cartilagine pars, cui annectuntur duo inferiores processus, primae cartilagine: In septima tamen figura tantum conspicitur E.
- GH 3.4.5. Hoc loco prima cartilago apparet angustior, & breuior quam alibi vsquam, & inter G & H apparet linea, quae cartilagine[m] partitur in duo.

KL

1.6.7. Secundae cartilagine pars interior, quae respondet cavitati laryngis.

6. 7. Eiusdem cartilagine pars inferior, in qua habetur circulus rotundus. K priuatim huius circuli partem anteriorem notat, quae sita sub faucium adenibus digito tangi potest: L vero posteriorem, quae ad imum vergit instar processus: eaque iterum notatur L, in figura octava.

M

7. 8. Linea prominens in parte posteriori secundae cartilagine.

NO

7.8. Duo sinus, vnus a latere, alter secundum multitudinem huius lineae situs.

PQ

6.7.8. Duo tubercula secundae cartilagine quae sinibus primae inferuntur.

RS

9.10.11. Pars vtraque tertiae cartilagine.

T

10. 11. Hac in parte tertiae cartilagine nihil habetur praeterquam quaedam texturae vel membranae, & copulae laryngis.

VX

9. 10. 11. Pars tertiae cartilagine cum interstitio per quod iungitur secundae.

YY

9. 10. Tertiae cartilagine processus constituentes laryngis lingulam, per quam vox acuta, vel grauis redditur, prout magis minusve aperitur vel clauditur vterque hic processus.

Z

9. 10. 11. Pars tertiae cartilagine quae effigiem habet osculo gutturnij seu malubrij similem.

a

12. 13. Ostioli laryngem claudentis radix, quae ex prima cartilagine nascitur.

b

12. 13. Ostioli huius apex introrsum vrgens, & cum deglutimus, laryngem obtegens.

AD harum partium clariorem intelligentiam, praeter figuras modo explicatas, iuuabunt quindecim priores figurae expressae tabula decima sexta, lib. secundi.

Tabula VII. Libri I.

TABVLA VII. LIBRI I.

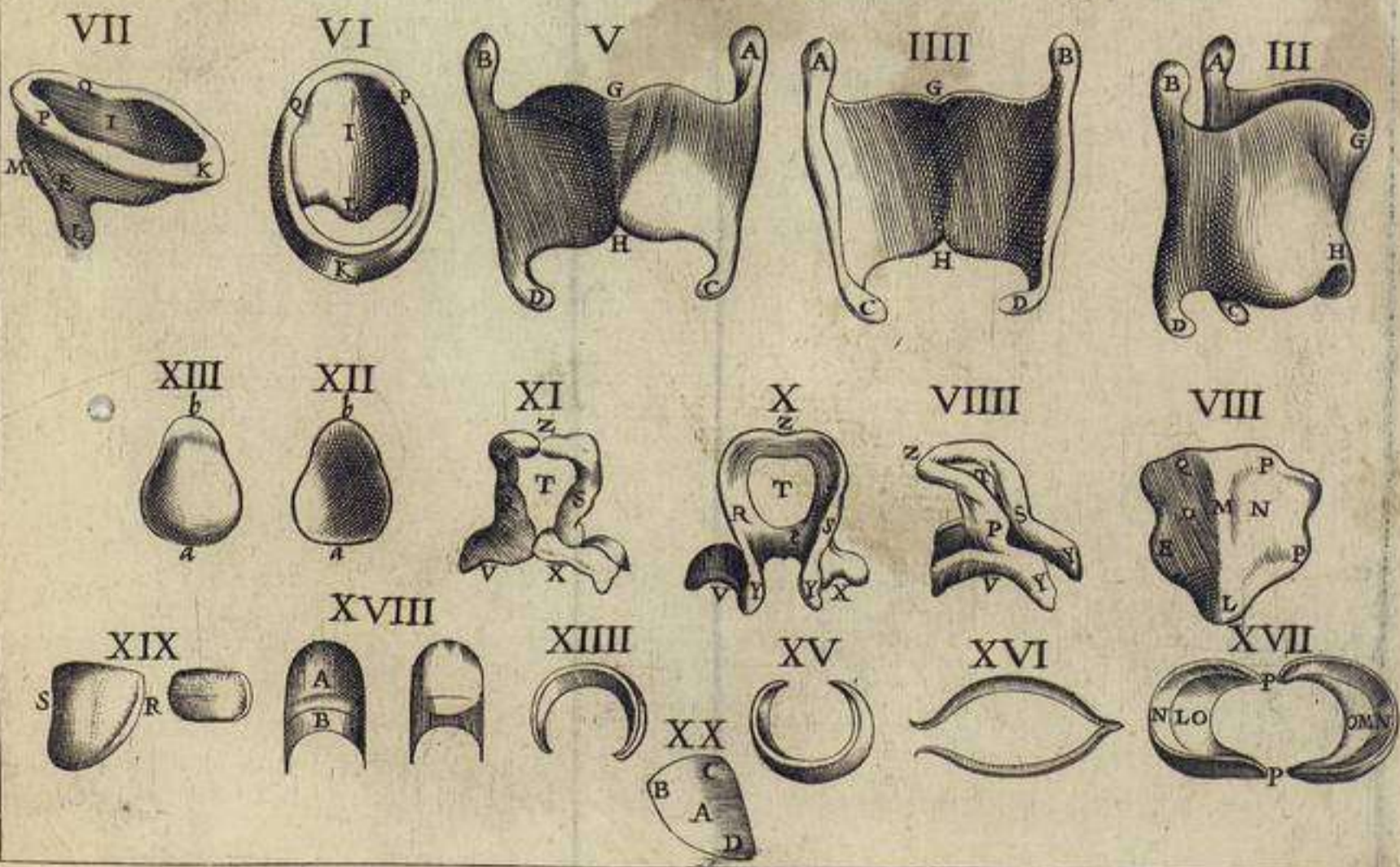
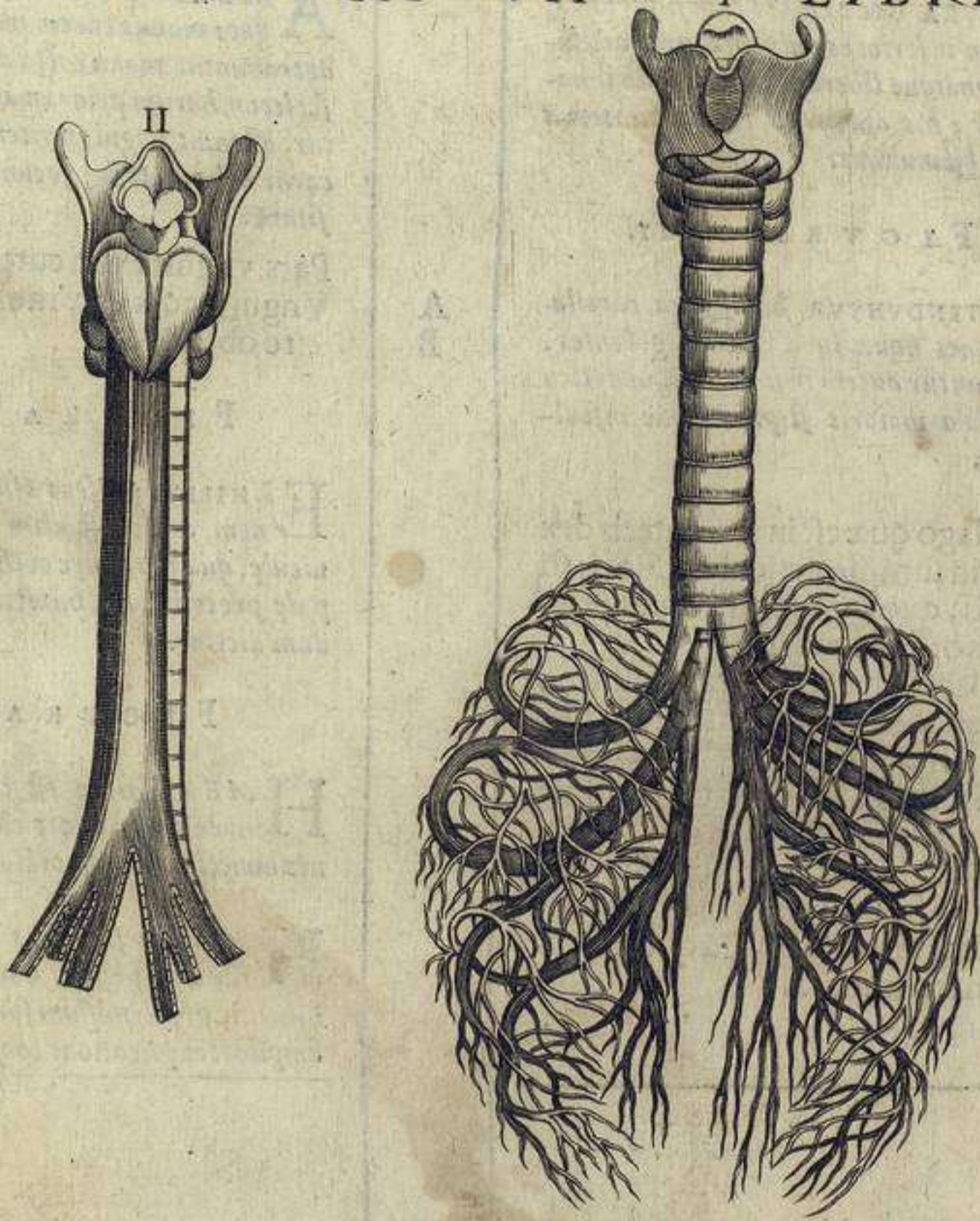

FIGURA XVI.

FIGURA hæc exhibet cum superiores, tum inferiores palpebrarum cartilagine vndique liberæ, quibus cilia innascuntur; hic autem ob rei facilitatem a notis abstinuimus.

FIGURA XVII.

OSTENDUNTUR hæc figura cartilagine nouæ lunæ speciem gerentes. Inueniuntur autem in sinibus, qui articulo summo maioris stiptis tibiæ insculpuntur.

M

Cartilago quæ est in sinu lateris dextri, in summo articulo maioris stiptis, quo ingreditur caput exterioris ossis fœmoris.

NN

Cartilago quæ est in latere sinistro, in quod recipitur internum fœmoris caput.

OO

Hæc in parte hæc duæ cartilagine sunt crassiores quam in vlla alia.

PP

Hoc loco lateris dextri cartilagine committuntur cum illis quæ sunt in latere sinistro, vtræque in acutum terminatæ.

FIGURA XVIII.

AMBAE hæc figura monstrant unguis manus eodem plane modo, quo detrahuntur manu coacta ad consiciendum sceleton. harum prior, quæ literis insignitur, ostendit unguis partem internam & carni coherentem; secunda vero oppositam.

Pars unguis extra cutem prominens. Unguis radix quæ mollior est & cute obiecta.

A
B

FIGURA XIX.

EXHIBET præsens effigies cartilagine, quæ conspicitur in articulo clauiculae, qua parte hæc colligatur cum scapulae processu, qui humeri caput quibusdam dicitur.

FIGURA XX.

HÆC forma est cartilagine, quæ inuenitur in eo articulo, per quem claues annectuntur ossi pectoris.

HIC finem faciemus exponendi figuras libri primi. Confidimus autem nihil hic prætermisissimum fore, quod dignum ampliori explicatione censeretur.

83

IOANNIS VALVERDI

de Humani Corporis Anatomie.

LIBER SECVNDVS.

In quo de ligamentis, & Musculis agitur.

De ligamentis. Cap. I.

CM primo libro, Offa, & cartilagine cæterarum corporis partium veluti basim, ac propugnaculum profequuti simus de ipsorum vinculis hoc secundo agere par est: de carne inquam, de musculis, de membrana carnosa, de adipe, de cute, de cuticula, ac postremo de membrana, quæ ossibus cunctis obtenditur, dicta ob id Peristion, quorum interuentu ossa, & cartilagine connectuntur, vestiunturq; ducto à ligamentis exordio; quæ communiter non minus nervi appellantur, vt primo libro diximus, quæ musculorum capita, quamve instrumenta, & vasa, quibus facultas sensitrix à cerebro, ad re-

liquas corporis partes defertur. Ligamenta hæc ex partibus homogeneis conflata sunt, & dura, (licet non æquè ac cartilagine) albicantia, exanguia, & solida, & ex aliquo vt plurimum osse, seu cartilagine, duravè quapiam membrana enascuntur. Primum ipsorum munus est, ossa inuicem colligare, ex quo, cum præcipuum sit, nomen traxerunt. Secundum est, musculorum tendines ita cõplecti, ne ab eo quo incedunt tramite aberrant, nunc sese in pontem componentia, sub quo deferuntur, vt in parte interna^a brachialis, ac in tarso videbitur, nunc in anulos adaptata, vt in b externa eiusdem brachialis regione admonebimus. Tertius ipsorum vsus est, pavimenti strativè instar, musculorum tendinibus substerni, vbi per asperum, atque acutum aliquod os euehuntur, cuius exempla, illius quidem in interna c brachialis sede, huius verò in d coxendicis osse habebuntur. Quartus est, musculorum tendines obtegere, vt in interna e brachij sede visitur. Quintus est, quo, interstitij vice, musculis interiaceant, eos inuicem seiungentes, quod in f crure, g brachio, & pubis h ossis foraminibus præstant, quibus in partibus ligamenta hæc, externos musculos ab internis seiungunt. Sextum haud minoris a primo momenti est, quo i musculorum constitutionem ingrediuntur, in eum, quem sequenti capite explicabimus modum. Hisce vinculis alia complura accedunt, quibus fusiùs loquendo, idem nomen adaptari posset, cuius notæ sunt, membranæ musculos obtegentes, Peritonæum, Membranæ cordis, Quæ costas amplexantur, Quæ thoracem interfecant, & Dura mater, quæ omnes non minus, quàm ex supra commemoratis, vnaquæque ex osse, aut cartilagine principium desumunt, & aliquid semper colligant, amplexanturve. Hac etiam ratione musculorum quemlibet ligamenti nomine dignari possemus, eosque potissimum, qui ex osse, aut cartilagine producti, in aliud inferuntur, cuiusmodi sunt, qui ex k coxendice ortum desumentes, ossi femoris implantantur, qui præterquam quod femoris motus coadiutores existunt, in colligando insuper, tuendo, inuestiendoque articulo, opem minimè obscuram conferunt. Porro ligamenta omnia, pro vsuum quos præstant numero, non parum inter se variant, alia namque plures simul præstant, alia vnicum, vt in historiæ progressu obseruabimus. Haud secus quoque ortu, atque insertione differunt; alia enim ex solis educuntur cartilaginibus, in easdemque pariter desinunt, vt laryngis nonnulla; aliqua ex ossibus enascuntur, & in ea inseruntur, vt genus humeriq; ligamenta, atque alia propemodum omnia. Alia rursus ad os, & cartilaginem pertinent,

Ligamenta ex quibus consistunt.

Ligamentorum vsus.

Secundus vsus

Tertius.

Quartus. Quintus.

Sextus.

Ligamenta alia.

Ligamentorum discrimen.

a t.iii.θ.
b t.i. ii. iii. i.
2.3.4.5.6.

e t.vii.
d t.xii. α β.
c t.iii. β. t.v.
θ.
f t.xv. fi. xv.
g t.vii. υ.
h t.xiii. b.
i t.xv. fi. vii.

viii. Δ t.
ix. Π.

De Musculis.

nent, ut quæ pectoris os costarum cartilaginibus colligant. Anæ ex ossibus, aut cartilagine deducta, & aliam quamvis corporis partem terminantur, cuiusmodi sunt omnes prope membranæ. Quædam ex ossibus quoque enascuntur, & in idem desunt, ut quæ ex lenis, externam brachialis sedem occupantia ligamenta, primum nanque ad radium, vltimamque pertinet. Ligamentorum quoque substantia minime omnium eadem, sed diuersa est: Aliorum namque substantia mollior est, & membranæ particeps, ut omnium fere articulos complectentium vinculorum, quamuis etiam ex his, aila alijs habeantur teneriora; quæ nanque digitorum internodia ambiunt, humeri ligamenta mollior superant, hæc vero, femoris ligamenti molliora existunt. Alia prædictis habentur duriora, verum cartilaginibus mollior antecellunt, quæ illud est, quod ex medio capitis femoris eductum, in coxendicis acetabulum inseritur; & quæ vertebrarum in spinæ corpora intercedunt, & quod ex tuberculo in superiore tibia appendicis sede consistente oriri diximus, femoris ossi consertum; atque ut vno verbo dicam, quæcunque ossibus interiacent. Situ præterea inuicem variant. Alia siquidem extrinsecus sedem obtinent, ut molliora aia intrinsecus consistunt, ut cartilaginea. A figura etiam differuntur. Quædam enim lata sunt, & tenuia, ut quæ inter gemina tum cruris, tum cubiti ossa reponuntur, atque alia item complura, quæ articulos circum vndique complectuntur. Quædam angusta, & crassa sunt, atque horum rursus alia teretia, ut quod ex processu secundæ ceruicis vertebræ prodit, & in occiput inseritur; & quod posterius dentem eundem comprehendit; Tum quod in medio femoris ossis capite consistit, in coxendicis acetabulum insertum. Alia plana sunt, ut tertium peculiare humeri ligamentum; & quæ genu colligant, crassa quidem omnia, sed minime rotunda, ut neque cartilaginea ligamenta tali os fibulæ colligantia. Mutuo tandem ligamenta differunt, quoniam aliqua solida existunt, ut maxima ipsorum pars; aliqua peruia sunt, ut brachialis vincula, quæ annulorum instar, musculorum tendinibus cedere diximus; quales item sunt membranæ pubis ossis foraminum, neruo venæ arteriæque viam præbentes; & quæ tibiæ inter, ac suram consistit, quæ venæ pariter per ipsam transmissæ peruia est. Hæ sunt vinculorum differentia. Verum id omnibus commune est, ut sensu non nisi obtuso prædita sint, quo minus continuo membrorum motu defatigentur: quæ etiam de causa, vntuosus ille humor, in articulis occurrens, comparatus fuit, qui ligamenta continuo oblinens, ossium motum reddit faciliorem.

De Cute, Cuticula, Membrana Carnosa corpus vniuersum obtegente, & de Adipe, inter cutem, dictamque membranam reposito. Cap. II.

Quoniam, in nobis de Musculis habendus est sermo, aliquid forsan obscuritatis haberet, non pertractata prius Cute, Cuticula, Adipe, Membrana carnosa, quæ partes vniuerso corpori communi sunt integumento; quid primum eæ sint, explicare operæpretiū erit, orationis exordio à Cute desumpto. Quæ duritiæ molliorq; media est, neruo sanguine referto similis; imo corpus est carni inter & neruum, mediū, nec sanguine admodum refertum ut caro, nec omnino expers ut nerui, ex semine, non minus quam spermaticæ aliæ corporis partes, ortum; ex quo fit, ut disruptum, non nisi vestigio aliquo relicto, consolidari possit. Cutis hæc subditis sibi partibus diuersimode affigitur; aliter enim volæ manû, ac pedis plantæ, quam fronti adheret; secus labijs, naso, auribus, & sedi, quam cæteris partibus ad nascitur. Omnes porro, perinde ac cuiusvis cæterorum animantium coria, detrahi exacte admodum possunt, ideoq; δέρμα græcis, quo nomine res detractu facilis designatur, dicta est. Verum aduertere oportet, uti adhesionem variat, ita etiam neruorum in eam pertinentium propaginibus excipiendis differre. Siquidem cutis volæ manus complures excipit neruorum ramulos, ut suo loco dicemus, capitis vero cutis paucissimos, etsi nulla ipsius pars neruis vsquequaq; destituitur. Ex quo quidem apparet, quanta ijs fides habenda sit, qui cutis sensum in medio

Ligamentorum
in substantia
discrimen.

In situ.

In figura.

Alii a differe
tia.

Ligamenta om
nia obscurè se
riunt.

De cute.

Cutis sensu ad
modum exquisi
tissimo prædita.

l t. xv. fi. xvij.
o.
m ta. xv. fig.
xxviii.
n ta. xv. fig.
xxvii. x.

o ta. xv. fig.
xxvii. l.
p ead. K.
q ea. fi. xvij.
o.

r t. xiiii. bb.
s t. xv. fig.
xv. T.

medio tollunt, cum alioqui secus in dies euentus, nos in vulnere affectis, edoceat, quibus ea detracta est, in quibus non sine magno ipsorum dolore, resuitur, imò longè maiori, quam pars alia vulneris quæcunque. Eo etiam cutis multimodi variat, quod alijs partibus crassior obtenditur, vt in pedum plantis & capite; alijs tenuior, vt in facie; alijs media, vt in interna manus parte; ea tamen vniuersa homini tenuior, quam quadrupedibus obtigit. Non minus ex motu ipsiusque priuatione, cutis differentia desumitur, in aliquibus enim partibus mobilis est, vt in fronte, & quoquomodo in occipite, facieque, atque in anteriore colli sede; in alijs immobilis, vt in cæteris omnibus corporis partibus. Quæ motu prædita est, aut particularis musculi interuentu mouetur, vt in fronte, collo, malis, labijsq; ; aut proximarum partium auxilio, vt cutis genarum. Quinetiam alijs in partibus pilosa cernitur, vt in capite, sub axillis, in pectine, viris in mento; in alijs glabra, vt in volis manuum, ac pedum plantis: Ast ea exiguis quibusdam spiraculis tota peruia est, *πόροις* græce dictis, per quos recrementa corporis expurgantur, & pili nascuntur. Spiracula huiusmodi in manuum volis, & pedum plantis, minora, quam in vlla alia parte habentur. Hisce cutis foraminibus alia insuper accedunt, palam occurrentia, qualia sunt nasi, oculorum, oris, aurium, pudendi, sedis, & vnguium foramina. Quam ob causam, horum foraminum vnumquodq; paratum sit, cum de partibus cuti subiectis agemus, sigillatim edocebimus. Nunc scire expedit cuti huic, cuticulam obtendi, exanguem, & ceperū inuolucris modo, tenuem, quamuis in partibus nonnullis, potissimum in manuū vola, in pedum planta crassior occurrat; quam græci *ἐπιδερμίδα* hoc est, cutis efflorescentiam appellarunt. Cuticula hæc si quando dirumpitur, vt fere in scabiosis euenit, siue diuellitur, vt cum vesica quapiam excitatur, facile nullo relicto vestigio renascitur; secus quam cutis, tum dictam ob causam, tum quod in eam complures venarum, arteriarum, neruorumque propagines terminantur: imò nonnulli cutem præterea nihil esse, quam horum omnium congestionem existimarunt. Cuti copiosus adeps, perinde atque in suis subtenditur, in quouis corpore nisi admodum gracili conspicuus, atque ideo minimè arduum est, humanū corpus, prædicta membrana carnosæ prorsus intacta, deglubere, quod in simijs canibusque non euenit, vt probe in ipsis Galenus aduertit, contrarium in homine obseruaturus, si explorare id ipsi licuisset. Adeps is ex sanguine e venis resudante gignitur, quæ per carnosam membranam reptantes in cutem inferuntur. Qui sanguis tum natiui caloris inopia, tum membranæ huius, si apte natura frigida vicinitate, congelascit, & in adipem abit: ideoque in frigidis humidisque animantibus, qualis foemina est, ac sus, copiosior concrescit, quam calidis & siccis, quales sunt, canis, leo, simia & alia, in quibus omnino paucus, vel nullus conspicitur. Quinimo præter hominem, suem, erinaceum, ouem, & glirum, nullum mihi præterea quadrupes occurrit, cui adeps inter cutem & membranam carnosam repositus adesset. In alijs etiam corporis partibus complurimis, adeps iste collectus visitur, quibus quidem opitulatur subuenitque, nutrimentum egentibus suppeditans, atque in molem ipsas attollens maiorem; vnde *πρωκτιν*, vt arbitror, græcis vocatus est. Adeps hic iuuenibus albicat, senibus vero flauescit, atque id magis minusque, prout senior quis, iuniorque est. Porro albedinis ipsius rationem, in compotem aeræ substantiæ naturam, vt quidam faciunt, referre, omnino mihi risu dignum videtur; hac enim ratione oleum albissimum, dentes verò nigerrimos esse oporteret, quandoquidem nihil huic minus, nihil illo acreum magis inueneris. Sed hæc cum ad rem minimè faciant, missa faciamus. Adipi membrana subtenditur, longe cuticula validior crassiorque, & fibris quibusdam implicata, quæ adipem peruadentes in cutem vsque porriguntur, quorum auxilio quoque substratis sibi musculis adhærescit, & cuti præterea valide admodum affigitur, medijs venis quamplurimis, arterijsque nonnullis, nutrimentum cuti deferentibus; nonnullis quin etiam neruorum propaginibus, sentiendi vim ipsi communicantibus, quæ per huiusmodi membranam adipemque prorepentes in cutem adiguntur. Membranæ istius, eadem est vbique crassities; motu nequaquam pollet, præter quā in collo, frōte, occipite, ac facie, vbi carnositas quibusdam fibris adeo crassescit, vt mu-

Cutis Pori.

Cuticula.

Adeps.

Adeps sur albus.

Membrana carnosæ quib. in partibus moueantur.

sculi

sculi nomen adipiscatur. Visi quidem interdum sunt qui ante mouerent, quod ipsi Romæ in Hispalensi quodam vidimus, cui nomen erat Mansiglio; alij cutē in toto mouent, alijsque partibus, in quibus omnibus membrana hæc carnosus fibris conferta est, equinæ, asininæque cutis instar. Hanc græci *μύερα*, quod membranam significat, appellarunt. Arabes postea Carnosam summa ratione addiderunt, quo nomine communiter appellatur, licet in abdominis quoque musculis simul omnes huiusmodi appellatione dignentur. Sub hac membrana inter ipsam & musculis lentus, lubricusque humor consistit, qui musculis motum cōparat faciliorem, quod membranis omnibus cōmune est, quæ corpus aliquod sedem aliquando commutaturum ambiunt. Is etenim humor eas oblinat, quò promptius excurrant: quemadmodum in Peritonæo, intestina obtegente videre est; & in ligamentis, quæ tendinibus, pedum, manuumque digitos aduentibus patent; atque in membranis cordis.

De Musculis, & primùm quid sit Musculus. Cap. III.

*Musculus quid
& ex quibus
constet.*

Musculi figura.

Musculus, pars corporis nostri est organica, voluntarij motus auctor & opifex: conflatur is, ex neruoso ligamento in plura filamenta diducto; ex multis præterea carnosus fibris, filamenta complectentibus, atque integumentibus; nec non etiam ex aliquot venarum, arteriarum, neruorumque ramis, nutrimentū, vitam & sensum ipsi elargientibus. ^b Ligamenta statim a muscoli principio, in multas partiuntur fibras, ad finem vsque muscoli perreptantes, vbi rursus coalescentes, ^c validum quendam funiculum, siue lorum efformant, Tendinē a latinis appellatum. In hunc autem tendinem musculi nequaquam desinunt, nisi cum procul inferendi sunt; ipsius enim caro, locum per quem deducuntur insigniter impediret. Estque illud minimè prætereundum, quod, quemadmodum prior ligamentorum distributio, musculi caput constituit, sic eorundem collectio caudam, medium vero ipsorum, ^d corpus efformat: vniversum autem in musculorum nonnullis murem effingit, vnde apud latinos Musculi appellationem fuit adeptus. Piscis quinetiam dicitur, quòd ipsi quodammodo sit assimilis; etsi profectò vix vnum aut alterum figuræ huius, in ^e brachio ^f femoreque reperias. Deinde musculus omnis, membrana totus integitur ex ligamentis, ipsius caput finemque ossi colligantibus, educta. Horum musculorum alij breues sunt, alij longi; illi vsquequaque carnei sunt, tendinem prorsus nullum effatu dignum educentes, hi tendine omnes donantur, licet inæquali, nec eademmet figuram seruanti; alij enim longam, alij teretē, alij aliam obtinent, vti mox dicemus.

De Musculorum differentijs.

Cap. IIII.

*Musculorum
differentia
quot.*

Exortu.

Variant inuicem muscoli, ortu, munere, figura, colore, situ, & fibrarum genere. Quæ enim ad ipsorum structuram attinet, ex fibris, venis, arterijs, neruis, carne, atque adipe omnes constituuntur; neque vllus est musculorum, qui singulas hæc partes non obtineat, licet Vesalio secus videatur. Verum id quidem est, in aliquibus, venam, neruum, arteriamque, quæ sua est ipsorum paruitas, intuentiū oculos effugere; vt in eo euenit, qui volæ manus tendinem producit. Adeps vero qui fere inter carniū fibras cōcrefcit, in senibus, atque gracilibus exiguus oīno, vel nullus occurrit; in pinguibus autē, copiosus perpetuo conspicitur, potissimum in duob. musculis a nates efformantibus. Varius ergo est musculorū exortus. Quidam. n. ex osse prodeunt, vt fœmoris, & cruris motores. Quidam ex cartilagine principium desumunt, vt ^b laryngis musculus, quiq; inter thoracis ^c cartilagine exurgunt. Alij ex alia quapiam dura membrana producuntur, quales sunt oēs oculorum musculi, & ^d duo hi qui retrò stomachū amplexantes, in primā laryngis cartilagine desinunt; nec non cervicis ^e vesicæ, ac sedis musculi. Alij ex membranis musculorum tendines obuoluentibus educuntur, vt ^f qui quatuor manus digitos, pollicē versus adducunt, & ipsius erectionem promouent. Quidā ex ligamentis oriuntur, vt qui ^g primū pollicis manus articulū flectunt; & ^h qui pedum digitos

ta. xvi. fi. xv.
xvi. HI
K t. i. Γ.
Lead. A.
m t. iiii. s. lib.
iii. i. iiii. fig.
xix. Ψ.
n t. ii. Θ. t. ii.
PPP.
o t. ii. iii. M.
K Δ. t. iii. Σ.
p t. vi. Θ.
q t. v. rr.

r l. iiii. t. iiii. fi.
xxi. x.
s li. iiii. t. ii. fi.
vii. bc.

t t. x. Θ.
u t. v. R. t. vii.
L.
x t. iiii. Ψ. t. v.
Θ.
y t. vi. Δ.
z t. xi. E.

at. ix. T. t. x.
xi. Σ.
bt. v. ΔΠ.

ct. i. A.
d t. iii. 2.
eta. iii. i. ta.
iiii. η.

ft. xi. fi. ii.
gt. x. HI K.
ht. vii. x.
it. i. LMN.
K t. iiii. Δ.
lt. vi. R. t. vii.
L.
mt. ii. PPP.
n t. x.
ot. xii. Δ.

p t. iiii. Γ.
q t. v. rr.

digitos extrorsum agunt. Alij ex alio musculo enascuntur, i qualis est, qui ex sedis musculo productus, vesicæ collum iuxta genitale amplexatur. Quidam nulla ex parte principium sortiuntur, verum membranæ aliquibus partibus carnosæ reciduntur, & musculi nomen accipiunt, veluti ^k qui anteriorem colli sedem, qui faciem, ^l frontemque occupant. & ^m qui ex rubente, carnosoque testium inuolucro pronascitur. Præterea eo insuper differunt, quod alijs plura ossa principium porrigunt, cuius notæ sunt hi, qui motui thoracis præsumt; primus ⁿ abdominis musculus; primus & ^o secundus brachii motus autores. Alij ex vnico nascuntur, vt reliqua omnis ferè musculorum series. Atque horum alij ex vnico processu, solave parte oriuntur, vt ferè fit; Alij ex pluribus, vt ^p primus cubitum flectens. Alij ex ossè simul & cartilagine ortum habent, vt duo ^q recti abdominis. Fine musculi differunt. Quidam nanque in cartilagine desinunt, vt laryngis, palpebrarum, nasique foraminum musculi. Quidam in cutem, vt labrorum musculi. Alij in aliquam membranam terminantur, vt oculorum musculi. Alij diuersis partibus implantantur, vt quatuor genitalis, qui in ipsius corpora, & in principium meatus vrinarij finiunt, musculus item testiculorum, in ^r vas semen à testiculis sursum deferens, insertus; ^s sedis musculi, in exteriorem intestini recti tunicam implantati; colli vesicæ musculus, in penis corpora iuxta ipsius meatum desinens. Adhæc eo etiam discrepant, quod quidam ex pluribus oborti partibus, in vnâ desinunt, vt qui brachium pectori admouet, qui attollit, qui deprimat, qui que scapularum motus auctores existunt. Alij contra ex vno educti in plura inferuntur, vt ^u qui ex maiore scapulae latere productus octo prioribus costis committitur; qui que ^x quatuor pedis manusque digitos extendunt; & qui nasi alas, & qui labium superius diducunt, in cartilagine, cutemque desinentes perinde, atque ^y diaphragma altera sede in os, altera in cartilagine terminatur. Alij à pluribus enascuntur ossibus, & in plura desinunt, vt tertius ^z thoracem mouentium, qui ex posterioribus cervicis vertebrarum processibus ortum adipiscitur, & aliquot posteriores costas implantatur; huc quoque omnes scapularum motores pertinet. Varia sunt musculorum officia; quidam enim ex ossè prodeunt, & illud mouent, quod ipsi adhærescit, sic tres ^a musculi è coxendice nascuntur, & in femur conferuntur; huiusmodi etiam sunt, qui ex femore producti in crus finiunt, ^b septimus nimirum & octauus ipsius motores. Alij ab ossè quopiam educti, minime ipsi alligatum mouent; vt omnes cruris motus coadiutores, exceptis primo & octauo, qui, vti diximus ex ossè femoris educti tibiæ, fibulaeque conferuntur. ad id quoque genus pertinet, qui ex cubiti, crurisve ossibus exortu, digitos cient. Figura etiam differunt; quandoquidem alij lacertas pedibus captas, muremve, aut pitcem æmulantur, qualis est ^c primus brachialis flexor; & ^d sextus qui attollendo pedi opitulatur, atque alij complures figuram hanc quodammodo referentes, etli nullus ad eam proprie accedit, si eos exceperis, qui ^e pollicem, paruumque à ceteris abducunt, eam satis appositè representantes. Ab huiusmodi figura, musculi omnes nomen, vti diximus, desumpserunt, licet eorum complures eam insigniter variam nacti sint; Alij siquidem triangulares existunt, vt ^f primus brachium attollens. Alij quadrati, vt ^g tertius scapulae, & ^h primus radij, qui que genarum ⁱ motui primi famulantur. Sunt qui lateribus quinque efformentur, vt secundus brachij motus ^k auctor, & thoracem mouentium ^l secundus, qui licet quadrilaterus videatur, si tamen insertionem perpendas, tot sunt latera, quot digiti, quibus implantatur. Eandem met figuram adeptus est, ^m primi abdominis exortus; at longè plura ⁿ musculo volæ manus tendinem produceti, latera obtigerunt, alijsque omnibus in plures tendines desinentibus. Mira quoque intuentibus offertur, ^o quarti dorsi musculi forma, cuius quidem corpus aloes radicem, tendines verò, pubem ipsius æmulantur; Perinde quoque se habet ^p vndecimus, isque longissimus dorsum mouentium musculus. Haud secus, obseruatione digna estq; Diaphragmatis figura, proximè ad Raiam piscem accessura, si bifidam is caudam gereret. Sunt & qui teretè speciè præ se ferant, vt sedis, vt colli vesicæ musculi. Alij in mucronem acuuntur, alijsq; alias exhibent formas, quibus recensendis, ne sim prolixior, super sedeo, donec eos sigillatim persequar. Illud hoc loco sit intellexisse satis, aliorum latum esse principium, finem verò angustum; alios contra se habere; alios tenues esse ac longos, alios latos & breues; Alijs angustum adesse principium, alijs amplum, quod-

E fines

Ex munerse

Muscularū in figura discrimen.

dam peruios esse, quosdam minimè. Omnibus porrò communis ferè color est, nisi quod ubi excarnes sunt, neruorum instar albicant; ubi carne opplètur, ipsius colorem inuunt, quamuis aliquod neuosorum filamentorum, per eos repentium, vestigiū semper appareat. Et licet ipsorum aliqui liuidi, plumbetve videantur, re vera tamē tales minimè sunt; sed hoc fit, quia membrana vsque adeo crassa obteguntur, vt musculum perspicuo videri non sinat, vnde color ex albo nigroque permixtus consurgit. A situ quoque musculorum differentia petitur. Siquidem alij extrorsum magis consistunt, alij verò introrsum; Alij oblique in priora descendunt, alij oblique in priora similiter ascendunt; quidam recti feruntur, quidā trāuersim, orbiculatimve contendunt. Omnes tamen eundem semper cum fibris ductum seruant, quæ secundum musculi longitudinem, à principio ad finem pertrant, præter labiorum, & genarum musculos, quibus multiplex fibrarum genus inter se complicatarum obtigisse videtur. Pro harum fibrarum varietate, singuli musculi diuersos vsus obtinent, atque ideo qui pluribus præsumt motibus, vt linguæ, labiorum, & maxillarum, plura obtinent fibrarum genera, adeo inuicem intertexta, vt summa cum difficultate distingui queant. Cæteri, quibus vnum duntaxat fibrarum genus adesse diximus, non æquè omni ex parte collectas æqualesque obtinent, qui enim angusto principio, & lato fine, sunt, fibras fortiūtur in medio sui corporis tenuiores magisque seiunctas quam in principio aut fine; quibus latum caput est, cauda verò tenuis, ij fibras in principio magis quam in fine disiunctas adipiscuntur: qui ab extremis tenuiores existunt quam in medio, in his fibræ opposito modo se habent. Aequalibus, æquales quoque sunt fibræ. Verum musculi vnico principio, duplicique corpore præditi, duplicis quoque generis fibras sibi vendicant, operanturque ac si gemini essent musculi alius post alium, acuto capite ac rotundo tendine præditi. Aliæ insuper complures musculorum differentia habentur; alij enim crassi sunt, alij tenues, alii carnosī, & fibris quibusdā interstincti. Alij neruei in ortu sunt, ac dein carnei euadunt, Alij tales sunt quoquo versus. Alij vnum, alij duos habent exortus; Hincque ortus aut neruei ambo carnei sunt, aut alter neruens, carnosus alter existit. Differūt quoque musculi corporibus: (corpus eam musculi partem appello, in qua fibræ dispositæ magis consistunt, & caro copiosior interiecta est) interdum enim musculi corpus ad principium consistit, nō nunquā verò ad finem; Alias in medio est, quandoque autem vniuersus musculus, corpus existit, quandoque duas in partes finditur, interdum albas quasdā nerueasque impressiones in medio adipiscitur, quæ varia in ipso corpora ostendunt. Variant præterea tendinibus. Alijs enim lati sunt, alijs teretes, alijs breues, alijs longi, quibusdam in multos dirempti, quibusdam non, imò ex plurium musculorū tendinibus vnus consurgit. Accedit & aliud ex munere discrimen; Alij siquidem rectis, obliquis alij motibus opitulantur, alij ambos præstant huiuscemodi motus. His hunc in modum vniuersim positis, operæ precium erit eorum vnūquemque sigillatim prosequi, ducto à faciei musculis exordio, in quibus eum obseruabimus ordinem, vt vno in corpore inspicere omnes possint.

De Musculis frontis. Cap. 5.

Faciei musculi confusi.

Frons duobus prædita musculis.

Ipsorum fibra.

Musculorum faciei tanta est confusio, atque implicatio, vt magnam inter Auatomes professores controuersiam peperit, adeo vt nec Vesalio cum Galeo, nec Realdio cum Vesalio cōueniat. Realdum ipse hac in parte sequar, qui omninū rectissimè eos seiunxisse mihi visus est, vti periculum multoties feci. Dico igitur fronti^a duos adesse musculos, qui ex membrana carnosā, vti diximus, enascuntur; quinimò potius partes ipsius existunt, hacque in parte membrana hæc ita cuti affigitur, vt eam plerique ipsius partem esse crediderint; at sedulo inuestiganti, facile discrimen innotescet. Horum musculorum vterlibet à suo latere à capillorū principio exoritur, & in arcum versus internum oculi angulum descendit, ubi amplo inseritur extremo, per omnem superciliarum longitudinem diffuso, & suæ vtri-que adsunt fibræ, oblique in orbem ferè à summo ad imum, versus priora vepentes, quem in medio longitudinis musculi, carnosiores, quàm alibi existunt.

Estque

Estque horum musculorum munus, supercilia sursum adducere, oculorumque apertioni opitulari. Duo hi muscoli, eiusdem membranæ carnosæ auxilio, in media fronte copulantur, vsque adeo distinctè, vt nesciam quomodo id vtrumque oculos effugerit, præsertim cum id euentus quotidie commūstret, in his qui vñus aliquod in fronte acceperunt, quandoquidem si solus ipsis musculus transuersim dissectus fuerit, nequeunt ab eo latere oculum diducere, alterum interim prorsus expeditum habentes. Quinetiam citra vulnus, id in quibusdam secundum naturam conspicitur; quod quidem solo existente musculo, esse nequaquam posset. Ac propterea chirurgi summoperè caueant oportet, ne in eorum errorem incidant, qui aliquem oculorum affectum è medio tollere volentes, transuersas fibrarum horum musculorum sectiones moliantur, efficiuntque vt oculos in posterum diducere nequeant.

Munus.

In fronte caudè
da est trāsuer
sa incisio.

De Musculis Palpebrarum. Cap. 6.

Palpebrarum vtraque, tam superior quàm inferior, ex membrana efformatur caluariam obtegente, dicta vulgo Pericranio, (vnum idemque cum alba siue adhærente dicta oculi tunica, corpus constituit) atque ex carnosâ membrana, cuti pariter adiuncta, licet ea minimè ratione, vt ex ambabus vnum idem cōsurgat. Tria hæc corpora, ad palpebrarum oras coalescunt, vbi cartilago reponitur, quâ τραπόυς vocari diximus, ex qua oculorum pili ita nascuntur, vt ex quatuor horum corporum congestione, palpebrarum corpus extruatur vnicum, ita vt ceterarum corporum partium nulla illi assimiletur. Per reliquam omnem palpebrarum regionem, ea in qua pili nascuntur excepta, membrana carnosâ cuti adhærescit, nullo interim, præter vnctuosum quendam humorem, ipsis interiecto. Carnosâ huiusmodi membrana tum in superiore, tum inferiore palpebra, carnosâs quasdam fibras adipiscitur, ex quibus duo inter hanc atque albam seu adhærentem membranam, muscoli educuntur, tenues, lati, & æquales, suum quique oculi angulum occupantes. Qui ad b maiorem consistit, ex medio palpebræ inferioris nascitur, & per lachrymalem defertur, ibique à sui etiam lateris supercilio principium assumit, atque inde ad mediam vsque palpebram superiorem contendit. Huius finis e amplus, vt reliquum ipsius omne, in dimidiam sui lateris cartilaginem, ex qua pili oculi producuntur, inseritur. Alter a musculus, minorem angulū vniuersum occupat, priori æqualis; à medio enim inferioris palpebræ exortus, per dictum angulum circunducitur, ad dimidium vsque superioris ipsius sedis, vbi e priori ita committitur, vt nisi varijs operibus, eundem tamen in finem directis, distinguerentur (secundus enim musculus externum angulum occupans, versus suum principium trahit, quæ dimidia est inferioris palpebræ sedes, prior itidem versus suum principium adducit, quæ reliqua est eiusdem palpebræ medietas) vterque vnus videtur; tanta est fibrarum similitudo, tam congrua ipsorum adhæsiō, & coitus. Horum musculorum munus est, superiores palpebras occludere, quæ solæ homini motu cientur, cum inferiores immobiles perstēt. Præter duos hosce musculos, saliu pariter sibi palpebra vendicat, suæ apertionis coadiutorem, de quo mox verba faciam.

Palpebra ex
quo constituitur.

Primus palpebrarum musculus.

Secundus.

Ipsorum munus.

Tertius.

De Musculis Oculorum. Cap. 7.

Musculorum in oculis consistentium numerus, à Vesalio assignatus, nō nihil mihi suspectam ipsius diligētiam reddit; imò cuiusvis potius ceterorum animantiū, quàm hominis oculos, eū pertractasse, hinc apertè conijcio. Nam præterquā quod neruum visoriū in medio posterioris oculi sedis è regione pupillæ committi negat, musculū præterea quendam cōminiscitur, quē totū hunc neruū cōplecti asserit; q quidē in bobus, in veruecibus, alijsq; brutis sēper occurrit: in homine nunquā mihi eū videre cōtiguit, vt neq; Realdo, quemadmodū ex eius ore accepi. Propterea, quāuis interdū etiā reperiretur, (quod vti dixi; nūquā mihi hactenus visum est) monuisse saltē debuit, eū vt plurimū nō inueniri. Aliū præterea musculū a inter oculi motores reponit, q mehercule nihil minus quā ipsū mouet.

Oculo quinque tantū adsunt muscoli.

a li. i. t. vii. fi. xvi.

bt. i. C. t. xv. fi. xx. C.

ct. i. c. t. xv. fi. xx. F.

d. t. i. d. t. xv. fi. xx. e. D. F. e. t. i. D. t. xv. fi. xx. E.

ft. a. xv. fi. xx. R.

t. xv. fi. xx. B.

Oculo quinque
tantum adsunt
musculi.
Quatuor oculi
musculi.

Ipsorum mu-
sculorum.

Quintus mu-
sculus.

Ex membrana enim carnosa enascitur, non procul à fine musculi frontis, & in superiorem palpebram definit, oculo prorsus intacto; imò attollendæ palpebræ deseruit, in quam inferitur, cum oculum diducimus, ideoq; musculus is tertius erit palpebrarum, ad quas referendus venit. Oculus autem quinque duntaxat sibi musculos vendicat, ex quibus b quatuor in interna oculi orbita enascuntur, ex dura matre visorium neruum obuolvente principium ducentes, & in oculi medium terminantur, cum circum ambientes, singuli æqualiter; atque ex simul omnibus tenuis membrana pellucens conflatur, album ipsius omne obtegens, quod, oculo suam sedem tenente, conspicitur. Hi omnes musculi tenues admodum sunt, duo supra, duo infra positi, ad suum vnusquisque latus; cunctique angusto principio enascuntur, postea verò sensim, ac sensim ampliantur, donec ad oculi medium pueniant, qui circulus est maioris ipsius rotunditatis, ita vt eorum vnusquisque triangularem figuram ostendat. Musculi hi præterquam quod oculo intra cranium victo detinendo auxiliantur, ei etiam mouedo deseruiunt, singuli versus suum principium trahentes. Atque ideo vbi eorum aliquis seorsum operatur, versus illud latus oculum stectimus, sursum deorsumve magis, prout superiorem inferioremve agimus; vbi duo alterius lateris operantur, recta oculum, versus illud latus, conuertimus; vbi simul omnes in opere sunt, si æquè trahant, rectum firmumque oculum detinemus: si alius post alium, oculum quoque versus ducimus, citra vllam alterius musculi opem, secus quam existimauerit Vesalius. Quintus à membrana etiã carnosa exoritur, & in inferiorem oculi sedem sese inserit; & versus suum principium trahens (vt alius quiuis musculus solet) oculum, (inquit Vesalius) sursum agit, musculus hic etsi eum, quem affert Vesalius, situm obtinet, nulla tamen ratione oculum sursum agere potest, cum in humiliorem sedem inferatur.

b ead. 6. xxi
HILM.

De Musculis Nasi. Cap. 8.

Nasi musculi
quatuor.
Primus & se-
cundus.

Tertius &
quartus.

Duo musculi
Vesalio propo-
siti.

Am diximus ex nasi ossibus duas prodire cartilagineas, ex quibus duæ in super educuntur, Alæ nuncupatæ, nasi foramina constituentes. Scire igitur oportet cartilagineas hasce siue alas à quatuor cieri musculis, quorum duo a priores, à suo vterque latere, à nasi principio iuxta lachrymalem originem sumunt, perque latera ipsius deorsum feruntur, quousque in sui lateris cartilagineam inserantur, quam nasi fenestras constituere diximus. Duo hi musculi adeo evidentes in homine occurrunt, vt quantumuis exigui tenuesque, nesciam, quomodo Vesalium latuerint. Nasus adhæc, duos alios adipiscitur musculos, b quorum vterque è genæ summo enascitur, & in externum foraminis nasi latus, à suo latere inferitur. Tum hi, tum superiores duo, alis nasi aperiendis simul deseruiunt, ita tamen vt priores versus suam originem trahendo, eas attollant; hi verò versus suum principium trahendo, ipsas diducant. Vesalius adhæc duos quoque alios in interna narium amplitudine musculos constituit, nullatenus à membrana carnosa seiunctos, qui duarum instar membranarum sunt, & nasi alis, vt ipse refert, occludendis inseruntur. Sed, præterquam quod hac in parte, nihil excepta cute, ac membrana cartilaginea consistit nasus musculosum ad vtrunque superioris labij latus consistentium ope occluditur, nullo interim alio ad id requisito. Itaque licet huiusmodi musculi quatuor sint, (vti Vesalius prodidit) minimè tamē ij sunt, quos ipse descripsit, vt facile vnicuique, paulò diligentius id inquirenti perspicuum fiet.

a t. i. D. ii. C.

b t. i. R. ta. 8.

De Musculis Genarum. Cap. 9.

Musculi qua-
tuor genas mo-
uentes.
Primus & se-
cundus.

Genarum motores musculi quatuor sunt, quorum a primus & secundus, in suo vterque latere consistentes, tenues, neruolique sunt, atque insigniter lati, exordiuntur enim non iuxta mamillares ossium temporum processus, vt inquit Vesalius, ibi nanq; membrana non dum in musculum abiit, sed iuxta malam apicem; atque inde ad scapulas vsque descendunt, & supra clauiculas deducti, ad os pectoris pertingunt, ibiq; inuicem committuntur, eiusdem carnose membrane beneficio; & per colli medium ad labium vsq; superius perreptant; indeq; transuerso per mediam faciem ductu supra inum rursus exterioremq; genarum musculi apicem feruntur, quem molitorum

vocari

vocari dicemus, donec eò vnde inceperant, perueniant; In nonnullis verò sursum a deo conscendunt, vt eis aurem moueāt. Horum musculorum vnusquisque quatuor latera sortitus est; vnum secundum longitudinem à principio labijs superioris, ad apicem vsque malarum porrectum: alterum ab huiuscemodi apice ad summum humerum: reliqua duo haud equè distincta sunt; quod enim à principio primi ad pectoris vsque os exporrigitur, minimè admodum equale est. imò supra clauiculas interdum fertur, nonnunquam verò subtus; quartum à pectoris osse ad summum vsque mentum protenditur, & suo pari committitur, medio eiusdem carnosæ membranæ, ex qua enascuntur, adeò distinctè vt non videam, quid Vesalium impulerit, vt vnicum eos hac in parte videri diceret. Musculi hi à membrana carnosâ, non autem ab osse aliquo, ducunt originem, & fibras quasdam carne contextas obtinent, à quibus musculi naturam adipiscuntur: multasque simul neruorum propagines, & subditis sibi musculi, vt suo loco dicemus, prodeuntes, & rectam fibrarum ductum sequentes: quæ fibræ à pectoris ossis initio, ad mediam vsque clauiculæ regionem rectâ perreptant, indeque in priora ad summum vsque humerum, omnes obliquè conscendunt, eoque magis, quo dicto apici propius accedunt. Fibræ hæ, tum in collo, tum sub mento, iuxtaque aures conspicuæ occurrunt; vbi autem iam labrum inferius contingunt (ad superius enim non pueniunt, nisi è regione nasi) adeò inuicem complicantur, vt nullo prorsus modo distingui siue internosci queāt. Horum musculorum munus est (ex Galeni & Vesalij sententia,) inferius labrum deorsum retrahere, & ad latera simul cum superiori labro abducere, aut reliquæ faciei cuti mouendæ opitulari, quam nec frontis musculi, nec nasi, nec palpebrarum, mouent. Verum ipse ad inferiorem eos maxillam aperiendam contere arbitror, vt validissima eorum ad eum adhæsiō perspicuè demonstrat, imò, mea sententia, nullum aliud est, præcipuum ipsorum munus. Secundum^b musculorum par genas mouentium, è maxilla superiore supra gingiuas enascitur, secundum omnem ipsarum longitudinem, & in inferiorem inferitur, per totam ipsius longitudinem, iuxta earundem gingiuarum radices. Musculi hi nerui sunt, & multis varijsque fibris intertexti, atque omnem eam genarum partem, vtrinque vnus, occupant, quam inflare possumus; atque vterque in internam oris amplitudinem pertinet, vbi tenuissima membrana obductus cōspicitur, adeò illi adhærente, vt nullo prorsus modo integra detrahi possit. Musculi huius substantia ex plurimis varijsque fibris carnosis, atque intertextis conflata est. Vniuersa pariter faciei cutis, (malis exceptis) præter secundum hoc musculorum par, nariumque ac labrorum musculos, membranam carnosam omnem sibi adhærescentem obtinet, quæ in musculus conuersa ei mouendæ opitulatur. In genis verò licet in musculus non abeat, non ideo tamen immota perstat, quæ ipsas cutis obtegit, inferiori enim sede cuti malas tegenti affigitur, superiori verò, cuti frontis cohæret, opem quoque ad id conferentibus duobus illis^c latis musculis, quos ex membrana carnosâ produci diximus, vt facillè conspicitur, si quis dentes occlusos detinēs, labia varias in partes duxerit. Estque notatu dignum in hosce musculos genarum, binos vtrinque neruos immitti; quorum alter ex inferioris maxillæ foramine prodiens, per superius abrum distribuitur; alter ex oculorum concauo eductus, ad malas defertur, vt clariùs suo loco dicemus.

De labiorum Musculis. Cap. 10.

Labiorum motum quatuor priuatim musculi perficiunt; quorum exortus, antequam ad labia perueniant, euident & manifestus est; postea verò ita illi implicantur, vt internosci nequeant. Labia siquidem, ex cute ac membrana internam oris amplitudinem succingente conflantur, duobus hisce corporibus alteri commixtis, ex pluribus inuicem complicatis musculis coagmentato, necnon ex a spongiosæ carnis portione, de qua inferiùs verba faciemus. Quatuor hi musculi ad labiorum latera consistunt, vtrinque bini, quorum ope quatuor motibus cientur. ^b Priores duo superiori labro peculiare, vtrinque vnus positi, à summa mala prodeunt principio carnosio, & obliquè nonnihil, in priora descendunt, donec in sui labri principium vterque inseratur.

Anat. Val.

G 3 Haud

Quatuor horum musculorum latera.

Priorum duorum musculorum munus.

Secundus, & Tertius.

Musculi huius substantia.

Labiorum musculi quot.

Duo Priores.

Tertius, & Quartus.

br. iiii. M. ta. v E.

et. i. l.

at. v. G.

bt. i. H.

Haud secus quoque duo alij inferius consistunt, vtrunque vnus, nonnihil breuior, sed latiores, prodeuntque ex humiliori maxillæ inferioris regione, ad interna ferè maxillarium latera, ac inde in priora obliquè ascendunt, donec lato sine in medium omnes sui lateris labrum conferantur. Sunt itaque quatuor omnes lati, videnturque singuli duplici principio insigniti, ob fibrarum varietatem, quæ initio paululum seiunguntur, postea verò sensim ita committuntur, vt vbi ad labrum perueniunt, sibi ipsi inuicem incumbant, labrorum cuti commixtæ atque implicata. Quatuor horum musculorum ope labra duodecim motibus aguntur, quatuor obliquis, vtrunque labrum duobus; & rectis octo, labrum vtrūque quatuor. Recti quidem fiunt, quando vociferamur, cumque os occludimus, & cum labra adigimus, vel extrorsum abducimus: licet ab internis horum musculorum fibris, motus introrsum efficiatur, extrorsum verò, ab externis. Quatuor obliqui motus, vnico duntaxat laborante musculo, altero vero cedente, celebrantur. Si enim dexter, sinistro remissio, labore, dextram labij partem obliquo, sinistram verò pendente motu attollimus. Hac eadem ratione reliqui tres motus absoluuntur. Verū quò validiore motu superius labrum ageretur, totusque aliquo musculo relictus euaderet; in eum illius musculi caput vnum, vtrunque inseritur, quem ex Maxillæ summitate prodire diximus, & in nasi alam sui lateris, extrinsecus recondi, nasi que alijs diducendis, sursum trahendis conferre.

Horum musculorum mus.

De Musculis Maxillæ inferioris. Cap. II.

PROditum antea est, in homine, ceterisque omnibus animantibus, præterquam in Crocodillo ac Psitaco, inferiorem maxillam, immota interim superiore, moueri. Nunc scire oportet, trifariam huiusmodi motum absolui, aut sursum scilicet, quemadmodum vbi os occludimus, aut deorsum, vt quum ipsum aperimus aut extrorsum, introrsumque ac in latera, vt cum mandimus. Motus hosce, musculi octo peragunt, qui à diuersis quos edunt, motibus (videntur enim circum vndique maxillam agere) Masseteres græcis, hoc est Molitores dicti sunt; nec solum musculos hosce hoc nomine designarunt, sed eos etiam omnes, qui quoquo modo ad mandendum conferunt; Ipse autem obscuritatis euitandæ gratia; eum duntaxat Molitorem appellabo, qui præcipuus est huiusce operis adiutor, reliquos à sedibus, quas singuli occupant, nuncupabo. Est igitur Masseter seu Molitor, primus maxillæ huius musculus, qui iuxta lineam in maxillæ medio conspicuam exoritur, amplo nerueoque principio e tota inferiori ossis iugalis sede, toto sui ductu ad aurem vsque pronato, quemadmodum vnicuique licet, digitis in seipso percipere. Si quis enim pollicem inter aurem ac inferiorem maxillam collocet, mediū verò digitum genæ admoueat, prematque, velut in os eum adacturus, inter vnū, alterumque digitum, liquidò musculum persentiet, potissimum si dentes comprimat, tunc enim veluti contractus durior occurrit. Verū aduertere oportet, quemadmodum originis musculi huius principium nerueum est, tale quoque ipsius reliquum existere, quod ab inferiori ossis iugalis sede introrsum enascitur. Pars verò ab externo eiudem ossis iugalis latere pronata, longè carnosior est, vt reliquus quoque musculus vniuersus; ast musculus hoc enatus principio, deorsum tendit, donec posteriorem omnem inferioris maxillæ partem extrinsecus, capite partim carneo, partim nerueo comprehendens, totæ huic parti validissimè inferatur, ac potissimum tuberculis quibusdam, quæ in imo huius maxillæ consistere diximus, hacque in parte coangustatus, in apicem veluti obtusi trianguli definit; imò musculus ipse vniuersus ferè triangularis est, cuius primum latus, totū ipsius principium occupat, quæ vniversa est ossis iugalis longitudo, secundum à maxillæ summitate, ad dictam vsq; inferioris maxillæ asperitatem porrigitur, tertium ab aure ad finem vsque secundi protenditur, cui adiungitur angulum ita obtusum constitutis, vt aliud latus videatur. Sicq; musculus is quatuor latera obtineret, tria grada, vnum verò exiguum, in quod fibræ ipsius omnes terminantur, quæ amplo principio prodeunt, sensimque omnes inuicem veluti currus radij committuntur, donec ad ipsum perueniant, recta semper à principio ad finem tendentes. Ex quo mirari subit

Primus maxillæ inferioris musculus.

a t. ii. C. t. iii.
Δ. t. v. D.
b t. ii. B. tab.
iii. D.

ft v.
g lib.
fi. vi.
iii. H

h tab.
t. iii. C

subit nonnullos, qui ex eo statim varias in eodem musculo fibras haberi asserunt, quod varium sensuum iudicio ductum alias ab alijs seruari intueantur. Quod quidem minimè ita se habet, imò eandem omnes progressus rationem seruant, recta scilicet à principio in finem; sed vti euenit latum esse principium, finem verò angustum, sic fit, vt quæ à medio principij nascuntur, recta incedere, quæ verò à lateribus prodeunt, obliquè deferrì videantur. ^c Secundus musculus, inferiorem mouens maxillam, à ^d verticis frontisque ac temporum sui lateris ossè producitur, lato arcuatoque principio; primum à verticis frontisque ossè, digito altius, à temporum commissura exorditur, descenditq; sensim, ac crassior, atque carnosior redditus, sed angustior, ^e cavitatem inter iugale os & capitis ossa exculptam adimplens, à qua, vt nuper diximus, principium desumit. Ast vbi ad iugale peruenit, impensè crassus euadit & angustus ac superiori quoque iugalis ossis sedi adnatus, ita molitoris principio committitur, vt haud mirum sit, si nonnulli ambos vnicum esse prodiderint. Vniuersum musculi huius corpus ad os vsque iugale, carneum existit, sed externa sede, ob membranè ipsam obtegentis crassitiem, liuidum apparet, præcipue ad sui principium, & quæ ossi committitur; interna verò sede, eiusdem cum carne coloris est, descenditque à commissuris pronatus, quas inibi capitis, & maxillæ ossa edere diximus, donec in breuem definat tendinem, sed præualidum, atque neruosum, adeoque latum, vt acutum inferioris maxillæ processum, in què validissimè adigitur, totum complectatur. In hunc tendinem omnes musculi huius fibræ terminantur, ad quem instar peponis torulorum coeunt. Estque ipsius munus, maxillam contrahere, quod tanta vi molitur, quantum ij nobis demonstrant, qui grauissima pondera dentibus attollunt. Tertius ^f musculus maxillæ huius motor in ore delitescit, neruosum principium assumens ex tota ^g cavitata inferiorum cunei formis ossis processuum, vespertilionum alis consimilium; simulatque verò ab huiusmodi egreditur cavitata, amplius, carneus, & crassus efficitur, & eiusdem ferè cum molitore appellato figuræ; validissimè namque in internam posterioremque inferioris maxillæ sedem, lato sine adigitur, vbi minus quàm alibi lata est, sinumque vti diximus obtinet, in quo musculus iste latitans, minus loci occupat. Estque ipsius ac duorum prædictorum munus, vnà cum suis alterius lateris coniugibus, inferiorem maxillam claudere, quòd potissimum duo priores præstant. Conferunt præterea, anterioribus ipsorum principijs operantibus, maxillæ antrorsus ducendæ; posterioribus verò operantibus, eidem retrorsum agenda: sicque motus ad mandendum requisitos obeunt, à temporum musculis quodammodo adiuti, prout has, illasque fibras remittunt, colliguntve. Horum insuper masseterum atque in ore delitescentium musculorum opera, maxilla hæc in latera circumagitur; dextro enim massetere, & sinistro in ore latitante contractis, maxilla dextrorsum flectitur: reliquis verò alterius lateris operantibus, sinistrorsum agitur. ^h Superest vt de quarto musculo, suoque coniuge verba faciamus, quorū vterque à suo latere ab ossis temporum processu stylum scriptorium referente producitur, nerueo latiusculoque principio; at protinus carnosus tenuesque fiunt, ac versus menti summum tendentes, sub ipsum inferuntur, ea in parte mutuò conredientes, quæ aspera, & inæqualibus quibusdam exiguisque tuberculis prominens conspicitur. Duo hi musculi ori aperiendo deseruiunt, peculiare quid obtinentes, quod nulli præterea musculo, eo excepto, qui ossi hyoidi implantatur, obtigit, eorum enim vterque inter exortum atque insertionem nerueus, tenuisque redditur vbi iucibus committitur, in tendinem seu ligamentum abiens, ita vt eorum vteruis ex duobus conflatus videatur; quod quidem non sine maxima prouidentia effectum est, quò scilicet loci minus occuparent, prout eius partis colli ratio postulabat.

Secundus musculus inferiorem maxillam mouens.

Musculi huius usus. Tertius musculus.

Musculorum istius maxillæ munus.

Quartus musculus.

Quarti partis neruorum maxillæ inferioris munus.

De Musculis Ossis Hyoidis. Cap. 12.

OS Hyoides appellatum, laryngi superpositum consistere, ac linguæ radicis fundamentique vice, super quod ea motu cietur, esse, antea prodidimus. Nunc scire oportet, huiusmodi os duodecim musculis exortum porrigere, quorū octo ipsum

et.ii. A. t. iiii.
d li. i. t. ii. a.
e ead. d. li. ii.
v. G.

ft v. vi. D.
lib. i. t. iiii.
fi. vi. P. t. v. fi.
vi. H.

C. t. iiii.
D.
B. tab.

h tab. v. H I.
t. iiii. O. t. vi. I

sum motu agunt, quatuor nequaquam ideoque proprios illos, communes ho-
 sce appellabimus. Proprij quatuor vtrinque consistunt, paria quatuor constituen-
 tes. Horum primus & validissimus ex eminentiori pectoris ossis sede, interius non
 nihil, lato & carnoso principio exoritur, reptatque super asperam arteriam, ac pri-
 mam laryngis cartilagine[m], pari semper magnitudine servata, donec in b anterio-
 rem istius ossis partem adigatur, mediam omnem ipsius amplitudinem carnosum
 sine comprehendens. Hic in sui medio, secundum longitudinem, lineam obtinet,
 cuius interuentu coniugi suo ad alterum latus posito, committitur. Duo hi mu-
 sculi nota insuper quadam, inter asperam arteriam atque laryngem, insigniuntur,
 quæ illorum vtrinque in duos alios partiri videtur, quod tamen re vera non
 efficit. Munus amborum est, hyoides os deorsum trahere, nonnihil extrorsum, et-
 si admodum obscure, nec nisi, vbi à superioribus sursum plus æquo vellitur. Præ-
 terea primæ laryngis cartilagini, atque asperæ arteriæ c propugnaculi loco deserui-
 unt. Secundum par, primo opponitur; ambo enim ab inferiore maxilla sub sum-
 mo mento enascuntur, deorsumque nonnihil feruntur, arctiores paulò redditi,
 donec anteriori ossis huius sedi, iuxta duos priores implantentur, eodem profus
 cum illis modo. Horum munus est, os id sursum modice in exteriora protrahere.
 Tertij paris musculi impensè tenues teretesque sunt, prodeunt à suo quisque la-
 tere, ab ossis temporum e processu stylum referente, paulò infra quartum maxillæ
 musculum, atque in os hyoides inferuntur, ad f quatuor priorum latera, inibi vi-
 delicet, vbi laterum ossis huius officula cum medio coeunt. Musculus hisce id mu-
 neris demandatum est, vt præfens os rectum contineant, ne in latera reuellatur, si
 mulque ipsum nonnihil attollant, ac retrorsum contrahant. g Quarti paris mu-
 sculi, vtrinque singuli occurrunt; longi ambo cæterorumque corporis muscu-
 lorum tenuissimi. Vterque ipsorum nerueus in medio efficitur, quemadmodum
 de b quarto inferioris maxillæ musculo retulimus. Ambo à suo quisque latere i ex
 elatiore scapulæ sede, iuxta ipsius ceruicem, & processus anchoræ similis radicem
 principium obtinent carnosum, quod sub secundo scapulæ ossis musculo se recõ-
 dit, ac dein k primum capitis musculum obliquè subit, qui musculum huc de quo
 agimus adeò comprimit, vt eum neruosum magis, tenuemque inibi reddat: simu-
 latque autem ipsum euadit, musculus denuò carnosus vti prius efficitur, donec in
 eandem ossis hyoidis regionem adigatur, in quam sese tertium par inferuerat. Hi
 sunt ossis hyoidis peculiare proprijque l musculi. Communes quatuor existunt;
 quorum duo m ex humiliore huiusce ossis regione producuntur, ac primæ laryn-
 gis cartilaginis lateribus distenduntur, quousque ad humiliorem cartilaginis se-
 dem perueniant, in quam secundum omnem latitudinem implantantur. Reliqui
 n duo, teretes propemodum, gracilesque, ac ex toto carnosum, ex media interna istius
 ossis sede principium desumunt, & radici laryngis operculi conferuntur. Quatuor
 horum musculorum munus, in musculorum laryngis enarrationem reijciam;
 quandoquidem illi magis, quàm huic ossi deseruiunt.

Primum pro
priorum ossis
hyoidis muscu-
lorum par.

Secundū par.

Tertium.

Quartum.

Priores duo ex
communibus.

Reliquo duo.

a t.ii. F. t. iiii.
C. t. iiii. S.

b lib. i. ta. v. fi.
vii. * ABC.

c t. v. NQ.

d t. ii. Fir. iiii.
B. t. iiii. R.
e lib. i. ta. iiii.
fi. vi. i.
f t. iiii. B.

g t. v. RS. tab.
iii. VV. t. iiii.
D. t. ii. H.
h ta. v. inter
R & S.
i lib. i. t. vi. fi.
iii. F.
k t. iiii. b. ta.
ix. F.

l t. iiii. Q.
m t. xvi. fi. i.
F.

n ead. fig. ii.
iii. K.

De Musculis linguam mouentibus. Cap. 13.

Lingua substā-
tia quæ.

Lingua ex qui-
bus constat.

Lingua mollis quedam & fungosa caro efformat, eius magnitudinis, quæ oris
 amplitudo postulat, tamque varijs fibrarum generibus refertā, ob multiplices
 quos obit motus, vt summo negotio inuicem distinguantur, quamuis ad radicē
 nonnihil distinctè occurrant. Lingua tota per mediam sui longitudinē a tenuissi-
 me membranæ ad linguæ crassitudinē latæ, interuentu dirimitur, vt facile in quo
 uis homine conspicitur, ita vt tota ex duobus b corporibus, ex membrana, ipsa diri-
 mente; ex multis venis arterijs, ac neruis, atque ex binis omnia hæc integentibus
 membranis, conformetur; quarum interior musculis omnibus cōmunis est, alte-
 ra verò pars illius existit, quæ totā oris amplitudinē succingit, atque alterius illius,
 quæ asperam arteriam omnē, & œsophagum intrinsecus ambit; in quā priuatim
 rami quidam e tertij neruorum cerebri paris conferuntur, à quibus gustatus facul-
 tatem adipiscitur. Sed ad linguæ musculorum distinctionē accedens, dico decem
 omnes

a ta. xv.
xxvi. ii.
b eadem. KK
LL.

e li. vi. t. i. fi.
ii. YY.

d ead. DD.
 e li. i. ta. v. fi.
 vii. CD.
 f tab. xv. fin.
 xxiii. xxv. E.
 g lib. i. t. v. fi.
 vii. I K.
 h ead. E F.
 i tab. xv. fig.
 xxiii. F.
 k li. i. tab. iii.
 fi. vi. L.
 l tab. xv. fig.
 xxiii. xxv. G
 m ead. HH.
 n lib. i. t. i. ii.
 fi. viii. H.
 o tab. xv. fig.
 xxvi. KKLL.
 p ead. LL.

omnes existere, quamvis Vesalius nomen tantum modo recenscat. Horum priores duo crassi rectique sunt, atque aliquot locis, licet perobscure, ac plures duobus essent discreti: qui ex e media superiorique ossis hyoidis regione carnosum ac modicè fungosum principium desumunt, ac in priora porriguntur, donec in lingua radicem inserantur. Horum munus est, linguam introrsum colligere. Tertius & quartus ex binis ferè superioribus ossiculis nascuntur, quæ ad ossis hyoidis latera consistere, ac ad temporum vsque processus stylo similes protendi retulimus. Etsi nonnunquam ab humilioribus ossis hyoidis lateribus, quæ superioribus primæ laryngis cartilaginibus processibus colligantur, ortum desumunt, quum scilicet superiora ossis huius latera, cartilaginis ligamentive naturæ participant, quod plerumque contingit, præsertim in mulieribus. Ex vna istarum partium muscoli præfentes educti, nonnihil obliquè feruntur, ac deinde lingue lateribus implantantur. Ipsorum munus est, ambobus simul trahentibus, intrò linguam, modicè deorsum compellere; vno verò contracto, altero remisso, linguam in agentis latus pertrahere. Quintus & sextus carnosus pariter sunt, & quodammodo crassi; contrarioque à duobus proximè commemoratis modo sese habent, nam ex ossis temporum processibus stylum referentibus exorti, lingue radici ad tertij quarti que fines conferuntur. His id muneris conceditur, vt ibi simul agunt, linguam introrsum, modicè in superiora trahant; vbi autem alter tantum contrahitur, eam in alterum latus, sursum pariter impellant. Septimus & octauus ex interna laterum maxillæ inferioris parte, iuxta dentium molarium radicem producuntur, lato & modicè neruoso principio: & sub linguam ad latera, secundum ipsius longitudinem inseruntur, sine vsque adeo lato, vt à ligamento is ad duum vsque priorem insertionem pertendatur. Horum musculorum munus est, vt vbi simul operantur, lingue partem hiantem ore occurrentem deprimant; altero autem tantum contracto, eam in agentis latus coarctent. Nonus ac decimus ex humilioris posteraque inferioris maxillæ sede iuxta menti summum à tuberculis in ipso consistentibus enascuntur; indeque nonnihil ascendunt, versus fauces deducti, quousque in lingue radicem, lato sine principio simili, adigantur. Musculi hi, vt inquit Vesalius, haud vno plures existunt; qui lingue ad inferiorem maxillam contrahendæ deseruiunt, nunc recta, nunc ad latera, prout hæ, vel illæ fibræ operi adhibentur: Mihi autem duo videtur, idque potius præstantes, vt linguam educant, quam intrò ad maxillam cogant. Præter hosce musculos, complures fibrarum differentias lingua, vt dicebamus, adipsiscitur, quarum ope omnia motuum, quos in dies experimur, genera obit. Hæ autem fibræ omnes, lingue p vinculo colligantur, fulciunturque; quod licet per quã tenuè, ac membranofum sit, lingue tamen præ molli flexuque facili spina est, prout ea postulabat.

Tertius e. quartus.
 Quintus et sextus.
 Septimus & octauus.
 Nonus & decimus.
 Fibrarum lingua discrimē.

De Musculis Laryngem mouentibus. Cap. 14.

a lib. i. t. vii.
 fi. ix. x. xi.
 b ta. xvi. fi. i.
 iii. N. fi. v.

Laringi a cartilaginibus tres, seu seuerius loquendo, quinque adesse diximus, quarum decem propriorum musculorum, octoque comunium impulsu omnes mouentur. Propriorum, priores quatuor, bini vtrunque consistunt, in priorè ipsius parte versus latera repositi: suntque hi breues, lati, tenues, atque carnosus; vnusque alteri inchoat; ac ambo à parte secundæ cartilaginis, primæ subiacente carnosum principium desumunt, & in imam primæ cartilaginis sedem inseruntur. Ac superior fibræ adipiscitur, à primæ cartilaginis fine inchoantes, & obliquè anteriora versus descendentes, donec in secundæ cartilaginis partem laryngis priora spectantem desinant. Inferior vero fibræ suas obtinet, sursum contrario ductu, obliquè pariter in priora procedentes; adeo vt superiores vtrunque fibræ cum inferioribus efforment. Munus horum musculorum est, primam cartilaginem secundæ necere, quò laryngis rimam tibiæ lingue similè occludant. Quatuor hi muscoli hinc ferè in modum positi occurrunt; in nonnullis verò vnicus duntaxat, paulò crassior, vtrinq; visitur. Ac in his, vt optimè Vesalius animaduertit, exigui duo muscoli comperiuntur, qui vtrunque singuli ex media lineæ secundæ cartilaginis longitudine produ-

Primus quatuor laryngis musculi.
 Musculi in nonnullis occurrunt.

ti, obliquè deorsum tendunt donec in inferiorem primæ cartilaginis e proce-
 tum inferantur; deficientium supplentes defectui. Quatuor reliqui, vtrinque
 bini in tota posteriore secundæ cartilaginis parte, secundum ipsius longitudi-
 nem, quæ æsophago iungitur, consistunt. Eorum verò priores, vterque à
 suo latere ab e intima secundæ cartilaginis parte carnosè enascuntur, recta-
 que sursum procedunt, lati aliquantisper redditi, donec in f tertiæ cartilagi-
 nis partem secundæ commissam neruoso sine inferantur. Horum musculo-
 rum quilibet sinum in cartilagine secundum ipsius longitudinem constituit,
 adeo profundum, vt ademptis musculis, cartilago in medio vnus & alte-
 rius, instar dorfi promineat. Reliqui duo, istis g adhærescunt, suntque om-
 nino carnei, ac à suo vterque latere, à secundæ cartilaginis sede producitur,
 quæ primæ cartilaginis internam regionem respicit; & h inferiorem illius pro-
 cessum principio carnosè excipit; indeque sursum obliquè protenditur, donec
 in totam sui lateris cartilaginis sedem, à priori non comprehensam, inferatur.
 Ad quatuor hosce musculos attinet, tertiam cartilaginem ad laryngis latera
 retrorsum vertere, & consequenter laryngis rimulam tiliarum linguæ simi-
 lem diducere. Nonus ac i decimus ad tertiæ cartilaginis finem, quæ larynx K æso-
 phago, tertiæque cartilago secundo committitur, sedem obtinent. Ac ipsorum
 vterque à suo latere ex tertiæ cartilaginis basi producitur, quæ primæ appropin-
 quatur, & per medium corporis seu basis tertiæ, ad ipsius vsque medium ascen-
 dit, vbi duæ istius cartilaginis partes committuntur; quam quidem in sedem, con-
 iugi suo copulatus definit. Duo hi muscoli breues sunt, exteriusque teretes instar
 pyri, l intus verò cartilaginis, cui connascuntur, figuræ respondent, suntque in
 fine latiores crassioresque quam in exortu: Ac ipsorum quidem interest, tertiæ
 cartilaginis corpus coarctare, binaque ipsius latera inuicem adducere, & conse-
 quutione quadam commemoratam lingulam cōstringere. Hi, liquidò carti-
 laginem hanc geminam esse, attestantur; secus enim neque ab his duplicari oc-
 cludive, neque à quatuor primam secundæ nec tentibus diduci posset. Decem
 hisce musculis duos insuper alios Vesalius adiicit, tertiam cartilaginem primæ cō-
 pingentes, quos latos, carnososque aliorum modo esse memorat; vtrinque sin-
 gulos reponi; vnà, ex mediâ primæ cartilaginis sede, secundum totam ipsius
 internæ sedis longitudinem, educi; atque horum musculorum quemuis tria
 ostendere principia, ea ratione distincta, vt triplex musculus esse videatur,
 alioqui re vera vnus, à principio obliquè sursum ascendens, donec anteriori
 tertiæ cartilaginis sedi à suo latere implantetur; tandemque ipsius, simul cum
 suo coniuge munus esse, tertiæ cartilaginis latera ita diducere, vt lingula in sui
 medio consistens, adeo claudatur, vt aeri exitum præcludat. Duos hosce mu-
 sculos, nec mihi vnquam, neque Realdo videre licuit, quamtumuis id sæpe
 sapius, nec oscitanter simul indagantibus; quinimò nullum omnino intra la-
 ryngem, carnis vestigium occurrit; atque ideo nunquam in homine musculos
 huiuscemodi haberi asseram, ni prius eos intuear. Eos tamen huc referre libuit,
 quò curiosis quibusdam explorandi campum porrigerem, possetne meam ipso-
 rum sedulitas euincere. Ex reliquis hisce musculis omnibus, quatuor laryngem
 aperiunt, ij scilicet, qui secundam cartilaginem tertiæ committunt; cæteri siue
 sex, siue octo sint, eo claudendo seruiunt. Communes faucium muscoli, sic di-
 cti quòd è larynge non educantur, octo sunt; quorum m priores duo ex inferiori
 n ossis hyoidis regione initium sumunt, lati & carnei, ac lateribus admodum con-
 tigui; indeque deorsum protensi, & mutuò paululum abscedentes, singuli in sui
 lateris humiliorem o primæ cartilaginis sedem adiguntur, sine, ipsorum principij
 modo, lato & carnosè. Tota verò horum musculorum pars, deorsum per ante-
 rius primæ cartilaginis latus procedens, fibris quibusdam, quemadmodum muscu-
 lus musculo ipsi committitur. Ac horum quidem musculorum interest, antero-
 rem primam laryngis cartilaginem, ea nō nihil sursum adducta, à posteriore sciu-
 gere. Iuxta horum musculorum finem, duo p alij muscoli in primam cartilaginem
 inferuntur, æque propemodum atque illi, lati; qui ex interna ossis pectoris sede,
 iuxta æsophagum, carneam angustamq; sumunt originem; atque inde supra laryn-
 gem conicendunt, sensim ac sensim latiores redditi, donec iā dictæ primæ cartila-
 ginis

Quartus, &
seximus.

Septimus, &
octauus.

Nonus ac deci-
mus.

Quartus paris
munus.

Duo musculi
Vesalio additi

Priores duo cō-
munes laryn-
gis musculi.

Ipsorum munus.

Tertius, &
quartus.

c li. t. vii. fi.
iii. iii. v. CD.

d t. xvi. fi. vi.
vii. P.

e li. i. t. vii. fi.
vi. vii. L.

f ea. P. Q. vi.
& vii. i. g. i. t. u. r.

ad xv. decime
& vndecimæ

g t. xvi. fi. vii.
viii. R.

h ead. fi. viii.
ix. T.

i ead. fi. vi. vii.
viii. V.

K ead. fig. ii.
iii. v. H.

l ead. fig. vi.
vii. P.

m ead. fi. i. ii.

F. t. v. o

n ead.
o ead.

N.

p ea. G. t. v. P.

ginis regioni implantentur. Ad hos pertinet, inferiores primæ cartilaginis sedes comprimere, ea deorsum protracta, simulque asperam arteriam modicè coarctare; quod nobis, quo minus vocem loquētes duplicemus auxilio est; ita ut larynx haud plus æquo dilatetur. Quintus & sextus, 4 transuersi situantur, & vnà ex posteriore œsophagi regione dorsum spectante, eodem principio vtrinque singuli, secundū ipsius longitudinem nascuntur; ac inde transuersim in priora porriguntur, œsophago semper adhaerentes, toto eoductu, quo ipsum attingunt, & latiores, carnosioresque continuo redditi, donec in primæ cartilaginis latera, secundum ipsorum longitudinem inserantur. Musculis hisce id muneris conceditur, vt primæ cartilaginis latera retrorsum contrahant, eamque ita secundæ applicent, vt laryngis lingua coarctata, vocem foras protrudant. Septimus & octauus, propemodum teretes, ex media interiori ossis hyoidis regione principium sumūt, radiceque laryngis operculi conferuntur, quod ἐπιγλωττις græcè dicitur, quod linguæ faucium superincumbat. In bobus hi, aliisque animantium nonnullis conspicui occurrunt; In homine hæcenus, etsi complures aperui, nunquam mihi sese obtulerunt; imò ipsummet operculum hanc ex seipso functionem obit, fibrarum quarundam nervosarum quibus præditum est, auxilio, satis ad eam absque alterius musculi ope, idonearum. Quod quidem efficit, vt de Vetalij diligētia iterum dubitem; licet in opere vsque adeo prolixo, veniam mereatur, si quādoque somnus obrepserit. Ad rem igitur rediens, dico, laryngem peculiari vinculo destitui: tenuem enim tantū modo membranam obtinet, cartilaginum connexus amplectantem: at singulas vtrinque iuxta tertiam cartilaginem, glândulas adipiscitur, ipsum assiduo irrorātes.

Quintus & sextus.

Ipsorum manus.

Septimus, & octauus.

De Musculis Brachium mouentibus. Cap. 15.

Quoniam scapulæ motores, multoque minus capitis & dorsi musculi, satis bene inspicere nequeunt, non ablatis brachij motoribus, ideo prius de his agendū duxi, qui septem vniuersim sunt. a Primus ex media b tota pectoris ossis longitudine, (a tuo yterque latere vbi ferè contigui ambo sunt) principium desumit, atque ex ipsi confertis cartilaginibus, ac etiam ex c septimæ & octauæ costæ cartilaginibus, nec non ex d mediâ clauiculæ sede, pectoris os respiciente. Pars e clauicula educta, carnosior est, quæ a pectoris osse procedit, nervosior atque tenuior; quæ a cartilaginibus pectoris ossi implantatis, omninò carnea, quæ verò a septimæ, & octauæ costæ cartilaginibus, iuxta mucronatam cartilaginem enascitur, tenuis aliquo usque, atque nervosa occurrit. Ab hisce principijs, musculus is, multo carnosior & crassior efficitur, sed tantisper angustatur, donec e amplo, forti, nervoso, & breui tendine, subtus ceruicem capitis foemoris implantetur in interiore ipsius regione, nonnihil in priora, secundum ipsius longitudinem. Musculi huius fibræ haud eedem omnes occurrunt, principio scilicet admodum lato, sine verò insigniter angusto existente. Quo quidem efficitur, vt quæ a parte principij clauiculæ proxima exoriuntur, deorsum procedant, quæ autem ex septimæ, atque octauæ costæ cartilaginibus emanant, iursum ita ferantur, vt inuicem occurrantes, superæ inferis supergrediantur, & vnà cum illis f efforment. Quæ a pectoris osse producantur, citra ascensum, descensum ve rectâ transuersâ procedunt. Verum quia eundem omnes ductum seruant, a principio scilicet ad finem, nunquam diuersa fibrarū genera esse dixerim, imò vnus vice habeo. Diuersa cui sic lubet, appellet, dummodo ipsorum progressum intelligat. Posses & geminum musculum dicere, fibrarum quas obtinet differentia spectata. Musculi huius interest, brachiū pectori adducere, nulla interim alterius musculi ope accedente, trium nanque is vicem subit, ob tria quibus donatur principia. Vbi fibræ a clauicula prodeuntes operantur, ipsum magis sursum adducunt; vbi verò ex cartilaginibus septimæ & octauæ costæ, procedentes fibræ in opere sunt, ipsum deorsum agunt: sin quæ a pectoris osse principium sumūt cōtendātur, rectâ versus pectus trahitur, cum superiores vnà cū inferioribus laborant, brachiū erectū continēt, cōmuni omnium vi, quæ fibræ omnes versus principium trahūt. Muscul⁹ hic anteriore sede totus in fine viq; carnosus

Primus brachij musculus.

Ipsius minus.

q. xvi. ff. i. ii. m. ii. v. l. r. ead. ff. ii. iii. v. H. s. ead. ff. v. vi. L. t. ead. ff. ii. iii. xii. v. L.

a. t. i. ii. iii. Δ. t. iii. L. b. ta. i. a. K. ad R. c. ead. a. R. ad S. d. ead. a. R. ad L.

e. t. i. iii. Q.

f. t. iii. Q.

t. v. l.

carnosus existit, posteriore verò liuescit, neruosusque antequam desinat, efficitur: Ac quinque inæqualibus lateribus vniuersus efformatur; quorum primum à media clauicula ad elatiorem vsque ossis pectoris sedem protenditur; secundum, os vniuersum occupat; tertium i ex mucronatæ cartilaginis summitate, in eam vsque cui implantatur sedem porrigitur, quod quidem latus anteriorem vallis axillarum marginem constituit, quartum secundum capitis musculi longitudinem perducitur, quintum k à summa ad dimidiam vsque clauiculam extendit. Secundus brachium mouens i musculus admodum quoque carnosus est, multisque præditus exordijs, licet ita continuatis, vt vnicius musculus ex multis efformatus videatur, proditque ex medio clauiculæ secundum ipsius longitudinem, versus humerum, non procul à prædicto, atque ex scapulæ processu, qui humeri summum dicitur, vbi clauiculæ committitur, necnon ex vniuersa scapulæ spina, principio neruo, quod protinus carnosum, crassum, præminensque redditur ac eundem in modum tantisper instar trianguli m coangustatur, donec in n humeri os secundum ipsius longitudinem, obliquè nonnihil ab antica in posticam regionem, longe infra ipsius ceruicem, per quam valido tendine inseratur, ex carne neruoque mixto, interiùs tamen quàm exteriùs neruo fiore. Musculus is Δ græcorum literæ imaginem æmulatur, vnde ipsum Δελτοειδῆ nuncuparunt, Alij, ἰσαμίδα, quasi rem humero incumbentem dicas appellarunt, quod humeri articulum complectatur, obtegatque. Ipse verò brachium attollentem, vel secundum brachij motorem semper vocabo. Musculi huius latera tria sunt, quorum o primum à media clauicula ad summum vsque humerum, & hinc per scapulæ spinam, ad eius vsque basim protenditur. p secundum ex eadem clauicula deorsum ad internum musculi huius insertionis latus contendit, cuius quidem lateris medio musculus is primo committitur. q Tertium obliquè, nonnihil in priora, e scapulæ basi, vbi scapulæ huius spina educitur, ad externum capitis huiusce musculi latus progreditur. Horum laterum primum maius est, reliqua duo minora. Præsentis autem musculi fibræ, vt & prioris, pro sui principii ratione variant. Nam quæ à scapulæ spina dependent, obliquè in priora feruntur, quæ ab humeri summo enascuntur, rectà deorsum contendunt, quæ à clauicula prodeunt, obliquè in posteriora porriguntur. vbi verò ad musculi finem perueniunt, haud sese, prioris fibrarum more, intersecant, sed paululum implicantur. Munus huiusce musculi est, brachium varias in partes attollere, pro fibrarum, quas obtinet, varietate. Vbi nanque fibræ à clauicula prodeunt laborant, ipsum versus colli anteriora, & faciem attollunt, Vbi ex summo humero, & clauicula ipsi adhærente nascentes operantur, rectà ipsum attollunt, sin vero quæ à scapulæ spina emanant, contrahantur, ad posteriora brachium assurgit. Aduertere autem oportet, principia hæc non ex tota prædictorū ossium amplitudine, sed ab eminentibus eorum partibus, instar crassiusculæ lineæ pronasci. Tertius r musculus carnosus crassusque occurrit, & præ cæteris huiusce articuli musculis, quodammodo teres, proditq. carnosus a scapulæ s basis fine, partimq; etiam ex ipsa basi, licet maiorem sui exortus portionem ab anteriori latere desumat, cui dimidio tenus adhæret. Ac deinde à scapula statim abscedens, sursum in priora tantisper fertur, quousque ad humerum pertingat, cui valido breuiq; tendine implātatur, eodem prorsus modo, quo primum inseri diximus, adeoque ipsi propinquus, licet paulo magis retrorsum, vt spatium maius non intercedat, quàm quod t tendini quarti brachij musculi excipiēdo sit satis, quod musculus interdum ossis humeri capiti nonnihil priore viciniùs inseratur. Munus huic musculo conceditur, brachium ad scapulas adducendi, priori oppositè, qui pectori ipsum admouet. Quartus u musculus ab apicibus posteriorum processuum dorsii vertebrarum, à x sexta scapularum vertebra ad sacri vsque ossis dimidium, recto principio, ac membranæ instar tenui exoritur, y & obliquè sursum ab vtrisque principij capitibus super musculos thoracem mouentes procedit, donec ad costarum regionem retrorsum magis prominentem pertingat, ibiq; carnosus crassusq; redditur, ac deinde sensim ac sensim angustatus procedit, & externū axillæ cavitatis latus constituens, subtus ossis humeri ceruicem, secundum ipsius longitudinem in medio tendinum z primi a tertijque musculi, valido, lato, ac breui fine, sese inserit.

g t. i. ab L ad K.
h a K ad R.
i ab R. ad Q.

K a Q ad L.
l t. i. P. t. ii. M.
t. iii. K. t. iiii.
z. t. v. y. c. ix.
l. ta. x. Δ. t. xi.
fi. ii.

m t. xi. fi. ii. D
n t. xi. P.

o t. xi. fi. ii. ab
A. ad C. tran
seundo per B
p ead. ab A.
ad D
q ead. a C ad D.

r tab. xiii. S. t.
vii. M. t. viii.
K ta. ix. N. t.
x. xii. R. t. xi.
L.
s t. xi. T. li. i.
t. vi. fi. iiii. Y.

t t. vii. C.

u t. ii. F
o
x t. x. a T. ad
S.
y t. ii. l. m. ver
sus N.

z t. iiii. Q.
a t. vii. M.

ita

Secundus bra
chium mouē
tium muscu
lus.

Secundi huius
musculi figu
ra.

Ipsius munus.

Tertius muscu
lus.

Ipsius munus.

Quartus mu
sculus. e.

ita vt musculus tribus inequalibus conformetur lateribus; quorum longissimum illud est, quod oblique ab osse sacro in priora per apices notharum costarum, in eam vsque sedem, in quam definire diximus sursum conscendit: post id, quod per dorsi longitudinem ab osse sacro ad sextam vsque scapularum vertebra porrigitur: tertium minimumque illud est, quod a posteriore sextae scapularum vertebrae processu abscedit, & super humiliorem scapulae apicem progreditur, oblique pariter sursum ad caput contendens. ^b Musculi huius fibrae inuicem variant; nam quae ab osse sacro conscendunt, rectiores prolixioresque sunt; reliquae deinceps breuiores sunt, & transuersim magis procedunt, quo sublimius emanant. Haec autem fibrarum differentia tum in hoc, tum in ceteris musculis, ex principij latitudine dependet. Musculus is eo munere perfungitur, vt brachium deorsum non nihil in posteriora trahat, magis minusve, prout superiores, inferioresve fibrae laborant. ^c Quintus brachij motus opifex musculus, impense carnosus occurrit; & a scapulae basi procedens, ^d sinum omnem adimplet, qui inter superius scapulae latus, & ipsius spinam consistit, qua in parte ita ossi committitur, ac si ab eo vniuerso nasceretur. Ast vbi ad elatiorem scapulae huius cervicis regionem pertingit, in priora, sub ^e validissimo ligamento, scapulae huius processum anchorae similem summo humero colligante prorepat; ac in admodum latum, validumque tendinem, articuli huius ligamento transuersim insertum, desinit. Musculus hic oblongus est, superius gibbus, inferius vero sinui, quem implet similis; & fibris secundum sui longitudinem exporrectis praeditus: estque id sui muneris vt brachium retrorsum agat, eo paululum sublato. ^f Sextus musculus perquam carnosus est, ac internam scapulae huius regionem costas respicientem occupat; & ex eius ^g basi principium sumens, tantisper angustatur, dum ad interiorum articuli huius sedem perueniat, in quam ^h lato tendine velut in semicirculum inseritur. Musculus is admodum figura respondet, scapulae; supernumque ipsius latus quinto musculo ita cohaeret, vt vnica vterque videatur, scapulam antrorsum trahens; at si diligenter attenderis; secus est, imò musculus hic brachiali deflexionis in posteriora adiutor existit, antrorsum non nihil ipsum reflectens. ⁱ Postremus brachij motus auctor musculus, externam omnem scapulae regionem infra spinam occupat, omnino carnosus; & ab ipsius ^k basi enascitur, deinde arcuatus pro scapulae forma efficitur, donec extrinsecus in articuli huius ligamentum, ^l lato, breuique tendine, ac velut in semicirculum inseratur. adeo vt postremorum trium musculorum capita, articulum hunc circum vndique amplexari videantur. Estque musculi huius officium, brachium non nihil retrorsum torquere; trium autem omnium interest ipsum quoquo versum agere.

Ipsius munitus.

Quintus musculus.

Ipsius munitus. Sextus musculus.

Ipsius officium. Septimus musculus.

Ipsius munitus.

De ligamentis Humerum scapulis committentibus; Cap. 16.

Humeri os scapulis tria validissima ligamenta colligant, praeter commune vinculum. articulos omnes instar tenuis membranae ambiens. Quod in hoc articulo velut in orbem a supercilijs cervicis scapulae huius, exoritur, ac totum articulum ambiens, in radicem interni capitis humeri primum inseritur, postea in externum latus vniuersum, tandemque in dicti ossis cervicem adigitur. Ex tribus hisce vinculis prior duo instar neruorum teretia sunt, tertium vero latiusculum. Omnium primum ex apice interioris scapulae ^b processu enascitur, & ^c internis anterioribusque capitis humeri partibus implantatur, ipsumque complectens, a impressioni seu sinui quem in hoc capite exculpi diximus, validissime adhaerescit. ^e Secundum vinculum multo crassius atque validius, ^f ex elatiore scapulae cervicis sede, vbi summo humero submittitur, principium assumit; & in ^g omnem exteriorum maioris tuberculi capitis humeri regionem inseritur, iuxta sinum, quo ^h externum primi cubiti flexionis musculi caput transmittitur. Anterior autem ligamenti huiusce latus, posteriori primi ligamenti conascitur lateri, ac simul vtraque; transuersim efformant ligamentum, quod dicti huius musculi caput amplectitur. Tertium ^k ligamentum ex eademque primo exortum regione deducitur, indeque oblique tantisper procedit, dum in externum

Commune articuli huius ligamentum.

Primum humeri ligamentum.

Secundum.

Tertium.

Anat. Val.

H omne

bt.ix.O.

ct. xii. H. ta. xiii. X. ta. vi. K. t. vii. i. tab. x. L. ta. xi. G. d. l. i. tab. ii. R. t. vi. fi. iiii. b. et. v. c.

ft. vii. G. tab. viii. H. g. ta. vii. inter duo LL. head. K.

it. xi. G. t. ii. l. t. ix. M. ta. x. Q. t. xii. P. K. ta. xi. ab H. ad I. lead. K.

at. v. d. be ad. b. c. lib. vi. fi. et. v. fl. b. i. t. vi. fi. iii. A. g. ead. E. h. t. vi. n. it. v. f.

K. t. xiii. V.

L. ad. R. Q. L. M. iiii. ix. xi.

ii. D.

ii. ab. tran. per B. A.

C. ad.

i. S. t. viii. N. t. t. xi.

li. i. iii. Y.

at. v. d. be ad. b. c. lib. vi. fi. et. v. fl. b. i. t. vi. fi. iii. A. g. ead. E. h. t. vi. n. it. v. f.

K. t. xiii. V.

Quartum ossis
humeri uncu-
lum.

omne capitis humeri tuberculum implantetur, posteriorem articuli huius regio-
nem ambiens, finis enim ipsius haud minorem exortu latitudinem obtinet. Præ-
ter hæc tria ligamenta, quæ potissimum humeri os, ne deorsum extorsumve lu-
xetur, continent, aliud insuper adest, quod ab interiori scapulæ processu eductum,
in elatioris eiusdem scapulæ processu apicem, intacto humeri osse inseritur; & ne
humerus eam in partem labatur, prohibet, Cui etiam suppetias fert, nervosum pri-
mi cubitum flectentis musculi principium, quod uti dicemus, ab elatiori scapulæ
cervicis regione natum, inter hæc ligamenta defertur, per impressionem in hume-
ri capite consistentem, deorsum, cubitum versus procedens.

1 ta. v. c. inter
a & b.

De Musculis scapulas mouentibus. Cap. 17.

Primus scapu-
lae musculus.

Scapula ipsdem quibus & brachium motibus cietur, præterquam quod quoque
uersum minimè agitur; motus autem ipsius omnes musculi quatuor absol-
uunt. Quorum primus a secunda, tertia, quarta & quinta, sextaque interdum co-
sta, priusquam in cartilagine abeant, exoritur, lato principio, ac in plures veluti
ungues digitosve dirempto, quorum unusquisque costæ suæ affigitur. & inde re-
trorsum tendit, angustior semper redditus, & crassior, donec in latum tendi-
nem partim nerueum, partimque carneum desinat, quod interiori sedi scapu-
læ huius processus, anchoræ similis implantatur. Ibi autem nervosior efficitur,
vnde (ab istius processus appendice) d nerueum principium internæ partis muscu-
li, cui primum inter cubiti flexores locum assignabimus, educitur. Musculus is to-
tus carneus est, præterquam sui initio, suasque fibras obtinet, quæ a principio ad
finem nusquam intersectæ feruntur. Atque id ei muneris concreditum est, ut sca-
pulam pectori adducat, sursum deorsumve, prout fibræ superiores inferioresve
operantur; recta verò, ubi fibræ simul omnes in opere sunt. Secundus e musculus
ex ea linea educitur, quam occipitij os transversam obtinere diximus, ab ipsius
medio ad aurem vsque porrectam; externum cuius latus, ab auris pinna æquè di-
stat, atque ab occipitij sinu: itaque si occipitij ossis regionem ab ipsius sinu ad au-
rem vsque porrectam in duas æquales portiones diuidas, conspicuum fiet, muscu-
li huius principium dimidium illud versus fossiculum occupare, & in ipsius me-
dio coniugi suo copulatum, vtrunque per posteriorum dorfi processuum apices,
ad octauam vsque scapularum vertebra descendere. Vnicuique horum muscu-
lorum quatuor adsunt latera; quorum vnum transversim secundum occiput fer-
tur, æqualis cum sui principio latitudinis, quod licet tenuè, carnosum tamen exi-
stet; Alterum f per medios apices posteriorum cervicis vertebrarum processuum,
ad octauam vsque scapularum vertebra deorsum tendit. Tertium g a fine pri-
mi iuxta occipitij sinum, exoritur, obliquè versus posteriora tantisper descendit,
dum ad apicem posterioris octauæ scapularum vertebræ processus perueniat,
qua in parte nervosus paululum redditus, cõiugi suo committitur, amboque api-
cem monachorum cucullæ similem constituunt; imo duo hi simul musculi dictæ
cucullæ similes admodum existunt; ac eorum vterque iuxta insertionem, inter
nerueum carnosumque mediat. h Quartum a scapulæ cervicè, iuxta claviculam
ad octauam vsque thoracis vertebra protenditur, modicè arcuatum & mēbra-
næ instar tenue; quod quidem ideo effectum est, quo minus pondere grauaret,
& consequenter impedimenti minus incommodique musculis afferret, externâ
scapularum regionem occupantibus, supergreditur. Duo hi musculi carno-
si vsquequaque occurrunt, nisi quæ dorfi apicibus committuntur, suntque vniuer-
si tenues, si eam duntaxat sedem exceperis, quæ humeri summo, & latiori clavi-
culæ sedi validissimè implantatur. Fibræ musculi huius non eundem omnes du-
ctum seruant, tanta est principij latitudo; imò quæ ab occipitio & cervicè manat,
olique ad humeros descendunt, donec ad scapulæ spinam, ad humeri summum,
& ad claviculæ caput perueniant, eo magis transversæ quo humiliorem exor-
tum

a t. v. F.
b ead. ab i. ad
K.

c ead. L.

d ead. b. tub.
vi. n.

Ipsius muneris.

Secundus mu-
sculus.

e t. ix. Tab. 2.
ii. L. K. tab. 2.
G. t. iii. b.

Primum horum
musculorum la-
tus.

Secundum.

Tertium.

f t. ix. ab L. ad
G. transverso
per K.

g ead. ab L.
ad H. tran-
sverso per L.

Quartum.

h ea. ab H.
ad 2.

Secundi muscu-
li fibra.

i t. ix. e.

um

tum nan ciscuntur, idque ad cervicis vsque radicem, qua in parte, æquè transuer-
sim situantur. Quæ autem à scapularum vertebra enascuntur, oblique itidem ad
humeros ascendunt, eo magis transuersæ, quò altius ad cervicem fertur, do-
nec æquè ac postremæ, quas per cervicem descendere diximus, transuersum fi-
tum acquirant. Fibræ huiusmodi vniuscuiusque musculi officium esse common-
strant, non modo scapulam sursum adducere, sed deorsum etiam & ad dorsum
vellere, pro ipsorum differentijs; adeo vt motus obeant contrarios, nullam inte-
rim partitionis notam præ se ferētes, ex qua plures esse duobus colligere possimus.
Si quis tamen quatuor esse contenderet, quemadmodum de superiorum palpe-
brarum musculis prodidimus, functionum duntaxat pugnancia ductus, haud mi-
hi, longè aberrare videretur, tuncque ipsorum ^K diuisio à summo humero ad pri-
mam thoracis vertebra haberetur. Tertius scapulam mouens musculus ex tri-
uerso primæ, tertiæ, quartæ, & quintæ vertebrae cervicis processu ita enascitur
vt duobus principijs secunda vertebra sciunctis, præditus esse videatur; quamuis
interdum etiam, ex transuerso secundæ vertebrae processu exortus sui portionem
assumit. Principia hæc simulatque ex reliquis vertebrae cervicis amplexantibus
musculis emergunt, vnà coeunt, & tenuem validumque musculum efformant,
latiorem paulò, minusque crassum; qui lato & carnoso sine, in internam superio-
ris anguli scapulae basis sedem inseritur, eamque sursum versus anteriora, & cerui-
cis latera trahit. ^m Quartus musculus, latus tenuisque, a omni ex parte carneus
existit, & ex quinta, sexta, & septima cervicis vertebra, nec non ex posterioribus
trium priorum thoracis vertebrae processibus enascitur, & ⁿ toti propemodū
scapulae basi carneus, ac æquè atque in exortu latus, implantatur, fibras obtinens,
oblique à thoracis vertebra ad scapulae vsque basim porrectas. Musculus is illi pro-
ximè assidet, quem monachorum cucullæ similem esse diximus; & detracta cute,
in scapulis, ad inferiora prædicti musculi latera, humiliores musculi huius, sui-
que coniugis apices sese offerunt; Quorum munus est, scapulam in posteriora, nonni-
hil sursum attrahere.

Munus.

Tertius muscu-
lus.

Ipsius munus.
Quartus mu-
sculus.

K ead. ab H.
ad K.
l. vi. K t. vii.
H tab. viii. I.
t. x. xi. C. tab.
xii. G ta. xiii.

Q

m t. x. H. I.

n t. x. inter l
& K.

De Musculis Caput mouentibus.

Cap. 18.

A Gentes de prima & secunda cervicis vertebra, Caput per se solum, & ad cer-
uicis motum agi diximus; proprio quidem motu antrorsum, retrorsumque
agitur; motu autem cervicis, ad latera cietur, vt cuius in seipso experiri licet.
Ambos hosce motus musculi plures absoluunt; quos nunc aggredimur, ab his in-
choantes, qui priuatis capitis motibus præfunt, qui quatuordecim sunt, vtrinque
septeni. Primus & ^a secundus vtrinque singuli ex apicibus posteriorum proces-
suum quintæ, quartæ, tertiæ, ac primæ thoracis vertebrae longo principio erū-
punt, quod simulatque à quinta vertebra emergit, acutum efficitur, sensimque
ac sensim ita diffusum progreditur, vt ad tertiam ^b secundamque thoracis verte-
bram porrectum, ad lateralium harum vertebrae processuum latitudinem ac-
cedat; hancque eandem latitudinem seruans ascendit, ex posterioribus postre-
marum quinque colli vertebrae apicibus, leuem exortum assumens. Simu-
latque autem tertiam vertebrae excedunt, sensim ac sensim vtrique inuicem ab-
scedunt, donec occipitis ossi ambo implantentur, sine ^c transuerso ac lato, quan-
ta est spatij inter externum alterius horum musculorum latus, & aurem, latitudo,
quantaque inter internum eius latus, & occipitij finem: adeo vt tanta sit infertio-
nis vtriusque musculi amplitudo, quantum inter vtranque aurem spatij relin-
quunt: estque ipsorum recessus forma ^d triangularis. Haud secus ambo hi mu-
sculi eandem quodammodo ^e figuram æmulantur, etsi latera insigniter inæqua-
lia sunt: primum nanque prægrande visitur, & per dorsi medium procedit: se-
cundum primo æquale, per latus externum fertur; Tertium perquam exiguum
occurrit, estque transuersum illud caput, quo in occiput inseruntur. Fibræ ho-
rum musculorum oblique sursum perreptat, ab apicibus posteriorum processuum,

Primus & se-
cundus capitis
musculi.

a t. xii. f t. x.
xi. A.

b t. xii. A.

c t. xii. C.

d ead. BED.
e ead. ECA.

Anat. Val.

H 2 inferi-

*Secundū caput
proventū mu-
sculorum par.*

*Alius muscu-
lus.*

Duo ali.

*Caro muscu-
is hisce subie-
ctai*

*Tertium caput
tis musculorū
par.*

Quartum.

Quintum.

Sextum.

*Ipsorum ma-
nus.*

*Septimum ca-
pitū musculo-
rum par.*

inferiorum vertebrarum inchoantes, & ad transversos superiorum vertebra-
rum processus feruntur, dum simul omnes in occipitium desinant; transver-
sis enim processibus modicè admodum, vel nihil omnino affiguntur. Tertius
& quartus musculi acuto principio ex medio lateralium quartæ, ac quintæ tho-
racis vertebræ processuum emanant, carnosum obtinentes exortum & lacer-
tam imagine referentem. Ast ubi ad g ceruicis initium pertingunt, ambo in te-
retem abeunt tendinem; postea verò carnosè extemplo redeunt, donec in oc-
cipitis medium adigantur. tenues in medio redditi, perinde atque^h musculum
inferioris maxillæ motorem effici tradidimus. Vtrique horum musculorum
ante insertionem alius adiungitur, qui ex posteriore septimæ colli vertebræ pro-
cessu, nerueo teretique principio deductus, carnosus in ascensu efficitur, &
simul cum prædicto in occipitis medium inseritur, dextris sinistrisque lateribus,
in fine inuicemⁱ cocuntibus. Hac quoque in parte duo præterea musculi, K
vtrique singuli occurrunt, qui ex apicibus lateralium secundæ, ac primæ tho-
racis vertebræ processuum partim carnei, partim neruei erumpunt, sursum-
que nonnihil in priora, carnosiores, latioresque redditi porriguntur, dum
radici mammillaris ossis temporum processuum implantentur. I Musculis hisce
ingens carnea moles vtrique subiacet, quæ à lateralibus colli vertebrarum pro-
cessibus enata, obliquè sursum ad posteriores processuum tendit, donec occipitis
ossi conferatur; quæ quidem caro fibras adipiscitur, obliquè ab exterioribus
introrsum ascendentes. Quatuor hi musculi omnes conspicuo sciuncti visun-
tur, portio tamen secundæ paris videntur, quòd eandem obeant functio-
nem, caput nimirum & ceruicem quodammodo attollendi: Vbi nanque
lateris vtriusque musculi vnà contrahuntur, capiti rectà extrorsum flectendo
auxiliantur; si alterius duntaxat lateris musculi laborent, circumuersioni
capitis famulantur. Quintus^m & sextus impensè tenues existunt, & ex api-
cibus posteriorum secundæ colliⁿ vertebræ processuum, exortu non admo-
dum neruoso prodeunt; & rectà sursum tendentes (non adeo tamen, quin
magis ad finem quam ad exortum, inuicem distent) tereti capite in me-
dium occiput implantantur. Horum est, vbi simul contrahuntur, caput
retrosum agere; altero duntaxat laborante, circumuersioni ipsius opitula-
ri. Septimus^o & octauus, tertio pari subiacent, substantia, forma, & si-
tu illi consimiles, prodeuntque ad suum quisque latus, principio carnosè,
tenuisque à p tuberculi illius lateribus, quo primam ceruicis vertebram poste-
riori sede, quæ reliquæ processuum obtinent, insigniri diximus. Musculi hi sese
initio contangunt, postea verò in progressu paululum diducuntur, sicque di-
rempti occipitis ossi figuntur. Estque amborum munus, attollendo capiti fa-
mulari. Nonus^q & decimus, carnei, longi ac propemodum teretes, ab oc-
cipitis ossè, iuxta externum latus quartæ paris enascuntur, & obliquè tantisper
descendunt, donec in r apicem lateralium primæ ceruicis vertebræ processuum,
ad suum quisque latus, inserantur. Vndecimus^s & duodecimus, eandemmet
cum proximè explicatis figuram sortiuntur, & r ex posteriore secundæ ceruicis
vertebræ processuum erumpunt, & obliquè nonnihil ascendentes, lateralibus primæ
vertebræ processibus, pari cum prædictis forma, implantantur. Horum mu-
sculorum vnusquisque, vnà cum tertij quartique paris sui lateris quolibet, abso-
lutum efformat triangulum, ita vt tertium par, quintumque ac sextum, simul
omnia^u duos in occipite triangulos constituent, alterum ad dexteram, alterum
verò ad læuam. Quorum primus angulus, in medio occipite consistit; secun-
dus iuxta posteriorem secundæ ceruicis vertebræ processuum; tertius (in dextri
lateris triangulo) iuxta lateralem primæ ceruicis vertebræ, eiusdem lateris pro-
cessuum, in sinistri autem lateris triangulo, oppositi. Munus noni, decimi,
vndecimi, & duodecimi musculorum est, primam ceruicis vertebram, &
consequenter caput, supra secundam circumflectere; musculis enim dex-
trilateris in se contractis, prima ceruicis vertebra in posteriora sinistrorsum
flectitur; sinistris autem laborantibus, opposito motu agitur; adeo vt re-
trosum caput agentes musculi duodecim sint, secundo pari duorum dun-
taxat musculorum vice, connumerata. Nunc x antrosum ipsum agentes
enu-

f t. x. xi. 3. ta.
xii. FF. t. xiii.
A. t. v. F.
g t. xiii. A.

h t. v. HL

i ta. xiii. à C
ad D.
K t. xiii. FF.

l. xiii. GG.

m t. xiii. AB
n t. xiii. h. ii.
E.

o ead. FG.

p lib. i. tav. 6.
vi. M.

q t. xiii. HI.

r ead. D.
s ead. KI.
t ead. iuxta E.

u t. xiii. AH.
KBL

x t. iii. F. t. ii.
l. t. iii. O. t. ii.

K,

enu-

y t. iii.
z ead.

a ead.
ter Y S
b t. iii.

ct. vi.
CD. r.
AB.

d li. i.
fi. vi. o.

e t. viii.
xiii. H.

a tab.
xxvii. I.
b tab. x.
xxvii. I.
c ead. I.
d lib. i.
fi. vi. o.
e tab.
xxvii. K.
ta. v. h.

f tab.
xxvii. I.

enumerandi nobis supersunt, qui duo duntaxat sunt, & vtrinque y singuli à media superiore ossis pectoris sede, nec non ab z ea clauiculæ regione, quæ huic eidem ossi, lato, & neruoso ex ortu prodeunt; etsi verò longè neruosi, & principij huiusce pars existit, quæ à pectoris ossè, quàm quæ à clauicula sumit originem; non ideo tamen continuum esse definit, principium vniuersum, & quo sursum obliquè procedente, latior paulò quàm crassus educitur musculus, qui carnosus, & crasso sine, in mammillarem sui lateris, temporis ossis processum inseritur, quem vndique amplexatur. Verùm aduertere oportet, inter partem à clauicula productam, & eam quæ ab ossè pectoris emanat, a sinulum instar trianguli exculpi, citra cutis detractionem in quouis homine conspicuum: imo verò is principium alterum ab altero seducere videtur b adusque musculi ferè dimidium, quæ ex vtroque principio corpus assurgit, in eum quem diximus modum definens. Principia hæc siue duo, siue vnum sint, parum omnino interest, quemadmodum etiam & illud, leue est, an ex hisce musculis vnusquisque in plures vno partiatur, vt multi existimarunt. Sat est intelligere, qualis eorum structura sit, quale munus, contrarium scilicet octo primorum muneri, caput retrorsum trahentium. Et propterea ambobus vnà contractis, caput demittitur, quemadmodum vbi annuimus, siue rigida, siue inclinata ceruice; altero autem duntaxat laborante, ad trahentis latus inclinamus; vbi verò vicissim nunc hic, nunc ille trahit, caput circumagitur, vti cum renuimus, multo euidentius, quàm in vilo ex prædictis. c Musculis hisce quatuordecim, alij pariter accedunt, sub æsophago delitescentes, qui ex corporibus priorum quatuor thoracis vertebrarum, omniumque ceruicis exoriuntur, quibus in transitu innituntur, ac deinde occipitis ossi iuxta d anteriorem nuçæ foraminis regionem subobscurè implantantur. Verùm de hisce musculis copiosius, de dorsi motoribus agentes, verba faciemus; elatiorem nanque ipsius regionem, immoto prorsus capite inflectunt. e Quatuor insuper habentur musculorum paria, vtrinque bina, ad verticis latera consistentia, quorum etiam tractationem in caput reijcio, verticis motoribus dedicandum, quòd sit illud præcipuū ipsorum munus.

Horii musculi
lorum munus.

Musculi duo
ceruicis flexores.

Quatuor alij.

De Vinculis Capitis, & priorum duarum Ceruicis Vertebrarum. Cap. 19.

Diximus superiore libro, Caput primæ ceruicis vertebræ, & hanc secundæ, & secundam rursus capiti committi. Superest vt de vinculis ossa huiusmodi colligantibus agamus. a Quorum primum perquam validum est, & articulum ambit vniuersum, inter primam ceruicis vertebram & caput, nihil præterea peculiare obtinens. b Secundum, caput secundæ vertebræ deuincit, estque teres, perquam validum & cartilaginis naturæ compos; ex dentis c apice, quo secundam hanc vertebram insigniri diximus, eductum, & occipitis ossi, iuxta foraminis nuçæ d anteriora consertum. Ligamentum hoc præterquam quod secundam colli vertebram, occipitis ossi alligat, prædicti dentis ope adiutum, veluti axem pariter efformat, super quem caput circumagitur. e Tertium illud est, quod primæ ceruicis vertebræ ab vno in alterum latus transfuersim obtendi, & posteriorem dentis secundæ vertebræ regionem amplexari diximus; insigniter quidem validum, neruosum, & cartilaginis naturæ particeps; inter spinalem medullam & secundæ vertebræ dentem repositum; estque sui muneris, dentem hunc fortiter continere, in vehementioribus ad posteriora capitis motibus; ne scilicet luxetur, & spinali medullæ officiat, quod abique insigni noxa nequaquam contingeret. Quartum f secundam colli vertebram primæ colligat, membranæ instar tenue, communemque cum cæteris cuiuscunque articuli ligamentis naturam, commuue munus adeptum.

Ligamentum quo
prima colli vertebræ caput alligatur.
Secundum ligamentum.

Tertium.

Quartum.

ET si musculorum capitis tractationi, minimè satis appositè abdominis musculorum explicatio subnectitur, sic tamen ipse progrediar, vt à Vesalio quò minus potero recedam; & si cui molestiam istud afferet, capita eo, qui magis arriserit, ordinè percurrat; quandoquidem id citra graue negotium licet, paginis aliquot transactis. Musculi ergo Abdominis octo vniuersim sunt, quatuor paria constituentes. Quorum ^a primus omnibus incumbit, proditque carnosus exortu ex ^b sexta, septima, octaua & nona costis, priusquam in cartilagine abeant, iuxta ^c secundum, motorem thoracis musculum, cui pectinatim inseritur; ille siquidem quosdam veluti vngues digitosve porrigit, hic verò media vnguium interualla occupat; post nonam autem costam, etsi eodem modo à reliquis costis enascitur, prædicto tamen musculo haud mutuo ingressu committitur, sed illi duntaxat, cui quintum inter thoracis motores locum assignabimus. Principium id, tenue carnosumque est, atque inde in priora deorsum fertur, sensim ac sensim crassius euadens, & posterioribus lumborum ^d vertebrarum processibus toto ductu connatum; Dexter autem sinisterque musculus ^e membranea tenuitate in abdominis medio cocunt, spatium omne inter costas & os ilium, descendentes obtegunt, dum neruo extremo, in ^f totam appendicem inferantur, quæ ossium coxendicis elatiorem sedem occupat, spina latinis dicta. Estque illud animaduertendum, carnosam horum musculorum partem posteriùs exortam ad ^g rectum duntaxat sui lateris musculum peruenire, ibique in tenuem, neruosamque membranam conuerti, quæ membranas supergreditur, quibus secundum par præditum esse dicemus, in eam vsque sedem, in qua eos inuicem committi diximus; & in elatiore Ilium & Pubis ossium regiones totas inferuntur, præter eam quam ^h sextus, & septimus sæmur flectentes musculi progredientes integunt. Musculi hi fibras suas obliquè in priora, eodem cum ipsis modo, porrectas obtinent, ideoque obliqui descendentes dicti sunt. ⁱ Secundum par priori substernitur, proditque neruoso tenuique principio, ab ossis ilium summitate, cui appendicem obtendi diximus; nec non ex posterioribus sacri ossis processibus, lumborumque vertebris; post exortum verò, carneis quibusdam fibris ipsi additis augetur. Duo hi musculi obliquè sursum feruntur, dum quatuor infimarum costarum apicibus implantentur. Vbi verò in abdominis medium pertingunt, ad suum quisque latus recto ^k musculo assidens, in nerueam tenuemque membranam abeunt, minimè quidem simplicem, vt ait Vesalius, sed in duas diremptam, quæ medium recti sui lateris musculi occupant, ac deinde superius quidem mucronatæ pectoris cartilagini, inferius verò pubis ossi figuntur, & secundum mediam abdominis longitudinem, ita, quemadmodum & priores duo, ^l committuntur, vt nisi & diuisionem & fibrarum discrimen accuratissimè inspicias, vnum omnes videantur, quamuis in abdominis medio, hoc est inter vnum & alterum rectorum musculorum, crassiores paulò reddantur. Iuxta externum rectorum musculorum latus, secundum ipsorum longitudinem, à costis ad os vsque pubis, duum horum musculorum membranæ, quarti paris neruorum membranæ, nec non membranæ, quæ intestina & coctionis organa obtegit, Peritoneum dicta, valide ad eum ^m connascuntur, vt in eum locum desinere videantur; at si sedulò attenderis, prætergredi eas obserabis. Fibræ horum musculorum obliquè sursum porriguntur, cum priorum ⁿ duorum, ipsius incumbentium fibræ sese implicantes, vnde musculi obliqui ascendentes dicti sunt. Inter duas hæc membranæ quas duo ^{ij} secundi musculi possident, ^o musculus alter reponitur, & vtrique tertium abdomen mouentium musculorum par ^o constituunt, ac vtrinque singuli ex media ossis pubis regione, duplici principio nascuntur, ^p altero superiore interioreque, ^p altero inferiore ac exteriori, quæ licet disuncta minimè sint, substantia tamen variant. Superius nãque introrsum vergens, carneum omnino est, ac superius latum & obliquè deorsum in exteriora fertur, in apicem, antequam ad mediam pectinis regionem perueniat, desinens. Inter musculi huius & sui coniugis oppositi lateris principium, veluti triangulus

Primum abdominis musculorum par.

Secundum & tertium,

a t. i. O. t. iii.
O. t. ix. P.
b t. i. ii. iii. pp.
c t. 1. 5. 6. 7. 8.
t. ii. iii. 000.

d t. xi. Δ.
e t. i. ab R. ad
X.
f lib. i. ca. i. ii.
iii. 11. 12. 13.
14.
g t. i. O.

h t. viii. A. O.

i t. iii. x. t. r.
a t. xi. a. b.

k t. v. x. t. vii.

l t. iii. pp.

m t. v. x. t. vii.
b.

n t. i. a. t. h.
Δ.

o t. v. o.
p ead. n.

gulus efformatur. Inferius autem priucipium extrorsum nonnihil porrectum nerueum vsquequaque est, & sursum reptans, sensim ac sensim ampliatur, dum omnem musculi huius latitudinem producat, qui duobus huiusce principii enatus, sursum per abdominis medium coniugi suo alterius lateris adhærens, ad umbilicum vsque porrigitur; iuxta quem nonnihil inuicem q abscedens, & latiores paululum effecti procedunt, donec lato & carneo extremo supra mucronatam cartilaginem ad ossis pectoris latera, in cartilagine septimæ octauæque costæ inserantur. In huiusce musculis r impressiones quædam habentur, transuersim per ipsorum latitudinem ductæ, quarum duæ ferè supra umbilicum visuntur, altera infra, nonnunquam verò tres supra umbilicum consistunt. Omnes autem ad digiti latitudinem accedunt, suntque albæ ac carnosæ, musculis huiusce, uti dicemus, abdomen versus collectis continendis inseruientes. Horum musculorum fibræ, per ipsorum longitudinem nequaquam porriguntur, sed in dictas huiusce impressiones terminantur, ita inuicem complicatæ, ut aliæ ab alijs produci videantur. Cunctis huiusce musculis, s alij duo subiacent, utrinque singuli, qui abdomem vniuersum transuersim amplexantur, dicti ob id transuersales, atque ex transuersis lumborum vertebrarum processibus, nec non ex musculis dorsum mouentibus principio partim nerueo partim carnofo, instar membranæ tenui, enascuntur; ac dein carnis quibusdam fibris, quæ ipsis iunguntur, aduæti, ex eminentiori quoque ossis ilium regione, & spuriarum costarum apicibus principium desumunt. Ast ubi à suo quisque latere ad externum rectorum t musculorum latus pertingunt, sub ipsis nonnihil, neruosi, tenuisque rursus efficiuntur, ac tenuem membranam producentes, inuicem in medio abdomine committuntur, ipsumque vniuersum complexi, medio pubis ossi, & mucronatæ cartilagini conferuntur. Musculis his u ea subest membrana, quæ chartæ pergamenæ modo, intestinis, omnibusque coctioni famulantibus obtenditur, cui prædictorum musculorum membrana, secundum externi rectorum musculorum lateris longitudinem ita cohæret, ut difficili negotio illaceri diuellatur. Reliquum horum musculorum, quæ vniuersa est eorum carnosâ pars, dictæ membranæ affigitur, eundem prorsus in modum, quo musculi sibi ipsis adhærēt. Omnes hi musculi, præterquam quod abdominis calorem fouent, coctionique opitulantur, thoraci quoque mouendo deseruiunt, cum spiritum ducimus; simul que ad faciliorem fœcum expulsionem, spiritus retentione, ac in intestinorum compressione conferunt, hacque de causa, quò minùs fœces ad ventriculum deferantur, prohibent; nec non etiam parientibus auxilio sunt, uti perspicuum euadet, ubi de Diaphragmate verba faciemus.

Quartii par.

De Testium Musculis. Cap. 21.

VTrique testiculo tenuis adest musculus, a ex ea productus membrana, quæ à Peritonæo exorta, vasis semen ad testes deferentibus obtenditur. Hæc in posterioribus partibus, simulatque à peritonæo abscedit, carnis quibusdã fibris ipsi cõmissis aduæta, in binos huiusce musculos abit; qui membranæ testes succingenti semper hærentes, deorsum prorepunt, dum vnâ cum membrana, iuxta bimam testium regionem in c vas illud inserantur, per quod semē à testibus in genitale profunditur. Aduertere autem oportet, membranam hanc, nulla in parte testibus, nec seminarijs ductibus connasci, præterquam in ista, ideoque musculi hi testem nullatenus attingunt, imò his proportione respõdēt, quos à mēbrana carnosâ prodire dixim⁹. Musculis huiusce id muneris demandatum est, ut sursum nonnihil testes adducant licet vsque adeo obscure, ut ferè nō percipiatur, utq; ipsis sustinēdis opitulētur, ne feminis vasa, à quibus itidem pendent, onere nimio reddant imbecillia. Mulieres quoque d binos & ipsæ musculos his nō absimiles adeptæ sunt, quos uti alia sua generationis organa intus recõditos gerunt. Ea siquidem peritonæi e pars, quæ utrinque à lateribus vtero cõnascitur, pluresque ad eum & venas & artérias, veluti Mesenterium ad intestina, deducit, ac primam illius tunicam procreat, crassior pariter efficitur, carnosarum quarundam fibrarum accessione, obliquè deorsum ab illiū regionibus

Duo virilium testium musculos.

Ipsorum masculinis.

Duo muliebriū testiculariū musculos.

q ead. q.

r ead. uuu.

st. v. y. t. vi. Δ.

tt. xi. x.

u li. iii. t. i. ff. i. BCD.

a li. iii. t. iii. ff. xxi. V.

b ead. i. c ead. ff. xxii. xxiii. xθ.

d li. iii. tab. v. ff. xxv. N. e lib. iii. ta. v. ff. xxv. P. fig. xxvii. EE.

t. iii. P. iii. pp. 6. 7. 8. 000.

Δ. 1 b R. ad

ta. i. li. 12. 13.

i. A θ.

7. t. v. a b.

x. t. vi.

PP.

x. t. vi.

at.

o. n.

regionibus ad vteri vsque latera tendentium, adeo vti duo hi musculi non minus functione, quam ipse ac substantia illis similes reddantur; quos viris adesse retulimus.

De musculis Thoracem mouentibus.

Cap. 22.

Musculi Thoracis motuum autores, octo etiam abdominis musculis connumeratis, octuaginta nouem sunt, vtrinque quatuor & quadraginta, paria totidem constituentia, atque vnus lateri vtrique communis. ^a Primus musculus ex inferiori, interiorique clauiculae regione secundum ipsius longitudinem, qua primam respicit costam, carnosum principium assumit: ac eodem modo anteriori eiusdem costae regioni, iuxta ipsius cum pectoris osse connexum, carneus inferitur; estque impense breuis, sed admodum latus, tenuisque ac omnino carneus: fibras adeptus oblique ac fere transuersim a clauicula in priora repentes, dum superiori primae costae regioni, eique pectoris ossis sedi applantetur, quae huius costae cartilaginem admittit. Ad hunc pertinet primam costam sursum nonnihil verus exteriora retrahere, & consequenter Thoracem dilatare. ^b Secundus musculus grandis est, & carneo principio ex interiore scapulae basi erumpit, atque inde supra costas exporrectus, latiorque, sed paulo tenuior redditus procedit, donec secundae, tertiae, quartae, quintae, sextae, septimae, octauae, interdumque nonae costae inferatur, in singularum interuallis, secundum longitudinem, paulo ante cartilaginum exortum, in apices quosdam ceu digitos, vnguesve discretus, qui in sex inferioribus costis cum primo abdominis musculo pectinatim inferuntur, secundus enim hic musculus super singulas costas exporrigitur, primus vero abdominis, ipsarum medijs inijcitur. Reliquum musculi huius costis, perinde ac mutuo solent musculi, committitur; estque ipsius munus, costas extrorsum reuellere & consequenter Thoracem explicare. ^d Tertius musculus ex posterioribus trium postremarum costae vertebrarum, eodemque posteriori primae Thoracis vertebrae processu, neruoso, tenui, latoque principio erumpit, & inde in priora e primo caput mouentium musculorum pari, nonnullisque alijs dorsum, Thoracemque mouentibus instratus, deorsum porrigitur, carneus semper & latus euadens, vbi ex commemorato primo caput mouentium musculorum pari emerit. Vbi vero primam Thoracis costam contingit, nonnihil versus latera porrigitur, in tres veluti digitos discretus, in quatuor primarum costarum interualla exporrectos, illisq; implantatos. Musculi huius est, Thoracem dilatare. ^g Quartus vna cum longissimo dorsum mouentium musculo ex posteriori ossis sacri regione, & interiori ossis coxendicis parte, qua extra sacrum os prominent, exoritur; & illinc transuersis lumborum vertebrarum processibus affixus, vna cum i duodecimo dorsum mouente musculo sursum deducitur, cui ita affigitur, vt non immerito partem ipsius esse multi prodiderint. Quum primum vero ad duodecimam thoracis vertebrae pertingit, tanto interuallo ab ea seiungitur, vt hinc ipsum oriri complures sibi persuaserint. Inde obliquus nonnihil extrorsum conscendit, & quosdam tendines propemodum teretes effundit, tuberculis illis implantatos, quae prioribus decem costis, paulo antea quam transuersis vertebrarum thoracis processibus inserantur, adesse retulimus. Musculus hic ad tendinum vsque initium carnosus existit, & ad primam fere thoracis vertebrae terminatur, quamuis interdum adeo conscendat, vt ipsius tendines ad transuersos septimae ceruicis vertebrae processus pertingant, quibus perinde atque costarum tuberculis affiguntur. Verum aduerte, eum vndecimae, ac duodecimae duntaxat costae carnosum applantari; quo enim altius conscendit, eo euidentius tendines sese produnt, ipse vero musculus, quasi in eos absumptus, neruosior tenuiorque redditur. Estque id ei muneris demandatum, vt costas deorsum adducat, & consequenter thoracem arctet. ^k Quintus lato ac tenui ex ortu ex posterioribus vndecimae ac duodecimae, interdumque decimae thoracis vertebrarum processibus, nec non ex aliquibus lumborum vertebris erumpit, & ^l quibusdam dorsum mouentibus musculis, ^m quartoque thoracem agente transuersim incubens, recta propemodum in priora contendit. Ast vbi praedictos musculos transcendit, in costas adigitur, & carnis quibusdam

Secundus.

Tertius.

Quartus.

Quintus.

a t. iiii. d. t. v. Z.

b t. ii. iii. 000. tab. i. 5. 6. 7. t. iiii. l. t. v. m. t. vi. R. t. vii. l. t. viii. F. t. xi. x. l. xii. S. t. xiii. T. c t. iii. pp.

d .xi. p.

e t. xi. AA. f ead. Q. R. S.

g ta. vii. Δ. ta. xi. Q. ta. xiii. oo. h. t. xii. K. ta. xiii. Γ. ta. xii. N i t. xii. a K ad L.

K t. xi. Δ.

l haec videbis in tab. xiii. & xiiii. m t. xii. Δ.

n t. ii. iii. 000.
o ead. pp.
p t. viii. B.

q ta. vi. xv. ta.
viii. EEE.

r t. viii. EE.

st. vii. Δ. li. vi.
tab. v. fi. x. A.
li. iii. t. i. fi. i.
l. fi. ii. RR. fi.
iii. H. fi. iii.
Q. fi. v. E. fi.
vi. no. fi. xii.
I.
t ta. vii. inter
Kinn.

d. q. li. iii.
t. 6. xxvi.
Q.
x t. vii. t.
y ead. op.

busdam fibris sibi commissis, adaugetur, sicque in tres veluti n digitos diremptus definit, nonæ, decimæ ac vndecimæ costarum interuallis iniectos, ipsisque costis implantatos multò ante, quàm cartilagine euadant, & cum o primo abdominis musculo serratam compagem efficientes. Huius est, thoracem distendere; retractis quibus inseritur, costis, p Sextus in thoracis cauitate sedem obtinet, & per omne internum ossis pectoris latus exporrigitur, secundum omnium integrarum costarum cartilaginum longitudinem, quibus vsque adeo diffusus affigitur, vt ad costas propemodum externo suo latere pertingat. Musculus is triangulo est assimilis, ex duobus prælongis lateribus, vnoque ad modum breui efformato; estque tenuis & omni ex parte carnosus, fibras adeptus, transfuersim à pectoris osse sursum in posteriora ductus. Huius interest, thoracem arctare, cartilaginibus ad pectoris os attractis, inuicemque collectis. q Musculum hunc alij vtrinque triginta quatuor subsequuntur, costarum spatia replentes, ideoque Intercostales vocati. Quorum viginti, spuriarum costarum interualla occupant, quaterni inter duas quasque costas positi, duo quidem externam, duo internam faciem tenentes. Externorum primus ex ima primæ costæ regione secundum ipsius longitudinem enascitur, illinc; vbi à laterum thoracis vertebrarum processibus abcedit, in eum vsque locum, quo in cartilagine rursus abit; & isthinc obliquè deorsum tendit, dum superiori secundæ costæ lateri, æquali ad exortum sine inseratur. Secundus ex ima etiam primæ costæ regione à pectoris osse ad cartilaginis extremum prorumpit, deorsumque perinde ac primus fertur, à quo fibrarum tantummodo ductu euariat; illius enim fibræ obliquè in priora, huius verò obliquè in posteriora repunt. Quod quidem in eam me sententiam adducit, vt hos duos esse musculos existimem, non autem vnum, quemadmodum ait Vesalius: pro fibrarum enim varietate, contrarias functiones obeunt, licet eundem omnes in scopum directas. r Reliqui exteriores musculi eundem prorsus cum hisce duobus exortum, eandemque terminationem adipiscuntur. Interni vtrique, ex elatiore inferioris costæ regione prodeunt, tantisper ascendentes, dum imæ superioris costæ sedi, quæ ipsi proxima est, intrinsecus inserantur, carnosique pariter ac externi, fibras que obtinentes obliquè sursum in priora protensas, externorumque musculorum fibris decussatim intextas. Superfunt alij viginti, inter quinque allegitimas costas repositi, duo in quodlibet interuallo, qui prioribus integrarum costarum musculis, & subtus eos positos correspondent, carnosique pariter ac tenues: thoracique arctando inseruientes, vt ipsorum situs perspicuè commostrat, quandoquidem oppositam sibi inuicem originem fortiuntur, & inferiore superiorem, superiore vero inferiorem costam pari conatu trahentes, costæ inuicem adducuntur. Hi sunt proprii omnes, alterius lateris musculi, thoracis motuum opifices, quibus totidem alterius correspondent. Superest vtrique lateri communis musculus explicandus, qui vitalia & coctioni famulantia organa veluti paries interiectus dirimit, vnde græcis Διάφραγμα, latinis verò septum transfuersum fuit appellatum. Hic à cæteris omnibus corporis musculis euariat; latus etenim est, & orbicularis, caputque t in sui medio gerit, qua in parte per quam tenuis & nervosus occurrit. Ex eiusmodi principio fibræ quædam radiorum instar emittuntur, quæ à musculi huius centro ad ipsius circumferentiam porriguntur, vnà cum musculo desinentes, pars quidem in pectoris ossis summitatem, subtus mucronatam cartilagine, pars verò in interiorem summorum cartilaginum, priorum quatuor spuriarum costarum sedem; Toti autem duodecimæ cartilagini carnosus adnascitur, & ad inferiorum costarum extrema, nonnihil secundo abdominis musculo, & longè magis quarto coniungitur. Scire autem oportet, musculi huius fibras, rectà in vndecimam thoracis vertebram excurrentes, nequaquam in ipsam inferi, quòd illi u arteria magna, nec non etiam sextus femur mouens, x musculus obtendantur; Ac propterea fibræ huiusmodi hac in parte, in duos y tendines, tenues & validos conuertuntur, qui deorsum ad magnæ arteriæ latera nonnihil protenduntur, sensim ac sensim angustiores redditi; & sese arteriæ subijciantes tantisper porriguntur, dum in denudatas quasdam lumborum vertebrae lōgo capite, validissimè adigantur; Musculus hic propemodum orbicularis est, situmque modicè obliquum à superis ad in fera obtinet, secundum

Sextus.

Intercostales musculi.

Interni intercostales integrarum costarum. Viginti alij spurias costas interiecti.

Septum transfuersum.

De Musculis.

A dum costarum, quibus supplantatur, extrema; estque a sui medio seu centro (qua in parte uti diximus exoritur) ad sui usque dimidium nervosus, & membrana in star tenuis isthinc vero ad costas usque carnosus. & quemadmodum quo propius sui principio, centrove accedit, eo tenuior ac nervosior evadit; sic quo sui extremo seu circumferentiae vicinior fit, eo crassior & carnosior efficitur: ac pars ipsius nervosa acutum angulum in priora porrigit; carnea vero deorsum fertur, extremae reticulæ imaginem præ se ferens. Septum id uniuersum duplex tegit membrana, subter quidem quæ iecur atque omnia coctionis organa inuestit, quam Perinæum vocari diximus; super vero, quæ cor & pulmones respicit, quæ costas succin git, *πλευρά* ob id græcis dicta. Musculus præterea is, duplici foramine, (quod paucis alijs contigit) peruius occurrit; & altero in sui medio, nonnihil dextrorsum ve nam cauam transmittente, cui Diaphragma ipsum medijs duabus membranis, quibus obduci diximus, validissime affigitur.^a Alterum foramen paulò infra mu sculi medium consistit, Modicè ad læuam, quod œsophago viam præbet, vnà cum duobus sexti neruorum cerebri paris ramis ad ventriculi orificium reptantibus. Præter hæc duo foramina,^b cauitas quædam in Diaphragmate adest iuxta vnde cimam thoracis vertebram, a c fibris illis producta, quas in duos tendines abire p didimus, & per eam d arteria magna & venæ sine pari extremum transmittuntur. Musculi huius officium est, mucronatam cartilaginem introrsum trahere, ac spu riarum costarum extrema nonnihil sursum ad sui principium, quod in medio cõ sistit, vellere, vt duo neruorum rami, quos vtrinque in sui medium nonnihil an trorsum inferi dicemus attestantur. Quum itaque musculus is in sese colligitur, notharum costarum extrema ad suum principium adducit, inferioremque ac an teriorem thoracis partem, quam spuria costæ occupant, coarctat, posteriorem ve ro distendit, septem postremis costis inuicem abductis, quemadmodum adhibita diligentia vnusquisque in seipso experiri poterit, manu costis admota, & spiritu valenter ducto. Neque verò hic audiendi sunt, qui Diaphragma deorsum agi, vbi aerem attrahimus, contendunt; nam qui aluum vi adhibita exonerant, spiritum quandoque continent, simulque thoracem validè comprimunt, quod quidem minimè contingeret, si spiritum intrò ducentes, vnà thoracem dilatare cogere mur. Atque hi sunt respirationi deseruientes musculi, quibus octo abdominis ac cedunt, huius quoque functionis aliqua ex parte adiutores; primum quidem par ima thoracis parte compressa; secūdum vnà cum tertio costis deorsum attractis, validè thoracem arctat; quartum costas introrsum adducit, leuiter eas compri mens. Præter hosce musculos, respirationi quoque famulantur, qui dorsi & bra chiorum motibus præsumt, quamuis perobscure, & vrgente duntaxat necessita te. Quam ob rem scire expedit, bifariam respirationem obiri, aut aere scilicet for as acto, aut eodem intromisso; quorum vtrunque aut naturaliter fit, cordis dun taxat euertandi, & spirituum recreandorum gratia: aut compellente necessitate, vt cum ingenti calore æstuamus, aut vbi ab opere quopiam ingenti nixu admini strato, desistimus. Haud secus, aerem foràs protrudimus, aut naturaliter, vt cum exprimamus, aut violèter, vt i quum loquimur, efflamusve. Naturalis igitur inspi rationis, solum Diaphragma opifex existit; exspiratio verò concidète thorace per ficitur. Quod quidem ex seipso, laxato Diaphragmate, sua grauitate præstat, quem modum in inflato, ac soluto vtre fieri conspiciamus. Accedète autem quapiam ne cessitate, vt cordis calore adaucto, aut alia quauis de causa, alij deinceps suppetias ferunt, prout maior ipsius postulat necessitas.

Deaphragma
iii foramina.

z t. vii. s.

a ead. r.

b ead. q.

c t. vii. o. p.

d ead. q.

a ta. vii.
t. viii.

b li. i. t.
vi. M.
cli. i. t.
vi. o.

d t. b.
ta. v.

De vinculis Thoracis.

Cap. 23.

Quemadmodum plura & varia sunt Thoracis ossa, sic varia quoque ipsorum vin cula esse oportuit. Præcipua verò ea sunt, quæ duodecim thoracis vertebrae deumciunt, de quibus vnà cum alijs dorsi ligamentis, verba faciemus. Quæ costas vertebris hisce colligant, communibus articulorum vinculis assimilantur, quauis tamen hac in parte ad cartilaginum duritiem accedant, potissimum inter trāsuer forum

Liber secundus.

foram processuum radices, quæ vertebris costæ primum articulantur, & istorum
 met pro celiuum apicem, quæ iterum committuntur. Quæ etiam pectoris ossi iun-
 guntur nullum sibi peculiare ligamentum vendicant, præter communem ossibus
 obductam membranam, *περισσοει* ob id græcis appellatam, quæ pectoris ossi obten-
 ditur, longè ac in parte robustior, & quodammodo gemina, & hanc etiam ipse co-
 starum cartilagine vnà cum costarum ossibus communem obtinet, quam idem
 veteres secundum membranam costas succingentem vocarunt. Aduertere autè
 oportet, cartilaginibus costas minimè alligari, sed in eas vti diximus abire; & pro-
 inde peculiari vinculo nequaquam donantur.

De Musculis dorsum mouentibus. Cap. 24.

SI quid est quod figuræ ossium notitiam exposcat, id profecto est horum muscu-
 lorum enarratio. Iam diximus dorsum in ceruicem, scapulas, lumbos, & os sa-
 crum, cui Coccyx articulatur, dirimi; horum quoque ossium connexus formã,
 structuramque tradidimus. Nunc scire conuenit, dorsum omne ad os vsque sa-
 crum, in neutrum latus inclinans arcuatim inflecti, extendi, & in latera moueri;
 Ceruix etiam eisdem ex se ipsa motibus cietur: ac lumborum vertebræ eodem p-
 pe cum thoracis vertebris motu aguntur, præterquam quod illæ seorsum singula,
 Thoracis autem vertebræ omnes vnà mouentur. Diuersa hæc motuum gene-
 nera, tum ex diuersis vertebrarum articulationibus, tum ex musculorum situ in-
 notescunt, qui sexdecim in totum sunt, octo paribus comprehensi. ^a Quorum
 primum à quintæ thoracis vertebræ corporis lateribus, vbi costæ ipsi articulantur,
 principium sumit carnosum, tenue; ac instar trianguli apicis acutum: atque inde
 altiùs à medio quartæ thoracis vertebræ corpore obliquè conscendit. Et fibras
 quasdam obtinet, eodem ductu, obliquè à posterioribus in priora ad tertiam vs-
 que thoracis vertebram conscendentes, quæ vtriusque lateris muscoli inuicem cõ-
 terminantur; Initio siquidem vniuersum vertebræ corpus ipsis interiacet, ac de-
 inde sensim ac sensim appropinquantur, dum ad anteriorem primæ ceruicis ver-
 tebræ regionem pertingat, vbi simul ambo, nerueo, atque hastæ mucronis instar
 acuto extremo in ^b Tuberculum inseruntur, quo vertebram hanc eam parte
 insigniri diximus; ossi etiam occipitis, ^c iuxta dorsalis medullæ foramen, quo-
 dammodo implantati. Duos hosce musculos alij quatuor, alij sex esse prodide-
 runt, ducti, aut albis quibusdam fibris, linearum modo eorum vtrunque dirimen-
 tibus; aut diuersis cuiuslibet, tum principijs, tum insertionibus animum
 adhibentes. Verum nec fibræ definito numero comprehensæ, nec semper
 eadem sunt, præterquam quod longè minus penetrant, quam vt musculos diri-
 mant; nec duo tantummodo forent principia, sed multò plura, singulæ nanque
 vertebræ suum haberēt principium, sicque thoracis vertebrarum tres, verticis au-
 tem, muscoli septem forent: ita vt aut pro binis vti diximus, aut pro vicenis haben-
 di sint. Præcipuum horum musculorum munus est, ceruicem & consequenter ca-
 put quodammodo inflectere; ambobus enim vnà laborantibus, recta ceruix in prio-
 ra flectitur; altero autè duntaxat in se collecto, in contracti latus inclinatur: quem
 admodum ipsorum situs, figura, & fibræ luce clariùs ostēdunt. Quinetiam & triū
 priorum thoracis vertebrarum flexio penes hosce musculos efficitur. ^d Tertius &
 quartus à suo vterq; latere, è superiori exterioriq; primæ costæ regione, illinc vbi
 dorso connectitur, ad eam vsque sedem, qua in cartilagine abit, lato & carnosò
 exortu prorumpunt. Huiusmodi autem principio educti, sensim ac sensim arctati
 conscendunt, & in interiorem transuersorum processuum, omniū ceruicis verte-
 brarum, regionem adiguntur; quæuis primæ difficulter assignantur, vbi enim ad ip-
 sam perueniunt, trianguli veluti verticem efformant, quinimo vtrique trianguli
 seu citharæ figuram referunt; cuius primum latus ossis primæ cartilagine vniuersã
 occupat longitudinem, secundum ad ceruicis longit & ddinem fertur; tertium à prin-
 cipio cartilagine primæ costæ, ad primam vsque ceruicis vertebrã porrigitur, idq;
 latus obliquè retrorsum tēdit. Vtriusque huius muscoli fibræ obliquè à super-
 is ad infera

Costæ communem

Primus dorsii musculorum par.

Ipsius munus.

Secundum par.

a ta. vii. C D. t. viii. AB.

b li. i. ta. v. fi. vi. M. c li. i. t. iiii. fi. vi. o.

d tab. v. vi. G. tab. C. t. xiiii.

infera intus citharæ fides deferuntur, eisdem affixæ processibus, quæ musculum inferi diximus, foramine peruium, quod iecoris venam vna cum interia traiecit re suo loco dicemus. ^e Quintus & sextus musculus, ad suum quoque latus singuli cõsistunt, ex radice transversorum sextæ thoracis vertebræ processuum, ad posteriorum processuum exortum erumpunt, sursumque perreptant, ex reliquis etiam quinque thoracis vertebris enascentes, sensim ac sensim validiores crassioresque redditi, donec ^f in externam sedem transversorum septimæ cervicis vertebræ processuum, validè inserantur, ex deinde reliquarum omnium cervicis vertebrarum transversis processibus ad exteriorem eorum sedem deinceps implantantur; licet in primum laxius quàm in aliorum vllum inserantur. Duo bus hisce musculis, ac duobus proximè enarratis vis est, in latera cervicem inclinandi, dexteris quidem laborantibus, dextrorsum, sinistris verò sinistrorsum: ita tamen vt tertio & quinto vnà trahentibus rectà flectatur, tertio trahente, quinto autem laxato, antrorsum in latera reclinetur; sin contra, retrorsum. ^g Septimus & octavus musculus vtrique ex posterioris processus septimæ, aliarumque omnium thoracis vertebrarum radice, quæ inuicem vertebræ articulantur, originem deducunt, & vbi ad septimam colli vertebram pertingunt, validius ampliorique principio ab illa, quam ab aliarum thoracis vertebrarum vlla enascuntur, præterquam quod in illius apicem fibræ à thoracis vertebris enatæ infiguntur, insertionemque in apicem posterioris septimæ istius vertebræ processus molliuntur; atque hac in parte mutuo sese contangunt; sicquæ vnà, posteriorum duntaxat processuum apicibus inuicem dirempti conscendunt, ex radicibus transversorum processuum aliarum omnium cervicis vertebrarum principia semper ducentes, dum in ^h totam inferiorem spinæ secundæ cervicis vertebræ sedem eodem ambo sine implantentur; fibræ autem ex lateralium processuum radicibus enatæ obliquè introrsum conscendunt donec in posteriorem superioris processuum inserantur. Et proinde horum musculorum interest, vbi simul laborant, rectà caput attollere; alterutro autem laborante, in trahentis latus nõnihil adducere. Hi sunt cervicis motuum, musculi opifices, qui omnes capitis etiam motibus secundo famulantur. ⁱ Nonus & decimus, dorsi motores, carnei crassique nascuntur ex elatiori posteriorique coxendicis sede, quæ è regione superioris partis priorum transversorum sacri ossis processuum consistit; deinde ex tota etiam hac sacri ossis regione musculus hic exoritur; indeque paulò angustior redditus, sursum ad duodecimam costam protenditur, humiliore eius sedi carneo sine implantatus. Ab interno etiam latere musculus iste, transversis omnium lumborum vertebrarum processibus, secundum ipsarum longitudinem ab interna sede ascendens inseritur, lateribus etiam vertebrarum, iuxta foramen, vnde nervi emergunt, applantatus: ita vt quatuor lateribus musculus is efformetur: ^k quorum primum à coxendicis ossibus ad os vsque sacrum secundum omne musculi principium porrigitur; secundum duodecimæ costæ longitudinis partem occupat; tertium omnes lumborum vertebrae, quartum à duodecima costa, ad externum exortus latus producitur, quod ad medium propè superioris ossis ilium sedis, quæ spina ossis huius dicitur, consistit. Musculi huius fibræ ab exterioribus obliquè introrsum ascendunt; & quæ ab osse sacro principium ducunt, in postremam lumborum vertebram terminantur: quæ verò consequuntur, deinceps in superiores desinunt. Ambo hi musculi vnà contracti rectam lumborum flexionem in priora molliuntur; alteruter autem laborans eos in latus flectit. Ac illud quidem minimè ignorandum est, duos duntaxat hosce musculos, lumborum in priora flexionis, autores priuatim existere; thoracis autem vertebrae priuatim musculum minimè adeptas esse, eiusmodi motus opificem; quanquam duo recti abdominis musculi, thoracem deorsum trahentes, ad thoracis lumborumque vertebrae flectendas aliquid conferunt. Undecimus ac duodecimus reliquis corporis totius musculis longitudine præstat, & singuli vtrique à sacri ossis ^m extremo procedentes, in primam ferè thoracis vertebram terminantur; quamuis ipse in nõnnullis ad primam vsque cervicis vertebræ eos conscendere obseruauerim, ⁿ quarto dorsum mouenti musculo nõnihil similes, quem ab osse sacro prodire, ac in ascensu lumborum vertebris, necnon costarum

Tertium par.

Secundi & tertii paris musculi.

Quartum par.

Ipsius manus.

Quintum par.

Ipsius manus.

Septimum par.

e t. xiii. H.

f li. i. ta. v. f. vi. paulo infra tertium. H.

g t. xiii. l. t. xiii. o.

h lib. i. ta. v. f. vi. B.

i t. vii. n. ta. viii. E t. viii. n. tab. xiii. P.

K: primum est inter a & b; secundum inter c & d. tertium inter a & d. quartum inter b. & c. in figura è regione posita.

l t. xii. N. t. xiii. T. xiii. Q R S. m t. xiii. l. n t. xii. Δ.

rum principijs affigi diximus, ubi à transuersis thoracis vertebrarum processibus abscedunt. Musculus enim is, ex totius ossis sacri spinæ summo secum ipsius longitudinem, atque ex omnibus lumborum spinis, nervosum, tenue, validumque principium desumit, quod illi, quem mox ° decimū tertium appellabo, subiacet. Pars autem principij huius ex interna ossis ilium sede, quæ extra sacri ossis latera retrorsum prominēt, educta; vsque quaque carnosa est, & perinde ac ea istius ossis sedes, in summo acuta. A nervosis hisce principijs musculus hic sursum ascendēs, subcarneus, teres, ac lævis posterius efficitur, latusque ipsius & externum transuersis lumborum vertebrarum processibus in transitu conascitur, qua in parte carnosior, rotundiorque musculus euadit. Anteriori autem sede inter crassam carnosa que ac nerveam, & tenuem ipsius partem modicè caua, & longa impressio consistit, quæ in decimo tertio musculo, de quo mox verba facturi sumus, exculpitur. Vbi verò ad vndecimam thoracis vertebrā pertingit, arctior multò redditur, sicque sensim ac sensim ad primam vsque thoracis vertebram angustatur, leuiter ad modum singulis posteriorum ipsius vertebrarum, validè autem transuersorum processuum apicibus adhærescens, per s annulares quosdam tendines, qui ab anteriori eius regione deducti in horum processuum apices inseruntur, perinde atque de quarto thoracem mouente musculo retulimus, quem singulis costis tendinē ex porrigere diximus; quamuis illius tendines extrorsum magis conscendant, & ab externo latere producantur, huius verò ab interna sede prorumpant, & oblique versus exteriora, quemadmodum & fibræ ipsius, ascendant. Hi simul ambo trahētes, thoracem ac lumbos rectā extendunt; alteruter autem, in latus. u Decimus tertius, & decimus quartus prædictis duobus substernuntur, & x ab illa ossis sacri sede principium obtinent, quæ ab ipsius spina ad eius cum ilium ossē connexum pertinet. & quemadmodum sedes hæc ascendens latefcit, sic pariter musculi huiusmodi se habent dum ad transuersos quintæ lumborum vertebræ processus pertingāt, qua in parte ampliores quàm alibi occurrunt, atque inde transuersis etiam aliarū omnium lumborum vertebrarum processibus affixi ascendunt, donec ad posteriorem y vndecimæ thoracis vertebræ processum perueniant, quam in partem acuto fine inseruntur. Duo hi musculi ab initio ad finem mutuo committuntur, inter posteriorum processuum interuallum sese ambo adigentes, adeo vt nihil omnino ipsis interiaceat, quam ligamenti amplitudo, quod inter vnum alterumque processum reponi sequēti capite trademus. Fibræ horum musculorum interiora versus, ex transuersorum processuum apice, ac posteriorum processuum inferiorum vertebrarum radice, in omnem vsque superiorum vertebrarum spinæ amplitudinem obliquè assurgunt. His vnà laborantibus, dorsi pars, cui ab ortu ad insertionē committuntur, extenditur; altero duntaxat in se collecto; obliquè versus trahentem agitur. z Decimus quintus, & decimus sextus ab vndecimæ thoracis vertebræ erumpentes ad primam vsque cōscendunt, posteriores thoracis vertebrarum processus toto itinere amplexantes. Duo hi musculi omni ex parte carnei sunt, ac plurimis iisdemque præualidis fibris intertexti, & iuxta duodecimam thoracis vertebram tenues, quemadmodum etiam decimus tertius, & decimus quartus tenues ea in parte visuntur; sursum vero porrecti, sensim, ac sensim crassefcunt, dum ad posteriorem quintæ thoracis vertebræ b processum pertingant, ubi crassiores iterum euadunt, & rursus assurgunt, tenues vsque adeo redditi, vt iuxta posteriorem primæ thoracis vertebræ processum crassi æquè ac iuxta eundemmet c vndecimæ processum existant. Hi quoque musculi posteriorum processuum interualla opplent, inuicem inibi adhærentes, nullo præterea interiecto, præter ligamentum, à superiori spina in inferiorem porrectum, illi simile, quod inter d cruris & e cubiti ossa reponitur. His fibræ multò rectiores, quàm aliorum vlli dorsi musculorum obtigerūt, ac propterea recto ipsorum motu, sine vlla ferè in latera flexione cient. Estque ipsorum munus vertebras, quibus affiguntur, connectere, & consequenter dorsi regionem vniuersam extendere, reliquis adiuuantibus musculis, quibus eadem functio concredita est.

Sexti paris manus
Septimum par.

Ipsius manus.

Octauum par.

Octauum paris
manus.

or. xliii. T.
p ead. S.

q ead. R.

r ead. inter R
& Q.

st. xliii. MM
st. xii. Δ MM

u r. xliii T.
x ead. V.

y ead. X.

z ead. Y.
a ead. iuxta
X.

b ead. a.

c ead.

xv. fi. xv.
T.
e t. vii. V.

Ligamēta ver-
tebrarū dorsi.

QVæ primam cervicis vertebram capiti, quæ secundam primæ, ac secundam rursus capiti ligamenta devinciant, iam enarrauimus. Superest vt de his, quæ cæteras dorsi vertebrae annectunt, verba faciamus: ab ijs, quæ cervicis vertebrae al ligant, exorsi. Inter secundæ ac tertiæ, pariterque inter reliquarum omnium cervicis vertebrarum corpora, non cartilago, vt inquit Galenus, sed cartilagineum ali- gamentum reponitur, quod vertebrae hæc, nullo interiecto, inuicem adducit. Caue autem ne tibi in hedi, aut vituli spinam incidenti, cartilago inter vertebram vnam atque alteram occurrens, imponat; quandoquidem præter hanc de qua nunc agimus, non minus in nuper natis puerulis, quàm in prædictis animanti- bus tenellæ adhuc ætatis, duæ cartilaginee occurrunt, inter appendices corpo- ris vniuscuiusque dorsi vertebræ consistentes; in medio verò duarum appendi- cum, ligamentum reponitur, quod eas, nulla interim interueniente membrana colligat, vt facillè quiuis explorare poterit. Quinetiam vertebræ huiusmodi vali- diffimis quibusdam ligamentis; lubrico humore oblitis, insuper alligantur, quæ dorsi ossibus circum vndique obuoluuntur, & licet admodum crassa, & omni ex parte robusta sint, in vtrisque tamen anterioris partis lateribus euidentius mul- tò sese produnt, quòd hac in parte crassiora, quam alibi existant. Ligamētis hæc id muneris concreditum est, vt omnes dorsi vertebrae connectant, simulque pro- hibeamt, ne dorsum plus æquo extendatur, colligaturve; sitque venæ cauæ, ac arte- riæ ipsi assidentibus, ruptionis causa. Ad sunt insuper vertebris hæc alia rursus li- gamenta membranarum instar tenuia, quæ spatia inter transversos vertebrarum processus occupant, nec non alia spinas inuicem colligantia; quæ iuxta proces- sum apices magis crassescunt, inuicemque coeuntia, ligamentum constituunt, cartilaginis naturæ particeps, per vniuersam Dorsi spinam deductum. Alia præ- terea ligamenta membranarum modo tenuia, sed perquam valida, articulos am- plexuntur, quorum interuentu superiores cuiusque vertebræ processus inferiori bus copulantur. Rursus, inter vnamquamque vertebram, ligamentum aliud priuatim reponitur, subrubeum, nec aliorum vlli corporis ligamentorum robo- ræ inferius, quod ex interna sede foraminis vertebrarum spinalem medullam trās mittentis, ad radicem posteriorum processuum, inter ascendentes, & descenden- tes processus exoritur, & in eandem sequentis vertebræ sedem desinit; quod mi- nimè inconuenit, si è superiori vertebra educi, & in inferiorem desinere dicatur; aut contra, quandoquidem equè ab vtrisque producitur. Vnum tantum modo nobis ligamentum relinquatur, de quo (licet humano in corpore non occurrat) verba seorsum faciemus, cum sit apud vnumquemque notissimum. In canibus igitur ac bobus, cæterisque animalibus cervicem facillè attollentibus, ligamētum cōspicitur, quod ex septimæ cervicis vertebræ conascitur, quousque ad secundam cervicis pertigerit, cuius spinæ lateribus in summo apice inseritur; Animantium verò nonnullis, vt ouibus, ad os vsque occipitis porrigitur. Ligamētum id perquā tenui membrana inuoluitur, geminumque apparet, ob altam impressionem ip- sius longitudini porrectam. Estque ligamentum illud, quod communiter Comā appellamus, eius præ duritie prorsus ineptum: & mulieres per iocum, ipsius usum ad capillorum flauitiem conciliandam, liberis commendant.

Aliq. ligamen-
ta.

Ipsorum mu-
ner.

a tab. xv. fig. xxviii. 3. h. i. ta. vi. fig. i. R.R.

li. ta. ii. A. dt. v. d. sv. que. e. li. ta. vi. H. I. ft. vi. n. g. li. ta. iii. E. ht. vi. l.

li. i. ta. vi. D.

Kt. vi. i. T. lead. c. m. t. vi.

n. t. vii. iii. ss. t. xiii. iii. xx. t. vi. r. P. t. ix. x. d. t. o. t. vii. p. ta. ii. i. xi. P.

De Musculis Cubitum flectentibus, & dentibus.

Prior cubitum
flectens mu-
sculus.

CVbiti flexio duobus absoluitur musculis; quorum a prior duo perquam vali- da, seiuncta que obtinet principia, b Alterum quidem omninò nerueum ac te- res, quod ex eminentiori scapulæ c cervicis parte, iuxta sinus humerum excipien- tis oram

a t. ii. z. tab. iii. t. ta. v. z. ta. vi. o. i. ta. vii. R. ta. ix. Q. ta. x. c. ta. xi. y. b t. vi. m.

a t. xi. ix. xi. ta. ii. xiii. b. u. t. v. t. vii. r. li. i. iii. C. st. x.

li. i. ta. vi. fi.
 iii. A.
 dt. v. d. c. ad
 vsque.
 li. i. ta. vi. fi.
 vi. H. I.
 fr. vi. no.
 li. i. ta. vi. fi.
 iii. E.
 ht. vi. P.

li. i. ta. vi. fi.
 vi. D.

Kt. vi. rr. t. vii.
 T.
 lead. q.
 m t. viii. Q.

n t. viii. f. ta.
 iii. ss. t. ii. N.
 t. xiii. aa. tab.
 iii. xx. t. v. θ.
 t. vi. rr. t. vi.
 P. t. ix. R. tab.
 x. d. t. xi. g.
 o t. viii. L. M.
 pta. iii. g. h.
 i. xi. P.

q t. xi. f. t. iii.
 ix. xi. xii. T.
 za. ii. P. ta. x.
 xiii. b. ra. iii.
 u. t. v. q. tevi. l.
 t. vii. N. t. x. a.
 r li. i. t. vii. fi.
 iii. Q.
 st. x. c. t. xi. θ

tis oram emergit, & inde in priora sub articuli huius^d ligamento, transuersim ipsi oblueto procedit, ^c sinuque vehitur, quem in anteriori capiti, & ceruicis humeri parte haberi diximus: ^f Alterum verò partim nerueum, partim carneum, & priore admodum latius. Neruea huius pars crassa est, ac prope modum teres, ex ^g apice interioris eiusdem scapulæ processus anchoram referentis educta: Carnea verò lata est ac tenuis, ex reliqua processus parte vsque ad radicem prodiens, Duæ huiusmodi partes quamuis variæ sint, non ideo tamen seiunguntur, sed vnà humero nunquam affixæ descendunt, ante transactam ipsius ceruicem, ibique neruoso principio committuntur, & ex vtrisque musculus confurgit. Carnosa principij huius pars, i asperitati, quam humeri os hac in parte obtinere tradidimus, lato & nonnihil carneo extremo infigitur: sed vsque adeo fortiter, vt ansam præbeat nonnullis existimandi, principium huiuscemodi, carnosum musculum seorsum existere, brachio attollendo famulantem. Vbi duo hæc principia inuicem coiuerunt, vltra connexus regionem, carnosum musculi huius principium ab humero paululum abscedit, & alterum ipsius subiacentem ^k musculum conscendit, teres carnosumque tantisper redditum, dum proximè ad cubitum accedat, vbi neruosius euadens, in crassum, ^l teretem, ac validum tendinem desinit, qui cubiti articulo expansus, & subdito ipsi musculo suffultus, in ^m internam radij appendicis partem (nonnihil & articuli ligamento adnatus) inseritur, quam inæqualem, latam, modicèque prominentem esse superiore libro prodidimus. Musculus is, ille est, quem vulgo brachij Piscem nuncupant, qui se in quouis lacertoso, gracileque homine conspicuum offert, & subliuidus apparet. ⁿ Secundus cubiti flexor musculus, huic vti diximus subtenditur, exactè carneus, & multò iuxta finem latior, proditque ab anteriori ossis humeri regione secundum medij ipsius longitudinem, lato & caroso principio, quod ossis huius latitudini ab externo latere versus internum obtèditur, ab ea sede incipiens, in quam ^p primus & secundus brachium mouentes musculi desinunt, & obliquè paulatim descendens versus anteriorem ossis regionem, secundum attollentis brachium musculi insertionis formam dilatescit, indeque ab exterioribus extrorsum modicè ad inferiora declinat, donec ad internum insertionis dicti musculi latus perueniat. Deinde ad idem rursus eiusdem musculi latus paululum prorepit, sed non adeo altè conscendit, atque iuxta externum ipsius latus enascebatur: ita vt alterum principij huius cornu in externo humeri habeatur latere, alterum in interno, & cavitatis in anteriori sede consistat, principiumque in medio depressum ad latera verò acuminatum existat. quod quidem complures eò adegit, vt non vnicum, sed gemina esse principia contenderent; ipse obscuritatis vitandæ gratia vnus loco habebit: duo cui sic lubet appellet. Ad enarrationem vt redeam, musculus hic tali enatus principio, rectà deorsum protenditur, sensim crassior & carnosior effectus, humeroque semper à quo exoritur, affixus; licet eo validius quò magis deorsum fertur, quousque cubiti articulum contingat, quem sua amplitudine, carneaque substantia in tota anteriori sede integens, validissimè articuli ligamento, & anteriori vlnæ, ac radij sedi ampla implantatione inseritur, ea parte, quæ articulum transcendit, montis imaginem repræsentans, fibræ musculi huius, vt & primi rectà à principio ad finem tendunt, ideoque idem est vtriusque officium, rectà scilicet cubitum, nullam in partem declinans, flectere; nam mehercule, si sedulo aduertatur, nullam prorsus in latera flexionem cubitus experitur, vti Vesalius hoc loco luce clariùs ostendit. Hactenus de musculis cubitum flectentibus egimus, nunc tempestiuum est extensionis opifices prosequi. Quorum ^q primus, lato, valido, nerueoque principio ex anteriori scapulæ latere, iuxta ipsius ceruicem producitur, ex sinu inibi exculpto emergens; & paulo post exortum carnosior efficitur, ac rectà deorsum ad internū latus posterioris humeri sedis fertur, subtus ipsius ceruicē firmitus inibi adactus, vbi ^s quarti musculi brachiū mouētis caput inserit. A caroso huiuscemodi principio, rectà deorsum fertur, medio ^t interni, & posterioris humeri

Alter musculus.

Prior cubiti extensor musculus.

lateris tantisper adnatus, dum partim carneus, partim neruens in internum latus posteriori vlnæ & processus inferatur. Musculum hunc aliqui in duos partiuntur, vt alter quidem à scapula, alter ex brachio nascatur, in medio coeunt, siue commixti. Alij vnicum faciunt, duplici principio insignitum quemadmodum & nos ipsi facimus, nulli tamen interdicens, quò minus geminos, si visum fuerit, appellet. ^u Secundus cubitum extendens musculus à posteriori ceruicis humeri sede ad radicem vsque capitis eiusdem humeri carnosus exoritur, & recta deorsum per externam sedem posterioris humeri lateris, cui firmissimè adhærescit, protenditur, carnosusque hac in parte redditus, ad ossis circiter medium descendit, ibique ita nuper dicto commiscetur, vt discerni minimè queant; quamuis interim vtriusque ipsorum fibræ nusquam implexæ ab imo ad summum rectà porrigantur, ac tertius hęc musculus suum semper seruet incessum, donec in externum posterioris vlnæ & processus latus, quod cubiti summum dicitur, validissimè inferatur. Atque ita ex tribus hisce musculis vnà coeuntibus tendo confurgit, qui cubitum amplexatur vniuersum, ita tamen, vt quæ inferiorem ipsius sedem vniuersam, cui innitimur, pars obtegit, longe neruosior, quam quæ latera, superioremve ipsius regionem integit, existat. Estque illud notatu dignum, ex trium horum musculorum congressu liuidum corpus confurgere, quod eo neruosius euadit, quò cubito propius accedit. Est autem duobus hisce musculis id muneris demandatum, vt rectà cubitum, brachio in neutrum latus inclinato, extendant.

De Musculo Vole manus membranam constituyente.

Cap. 27.

VOla manus neruosam tenuemque sibi membranam vendicat, ex a muscoli tendine productam, qui b tereti, ac neruoso principio, ex interiori ossis humeri capite producitur, atque ilicò carnosus crassiorque redditus, talis ad dimidiam circiter vlnam prorepit, vbi denuo gracilescit, in tenuem ac latiusculum desinens tendinem, qui sensim ac sensim ad manus vsque volam ampliatur, vbi per omnem eam porrigitur, (præterquam in musculosam pollicis substantiam, & in eam, quæ paruum recipit digitum) ad extremam vsque digitorum aciem; in quam veluti deperditus desinit, in internam cuiuslibet eorum lateris regionem. Mēbrana hęc adipis, aut carnis, (vt dissectionis professores communiter appellant) inter eam & cutem repositæ interuentu, cuti adnascitur. Estque illud minimè prætereundum, in hominum nonnullis musculum hunc desiderari; in quibus hæc manus membrana ex duorum musculorum brachiale flectentium tendinibus interdum producitur, qui vnà coeunt, latefcere incipiunt, antequam ad brachiale pertingant; interdum verò ex vinculo enascitur, interne brachialis sedi transversim obducto. Cæterum membrana hæc, vt manus vola debilis existat, vt multi existimarunt, nequam in causa est; siquidem & musculosa pollicis caro, & ea in manu, quæ paruo digito respōdet, & digitorum latera, in quibus membrana eiusmodi deest, glabra etiam existunt. Neque verò, exquisitiorem huic parti sensum largiri, præcipuum est ipsius munus; sed tutiorem duntaxat, ac firmiorem comprehensionem manui comparat. Quam etiam ob rem, plurimis eam neruis præditam esse oportuit a quibus exactiorem tactus sensum nancisceretur, quemadmodum copiosius suo loco differemus. Ad externum principij huiusce membranæ latus, cæxiguus admodum musculus, quadratus vt plurimum comperitur, de quo ne verbum quidem Vesalius; is ab d eo musculo, qui paruum digitum à cæteris abducit, exoritur; & in externum membranæ huius latus, ab eius exortu ad mediam circiter volam inferitur. Estque ipsius officium, membranam hanc, quum manus volam explicamus, extendere.

Tendinis vola manus officium.

Alter membrana huius extensor musculi.

Liber Secundus.

De carneâ substantia, ad internam manus regionem occurrente. Cap. 28.

AD internam manus regionem per vniuersam quatuor digitorum longi-
tudinem, ac secundum, tertiumque pollicis articulum, & horum digitorum
pulpas, Monticulos Chiromanticis dictas, necnon ad volæ medium, corpus
quoddam reperitur, quod in ea parte, cui prædicta membrana obtenditur, in-
ter ipsam & cutem ferè vniuersum reponitur. Id carneum exactè non est, vt
musculorum corpora, sed cerebri, neruosiue adipis modo albicat, multis ner-
uorum capitibus, & venis quibusdam refertum, quæ ipsum veluti ex car-
ne adipeque conglobatum videri efficiunt. Ac pavimenti stratiue instar hisce
neruis substernitur, quorum vi interior manus facies vniuersa sensu adeo ex-
quisito posset; In id etiam secundo deseruit, ne tendines digitorum fle-
xionis auctores, vola nobis valide percutientibus, contundantur. Ad di-
gitorum præterea æqualitatem comparandam, vacuis ossium repletis, non
parum confert, quod quidem, ad exactionem manus contactum pluri-
mum habet momenti.

De musculis manus, digitos mouentibus. Cap. 29.

MANUS digitorum motus musculi octo, & viginti absoluunt. Quorum a
primus, tereti, grandique ac modice neruoso principio, ab interna inte-
rioris capitis humeri sede producitur, sub e musculi capite, quem volæ mem-
branam proferre diximus, ex a duobus præterea manum flectentibus muscu-
lis, atque ex e superiore duorum illorum, quibus radius deorsum nonnihil in
priora flectitur. Atque inde deorsum, amplior euadens, ad vlnæ radiique me-
dium leuiter vtrisque adhærescens perreptat, moxque decliuus, exacte iam
carnosus ac teres, sed in amplitudinem nonnihil depressus, ad brachiale cir-
citer fertur, Verum multo antea quam ad ipsum pertingat, in quatuor car-
nosas partes dirimitur, quarum vnaquæque tenuior neruosiorque redditur,
dum in teretem desinat tendinem; simulque omnes lubrica membrana inuol-
uuntur, ac g valido illo ligamento subtenduntur, anulo interna parte simili,
quod a processu quinti ossis brachialis ad octauum processum transversum tēde-
re diximus. Transacto brachiali, inuicem abscedunt, sicque procedentes, secun-
da digitorum ossa, in quæ inseruntur, adeunt, latiores, tenuioresque redditæ,
& per omnem ipsorum longitudinem porrectæ. Dum vero primum digito-
rum os perreptat, transversum inuoluuntur h ligamento, quod ab altero ossis
latere productum, in alterum infertur, ac ponticulum siue canalem effin-
git, sub quo tuto deducuntur, nuspsam adhærentes, vna cum aliis i quas pa-
riter sub ipsis ferri dicemus, in nullam partem declinantes. Tendines hi pri-
mi huiusce musculi, priusquam ad secundum digitorum os pertingant, diri-
muntur, ac per ipsorum rimam sequentis musculi tendo transmittitur. Muscu-
li huius est, secundum quatuor digitorum os recta versus brachiale flectere,
vbi tendines connectuntur. Illud autem minime ignorandum est, quod quem
admodum parui digiti os cæteris aliorum digitorum ossibus minus existit, sic
quoque tendo in ipsum insertus tenuior est, vt, & carnosa pars, ex qua educi-
tur. **K** Secundus musculus l primo substernitur, & exiguam sui principii
portionem ab m interno humeri capite sub primi principio desumit; reli-
quum ipsius, vniuersum ex radice anterioris vlnæ n processus enascitur,
cuius interuentu humero articulatur. Et vbi ex hac parte prodiit, exacte car-
nosus, teresque vt primus efficitur, & ad brachii medium inter cubitum, ac
manum perreptat, vlnæ in transitu firmiter adnatus, non procul a sede, vn-
de o membrana siue ligamentum oxoritur, inter radium, & vlnam tota fere
longitudine consistens. Vbi autem paulo vltra medium cubiti longitudinis

Primus digi-
tus mouet mus-
culus.

Ipsius manus.

Secundus mus-
culus, secun-
di pollicis arti-
culi flexor.

pertingit, angustior nonnihil redditus, in p quatuor partes eandem perinde p t.vj. s.
 ac primus, diuiditur, quæ ante brachiale in quatuor abeunt nervosos tendines,
 tanto primi musculi tendinibus crassiores, quanto secundus hic masculus pri-
 mum crassitie antecellit. Tendines hi perquam humida & lubrica membra-
 na, cæterisque omnibus rubicundiori obuoluuntur, cuius auxilio inuicem co-
 hærent; sicque sub primi tendinibus, per transuersum internæ brachialis sedisq
 ligamentum, in manus volam contendunt, atque ibi æquè inuicem abscedunt, q t.iiij. s.
 perinde ac de primi tendinibus diximus, terretesque redditi, singuli pariter sub
 primi musculi tendinibus, in suum digitum excurrunt. Et per omnem primi
 ossis longitudinem, primi & secundi musculi tendines communi vinculo de-
 uinciuntur: At priusquam ad secundum os pertingant, in quod primi tendi-
 nes, paulò latiores redditi adiguntur, operæ precium fuit, vt secundi huius mu-
 sculi tendinibus aditus pateret, primi tendines r diffindi, vt diximus, mirabile
 prodentes artificium, sicque per ipsorum medium secundi musculi tendines
 erumpunt, ad tertium digitorum os, in quod inferuntur, prorepentes, & quem-
 admodum in brachiali, & primo digitorum ossè, sub ligamento deduceban-
 tur, haud secus quoque qui per secundum os deferuntur, sub consimili alio li-
 gamento contendunt, quod toti internæ digitorum sedi obtenditur, tendini-
 bus nullatenus affixum, secus quam in vola manus, vbi singuli tendines propria
 membrana, nervosis quibusdam fibris, ipsis connata, includuntur. Musculi hu-
 ius interest, tertium quatuor digitorum articulum inflectere. s Tertius muscu-
 lus, meo quidem iudicio, admodum a secundo distinguitur; non ideo tamen, r in manib.
 quin secundi pars connumeretur, cuiquam renitor; vt neque obsto, quo minus t.iii. & v.
 secundum hunc in quinque partes carnosas, & consequenter in quinque tendi-
 nes diffusum pronuncient; dummodo tertium appellare per eos mihi liceat.
 Prodit igitur musculus hic carnosus teretiq; principio, ex vlnæ sede, qui hæc à
 radio t abscedit, iuxta vlnæ sinum, in quem radij caput excipitur; ac dein radio
 attenditur, ex vniuersa ipsius longitudine semper enatus, atq; ex ea potissimū
 sede, vbi nervosum u ligamentū secundum cubiti longitudinem porrectū, ex
 radio incipiens, enascitur; ex quo ligamento musculus est is principij sui portio-
 nem assumit. Atq; in hunc modum ad brachiale contendit, elatiori secūdi mu-
 sculi lateri semper attensus, nunquam interim aliter illi connatus (præterquā
 iuxta cubiti articulum) quam musculi mutuo committi soleant. Vbi autem ad
 brachiale pertingit, in teretem protinus abit tendinem lubrica obductū mem-
 brana, ab ea dissimili, quæ inibi secundi musculi y tendines inuestit. Quinetiam
 sub transuerso z brachialis ligamento defertur, ac sub illo quod ad pollicis ra-
 dicem consistit; qua in parte brachiali os, pollicem sustinens, sinu ad id requisi-
 to donari tradidimus, ad quem tendo reflexus, mediusq; inter tendines primū
 pollicis os, & secundum flectentes, occultatus, ad secundum digiti os pertingit,
 vbi transuerso ligamento in tota secundi ossis longitudine exceptus, ad tertium
 os accedit, cui paululum latescens valide inseritur. Musculi huius officium est,
 tertium pollicis articulum flectere. Tres hosce musculos tredecim alij subsequun-
 tur, singulis nempe primis digitorum omnium articulis bini, secūdo vero pol-
 licis articulo terni deseruietes. Eorum qui primis famulantur articulis, ij quos
 quatuor digiti sibi vendicant, b omnino carnei sunt, & recta secundum manus
 longitudinem tendunt, post brachialis ossibus connascentes, donec ad digitos
 pertingunt, vbi primorum in digitis ossium lateribus inseruntur. Duorū verò
 paruo digito inseruentium, c alter ex elatiori sede externi lateris ossis post bra-
 chialis eundē digitum sustentis, carnosus principio exoritur, quo brachiali est
 nonnihil connascitur; ac inde recta carnosus semper permanens, primum adit
 digiti os, vbi in latiusculum conuertitur tendinem, quo exteriori principij of-
 sis lateri, paululum versus interiora inseritur. d Alter ab interno eiusdē ossis la-
 tere iuxta brachiale principium desumit, & hinc inter os id, ac sibi proximum,
 carnosus vsque permanens ad primum parui digiti os contendit, cuius inter-
 no lateri, in tenuem commutatus membranam, implantatur. Vbi duo hi mu-
 sculi æqualem præstant operam, paruus digitus recta flectitur; altero autem
 seorsum laborante, obliquè nonnihil in trahentis latus adducitur. Et quod de
 duobus

*Ipsius officium
Tertius mas-
culus.*

*Tertius mascu-
li officium.
Tredecim alij
musculi.*

*Prior mascu-
lus paruo digi-
to inseruens.*

Alter.

d ea. iuxta

duobus hisce musculis prodidimus, idem quoque de subsequentibus a ijs inter post brachialis ossa repositis, intelligi volumus; ita vt inter singula duobus ossa binimus musculi consistant, & eis, qui indicis interiori lateri inseritur, interno post brachialis ossis indicem sustententis lateri adnascatur, in volam magis, quam in externam manus regionem, vt & ceteri primos articulos flectentes musculi, protuberans. Musculi huiusmodi octo sunt, & cum tribus enumeratis vndecim; sequitur duodecimus, f qui ex superiori transuersi brachialis ligamenti principio carnosus exoritur, & toti primi pollicis ossis longitudini interna regione attensus, perpetuo carnosus illi fere vniuersus inseritur, perquam obscure secundo articulo connatus. Is primi pollicis internodij flexor existit. g Tertiusdecimus huic subijcitur ipso minor, atque ex eodem transuerso brachialis ligamento, & ex brachialis quoque osse primum pollicis os sustentente producitur, non vltra medium porrectus. Huius interest, digitum hunc a reliquis diducere, primumque ipsius internodium flectere. Ceterum musculus is vnà cum prius enarrato, ad pollicis radicem, carneam molem constituit, quã Chiromantici montem Veneris, siue Martis appellant. h Decimus quartus, decimus quintus, & decimus sextus, magis differentem situm ab illis, qui quatuor digitorum prima ossa flectentes, quam duo pollicis ossis flexus opifices, obtinent. nam qui quatuor digitorum motui præsumunt, rectã secundum manus longitudinem situantur; qui verò primum pollicis os inflectunt, non nihil oblique procedunt, sed transuerso quodammodo situ locantur. Omnes enim è vola manus exoriuntur paululum vltra circulum, quem linea, pollicis volam ambiens, Chiromanticis Vitalis appellata, constituit. i Primus quidem ipsorum latum, & modicè obliquum principium fortitur, ex osse postbrachialis medium digitum sustentente, paulo infra ipsius capitulum in sinulum primi eiusdem digiti ossis insertum; posteaque carnosus, & paulo angustior redditus, tantisper assurgit, dum membrano tendine, secundi pollicis ossis lateri, indicem spectanti, paulo magis introrsum, quam extrorsum applantetur. k Secundus huic cõtiguus exoritur, versus brachiale properans, tenuis, neruoso, latoq; principio ex medio eiusdem ossis, quod primo exortum porrigit, suã quoque originis portionem aliquam ex postbrachialis osse, cui paruus innititur digitus, assumens; & hinc carnosus extemplo redditus, in medio interioris partis secundi ossis pollicis insertionẽ molitur. l Tertius huic affidet, ad inferius latus, & a post brachialis ossis anularẽ sustententis radice, quã brachiali coarctatur, originem pariter latiusculã desumit. & inde oblique ad pollicem tendit, dum interno lateri secundi pollicis ossis, non nihil versus priora implantetur. Tres isti musculi dum vnà oēs contrahuntur, secundum pollicis internodium validissimè flectunt; vbi primus duntaxat laborat, sursum nõnihil versus indicem pollex adducitur; Vbi secundus, ad medios agitur digitos; Vbi tertius, versus paruum digitum flexionem experitur. Tres ergo hi musculi vnà cū tredecim enarratis, sedecim sunt, quibus oibus, vt diximus, digitorum flexio concredita est. m Decimus in ordine septimus, digitos vero flectentiũ primus, ex eminentiori externi humeri capitis regione, principio ex carnea, nerueaq; substantia mixto, & vtcunq; lato emanat; indeq; grandis, carnosus, ac propemodũ teres per mediã cubiti sedem, inter vlnã ac radiũ deorsum porrigitur, dum ad finẽ minoris processus brachialis pertingat; vbi angustior redditus, o in tres ferè, raroque in quatuor carnosas, ac breues portiones finditur, non ad modũ seiunctas, cõique membrana obductas, & fibris quibusdã neruosis, ac tenuibus coherentes. Simulatq; verò hæc à musculi ventre diducuntur, singule in tendinẽ degenerant, & simul omnes p finem subeunt, in exteriori radij sede insculptum, iuxta ipsius cū vlna articulum; qua in parte omnes hi tendines transuerso ligamento, in id priuatim parato inuoluuntur. Vbi ligamentum id perrepere, brachiali occurrunt, protinusq; ampliantur, ac inuicem æquè abscedunt, sicq; magis semper semoti reptantes, quatuor ad eunt digitos, vbi longè ampliores, tenuioresque redditi, in radicem primi cuiuslibet digitorum ossis implantantur, atque per omnem ossium longitudinem porriguntur. Ex hisce tendinibus tres vt plurimum tribus implantantur digitis, & perquam raro tendinẽ vllum, ad paruum digitum

Masculi sex
tribus digitis
infernentes.

Masculi duo
primum, polli-
cis articulum
flectentes.

Tres secundũ
flectentes.

Decimus quar-
tus masculus
manus digitos
mouens.

Decimus quin-
tus.

Decimus sep-
timus.

e t.viii.Y.

f t.vi.n.t.iii.1

g t.vi.A. tab.
vii.2.

h t.vii.xiii.i.
2.3.t.viii.Y

i t.vii.1

k t.vii.2.

l ead.3.

m t.ii.v.t.ix.
a z t.x.f.
n li.i.t.vi. fi.
vi.P.

o t.ix.b.

p li.i.t.vi. fi.
vii.i.y.

Decimus octa-
vus.

digitur se conferre obseruari. Quomodo autem tendines hi in digitis, duo-
rum musculorum tendinibus implicentur, tunc opportune docebimus, cum
musculos quatuor digitos a pollice deducentes prosequemur. q Decimus
octauus admodum tenuis, & longus est, & inferiori decimi septimi lateri, per
omnem cubiti longitudinem cohærescit, proditque ab externo humeri capi-
te inter decimi septimi, & alterius musculi principia, quæ postbrachialis ossi,
paruum digitum sustinenti, applantari, ac brachiale extendere dicemus. Mu-
sculus is, vbi ad brachiale peruenit, in duos finditur tendines, qui communi
vulnæ ac radii sinu deferuntur, ipsorumque u ligamentis inuoluuntur, donec
brachiale superent, tumque ilicò vt plurimum seiunguntur, alter paruum, al-
ter anularem digitum adeunt, singuli in externum latius primi ossis sui digiti,
nonnihil versus posteriora conferti, tenui ac lato instar mēbranæ extremo; quā
uis interdum paruum digitum vtrique petant. Musculo huic duos hosce digi-
tos a reliquis amouendi officium Galenus adscribit; mihi autē secus videtur, cū
rectum obtineat situm, imo ipsorum extensionis opificē esse reor. A postero-
ri vulnæ processu posteriori humeri sedi articulo ad vsque fere brachiale, mu-
sculi tres continuata serie nascuntur, transuerso omnes situ positi. Eorum x pri-
mus, qui decimus nonus in ordine habetur, ex vlna educitur, post ipsius me-
dium versus brachiale, & lato carnosio principio, deinde angustior paulo reddi-
tur, & versus radii appendicem assurgens, non procul brachiali, in duas carno-
sas portiones dirimitur, duos distinctos musculos constituentes, quam inferior
decimum nonum efformat, è superiori vigesimum primum produci dicemus.
Et licet duo hi muscoli idem obtineant principium, eos tamen, clarioris doctri-
næ gratia distinguere libuit. Qui vnus loco enumerare volet, integrum ipsi
esto. Musculus igitur hic decimus nonus, hunc in modum enatus, ad radii vs-
que appendicem transuersim cōscendit; priusquam vero ipsum contingat, in
duos seiungitur tendines, qui simul cohærentes, & ligamento in id comparato
deuincti, sinu deferuntur in radii appendice ipsorum nomine priuatim ex-
culpto. Hac transacta sede, tendines hi mutuo statim abscedunt, ac superior qui
dem indicem, inferior vero in medium digitum adit, amboque in extremum la-
tus priorum ossium horum digitorum adiguntur, nonnihil versus posteriora;
interdum vero vtrique tendines in indicem inseruntur. Estque illud notatu
dignum, quod decimi septimi, decimi octauis, ac decimi noni musculorum ten-
dines, quamuis fere dictum obseruent ordinem, sæpius tamen ampliantur, &
in plures ramulos dirimuntur, dum alterius digiti tēdo ramunculū vicissim in
aliū effundit, sese diuersimode nullo seruato ordine implicantes. Decimo huic
nono musculo muneris id concreditum est, vt pollicem cæteris digitis aducat,
indicem vero, ac medium a pollice abducat, quemadmodum transuersus ip-
sorum situs nec non tendinum intertextus docent. a Vigesimus admodum
breuis est ac validus, & carnosio principio ex quarto postbrachialis ossis iuxta
brachiale producitur, sicq; per externum eiusdem ossis latus nonnihil versus
pinternam volæ regionem descendit, & muris imaginem exprimens, in externū
urimi ossis parui digiti latus, tenuem neruosamque insertionem molitur, par-
cum digitum à cæteris abducens. b Vigesimus primus, portio illa est, quā à de-
cimo nono seiunctā esse retulimus, proditq; ex media vlnæ longitudine ad ex-
ternam ipsius sedē. iuxta ligamentum membranamve inter vlnam ac radium
consistentem, & obliquè vti diximus, radium versus properat. Sed priusqua ip-
sius appendicem brachiali proximam contingat, in teretem propemodum tē-
dinem vt plurimum degenerat, qui ligamento eo inuoluitur quod quarti mus-
culi tendinem, brachiale extendētem deuinciri diximus, & eodem quo prædi-
ctus tēdo, e sinu deductus, ilico ampliatur, vbi ab ipso emerfit, totius pollicis lō-
gitudini, ad latus indicē respiciēs insertus, f Vigesimus secundus musculus lato
principio ex vlna, paulo altius prædicto exoritur, & super radiū obliquè conscē-
dit, quarto musculo, quo manus mouetur, instratus. Simulatq; vero prædictū
contingit musculū, in duas inæquales portiones dirimitur, mutuo accubentiū
musculorum ritu, inuicē hærentes. Superior pars aliquandiu carnososa perma-
net, ac deinde in teretem quodammodo tendinem commutatur, in externam
ossis

Decimus no-
nus.

Vigesimus.

Vigesimus pri-
mus.

Vigesimus se-
cundus.

q ta. ii. X. t. i.
ix. O. t. x. r.

r t. ix. A.

s ead. d.

t li. i. ta. vi. fi.
vii. O.
u t. iii. i.

x t. x. II.

y t. x. o. p.

z t. x. p. q.

a t. iiii. q. t. iiii.
n. t. ix. h.

b t. i. d. t. ii. e.
t. ix. f. t. x. o.
t. xi. u.
c t. x. P.

d t. xi. A. i.
e li. i. t. v. fig.
vii. a. g.
f t. x. xi. z.

g ta. xi. A. ta.
iii. c. t. ix. e.
h ta. ii. cb. ta.
x. Kl.

t. x. l.
qr.
K. t. x.
li. i. t.
vii. n.
m. t. ii.

n. t. iii.
p.

ot. vi.

pt. ii. d.
g. t. x. t.
t. xii. n.

q. t. x. o.
vi. g. o. v.

a. t. iii. z.
a. t. iii.
v. t. ix.
h. t. iii.
o.

ossis brachialis tenem, quo pollex innititur, insertum. Inferior in priora tendens nihil prorepat, inque duas carnosas partes ilico diffunditur, in duos abuntes tendines, qui vna cum superioris partis tendine, paruo in sinu deferuntur in radij appendice insculpto, in communi omnino obducto ligamento. Transacto brachiali, alter inferioris huiusce partis tendo, in primi ossis pollicis radicem implatur, ad lateris ipsius externum; alter vero vniuersae pollicis longitudini attenditur, lata tenuique membrana ipsi cohaerens, & in internum digiti huiusce lateris, a secundi ossis radice, ad tertij vsque extremum priuatim insertus. Huiusce duntaxat tendinis veteres meminerunt, & proinde musculum vnius tantum vice connumerarunt. Alij vero nonnulli cum in duos ipsum tendines diffundi conspexissent, alterum brachiali, alterum pollicis confertum, musculum quoque in duos distinxere. Qua quidem ratione integrum mihi esset, in tres ipsum partiri, quandoquidem tres sibi tendines vendicat, diuersas partes diuerso tempore mouentes: verum quia sic ansam multis porrigerem, digitorum musculos pro tendinum, in quos terminantur, numero, recensendi, vt vnius vice referatur, quemadmodum apud priores factum est, satius esse duco, minime interim sollicitus, si a Vesalio hac in re discessero, qui vt musculos, quibus digiti seiunguntur, ab alijs distingueret, summa ratione in duos ipsum dirempsit. Praecipuum musculi huius, ac vigesimi primi officium est, vt pollicem vna laborantes extendant; idem & singuli seorsum contracti, praestant, sed vigesimus secundus digitum hunc a reliquis paululum deducit, vigesimus vero primus pollicem adducit; adeo vt & in digitos extendentium, & ad latera mouentium numerum referri queat. Vigesimus secundus insuper attollendo brachiali sui tendinis vi, in ipsum inserti, opitulatur, ideoque inter ipsius etiam motores, vt inferius dicemus, connumerari posset. Caeterum sex alij lateralibus digitorum motibus famulantes enumerandi supersunt, quorum duo pollicis, reliqui alijs digitis inseruiunt. Duorum prior, vigesimus in ordine tertius, ex interna ossis brachialis pollicem suffulcientis regione, nervus exoritur, & carnosus ilico effectus ad infertionem properat, quam in secundum pollicis os, tenuis lataeque membranae auxilio molitur. Musculus is vna cum duobus primum pollicis internodum flectentibus, quibus iste insertitur, carnosam volae partem efformat, quae ad pollicis radicem consistit. Pollicem is vigesimi primi ope adiutus, ab indice remouet: & solus inter manus cubiti que motores, liuescit: quod ob crassam admodum membranam ipsi obductam euenit. Alter pollicis deseruiens musculus, vigesimo quarto loco in ordine positus, ex interna sede ossis postbrachialis quo index fulcitur, carnem desumit originem, secundum omnem ossis longitudinem porrectam; & carneo extremo in externum omne primi ossis pollicis lateris adigitur, simulque tenuem, ac latum tendinem, secundi ossis radice porrigit. Musculi huius fibrae transuersae quodammodo sunt, & a brachiali ad pollicem properant; vnde musculus hic, vigesimi primi ope accedente, pollicem indici admouet. Vigesimus quintus, vigesimus sextus, vigesimus septimus; & vigesimus octauus, quatuor digitos pollicis adducunt, & ipsorum extensioni opitulantes, & tenues & carnosae sunt, singulis quatuor secundi musculi tendinibus, qui quatuor digitorum tertium os flectunt, singuli ex porrecti, & ex membrana praedictos tendines deuiciente nati; cum vero sinum perreptant, quem in interna brachialis sede insculpi diximus, sub transuerso ipsius ligamento, singuli interno horum tendinum lateri attensi procedunt, dum in internam digitorum radicem inserantur, sursum, donec tendinibus digitos extendentibus applicentur, ascendentes. Id quoque peculiare praesentibus musculis, vt & oculos mouentibus obtigit, vt ex nullo osse prodeant. Musculi ergo motus digitorum opifices, in vniuersum octo & viginti exurgunt, quorum quatuor extensionis, sedecim collectionis, octo lateralis ipsorum motus auctores existunt.

Viginti primus.

Viginti tertius.

Viginti quartus.

Viginti quintus, sextus, septimus, & octauus.

De Musculis manuum super Brachiale mouentibus. Cap. 30.

MANUM, musculi quatuor mouent. Quorum primus inferiori musculi lateri, qui a cubito exorti, ad digitos flectendos prorepat, cohaerescit: & ab

Primus manuum mouentium musculus.

& ab interiori humeri e capite iuxta cubitum, ex carnea nerueaque substantia mixtum a sumit principium; ac postea deorsum tendit, toti interno vlnæ lateri, & medio propemodum inferioris, quo scribentes innitimur, secundum vlnæ longitudinem adnatus, cui firmiter, potissimum ad superiorem partem iuxta cubitum, adhæret. Ad vlnæ autem finem, paulò ante brachiale pertingens, in d validum & quodammodo teretem abit tendinem, qui vnà cum carnofis quibusdam fibris ad brachiale vsque procedit, ac dein nerueus omnino reditur, e quarto brachialis & primo postbrachialis ossi validissimè implantatus. Musculi huius tendo peculiare ligamentum, quod ipsi transuersim, dum brachiale permeat, obducatur, nullum obtinet, sed communi omnium musculorum membrana inuoluitur, quam inter ligamenta cubitum inter ac manum posita recensimus, quod brachiale cubito valide connectat. f Secundus musculus ab anteriori quoque humeri tubere cubito proximo exoritur, non procul à prædicto musculo, & g illo, quem volæ manus membranam proferre diximus: & inde subobliquo incessu, ad elatius h primi digitos flectentis musculi latus contendit, magna ipsi ex parte subtensus & radio cohærescens. Priusquam verò brachiale contingat, in i teretem abit tendinem, qui brachiali iuxta pollicis radicem inseri videtur, quòd illi k musculus pollicem ab indice abducens, vnà cum duobus primum pollicis internodium flectentibus, obtendatur. Musculus autem, istis ablatis, per internam brachialis regionem ad os vsque postbrachialis, indicem sustinens euidenter tendere conspicitur, in cuius radicem latior euadens, ac transuerso brachialis l vinculo firmiter, ac in parte connatus inseritur. Duobus m hisce musculis internam faciem occupantibus, totidem alij ad externam positi respondent. Quorum prior, qui tertium in ordine tenet locum, ab exterioris humeri n tuberis radice principium desumit, iuxta eius o musculi caput, quem parui digiti extensionis autorem facimus, inter quoscunque ab hoc tubere prodeuntes musculos, proximam vlnæ sedem obtinens, vnde etiam & ex posteriori vlnæ processu, quem humeri summum dicimus, exortus portionem assumit. Hinc humiliorem exteriorè que vlnæ regionem amplexatur, inter p primum brachiale mouētium, & cum qui paruum digitum extendit, vsque ad brachiale ferè porrectus; vbi in q teretem vertitur tendinem, qui sinu in vlnæ appendice insculpto deuchitur; iuxta internum sui r processus stylium referentis latus, s transuerso ligamento deuinctus, quod solum inter propria vlnæ ligamenta referemus. Quo ligamento superato, brachiale conscendit, latior deinceps euadens, quousque procul admodum à brachiali, in os postbrachialis, quo paruus fulcitur digitus, inseratur. t Exterior alter, ordine quartus, latiusculo u principio ex humeri osse prorumpit, paulò supra exterius eiusdem ossis tuberculum cubito proximum, vbi acuta x linea humerum prominere diximus. Atque hinc carnosus euadens, radio que attensus, ad medium ferè ipsius contēdit: vbi validum in tendinem degenerat, qui protinus y in duos alios partitur tendines, nonnihil tamen latiores quam profundos, qui haud effatu digno interuallo inuicem diffiti, recto tramite radio exporriguntur, ad ipsius appendicem brachiali proximam contendentes; qua in parte, paulò magis inuicem abscedentes, z sinu ambo deferuntur, hoc nomine in dicta appendice insculpto, sub eo ligamento quod musculum pariter amplexatur, a quo pollex versus indicem adigitur. Vbi vinculum id superarunt, paulò magis distantes, alter in postbrachialis os, quo index innititur; alter ei quod medium sustinet, insertionem mouatur. Præcipuum quatuor horum musculorum munus est, non, vt Vesalius inquit, brachiale præsertim extendere, flectereque, quãdoquidem in ipsum minimè desinūt; sed priores duo, manus potissimum, in quam inseruntur, & consequenter brachialis flexioni famulantur; posteriores autem duo extensioni; rectà quidem si æque ambo laborent; sin verò singuli seorsum contrahantur, idem quoque præstant, sed in trahentis latus magis agunt. Huic quoque suppetias fert, ea b vigesimi tertij musculi digitos mouentium pars, quam brachialis ossi pollicem sustinenti appantari diximus. Quinetiam quatuor iisdem musculis, manus & brachiale laterali quoque motu cientur. Si enim interior musculus & exterior pollicem respiciens, reliquis duobus laxatis cōtrahatur, manus introrsum agitur; at si his laxatis

Secundus manus flexor 175
musculus.

Tertius.

Quartus.

Proprius musculus.

Proprius musculus.

Proprius musculus.

Proprius musculus.

Proprius musculus.

Proprius musculus.

Proprius musculus.

Proprius musculus.

c li. i. x. vii. f. vi. s.

d t. iiii. f.

e li. i. ta. vi. f. viii. 4.

f t. i. A. t. ii. g t. iii. x. t. iiii. c g t. iii. Y. h t. iiii. f.

i t. iii. s. K ead. i.

l t. iiii. f. m t. ii. Y. t. ix. A. t. x. q. n lib. i. t. vi. f. vi. P. o t. ix. e.

p ta. x. xii. A. q t. ix. d. r li. i. ta. vi. f. vii. R. s t. ii. z.

t t. i. e. t. ii. T. ta. iii. b. t. ix. y t. x. f. t. xi. A. t. xii. o. u t. xi. i. x li. i. ta. vi. f. vi. Q. y t. xi. K.

z li. i. ta. vi. f. vii. a. g. a t. x. e.

b f. x. e.

ali. c.

b t. v. viii. s.

c t. vi. f. z. a.

d t. i. d. t. iiii. s.

e t. v. A. t. ix. x. x. h.

f t. v. x. h. et x. f. t. v. x. ta. t. viii. xiiii.

g lib. i. vii. a. h t. i. t. iiii. v. y. t. v. x. ta. t. viii. xiiii.

h t. i. t. iiii. v. y. t. v. x. ta. t. viii. xiiii.

i t. i. t. iiii. v. y. t. v. x. ta. t. viii. xiiii.

j t. i. t. iiii. v. y. t. v. x. ta. t. viii. xiiii.

k t. i. t. iiii. v. y. t. v. x. ta. t. viii. xiiii.

l t. i. t. iiii. v. y. t. v. x. ta. t. viii. xiiii.

m t. i. t. iiii. v. y. t. v. x. ta. t. viii. xiiii.

n t. i. t. iiii. v. y. t. v. x. ta. t. viii. xiiii.

o t. i. t. iiii. v. y. t. v. x. ta. t. viii. xiiii.

p t. i. t. iiii. v. y. t. v. x. ta. t. viii. xiiii.

q t. i. t. iiii. v. y. t. v. x. ta. t. viii. xiiii.

r t. i. t. iiii. v. y. t. v. x. ta. t. viii. xiiii.

alii duo, qui minimum respiciunt digitum, in se colligantur, extrorsum manus re-
flectitur. Hi præterea muscoli, manum quoque, (quamuis inficias eat Vesalius) in
prorum ac supinum agunt, alius post alium seriatim contracti, quemadmodum
de oculi musculis retulimus,

De Musculis Radium sursum, deorsumque agentibus.

Cap. 31.

alii. cap. xx.

CVI, radij ad humerum articulationis ratio, a superiore libro tradita, non exci-
dit, is facile intelliget, qua ratione radius, vlna interim atque humero quie-
scentibus, in prorum supinumque circūducatur, vt que ad ipsius motum manus
tota moueatur. Hos ergo radij motus muscoli quatuor absoluunt, duo quidem
superiori extremo iuxta cubitum, duo autem inferiori iuxta brachiale inseruien-
tes; atque ex omnibus duo internam, duo externam cubiti sedem occupant; inte-
riores eam in prorum, exteriores in supinum agunt. Interiorum ^b prior, iuxta bra-
chiale positus, carnosus omnino est, & ad externum vlnæ latus secundum ipsius
longitudinem lato principio enascitur, in internum radij latus transfuersim por-
rectus, cui sine principio simili conferitur. Præsens musculus quadratus est, æqua-
lia obtinens latera, in medio, quam lateribus paulò crassior, & puluinaris instar
transcendentibus ad flectendos digitos ^c tendinibus substratus. Ipsius fibræ a prin-
cipio ad finem rectà contendunt, & proinde ad eas attinet, radij parte, quæ bra-
chiale spectat, introrsum retracta, radium ipsum in prorum adigere. Exteriorum
^d prior, & radium mouentium secundus, a priore differt situ, figura, & magnitu-
dine: ab externo enim humeri latere, paulò superius ^e quarto manum extendēte,
ad quartam ferè ossis partem, lato & carnosio principio enascitur; atque inde la-
tior, & validior euadens, deorsum fertur, externo lateri prædicti quarti muscoli
brachiale extendentis adhærens. Simulatque autem ad radij extremum iuxta bra-
chiale processit, in tendinem abit membranæ instar latum, cuius interuentu ra-
dij appendicis ^g superiori regioni applantatur, introrsum nonnihil porrectus. Hu-
ius est, humiliorem radij partem brachiali proximam extrorsum trahere, & con-
sequenter radium vniuersum conuellere. Superiorum ^h secundus, ordine tertius,
ex interioris humeri tuberis radice, & ex interiori vlnæ latere, quæ radio articula-
tur, valido & carnosio ⁱ principio exoritur, & hinc admodum ^k oblique internum
radij latus conscendens, carnea pariter insertione ipsi configitur, paulò ante ipsius
medium. A carnosio huiusmodi extremo, neruosum aliud principium, ad me-
dium vsque radij longitudinis porrectum educitur, radij que superiori regioni va-
lidissimè inseritur, peculiarem inibi in radio ^l asperitatem, cui firmetur, sibi ven-
dicans. Musculus is radium introrsum ducens, ipsum in prorum vertit. ^m Quar-
tus musculus, exteriorem sedem occupans, situque ac figura prædicto ferè assimi-
li, ab ⁿ exteriori ligamenti regione cubiti articulum eiusdemque sumitatem am-
biantis enascitur; & hinc in priora conscendit, dum radio ^o iuxta tertij finem, mi-
nus neruosus latusque quam tertius inseratur. Ac duo quidem hi muscoli, vt &
primus, præ breuitate in tendinem minimè desinunt. Quarto huic musculo id
muneris demandatum est, vt superiorem radij partem extrorsum oblique cōuel-
lens, ipsum in supinum agat, adeo vt interiores sursum, exteriores deorsum, ip-
sum ducant.

Primus.

Secundus.

Tertius.

Quartus.

De Vlnæ, Radij, ac Manus ligamentis.

Cap. 32.

EX cubiti ossium, & manus ligamentis, alia os ossi colligant; alia subditis corpo-
ribus propugnaculi vice, & musculis quos obuinciunt, pro amicti sunt; alia tē-
dines amplexantur, atque ita ossibus committunt, vt nullo quantumuis ingēti co-
natu, è loco dimoueri queant. De membranis quidem tendines obuincientibus,
cum musculos manuum motus opifices prosequeremur, seorsum egimus. a Que
verò ligamenta, obstaculi instar tendines intra suos fines cōtinēt, transfuersim om-
nia situantur, suntque copiosissima. Ac vnum quidem ipsorū, interiorem omnem
quatuor

Varia ligamē-
torum genera.

Qua musculo-
rum tendines
amplexantur.

a multa ex hi-
sce vinculis
præ tenuita-
te in figuris
conspici ne-
queunt.

quatuor digitorum faciem occupat; & aliud huic simile, secundum pollicis internodio, & quod si etiam tertio exporrigitur. ^b In interna etiam brachialis regione aliud occurrit, à quarto ipsius ossis transversim ad quintum porrectum, quod omnes musculorum tendines amplexatur, atque hoc latum est; & cæterorum omnium validissimum, sed nec cubitum, nec postbrachiale contingit. Huiusce generis transversa ^c sex ligamenta, in externa brachialis sede conspiciuntur, quibus tanquam anulis musculorum tendines digitos extendentes transmittuntur. Ligamenta hæc uniuersa, externa facie unicum esse videntur, longum quidem illud, & totius cubiti longitudini expansum; at sedulo enumerat, sex veluti anuli sese offerunt, prædictis tendinibus continendis deseruienter, quo minus à sinibus, quibus deferuntur, aberrant. Horum primum ex vlna in radius procedit, & sinui utriusque ^d communi obtenditur, quo uti diximus, musculi tendines paruum digitum ^e extendentes vehuntur. Secundum ad externum primi lateris consistit; sed nihil præter vlnam occupat, ac tendinem ^f quarti musculi defert, qui brachialis extensionis auctor existit. Tertium ad internum primi lateris repositum, radii duntaxat latitudinem occupat, eosque amplectitur ^g tendines, qui trium digitorum extensionem moliuntur. Quartum ad internum tertij lateris habetur, angustissimum efformans anulum, qui ^h tendinem transmittit, quo index, mediusque à pollice abducuntur. Quintum bicorni tendini quo manus extenditur, & ^k illi qui pollicem indici adducit, aditum præbet; quamuis interdum pollicis musculus peculiare ligamentum sibi vendicet, tumque ligamenta hæc septem exurgunt. Sextum ^l tribus tendinibus viam largitur, quorum primus brachialis ossi pollicem sustinenti, secundus primo pollicis ossi; tertius secundo & tertio inseritur: Quia & tendines interdum hi, sua ligamenta singuli adipiscuntur. Præter hæc ligamenta, per uniuersam cubiti longitudinem, valida musculis obnascitur membrana, eos inuicem committens, atque ne sua sede dimoueantur, aut inter sese implicentur continens, cuiusmodi etiam in crure aliam haberi dicemus, licet adeo præ illa tenuem, ut à propria membrana musculis omnibus obducta, minime distincta videatur. Alia pariter habentur instar membranæ tenuia ligamenta, quæ articulos circum circa complectuntur, communem naturam cum cæteris ligamentis quemuis articulum vincientibus adepta; atque omnia manus ossa colligant, quamuis non nihil inter ea discriminis intercedat; Quæ nanque digitorum ossa connectunt, tenuiora sunt, & articulum duntaxat amplexantur. Quæ verò postbrachiale brachiali colligant, validiora sunt, & penitus ab articulo ossa coarctant. Quæ postbrachialis ossa inuicem committunt, cartilaginis naturam sapiunt, nec ossa duntaxat orbiculatim ambiunt, verum etiam inter os adiguntur. Quæ brachialis ossa copulant, per quam robusta sunt, & cartilaginis pariter naturam referunt, ac ossibus vndique obtenduntur, præterquam nonnullis, quibus media intercedunt, potissimum secundi ordinis ossibus, quibus committuntur. Quæ vlnam radiusque brachiali iungunt, membranis reliquorum articulorum ligamentis assimilantur; etsi ligamentum id, sub apicem processus styli imitantis, paulò durius efficitur; imo peculiare videtur ligamentum, prope modum teres, & in brachialios, ipsi è regione positum inseritur. Ligamenti huius usus, in hoc duntaxat articulo deuinciendo est. Quæ vlnam & radius, tum propter cubitum, tum propter brachiale inuicem committunt, admodum valida sunt, & ossium capita vndique amplexantur. ^m Ea etiannum cartilago nobis enumeranda relinquatur, quam à radio procedentem, inter ipsum & brachiale reponi tradidimus, quæ ligamēti etiam functionem obit radius brachiali colligans. Superest & ligamentum, ⁿ quod spatium inter acutā vlnæ ac radii lineam intercedens, opplet, validum quidem illud, tenue, atque nervosum, & fibras quasdam obtinens, à radio in vlnam oblique deorsum reptantes. Id, præterquam quod interiores brachij musculos ab exterioribus dirimit, vlnam etiam & radiū mutuò alligat, simulque ^o principijs aliquot musculorum robur, uti diximus, adiungit. Huc quoque ligamētum pertinet, externo humeri ossis capiti radius committēs, quod validum est, sed perinde ac cæterorum articulorum ligamenta, instar membranæ tenuæ. Huc demum referenda veniunt ligamenta, eidem humero vlnam copulata, quamuis

Quamuis musculos operiunt.

Quæ ossa colligant.

Ligamentorum cubiti ossa colligantium discrimen.

b t.iii.θ.

c omnia notantur in t. ii. & iii. his numeris 1. 2. 3. 4. 5. 6.

d li. i. ta. vi. fi. vii. θ.

e t. ii. X. t. ix.

θ.

f t. ii. Y. t. ix.

Δ.

g t. ii. V. t. ix.

b.

h t. x. p.

i t. xi. K.

K t. x. o.

l ead. K L m.

m li. vi. fi.

vii. T.

n t. vii. V. tab.

xiii. K.

o t. vi. Z. n. ta.

X. li.

quanuis enim tutissimus sit vlnæ cum humero articulus, non ideo tantum in suis destituitur ligamentis, eisque admodum robusti, ossa circum ambientibus. Hæc sūt omnia inter manum cubitumque occurrentia ligamenta, præter quæ nulla insuper comperias, nisi & in horum numerum ea, quæ musculorum constitutionem ingrediuntur, & proprias cuiusuis eorum membranas efformant, referre velis; quæ in tantam interdum crassitiem assurgunt, vt liuorem quædam musculo inducāt; cuius generis illud est ligamentum, quod musculo pollicem à reliquis digitis abducente obtenditur, & quod primo ac tertio cubitum mouentibus obducitur.

De Musculis penis. Cap. 33.

Genitale, vt tertio libro fusius explicabimus, grandia duo corpora efformant, foris quidem neruea, intus verò spongiosa; quorum dexterum à dextero pubis osse, paulò inferius quam vbi ab altero alterius partis abscedere incipit, originem sumit; & versus sinistrum latus tantisper porrigitur, dum coniugi suo associetur. Atque hinc simul ambo ad glandem vsque contendunt. Duobus hisce corporibus inter vnum & alterum, vrinarius a meatus subnascitur, quo semen quoque perducitur. His igitur sic in genere positis, quæ ad dicendorum intelligentiam abundè sufficiunt; Sciendum est membro huic, quatuor adesse musculos ipsum mouentes: Quorum b duo ex anteriori sedis c musculi parte nascuntur, illis consimiles, quos à pectoris osse ad os hyoides exporrigi monuimus; ambo nanque inuicem affident, & internis lateribus mutuò committuntur, sicque in priora sursum ad dicti meatus in superiora reflexum tendentes, inferiori prædictorum corporum sedi in meatus latera implantantur, nonnihil inuicem abscedentes, & digitis veluti quibusdam ea compræhendentibus. Duo d alij vtrinque singuli ab appendice ossis coxendicis, paulò inferius quam penis corpora exoriri diximus, carnosum ac tenue principium desumunt; atque inde obliquè carnosum semper ascendunt, dū penis corpori sui lateris, non procul à suo exortu inserantur. Quatuor horum musculorum vi, penis radicem, arbitrato nostro mouemus, propensione interim, quam insitam penis ipse obtinet, accedente. Etsi musculi duo priores ad vrine, ac seminis emissionem plurimum quoque conferunt, communem vtrique meatum veluti digitis quibusdam aperientes, ne in inflexu, quem penis molitur, detinerentur, præsertimque semen quod rectà, & citra moræ tantillum, impetuque veluti è syringa eiaculari oportet, ne in itinere refrigescat, euanescatve ipsius spiritus, aut extra vterum remaneat.

Genitale ex quibus conflatur.

Priores duo penis musculi.

Tertius, & quartus.

Ipsorum manus.

De Colli vesicæ musculo. Cap. 34.

AD ceruicis vesicæ initium, corpus quoddam veluti ex glandulis efformatum consistit, vti prolixius tertio libro docebimus, inter quod & reflexum, quem superiori capite penem moliri diximus a, musculus reponitur, instar anuli, orbicularis, superius quam inferius nonnihil crassior, qui sedem hæc vniuersam circum ambit, & fibris quibusdam totus circumdatur. Præcipuum ipsius munus est, ne vrinam præter voluntatem nostram prodire sinat: Quinetiam relaxatus ad vrinæ quodammodo exitum deseruit; quamuis vsus hunc magis præstent transfuersæ in vesica fibræ, abdominis septique musculorum opera interdum adiutæ: quod septum in spiritus retentione abdomen deorsum comprimit. b Haud secus quoque mulieres suo & ipsæ musculo donantur, eandem cum isto functionem obeunte: sed cum hæc vesicæ collum breuius quam viri nactæ sint, glanduloso eo corpore minimè opus habuerunt, ideoque musculus is vesicæ ceruicem vndique ample xatur, qui vti sequenti libro dicemus, à vesicæ corpore in superiorem vteri ceruicis regionem, cui applantatur, non procul à vulua exporrigitur. Musculus is quanto virorum musculorum longitudine superat, tantò tenuior existit; & quo vesicæ collum breuius, eo crassius ipsis obtigit.

Ceruicis vesicæ virilis musculus.

Muliebris musculus.

Ani motores
musculi.

ANO musculi tres eam mouentes obtigerunt: quorum ^a vnus eam in facum aut flatus expulsionem foras educit, duo verò eductam intro adigunt, simulque prohibent, quo minus præter voluntatem nostram faeces erumpant. Duo ^b hi musculi lati sunt, & tenues, non admodum carnosus, neque rubentes, non ex osse quopiam, sed ex ligamentis duntaxat ab osse sacro procedentibus, enati, nec non ex pubis, & coxendicis, ac inferioris peritonæi sedis ligamentis. Atque inde ad suum quisque latus deorsum protensi, ^c rectum intestinum amplexantur, extimæ ipsius tunicæ inserti. Præsentium musculorum tanta est latitudo, vt præterquam quod dicto intestino obtenduntur, implantanturque, ipsorum etiam ^d portio genitalis radici viris, mulieribus verò vteri collo adnascatur. Quod quidem nonnullos in eâ sententiam adduxit, vt huiusmodi musculos tres esse arbitrarentur. Verum duos ne appelles an tres, parum omnino interest, quâdoquidem vna eademque est omnium eorum functio, sedem scilicet ilicò ab excretionem sursum allicere. Duobus hisce musculis, alij nequaquam opponuntur sedem foras propellentes; quum id satis superque præstent abdominis musculi, septum transversum, & musculi thoracis omnes. Cæterum ab horum musculorum extremo ^e tertius enascitur musculus, instar anuli orbicularis, qui extremum recti intestini ad extimam vsque cutem amplexatur. Musculus is, prædictis minus carnosus est, etsi principium crassius sine obtinet, qui cuti in quam inseritur, est similis; sed vinctuoso humore totò oblinitur, fibrasque obtinet orbiculares, quarum interuentu vteri collo in mulieribus iuxta pudendum cohæret, in viris autem vesicæ ceruici, & genitali pariter committitur, medijs prioribus g duobus musculis, ex quibus enascitur. Posteriore sui regione coccygis ossi; ad latera verò vinculis quibusdam à sacro osse in coxendicem transversum porrectis, connectitur. ^h Musculus hic non adeo atque aliqui existimant, brevis est; quinimo duos altè digitos adigitur, vt liquidò in illis conspicitur, quibus aut ob fistulam, aut ob aliud ægritudinis genus, ipsius principium fuit abscissum; quamuis enim ij faeces maiori negotio quam prius contineant, minime tamen ipsis nolentibus excidunt, vt vniuerso musculo discisso, cõtingeret; nam penes ipsum duntaxat est, anum ita occludere, vt eo non permittente nulli prorsus rei pateat egressus.

Tertius anis
sculus.a tab. xv. fi.
xxix. F. li. iii.
t. ii. fi. vii. a.
b tab. xv. fi.
xxix. B. C. li.
iii. t. ii. fi. vii.
bc.
c ead. a Y.

d ead. d D.

e tab. xv. fig.
xxix. E. li. iii.
t. ii. fi. vii. a.f li. iii. t. v. fi.
xxvi. x. x.
g tab. xvi. fi.
xiii. xv. G.

h ead. H I.

Primus cruris
motor muscu-
lus.

VNiuersum crus infra genu, recto extensionis flexionisque motu, (vt cuius licet in seipso periculum facere) citra vllum in latera motum agitur, idque decem musculorum vi. ^a Quorum primus ^b ab anteriori ossis ilium spinæ sepe principium neruosum magis, quam carnosum assumit: at paulò post exortum, carneus omnino euadit, & latior quam ab initio, ita vt ipsius latitudo crassitiem duplo superet. Atque ita oblique versus interiora descendit, internam femoris regionem ad medium vsque longitudinis ipsius occupans; ac dein rectà procedens ad internum femoris caput iuxta genu pertingit, vbi extrorsum non nihil reflexus, in ^c principium prioris tibiæ lineæ implantatur, teretis ac rotundi tēdinis interuentu, quē antrorsū vergere incipiēs educit. Musculi huius beneficio, crus sursum ad alterius cruris inguina ducitur, musculorum ope accedente, qui femoris & cruris motibus præsūt, quibus potissimū motus huiusmodi acceptus referri debet. Im moto enim genu facile vnusquisque potest crus alterū alteri sedes superponere, & nisi suis musculis crus flecteretur, femurque suorum musculorum ope sursum in interiora attolleretur, vsq; adeo tenuis musculus solus huic functioni edēde impar foret. ^d Secundus musculus lato & prorsus nerueo principio ex ^e medio pubis ossiū enascitur, secundū cartilaginis longitudinē, qua illa inuicē cõmitti diximus, quain parte

a t. i. s. t. iii. a.
t. iii. s. ta. ix.
a. t. xv. fi. xvi.
l.
b t. i. s.c lib. i. t. vi. fi.
ix. P.d t. xv. fi. xvi.
Δ. t. iii. P. t. ii.
γ. t. i. t. iii.
χ. t. v. b. t. ix.
y.
et. xv. fi. xvi.
N.
f li. i. t. i. s.

cum

Secundus.

cum secundo musculo alterius cruris motore coit, & ilicò ab exortu angustus, crassus, atque carnosus ita efficitur, ut ipsius latitudinem crassities paulò superet, & teres propemodum existat. Sicque deorsum per femoris interiora procedit, sensim, ac sensim ita gracilescens, ut internum femoris caput propter genu contingens g absoluta rotunditatis tendinem abeat, qui iuxta primi extremum inseritur, posterius ipsi connatus. Musculus is in parum obæsis mulieribus nervosi cuiusdam ligamenti, & nervi modo duri asperique speciem exhibet, eo quòd excarnis sit; & pauco adipe obtectus, oram supra carnem efformat. Musculi huius interest, crus cruri adducere, ut cum ea decussatim intorquemus, adiuvantibus interim musculis crus inflectentibus, femurque introrsum agentibus. h Tertius musculus vnà cum alijs quibusdam ex ima coxendicis appendice, qua sedentes nitimur, nervosum ac tenue principium desumit, & oblique deorsum protensus, carnosus extemplò euadit, ac prope modum teres, & longè quam in exortu crassior. Sicque per femoris posteriora nonnihil oblique, ac per finum, quem in K quinto crus mouentium musculo effici dicemus, contendit, dum ad posteriorem sedem interni femoris capitis non procul à genu pertingat; Vbi tenuior redditus, ac teres, in teretem abit tendinem, qui paululum in anteriora reflexus, iuxta duos nuper commemoratos musculos inseritur, in posteriora magis quam vllus ipsorum ductus. Musculi autem huius tendo anteriori tibiæ sedi ad internum acutæ illius lineæ latus hærens, ad medium vsque longitudinis tibiæ prorepit, secus quam aliorum vllus. Huius est, crus nonnihil introrsum flectere. l Quartus ex eadem coxendicis appendice, angustiori quàm tertius principio, sed robustiori, ac duriori enascitur; quod ad externum latus capitis m noni musculi enatum, nonnihil sub ipso occultatur, deinde deorsum perreptat, & carnosum ilico euadens, exacti musculi formam multò melius tertio repræsentat; atque ità per femoris posteriora paululum versus exteriora ad ipsius longitudinis medium descendit; vbi tenuior protinus fieri incipit, & externa facie nervosus, velut in tendinem abiturus. Interius verò carnis n portio ipsi adnascitur, ex interna femoris regione pronata, ac si alius hinc oriretur musculus. Atque ex ambobus, crassior efformatur musculus, qui deorsum protensus insigni tendine in acutum apicem inseritur, quem huius gratia, elatioris fibulæ appendicis processui adesse diximus. Musculus is ille est, quem Galenus secundo de Administr. anatom. celerissimo cursori abscissum fuisse commemorat. estque ipsius officium cruris flexionem absque vllò in latera deflexu moliri, cum alioqui tamen obliquum situm obtineat. o Quintus musculus, & ipse à dicta coxendicis appendice inter p tertij, & quarti capita nervoso principio exoritur, talis ad medium fere sui ductum permanens, vbi carneus omnino euadit, & per femoris posteriora deorsum repit, versus posteriorem interioris ipsius capitis regionem iuxta genu reflexus; quam vbi euasit, in q teretem ilicò abit tendinem, qui interno lateri anterioris tibiæ regionis versus posteriora implantatur, iuxta eam sedem in quam primi, secundi, ac tertij musculorum tendines inseri prodidimus; quanuis interim tendo hic minimè adeo ac tertij tendo decliuus feratur; quinimo tibiæ appendicem, vix ut plurimum transcendit, non nunquam etiam infra subsistens. Musculus is r finum per omnem sui longitudinem porrectum obtinet, vsquequaque liuidum, & tertio cruris motori musculo viam præbentem; estque ipsius munus, crus tertij modo inflectere, quo cum situm obtinet, affimilem. s Sextus ad externum capitis t primi musculi latus ab ilium ossis spina producitur; interna facie u angustum carneumque caput obtinens, quod lacertæ in morem ilico latefcens, deorsum, versus femoris cum coxendice articulum fertur, vbi denuò angustus efficitur. Et priusquam maiorem femoris x processum contingat, y in tenuem nervosam, & impense latam abit membranam, quæ primùm musculis coxendicis articulum amplexantibus aliquousque obtenditur, deinde femur vniuersum ad sedem vsque, quæ sub genu est, cutis modo integit, vbi exteriori tibiæ appendicis regioni applantatur. Præsentis membranæ pars anteriori internæque femoris sedi obducta tenuissima est, eoque magis quo interiori iemoris regioni pro-

Tertius.

Quartus.

Quintus.

Sextus.

xv. fi.
i. iii.
i. a.
r. fi.
C. li.
fi. vii.
Y.
D.
fig.
i. iii.
a.
v. fi.
vi. fi.
G.
I.
ot. xi. f. t. ii.
S. t. ix. u. t.
x. p. r. xii. f.
p. t. xi. l. p.
q ead. o.
r ead. f.
φ. t. iii. q.
t. ii. r. tab. iiii.
3. t. ix. p.
t. i. Σ.
u. ta. i. ab x. ad
Y.
x lib. i. ta. i. ii.
iii. T.
y. i. ii. iii. ix.
φ.

pius accedat. Pars verò ipsius exterior, euidenter crassior validiorque occurrit, & ceterorum musculorum tendini simillima. Huius fibræ recto tramite à superioribus in inferiora tendunt: & membranæ ipsius extremum musculorum aliquot crus extendentium tendinibus copulatur; quanquam membrana hæc cunctis etiã femur perreptantibus musculis amplexandis inseruit, & quo minus è sua exiliant sede continendis, membranæ illius ritu, qua musculos omnes à cubito ad manum porrectos, obuinciri tradidimus. z Septimus lato ac neruoso exortu ab externi femoris processus radice prodit, quam vndique in orbem amplexatur; statim que ab exortu carnosus crassusque redditur, & ab osse abscedens, octauum supergreditur musculum, externum omne femoris latus, magnamque anterioris, ac posterioris partem occupans. Hic toto ferè descensu cernosus visitur, paulò supra genu patellam in amplum desinens tendinem, qui vnà cum b octauo, & nono musculi tendinibus patellam amplexatur, in anteriorem tibiæ regionem sese inferens. Quin & sexti etiã musculi tendo cum septimi tendine permisceatur, imò externam ipsius faciem præ cæteris omnibus integit: posteriori sedi quartus, anteriori verò nonus attenditur. c Octauus musculus vniuersam propè femoris amplitudinem obcingit. In posteriori enim duntaxat sede iuxta femoris longitudinis medium nudam relinquit d lineam, cui quintum femur mouentium e musculum inferi dicemus; Dein ad radicem quoque inferiorum femoris capitum posteriorem femoris amplitudinem non integit octauus hic musculus, qui a femoris ossis f ceruice, neruoso principio enascitur. Antequàm vero ad minorem ossis processum pertingat, carnosus efficitur, & ab hoc processu originis suæ portionem ita desumit, vt duo principia obtinere videatur, à quibus deorsum tendit, ita os comprehendens, vt duo ipsius latera in posteriori femoris regione, propemodum copulentur; Quò autem magis descendit, eò carnosior crassiorque efficitur, donec proxime ad genu patellam accedat, vbi nonnihil prominet, & veluti carnosum producit g semicirculum, ex quo latus enascitur tendo, patellam vti dicemus, integens. Cæterum musculus is sui longitudine è directo illius semicirculi, carnosior crassiorque redditur, quàm qua septimo substernitur, quantis inibi etiã carnosus occurrat. Quando itaque secundum femoris longitudinem in interno ipsius latere octauus iste musculus protuberat; & septimus itidem secundum exterioris femoris sedis longitudinem ex porrigitur, h sinus inter vtrunque relinquitur longus & liuidus, quem i nonus adimplet musculus. Qui ex ilium ossis tuberculo super coxendicis acetabulum, in quod femur excipitur, prominente, neruosum tenueque assumit k principium, & hinc rectà decliuis fertur, piscis lacertæve imaginem induens, vnde illum nonnulli cruris Piscem appellarunt. In anteriora postea descendens, paulò ante mediam l femoris longitudinem paululum dilatescit, statimque gracilescere incipit, & multò supra genu in m latam tenuemque abit membranam, quæ patellam supergressa, denuo dilatatur n septimi & octauo musculi tendinibus permixta, licet minus quam septimi & octauo tendines inuicem connascentur. Sed vtcunque se res habeat, ex tribus hisce musculis latus conflatur tendo, cui o patella exteriori facie ita cohæret, vt ex eo nasci videatur. Porro interna tendinis huius, siue membranæ superficies, quæ rotulæ non obtenditur, vinctuoso & pingui humore oppletur, quo efficitur vt femoris ossi non adhærescat; Patellam verò transcendens, protinus angustatur, in anteriorem tibiæ appendicis regionem sese indens. Huic autem musculo, & duobus præcedentibus, recta cruris extensio demandata est. p Decimus cruris motus opifex musculus, perexiguus, carnosusque situm habet in poplite, à musculis carnosam cruris molem efformantibus, qui ab inferioribus femoris capitibus enascuntur obtectus; vnde summa ratione musculus in poplite delitescens fuit appellatus. q Prodit is ex posteriori parte crassi cuiusdam validique ligamenti, ex eorum numero, quæ femur tibiæ committunt, ad æternum genu latus repositi, lato vsque adeo exortu, vt posteriorem genu articuli sedem integat. Statimque productus, carnosus fieri incipit, ac talis deorsum versus interiora ab ossis latere defertur, musculum e formans paulò longiorem, quam latum, qui posteriori tibiæ sedi, paulò infra clatiorem ipsius appendicem, r extremo æquè ac musculus ipse lato inferitur,

Septimus.

Octauus.

Nonus.

Decimus.

z t. v. A. t. iii.
t. t. i. t. t. iii.
o. t. vi. f. t. ix.
r. t. x. u. t. xi.
e. t. xi. b.
a. t. v. 3.
b. t. viii. g. h. i.

c. t. v. vi. II. t.
vii. 7. ta. iii. t.
t. ii. n. t. ix. β.
ta. iii. P. tab.
viii. l. t. x. xi.
t. ta. xii. n. ra.
xiii. S. S. tab.
xv. fi. xvi. Q.
b. t. xiii. e.
e. ead. Z. S. II.
ft. vi. 7.

g ead. v.

h. t. v. II.
i. t. iii. f. ta. v.
s. t. i. a. ta. iii.
s. t. ix. 7. t. xv.
fi. xvi. P.
K. t. iii. O.
l. ead. π.
m. ead. b.
n. tab. viii. β.
g. h. i.

o ead. K.

p. t. x. ta.
xiii. Γ.

q. t. xiiii. Γ.

r. ead. i.

ritur; & oblique etiam reflexus definit à posterioris tibiæ sedis externe lateris ver-
sus internum procedens; ita vt minima huiusce musculi pars genu ligamenti, ma-
xima verò tibiæ committatur, nusquam interim femoris os attingens. Musculi hu-
ius officium minimè quidem illud est, quod Galenus protulit, tum quod præ sui
paruitate, cruri sursum vellendo impar omnino esset; tum quòd obliquè positus
recto motui præesse nequaquã potuit; Attamen minimè prorsus aspernandi vsus
censeri debet, vt in sua enarratione prodit Vesalius; Imo vero cruri nonnihil ex-
trorsus flectendo auxiliatur, vt vnicuique in seipso experiri licet; femur enim ma-
nibus fortiter comprehendens, tibiã si volet, immoto femore inflectet: Quod
huic tantum musculo acceptum referri potest, quandoquidem cæteri omnes ex
femoris coxendicisve ossè sumunt originem,

De Musculis femur mouentibus.

Cap. 37.

Quoniam femoris musculi cruris musculis substernuntur, ideo de his primum
Regimus, illos modò explicaturi. Musculi ergo femoris motuum opifices, qua-
tuordecim ad summum, decem ad minimum existunt, quorum impulsu femur
extenditur, flectitur, in latera & in orbem agitur. ^a Qui primum inter extensores
locum obtinet, statim sub cute cõsistit, sui crassitie alteram ex natibus vniuersam
efformans. Prodit autem lato & admodum carnosio principio ex tota spinæ ossis
ilium posteriori ^b parte, quæ versus os sacrum magis eminent; deinde etiam spinæ
superioris regionis portionem suo quoque exortu apprehendit; suæ quoque ori-
ginis portionem ex ima sacri ossis regione assumit, nonnunquam etiam, licet per-
quam raro, ex coccyge, inibique musculis suo alterius lateri coniungi ^c contiguus
affidet. Ex his igitur sedibus velut ex semicirculo pronatus, obliquè deorsum p-
reperit, & femoris cum coxendice articulum supergreditur; vbi gracilior, angustior-
que tantisper efficitur, donec in ^e latum ac validum abeat tendinem, quo exteriori
f magni femoris processus parti secundum ipsius longitudinem inseritur; Prin-
cipium enim insertionis paulo subtus apicem nonnihil versus anteriora molitur,
& modicè in posteriora descendens, in posteriorem omnem ipsius partem ^g longa
linea secundum femoris posteriora exporrecta etiam inseritur. Fibrae obliquè
in priora descendentes obtinet, ^h Secundus non procul à primo exoritur, lato &
carnosio principio per totam ferè ilium ossis spinæ sedem porrecto, vnde primus
non educitur; & semicirculum perinde ac primus efformat; verum posterior ca-
pitis secundi huius musculi pars à primo integitur. Ab hoc principio deorsum
in priora se confert, arctior sensim redditus, minimè tamen vniuersus subter pri-
mum adactus, vt vult Vesalius, pars enim ipsius ferè dimidia liquido i denudata
conspicitur. Descendens igitur, articulum quoque coxendicis vniuersum, quem
admodum & primus, integit, & in ^k validam tenuem, latamque membranam
sefe conuertens, elatiori magni femoris processus parti transversim, (si cum pri-
mo conferatur) inseritur, anteriorem quoque ipsius regionem aliquatenus com-
prehendens. Cæterum musculus is admodum liuidus conspicitur, præsertim
verò in carnosis hominibus, & fibras adipiscitur recto ductu deorsum protensas,
que priusquam desinant, prioris musculi fibris decussatim implicantur. Adhuc
nullibi carnosior occurrit, quam vbi, post exortum, à coxendicis ossè abscedit,
& tertium musculum supergreditur, ^l Tertius hic musculus tanto minor secun-
do est, quanto secundus primo, & secundo totus subijcitur; ^m prodit enim ex
posteriori demissiorique ossis ilium sede, lato, crasso & carnosio, ac veluti semi-
circulari principio; & inde obliquè in priora descendit, coxendicis articuli hæ-
rens ligamenti, sensimque ac sensim arctior euadens, dum in ⁿ validum & latum
abeat tendinem, qui maiorem femoris processum amplexatus, anteriori ipsius
parti, atque adeo apici conferitur. Musculus hic liuidus in cunctis apparet, multo-
que magis in musculosis, in quibus pariter secundi musculi partem huic tertio in-
cumbentem liuere monuimus; membrana enim admodum crassa obducitur, cu-
ius interuētū superiori primi musculi lateri validè cõnascitur, atque in huiusmo-

Musculi femo-
ris motores.

Primus.

Secundus.

Tertius.

di hominil is primus etiam liuidus occurrit, secus quam in obasis: quinimo tertius hic musculus fibras quasdam obtinet neruolas, per vniuersum corpus disseminatas, quæ in mulieribus adipe inuoluuntur, imò fibræ adipem æmulantur carnis fibris commixtum. ^o Quartus musculus, magna etiam ex parte liuidus, & exactè propemodum teres, à lateribus & interiori inferiorum sacri ossis vertebrarum sede, quæ coxendicis ossibus non coarctatur, crassum, carnosumque sumit principium, & vsque adeo latum, vt alterius lateris principium ipsi correspondens ferè contingat. Ab hoc principio ad maiorem femoris processum transfuersim properat, carneus aliquousque permanens; & sensim arctior euadens, priusquàm femoris os contingat, in q teretem abit tendinem, posteriori^r maioris femoris p-cessus regioni iuxta ipsius apicem implantatum. ^s Quintus musculus ab inferioris ossis coxendicis apice, à^t tertij, quarti, & quinti musculorum capitibus, sub quibus enascitur, non occupata, ad finem vsque pubis ossium articuli, quæ coniugi suo iungitur, principium ducit latum, & omni ex parte carnosum, præterquam subtus superque dicta principia, ^u vbi foris neruosus, intus verò carnosus existit, quemadmodum & musculus ipse vniuersus. Ab huiusmodi principio decliuis fertur, statimque minoris femoris x processum posteriorem sedem amplectitur, & paulò inferius, in acutam y asperamque ac longam inseritur lineam, quam in posteriori femoris sede secundum ipsius longitudinem, deorsum à parui huius processus radice protendi retulimus. Quemadmodum autem musculi huius principij continuus est ortus, ita quoque continua eiusdem visitur insertio, si postremam z ipsius partem exceperis, quæ se in minoris femoris processus radicem inserit: hæc enim à coxendicis appendice principio vti diximus carnosè ducta, musculum veluti per se constituit, qui in insignem amplitudinem dilatatus, deorsum rectà per femoris posteriora fertur, donec denuò gracilescens, teretem educat tendinem, a interno femoris capiti iuxta genu implantatum, vsque adeo distinctè, vt nisi b quinti musculi extremum istius principio adnasceretur, non iniuria peculiaris musculi vice haberi posset. At cum misceantur, minimè inconuenit, aut vnum, vti nos facimus, appellare, aut in duos distinguere, vt scilicet pars hæc vnus ex ipsis constituatur, alter verò ea, quæ in asperam illam quam diximus lineam inseritur: etsi non video quid muneris præstare posset qui ex minori femoris processu enascitur, in idem os implantatus. Nec desunt etiam, qui musculum hunc c triplicem faciant. Pars enim ipsius anterior, quæ ab anteriori appendicis ossis coxendicis sede nascitur, quæ ab inferiori pubis ossium parte, quæ ossa inuicem seiunguntur, ad infimam vsque coxendicis regionem pertinet, ab a anteriori altera musculi huius portione, quæ à reliqua appendicis sede, vsque ad posterioris partis musculi totius anteriorem regionem pronascitur, in inscriptione quadam dirimitur. Non solum autem anteriores hæc duæ partes, huiusmodi nota distinguntur, verum etiam fibrarum insertionumque varietate: qua etiam ratione posterior omnis musculi huius pars ab anteriore seiungitur. Pars nanque pubis ossium commissuræ proxima, fibras ferè transfuersas adeptæ est, quæ à sui exortu ad radicem parui femoris processus contendunt, & elatiore in parte acutæ femoris e lineæ cōferuntur. Altera verò pars ad infimam ossis coxendicis regionem consistens, obliquas quidem adipiscitur fibras, sed propemodum rectas, & in imam asperæ pminentisquæ femoris lineæ sedem inseritur. Hunc igitur in modum musculi iste triplex constituitur; sicque hæcenus septem in vniuersum exurgūt. Quorum præcipuum munus est, femur ipsum extendere, & laterali etiam circumactionisq; ipsius motui famulari, hunc quidem in modum. Primus sese vniuersum colligēs rectam femoris extensionem sine vlla in latus flexione molitur; sin verò superā inferamve sui principij partem contrahat, ipsum quidem extendit, sed in hoc vel illud latus agens, prout hanc illamve partem colligit. Secundus extensionis quoque femoris auctor est, extrorsum pariter trahens, & femur in coxendicis acetabulū adgens. Tertius & quartus modicè fursum trahentes, ipsū extendunt. Præterea quartus ipsum nonnihil extrorsum vertit, tertius magis retrorsum agit: ambo autē ipsum in gyrum agūt, verum multò infirmius quàm musculi, quibus huiusmodi functio peculiariter demādata est, vt mox subiiciam. Quinti autē musculi posterior pars,

Quartus.

Quintus.

Quintus musculus vti tres dividatur.

Trium horum musculorum munus.

Priorum quinque musculorum munus.

o ta. xi. φ. ta. xii. u. p li. i. ta. vi. fi. ii. DEF.

q t. xi. Ci r li. i. tab. i. ii. iii. T. s ta. xii. xiii. ΣΣΠ. ta. ii. e. t. v. ω. ta. vi. e. t. vii. β. t. viii. φ c. t. ix. x. ta. x. p. t. xi. t. t. xi. λ. u. u t. xii. δ. x li. i. t. iii. v. yead. Iuxta A

z t. xii. χ.

a lib. i. ta. iii. 16. b vti eorum ab φ ad cin t. viii.

c ta. xii. xiii. ΣΣΠ.

d ead. ΣΠ.

e li. i. t. iii. iuxta A.

pats, rectis donata fibris, erus rectum stabilit, & pedem solo affigens, femur extendit. Posterius verò anterioris partis huiusce musculi latus, praterquam quod idem cum posteriore sede munus præstat, femur etiam nonnihil introrsum flectit. Eminentiores autem fibræ, pubis ossium commissuræ proximæ, in anteriore musculi huius principio, femur introrsum agunt, nonnihil ipsum colligentes. Atque hi sunt musculi, femur introrsum extendentes, quibus tres alij respondent flexionis opifices, sextus nimirum, septimus, & octauus. ^f Sextus ex undecimæ ac duodecimæ thoracis vertebrarum, primæ verò ac secundæ lumborum corporibus, ^g principium sumit carnosum, quod statim enatum, teres efficitur, & oblique versus exteriora descendit, ac per coxendicis interiora procedit, carneum semper h eousque permanens, vbi pubis os coxendicis iam appellationem subire incipit; ibique in validum ac teretem abit tendinem, qui deorsum tantisper properat, dum in elatiorem minoris coxendicis i processus regionem adigatur. Verùm aduertere oportet, musculi huius gratia, sinum in pubis osse insculpi nerueo ligamento, ex eodemmet osse pronato obductum, super quod tanquã pauimentum procurrit; cum enim inibi acutum, tendo autem durus occurrat, facile fieret, vt ab osse detritus noxæ aliquid incurreret; Quin & ne à sede deuiet auxilio ipsi est. ^k Septimus ex tota interiori ossis ilium regione, tanquam ex l semicirculo, carnosam sumit originem, tumque sensim ac sensim angustatur & crassior euadit, dum teres omnino reddatur; sicque per elatiorem ossis coxendicis regionem defertur, carnosus semper ad ^m minorem vsque femoris processum permanens; vbi teretem educit tendinem, qui humiliori huius processus parti, non procul à sexti fine inseritur. Porrò quã hic musculus super coxendicis elatiora tendit, ne aberret, sinum in osse constituit. Octauus ⁿ musculus ^o quinti quodammodo portio, ni sedulo animum attendas, apparet, & ex tota ossis pubis linea ab anteriori coxendicis ossis acetabuli sede, ad ossium vsque pubis commissuram extuberante, ^p lato & carnosio principio exoritur; & ad posteriora oblique admodum descendens, eandem tantisper naturam seruat, dum in interioris femoris latus, è regione parui eius processus inseratur, amplo & breui tendine oblique deorsum in posteriora ad ^q ipsius vsque dimidium porrecto. Musculus hic liuidus sese offert, & vnà cum duobus proximè explicatis femur contrahit, ipsum alteri nonnihil admouens. Sextus enim sursum validè femur attrahit, flectitque introrsum ipsum adigens. Septimus eandem & ipse obit functionem, sed femur magis quam sextus introrsum agit. Octauus remissam molitur cruris flexionem, & magis quam septimus in interiora vellit; adeo vt musculi extensionis flexionisque cruris opifices, ipsi quoque introrsum, extrorsumque agendo famulentur. Quinetiam ad femoris flexionem ^r nouus quoque tibiam mouentium adiutor accedit; cum enim ex coxendicis ossis tuberculo enascatur, & rectà subtus genu delabatur, vbi suam molitur insertionem, dum versus suum principium adducit, femur necessario inflectat oportet; quod omnes etiam tibiæ musculi secundariò præstant, qui ex pubis coxendicisve osse producti, subtus genu desinunt. ^s Nonus musculus vsquequaque liuidus & carneus, deorsumque oblique porrectis, vniuerso pubis ossis foramini extrinsecus obtenditur; ac deinde per exteriorem omnem ceruicis femoris regionem deorsum fertur, in validum & latiusculum degenerans tendinem, qui in maioris femoris processus sinum inseritur, qui è regione femoris ceruicis capitisque in coxendicis acetabulum adacti consistit. Huius est, femur versus interiora circumagere. ^t Decimus internam dicti nuper coxendicis foraminis sedem obturans, nonum robore superat, magis etiam effatu dignus; prodit enim ex tota, linea, quæ ab interna iliū ossis sede, vbi trãuerso primæ sacri ossis vertebræ processui cohærescit, per coxendicis interiora, ad pubis vsque ossium cõmissuram pertinet. Principium hoc tribus veluti lineis seu inscriptionibus insignitur, estque omnino carnosum, quẽadmodum & omnia ferè articuli huius musculorum capita; ac internam omnem coxendicis, & pubis ossis regionem occupat, & liuidum rursus euadens, sensim ac sensim ita ^u coarctatur, vt ipsius amplitudo coxendicis interuallum minimè superet, quod inter acutum ipsius processum & posteriorem eiusdem appendicis sedem habetur. Per huiusmodi spatium,

Sextus.

Septimus.

Octauus.

Nonus.

Decimus.

¶ viii. 0 ta.
 iiii. v ta. v. X.
 t. vi. π ta. vii.
 i. t. xiii. 6. tab.
 xiii. c. ta. xv.
 fi. xvi. x.
 gt. viii. a.
 head. b.
 i li. i. t. i. ii. iii.
 v.

K. viii. A ta.
 xiii. γ ta. iiii.
 σ. v. φ. vi. ο.
 ta. vii. x. tab.
 xiii. d.
 I ta. viii. 000.
 m t. xiii. γ.
 n t. viii. Σ. t. 5.
 δ t. iii. m. ta.
 iiii. v ta. v. φ.
 t. vi. p. t. vi. a.
 o t. viii. φ.
 p ead. inter
 e. & b.
 q ead. f.

eta. iiii. φ. ta.
 iiii. f.

st. viii. φ. ta.
 xiii. α. t. xiii.
 e.

e ta. x. θ.
 xii. α. t. xiii.
 r. ta. xv. fi. xvi.
 FGH.

n t. xv. fi. xvi.
 H.
 x li. i. ta. ii. in-
 ter. 14 & 15.

φ. ta.
 a. vi. fi.
 E.
 b. i. ii.
 i. xiii.
 a. ii. e.
 v. vi. e.
 t. viii.
 x. ta.
 u.
 f.
 iiii. v.
 exta A
 a. iiii.
 ceum
 c iiii.
 xiii.
 T.
 i. iux

di spatium, seu per cavitatem quandam, musculus hic foràs erumpit, in exitum quantum par est, reflexus, & quà os contangit nervosus effectus, ac in tres veluti rotundos tendines diremptus, seriatim ad sinum reflexus. Tendines hi, antequam ad sinum appulerint, lati occurrunt, vbi verò ad ipsum pertingunt, angustiores fiunt, tribus deducti sinulis in dicta cavitare occurrentibus, quos duæ prominentes lineæ in ipso consistentes circumscribunt. Tres hi tendines vbi sinum superarunt, protinus in vnum abeunt tēdinem in magni femoris processus y sinum, iuxta noni musculi finem insertum. Estque animaduersione dignum, inter os & commemoratos tendines, crassam validamque membranam consistere, vinctuoso humore oblitam, quæ musculo veluti pavementum substernitur, efficitque vt supra os facilius circumagatur. Musculi huius, & noni officium est, femur in gyrū agere, huius quidem extrorsum, illius vero introrsum. Præter commemoratos, duo insuper alij habentur musculi, carnosissimi, quorum alter à superiori dicti sinus, seu cavitatis regione, alter ab inferioris educitur, & simul ambo decimum musculum ita complectuntur, vt à sede ipsum exilire non sinant. z Prior ipsorum ab acuto coxendicis processu exoritur, superiori decimi musculi lateri ad ipsius vsque insertionem adherens. a Alter ex eiusdem processus apice, similiter carnosus existens, erumpit, inferiori eiusdem decimi musculi lateri ad extremum vsque connatus; ambo enim in sinum magni femoris processus, quemadmodum & decimus, inseruntur. b Ab interna quinetiam coxendicis ossis regione, vbi decimus musculus obliquari desinens ad femur vsque protenditur, carnis portio enascitur, in quâ tres decimi musculi tendines tanquam in marsupium immittuntur, sicque in maiorem femoris processum inseruntur. Commemorati duo musculi femori retrorsum agendo auxiliantur, & tanquam decimi pars vt plurimum connumerantur, atque ita decem tantummodo femoris motores haberentur. Si autem hi seorsum numerentur, & duo illi, quinto copulati, quatuordecim exurgent. Sed hoc ne an illo modo numeres, parum interest, modo rem, prout se habet, intelligas.

Carnea quadam
membrana super
iorem aperiens.

y t. xii. inter
r & x.

z t. xi. s. t. xii.
β. t. xiii. x. ta.
xiii. f.
a t. xii. 67.

b t. xiii. xyz.

De Musculis pedem mouentibus.

Cap. 38.

PEdem, perinde ac manum, sursum, deorsumque, ac in latera licet obscure, non uem musculorum ope agimus. Quorum a primus b ab interioris femoris capitis radice producitur, qui licet continuatione ipsius spectata vnicus videatur, substantiæ tamen varietate inspecta, duas in partes dirimitur, alteram quidē superiorem, interioremque, femoris medium versus; alteram verò inferiorē, exteriorēque, non secus ac rectorum abdominis musculorū capita. Superior enim musculi huius pars lata est & carnosissima, & deorsum protensa paulò sub genu articulo cum altera initij parte cōfunditur, quæ prorsus carnosissima, & liuida occurrit; & inde deorsum fertur, in valdè carneū crassumque musculū euadens, exactissimam musculi formam exprimentē. Priusquā verò ad mediū tibiæ longitudinis pertingat, simulatque carnosam ipsius molem euadit angustior redditus, in elatum abit tendinem, ad cuius medium nonnihil carnis initio conspicitur. Musculus hic internam occupat suræ partem. d Secundus in externo consistit, & ab externo femoris capite principium sumens, deorsum ad crus, perinde ac primus, defertur, externam suræ molem efformans. Duo hi musculi paulò post exortum e copulantur, nervosis quibusdam fibris inuicem hærentes, quibus eo magis confunduntur, quo decliuiores ad suræ vsque extremum feruntur, vbi ex vtriusque tendo consurgit; quamuis primus paulo inferius secundo, carnosus esse desinat, vt in multis lacertosis hominibus integra cutè conspicitur. g Tēdo hic statim ab exortu subiecti musculi, h quartus pedem mouentium est, tendini pertinaciter adeo connascitur, vt nullaratione ad calcem vsque ab eo diuelli queat; quinimo ex hoc, & quarti musculi tēdine vnus re vera produci videtur, in posteriorem calcis regionem insertus. i Tertius ab exteriori femoris capite iuxta genu principium assumit teres, carnosus ac

tenue

Primus pedis
motor musculi.

Secundus.

Tertius.

a t. xii. s. t. i. g.
t. ii. μ. t. iii. s.
t. viii. p. ta. ix.
s. t. xiii. τ. tab.
iiii. n. t. xv. fi.
xvi. a.
b li. i. t. iii. 16.

c t. xii. v.
d t. xii. ψ. ta.
iii. η. ta. ii. μ.
ta. iii. s. ta.
vii. θ. ta. 2.
ta. xiii. τ. ta.
xiii. o. ta. xv.
fi. xvi. b.
e t. xii. τ. τ.
f ead. v.
g t. xiii. x.
h t. xiii. ↓.
i t. iii. i. t. ii. v.
t. i. τ. t. viii. f.
t. ix. μ. ta. xii.
o t. xiii. φ. ta.
xiii. n. t. xv. fi.
xvi. c.

tenue, quod iam ad exortu dilatescit, propriam musculi faciem præ se ferens; at mox sub poplite rursus^k gracilescit, in perquam tenuem mutatus tendinem, qui quemadmodum & musculus ipse sub duobus prioribus descendit, & quartum supergrediens nonnihil obliquè deorsum prorepat, dum ad internum prædictorum musculorum tendinis latus elabatur, i ubi cum quarti tendine coire incipiunt: & hinc deorsum ad internam vsque calcis regionem, ipsi applantatus fertur.^m Quartus omnium infra genu consistentium, maximus,ⁿ ex posteriore tibiæ, fibulæque articuli sede, nervoso & valido principio enascitur, & deorsum nonnihil tendens, in eam assurgit latitudinem quæ^o tibiæ, ac fibulæ latitudinem superet, verum non æquè adeo crassius, atque^l latus existit: atque ita magis latefcens ad suræ vsque dimidium procedit, ibique sensim, ac sensim rursus angustatur, & paulò supra calcis regionem in P validissimum & crassum degenerat tendinem, non solum ab ipso, sed etiam à primi & secundi musculi tendinis concursu formatum, qui posteriori calcis regioni applantatur, quæ, ut priore libro monuimus, aspera & depressa est, quo firmiter tendo ipsi adhærescat. At quia calcis os extra tibiæ fibulamque protuberat, & quartus hic musculus ipsis incumbit, tendinem paulò ante insertionem procul ab ossè abscedere oportuit, & in medio triangulare interuallum efformari, cuius basis est latitudo calcis extra tibiæ fibulamque prominentis; alia verò duo latera constituuntur, vnum quidem tendinis ipsius^q anteriori sede, alterum autem posteriori regione illorum musculorum, qui sub quarto, uti diximus, reconditi posteriorem tibiæ regionem occupant. In horum laterum medio foramen consistit, quo lanij mactatos boues suspendunt, quo etiam Pelides, apud Homerum, alligatum Hectora circum Troiæ mœnia raptasse fertur. Sed ut ad rem redeam, quartus musculus exteriori sede, qua priores duos contangit, admodum liuidus est, quemadmodum & primus quoque ac secundus, quarto conterminantur. Interna vero sede quartus non admodum liuet, & ipsius tendineis quibusdam fibris intexuntur, longius anteriori sede, quam posteriori exporrectis. Illinc enim ubi tendo is omnino nerueus existit, vsque ad calcem, interuallum haud effatu dignum intercedit. Quintus musculus, in sura etiam consistit, sub^s duobus musculis, quos pedis digitos mouere dicemus, t membranæ adhærescens, quæ ab imo ad summum, tibiæ fibulamque copulat; & ab vtrisque ubi inuicem dehiscere incipiunt, exoritur, statimque ab exortu carneus, & latus efficitur, talisque ad inferiorem vsque fibulæ appendicem delabitur, posterius omne tibiæ latus sua latitudine occupans; & ligamento nonnunquam ac interno fibulæ lateri connatus, exortus sui robur ab ipso asciscit: ubi autem ad inferiorem fibulæ pertingit appendicem, ab interna sui regione^u teretem profert tendinem, qui paulo superius iam sese in eodem musculo prodebat: Is ubi nervosus manifestò euadit, deorsum fertur x sinui incumbens, quem in posteriori sede tibiæ processus, quem interiorem malleolum vocamus, insculpi diximus. In hoc sinu y transuersum ligamentum tendinis obducitur, ne dilabatur. Et hinc oblique versus pedum iuxta ossa contendit, donec in imam tarfi z ossis regionem inferatur, quod tesseram imitanti ossi proximum est, quodque cunei formam appositissimè exprimere, ac præsentis musculi gratia, processu donari^a tradidimus. Musculus hic laniorum cultro consimilis est; nulla enim carnis portione deperdita, secundum latitudinem, ab altero laterum teretem educit b tendinem, sinu co delatum, qui interiori malleolo ex tribus, quos inter calcem ac malleolum haberi diximus, proximior est, & sub transuerso ligamento sinum hunc obtegente. c Sextus pedem mouentium, in anteriori cruris regione, cæteris omnibus eminentior consistens, & exacti musculi faciem præ se ferens, nascitur d ab anteriori sede coarticulationis fibulæ cum tibiæ, ex vtrisque ossibus & communi eorum ligamento, exortum assumens, qui acuto incipit angulo, & ilico dilatatus musculi ventrem constituit latum paulò magis quam profundum. Priusquam verò medium longitudinis superet, gracilescere incipit, donec multo supra tarsum in e teretem euadat tendinem, qui transuersum ligamentum à tibiæ in fibulam pronatum iuxta tarsum subiens, ad pedis interiora descendit, exiguo sinu, in tarfi ossium cum Nauiformi ligamento impresso, tantisper

Quartus.

Quintus.

Sextus.

Kt. xiii. 2.
 It. i. i. v. t. xv. fi. xvi. c. mt. xiii. 4. t. I. s. t. ii. 5. ca. iii. n. t. viii. t. nt. xiiii. q. t. xiii. 8. o li. i. ta. vi. fi. ix. V.
 p ta. xiii. a. fi. ex duobus ut. & ex 4.
 qt. xi. ii. 2.
 r ta. xv. fi. xv. DE C. ta. iii. u. t. ii. p. t. i. 8. ta. viii. x. tab. xiiii. x. tab. xvi. fig. xvi. f. st. xiiii. A. E. t. t. xv. fi. xvi. T. u. t. xv. fi. xv. E.
 x lib. i. t. vi. fi. ix. m. y t. xv. fi. xvi. d. z kb. i. t. vi. fi. x. 3. a lib. i. t. xxxi.
 b t. xv. 6 xvi. E.
 c t. i. 4. t. ii. 4. t. iii. z. ta. iiii. 4. tab. xv. fig. xvi. g. d ta. i. 8.
 e cad. x.

sper euectis, quousque ad internam pedij ossis regionem pertingat; quo pollex
 innititur, valida implantatione non quidem in processum, vt ait Vesalius, sed
 in sinum insertus, qui in hac ossis huius parte ad ipsius initium conspicitur, (nec
 video quid ipsum eo compulerit, vt os istud peculiari processu inibi donari asse-
 reret) & dum primorum pedij ossium cum tarso commissuram apprehendens.
 Musculus hic latere suo interiore lateri externo committitur acutæ tibiæ ossis li-
 neæ, quæ externum excarnis tibiæ sedis latus constituit, quæque introrsum
 obliquatur, vt sexto huic musculo, & ijs, qui sub eo reponi dicentur, sedem
 exhibeat: externo autem latere, toto à principio ad finem progressu, muscu-
 lo committitur, pedem mouentium ^f septimo. Qui angusto, tenui & neruo
 fo principio ab externo fibulæ appendicis latere, & ex ligamentis ossa hic conne-
 ctentibus exoritur, vnde g quartum quoque pedem mouentium musculum
 enasci retulimus; & hinc deorsum iuxta fibulam prorepat, modicè dilatescens,
 & muris imaginem assumens. At paulo post sui exortum ab osse abscedit, & h
 octauum pedem mouentium musculum supergreditur, toto eo interuallo,
 quo à fibula abscedit, ad medium vsque longitudinis ipsius, carnosus & ru-
 bicundus interna facie redditus, externa verò & ad latera liuidus atbue car-
 nosus, i validum in medio procreans tendinem; qui licet interiùs carne ob-
 ducatur, vbi tamen infra medium fibulæ longitudinis descendit, nerueus
 omnino euadit, & κ teretem proferens tendinem, obliquè nonnihil in po-
 steriora descendit, denudatum reliquens l malleolum, & sinu transmissus,
 quem in id posteriori inferioris fibulæ appendicis parti exculpi diximus, trans-
 uerso ligamento obductum quod à fibula in talum calcemque procedit: &
 hinc deorsum in priora, in pedium vsque tendit, transuerimque per ipsum
 ductus, mediocri sinu transmittitur, vnctioso humore, tenuique mem-
 brana obducto in inferiori sede tarfi ossis tesseram imitantis insculpto: ac in
 radicem pedij ossis pollicem sustinentis contendit, m asperitati applantatus,
 quæ in exteriori ipsius sede in id parata habetur: nonnunquam verò in radi-
 cem pedij ossis, quo medius fulcitur digitus, insertionem molitur. Dum
 autem prædicto tarfi ossis sinu tendo is deuehitur, durior efficitur, cartila-
 ginis naturæ particeps. n Octauus musculus, qui septimo, præter anterior-
 rem tendinis partem, totus substernitur, ab anteriori fibulæ sede nonnihil ver-
 sus anteriora, paulò infra superiorem appendicem, principio carnosus enascit-
 ur; talisque semper permanens, ac fibulæ semper attensus, deorsum prore-
 pit, dum longitudinis ipsius medium transcendat. Tumque in teretem abit tē-
 dinem, qui anteriori sedi tendinis septimi musculi attensus, versus malleoli po-
 steriora reflectitur; & sinui etiam in postrema fibulæ appendicis sede insculpto
 incumbens, & transuerso ligamento circundatus, in priora descendit, in ramu-
 los duos, paulò ante insertionem diremptus, qui processui pedij ossis paruum
 digitum sustinentis inseruntur. o Nonus musculus iuxta cruris medium ad exter-
 num latus, principio carnosus enascitur ex p quarto musculo, qui in anteriori ti-
 biæ sede locatus, quatuor pedis digitos extendit; imo verò musculus is nihil præte-
 rea est, quam carnis portio, quæ deorsum versus tarsum ducta, in tendinem abit,
 qui transuersum tarfi ligamentum subit, & in superiore pedis regione subiectis ip-
 si musculis, neruofarum fibrarum interuentu commixtus, in duas postmodum par-
 tes dirimitur: quæ in superiorem pedij ossis paruum digitum suffulcientis regio-
 nem inseritur, non procul ab ea sede, qua ossi tesseram referenti articulatur. Mu-
 sculum hunc aliqui partem illius faciunt, qui digitorum extensioni præest, quod
 ab eo exoriatur, & in eum desinat. Ego autem cum in nullum digitorum os adiga-
 tur, cum inter pedem attollentes, reducentesque connumerabo. Hi sunt musculi
 omnes, pedis motuum opifices; Quorum primus, secundus, & quartus posteriorem
 cruris regionem occupant, & vna omnes tendinem producant: & calcem sursum
 in posteriora trahentes, pedis reliquum fortiter solo firmant, à quinto nonnihil
 adiuti; qui calcem attollens, vt summis etiam digitis nitamur, auxilio est. Tertius
 eodem munere fungitur, quamuis admodum obscurè. sextus, septimus, octauus
 & nonus, vbi æquè laborant, sunt contrariæ functionis opifices: summum nan-
 que pedem versus genu attollentes, vt calci nitamur, efficiunt. Si verò pedis
 exten

Septimus.

ft. vi. p. t. i. a.
 t. ii. x. t. iii. z.
 t. iii. 7. t. viii.
 f. t. ix. n. tab.
 xiii. K. t. xv.
 fi. xv. V.
 g. ta. vi. x. ta.
 xiii. θ.
 h. ead. f.

i. ead. 3.

K. ead. 5.
 l. ead. 6.

m. lib. i. ta. vi.
 fi. x. 7.

Octauus.

n. t. ii. iii. f. t.
 iii. 15. t. v. 9.
 t. vi. p. t. ix. θ.
 ta. xiii. 7. tab.
 xiii. l. m. tab.
 xv. fi. xv. a.

Nonus.

o. t. iii. Ω. ta.
 iii. β. t. ii. iux
 ta ω. tab. v. &
 t. ix. n.
 p. t. iii. 7.

Ipsorum muscus.

extensores omnes, flexionisque auctores alternatim contrahantur, a latera pedem agimus.

De Musculis pedis digitos mouentibus.

Cap. 39.

Pedis digiti omnes, vno excepto pollice, eodemmet modo; quo & manus digiti, motu cientur; & proinde iisdem propemodum musculis donantur. Quorū a primus ille est, qui secundos quatuor digitorum flectit articulos, pedis apice, quoad eius fieri potest, calci adducto. Is à manus^b musculo in hoc euariat, quòd breuior est & latior, præ sui magnitudine tenuis, quodque non ex tibia, quemadmodum ille à cubito enascitur, sed ab ima calcis ossis^b regione, ex anteriore ipsius tuberculi parte, quam solo figimus, principium partim nerueum, partim carnosum desumit, & illico ab exortu, exactè carnosus efficitur, sensimque ac sensim dilatascens, in maiorem latitudinem quam profunditatem assurgit. Mediā verò pedis longitudinem prætergressum, in^c quatuor carnosas portiones dirimitur, quarum vnaquæque tendinem educit, qui ad secundi ossis digiti, sibi præpositi radicem rectà in eam se adacturus excurrit, ac postmodum dilatascens, ossi vniuerso attenditur. Tendines hi in singulos digitos per totam primi ossis longitudinem sua transuerso ligamento contendunt, illi cōsimili, quod in primis digitorū ossibus haberi monuimus, quousque diuisi, quemadmodum & manus tendines, singuli subiecto sibi tendini viam præbent. d Secundus & e tertius musculus, tertij quatuor digitorum, & secundi pollicis articuli flexus opifices, quarto tibiam mouentium musculo substernuntur, quinto verò incumbunt, cui figura & mole correspondent, prodeuntque f secundus quidem principio carnosus a posteriori sede connexus fibule ad tibiam, iuxta genu; sicque deorsum fibule attensus procedit ipsi aliquandiu connatus. Postmodum tertium musculum qui sequitur, cōscendit nonnihil dilatascens, & sub g maximo suram efformante musculo ad infimam vsque tibie sedem descendit; ibique ab interna sede teretem promit^h tendinem, qui superius nonnihil conspectum venire incipit; ac deinde sub transuerso ligamēto perⁱ sinum deducitur, quem huius gratia ad internum calcis latus, quotalus excipitur, insculpi diximus. Sinu hoc & ligamento transacto, statim pedis inferiora oblique subit, inter musculorum^k tendines, qui prima digitorum flectunt internodia, & eos^l quibus quatuor digitos pollicis adduci tradi dimus; & vlteriùs prorepens, sub quodam ligamēto per omne primum pollicis os defertur, dum in secundum eiusdem digiti articulum adigatur. In plantæ autem medio tendo is m ramulum diffundit, qui tendinibus aliquot tertij sequētis musculi commiscetur, & vna cum illis ad tertij pollicis, & medij digiti articulum flectendum opitulatur.

n Tertius musculus quinto pedem mouentium insternitur, vti diximus, cui perinde, ac secundus assimilatur, & vna cum secundo per posteriorem tibie sedem porrigitur, licet introrsum magis quam ille, magis enim tibie ossi quam fibule attenditur, latus permanēs. Proximè verò ad calcem perductus, ab interna etiam sede o teretem depromit tendinem, qui sub transuerso ligamento, per^p sinum deducitur qui huius occasione in medio duorum sinuum inibi consistentium exculpitur; & hinc deorsum ad plantam subtus secundi musculi^q tendinem fertur, bifurcatus quodammodo redditus. Secundi enim musculi tendo ab exterioribus introrsum in anteriora reptat; tertij autem tendo ab interioribus nonnihil extrorsum fertur, modicè coarctatus, & in alios quatuor tendines diremptus, qui ad tertium præpositi digiti os, singuli conferuntur, tendines primi musculi partientes, non aliter quam in^s manus digitis fieri prodidimus. Huic musculo tertia digitorum internodia flectendi munus concreditum est; Adeo vt primus secundum quatuor digitorum flectat articulum; secundus vero & tertius tertij quatuor digitorum, secundi autem pollicis articuli flexionem moliantur. Hos, musculi decem consequuntur illi respondentes^u qui in manu inter postbrachialis ossa reponuntur: quamuis enim hi non ita exactè vt illi distinguantur, imò carnea quædam moles cuncti videntur, quæ fibris secundum pedij longitudinē interstincta, ossiū opplet

Primus musculus pedis digitos mouens.

Secundus.

Tertius.

Decem alij musculi.

at. xiiii. O.
bt. v. O.

b ead. x.

c ead. a.

d t. xiiii. A. t.
xv. fi. xv. O.
e ead. P.
f t. xiiii. γ.

g t. xiiii. ψ.
h t. xiiii. ε.

i t. xv. fi. xv. ζ.

k t. xiiii. λ. μ. τ.
xv. fi. xλ. N.
l ta. xv. fi. xv.
L.
m t. xv. fi. xv.
Q.

n t. xiiii. Z. t.
xy. fig. xv. P.
r. i. p. ta. ii. τ.
t. iii. λ. t. viii.
u. tab. xv. fi.
xvi. e.
et. xiiii. η.
p. t. xv. fi. xv. z.
q t. xiiii. δ.

xiiii. θ.

st. vi. γ.

z ta. xv. fi. xv.
l.
u t. viii. Δ.

opplet intertalla, ac digitorum radici vtrinque, non nihil versus interiora conferitur: attamen quia aliquod distinctionis vestigium commonstrant, & ob rationem nos ad id impellentem, præstabit in decem eos partes sciungere, binos musculos inter duo quælibet ossa collocantes, primis digitorum articulis inflectendis deseruietes. *x* Decimus quartus igitur, in anteriore cruris regione sub *y* sexto pedem mouentium musculo consistit, & ex tibiæ ossè, quæ id fibulæ sub genu articulatur, & nervoso principio enascitur, à quo statim carnosus efficitur, ad medium vsque tibiæ longitudinis descendens, vbi *b* carneam portionem educit, ex qua nonum pedem mouentium musculum efformari docuimus: ac deinde per cruris anteriora, ad *c* transversum ligamentum proximè descendit, quod in tarso haberi dictum est, vbi in tendinem abit, qui per id ligamentum veluti per anulū deducitur. Priusquam verò totus euadat, in *d* quatuor alios tendines diffinditur, qui ampliores redditi, rectè in quatuor digitos excurrunt, toti eorum longitudini sese inferentes. Est quæ munus ipsorum digitos in quos terminantur, extendere. *e* Decimus quintus in anteriori tibiæ sede collocatus, partim nuper commemorato subijcitur, partim interno ipsius lateri superiacet; Et *f* ab externo tibiæ ossis latere, vbi *g* membrana exoritur, tibiæ fibulamque colligans, carnosus principio educitur; & hinc eidem membranæ adhærescens per spatij longitudinem, quod inter tibiæ, fibulamque intercedit, non nihil extrorsum obliquatus, deorsum fertur, ac in *h* tendinem postea desinens, sub transverso *i* ligamento in tarso consistente ducitur, rectè tantisper prorepens, dum in totam pollicis longitudinem adigatur. Huius beneficio pollex in neutrum vergens latus extenditur. *k* Sextus decimus pedio infertur, & ex ligamentis, quæ os tesseram referens calci committunt, iuxta externum ipsius ossis latus, carnosus principio enascitur, (imo totus ipse musculus carneam molem præ se fert) & obliquè in priora versus digitorum radices properans, in quatuor carnosas portiones diffinditur, ex quarum singulis tendo efformatur. Horum verò tendinum primus interiori pollicis sedi in superiora paululum inseritur, secundus in indicem infigitur, sicque deinceps in suos alij digitos inseruntur, ad paruum vsque digitum; cui ferè tendo nullus exporrigitur, præterquam vbi musculus quinque adipiscitur tendines, quod perquam rarò euenit. Musculus is etsi paulo seuerius loquendo, in plures distingui posset; confusionis tamen euitandæ gratia, vnus eum loco connumerabo, cuius interest, digitos extrorsum reuellerè. *m* Decimus septimus in externo pedis latere consistit, & ab externo calcis latere, ex tuberculo quod inibi haberi retulimus, nervosam trahit originem. Verum paulò post carnosus efficitur, & exactam musculi speciem subit, sicque proximè ad paruum excurrit digitum, vbi in tendinem conuertitur, qui se in externum primi ossis digiti huius latus indit. Musculi huius vi, paruum digitum à cæteris abducitur, & quinti tendinis defectui suppletur, qui in decimo septimo musculo vt plurimum desideratur: quemadmodum etiam in manu fieri mouimus. *n* Decimus octauus interno pedis lateri secundum totam ipsius longitudinem protenditur, & peculiarem adhuc musculi seruat imaginem, ex calcis, & tali vinculis principium desumens carnosum. Ac postmodum sese diffundens procedit ad mediam ferè vsque pedis regionem, vbi denuò angustatus in teretem finiens tendinem qui externo lateri primi pollicis articuli applantatur. Huius est, pollicem à cæteris digitis deducere. *o* Quatuor insuper alij supersunt musculi nobis enarrandi, *p* quatuor digitos introrsum flectentes, qui non secus, atque in manu tendinibus quatuor adherescunt, qui tertium digitorum flectunt internodium. Sed in hoc hi ab illis euadunt, quod non à tendinum inuolucris vt illi, sed ab externa ligamentorum sede nascantur, tarso, & plantæ ossa colligantium; & in quatuor postmodum exiles musculos dirimuntur, qui singuli in internam digiti sibi è directo positi radicem conferuntur. Sunt igitur in vniuersum, qui pedis digitorum motibus præsumt musculi, duo & viginti.

Decimus quartus.

x t. iiii. p. t. i.
y t. ii. o. t. iii.
a. t. v. o.
y t. i. p.
z t. iiii. iv.
a ead. ii.
b ead. o.
c t. iii. d.

Decimus quintus.

d t. iiii. 12.

e t. v. o. t. i. p.
t. ii. o. ta. iii.
y. ta. iiii. 14.
t. v. 7.
f li. i. ta. vi. fi.
ix. 7.
g ta. xv. fi. xv.
T.

Decimus sextus.

h t. v. 7.
i t. iiii. d.
k t. v. p. t. vi.
o t. vii. d.
l li. i. t. vi. fi. x.
4. cum Δ.

Decimus septimus.

m mt. ii. II. t. ix.
A. t. xiii. s.

Decimus octauus.

nt. i. iii. 5. t. ii.
7. t. vi. x. tab.
vii. e. t. xiii. p.
t. xiii. t.

o ta. xiiii. a. p.
t. xv. fi. xv. H
p t. xiii. b.

De Coxendicis, & genu articulorum, deque reliquis omnibus, tum in crure, tum in pede positis ligamentis.

Cap. XL.

Ligamenta obtenuitate i figuris designari non posse iam antea dictum est; characteres igitur, ipso duntaxat locum denotabunt.

a t.xiii.o.
b t.x.d.
c t.xiii.b.

d pro isto & sequentibus vi de, t.xv. fi. xvii.

Ligamentum quo ilium os sacro ossi connectitur, impense validum est, latum, & membranæ in modum tenue, atque articulum circum vndique amplexatur. Portio autem ipsius sese inter os atque os inferens, crassa vsque adeo & dura euadit, vt cartilago ferè videatur, cuius vi & alterius cartilaginis interuentu, duo hæc ossa inter se perinde ac pubis ossa, validissime committuntur. Aliud insuper ossi sacro teres^a ligamentum obtigit, ex latere connexus quinti ossis sacri cū sexto enatum, & in acutum coxendicis processum desinens: nec non b aliud ex eodem sacri ossis latere productum, & in coxendicis appendicem insertum; Quæ præterquam quod ossa hæc firmiter colligant, sedem etiam, ac ipsius musculos suffulciunt. Ad hæc, c Membrana in pubis ossis foramine visitur, illi similis quæ vnam ac radium secundum ipsoꝝ longitudinem connectit, & exteriores musculos ab interioribus dirimit. Membranæ huius fibræ, oblique extrorsum descendunt. d Præcipua ligamenta femur coxendicis ossi copulata, duo censentur. Vnum circum circa articulum amplexatur, vt in quouis alio articulo fieri conspicitur. Sed ligamentum id reliqua omnia totius corporis ligamenta robore, atque crassitie longe superat; prout connexus huiusmodi postulabat, quippe quo moles corporis vniuersa firmatur, stabiliturque. Tantiq; extitit momenti, vt eiusdem articuli appellatione donatum sit. Quinetiam præter insignem ipsius duritiem crassitiemque, aliud insuper peculiare ipsi obtit, quod nec femoris capiti, neque acetabuli ossis coxendicis supercilio connascitur, nec ab ipsis educitur; quinimo ceruicem femoris vniuersam ambit, illi nusquam, quam ad magni femoris processus radicem orbiculatim circumnatum ossi etiam coxendicis, paulo supra ipsius acetabuli supercilium affigitur. Quod quidem facilius femoris capitis motus gratia effectum est, quod interdum e sede profilit, vt cum vnus pedis calcem alterius pedis cauo adhibemus. Ligamentum id præterquam quod sinum adauget, confert etiam ne in vehementioribus motibus, sinus supercilium vsque adeo facile dimoueatur. Alteru ligamentum intra articulum consistens, ex medio capitis femoris ab exiguo eo foramine, quod inibi haberi diximus, enascitur, & in acetabuli medium inferitur, nonnihil inferius, vbi adipis paululum visitur. Id teres est, mediæ inter neruū & cartilagine duritiei, & ne femur superius luxetur, cum graua pondera attollimus, prohibet. Genu articulus, præter commune ligamentum, alia insuper admodum robusta sibi vendicat. Quorum primum, quod perquam validu est, & sub poplite reponitur, ex media posteriori tibiæ regione pronascitur, & recta sursum fertur, duo educens capita, quæ in posteriorem vtrorumque femoris capitem sedem inserit, qua maximè hæc iuicem abscedunt. Secundum in articuli medio consistens, validissimum est & cartilaginis naturæ compos, & totum ex paruo colle inter duos tibiæ sinus reposito enatum, in posteriorem femoris partem, qua capita inter se maximè distant, non procul a nuper commemorato appiantatur. Præter hoc ligamentum, aliud etiam nonnunquam in articuli medio ligamentum occurrit, lubricum ac tenue, ad anteriorem prædicti regionem, quod pariter a tibia in femur excurrit. Tertium exteriori genu regioni adnatum teres, ac validum est, & tibiam fibulamq; femori deuincit, parsque ipsius humilior e septimi musculi capiti substernitur, quem pedis motus auctorem fecimus. Quartum ligamentum interiorem genu sedem occupans, tenuius est, ac mollius secundo, quandoquidem inibi haud valido insigniter opus est ligamento; & ab interno femoris latere ortum, versus quartum ligamentum exterius consistens, in priora contendit. Anterior genu sedes, licet peculiari vinculo destituatur, molæ tamen ac tendinibus, quibus obuincitur, firmiter admodum colligatur, qui articulum ita constringunt, vt neq; peculiari, neq; communi ligamento sit

Ligamenta femur coxendicis ossi colligantia.

Primum genu ligamentum.

Secundum.

Tertium.

Quartum.

e t.vi.p.

*Tibia ac fibula
ligamentum.*

*Primum tarsi
ligamentum
transuersum.*

*Aliud pedis of-
su ligamentum*

to fit opu ^f Præter hæc autem commemorata ligamenta, peculiaris etiam cartilago in genu habetur, neruo nonnihil durior, cartilagine vero mollior; quæ quantum momenti ad articuli huius robur habeat, superiore libro demonstrauius. Ex huiusce cartilaginis labijs ligamina quædam circum enascuntur, eam tibiæ, ac femori colligantia. ^g Tibia etiam fibulaque superiori sede, valido admodum vinculo connectuntur, quod ossa hæc, quemadmodum alijs quoduis ligamentum solet, vndique circumdat extrinsecus. Quæ vero tibia fibulaque inuicem distant per ipsorum longitudinem ^h tenue ac latum habetur ligamentum, illi simile, quod inter vlnam ac radium exporrigi tradidimus; quod a tibia in fibulam contendit, fibris quibusdam donatum, oblique deorsum a tibia in fibulam excurrentibus. Ligamenti huius munus est, tibiæ fibulamque colligare, & anteriores musculos a posterioribus dirimere, ac musculis a crure nascentibus maius robur addere. Pedis ligamenta nonnulla iam recensuimus, transuersa nimirum; sub quibus aliquot musculorum tendines deferuntur; quorum aliqua pedis quoque ossium commissuræ conferunt; quædam verò tendinibus duntaxat custodiendis deducendisque vsu præstant. ⁱ Primum igitur ex transuersis ligamenti in tarso consistit, & tibiæ fibulæ connectit, præterquam quod plurimos transmittit tendines, ^k Secundum ab interiore malleolo proficiscitur, & in calcem inseritur, ossium quoque colligationem adiuuans. Id quamuis vnicum videatur, si tamen sedulo attenderis, tria tibi occurrunt, veluti anuli tres; quorum vnumquodque priuatum obtegit sinum, quo tendo hunc in modum deducitur. Calcis proximus, ^l musculi tendinem transmittit, qui secundum pollicis internodium flectit, Secundus primo assidens ^m tendini viam præbet tertios quatuor digitorum articulos flectenti. Per tertium, ⁿ quinti musculi tendo deferitur, pedem mouentis, ^o Tertium transuersum ligamentum, a fibula in calcem porrigitur, & duo hæc ossa colligat; vbi vero duobus in hoc osse insculptis finibus obtenditur, hoc tantummodo præstat, vt ^p septimi & octauæ musculi pedem mouentium tendines, qui per eos deducuntur, quo minus elabantur continet. ^q Alia quinetiam in inferna pedis digitorum regione transuersa ligamenta consistunt, illorum instar, quæ in manus digitis haberi narrauimus, & præter hæc alia etiam complura. In primis vnum a tibia in fibulam procedens, vtranq; inferius colligans, latum ac tenue perinde, ac reliqua articulorum ligamenta existens. Aliud quod tibiæ fibulamque talo connectit, communibus articulos amplexantibus ligamenti consimile, & quatuor quæ quatuor tali ossis latera quatuor illis ossibus copulant, quæ illi committi retulimus. Ex hisce autem quatuor ligamenti quædam os circum circa comprehendunt, quædam inter os, atque os adiguntur, Primum ipsorum ab externo tali latere proficiscitur, & in internum tibiæ processus latus innascitur, duo hæc ossa colligans. Secundum externam sedem occupat, primo consimile. Tertium prævalidum & cartilaginis naturæ compos, ab inferiore tali sede, iuxta ipsius cervicis radicem, qua calcis committitur, exortum adipiscitur, & eidem ossi inter duo latera, quibus talo coarticulatur, inseritur. Quartum tali os nauiformi connectit, ex tali cervicis radice natum, & prædicto ossi confertum, vniuersumque ambiens articulum. Præter quatuor hæc, membraneum aliud ligamentum omni ex parte calcis cum talo ambit connexum; & validum quoque aliud ex tali ceruice, vsque ad os tesseram referens contendit. Aliud insuper adest, quo calcis os ossi huic tesseram imitanti colligatur, quod robustum quoque est, & cartilaginis naturæ particeps, sed articulum duntaxat amplexatur. Tarsi ossa quemadmodum & brachialis, duris & cartilagineis quibusdam vinculis tum inter sese, tum etiam nauiformi committuntur, Præter quæ, in inferiori tarsi regione validum & peculiare consistit ligamentum, quod non solum ossa ipsius vincit, verum etiam inter ossa inditur, ea inuicem firmiter connectens. Supersunt nobis recensenda pedij, ac digitorum ligamenta, quibus enarrandis, cum manus ligamenti sint consimilia, super sedeo,

f li. i. t. vii. fi.
xvii.

g tab. xv. fig.
xvii. T.

h ead. a.

i t. iii. A. t. iii.
A.

k t. iii. v.

l t. xiii. A.
m ead. n. B.
n t. xv. fi. xv.
D E.
o t. ii. S.

p ead. X.
q Hæc & quæ
sequuntur li-
gameta nul-
la ratione in
figuris exhiberi possunt.

Musculorum omnium catalogum maiori qua potui breuitate recensui, quorum numerus difficili negotio sciri potest, non quod enumerari non possint, sed quod variae de hoc habeantur sententiae. Alii siquidem musculum, quo brachium pectori abducitur, vnius loco recensent, vti nos facimus, continuationi ipsius attendentes. Alij duplicem statuērunt, fibrarum varietatem spectantes, siue forsan triplicem. Eodem modo nos secundum musculum scapulas mouentem vnius vice habemus; Alij vero, animum vario muneri attendentes, duplicem faciunt. Idem euenit de musculo brachium attollente, nec non de musculis omnibus triangularibus, femur mouentibus. Nonnulli etiam singulis costarum interuallis quaternos assignant musculos, functionum spectantes varietatem, vt ipsi facimus; alij vero binos. Sic aliae insuper complures in musculorum numero constituendo, variae rationes habentur: attamen si diuisioni, quam nos in eorum historia instituimus, attenderis, nouem supra quadringentos in vniuersum exurgent. Horum vero sciendum est, duos frontem mouere; tres vtranque palpebram; quinque vnumquemque oculum; quatuor nasum; totidem labia; quatuor malas; octo inferiorem maxillam; totidem os hyoidis, decem linguam, octodecim laryngem, decem quidem proprios, octo autem communes. Capitis motus musculi quatuordecim absoluunt; Dorfi sexdecim, brachiorum quatuordecim, scapularum octo, thoracis nouem & octo ginta, ex quibus octo abdomini deseruiunt. Vlnae vtriusque motibus decem praesunt; octo vtriusque radij, sex & quinquaginta manus digitorum, quatuor genitalis, duo testium, tum in maribus tum in foeminis, vnus colli vesicae, tres ani, viginti femoris, totidem crurum, octodecim pedum, quatuor & quadraginta pedis digitorum. Sicque musculorum historiam absoluimus.

De Membrana, quae ossibus circumtenditur περιόσειον dicta.

Cap. XLII. & ultimum.

Pro libri huius absoluteione, de membrana duntaxat nobis agendum superest, quae ossa extrinsecus obuincit, graecis ob id περιόσειον dicta. Haec vna est ex spermaticis corporis nostri partibus, vna cum ipsis, nec tamen ex ipsis priuatim genita. Constat autem ex tenui tunica, & sensu admodum exquisito pollet, cui id peculiariter muneris concreditum est, vt sensus in ossibus defectui suppleat. Egitimus igitur de Cuticula, Cute, Adipe, Membrana carnosae, de Musculis, & Perioestio, quae sunt omnes ossa vestientes, & obtegentes partes.

PRIMAE MUSCULORVM TABVLAE

Characterum Index,

P R I M A hac tabula refert figuram hominis, cui cutis cum sua adipe ac venis, totaque membrana carnea adempta sunt; ea tantum parte carnea membrana excepta, quæ musculi naturam induit. Verum lector monendus est, hanc differre à Vesalii figura, quod in hac carnis fibrarum ductus, quo modo singula inserantur in suos musculos, apertius demonstratur.

A Musculus frontis.
 B Musculus temporalis.
 CC Claudetes superiorem palpebram,
 D Alas nasi aperiens.
 G Pars anterior ossis iugalis.
 H Musculus labii superioris, quadam sui parte nasum petens.
 I Principium masseteris.
 I Latus musculus carnosus constans membrana, & præcipuus buccarum labiorumque, & anterioris colli cutis motuum. Quod autem ad præsentis musculi fibrarum progressum attinet, K ad L vsque, notat musculi principium, è regione ossis pectoris ac mediæ claviculæ sedis ossi pectoris proximæ incipiens, cuius fibræ recto tramite sursum ad M, exporriguntur. Et ab L, ad N, notatur principium, quod oritur ab altera medietate claviculæ, & a summo humero: Inde per obliquum ascendit versus partem anteriorem. Notandum autem est, hunc musculum ut plurimum non habere eam latitudinem, quam ei Vesalius tribuit in tertia musculorum tabula: sed neque vnus musculus iungitur alteri, sine interuentu membranæ carnosæ, quam hic secuimus, quo liberos musculos relinquemus.
 MN Musculus brachium attollens, cuius in hac figura dimidium tantum cõspicitur, in sequenti reliquum apparebit insignitum M.
 Δ Musculus brachium pectori addu-

cens, qui in quarta tabula a pectore diuulsus notabitur eodem caractere.
 R Membranea pars huius musculi, quæ nervosæ tenuitati primi abdominis musculi iungitur.
 S Carnea eiusdem portio, quæ nascitur ex sexta, & septima costa.
 Q Præsentis musculi insertio, quæ clarius apparebit tabula proxima.
 V Musculus brachium deorsum trahens.
 5.6. 7.8. His numeris insertiones musculi thoracem mouentium secundi notantur.
 ⊙ Abdominis musculus obliquè descendens, qui cum suo coniuge vniuersam abdominis sedem cooperit. Exortus præsentis musculi numeris indicatur, quibus secundi thoracem mouentis musculi insertiones significantur, linea vero in medio ventris conspicua ab R ad X ostendit quo loco hi musculi concurrant.
 X Penis sua cute preputio liberatus.
 Y Vasa feminaria.
 E Testes obuoluti membrana carnosâ.
 Z Musculus anterior cubitum flectentium.
 aa Posterior cubitum flectentium musculus.
 b Musculus cubitum extendens, qui ab humiliore scapulæ costa principium sumit.
 c Musculus bicorni tendine brachiale extendens.
 d Musculus radium in supinum ducens.
 e Superior radium in pronum mouentium musculus.
 A Secundus brachium flectentium musculus: huius initium ostendit f, & h, tendinem.
 π Musculus latum summæ manus producens tendinem, cuius principium indicatur i, tendinis vero principium k.
 ik

TABVLA II. LIBRI II.

S	Musculus radium sursum du-
cens.		costarum instar octo digitorum
inferuntur.
T	Extendens carpum in geminum tē-
dinem desinens.	ppp	Abdominis musculi oblique descen-
dentis exortus.
V	musculus indicem, medium, & an-
nularem extendens.	q	Primus tibiā mouentium muscu-
lus qui in proxima figura notabi-
tur cum o.
X	minimum præcipue extendens.	r	Sextus tibiā mouentium muscu-
lus.
Y	Carpum extendentium infimus.	f	Pars musculi noni tibiā mouen-
tium, qui in quarta tabula sub φ
conspicius erit.
a	Musculus flectentium brachiale in-
ferior.	t	Septimus tibiā mouentium.
bc	Duo hic notantur musculi, quo-
rum superior b, insignitus, car-
po inferitur, inferior autem cui
c, inscriptum est, in duos seca-
tur tendines, vnum primo pol-
licis nodo inserens, alterum e-
iusdem duobus superioribus no-
dis.	u	Primus musculus femur mouen-
tium.
1.2.	3.4.5.6. His numeris notatur tran-
suersum ligamentum in exteriori
sede cubiti repositum: quod in
tot rursus annulos diuiditur,
quod numeris insignitur, quan-
quam ibidem non satis manife-
sti sint.	x	Maior processus ossis femoris.
d	Musculus pollicem indici iun-
gens.	y	Conspicua secundi femur mouen-
tis musculi pars: reliqua tegitur
musculo primo mouente femur,
& cum sexto tibiæ motore.
c	Musculi pollicem indici applican-
tis tendo. Verum post hac ob-
seruandi erunt characteres bra-
chij sinistri, in eoque spectandi,
tum qui in dextro cōspicui sunt,
tum præter eos plures alij. Idem
igitur significant NPST a b c
d e. Item numeri 4. 5. 6. in
manu sinistra atque in dextra.
At priuatæ dextræ manus notæ
sunt hæ.	a	Quartus tibiā mouens.
Z	Anterior cubitum flectentium mu-
sculus.	β	Tertius.
f	Musculus superior radium in pro-
num mouentium.	γ	Secundus,
g	musculus superior brachiale flecten-
tium.	δ	Quintus,
h	Musculus latum in vola producens
tendinem.	ε	Quartus mouens femur, cuius ex-
timam partem notat ε, antero-
rem vero ζ. Idem musculus vi-
situr septima tabula sub β, & in
octaua sub φ, & c. & in duodeci-
ma ζ & Σ.
i	Musculus gibbam scapulæ sedem
occupans, extrorsum brachium
circumuertens.	η	Octauus tibiā mouens.
k	musculi huius ope brachium retror-
sum flectitur ad superiora nonni-
hil vergens.	θ	Excarnis tibiæ ossis pars, verum in-
terior malleolus priuatim η no-
tatur.
l m n	Musculus brachiū sursum trahens,
cuius inferius tabula nona indi-
cium erit O, & in decima θ.	λ	In vtroque crure suram constituens
musculus, qui mouentium pe-
dem primus est.
Δ	Musculus qui brachium ad pectus
applicat.	μ	Pedem mouentium musculus se-
cundus.
ooo	Extremæ musculi pectus mouentis
insestiones, quæ in medium octo	ν	Gracillimus totius corporis tendo
enatus a musculo, qui pedem mo-
uentium tertius est.
		ξ	Maximus inter suram constituētes
musculus, qui pedem mouentiū
quartus est.
		π	Tertium articulum quatuor digito-
rum flectens.
		ρ	Pars quinti musculi pedem mouen-
tium.
		σ	Transuersum ligamentum ab in-
terno malleolo in calcem pro-
natum.
		τ	Pollicem a reliquis digitis intror-
sum deducens.
		υ	Ligamentum musculo flectendi
secundos articulos quatuor di-
gitorum obnatum, & lati ma-
nus tendinis vicem in planta ge-
rens.

Ligamentum musculo flectendi secundos articulos quatuor digitorum obnatum, & lati manus tenili vicem in planta gerens.

Sextus musculus mouentium pedem.

Septimus.

Octauus, huius itemque septimi tendo inferius notatur Σ .

Extendens quatuor digitos musculus, cuius finis in duos diuisus tendines, cum in hac, tum in quarta figura signatur α .

Transuersum ligamentum tibiae, ossi, & fibulae commune.

Tendo musculi pollicem extendentis.

Inferior fibulae articulatio, malleolum externum constituens.

Transuersum ligamentum a fibula in calcem pertinens.

Musculus minimum digitorum a reliquis abducens.

T A B U L A III.

PRAESENS tabula anteriorem corporis faciem magna ex parte notans corpus exprimit, a quo cutis cum adipe carneaque membrana, venis cutem transmeantibus, & quibusdam musculis inter deglubendum (ut fere fit) auulsis, sublata sunt; quandoquidem hanc tabulam in pictorum gratiam imprimis posui, quos relictos in membrana carnosissima musculi valde turbassent, quanquam his sane non sat sit musculos in superficie positos ad admissum tenere, immo praeter ossium accuratissimam cognitionem, summa diligentia cuiusque musculi munus perspetum ipsis esse debet, quo sciant quando musculum aliquem aut breuiorem, aut longiorem, aut compressum magis, aut protuberantem depingere debeant, hoc axioma perpetuo ob oculos habentes, musculum dum os mouet, idque ut sic dicam, ad suum ventrem retrahit, breuiorem, multoque prominentiorem fieri, & ad ipsius ventris medium colligi: cum autem e conuerso musculos os dimittit, ipsumque os alio agitur, quam ab eo musculo duceretur, musculi ventrem (cui duntaxat illi artifices animum accommodant) produci ac subsidere minimumque protuberare, qua ratione saepe accidit, ut contactus

alteri subiacens musculus superiorem faciat protuberare; pictores autem, quoniam hunc agere existimant, non sine turpi errore contractiorem depingunt.

A Glandulae plurimae sitae sub aurium radice.

B Musculus natus a summo mento in os v imaginem referens insertus.

C Musculus eiusdem ossis natus ex altissima ossis pectoris parte.

D Musculus eiusdem ossis a superiori scapulae costa in os hyoides insertus, hic in sequenti figura notabitur V V. in quinta cum R & S. sedes quae vtrique ad D literae visitur latera, neruos continet sexti paris neruorum cerebri internis iugularibus venis, & arterijs soporalibus comitatos.

E Musculus septimus mouentium caput, a pectoris osse, & clauicula in mamillarem processum implantatus.

G Portio musculi scapulam mouentium secundi, apparebit autem totus in nona figura sub F & Δ , & in proxima dimidius sub K & L.

H Hac parte meant venae iugulares, sub quibus apparet musculus ossis hyoidis notatus D. est autem ille quem ostendemus in figura octaua notatum C.

I Clauiculae anterior sedes, quae excarnis occurrit.

K Musculus brachium mouentium primus.

L Secundus brachium mouentium.

M Os pectoris.

NN Musculi tertij brachium mouentium pars, superiori tabula notatur. F.

OO Capita musculi mouentis pectus. Idem in octaua tabula notabitur F.

P Praesens digitorum effigies, exortus est musculi primi abdominis oblique descendens.

$\Delta\Delta$ Musculi recti qui apparent sub abdominis primo, & secundo musculis.

Q Anterior cubitum flectentium musculus.

RR Musculi iam dicti interioris capitis carnosae pars, integri musculi ritu protuberans.

SS	Secundus musculus brachium flectens.	P	Secundus coxam mouens, qui decima tabula notatur Σ .
T	Musculus extendentium brachium primus.	r	Septimus tibiae mouens.
V	Superior musculus eorum qui radium in pronum agunt.	f	Nonus.
X	Musculus ad indicem post brachiale subiens, idque flectens.	t	Octauus.
Y	Musculus latum tendinem in manu producens; ab huius latere conspicitur musculus, flexionis secundi quatuor digitorum articuli auctor, quem quintae tabulae Θ indicat.	u	Tendo quarti tibiae mouentium musculi.
Z	Musculus brachiale flectens.	xy	Tibiae os, nullo obiectum musculo.
a	Radium in supinum ducens musculus.	z	Sextus inter pedem mouentes musculus.
b	Musculus bicorni tendine brachiale extendens.	α	Quatuor pedis digitos extendens.
c	Duo musculi, quorum vnus tendinem brachialis ossi pollicem sustinenti praemittit: alter in binos diuisus tendines, vnum primo pollicis ossi; alterum secundo & tertio infigit.	β	Nonus mouentium pedem.
d	Tendo musculi pollicem indici applicantis.	γ	Tendo musculi pollicem extendentis.
e	Tendines in exteriorem indicis faciem exporrecti.	δ	Ligamentum ex transuerso ceruici pedis incumbens; subtus autem transeunt quorundam musculorum tendines ad pedem.
3	4. 5. 6. Copulae transuersae, quae in externa carpi facie conspiciuntur, quas tamen aegre pictor exprimat.	e	Exterior, seu fibulae malleolus excarnis.
h	Musculus pollicem indici coniungens.	ζ	Septimus musculus mouentium pedem.
i	Musculus ab indice pollicem abducens, cuius a latere positus est musculus primum pollicis articulum flectens.	η	Secundus pedem mouens.
qj	Musculus tendinem membraneum volae adiuuans.	θ	Primus musculus pedem mouentium.
k	Membrana carnosae testes obuelans.	κ	Tertij musculi pedem mouentis tendo.
l	Glandulae inguinum cauitati infartae.	ι	Tendo quarti musculi pedis.
m	Octauus mouentium femur. tabula octaua notabitur Σ .	λ	musculus quatuor pedis digitorum tertium os flectens.
n	Origo sexti femur mouentium musculi, tabula octaua notatus Θ .	μ	Portiuncula quinti pedem mouentium: verum haec, vt & reliqui apparentes in tibia sinistra, manifestius conspiciuntur in tabula superiore.
o	Primus tibiae musculus, ex ilium ossibus pronatus.	v	Transuersum ligamen a talo ad calcaneum pertinens.
p	Secundus tibiae musculus a pubis ossium commissura originem ducens.	ξ	musculus pollicem introrsum curuans.
q	Musculus inter tibiae mouentes sextus: huius elatior pars carnosae est: eiusque sublata est membrana, quo melius conspiciantur musculi.	σ	musculus caeteris digitis applicans pollicem.

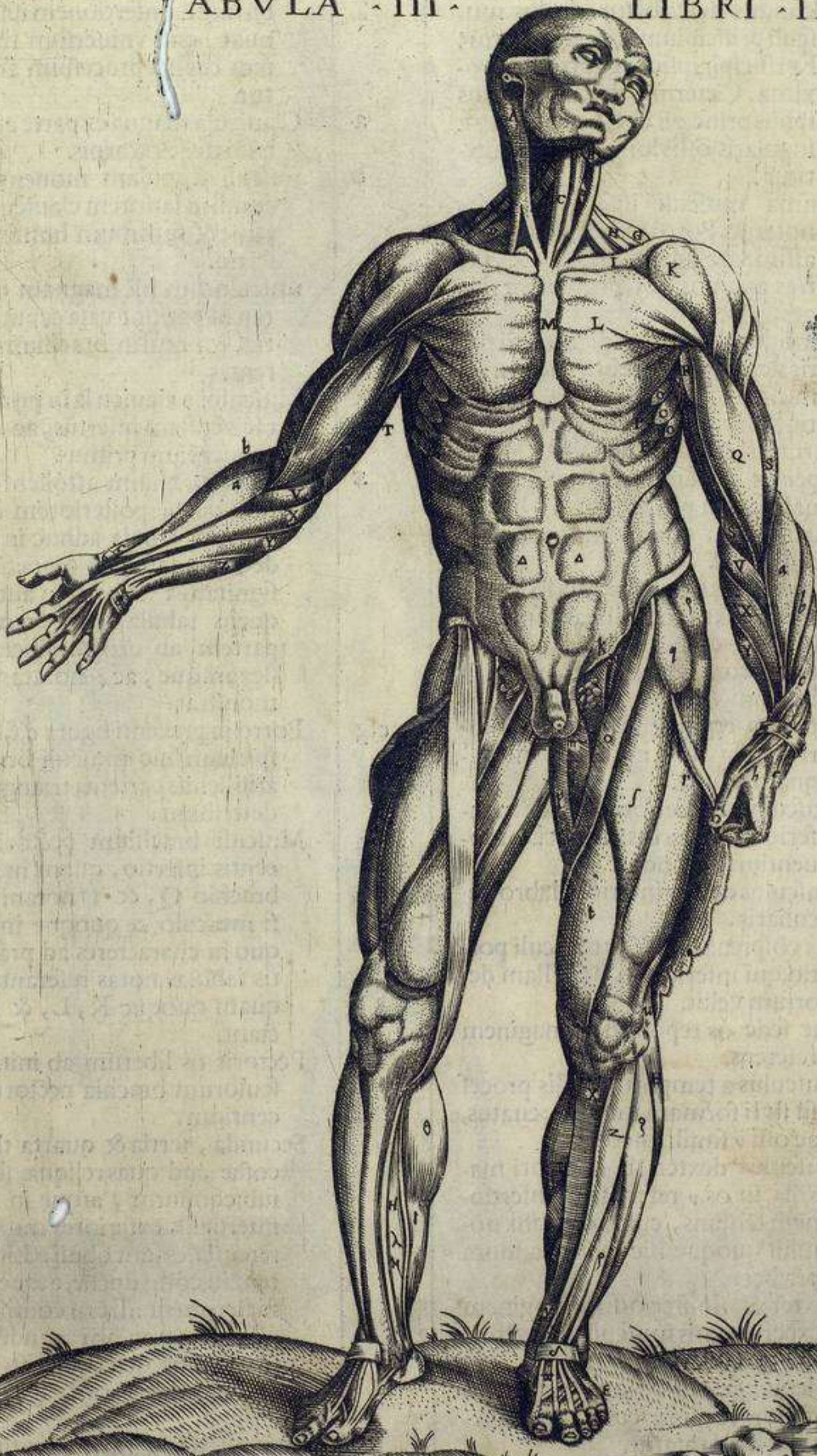
TABVLA IIII.

PRAESENS tabula quamplurimos praecedentis tabulae musculos sectionis serie ademptos commouerat, & deinde plerosque, qui prioribus figuris nondum in conspectum venire videndos offert: quod omnes ad octauam vsque musculorum tabulam subsequentes tantisper praestabunt, dum ossa anteriori facie nuda conspiciantur.

r	musculus temporalis, cuius principium semicirculo non absimile
ABC	A, B & C circumscribitur.
D	Ossis iugalis externa sedes, quae excarnis est.

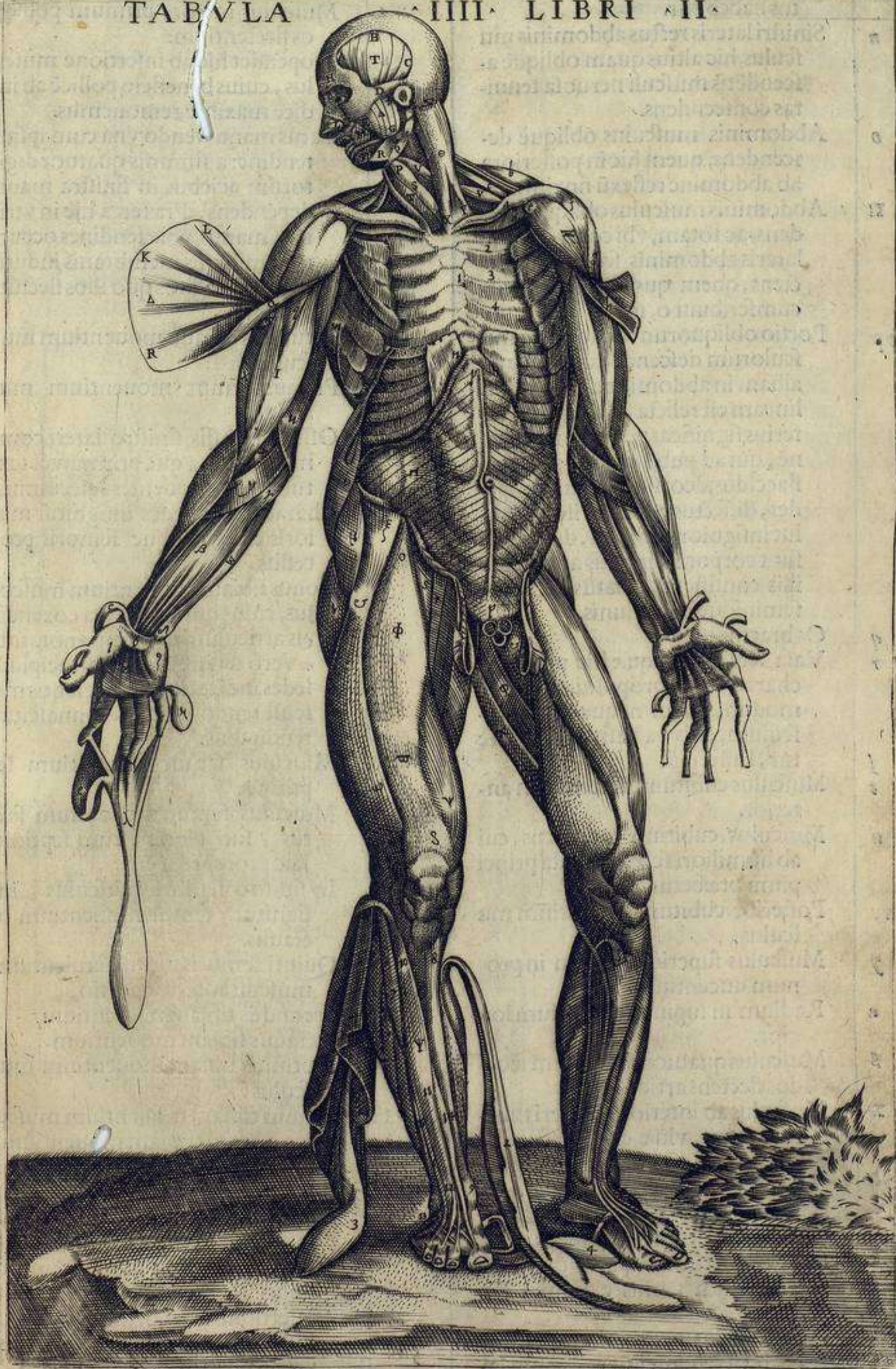
·TABVLA ·III·

·LIBRI ·II·

△	Massefer qui inter musculos inferiore maxillam mouentes secundus describetur. huius musculi principium a mala exortū, F principij ipsius portio auri proxima. Cæterum ab E ad F, totus ipsius principij ductus secundum iugularis ossis longitudinem metitur,				
E			Z		dicatam, a clauiculæ sede pectoris ossis proxima obtinet. Cæterum Z insertionem ipsius insinuat, qui vniuersum mamillarem capitis processum amplexatur.
F			a		Clauicula magna ex parte anteriori ipsius sede excarnis.
G	Infima musculi insertionis sedes notatur. Porrò si triangulo hunc assimilare lubet, E, F, & G, tres angulos tibi proponere finges.		b		musculi scapulam mouentium secundi in latiore clauiculæ partem, & summum humerum insertio.
H	Neruulus minoris radicis tertij paris neruorum cerebri, hac frontis musculosam compagem, & elatiorem palpebram petens.		c		musculorum hic magnam obscuritatem pariunt vasa caput aduentia, & nerui in brachium excurrentes.
I	Neruulus dictæ modo radicis ad superius labrum, & externam alæ nasi sedem propagatus.		z		Musculus a clauicula in primâ thoracis costam insertus, ac thoracem mouentium primus.
K	Cartilago in quam sinistrum nasi os definit.				musculi brachium attollentis anterior pars, posteriorem decima ostendit tabula adhuc in sua sede repositam, ac △ præcipue insignitam. Proxime autem sequens tabula anteriorem hanc partem ab exortu liberam reflexamque, ac γ notatam comonstrat.
L	Ala nasi dextra dictæ modò cartilaginis extremo alligata incumbensque. Inter K & L, narium cute iam ablata cum quibusdam membranis ligamentis, in conspectum venit anterior alæ nasi musculus nimisquam tenuis.		efg		Porrò in præsentī figura e, f, & g, cōspiciam hic musculi brachium attollentis partem, trianguli ritu describunt.
M	Musculus a superiori maxilla in inferiorem insertus, ac buccas mouentium secundus.		h		Musculi brachium pectori adducentis insertio, quam in sinistro brachio Q, & T notauī, & ipsi musculo △ quoque imposui, quo hi characteres ad præcedentis tabulæ notas referantur, ad quam quoque K, L, & R, spectant.
N	Musculus dexter inferiori labro peculiaris.		QT△		
O	Vix cōspicua est huius musculi portio, qui inferiorem maxillam deorsum vellit,		KLR		
P	Hac sede os reponitur, imaginem referens.		i		Pectoris os liberum ab initijs musculorum brachia pectori adducentium.
Q	Musculus a temporum ossis processu styli formam imitante enatus, ac ossi v simili insertus.		234		Secunda, tertia & quarta thoracis costæ, ad quas reliquæ seriatim subsequuntur, atque in harum interuallis exteriores musculi intercostales sunt obuij. Lineæ autem in costis ductæ, atque ad characterum sinistrum consistentes, ossa costarum ab earundem cartilaginibus determinant: sunt enim illæ notæ cartilaginibus inscriptæ.
R	Musculus dexter ab inferiori maxilla in os v referens, insertionem tentans, cuius coniunx nō nihil quoque hic se spectandum præbet.				
ST	Dexter & sinister ossis v imaginem experimentis musculi, a pectoris ossis summo pronati.				
∇	musculus gracilis & longus, qui a superiori scapulæ costa ossi v referenti implantatur.		k		musculus scapulam mouentium primus.
●	Musculus capitis motibus subseruiens, qui ob osse pectoris principium X notatum sumit, deinde aliam principij partem Y in		l		musculus thoracem mouentium secundus.
X			m		In sinistra axilla m latitat, musculū
Y					otans

TABVLA IIII LIBRI II

	notari quo brachium deorsum trahitur, idque mouentium quartus habebitur.		brachialis leae obuium, tendinibusq; hac repentibus obductum.
n	Sinistri lateris rectus abdominis musculus, hic altius quam oblique ascendētis musculi neruosa tenuitas conscendens.	8	Musculus maior, primum pollicis os flectentium.
o	Abdominis musculus obliquè descendens, quem hic in posteriora ab abdomine reflexū finximus.	x	Propendet hic ab insertione musculi, cuius beneficio pollicē ab indice maxime remouemus.
m	Abdominis musculus oblique ascendens, ac totam, vbi conspicis, sui lateris abdominis sedem amplectens, quem quodammodo circumscribunt o, n.	λ	Latus manus tendo vna cum ipsius tendine: a summis quatuor digitorum aciebus in sinistra manu dependens. Præterea hic in vtriusq; manus vola tendines occurrunt mucosis membranis induti, atque ad digitos quo illos flectūt, protensi.
pp	Portio obliquorum abdominis musculorum descendētium, quæ ad albam in abdomine apparentem lineam est relicta. Cæterum p inferius significat penis constructionē, qui ad pubis os, quæ primum flaccidus, deorsum denuò propēdet, dissectus est. Duo itaque velut insigniores circuli, duo ipsius sunt corpora: circulus autem sub illis consistens, meatus est vrinæ feminique communis.	μ	Secundus femur mouentium musculus.
q	Os brachij.	v	Primus femur mouentium musculus.
r	Vasa seminaria, quæ hic priuatim enarrare non proposui, quemadmodum etiam neque testis musculus, cui vt a vasis distinguere tur, ascripti.	ε	Offis sacri offis sinistro lateri commissi sedes, a qua primum & sextum tibiā mouentes rescuimus.
s	Musculus cubitum flectentium anterior.	&	Charactere & sedes insignitur maioris exteriorisque femoris processus.
z	Musculus cubitum extendens, cui ab humiliore scapulæ costa principium præbetur.	φ	Nonus tibiā mouentium musculus, cuius initium supra coxendicis articulum incipiens notatur, τ verò tendinis ipsius principiū, ρ sedes indicatur, qua præsentis musculi tendo subditis connascitur tendinibus.
u	Musculus cubitum extendens, cui ab humiliore scapulæ costa principium præbetur.	σ	Musculus femur mouentium septimus.
xx	Posterior cubitum flectentium musculus.	τ	Musculus femur mouentium sextus, suo tendine cum septimo hac prorepens.
y	Musculus superior radium in pronum ducentium.	υ	In sinistro femore musculus υ insignitur, femur mouentium octauus.
a	Radium in supinum agentium longior.	ρ	Quinti femoris motui seruientium musculi anterior portio.
β	Musculus quatuor digitorum secundos flectens articulos.	χ	Secundus tibiā mouentium.
z	Musculus ab interiori humeri tubere exortus, vlnæ exporrectus, & brachiale flectens: γ ipsius caput, δ ipsius insertionem denotat.	ψ	Octauus tibiā mouentium.
γδ	Musculus alter brachiale flectens, hicque deorsum dependens.	ω	Septimus tibiā mouentium musculus.
e	Musculus primus parui digiti internodium versus exteriora flectens.	23	Primus tibiā mouentium musculus, 4 Sextus tibiā mouentium,
z	Musculus primus parui digiti internodium versus exteriora flectens.	3	4 Sextus pedem mouentium musculus, vna vt duo præcedentes, ab insertione pendens. Cæterum in dextro crure etiam obseruatur primi tibiā mouentium, & huius sexti pedem mouentium insertionis portio, huius quidem insertioni in caractere 6. illius verò 5 insignito.
x	Hic musculus propendet paruum digitum à reliquis in extremum latus abducens.	5.6.	Septimus pedem mouentium musculus.
θ	Transuersum ligamen in interna	7	

- 89 Excarnis tibiæ ossis pars, a cuius externo latere sextus pedem mouentium musculus ablatus est. Verū 9 priuatim interiorem notat mal leolum.
- 10.11. Musculus quatuor pedis extendens digitos: 10 ipsius exortus insignitur: 11 vero ipsius sedes, qua portionem suam emittit, quam noni pedem mouentis musculi loco numerabimus, & hic Ω notauimus.
- 12 musculi Ψ insigniti sedes, quatuor tendines, quibus quatuor digiti extenduntur, pullulās. Ω uti & iam paulo ante scripsi, musculus notatur inter pedis motores nonus, qui bicorni tendine insertionem 13 notatum tenet.
- 14 Musculus pollicem extendens.
- 15 musculus pedem mouentium octauus.
- 16 Musculus pedem mouentium secundus.

T A B U L A V.

HÆC a Vesalii Tabula differt, quod in hac musculi in humano solum corpore inueni depingantur, in illius vero cum simiarum, tum aliorum brutorum.

- A Foramen quo neruulus tertij paris neruorum cerebri, frontis & superioris palpebræ musculofam petit substantiam.
- B Temporalis musculus.
- C Hic magna ossis iugalis portio execta est, ut temporalis cum masetere, quem D insigniuimus, coitus in conspectum veniret. D autem est secundus inferiorem maxillam mouentium.
- E Foramen quo furculus tertij paris neruorum cerebri, ad superius labrum, & alam nasi deducitur.
- F Amplus musculus a superiori maxilla in inferiorem productus, ac buccarum motibus seruiens secundus.
- G Nerui utrinque ad hunc characterem occurrentes, labro inferiori exporriguntur. Caterum superior characteris sedes, fungo-

- sam labrorum substantiam insinuat ad utrunque labrum conspicuam.
- HI musculus inferiorem maxillam deorsum trahens. Singuli characteres singulos eius musculi ventres notant, in quorum medio excarnis teresque musculi pars consistit.
- K Portio musculi caput mouentis, ac a pectoris osse & clauicula enatus, toti mamillari processui insertus.
- L Os imaginem referens, a quo primum, secundum & tertium par eorum, qui id mouent musculorum refecimus.
- M Primus & secundus linguæ musculi, ab osse hyoide pronati.
- N Laryngis cartilago scutum referens, & iam narrandis musculis adhuc obiecta.
- O Dexter duorum musculorum ab osse referente, in cartilagine scuto similem insertorum.
- P Dexter musculorum, qui a pectoris osse scutum imitanti laryngis cartilagini inseruntur. Ad huius musculi exterius latus, congeries visitur soporariæ arteriæ, interioris venæ iugularis, & sexti cerebri neruorum paris, ad notam.*
- Q Asperæ arteriæ anterior sedes.
- RS musculus ossi imaginem exprimentis proprius, & a scapulæ superiori costa enatus.
- T Portio musculorum secundi paris caput mouentium.
- V Tertius scapulam mouentium musculus.
- X Tertius spinam mouentium musculus.
- Y Dextri lateris clauiculam hic a pectoris osse auulsimus, adhuc summo humero cōnexam, & sibi adhuc musculum seruantem, qui thoracis motorum primus numerabitur, hicque Z insignitur.
- Z
- a Summus humerus, seu scapulæ elatior processus.
- b Interior demissorve scapulæ processus.
- c Ligamentum brachij ossis ad scapulam articuli peculiarium quartum, ab interiori scapulæ processu summum humerum petens.
- d Ligamentum teres ab apice interioris scapulæ processus, in anteriorem sedem externi capitis humeri in-

	fertur, ac huius articuli primū, post membraneum omnibus articulis commune.		ter dissectandum nisi relicto eiusmodi signo, a transuerso liberari nequeat.
e	Aliud teres ligamentum, ex eminentissima scapulæ acetabuli sede, ad externum quoque humeri caput procedens, atque huius articuli ligamentorum peculiarium secundum.	y	Transuersus abdominis musculus.
f	Hac sede duo ligamenta d & e insignita, suis lateribus vniuntur, & velut transuersum efformant ligamentum, transmittens caput externum musculi cubitum flectentium anterioris, ac mox z notandi.	a	Oblique ascendens abdominis musculus ab domine reflexus.
g	Pectoris os, cui septem superiorum costarum cartilagine vtrique connectuntur.	c	Vasorum seminalium portio. Cæterum tres illi quodammodo circuli ad rectorum musculorum radicem, seu iuxta n & o, ac p cōspicui idem notant, quod in mox præcedente tabula, abiecti nimirum penis constructionem ac naturam.
h	Prima thoracis costa, reliquæ deinceps etiam vna cum ipsarum interualis citra characterum opem sunt conspicuæ.	γ	Reuersa est musculi brachium attollentis anterior pars.
r	Musculus scapulam mouētium primus. i & k huius musculi principium notant.	δ	In dextro brachio insertionis pars adhuc reliqua est musculi brachium attollentis.
ik	Musculus qui a scapulæ basi pronatus octo superioribus thoracis costis inseritur.	ε	Ex carnis humeri pars inter duo capita apparens musculi cubitum flectentium anterioris.
m	Sinister rectorum abdominis musculorum, n carneum recti abdominis musculi principium triangulo non absimile. o principium eiusdem musculi nerueum, pene vniuersum efformans musculus notat. Toto interuallo a p ad q pertinente, recti abdominis musculi internis suis lateribus inuicem contingunt. Tota autem sede supra q, aut supra vmbilicum consistente, tanto magis musculi mutuò seiunguntur, quanto altius conscendunt. Cæterum q notabit etiam obliquorum abdominis musculorum neruosæ tenuitatis, ad trāuersum abdominis musculus hac in parte ad pectoris vsque sedem connexum.	ζ	Cubitum flectentium musculus anterior.
Δ		η	Musculus cubiti extensionis auctor, cuius principium ab inferiori scapulæ costa pronascitur.
n		θ	Posterior musculus cubitum flectentium.
o		ι	Superior musculus eorum, qui radium in pronum agunt.
pq		κ	Radium mouentium longissimus, cuius auxilio radius in supinum ducitur.
uuu	Inscriptiones, seu neruea delineamenta, transuersim recto musculo impressa, quibus oblique ascendens musculi neruosa exilitas pertinacissime connascitur.	λ	Quatuor digitorum secundum os flectens musculus. λ ipsius principium sub musculo radio peculiari, & i notato, reconditum. μ musculi huius in quatuor carneas partes distributio, quæ postmodum in singulos tendines degenerant, indicatur.
xf	Linea hæc portiunculam notat oblique ascendens musculi, quæ is trāuerso abdominis musculo inibi adeo valide cōmittitur, vt in-	μ	
		ν	Transuersum interioris brachialis sedis ligamentum, longa sectione diuisum, & vtrique in latus reflexum. Verum præterea ν musculus priorem primū pollicis os flectentium monstrat: ξ autem musculus, cuius ope primū parui digiti internodium extrorsum flectitur. Porro quod ad quatuor tendinum, secundum quatuor digitorum os flectentium seriem attinet, omnia sunt conspicua, quamuis interim tendinibus indicem & paruum digitum petentibus o inscriplerim.

TABVLA V.

LIBRI II.

7	Nonnihil hic sese offert musculus, quatuor digitorum tertium flectens os.		
p	Portio musculi tertium pollicis os flectentis, qui in sinistro cubito est conspectior.	7	prorsus ex carne cernitur. Superest enim hic duntaxat ex omnibus musculis illi adnatis, musculus pedis pollicem extendens, & modo insignitus, cuius tendini 7 inscriptum conspicis.
*	Musculus vlnę exporrectus, quo brachiale flectitur.	8	Septimus pedem mouentium musculus.
o	Secundus femur mouentium musculus.	9	Octauus pedem mouentium.
7	Apparet hic obscure femoris caput coxendicis ossis sinum subiens, & ligamento obductum, sed 7 in hoc præcipue adhibetur, vt ceruix, seu collum femoris hic indicaretur.	ψ	Carnea moles in superiori pedis sede reposita, quæ in quatuor carneas partes digesta, quatuor educit tendines, & pollicem, & tres ipsi proximos digitos in latus externum mouet.
v	Femoris magnus exteriorvè processus.	Ω	Hic prosternitur musculus quatuor extendens digitos, vna cum ipsius portione, quam noni pedem mouentium musculi vice recentuimus, ac euiam, φ, characterem inscriptum cernis.
φ	Femur mouentium septimus.		
x	Femur mouentium sextus.	φ	
↓	Femur mouentium octauus.		
o	Quintus femur mouentium musculus.		
Δ	Septimus tibiam mouentium musculus caractere 2 ipsius amplū principium à radice magni femoris processus enatum. 3 hic in tendinem latum desinit, cum octauus & noni musculorum tibiam mouentium tendinibus commixtū vnitumque. 4 hæc linea illum in anteriori femoris sede terminat, vbi octauus musculus ipsi primū subijci incipit.		
2			
3			
4			
ε	Octauus tibiam mouentium musculus.	A	Verum A præterea insinuat temporalis musculi in acutum inferioris maxillæ processum insertionem.
π	Octauum quoque tibiam mouentium musculum indicat, sed priuatim sinum ostendit, cui nonus tibiam mouentium musculus insidebat, qui hic propendens insignitur. Maximam itaque sinus sedem octauus musculus constituit, verum septimus eius tantam portionem efformat, quanta a linea 4. insignita, ad vmbra septimi musculi vsque protenditur, ita sane, vt ab vtrisque musculis sinus iste confurgat.	B	Acutus maxillæ inferioris processus.
o		C	Sinistra maxillæ inferioris pars.
5	Hoc caractere musculus insignitur tibiam mouentium nonus, qui a suo exortu liberatus, a genu pendet, vbi septimi & octauus tibiam mouentium musculorum tendinibus commiscetur.	D	Musculus in ore delitescens, qui internæ inferioris maxillæ sedi, vbi latissima est, inseritur, eamq; mouentium tertius habetur.
o	Hic propēdet musculus tibiam mouentium secundus.	E	Gurgulio à palati sine propendens.
Σ	In hac tibia, tibie os anteriori sede	F	Glandula sinistra amygdalæ nō ab-
similis, ac eminentissime laryngis sedi apposita.
		G	Lingua, verum superior characteris pars, laryngis operculo est contermina.
		H	Hac sede plures capitis, & ceruicis musculi confunduntur.
		I	Musculus inferiorem maxillam deorsum trahens, hic ab exortu pendet.
		K	Tertius hominis scapulam mouentium.

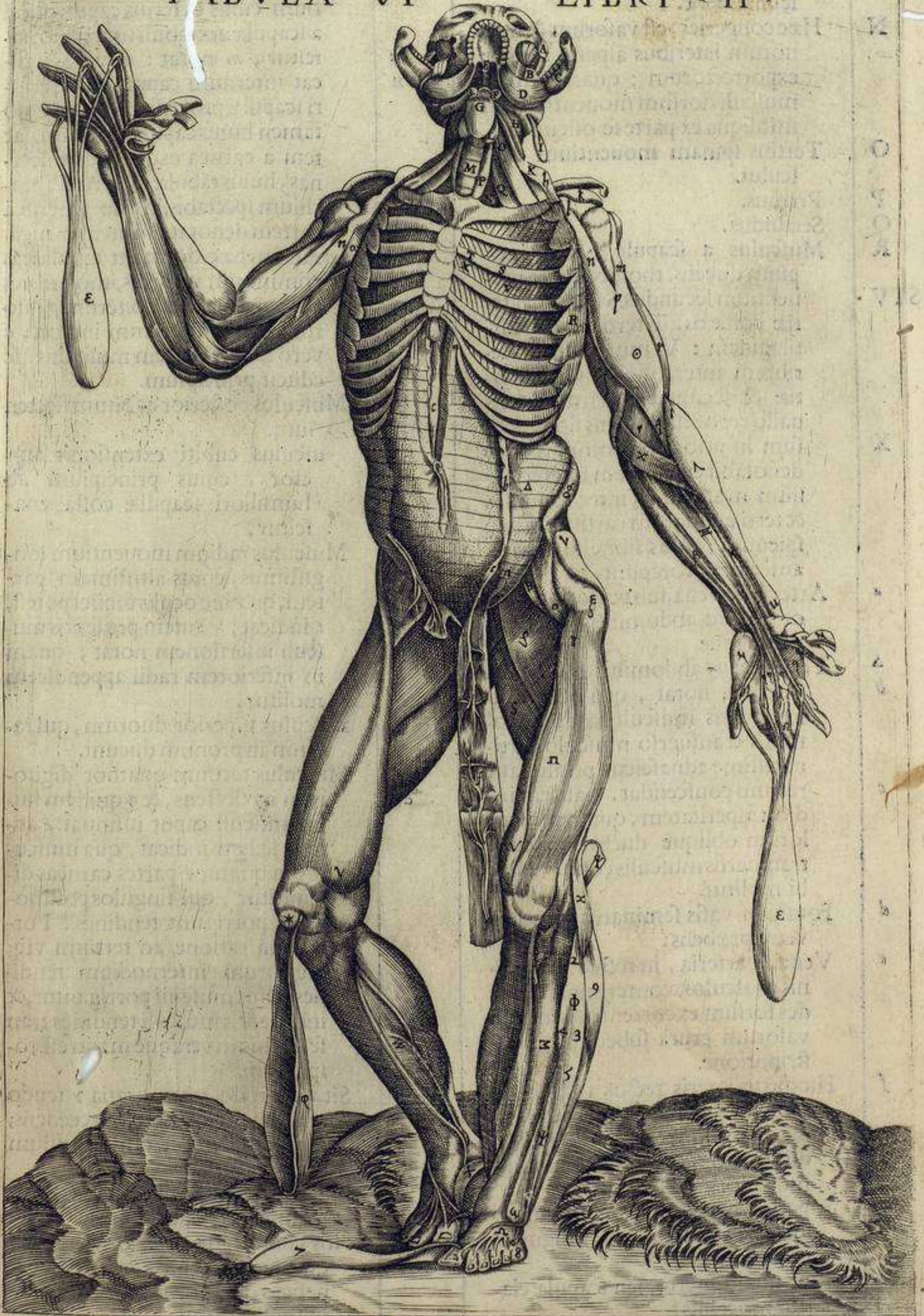
T A B V L A VI.

*S*EXTAE tabulae caput in posteriora reflexum est, & maxillam inferiorem in summo mento diuisam, & vtrique in latera deductam refert. Hic iugalis ossis portionem execui.

- A Verum A præterea insinuat temporalis musculi in acutum inferioris maxillæ processum insertionem.
- B Acutus maxillæ inferioris processus.
- C Sinistra maxillæ inferioris pars.
- D Musculus in ore delitescens, qui internæ inferioris maxillæ sedi, vbi latissima est, inseritur, eamq; mouentium tertius habetur.
- E Gurgulio à palati sine propendens.
- F Glandula sinistra amygdalæ nō ab-
similis, ac eminentissime laryngis sedi apposita.
- G Lingua, verum superior characteris pars, laryngis operculo est contermina.
- H Hac sede plures capitis, & ceruicis musculi confunduntur.
- I Musculus inferiorem maxillam deorsum trahens, hic ab exortu pendet.
- K Tertius hominis scapulam mouentium.

TABVLA VI.

LIBRI II.

L	Glandula sinistro laryngis radicis lateri adnata & insigniter carnea.	l	Interior scapulae processus, anchorae imaginem referens.
M	Aspera arteria incumbens musculis libera.	o	Musculus anterior cubitum flectentium, cuius exterius caput, quod a scapulae acromioli supercilio nascitur, <i>m</i> notat: <i>n</i> vero indicat internum caput ab interiori scapulae processu enatum. Quo tamen huius capitis nervicam partem a carnea exquisitius discernas, huius tabulae finistram, brachium spectabis, in quo <i>n</i> nervicam partem denotat; <i>o</i> autem carneam.
N	Hæc congeries, est vasorum & nervorum lateribus asperæ arteriæ exporrectorum: quanquam & musculi dorsum moventium primi aliqua ex parte se ostendant.	m	
O	Tertius spinam moventium musculus.	n	
P	Primus.	o	At non hæc duntaxat tabula eas commonstrat partes, imò priores ad unum omnes. Caterum <i>p</i> duorum capitum coitum indicat, <i>q</i> vero tendinis quem musculus hic educit, principium.
Q	Secundus.	o	
R	Musculus a scapulae basi principium ducens, thoracemque moventium secundus. S significat tertiæ costæ os. T tertiæ costæ cartilaginem; V musculum exteriorum intercostalium, in tertiæ & secundæ costarum intervallo repositum, cuius fibræ deorsum in priora feruntur, X vero denotabit exteriorum intercostalium musculum, inter secundæ, & tertiæ costarum cartilagineas conspicuum, cuius fibræ sursum in anteriora prorepunt.	o	
STV		o	
X	Arteria & vena, sub pectoris osse deorsum ad abdominis superiora propagata.	o	
a	Transversus abdominis musculus, <i>b</i> sedem notat, qua oblique ascendens musculi tendo abdominis transverso musculo pertinacissime adnascitur, priusquam rectum conscendat. <i>c</i> autem indicat asperitatem, quam musculorum oblique ductorum cum transversis musculis connexus inibi molitur.	o	
Δ		o	
b	Foramen vasis seminarijs virorum viam præbens.	o	
c	Vena & arteria, in rectos abdominis musculos, conterminasque sedes sursum excurrentes, a magna vasorum crura subeuntium distributione.	o	
f	Hic dextri lateris rectus abdominis musculus, & a pubis osse depēdet.	o	
g	Spina ossis ilium, carnosus partibus duorum obliquorum abdominis musculorum liberata.	o	
h	Superiorem notat scapulae angulum, cui musculus K insignitus inseritur.	o	
i	Summus humerus, seu scapulae clatior processus.	o	
k	Musculus brachium moventium quintus.	o	
		o	Musculus posterior cubitum flectentium.
		o	Musculus cubiti extensionis auctor, cuius principium ab humiliore scapulae costa nascitur.
		o	Musculus radius moventium longissimus, cuius altissimam partem, quæ hic oculis subijci potest, <i>t</i> indicat: <i>u</i> autem præsentis musculi insertionem notat, quam in inferiorem radii appendicem molitur.
		o	Musculus superior duorum, qui radius in pronum ducunt.
		o	Musculus tertium quatuor digitorum os flectens, & <i>a</i> quidem huius musculi caput insinuat: <i>β</i> autem sedem indicat, qua musculus in quatuor partes carneas discinditur, qui singulos postmodum porrigunt tendines. Porro qua ratione ad tertium usque digitorum internodium tendines huius musculi porrigantur, & incubentis musculi tendines transeant, hic in utraque manu est conspicuum.
		o	Sit tamen doctrinae gratia <i>γ</i> tendo tertium medij digiti os accedens; <i>δ</i> autem tendo, qui secundum os flectit.
		o	Musculus secundum quatuor digitorum flectens articulum.
		o	Hos characteres referre oportet ad quatuor musculos, quorum beneficio quatuor digiti adducuntur pollici, atque hi interno lateri tendinum tertium os flectentium exporriguntur.

xθ Musculus tertium pollicis os flectens
 x notatur. θ autem ipsius tendi-
 nem proponit, inter musculos
 primum pollicis os flectentes, &
 eos qui secundum pollicis os fle-
 ctunt, prorsus penitentem.
 x Musculus maior primum pollicis os
 flectentium, hic ab insertione de-
 pendet.
 λ Musculus minor primum pollicis
 os flectentium, qui sub maiori K
 indicato recondebatur. Inter λ ve-
 ro & x, primum pollicis os nudum
 excarnemque apparet.
 μ Musculus primum parvi digiti os
 versus exteriora flectens, tubercu-
 lum vero ante huius musculi
 initium apparens, vlnæ est sedes,
 qua validiorem ligamenti expor-
 rigit portionem brachiale cubito
 colligantis.
 ν Tertius femur mouentium muscu-
 lus.
 ξ Magnus femoris ossis processus.
 ο Musculus femur mouentium se-
 ptimus.
 π Musculus femur mouentium sextus.
 ρ Musculus femur mouentium octa-
 uus.
 σ Quintus femur mouentium mu-
 sculus.
 τ Octauus tibiam mouentium muscu-
 lus, vniuersum femoris os quo-
 dammodo amplectens. τ insinua-
 tur amplum huius musculi prin-
 cipium, a radice magni femoris
 processus, & ipsius collo enatum.
 Deinde π priuatim indicat sinus
 illius portionem, quo nonus ti-
 biam mouentium musculus con-
 tinetur, atque hic sinus in sinistro
 crure est conspicuus, quemadmo-
 dum & carnosæ musculi partis
 terminus, qui ν instar semiglobi
 extuberans hic ν insignitur.
 ϑ Dependet hic musculus tibiam mo-
 uentium septimus.
 χ† Hic sedes ad vndecimam muscu-
 lorum tabulam potissimum re-
 fertur, quæ ostendit portionem
 quarti tibiam mouentis musculi
 ex femoris osse pronatam, atque
 hic χ notat quarti musculi sedem
 ipsius insertioni proximam, † au-
 tem eam partem abscisam osten-
 dit, cui coxendicis ossis appendix
 principium præbet.
 ζ In sinistra tibia totum externum ti-
 biæ ossis latus conspicuum est.

Cæterum ζ priuatim notat li-
 gamentum tibiæ, os & fibulam,
 qua hæc inuicem dehiscunt in-
 tercedens. ω autem externum no-
 tat malleolum, & partem fibulæ
 excarnem.

Musculus pedem mouentium septi-
 mus. 2 character ipsius exortum
 indicat. 5. tendinis principium,
 quod anteriori & posteriori par-
 te, ac dein interius, qua fibulam
 spectat carne adnutritur. 4 itaq;
 partem notat anteriorem car-
 neam: 3 vero posteriorem.

Octauus musculus pedem mouen-
 tium, magna sui portione sub
 septimo occultatus. 6 huius mu-
 sculi tendo, ad posteriorem exte-
 rioris malleoli sedem reflexus,
 indicatur.

Musculosa moles, cuius beneficio
 pollex & tres ipsi proximi digiti
 in externum latus ducuntur.

Hic procumbit musculus pollicem
 extendens.

Musculus paruum digitem in ex-
 teriora abducens hac sede obuius
 est.

Secundus musculus pedem mouen-
 tium.

Musculus in sinistro pede insigni-
 tur, pollicem, in internum la-
 tus a cæteris digitis abducens.

T A B V L A VII.

S E P T I M A E musculorum tabulæ cor-
 pus laxato fune, a quo inter pingen-
 dum pendeat, in posteriora tantum pro-
 cidit, quantum videndo septo transuerso
 sufficit.

A Gurgulio indicatur a palati termi-
 no propendens, inferiori interim
 maxilla prorsus amota.

B Aliquot cervicis vertebrarum cor-
 pora, anteriori parte.

CD Primum par dorsum mouentium
 musculorum.

E Stomachi seu gulæ pars sub aspera
 latitans arteria, quam F nota-
 uimus. Cæterum vasa quæ vtrin-
 que ad huius latera habentur,

F soporales efficiunt arterias cum
 internis iugularibus venis, &
 sexto neruorum cerebri coniu-
 gio.

G	Musculus alter secundi paris dorsum mouentium.	h	t s. h insertionem musculi secundum os flectentis. i insertionem eius tendinis, qui tertij ossis flexioni præicitur.
H	Scapulam mouentium tertius.	i	
I	Musculus brachium mouentium quintus.	Δ	Septum transversum, cuius membraneus circulus in septo extra corpus, expanso circumscribitur.
r	Musculus brachium mouentium sextus, cuius insertio K insignitur, reliquaque ipsius forma ex scapulæ imagine deprehenditur.	klmn	kl m n. Quod vero exterius hos characteres ambit, atque foris (vt ita dicam) existit, fibrisque interstinguitur, carneam septi partem esse putato. o p Duo ligamenta, seu tendines septi, vertebrarum in lumbis consistentium corporibus inserti. q Septi scissura, qua septum vertebrarum incumbit corporibus, ac magnam arteriam, venamque coniugis expertem transmittit, aut illis cedit, quarum orificia q in corpore huius tabulæ positum indicat, quemadmodum & arteriæ ramos in septum excurrentes.
K		op	r Foramen stomacho viam præbens, qui etiam r in corpore insignitur. f. Foramen venæ cauæ caudici paratum, qui in corpore s notatus conspicitur.
LL	Musculus thoracem mouentium secundus, octo superioribus costis manus modo insertus.	q	t Musculus femur mouentium sextus.
M	Brachium agentium tertius.	r	u musculus dorsum mouentium nonus.
NN	Musculus cubitum extendentium, cuius initium superiori N. insignitum a scapula educitur.	op	x Femur mouentium septimus.
O	Portio tendinis musculi, brachium mouentium quarti.	q	y Sacrum os hic insignitur, neruique aliquot ab ipsius medulla educti, obuij sunt.
P	Cubitum flectentium posterior.	r	a Femur mouentium octauus.
Q	Radium in pronum constituentium superior.	f	β Quintus femur mouentium.
R R	Anterior cubitum flectentium.	t	γ Tibiam mouentium octauus.
S	Radius.	u	ε musculus pollicem a cæteris digitis amouens.
T	Vlna.	r	δ Dependet & hic quoque ab insertionem musculosa moles, pollicem & tres ipsi proximos digitos in externum latus ducens.
V	Ligamentum inter radium & vlnam, qua inuicem dehiscunt intercedens.	f	
X	Radium in pronum mouentium inferior musculus.	t	
YY	A sinistro radio dependet, longior radium in supinum ducentium musculus.	u	
a	Minor primum pollicis os flectentium.	x	
1.2.	3. Tribus his characteribus musculi notantur secundum pollicis os flectentes.	y	
b	Dependet musculus tertium pollicis internodium flectens.	a	
c	Musculus tertij quatuor digitorum ossis flexus auctor, quem sedulo intuebere, quod illius tendinibus musculi attendantur, quatuor digitos pollicis adducentes, quorum is qui indicem mouet d insignitur, perinde ac reliqui tres, ab insertionem hærens. Quinetiam tendinum secundum quatuor digitorum os flectentis musculi portiones adhuc seruantur, ac portioni quidem indici propriæ e inscripsi, tendini autem tertium indicis os flectenti f. Cæterum in sinistra manu dictorum musculorum conspiciuntur insertiones, ac g in indice insertionem indicat musculi indicem pollicis adducen-	β	
d		γ	
e		ε	
f		δ	
g			

T A B U L A V I I I.

HÆC tabularum anteriorem corporis faciem exprimentium postrema est, musculos adhuc in anteriori hac sede obuios, exsectionisque serie reliquos proponens. Vt vero interiores intercostalium ostenderet musculos, & eos qui in interna thoracis sede pectoris ossis attenduntur late-

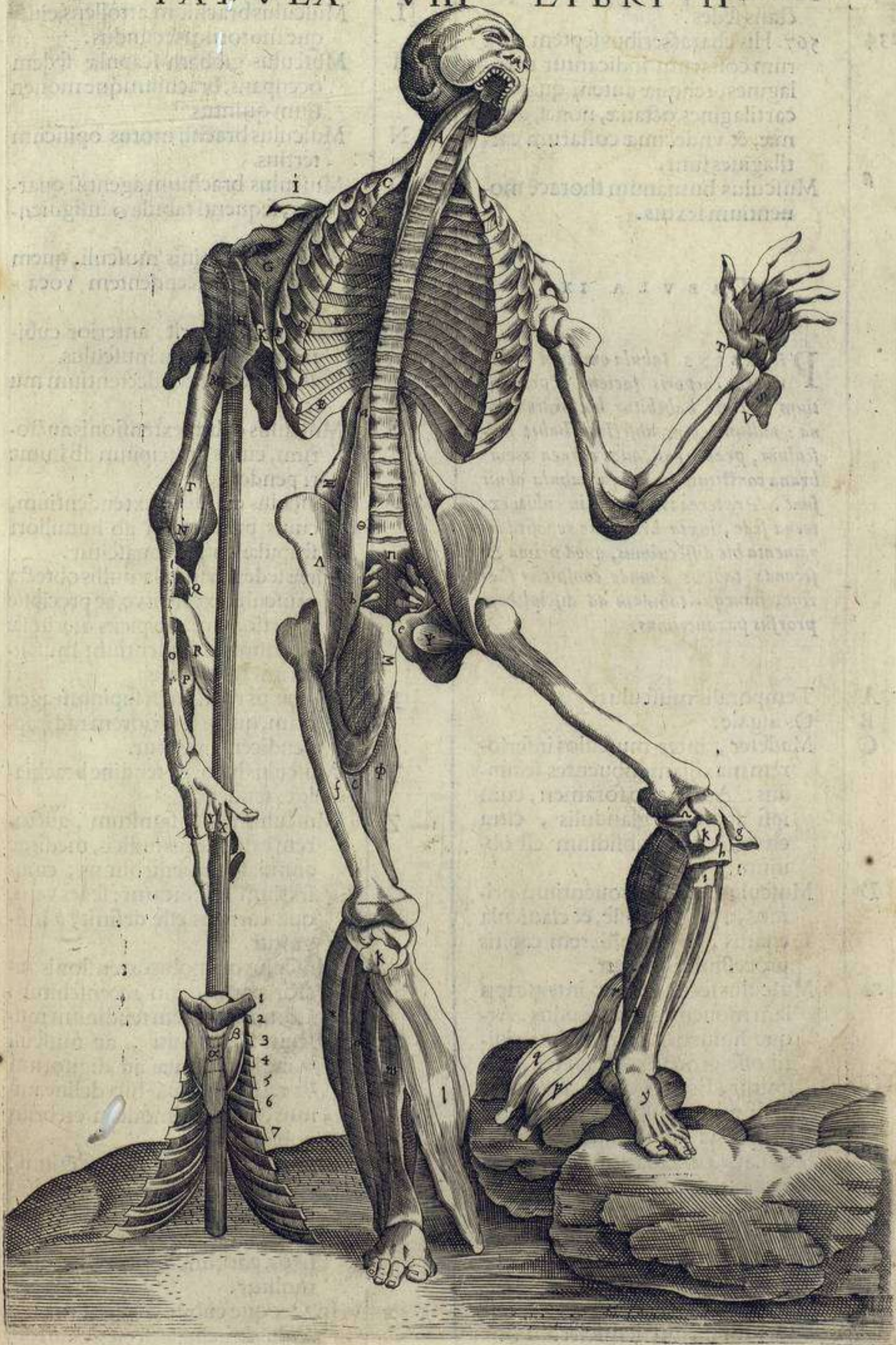
ribus;

TABVLA VII. LIBRI II.

	<i>ribus, os illud una cum costarum cartilaginibus exectum, ad dextri cruris latus euersum, atque sub dextra manus indice propositum cernis.</i>		
AB	Musculi collum, superioremue dorsi partem flectentes, dorsumque mouentium primum coniugium.	⊙	primum indies os introrsum flectit.
C	Musculus a prima enatus costa, ac secundi dorsū mouentium poris alteri.	ab	Sextus femur mouentium musculus; cuius initium e vertebrarum procedens corporibus a insignitur: b vero ipsius sedes, vbi tendinem educere incipit.
DD	Exteriores musculi intercostales, in costarum interuallis conspicui.	Λ	Septimus femur mouentium musculus.
EE	Interiores musculi intercostales, in costarum interuallis obuij.	Σ	Octauus.
FF	Musculus octo thoracis costis insertus, ipsiusque motum secundus.	Ξ	Musculus dorsum mouentium nonus.
G	Vtrinque scapula modò sectionis serie nuda excarnisque est, ac sua sede dimota.	Π	Sacrum os, ex cuius anterioribus foraminibus nerui proflire hic vident.
H	Musculus dependet, brachium antrosum circumuertens, scapulæque cauum occupans.	Φ	Quintus femur mouentium musculus. Verum φ priuatim huius musculi partem nota: posteriorē, ε autem anteriorem.
I	Musculus superiori scapulæ basis angulo insertus, ipsamq; agentium tertius.	ε	Pubis ossis anterior sedes, hoc latere ex sectionis serie carne denudata.
r	Posterior cubitum flectentium, cuius principij elatior exteriorque pars L insignitur: demissior verò interiorque pars M. & N.	ψ	Musculus femur mouentium nonus, anteriorem pubis ossis foraminis sedem occupans.
L		Ω	In dextro genu tendines, septimi tibiæ mouentium musculi g insigniti, & octaui b indicatiui, & noni i notati a genu reflexi sunt, ac patellam ipsi innatam ac k insignitam oculis subijciunt. In sinistro autem crure octauus tibiæ mouentium musculus, solus ab insertione ac integer dependet, l notatus, & patellam sibi innatam seruans, cui k inseripsumus.
MN	M. Insertio autem præsentis musculi N indicatur.	bg i	
O	Radius.	k	
P	Vlna.	l	
Q	Tendinis musculi pars cubitum flectentium anterioris.	m	Tibiæ ossis anterior sedes, omni prorsus musculo libera.
R	Musculus ab insertione dependet, radium in pronum mouentium superior.	n	Tibulæ etiam anterior sedes, ex dissectionis serie musculis omnibus denudata.
S	Musculus ab vlna dependet, radium in pronum ducentium inferior.	o	Ligamentum notatur inter tibiæ os, & fibulā inibi repositum, vbi hæc ossa inuicem dehiscunt.
T	Sede T insignita ligamentum, brachiale ad cubitum nectens, crassius apparet, vt etiam sede V notata.	*	Qui hic spectatur musculi, illi sunt, quos sexta musculorum tabula expressit literis φ & ψ septimus nimirum & octauus pedem mouentium.
V		p q	Notant primum ac secundum pedem mouentium a quarto eiusdem motus auctore musculo, r insignito, ad characterem s propendentes, quo priuatim notatur tendo tertij pedem mouentis musculi, qui inter s & u deducitur.
X	Musculi ab insertione propendent, secundum pollicis internodium flectentes.	f	
Δ	In postbrachiali dilucidius exprimi nequierunt octo musculi, quatuor digitorum primos articulos flectentes. Caterum sinistra manus in latus picta est, vt musculum Y insignitum offerret, qui	u	Musculi pars hic occurrit, quatuor digitorum tertium articulum flectentis.
Y			

TABVLA VIII LIBRI II

x	Hic obscure sc offert pedem mouētium quintus.	K	Locus, vbi thoracis vertebrae summæ cum imis colli committuntur.
a	Pectoris ossis posterior, seu cor spectans sedes.	L	Musculus brachium attollens, eiusque moti um secundus.
1234	567. His characteribus septem verarum costarum indicantur cartilagine, reliquæ autem quatuor cartilagine, octauæ, nonæ, decimæ, & vndecimæ costarum cartilagiues sunt.	M	Musculus gibbam scapulae sedem occupans, brachiumque mouentium quintus.
β	Musculus humanum thoracem mouentium sextus.	N	Musculus brachij motus opificum tertius.
		O	Musculus brachium agentium quartus, sequenti tabula ⊙ insigniendus.
		P	Portio abdominis musculi, quem oblique descendentem vocamus.

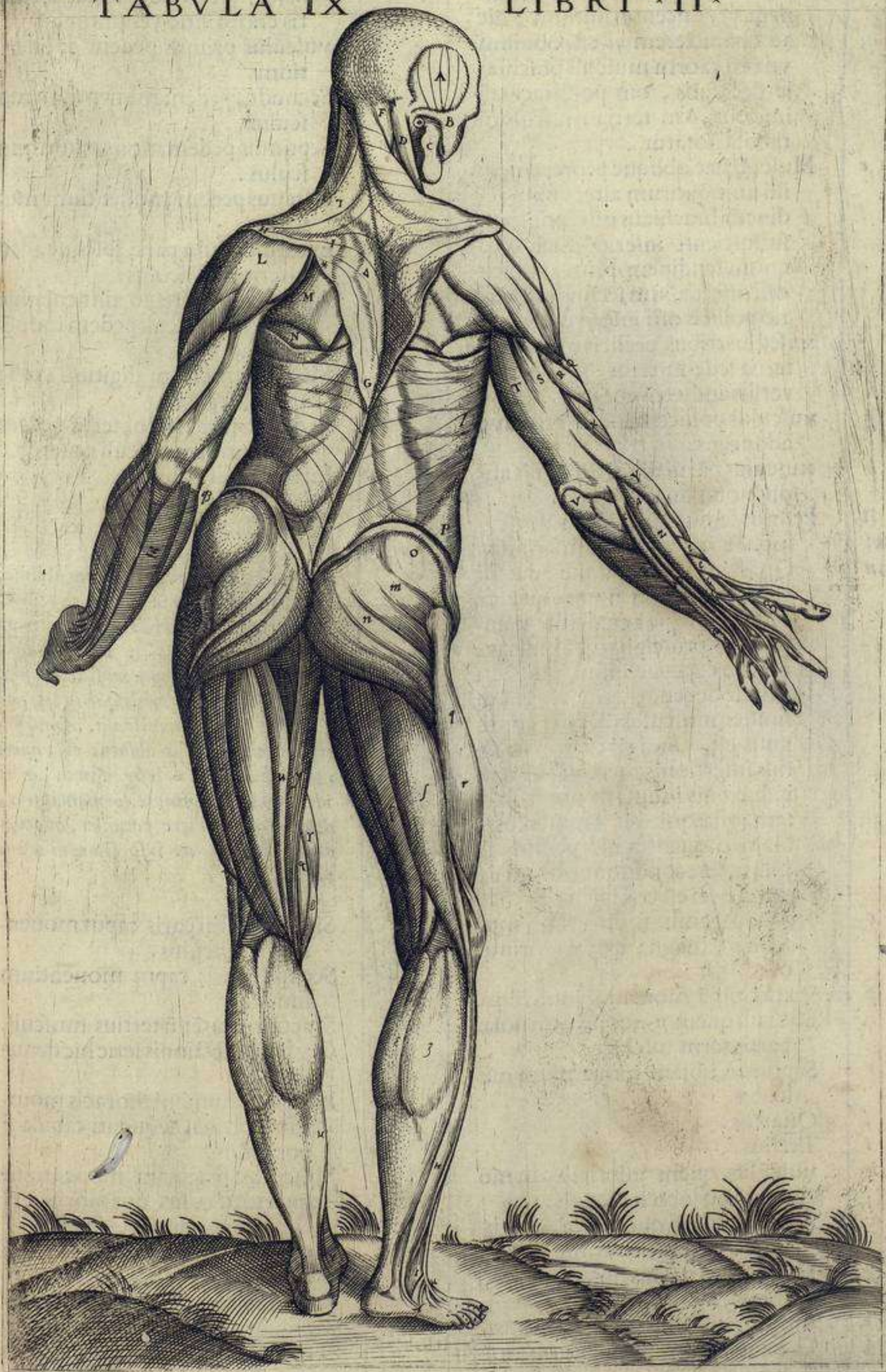
T A B V L A I X.

PRAESENS tabula omnium posteriorum corporis faciem exprimentium, prima habebitur hic ordine nona: nullum enim abscitum habet musculum, praeter eos, quos carnea membrana constituit, tertiaque tabula obuii sunt. Praeterea transversa in cubiti externa sede, iuxta brachiale reposita ligamenta hic dissectimus, quod prima & secunda tabulis abunde conspicua fuerint, hancque tabulam ad disciplinam prorsus parauerimus.

A	Temporalis musculus.	X	Musculus radium in supinum agentium, qui in inferiorem radij appendicem inseritur.
B	Os iugale.	Y	Musculus bicorni tendine brachiale extendens.
C	Masseter, inter musculos inferiorem maxillam mouentes secundus. Auris vero foramen, cum ipsi subiectis glandulis, citra characterum subsidium est obuium.	Z	Musculum Z insignitum, auctorem extensionis indicis, medij ac annularis recensebimus, cuius initium a indicatur: sedes vero, qua carneus esse desinit, b insignitur.
D	Musculus caput mouentium primus, a pectoris offe, & clauicula enatus, in mamillarem capitis processum inseritur.	e	Musculus qui nobis extensionis auctor parui digiti recensebitur. Commixtionem tendinum musculi Z insigniti, ac musculi ⊙ indicati, quæ ad digitorum fit radicem, ita hic delineauimus, quemadmodum crebrius nobis occurrit.
ΓΔ	Musculus secundo loco inter scapulam mouentes recensendus. Atque huius principium ab occipitij offe pronatum. E ac F insignitur, E vero vsque ad G musculi principium ab occipite, ad octauæ vsque thoracis vertebrae spinam, a mediarum vertebrarum apicibus quodammodo enatum.	Λ	Musculus brachiale extendentium, cui principium offertur ab humero c insignitum. Insertionem vero d indicatam, in postbrachialis os, paruum sustinens digitum molitur.
EFG		cd	
HI	HI insertio, quam musculus in scapulae spinam, & summum humerum, latiusculamque clauiculae sedem molitur.	z	In utroque cubito z insignitur musculus, brachiale flectens, quartoque brachialis offi insertus, ac i nulla musculo-
*	*Hac sede praesens musculus, quasi membraneum semicirculum obtinet.		

TABVLA IX

LIBRI · II ·

q;	musculum tabula æque atq; hic conspicuus. Quemadmodum & musculi latum manus tendinem producentis initium; hic ad characterem q; est obuium vna cum exortu musculi brachiale flectentis, qui postbrachiali insertus, A in tertia musculorum tabula notatur.	d	In hoc finu tibiam accedens arteria, vna cum maxima cruris vena, & neruo quoque totius corporis crassissimo vehuntur.		
e	Musculi hac oblique prorepentes, illi sunt, quorum alter vnum tendinem brachialis ossi, pollicem suffulcanti inserit; alter vero vnum tendinem primo pollicis ossi offert, alium secundo & tertio pollicis ossi inserens.	e	Musculus primus pedem mouentium.
Secundus pedem mouentium musculus.		
f	Musculus tribus pollicis ossibus externa sede insertus, & pollicem versus indicem euertens.	n	Septimus pedem mouentium musculus.		
g	Musculus pollicem indici proxime adducens.	o	Octauus pedem mouentium musculus.		
h	Musculus parui digiti a reliquis abductionis auctor.	r	Excarnis fibulae pars, ipseque adeo exterior malleolus.		
i	Primus femur mouentium musculus, i k l m & n circumscriptus.	x	Aliqua ex parte portiuncula hic occurrit, musculi pedem mouentium noni.		
k	Quadoquidem i vsque ad k sui principii partem notat, quæ ex ossis ilium spina enascitur k autem ad l principij partem indicat, ab osse coccyge, infimaque sacri ossis se dependentem, vbi etiam sinister musculus dextro contiguus est, m indicat elatiorem ipsius insertionis partem: n autem insertionis infimam notat partem, quæ quia inter musculostibiam mouentes hic penitus se insinuat reconditque, omni ex parte non est conspicua.	λ	Musculus paruum digitorum a cæteris abducens.		
l	Secundus femur mouentium musculus, magna ex parte primo obtectus.	μ	In dextra sura tendo, tertij pedem mouentium musculi notatur.		
m	Sextus tibiam mouentium musculus.	ν	Interior malleolus.		
n	Musculi quem p notavi, carnosæ partis terminus.	T A B U L A X.			
o	Septimus tibiam mouentium musculus.	HÆC omnium tabularum decima, posteriorē vero faciem exprimentium secunda, sectionis serie quartam tabulam subsequi possit. In hac itaque iam præcedentis tabulae musculi aliquot adempti dependent, multique in illa non obuij, hic sese commonstrant. Atque inter reliquos prorsus ablati sunt, quem nona tabula Γ & Δ insigniuimus, quod videlicet nusquam apte formam ipsius, dependens ostendere potuisset, quorundamque musculorum inspectionem occupasset.			
p	Quartus.			A	Sinister primi paris caput mouentium musculus.
q	Tertius.			B B	Secundi paris caput mouentium sinister.
r	Musculus, quem quinti tibiam mouentium loco habemus.			C	Scapulam mouentium tertius musculus.
s	Apparet & hic quoque portio musculi femur mouentium quinti.			D	Clauicula, sectionis serie hic denudata.
t	Musculus secundus tibiam mouentium.			E	Musculus humani thoracis motorum tertius, sequenti tabula F notandus.
u	Musculus tibiam mouentium primus.			Γ	Musculus scapulam mouentium quartus, cuius quatuor latera circumscribuntur G H I K.
x	Octauus tibiam mouentium musculus.			L	Musculum brachium mouentium quintus.
y	Nonus tibiam mouentium musculus.			M	Scapulæ spina, ac summus humerus.
z				Δ	Musculus brachium mouentium secundus, quæ in posteriori corporis sede præsertim circumscriptis, si P musculi insertionem esse cognoue-
z		P			

gnoue-

TABVLA X. LIBRI II.

NOP	gnoueris. P namque ac N & O trianguli modo dictam musculi partem terminant.		
Q	Brachium mouentium septimus musculus.		
R	Musculus brachium mouentium tertius.	m	
⊕	Hac sede aliquot dorsum mouentes musculi exporriguntur, vna cum humanum thoracem mouentium quarto.	n	
⊙	Brachium mouentium quartus.	op	
STS	& T, Musculi huius principij indicant longitudinem, partem ipsius insertioni proximam: X autem musculi latus ea sede indicat, vbi ab ilium osse non amplius enascitur. Y notabit inferiorem scapulæ basis angulum hic extuberantem, & tertio musculi latere intectum.		portionem, quæ tendinem brachialis ossi, pollicem proxime sustinenti offert. l vero inferiorem insinuat portionem, quæ dein bipartita, vnam partem, quæ m inscribitur, primo pollicis ossi inserit: alteram n indicatam, in secundum & tertium pollicis internodium implantat: Porrò tertium principium, π insignitum, illud demum est, quod in duas quoque partes, o & p indicatas discinditur, quarum superior o notata, tribus pollicis ossibus inseritur. Inferior vero p indicata, indicem, ac medium a pollice abducere creditur.
X			
Y			
Z	Oblique descendens abdominis musculi portio.	r	Propendet ab insertione musculus, brachiale vnico tendine extendens. Dein præcipuus extensionis parui digiti auctor r insignitus, quemadmodum & musculus indicem medium ac annularem potissimum extendens, ac f indicatus.
a	Musculus ab humiliori scapulæ costa principium ducens, & cubiti extensionis opifex.	f	
b	Musculus a ceruice capitis humeri iuxta scapulam originem ducens, ac cubiti extensionis auctor.	t	Musculus pollicem indici proxime adducens.
c	Portio anterioris cubitum flectentium musculi.	Σ	Secundus femur mouentium musculus, cuius exortum, semicirculi formæ quodammodo respondentem, u & x notant.
d	Portio posterioris cubitum flectentium musculi.	ux	
e	Musculus radium in supinum agentium longissimus.	y	Cæterum y huius musculi indicat insertionem.
f	Musculus bicorni tendine brachiale extendens.	a	Magnus exteriorque femoris processus.
g	Hac sede ligamentum conspicitur membraneum, superiorem radij partem humero colligans.	β	Quartus femur mouentium musculus.
bb	Hac sede vna carne omni, musculisque libera cernitur.	γ	Ligamentum a transuerso quinti ossis sacri ossis processu, in acutum coxendicis ossis processum pertinens.
i	Musculus brachiale flectentium, qui quarto brachialis ossi inseritur.	δ	Ligamentum a dicta nuper sacri ossis sede in posteriorem elatioreq; appendicis ossis coxendicis sedem insertum.
ΛΖΠ	Tres isti characteres, tria notant musculorum principia ab vna pronata. Primum Λ insignitum illud est: quod radio ante medium illius longitudinis insertum, musculum constituit, radium in supinum agentium breuiorem. Secundum Ζ indicatum, illud est, quod in duas portiones, k & l notatas dirimitur: k enim eam significat	ε	Musculus femur mouentium decimus, qui hac a posteriori pubis ossis sede reflexus, alium veluti musculum supra infraque ipsi attentum commonstrat.
kl		ζ	Quartus musculus, qui ad cruce exporrigitur, in poplite duos in ramos diuisus, quorum.
		η	Maiorem.
		θ	Minorem notat.
		κ	κ. Primus femur mouentium musculus.

λ Hac parte musculus hic membranę
 ritu insertionem facit.
 μ Septimus tibiam mouentium mu-
 sculus, non amplius membra-
 neo sexti musculi tendine obte-
 ctus.
 ν Tertius tibiam mouentium mu-
 sculus cuius caput ν insignitur,
 sedes vero tendinem primum
 educens. ξ Insertionem autem
 tertia musculorum tabula pro-
 ponebat, caractere 3 insigni-
 tam.
 ϗ Quartus tibiam mouentium mu-
 sculus.
 ϗ Quintus tibiam mouentium.
 ϑ Quinti femur mouentis musculi
 portio.
 ϑ Secundum tibiam mouentium.
 ϑ Portio octaui tibiam mouentis mu-
 sculi reſecto iam interim pri-
 mo tibiam mouenti, qui alias
 hic in orbe occurreret. Quod
 vero ad musculos in tibia pede-
 que repositos attinet, omnia
 præcedenti conueniunt tabulę,
 vt & duodecimę, quam inibi
 caracteribus primum occupa-
 bimus.

T A B V L A X I.

AA Sinister primi caput mouentium pa-
 ris musculus.
 B Secundum par musculorum ca-
 put mouentium, in sinistro tan-
 tum latere caracteribus insi-
 gnitum.
 * Musculus hic obscure occurrit, cu-
 ius beneficio inferiorem maxilla
 deorsum agimus.
 C musculus scapulam mouentium ter-
 tius.
 D Clauicula.
 E Pendet hic musculus a scapula, offi
 u referenti insertus.
 F Humanum thoracem mouentium
 tertius.
 G Brachium mouentium quintus.
 r Musculus scapulę gibbum sub il-
 lius spina occupans, ac bra-
 chium mouentium septimus,
 cuius initium ab H ad I meti-
 tur, insertionis vero sedes K in-
 dicatur.
 L Musculus ab humiliori scapulę co-
 sta initium ducens, brachiumque
 mouentium tertius.
 MN O. Secundus cuius medietas poste-

rior antrorsum eleuata partem
 ostendit internam: omnibus au-
 tem partibus suis constans figu-
 ram eam refert, quę prope pedes
 depicta cernitur *abc*. princi-
 pium *D* finem eius monstrat. *P*
 idem musculus ab insertione sua
 dependens.
 R Musculus dorsum mouentium vn-
 decimus.
 S Dorsum mouentium decimus quin-
 tus, seu octaui dorsum mouen-
 tium paris alter.
 TT Characteribus *T, T* duas costas ea-
 rum, quę iam sectionis serie
 deteguntur, insigniuimus. *V*
 vero earundem costarum inter-
 uallum, vt intercostalium hic
 musculorum exterior obserua-
 retur.
 X musculus thoracem mouentium se-
 cundus.
 Δ Humanum thoracem mouentium
 quintus.
 ab Obscurum impenseque membra-
 neum musculi oblique ascenden-
 tis abdominis initium, a spina-
 rum apicibus inter *a, ac b* prona-
 tum.
 c Musculus ab insertione hic depen-
 det, brachium mouentium quar-
 tus.
 © Musculus cubitum extēdens, cuius
 initium *d* insignitum, a cerui-
 ce capitis humeri educitur, quod
 scapulę articulatur: *e* autem se-
 dem indicat, qua præsens mu-
 sculus ab altero cubitum exten-
 dentium, mox *f* indicando, am-
 plius distingui inquit.
 Cubitum extendentium musculus,
 ab humiliori scapula costa prona-
 tus ac cum musculo © insignito
 cõiens.
 g Musculus cubitum flectentium po-
 sterior.
 bb Longior musculus radium in supi-
 num ducentium.
 Δ Musculus bicorni tendine brachia-
 le extendens, cuius initium *i* insi-
 gnitur, sedes vero, qua tendinem
 educit *k*; tendinum autem ipsius
 insertio, *l* notatur.
 m Musculus radium in supinum ducē-
 tium breuior.
 n Radius.
 o Vlna. Atq; in horũ ossium medio li-
 gamentum occurrit, tota sede il-
 la ossa intercedens cõmittensque

qua

	qua inuicem dehiscunt.		implantandum.
p	Secundum principium trium principiorum, quæ ab vna originem feriatim sumunt. Ac p quidem eius principij pars est, quæ tendinem brachiali offert: q autem tendo, primo pollicis ossi insertus: r vero is tendo, qui secundo & tertio pollicis inseritur ossibus.	Ω	Subsequenti tabula musculum explicabo, quem femur mouentium quintum recensemus, characteribus Ξ & Π in ibi indicandum. In præsentī autem idem musculus, characteribus ϑ, tum ζ, ac Ω insignitur, singulisque peculiaris musculi pars indicatur; ϑ, posteriorem notat musculi partem; ζ vero & Ω anteriorem. Cæterum ζ priuatim indicat eius anterioris partis anteriorem portionem: Ω autem posteriorem significat portionem anterioris partis.
q	Musculus pollicem indici proxime admouens.	ϑ ζ Ω	Quartus tibiae mouentium musculus hic ab ipsius parte, quem femori os educit, ac p insignitur, pendet.
r	Tertium principium eorum, quæ ab vna pronascuntur, hic quoque ab insertionē pendens. Ac t quidem notat eius principij portionem, quæ indici ac medio tribuitur; u vero eam, quæ pollicis est peculiaris.		Musculus tibiae mouentium tertius, ab insertionē pendens.
f	Tertius femur mouentium musculus, cuius initium xyz circumscribitur. Quod uero ad horum characterum latera, superiusque spectatur, ilium ossis dorsum est, primo secundoq; femur mouentibus musculis liberum.	π	Musculi tibiae mouentium octauae portio.
π	Cæterum α tertij illius musculi insertionem proponit.	ρ	
t	Quartus femur mouentium musculus, a tribus humilioribus sacri ossis ossibus initium ducens, & illic primum tendinem educens, vbi β conspicitur, insertio quoq; ipsius sub α consistit.	σ	
u	magnus femoris processus.	τ	
Σ	Secundus femur mouens musculus.		
xzy	Septimus tibiae mouentium musculus.		
α	Ligamentum ab ossē sacro, in coxendicis ossis acutum pertinens processum.		
β	Musculus decimus femur mouentium, hac ab anteriori pubis ossis sede reflexus, ac veluti inter duos musculos, & ζ insignitos prorepens.		
γ	Caput tertij tibiae mouentium musculi.		
δ	Musculus, quem quinti tibiae mouentium loco habemus, cuius initium v insignitur, quod tertium eorum capitum habetur, hinc a coxendicis ossē ductorum. ξ vero præsentis musculi ostendit finem, cui tertius tibiae mouentium alioquin insidet. θ hic quintus musculus, in tendinem definit, anteriori tibiae ossis sedi		
ε			
ζ			
η			
θ			
ι			
κ			
λ			
μ			
ν			
ξ			
ο			

TABULA XII.

Γ
ABC
D
E
FF
G
HH
I
Δ
KL

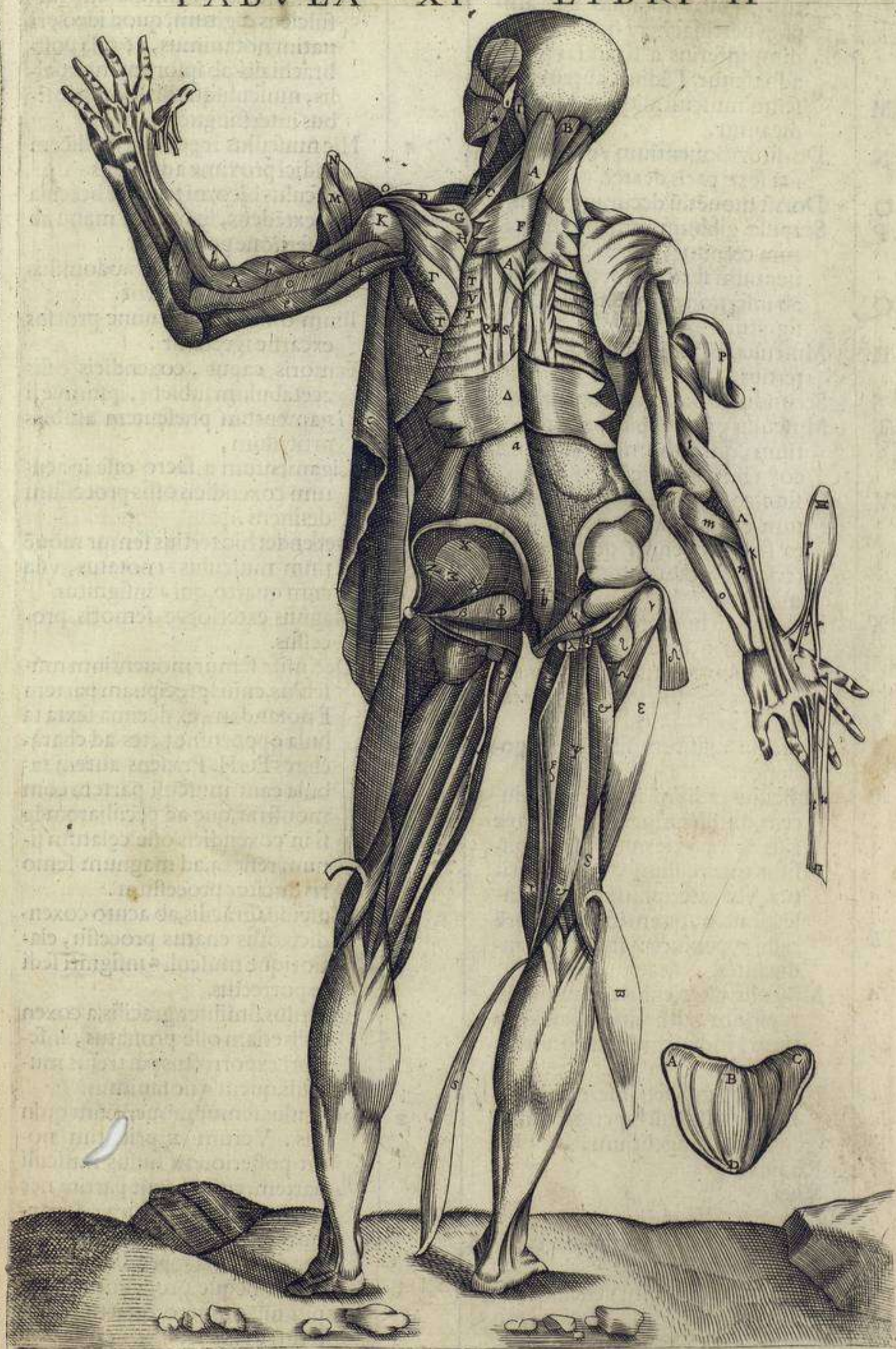
SINISTER primicaput mouentium musculorum paris musculus, cuius principium A notat, B vero & C insertionem, quam in occipitis os molitur. D autem sedem indicat, qua dexter musculus a sinistro primum abscedit. Postremo E insinuat internum insertionis dextri musculi latus. Quare si illum musculum in trianguli formam agere visum fuerit, illum circumscribes lineis, A B, A C, B C. Quinetiam si interuallum inter dextrum musculum & sinistram consistens, quoque trianguli modo spectare uolueris, circumscribes id, a B ad E, dein a B ad D, & ab E ad D.

Sinistri lateris musculus secundi paris caput mouentium
Scapulam mouentium tertius.
Brachium mouentium quintus.
Summus humerus a connatis ipsi musculis liber. Cæterum neque costas, neque earundem interualla characteribus insigniuimus, quod hic eadem, vt in præcedenti tabula, ad TTV sit ratio.

Humani thoracis motorū quartus, cuius initium K insignitur. L vero

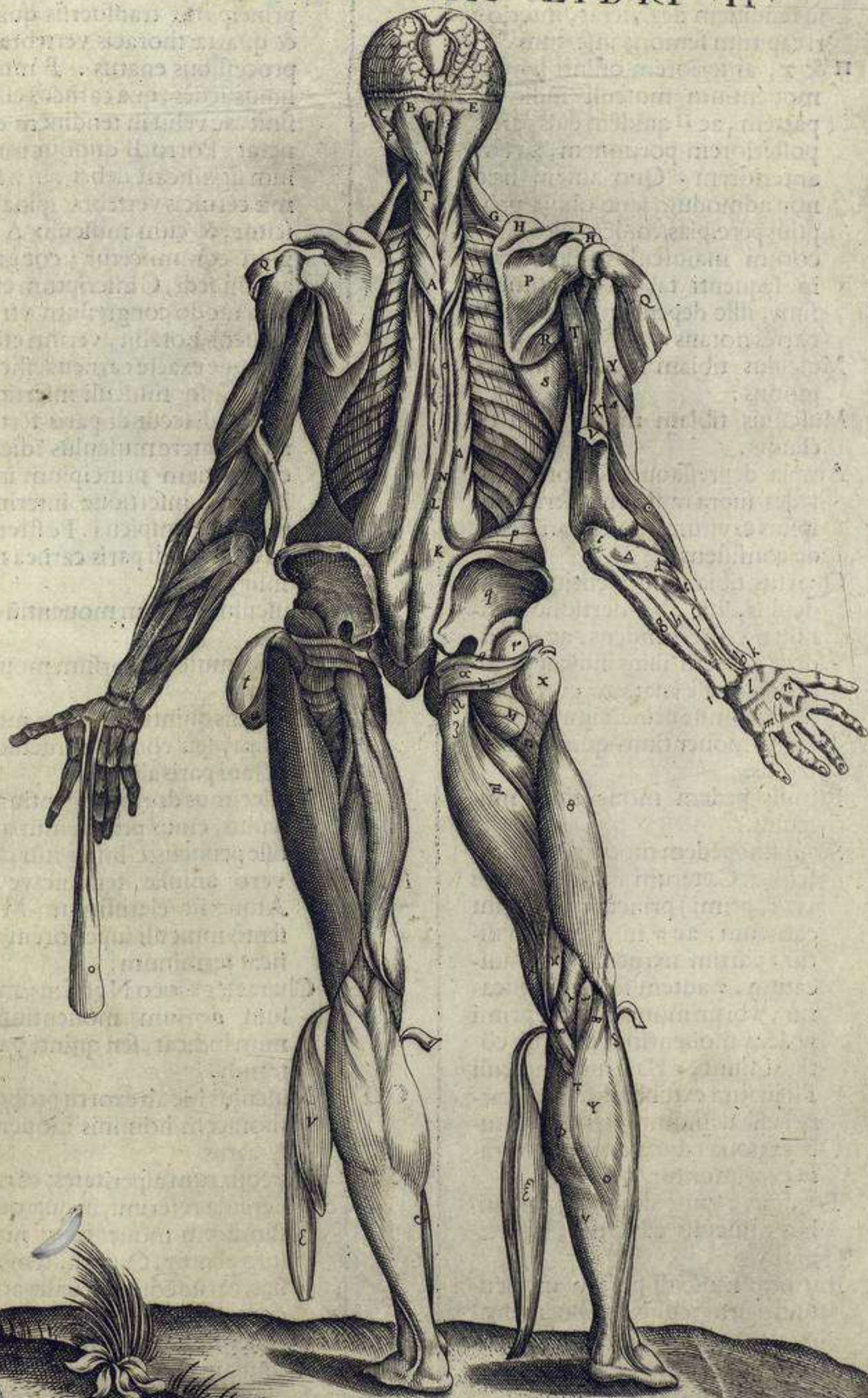
sedes,

TABVLA · XI · LIBRI · II ·

	sedes, qua primum a longissimo dorsum mouentium musculorum N mox notando, non amplius pertinaciter (quemadmodum inferius a K ad L vsque) adnascitur. Tēdines autem presentis musculi aliquot, M M indicantur.		
M M			
N	Dorsum mouentium vndecimus, seu sexti paris dexter.	m	Postbrachialis os annularem suffulciens digitum, quod ideo priuatim notauimus, vt ossa postbrachialis ab ipsorum interualis, musculisque illa occupantibus interstingueres.
O	Dorsū mouētiū decimusquintus.	n	Hic musculus reponitur, pollicem indici proxime adducens.
P	Scapulæ gibbum musculo liberatum cernitur, qui brachiū mouentium sextus habetur, hicque ab insertione propendens Q insignitur.	o	Musculus bicorni tendine brachiale extēdens, in sinistra manu ab insertione propendet.
Q		p	Hic bona transuersi abdominis musculi pars occurrit.
R	Musculus brachium mouentium tertius.	q	Ilium ossis dorsum nunc prorsus excarne spectatur.
S	Secundus thoracem mouentium.	r	Femoris caput, coxendicis ossis acetabulum subiens, ipsum vel ligamentum præsentem ambiēs articulum.
T	Musculus prior cubitum extendētium, qui ab humiliore scapulæ costa initium ducit.	s	Ligamentum a sacro osse in acutum coxendicis ossis processum desinens.
V	In sinistro brachio musculus, cubitum extendentium exterior ab ea sede propendet, quæ cum interiori T notato impense commiscetur.	t	Dependet hic tertius femur mouētium musculus, t notatus, vna cum quarto, qui u insignitur.
X	Hac sede ab humero carnea exortitur portio, quam secundi musculorum cubitum extendentiū loco habemus, sequentique tabula d notabimus.	u	
Y	Musculus cubitum flectētium posterior.	x	Magnus exteriorve femoris processus.
⊙	Musculus radium in supinum ducens, qui ab humero multo superius, quam externum illius consistit tuberculum, inibi exortitur, vbi a ascripsimus, ipsius insertionem, quam in humiliore radij appendicem molitur, b indicantes.	y	Decimus femur mouentium musculus, cuius præcipuam partem F notandam, ex decima sexta tabula opportune petes ad characteres FGH. Præsens autem tabula eam musculi partem commonstrat, quæ ad peculiarem ipsi in coxendicis osse celatum finem reflexa, ad magnum femoris ducitur processum.
a		β	Musculus gracilis, ab acuto coxendicis ossis enatus processu, elatiorique musculi a insigniti sedi exporrectus.
b		γ	Musculus similiter gracilis, a coxendicis etiam osse pronatus, inferiori exporrectus parti eius musculi, quem a notauimus.
Λ	Musculus alter, cuius ope radius in supinum agitur, atque huius initium c indicatur, insertio autem d insignitur.	μ	Musculus femur mouentium quintus. Verum z priuatim notat posteriorem huius musculi partem, cuius caput partim neruum, ac d insignitum; & partim carneum, e notatum, a coxendicis ossis appendice enascitur, hincque prodeuntium apitum, numero quartum consistetur. ζ Hac sede posterior hæc quinti femur mouentis musculi pars, admodum carnea est,
cd		δ ε	
e	Neruea portio, seu insertionis terminus musculi superioris radiū in pronum agentium.	ζ	
f	Radius.		
g	Vlna.		
h	Ligamentum, radium, vlnamque, qua inuicem dehiscent, committens.		
ix	Hæc sedes est sinuum vehendis musculis paratorum, & cartilaginis vlnam a brachiali dirimētis.		
l	Hac sede musculis tendinibusque libera, aliter ligamenta, quibus		

TABVLA XII LIBRI II

	veri muris, ut ita dicam, effigiem præ se ferens.		
ππ	Hic posterior quinti musculi pars, in tendinem degenerat, interiori caput femoris insertum!		
σπ	π & ζ, anteriorem quinti femur mouentium musculi indicant partem, ac π quidem eius partis posteriorem portionem, ζ vero anteriorem. Quo autem hæc non admodum sane obuia præptius percipias, eosdem illos Græcorum maiusculos characteres in sequenti tabula repositurus sum, illic dependentes musculi partes notans.		
θ	Musculus tibiam mouentium septimus.		
κκ	Musculus tibiam mouentium octauus.		
λ	Ampla depressaque femoris ossis sedes, supra radicem inferiorum ipsius caput, posteriori in sede consistens.		
μν	Quartus tibiam mouentium musculus, hic ab insertione in sinistro crure pendens. ac μ quidem partem illius indicat, a coxendicis osse enatam; ν vero partem, cui femur principium præbet.	H	Musculus dorsum mouentium quintus.
ξ	Tibiam mouentium quintus musculus.	I	Portio musculi dorsum mouentium sexti.
θ	Primus pedem mouentium musculus.	K	Decimus quintus dorsum mouentium, seu eorum musculorum octauus alter.
ψ	Secundus pedem mouentium musculus. Cæterum huius musculi (ut & primi) principium partim carneum, ac π insignitum visitur; partim nerueum, ac ρ indicatum. τ autem sedes significatur, ubi primum duo isti primi pedem mouentium musculi contigui fiunt. σ Hactenus musculi illi in sura extuberant, hicq; carnei esse desinunt; verum hæc tubera nona tabula etiam accurrate exprimuntur.	Γ	Vndecimus dorsum agentium musculus, cuius principium a sacro osse pendens L insignitur, ipsius vero ansulæ tendinesve MM. Atque ita elatissimum M, præsentis musculi superiorem significat terminum.
φ	Tendinis, qui e duobus præsentibus musculis educitur, principium.	L	
ω	Initium musculi pedem mouentium tertij, cuius tendinem proponit character, & in sinistra positus tibia.	MM	
ϕ		8	Character s' loco N positus, musculum dorsum mouentium nonum indicat, seu quinti paris alterum.
		OO	Musculus hic ab exortu propendet, thoracem hominis mouentium quartus.
		PP	Hæ costarum asperitates, earum tubercula referunt, in quæ quartus thoracem mouentium musculi inferebatur. Quod autem ad costas, earundemq; interualla attinet, eadem hic atque in aliquot præcedentibus tabulis est ratio.
		Q	Scapulam mouentium tertius.
		R	Scapula posteriori parte proferens ex-carnis.
		S	Brachium mouentium tertius.
		T	Thoracem mouentium secundus.
		V	Tertium ligamentum peculiare articuli

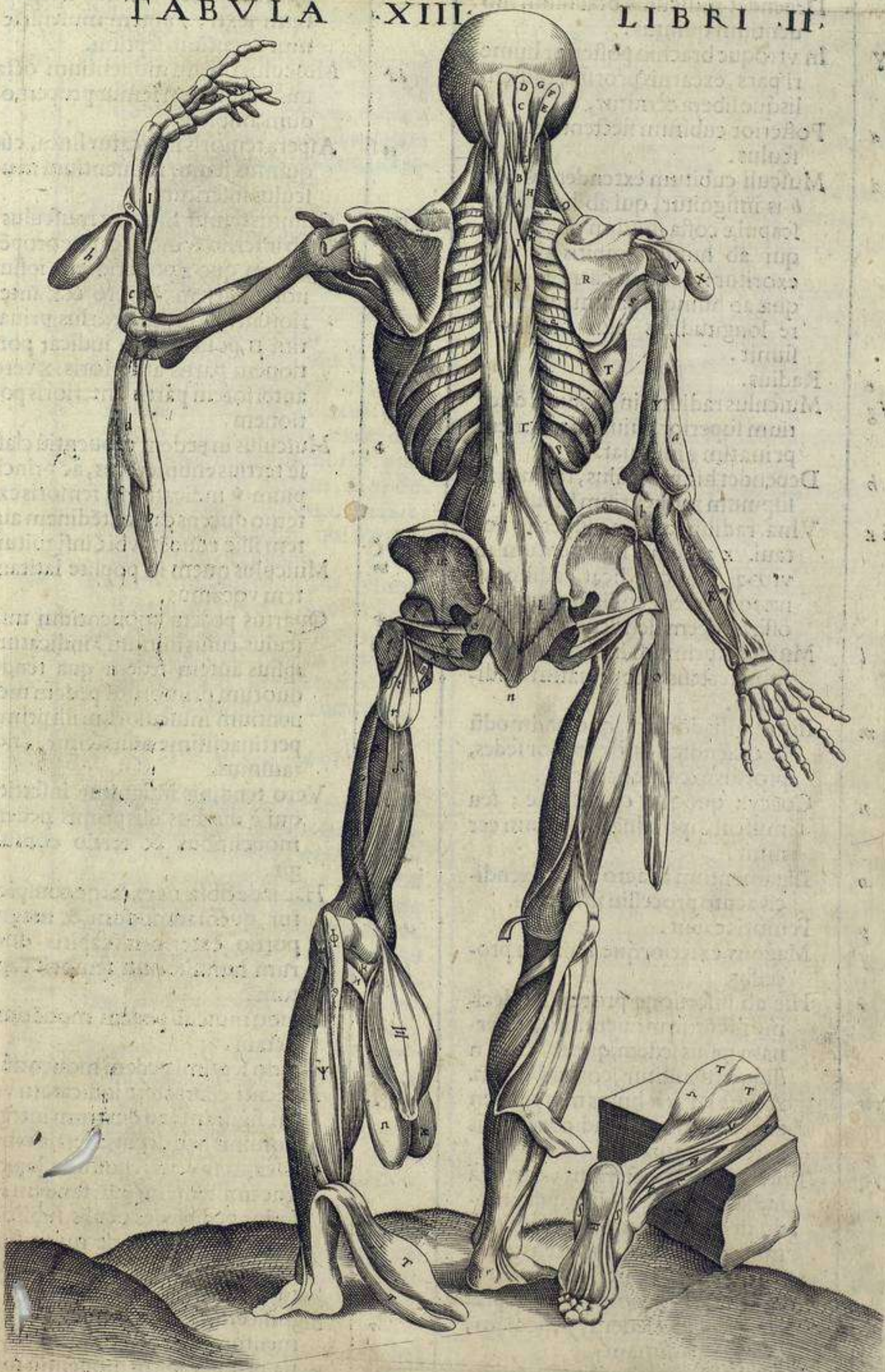
T A B U L A XIII.

ABC

DEFG. Dextra portio secundi caput mouentium paris, in quo sin

ticuli

TABVLA XIII. LIBRI II.

Anat. Val.

O

X	ticuli humeri.
Dependet musculus brachium mouentium quintus.		sum. Ac β quidem insertionem indicat musculi femur mouentium sexti, γ autem musculi femur agentium septimi.
Y	In utroque brachio posterior humeri pars, excarnis prorsus, musculisque libera cernitur.	$\delta\delta$	Musculus tibiam mouentium octauus, vniuersum femur propemodum ambiens.
a	Posterior cubitum flectentium musculus.	$\epsilon\epsilon$	Aspera femoris indicatur linea, cui quintus femur mouentium musculus inseritur.
bcd	Musculi cubitum extendentes. Ac b is insignitur, qui ab humiliore scapulæ costa initium ducit; ille, qui ab humeri capitis ceruice exoritur: d autem carnosæ pars, quæ ab humero, ad medium fere longitudinis eius originem sumit.	$\zeta\Pi\Sigma$	Quintus femur mouens musculus, ab interno femoris capite propendet, in quo ζ posteriorem ipsius notat partem, Π vero & Σ anteriorem. atque hic rursus priuatim Π posteriorem indicat portionem partis anterioris: Σ vero anteriorem partis anterioris portionem.
e	Radius.		Musculus in pedem mouentiũ classe tertius enumeratus, ac principium ϕ indicatum a femoris externo ducens capite, tendinem autem illic educens, vbi ζ insignitur.
fg	Musculus radium in pronum ductum superior, cuius insertionem priuatim g insinuat.	ϕ	Musculus quem in poplite latitantem vocamus.
h	Dependet hic musculus, radium in supinum mouentium breuior.		Quartus pedem mouentium musculus, cuius initium θ indicatur, ipsius autem sedem qua tendo duorum primorum pedem mouentium musculorum illi primũ pertinacissime adnascitur, x notauimus.
ik	Vlna. radium autem e superius notauit. k autem, ligamentum in utroque cubito indicat, radium vlnæ tota ea sede colligans, qua hæc ossa inuicem dehiscunt.	ζ
$\eta\eta$	Vero tendinis insignitur insertio, qui è duobus illis primis pedem mouentibus & tertio confurgit.
l	Musculus primum indicis os introrsum flectens, hic priuatim l indicatur.	θ	Hac sede tibiæ os excarne conspicitur, quemadmodum & magna portio exterioris capitis duorum humiliorum femoris capitum.
m	Ilium ossis dorsum, quemadmodum & coxendicis ossis exterior sedes, prorsus excarne occurrit.	χ	Tendo musculi pedem mouentium octauum.
n	Coccyx quoque os excarne; seu musculis ipsi adnatis liberum cernitur.	$\lambda\lambda$	Tendo septimi pedem mouentiũ.
o	Ligamentum a sacro osse, coxendicis acuto processui insertum.	μ	Præsenti caractere indicatam volui figuram, ad dextrum integri hominis hac decima tertia tabula expressi crus repositam lapidique innitentem, quo tandem inferior pedis sedes oculis subijciatur, & sectionis serie musculi in hac apparentes, sensim in sequentibus tabulis proponatur.
p	Femoris caput.		Significetur itaque primum π ligamentum, seu membrana substantia, primo digitos mouentiũ musculo obnata, latique tendinis vicem in planta subiens.
q	Magnus exteriorque femoris processus.	ν	
r	Hic ab insertionem propendet decimus femur mouentium, internam ipsius sedem, quæ ossibus vndique attenditur, commonstras.	ξ
ω	
stu	Atque ita st huius musculi tendines notant, qui ad coxendicis os reflectuntur.		
xyz	Tribus his characteribus, carnosæ indicatur pars, vaginæ quasi modo decimum femur mouentium musculum inibi deducens, qua ad coxendicis os reflectitur. Atque ita x huius carnosæ partis supremam indicat sedem, y mediam, z autem infimam.		
a	Portio femur mouentium noni.	ϖ	
$\beta\gamma$	Duæ musculorum insertiones, in paruum femoris factæ proces-		

P Musculus pollicem a cæteris digitis introrsum abducens.
Q Musculus abductionis parui digiti a cæteris opifex.
TT Primus secundusque pedem mouentium musculi, in integro quidē homine a quarto pedem mouentium propendentes, in illa autem figura, quam n̄ proponit, sua sede repositi.
U Tendo tertij pedem mouentiū musculi, qui ζ̄ in integro homine notabatur.
o Portio quarti pedem mouentium musculi, quem in integro homine φ̄ insignitum cernis.
x Tendo ex primo, secundo & quarto pedem mouentium musculis conflatus, calcique insertus: quāquam χ̄ hic priuatim cavitatem proponat, inter anteriorem præsentis tendinis partem, & posteriorem sedem aliorum musculorum conspicuam, qui hanc tibiæ sedem occupant.
40 Excarnis nullisq; musculis, vel ante sectionem obiecta tibiæ ossis ps.
u Hic portiones occurrunt musculorum, qui posteriorem tibiæ sedē sibi vendicāt, præter tres primos pedem mouentium musculos.

T A B U L A XIII.

HÆC tabularum posteriorem corporis faciem exprimentium ultima est, scapulis et brachiis carens et genua flectens, ut plantam altero crure spectandam proponeret. Ad genua vero ne alia quepiam integra delineanda esset tabula, caput vna cum duabus primis cervicis vertebris reponitur, quartum musculorum caput mouentium par ostensurum.

AB Tertium musculorū caput mouentiū coniugiū, a secundæ cervicis vertebrę spina occipiti insertum.
C Mamillaris temporum ossis processus, tam in integra figura, quam illa quę ad genua spectatur, conspicuus.
D Hic character cum aliquot subsequentibus, figurę ad genua locatę proprius est, transuersum primæ vertebrę cervicis indicans processum.
E Spina secundæ cervicis vertebrę, at que ita iam E secundam cervicis denotat vertebram.

FG Quartum caput mouentium musculorum par, a prima cervicis vertebra occipiti insertum.
HI In ceruice integrioris figurę insinuatur quintum par musculorum caput mouentium, quod ab occipitio in transuersos primæ cervicis vertebrę processus implantatur.
KL Sextum musculorum caput mouentiū par, a spina secundæ vertebrę, transuersis primæ processibus insertum.
M musculi scapulam mouentium tertij pars, illic conspicua, vbi a transuersis aliquot cervicis vertebrarum processibus prodit.
N Dorsum mouentium musculorū tertius.
O Dorsum mouentiū septimus musculorum.
P Character P in lumbis reponitur, notans nonum dorsum mouentium musculus.
Q Vndecimus dorsum mouentium musculus, hic ab vltima ipsius insertione pendens, ac finem R insignitum ostendens, quo decimo tertio dorsum mouentium musculo cedit, ipsius autem principium S indicatur.
T Decimustertius dorsum mouentiū musculus, cuius principium V notatur; finis vero X quod etiam principium decimi quinti dorsū mouentium musculi indicat.
VX
Y Decimus quintus dorsum mouentium, cuius superius extremum a insignitum, sub septimo dorsum agentium reconditur. Hanc tabulam, propter thoracis formā costarumque ductum sedulo intueri operæpretium erit, quum costarum ductum appositissime ostendat.
a In pubis ossē b occurrit, membranā indicans in pubis ossis foramine obuiam.
b Musculus sextus femur mouentiū, ab insertione propendens.
c musculus septimus femur mouentium, ab insertione quoque propendens.
d Hic musculus propēdet femur mouentium nonus.
e Carnea pars, seu si voles, priuati musculi, decimū femur mouentem musculus deducens, at qui hic ab insertione pendentes.

r Musculus quem in poplite latitare dicimus, cuique Galenus fere totum poplitis flectendi munus perperam cōcredidit. *h* ipsius ab externo femoris capite exortus, *i* insertio eiusdem in tibiæ os insignitur.

kk Septimus quidem mouentium musculus.

l Tendo octauum pedem mouentis musculi, cuius insertio in pedij os paruum sustinens facta, *m* insignitur.

nopq A dextri pedis calce quatuor humi prostrati pendent musculi, pedis motorum opifices. *n* enim & *o* duos primos pedem mouentes insinuant. *p* autem tertium, *q* vero quartum. Cæterum *r* ad dextri calcis internum latus repositum, tendinis illius insertionem priuatim indicat.

ΔΔ Figuram notat externo lateri integri oris figuræ dextri pedis hic, appositā, quæ sectionis serie dextrū integrioris figuræ pedem subsequitur, qui succedit figuræ quam in præcedenti musculorum tabula *Ω* indicabamus.

f Ligamentum seu membrana pedis, a digitorum terminis pendet, quod musculo secundos quatuor digitorum articulos flectenti, *Θ* hic notato obnatum fuerat, latique in extremæ manus vola tendinis vicem gerebat.

z Dependet musculus, pollicem a cæteris digitis abducens.

u Musculus hic a sua insertione dependet, qui minimum digitum a reliquis in externum latus abducit.

⊙ Musculus secundum quatuor digitorum os flectens, *x* ipsius principium a calce enatum, *α* illius in quatuor tendines partitio. Cæterum qua ratione huius musculi tendines diuidantur, subitofque transmittant tendines, in hoc dextro maioris figuræ pede expressum habes, vt tamen sese hæc offerant, attentissimis oculis internam quatuor digitorum sedem intuebere; quanquam & figura *Δ* notata, hæc etiam comonstret, in qua musculus ille ab insertione propendens, *⊙* quoque insignitur.

β Carnea hæc molles illa est, cuius beneficio primum pollicis intermedium flectitur, atque hæc eodem *β* indicata, in figura illa dependet, quam *Δ* insigniui.

AAA musculus secundum pollicis os flectens *γ* in dextera tibia huius musculi notatur principium. *δ* hac sede præsens musculus, ab interno ipsius latere tendinem educit, qui in carneâ ipsius substantia aliquousque inceperat, iuxta characterem *ε*. Deinde vtraque figura plantam referens, tendinem hunc quoque *δ* notatum habet, qua pollicis iam est proximus.

zz *z*. Musculus quatuor digitorum tertium os flectens, *ζ* ipsius principium aliquantisper altius adhuc, sub musculo in poplite latitante, ac *r* notato *n* tendo illius, ab interno etiam latere carnosæ suæ substantiæ enatus, atque in pedis planta in quatuor alios tendines inibi, vbi *θ* occurrit, diuisus, qui quatuor digitis postmodum offeruntur.

xx Hic sese ostendit portio musculi, quem inter pedis motores quintum numeramus.

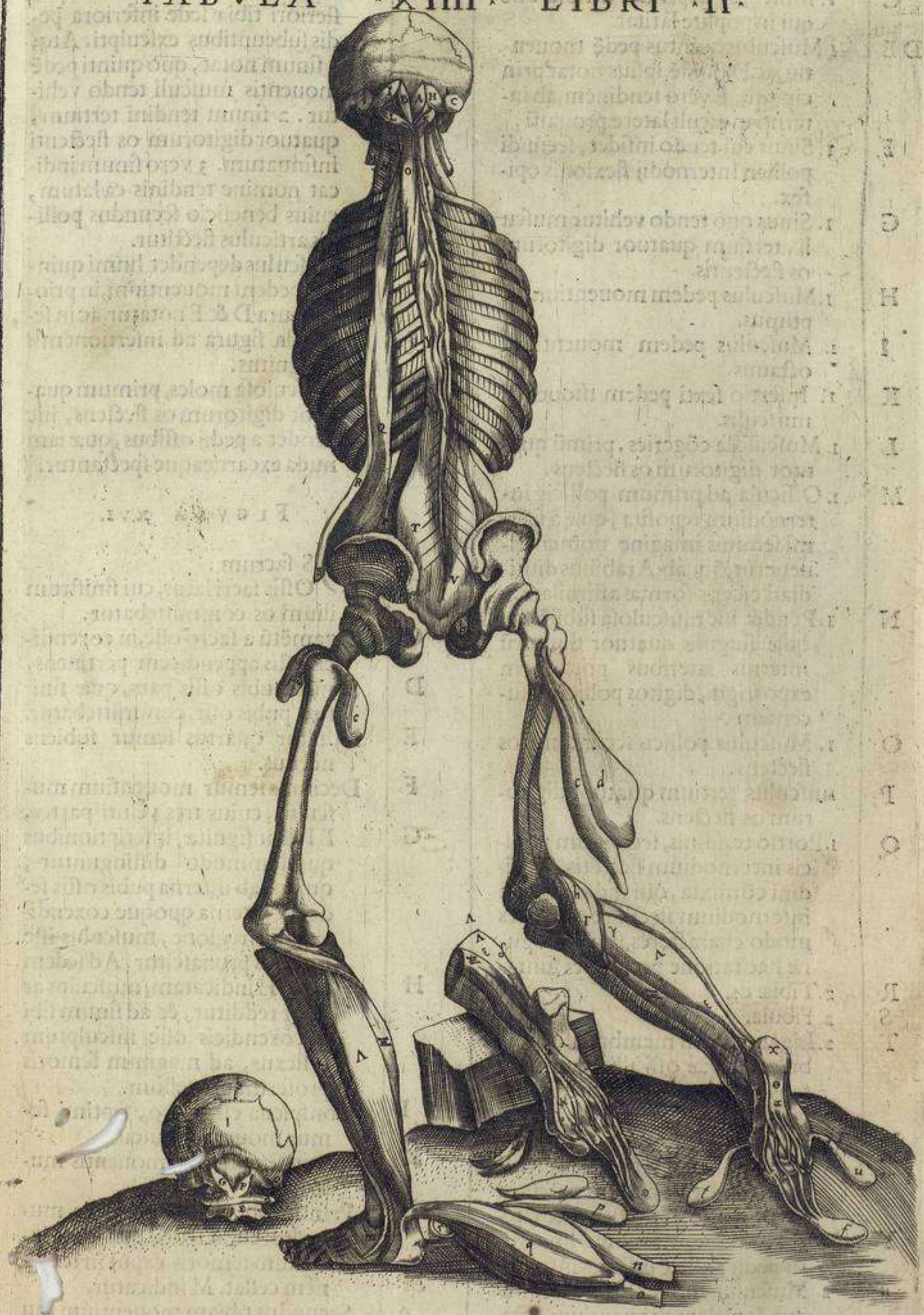
λ musculosa caro, quæ in quatuor portiones deducta, tendinibus exporrigitur, qui tertium quatuor digitorum os flectunt. Est autem musculosa hæc caro, cuius opera quatuor pedis digiti ad pollicem ducuntur. Vt verò & tendines illos, & portiones has musculosæ substantiæ accuratius cognoscas, tendinem tertium indicis os flectentem, *ν* notatum conspicias, musculum autem indicem pollicis adducentem *μ*.

TABVLA XV. FIGVRA XV.

DVÆ præsentis tabula figuræ characterē xv. notatæ in ea figuræ seruantur, in qua dextera tibia simul in pede decimæ quartæ tabula, sese exhibuerunt. Atque prior figura in sectionis serie figuram subsequitur, quam præcedens tabula *Δ* notatam ostenderat. Posterior autem huius tabulæ figura, succedit *p* orri. Notæ autem harum figurarum *u* se habent.

180
11
120

TABVLA XIII. LIBRI II.

A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
U
V
X
Y
Z

- A 1. Tibiæ os.
 B 1. Fibula.
 C 1. Musculus dependet a tibiæ offe qui in poplite latitat.
 DE 1. Musculus quintus pedē mouentiū, ac D quidē ipsius notat principium, E vero tendinem, ab interno musculi latere pronatū.
 F 1. Sinus cui tendo insidet, secundi pollicis internodij flexionis opifex.
 G 1. Sinus quo tendo vehitur musculi, tertium quatuor digitorum os flectentis.
 H 1. Musculus pedem mouentium septimus.
 I 1. Musculus pedem mouentium octauus.
 K 1. Insertio sexti pedem mouentis musculis.
 L 1. Musculosa cōgeries, primū quatuor digitorum os flectens.
 M 1. Officula ad primum pollicis internodium reposita, quæ a sesami seminis imagine nomen inuenerūt, q̄q; ab Arabibus dimidiati ciceris formæ assimilant.
 N 1. Pendet hic musculosa substātia, quæ singulis quatuor digitorū internis lateribus portionem exporrigit, digitos pollicis adducentem.
 O 1. Musculus pollicis secundum os flectens.
 P musculus tertium quatuor digitorum os flectens.
 Q 1. Portio tendinis, secundum pollicis internodium flectētis, illi tēdini cōmixta, qui indicis tertium internodium flectit. Sequentes modo characteres, sinistrae figuræ hac ratione peculiare sunt.
 R 2. Tibiæ os.
 S 2. Fibula.
 T 2. Ligamentum membraneum, fibulam tibiæ offi illic committens, vbi hæc ossa inuicem dehiscunt.
 V 2. Musculus pedem mouentium septimus. X hac septimi musculi tendo, sub offe cubum tesseramve imitante reflectitur, & latefcit quoque, Y tendinis huius in os pedij pollicē sustinēs insertio.
 a 2. Musculus sub septima occultatus, & pedem mouentium octauus, cuius insertionem b notat, quæ in pedij os paruum suffulciens dig itum perficitur.

123.

III

c

d

e

A

B

C

D

E

F

G

H

I

K

L

M

Δ

NO

Tribus his characteribus in posteriori & sinistrae figura, tres sinus indicantur, musculis a posteriori tibiæ sede inferiora pedis subeuntibus exsculpti. Atq; 1 sinus notat, quo quinti pedē mouentis musculi tendo vehitur. 2 sinus tendini tertium, quatuor digitorum os flectenti insinuatum. 3 vero sinus indicat nomine tendinis calatum, cuius beneficio secundus pollicis articulus flectitur.
 2. Musculus dependet humi quintus pedem mouentium, in priori figura D & E notatur, ac in secunda figura ad insertionem d insignitus.
 2. Musculosa moles, primum quatuor digitorum os flectens, hic pendet a pedij ossibus, quæ iam nuda excarneaque spectantur.

FIGURA XVI.

OS sacrum.

A Offis sacri latus, cui sinistrum ilium os committebatur.

B Ligamētū a sacro offe, in coxendicis offis appendicem pertinens.

C Sinistri pubis offis pars, quæ sinistro pubis offi committebatur.

D Notatur quartus femur subiens nervus.

E Decimus femur mouentium musculus, cuius tres veluti partes, EFG insignitæ, inscriptionibus quodammodo distinguntur, quibus ab interna pubis offis sede, & interna quoque coxendicis offis regione, musculus iste carneus pronascitur. Ad sedem uero H indicatam, musculus arctior redditur, & ad sinum sibi in coxendicis offe insculptum reflexus, ad magnum femoris profertur processum.

F Conspicua est portio, sicut in femur mouentis muscu.

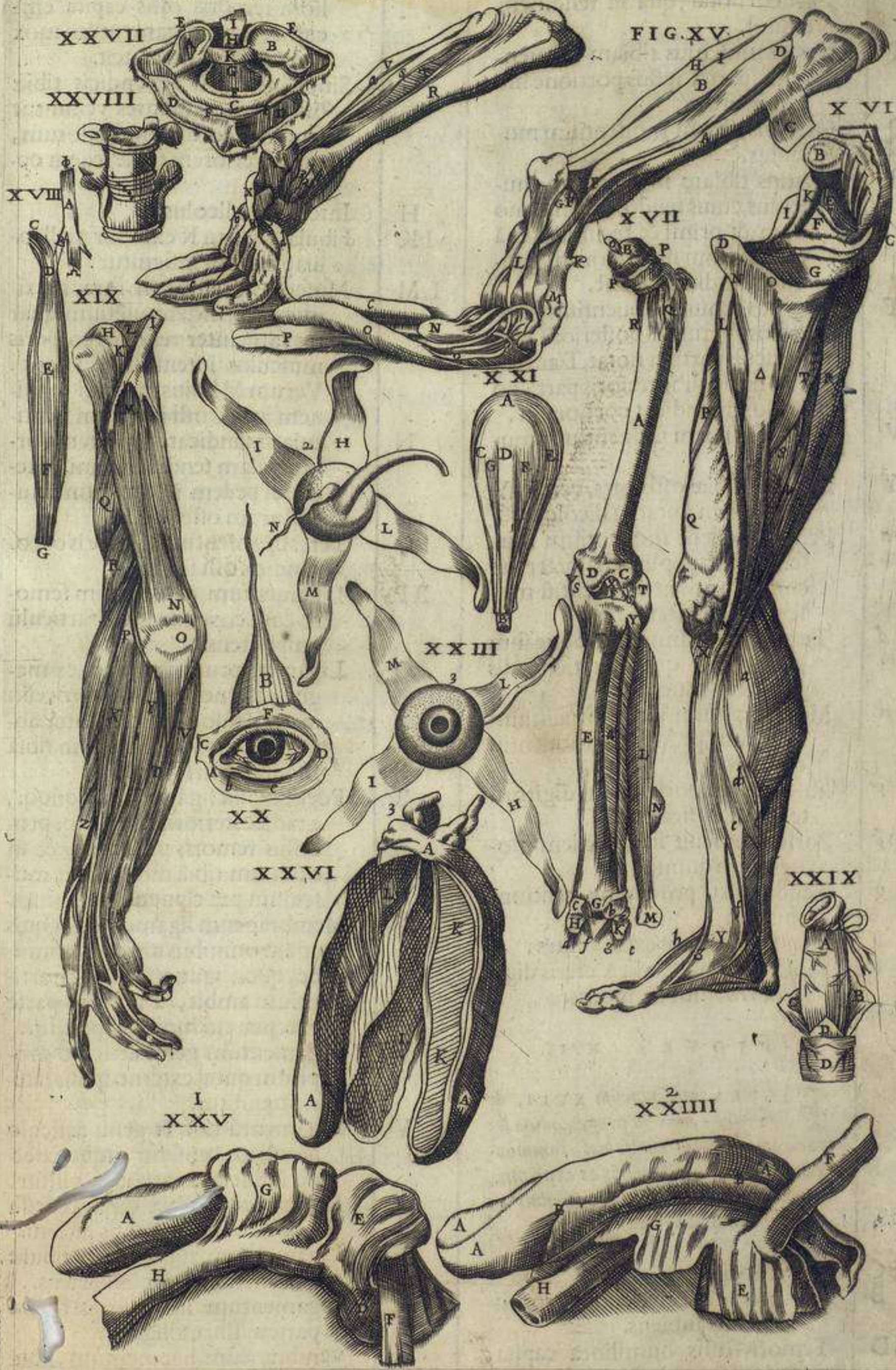
G Portio sexti femur mouentis musculis.

H Primus tibiæ mouentium musculus, cuius sedes, qua iuxta internum femoris caput in tendinem cessat, M indicatur.

I Secundus tibiæ mouentium musculus. N & O musculi huius principium ab offis pubis commissura pronatum. M quoque

& si

TABVLA XV. LIBRI II.

	& si in primo ponatur musculo, huius secundi musculi etiam sedem notat, qua in tendinem definit.			
P	Nonus musculus tibiae mouentium, parua ipsius portione hic conspicuus.		G	Sinus inferioris appendicis tibiae ossis, quo complures vehuntur tendines eorum musculorum, qui anteriorem tibiae sedem occupant.
Q	Octauus tibiae mouentium musculus.		H	Interior malleolus.
R	Tertius tibiae mouentium musculus, cuius tendo, quemadmodum & primi & secundi, tibiae mouentium musculorum quoque M indicari potest.		IK	Fibula, verum K exterior malleolus priuatim insignitur.
ST	Quintus femur mouentium muscululus, verum S posteriorē eius musculi partem notat, T autem eius musculi anterioris partis posteriorem indicat portionem.		LM	Musculus notatur in fura maximus, pedemq; mouentium quartus, atq; inter reliquos corporis musculos intensissime liuens. Verum M huius musculi tendinem calcis ossi insertum particulatim indicat. N autem portiunculam tendinis primi, & secundi pedem mouentium musculorum ostendit.
VV	Quintus tibiae mouentium musculus.		N	
XY	Excarnis tibiae ossis pars, verum Y interiorem notat malleolum.		O	Teres ligamentum, femoris os coxendicis ossi iungens.
a	Primus pedem mouentium musculus, sub poplite character b secundum pedem mouentium musculus denotat.		PP	Ligamentum orbiculatum femoris cum coxendicis osse articulū amplectens.
b			Q	Ligamentorum portiones, ex magno externoq; femoris processu in musculorum substantia assumptae, ac potissimum in tibiae mouentium septimi.
c	Tendo tenuissimus, idemque summe gracilis qui a tertio pedis musculo educitur.		R	Portiunculae ligamentorum quoque, a radice interioris minorisq; processus femoris pronatae, & in octauum tibiae mouentem musculus praecipue degenerantes.
d	Musculus suram constituentium maximus, pedemque mouentium quartus.		SS	Membraneum ligamentum, reliquis etiam omnibus articulis commune, quod vniuersum genu articulum ambit, ea tantum parte excepta; cui mola praenonitur.
e	Musculus quatuor pedis digitorum tertium os flectens.		T	Ligamentum genu articulo proprium quod externo ipsius lateri attenditur.
f	Portio musculi inter pedem mouentium quinti.		V	Ligamentum hoc est genu articulo peculiare censetur atque externo ipsius lateri attenditur.
g	Tendo sexti pedem mouentium musculi.		X	Ligamentum ex tibiae ossis processu F notato, in femoris os insertum.
h	Tendines digitos extendentes.		Y	Ligamentum superiorem fibulae partem tibiae ossi connectens.
i	Musculus pollicem a caeteris digitis introrsum abducens.		Z	Ligamentum inferiorem fibulae partem tibiae alligans.
			a	membraneum ligamentum, fibulam tibiae ossi toto ductu, quo inuicem haec ossa dehiscunt, committens.
FIGVRA XVII.				
FIGVRA musculorum XVII. de ligamentis, omnem prope modum ligamenti differentiam semel monstrans, vniuersum femoris os exprimit, vna cum tibiae osse & fibula, quibus ea ligamenta adhuc conuata haerent.				
ABC	D. Femoris os.			
B	Femoris ossis caput sinum coxendicis ossis subiens.			
CD	Femoris ossis humiliora capita, quae tibiae articulantur.			
EFG	H. Tibiae os.			
F	Eminens superioris appendicis ti-			

- b c* Hic ligamentum notatur, tendines
 amuli tibi amplectens, qui a ti-
 biæ anteriori sede in pedis supe-
 riora porriguntur. Vt vero ipsius
 natura exactius oculis subiiceretur,
 id sectione secundum longi-
 tudinem ducta diuisum, atque
 vna parte in latus reflexum finim⁹.
d Ligamentum a tibiæ ossæ ad calcem
 insertum, & tendines hac ad pe-
 dis inferiora descēdētes cōtinēs.
e Ligamentum à fibula ad calcem
 porrectum, & tendinibus hac pe-
 dis inferiora petētib⁹ obductū.
f Ligamētum cartilagineum, ab in-
 terno malleolo in tali internum
 latus insertum.
g Ligamentum quoq; cartilagineū,
 fibulam talo colligans.

FIGURA XVIII.

PRAESENTI figura musculi structu-
 ra ratio, qua omnes fere dissectionis
 proceres musculum formari tradunt, vt-
 cunque exprimitur. Quod enim inter
Ω & *Ω* continetur, nerui cuiusdam est
 portio supra infraque obtruncata: ve-
 rum hæc characterum indice opportu-
 nius explicabuntur.

- Ω*
A Nerui in plures surculos, distribuen-
 di portio.
B Nerui A notati soboles, musculi cō-
 stitutionem subiens.
C Ligamentum quod ab ossæ ad mu-
 sculum constituendū pronascit.
D Ligamenti & nerui ad musculum
 efformandum congressus, ac pri-
 ma in fibras distributio, muscu-
 lique caput.
E Sedes qua fibrarum maxima est di-
 uisio, & qua musculi venter con-
 sistit.
F Diuisionis fibrarum concursus cō-
 mixtioque, & tendinis musculi
 initium.
G Tendinis pars, quæ mouendo ossi
 inseritur.

FIGURA XIX.

XIX. Figura musculorum humeri
 seu brachii ossæ, & cubiti ossæ, & extre-
 mam summæ manus sedem ambientium
 fibras a carne liberat demonstrat, vna
 cum quarto brachium aduentium neruo,

*vt hic quæ fieri posset cōmodissime mu-
 sculi fabricæ natura oculis subiiceretur.*

- H* Humeri ossis caput, quod scapulæ
 articulatur.
I Quartus brachium petens neruus.
K Principium musculi cubitum extē-
 dentis, qui ab humeri capitis ra-
 dice exoritur.
L Principium alterius cubitum exten-
 dentis musculi, qui ab humiliori
 scapulæ costa pronascitur.
M Sedes qua quartus brachium acce-
 dens neruus, duobus cubitum
 extendentibus musculis propagi-
 nes offert.
N Cubitum extendentium musculo-
 rum finis, seu eorundem in poste-
 riorē vlnæ processum insertio.
O Posterioris vlnæ processus pars, quæ
 excarnis perpetuò cernitur.
P Quartus brachium petens neruus
 inibi conspicuus, qua posteriori
 sedi exterioris tuberculi humeri
 innititur, ac musculus hinc ab
 humero principium ducentibus
 ramos offert.
Q Initium est cubitum flectentium
 musculorum posterioris.
R Caput oblongi musculi, qui radij
 appendici iuxta brachiale inser-
 tus, radium in proutum ducit.
S musculus bicorni tendine brachiale
 extendens.
T Musculus brachiale extendentium
 alter, qui è regione minimi digiti
 postbrachiali implantatur.
V musculus vlnæ exporrectus, & bra-
 chiale flectens.
X musculus indicem, medium, & an-
 nularē extendens.
Y musculus quo minimus digitus præ-
 cipue extenditur.
Z Carnea pars eius musculi, qui in tres
 deductus tendines, vnum brachia-
 lis ossi pollicem sustinenti inse-
 rit, secundum primo pollicis os-
 si, tertium secundo pollicis ossi
 & tertio.
a Musculus cuius beneficio pollex in-
 dici adducitur.

FIGURA XX.

QUAMVIS tertia musculorum ta-
 bula ad characteres, CDE hos mu-
 sculos utcunque exprimit, hic tamen istā
 peculiarem locauimus figuram.

- A Maior canthus.
 B Tertius musculus palpebram attol-
 lens.
 C Par primi palpebram mouentium
 musculi a principio ciliarū exo-
 riens.
 D Oculi canthus externus.
 EF Principium duorum palpebræ mu-
 sculorum, mutuus autem illorū
 connexus notatur.

FIGURA XXI. XXII. XXIII.

TRES hæ figura simul oculi muscu-
 los demonstrant, vigesima prima ocu-
 lus cum musculis in sede sua adhuc ma-
 nentibus delineatur, vigesima secunda
 auulsos, tantumque ab insertione penden-
 tes exhibet, adipe qui inter eos circa opti-
 cum erat, sublato. vigesima tertia osten-
 ditur eius facies anterior, vtraque palpe-
 bra cum musculis suis ablata, quo melius
 conspiciatur musculorum oculi situs.

- A 123. Anterior oculi sedes.
 B 1.2. Nervus visorius quem opticū
 vocant.
 CDE 1. Duo oculi musculi, siti sua ī sede.
 FG 1. Adeps interuallum musculorum
 opplens.
 HI 23. Duo infimi oculorum musculi.
 LM 2.3. Altissimi.
 N 2. Quintus oculi musculus qui ele-
 uando oculo, vt placet Vesalio,
 succurrit.

FIGURA XXIII. XXV. XXVI.

VIGESIMA quarta figura linguā
 vna cum ipsius musculis a reliquo
 separatam corpore commonstrat. Eodem
 modo vigesima quinta linguam eiusque
 musculos oculis subiicit: tertium autem
 & septimum sursum refleximus, vt pri-
 mus & nonus magis conspicui essent; vi-
 gesima sexta apparet lingua diuisa, su-
 blatis ab ea omnibus musculis.

- AA A, 1, 2, 3. Linguae portio ante confe-
 ctionem in hiante ore cōspicua,
 & tunica adhuc obtecta ipsi, ac
 toti ori, & stomacho, item & aspe-
 ra arteriæ communi.
 BB 1. Hæc linea dictæ nuper tunica par-
 tem notat, secundum inferioris
 maxillæ latera ab ore dissectam.
 Linguae enim portio supra lineā

consistens, illa adhuc obtegitur
 tunica: quæ autem illa linea cer-
 nitur, hic (vti etiam nunquam) il-
 la tunica non succingitur.

C 1. Iam dictæ prius tunicæ portio,
 quam hic a palati intimo una cū
 lingua præscidimus.

DD 1.2. Primus linguæ musculus.

E 1.2. Tertius linguæ musculus.

F 1.2. Quintus linguæ musculus.

G 1.2. Septimus linguæ musculus.

H 1.2. Nonus linguæ musculus.

I 3. Linguae ligamentum, cui linguæ
 corporum fibræ continuantur.

KK 3. Dextri linguæ corporis fibrarum
 species.

LL 3. Sinistri linguæ corporis fibrarum
 species.

FIGURA XXVII.

PRÆSENS figura, primam secun-
 damq; cervicis exprimit vertebrae,
 posteriori sede delineatas, vna cum earun-
 dem ligamentis. Characteres autem figu-
 re inscripti ita habent.

ABC Prima cervicis vertebra secundæ
 cōnexa. Verum A priuatim dex-
 ter primæ vertebrae sinus, qui dex-
 trum occipitis ossis caput susci-
 pit, indicatur. B autem sinister si-
 nus, cui sinistram occipitis ossis
 caput infidet. C vero primæ ver-
 tebræ sedes, vbi in spinam alię ter-
 minantur.

DD GH. Secunda cervicis vertebra.

EE E. Ligamentum membraneum, pri-
 mam cervicis vertebrae occipi-
 tis ossi nectens.

FF Ligamentum membraneum pri-
 mam cervicis vertebrae secun-
 dæ nectens vertebrae.

G Corpus secundæ vertebrae dentem
 producens.

H Dens, acutusve secundæ cervicis ver-
 tebrae processus.

I Teres ligamentum, a dente in oc-
 cipitij os insertum.

K Transuersum ligamentum, a dente
 in sinu continens, qui dentis gra-
 tia in prima vertebra cœatur.

FIGURA XXVII.

VIGESIMA octava figura du-
 as è thoracis vertebrae, anteriori

facie

facie ex parte, i corpore depictas exhibet. 1a quibus 1 notat superioris vertebrae cartilagineam, sui corporis inferiorem appendicem, ipsamque corpus interuenientem, 2 eiusdem vertebrae humiliorem appendicem, 3 cartilagineum ligamentum, superioris inferiorisque vertebrae appendices intercedens, 4 superioris inferioris vertebrae appendicem, 5 cartilagineam, dictam modo appendicem sua vertebrae copulantem.

FIGURA XXIX.

A Recti intestini portio cum suis musculis a corpore resecta: quam dum reliqua eximimus intestina in corpore adhuc relinquere solemus.

BC Duo musculi, intestinum post egestionem sursum trahentes.

D Musculosa substantia penis radici adnata, in mulieribus porro ad infimam pudendi partem commissa.

Insuper **D** sedes notatur, a qua in penem musculi duo pronascuntur.

E Circularis musculus ne praeter arbitrium excrementa deiciantur praecauens.

QUATVORDECIM FIGURARUM LARYNGIS CHARACTERUM INDEX.

P R I M A figura ossis v imaginem referentis, & hic suis musculis omnibus liberati anterior facies exprimitur, una cum anteriori laryngis, & asperae arteriae caudicis (qui in collo consistit) sed, nullo interim laryngis musculo resecto. Qui vero musculi hic sint conspici characterum index, dilucide explicabit. Secunda figura eadem quae prima ex dextro latere demonstrat, quanquam hic non tantum asperae arteriae caudicis portio a seruari non debet, deinde etiam hinc superiora ossis, v referentis latera reseruimus.

Tertia secunda penitus respondet, nisi quod haec ex posteriori facie eadem, quae illa ex latere demonstrat, verum & hic quoque ex industria superiora ossis hyodis latera perinde ac in prima delineantur.

Quarta anteriorem laryngis sedem, cum portione caudicis asperae arteriae proponit, resecto iam hyoide osse, cum musculis ab illo, & a pectoris osse laryngi oblatis. Seruantur itaque adhuc ex communibus laryngis musculis quintus & sextus, ac deinde musculi laryngis operculo proprii.

Quinta figura a quarta sectionis ordine nihil variat, eademque quarta, ex sinistro latere eleganter spectanda offerens.

Sexta laryngem a reliquo asperae arteriae caudicis liberatam, ita posteriori facie exprimit, ut neque stomachi, neque communis alicuius musculi portionem adhuc reliquerim, interea tamen nullam laryngis cartilagineam sua sede dimouimus.

Septima laryngem ex dextro latere ita expressam continet, ut ipsius operculum iam resectum sit, una cum musculis primae cartilagini secundam necentibus. Dein primae cartilaginis in hoc latere inferior processus, a secunda liberatus est, ipsaque prima antrosum, atque a secunda sic reflexa occurrit, ut media primae cartilaginis sedes, in posteriori regione nuda cernatur.

Octava a septima in hoc differt, quod hic rectos musculos illorum quatuor, qui tertiam cartilagineam secundam necunt, resecidimus, ipsaque secunda cartilago magis detecta appareat.

Nona rursus ab octava in hoc variat, quod praeter musculos nuper dictos, etiam quatuor tertiam secundam iungentium obliquos, & deinde duos in tertiae cartilaginis basi positos abstulimus, seruatis duntaxat cum tribus cartilaginibus illis musculis, qui tertiam primam alligant.

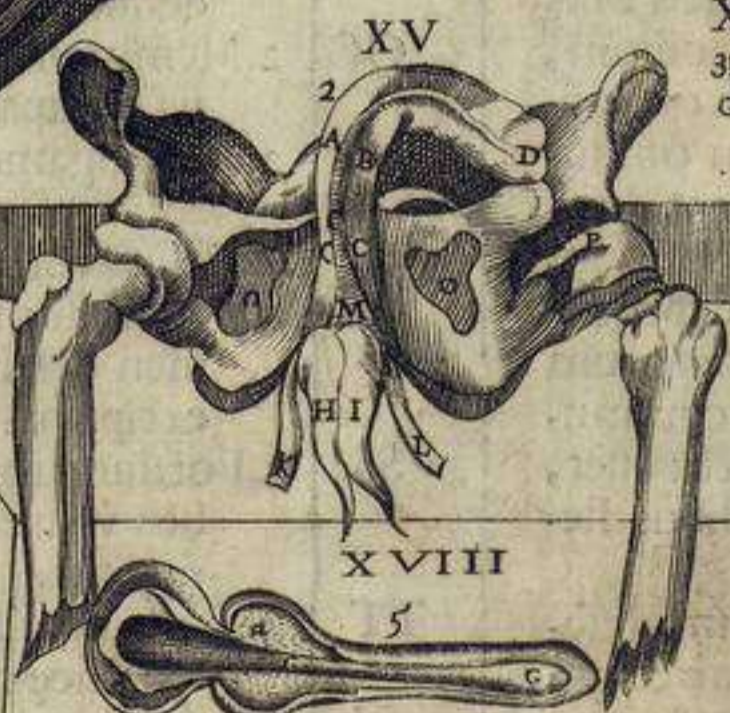
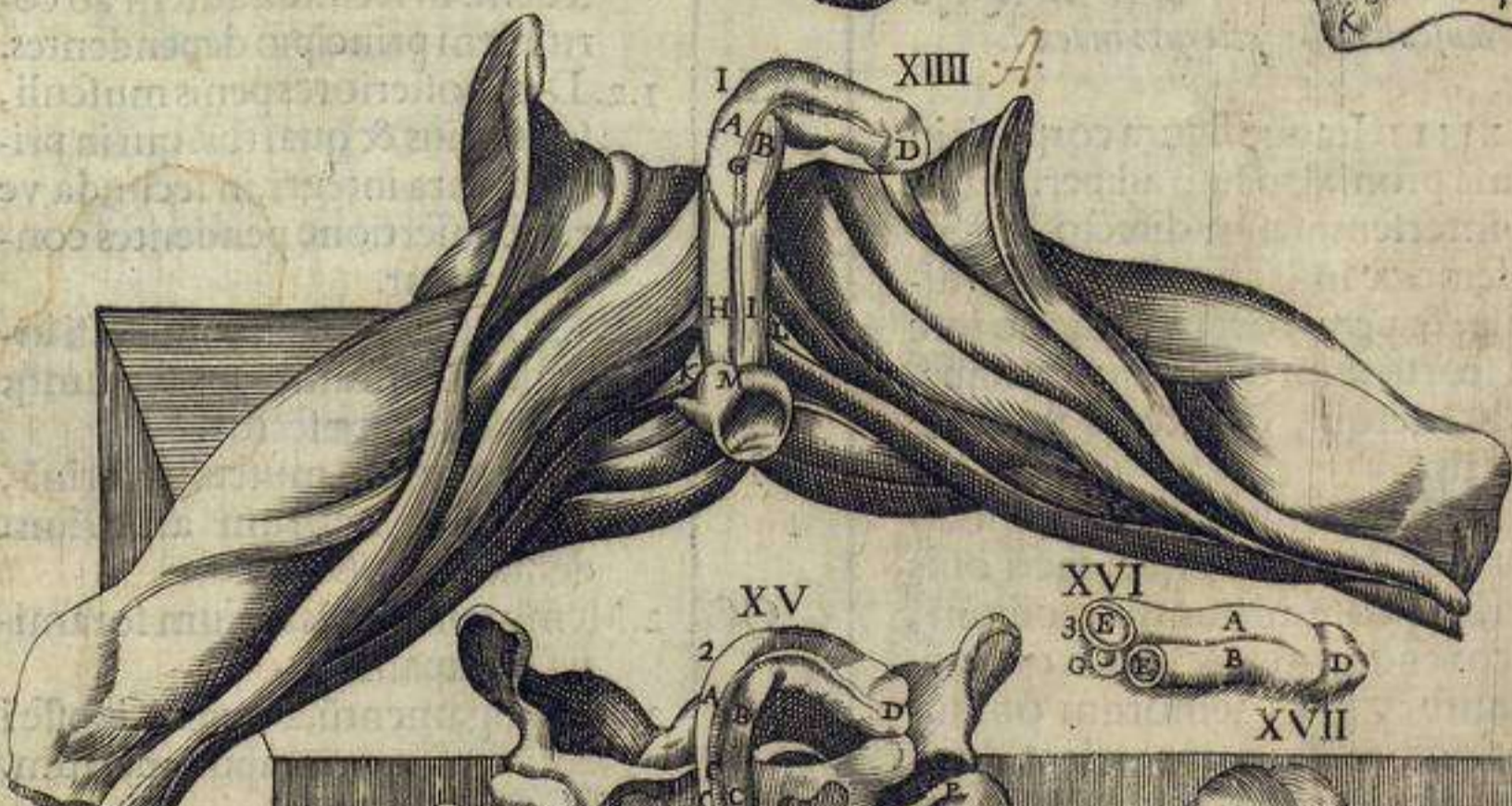
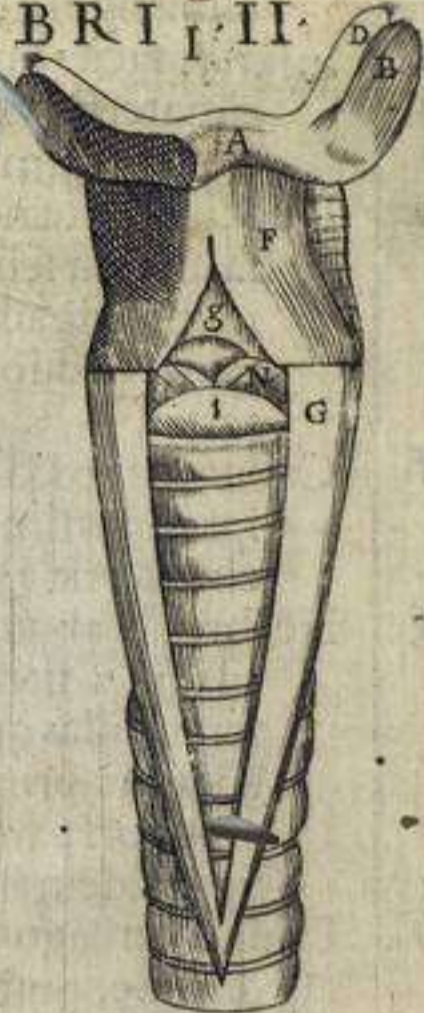
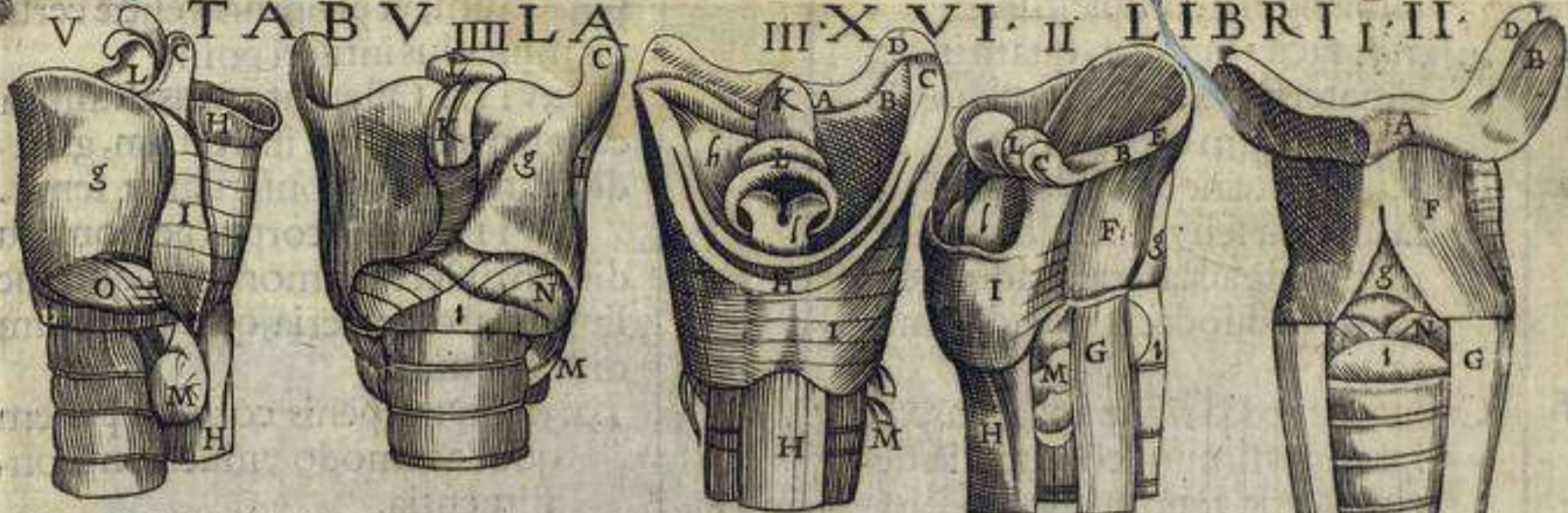
Decima ex anteriori laryngis sede se spectandam praebet, ablata iam prima cartilagine, & duntaxat cum secunda & tertia appaerentibus musculis, tertiam primam committentibus.

Undecima laryngis musculis ostendendis non seruit, verum hanc, ut & duas sequentes, ostendenda laryngis linguae gratia delineauimus. Exprimitur itaque hic larynx, a reliquo

asperae

- aspera arteria trachea, & suis communibus musculis libera, quæ asseruato adhuc ipsius operculo, posteriori suæ sedi incumbit, superioremque faciem demonstrat.*
- Duodecima in hoc ab undecima differt, quod hæc inferiorem laryngis sedem delineatam contineat.*
- Decimatertia hoc a duodecima habet peculiare, quod laryngis rimam seu linguam, magis coarctatam occlusamue representet. Cæterum characterum index erit eiusmodi.*
- A** In prima 2, & 3, figuris hyoidis notatur os, non prorsus suis membranis liberum.
- B** In prima 2, & 3, humilius hyoidis ossis latus, superiori scutiformis cartilaginis alligatum processui, qui C in 2, 3, & 4, indicatur,
- C** In prima & tertia superius notatur hyoidis ossis latus, a secunda figura inibi resectum, ubi E adscriptum cernis.
- E** Musculus ab hyoidis ossis inferiori sede enatus, ac humiliori primæ cartilaginis sedi insertus.
- F** In prima figura dexter & sinister est conspicuus, in secunda dexter duntaxat.
- G** Musculus ex posterioris ossis summo, ad humiliorem primæ cartilaginis sedem deductus. Prima dextrum & sinistrum quoque exprimit; at secunda dextri tantum modo portionem.
- H** Gula, seu stomachus, in 2, 3, & 5, conspicuus.
- I** Musculus ex posteriori sede stomachi, cartilaginis primæ lateri insertus. Ac tertia dextrum & læuum fere vniuersum ostendit, & potissimum vtriusque initium. Secunda dextrum & minimam sinistri portionem: Quinta vero, sinistri insertionem exprimit, ut etiam prima & quarta vtriusque insertionem proponit.
- K** Duo musculi ab ossis u referente enati, ac in laryngis operculi radicem inserti. hi occurrunt in secunda figura & tertia & quarta.
- L** *Εμυλωττις*, seu (vt nos vocamus) laryngis operculum, in secunda
- figura, & ceteris in 3, 4, 5, 6, & 11, conspicuum.
- M** Glandulæ laryngis radici, ad asperæ arteriæ latera adnexæ in 2, 3, 4, & 5,
- N** Musculus a prima cartilagine ad secundam protensus, exteriorve primam cartilaginem secundæ iungentium. Dextri musculi & sinistri pars in prima videtur, vterque autem integer in quarta apparet.
- O** Musculus a secunda cartilagine in primam protensus, alteriusve lateris interior, secundam cartilaginem primæ connectentium, in quinta solus sinister exprimitur.
- P** Musculus ab infima secundæ cartilaginis sede, posteriori in parte principium ducens, & tertiæ cartilagini insertus. Sexta dextrum & sinistrum ostendit: septima dextrum, & quodammodo sinistrum.
- Q** Sedes iam dicti musculi, in octaua & nona.
- R** Musculus a latere secundæ cartilaginis, in tertiam cartilaginem insertus. Septima & octaua dextrum duntaxat ostendunt.
- S** Sinus secundæ cartilaginis, in octaua & nona notatur, cui inferior primæ cartilaginis processus, T in octaua & nona insignitus con nascitur.
- V** Musculus in basi tertiæ cartilaginis situm obtinens, Sexta vtriusque lateris musculum representat. Septima dextrum, & sinistri portionem. Octaua etiam dextrum.
- X** In nona figura sinus indicatur, cui musculus insidet, tertiæ cartilaginis basim in altero latere occupans, ac V caractere iam expressus.
- a** Musculus ex tota primæ cartilaginis longitudine enatus, ac tertiæ insertus, aut musculus primæ cartilaginis tertiam copulans. Decima dextrum *a* insignitum & sinistrum *b* insignitum indicat, ablata interim prima cartilagine.
- b** Septima vero, octaua & nona integrum dextri lateris musculum *a* notatum expriment, & elatiorem sinistri sedem, quæ ob hoc quoque *b* litera in illis figuris notauit.

V TAB V III LA III XVI II LIBRI I II

- c Lingula seu rima in medio laryngis obuia superior sedes in vndecima figura conspicitur.
- d Inferior facies lingulae, quam in decimatertia magis, quam duodecim apertam expressimus.
- ee Duo sinus, vtrinque vnus, qui clausa lingula seu rima in humiliori ipsius sede ad latera euadunt conspicui in duodecima, & decimatertia.
- f Callus in medio rimae apparens, vbi ipsa potissimum coniuget, in decimatertia exprimitur.
- g Ne fortasse aliquid obscuritatis cartilagine literis non insignitae adferant, illas quoque adnotabimus, g itaque prima est cartilago, in anteriori parte se offerens, in 1. figura, dein in 2.4.5.12.13.
- h Prima cartilago, in tertia figura & 6.7.8.9. posteriori facie se offerens.
- i Secunda cartilago anteriori facie conspicua, in 1.2.4.5.7.8.9.10.12.13.
- k Secunda cartilago posteriori facie spectatur, in sexta.7.8.9.11.12.13.
- l Tertia cartilago occurrit in secunda, 3.6.7.8.9.10.11.

A *TABVLAE DE PENIS
musculis Characterum index.*

xiiii. Itaque figura corporis in mensa prona, & oculo ad perinaeum seu interfemineum directo, ostendit femora in latera admodum distensa, & penis corpus vniuerso intirim scorto cum testibus, cute, adipe, venis, neruis, & arterijs vndique absectis.

xv. Figura nuda quodammodo commonstrat ossa, quae sacri ossis lateribus committuntur, acilium, & coxendicum, & pubis ossa appellantur. His femorum ossium portiones adhuc appendent, vna cum ani & penis musculis: quos ideo ab ipsorum exortu dependere finximus, vt penis corporum origo vrinæque & semini communis meatus inibi in conspectu esset, qua sursum sub pubis ossibus flectitur.

xvi. Penem transversum dissectum in hoc ostendit, vt penis corporum substantia, & coalitus, & cum vrinæ meatu connexus oculis subijcerentur.

- xvii. Figura integrum commōstrat penem, vna cum vesica hic exporrectum, vt proprius vesicæ ceruicis musculus intueri possit.
- xviii. Ostendit penis diuisum canalem ad vesicæ introitum, glandulas item quibus conseruatur semē.
- xviiii. Penis corpus per longitudinem dissectum monstrat, quo melius appareat arteria, quæ per ipsum distribuitur.
- AB 1.2.3.4. Duo penis corpora penem quodammodo vniuersum constituentia.
- CC 2.4. Duorum penis corporum exortus.
- D 1.2.3.4. Penis glans, quam alij præputium nuncupant: eo nomine cutem, qua penis obtegitur, non dignantes.
- EE 3. Fungosa rubraque; penis corporum substantia.
- F 3. Mutuus penis corporum connexus & neruea eorundem substantia, quæ orbiculatim fungosam substantiam complectitur.
- G 1.2.3. Vesicæ meatus, vrinæ seminiq; genitali communis.
- HI 1.2. Duo primi penis musculi, in prima quidem figura suam seruantes sedem: in secunda autem ab eorundem principio dependentes.
- KL 1.2. Duo posteriores penis musculi, seu tertius & quartus. qui in prima figura integri, in secunda vero ab insertionem pendentes conspicuuntur.
- M 1.2. Musculus orbiculatim recti intestini finem ambiens, feciumque excretioni præfectus.
- N 4. Vesicæ ceruicis musculus, vrinam, ne præter nostrum arbitrium defluat, cohibens.
- OO 2. Membrana pubis ossium foramina occupans.
- P 2. Teres ligamentum, à coxendicis ossibus in rotundum femoris caput insertum.
- Q 4. Vesicæ corpus.
- R 4. Glandosum corpus, vasorum semen deferentium insertionem excipiens.
- SS 4. Portiunculae sunt meatus, quibus vrina è renibus in vesicam ducitur.
- TT 4. Portiunculae sunt meatus, semen in vesicæ ceruicem eiulantium.
- V 5.6. Arteria, quæ per vnum latus penis distribuitur, & per alterum eodem prorsus modo alia distribuitur.

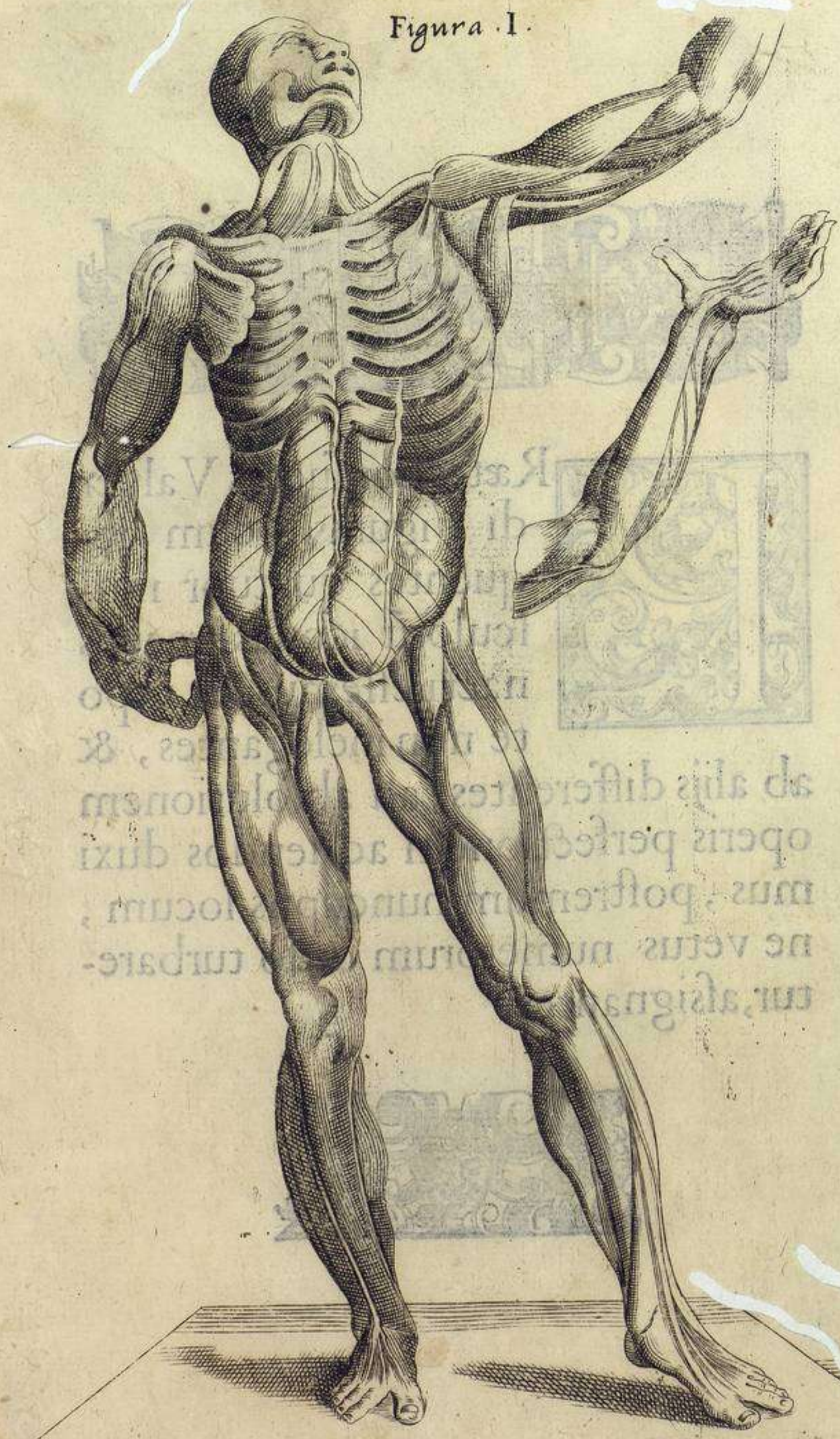
Præter

Ræter consuetas Valuer
di Figuras, cùm se-
quentes quatuor mu-
sculorũ iconas recens
nacti essemus, ea vtpo-
te non inelegantes, &
ab alijs differentes, ad absolutionem
operis perfectionem addendos duxi-
mus, postremum hunc ipsis locum,
ne vetus numerorum ordo turbare-
tur, assignantes.

Figura .1.

Figura

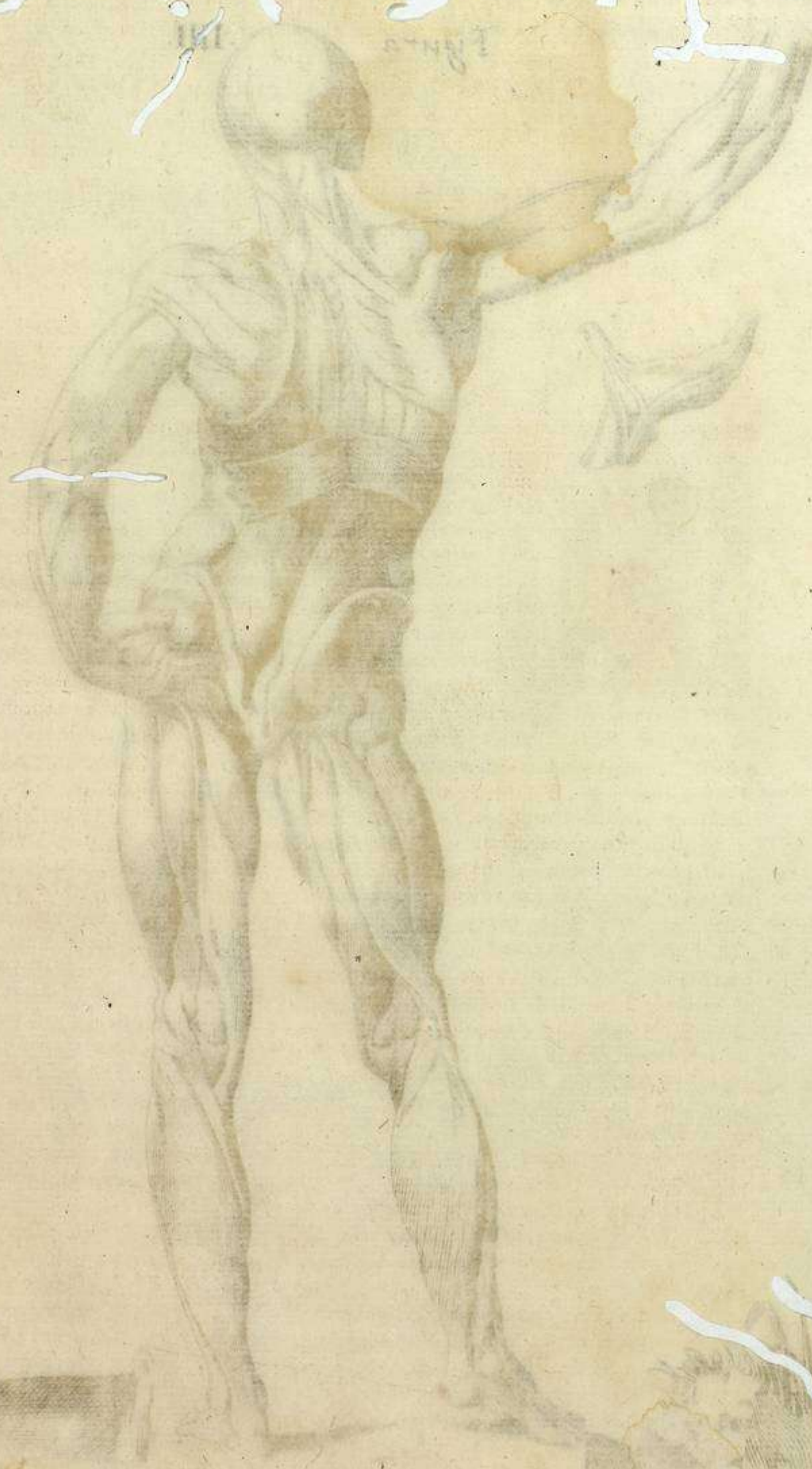
III.

Figura

III

Figura

IOANNIS VALVERDI

Medici de Humani Corporis
Anatome.

LIBER TERTIVS.

In quo de Nutritionis, Generationisque instrumentis agitur.

*De Membrana, quæ omnibus hisce membris obtenditur**περιτόλαιον dicta. Cap. I.*

V M A N Æ fabricæ basim & propugnaculum, ossa nimirum & cartilagineæ, primus liber edocuit. Secundus vincula & ornatum ipsius ~~anatomia~~. Tertium hunc, organis ad nutritionem requisitis consequenter dicabimus, & ob partium viciniam, de generationis quoque instrumentis agemus, sermonis initium à Membrana ducētes, quam, quòd horum omnium organorum commune sit inuolucrum, græci *περιτόλαιον* appellarunt, Arabes autem Siphac. Membrana hæc corpus est simplex siue simile, omni fibrarum genere, quales in venarum tunicis haberi scripsimus, destitutum: estque

totius corporis membranarum, si carnosam exceperis, maxima. Ac omnem in primis cavitatem interna facie succingit, quæ a septo transverso ad ossa usque pubis Ilium, & Coccygis habetur; omnia quæ inibi continentur, instrumenta obuinciens, ventriculum. s. iecur, cystim fellis, lienem, omentum, mesereon, intestina, renes, vesicam, vterum, & testes. externa sede abdominis musculis adhærescit. ex ligamentis enim lumborum vertebrae, & Ilium ossa sacro ossi connectentibus vtrinque nascitur, principio admodum tenuis; ac deinde ^a musculos lumborum vertebrae affixos, nec non internam ossium coxendicis regionem occupantes supergreditur, fibrarum interuentu, quæ musculos inuicem committunt, ipsis adhærens; ^b Transuersis verò abdominis musculis subtenditur, inferiori diaphragmatis sedi, illisque omnibus, ac potissimum nervosis ipsorum partibus cohærescens, & musculis instar inuolucris obducta. Adde vt vini utrem, peritonæum imagine referat; intus quidem læue ac lubrico humore oblitum, adipisque interdum aliquid sibi adnatum habens, licet non æque vndequaque: sedes enim ipsius, quæ ventriculum & lumbos respicit, longè copiosiore obtinet adipem, quam quæ ad umbilicū pertinet. exterius autem asperum, quòd musculis firmiter adhæret, nec intestinis officeret. Ab interna peritonæi regione aliæ quædam nascuntur membranæ, membris in huiusmodi cavitatis contentis obductæ, & singula instar tunice obtegēter, præter peculiare membranas, quas nonnulla, siue maior ipsorum pars adipiscuntur. Atque hanc ob causam complures, ijs organis quæ duabus duntaxat donantur tunicis, quemadmodum ventriculus & intestina, ternas adesse crediderunt, peritoneos membranam vnius vice connumerantes; ijs autem, quæ vnicam duntaxat peculiarem tunicam obtinent, quemadmodum vterus, vesica, cystis fellis, binas adseperunt; ijs demum quæ nullam adeptæ sunt, ex quorum numero sunt lien & iecur, vnicam assignarunt, peritonæi scilicet partem. Cæterum peritonæum non parem ubique seruat crassitiem; pars enim ipsius lumborum vertebrarum vinculis connata, admodum crassa est, quemadmodum & quæ lumborum musculis incumbit: anterior verò à mucronata pectoris cartilagine subtus umbilicū pertinet, tenuis insigniter occurrit; atque hinc etiam tenue deorsum fertur peritonæum, sed geminum, & inter vnam alteramque membranā umbilicales arteriæ

nec

Figura.

Membrana à
peritonæo du-
cta.Peritonæi ha-
ud par est ubi-
que crassities.Peritonæi quos
peritoni-

^a li. ii. ta. vii.
tux.
^b li. ii. t. vi. Δ

nec non vrinarius meatus deficiunt, uti in locis docebimus, et si Vesalius id minimè aduertit. Adhuc Peritonæum in viris iuxta pubis ossa, ad latera cavium rectorum musculorum, et singula vtrinque ostendit foramina, per quæ ad testes seminaria uasa deferuntur. Quod tamen haud ita accipiendum est, ut Peritonæum hac in parte peruium sit; nullibi enim disruptum, unà cum seminarijs ductibus ad testes elabitur, omnibus ipsis obductum. Quà etiam Diaphragmati subtenditur duo pariter obtinetur a foramina, instar illorum, quæ in illo haberi diximus; quæ minùs etiam prædictis foramina dici merentur. Vbi nanque peritonæum, ad venam cauam, ad arteriam magnam, & ad œsophagum, quæ septum traicere diximus, pertingit, ea circum circa complectitur, & omnibus ipsis adherens descendit, et venam cauam & œsophagum circum undique, arteriam uerò g anteriori duntaxat ambiens. Alia quin etiam sortitur foramina, quibus h vmbilicalia uasa, ceruix uesicæ, anus, & uenæ complures, arteriæ, ac nerui, ad crus tendentes, musculi etiam aliquot dorfi, nec non multæ venarum, neruorum, arteriarumque propagines transmittuntur, quæ à uasis lumborum vertebris incumben- tibus prodeunt, & proximos sibi musculos, cutemque ac Peritonæum quoque ad- eunt; quod non solum furculos hosce suscipit, uerum etiam & illos, qui septum transuersum permeant; unde mihi haud omnino sensus expers uideatur, ut mul- ti existimant. In mulieribus priuato foramine donatur, quo uteri ceruix uiam sibi parat. Peritonæo id muneris demandatum est, ut prædicta membra priuatim contegat, & omnia quo minus a sedibus suis aberrant, cõtineat, quod potissimum in abdomine ac lumbis præstat, quibus in locis si forte fortuna di- frumpitur, intestina protinus erumpunt, & ueluti herniam efficiunt; neque uerò transuersi abdominis musculi ipsis quò minus exiliant continendis sufficiunt, quamuis Vesalio secus uideatur.

Peritonæi mem-
bra.

Gula sius.

Gula quot ex
tunicis constat.

Tertia gula in
tunica.

De Aesophago, siue Stomacho. Cap. II.

Stomachum appellamus^a intestinum illud, à palati finibus exortum, quod lingue radici hærens, tonsillas utrasque attingit, & b deorsum per asperæ arte- riæ posteriora ad quartam usque thoracis uertebam protenditur, ac dein iuxta quintam, ut magnæ arteriæ cedat, non nihil dextrorsum deuiat, ipsique adhærēs ad nonam usque thoracis uertebam procedit, ubi iecoris occasione ad læuam obli- quatur, & paululum à dorso abscedens c neruosam Diaphragmatis regionem si- nistrorsum supergreditur, & d intra uentriculum adigitur. Via hæc græcis *οισοφα- γος*, latinis stomachus, idest os, dicta est, per eam nanq; ueluti per os esculenta om- nia poculentaq; ingeruntur, præter potus tantillum, quod laryngem ingreditur; eamque irrorans efficit ut melius diduci & arctari queat. Alij Gulam siue Meri appellant. Hispanis Tragadero, siue Herbero, seu Gargante dicitur, Italis uerò Gola, siue Canna della Gola. Constat autem ex neruosis quibusdam tunicis, quo facilius dilatetur colligaturque. Interna eius facies læuis & lubrica est, exter- na uerò aspera. Binas sibi peculiâres tunicas uendicat, præter communem peri- tonæi, substantia, duritiè, crassitiè ac fibrarum specie varias. Interior enim neruo- sior est ac durior; tenuiorque, totius oris & palati tunicæ continua, & fibris se- cundum longitudinem porrectis donatur, quibus ueluti manibus ingestos cibos attrahit, & uomitu reiectat; licet motus id ad uentriculum magis quam ad gu- lam pertineat. Exterior tunica crassior est ac mollior, & musculi modo, paulò carnosior, & transuersas, circularesue fibras nanciscitur, quæ cibis in deglutiti- one deorsum trudendis, eisdemq; in uomitu foras propellendis opitulante. Ter- tia stomachi tunica fibris oïno destituta est, proditq; a ligamentis uertebrae tho- racis, iuxta nonam uertebam, cui sedi œsophagus ipse committitur, fitque ex membranâ, quæ à thoracis uertebrae ligamentis infra nonam uertebam ena- scuntur, & uertebrae corporibus stomachum deuinciunt. Membranæ huic nihil fibrarum obtigit, nihil muneris concreditum est, præterquam ut secundam integrat, quemadmodum peritonæum, ea membra quibus obtenditur. Præter cõ- memoratas fibras faciliorem ciborum deglutitionem reddentes, quatuor in stoma- cho

c fi. i. G. li. ii
.iii. K. t. i. Y

d li. ii. t. vii. r. f

e ead. f.

f ead. r.

g ead. q.

h fi. iii. F. K. l

i fi. xix. m.

m. n.

a fi. xiii. xiii.

b li. ii. t. xvi. ff.

ii. iij. v. H. ta.

vii. F. trãsit su

per B, & sub F

c li. ii. t. vii.

d fi. xi. iuxta.

R.

e . xiii . E . F .
f . h . xiii . E . F .

cho glandulae habentur, quae ipsum continuo humectent & lubricum fer-
uant. Duae in faucibus, stomachi orificio affidentes, ac tonsillae nobis
appellatae, laryngi etiam irrorandae inseruiunt. Duae salia in medio stomachi
ductu consistunt, posteriori eius sedi magis innixae, atque illis, quae ad initium cer-
uicis vesicae occurrunt, tum forma, tum officio similes.

De uentriculo . Cap. III.

a . fi . ii . P . fi . iii .
F . F . fig . xi . P .
Q . fig . u . xiii .
xiii . xv . xvi .

AEsophago a uentriculus est continuus, sub Diaphragmate inter umbilicum
& mucronatam pectoris cartilagine situs, a laeva in dexteram secundum
longitudinem expositus. Elatiore anterioreque sui sede in sinistro latere
Diaphragmati cohaeret; In dextro latere iecoris concauo subtenditur; humi-
liori autem sede omento atque intestino colo attenditur; a sinistris lieni inniti-
tur, atque in hoc latere maior ipsius pars totam regionem inter iecur & lienem
intersitam occupat, in qua superius orificium septo adhaeret paulo elatius infe-
riore, quod ad laeuam iecori substernitur, sed utrunque orificium in medio cor-
poris consistit, non quidem longitudine, sed profunditate corporis. Reliquum
ventriculi in anteriora pertinens ei parti subiacet, quam os ventri-
culi vulgo appellant, hinc sane decepti, quod parte hac frigescente incalescen-
te, uentriculi os dolere, seu refocillari pro varia ipsius dispositione animaduer-
tant. At huius profecto ratio nulla alia est, quam quod uentriculi corpore ca-
lidiore, seu frigidore reddito, protinus ipsius ori, continuo scilicet alteratio com-
municatur. Vnde in medicorum quorundam sententiam conuiuere nequeo,
qui uentriculi situ adducti, remedia uentriculi os iuuatura, dorso applicant ad
costarum extrema, non nihil ad laeuam; non enim video qui per tantam ossis
crassitiem, carnisque molem medicamentorum facultati facilis pateat aditus.
Sed ut eo vnde digressa est, nostra redeat oratio. Uentriculus forma est rotundus
& oblongus, & principio latus, ac sensim versus finem in angustum coactus, su-
periore sede, quae a summo ad imum pertinet, strictior angustiorque, inferiore
autem amplior; estque totus aequalis ac tersus; posterius interim sinum com-
monstrat, quem in sui medio transversim efformant dorsi vertebrarum corpo-
ra, nec non vena atque arteria ipsis superuectae. Sinum hunc uentriculus non
nisi in corpore consistens ostendit, ideoque bene inflatus, uentriculi quo clyste-
res parantur formam, quodammodo refert. Duo etiam sortitur ora, alterum
quo cibum excipit, quod *σμάχος* idest os, graecis appellatur, cui aesophagus iun-
gitur in sinistro latere, sub Diaphragmate, modice versus mediam corporis re-
gionem; alterum quo cibus confectus foras extruditur, ac proinde *πύλοπος* grae-
cis, Ianitor nobis dicitur, qui sedem in dextro habet latere, e regione propemo-
dum alterius: adeo ut cibus ad absolutam usque ipsius elaborationem facile in
uentriculo contineri possit, nulla interim urgente necessitate, qua inferius orifi-
cium arcte adeo, ut quidam existimant, occludi oporteat. ex duobus hisce orifi-
cijs supernum amplius inferno est, quo scilicet cibus facilius deglutire, degluti-
tosque minori negotio continere possimus. Quanta sit etiam inferioris orificij
amplitudo, ex his discere possumus, qui aut imprudenter, aut etiam consulto,
anulum, aureumve scutatatum, vel quid simile deuorant. Neque uero glandula
illa quae intestino, Ianitori contiguo secundum ipsius longitudinem adnascitur,
ad exactiorem orificij huius constrictionem opitulatur, sed venae portae ramos,
inibi seiunctos suffulcit. Caeterum orificij utriusque membranae, reliquo ventri-
culi corpore paulo crassiores existunt, ut illis intra digitos compressis, multo-
que magis in uentriulo, conspicuum euadit; liquido enim orbiculatim
premere deprehenduntur, idque perspicuum fit qua stomachus, & duodenum
intestinum, ille quidem superiori, hoc uero inferiori uentriculi orificio iungun-
tur. ex hisce autem prominentijs, utraque uentriculi ora longe maius sibi ipsis ro-
bur asciscunt. Reliquum omne uentriculi corpus, interna facie laeue est ac
planum, perinde ac exteriore, si duas tamen praedictas sedes exceperis, quae, ven-
triculo insigniter constricto, rugas quasdam ostendunt; ac huiusmodi quidem

Uentiones pro
uentriculo ubi
nae faciendae.

Uentriculi fi-
gura.

Duo uentri-
culi orificia.

Inferius wen-
triculi orificiū
nō admodum
angustum.

Uentriculi mē-
brana ubi
crassiores.

Anat. Val.

Q partes

partes albæ minus quam reliquum ventriculi corpus occurrunt, præsertim vero intrinsecus ubi modice rubent. Interdum etiam ingens ad ^{ventriculi} fundo re-
 verta est. Neque vna ubique est eademque ventriculi magni-
 tudo, nam præterquam quod alijs maior, alijs minor obtigit, in vnoquoque pro
 assumptorum ratione, maior minorve redditur, nam vesicæ instar ita turgescit
 cogiturque, vt quantumlibet exiguum, multumve sit quod continet, totum id
 æque complectatur, nihil interim vacui relinquens. Cui quidem actioni appri-
 me ipsius substantia congruit, quippe quæ nervosa est, & citra omne periculum
 ampliari colligique potest. Constat autem duabus tunicis, latis atque tenuibus,
 fibique inuicem iunctis, sed nonnihil varijs. a Interior enim perinde ac stoma-
 chi nervosa est, ac stomachi, palati, labiorum, vti & intestinorum interiori tu-
 nicæ continua, stomachi tamen & palati tunica paulo mollior, ne in asperioris
 cibi molitione, ac deglutitione hæc abraderetur; ac proinde hæc oris tunica, ad
 ventriculi vsque fundum, mollior deinceps efficitur. Tunica hæc vnum duntaxat
 fortita est fibrarum genus, oblique scilicet excurrentium, qua quidem in re a
 stomacho differt, qui fibris quam plurimis, rectaque ab imo ad summum porre-
 ctis donatur, quibus veluti manibus cibos deorsum allicit. Ventriculus autem re-
^{secundæ} fibrarum opus habuit, cum munus ipsi cibos attrahendi concreditum
 non sit, sed dum conficiantur duntaxat retinendi, confectosque foras propellen-
 di, quorum illud obliquis, hoc transuersis secundæ tunicæ fibris molitur. c Exter-
 rior tunica crassior est quam interior, atque ideo mollior, & lenta magis, exter-
 næ stomachi tunicæ continua, & transuersis, perinde atque illa fibris intexta, quæ
 interioris tunicæ fibris tessellatim complicantur. f Tunica huic alia circumduci-
 tur ex peritonæo, qua id septi partem stomacho iter præbentem integit, pronata,
 ipsique circumdata, vbi crassior quam alibi occurrit, externæ omenti tunicæ, vt
 inferius docebimus, principium porrigens. Ventriculi autem partes sunt, cibum
 conficere, ac in suam naturam conuertere, ac proinde qualis ipse est, album ipsū
 reddit, quem ubi elaborauit eoque potitus est, (sive ipso reficiatur, seu nutriatur)
 quod reliquum est transuersis fibris per pyloron extrudit, quæ ventriculum (vt
 mulieres intestina solent, cum insitia parant) comprimentes foras propellunt. In
 eo itaque velut in lebetæ, cibis vniuerso corpori coquitur, ideoque inter tot mem-
 bra ipsum excalefacientia fuit repositus.

Ventriculus du-
 magis iudo.

Ventriculus du-
 constat tu-
 nica.

Ventriculi fi-
 bra.

Secundæ tuni-
 ca.

Alia tunica.

Ventriculi mu-
 nus.

d fi. xvi. m.

e ead. L.

f ead. K.

De intestinis. Cap. IIII.

Ventriculi fundo a intestinum iungitur, quod in anfractus plurimos reuolu-
 tum ad anum vsque procedit. Idque etsi re vera vnicum est, varia tamen &
 a veteribus, & a recentioribus nomina, ob substantiæ functionisque varietatem
 accepit. Primum nanque in tenuia, & crassa diuiduuntur. Tenuia b ex ventricu-
 li fundo principium sumunt, & retrorsum contorta sub postica ventriculi sede
 ad dexterum corporum vertebrarum dorsi latus, deorsum tendunt, in gyros
 nusquam circumflexa. Quum primum vero imam ventriculi regionem contin-
 gunt, sub c intestino colo, cui ventriculum incumbere dicemus, occultantur, ad
 læuam deflectentiâ; ac dein in flexuosos gyros complures sursum deorsumque
 incerta serie numeroque acta, sedem vniuersam, quæ inter ventriculum ac pu-
 bis ossa, & ilia habetur, implent, ea excepta quam colon intestinum, vt inferius
 trademus, occupat, eandem semper crassitiem ac latitudinem seruans, quam-
 uis interdum iuxta ventriculum paulo latius occurrat. Intestini d id figura
 res ac læue est, substantia nerueum ac tenue, & ex duabus d tunicis e constitutum,
 quarum interior dura est ac neruea, interiore tamen ventriculi tunica mollior;
 exterior autem minus nervosa est, ambæ vero per quam tenues existunt, & tra-
 sueris duntaxat fibris intertextæ; quamuis exteriori paulo ante quam ad cœci
 pertingat, rectæ aliquot fibræ obtingant. Duabus hisce tunicis e alia ex perito-
 næo procedens accedit. Tenuibus intestinis f crassa cohærent, sub dextri renis re-
 gione, nonnihil versus ilium; hincque superiora rursus petunt, tenuibus inte-
 stinis

Intestina om-
 nia sunt.
 Prima intesti-
 norum diuisio.
 Tenuia intesti-
 na.

Intestina cras-

a fi. iiii. v. ix. xi.

b fi. xi. s. fi. vi.

c fi. v. V.

d n. n. l.

e X. fig. v. vi. vii. NPQ. R. S. T. Y. a.

stibus circumta, & reuexa, per iecoris ca. feruntur, prope cyrtim fellis, ubi non nihil fl. escunt. Inde a g dextris in sinistra sub inferiore ventriculi sede co- tendant, & ad uenem pertingunt, ubi flexus quosdam edunt. & hinc paula- tim supra sinistram renem peritonæo incumbencia ad os vsque i pubis dela- buntur, ubi veluti umbilicum k aduentia, introrsum flectuntur; ast lico in or- bem acta remeant, & sacro ossi attenduntur, indeque ad and annum vsque re- cta deorsum excurrunt. Isest intestinorum dictus, vlnas viginti mensurales longitudine superans. Duabus omnia extruuntur tunicis, præter communem: Intestinorū tu- tenuia vero cibum in se continent, ubi is è ventriculo prodit, ab ipsisque id om- nica. ne se iungitur, quod in sanguinem vrinamue abiturum est; reliquum autem omne in fœces commutatum crassis excipitur. Vtraque vero tres in partes di- Tenuium in- rimuntur, quarum m prima à ventriculi fundo ad anfractuum initium perti- stinorum diui- net. Intestinum hoc veteres duodenum appellarunt, quod duodecim digito- sio. rum longitudinem ferè non excedat; quo semper nomine nobis vocabitur, Duodenum. quæstionibus cunctis posthabitis, a quibusdam inutiliter agitatis, num duode- num an verò ex quo, hoc est processus, seu exortus dicendum veniat: Vocent ipsi, vt fatius visum fuerit, mihi duodenum semper appellabitur. In huius extre- mum n meatus quidam vti dicemus a bilis folliculo profectus ingreditur. Sec- dum o intestinum à primi termino emergit, illic ubi primum in orbem, ac gy- ros conuoluitur, diciturque vulgato nomine ieiunum, quod perpetuo fere exi- nantium occurrat, affluentis nimirum bilis acrimonia laceffitum, quæ per fo- Ieiunium. ramen illud, quod ad duodeni finem haberi prodidimus, in ipsum influens, vt promptius fœces extrudatur, efficit. Huic tertium adnectitur, omnium tenuif- Tenuie. simum, ac propterea ileum appellatum; etsi per obscurus est ipsorum coitus, tum quod nulla diuisionis nota sese offerat, tum quod raro aut nunquam ita inane duodenum occurrat, quin aliquid semper excrementorum contineat. Sic ta- men ipse statuerem, ubi venæ, quas in mesenterio hisce intestinis hærente habe- ri dicemus, crassiores esse incipiunt, intestina vero magis referta, ieiunum de- Ieiuni termi- finire tenne vero inchoare, quod flexuosum tantisper procedit, dum in crasso- nus. rum intestinorum initium desinat. Quæ tripartita itidem existunt; in Cœ- Crassa intesti- cum videlicet Crassum cui nomen Colo, & rectum. p Cœcum nonnulli fac- na. culum esse aiunt, quem coli efformat initium, (Cœcum nobis appellatū) Cæcum. ac Cœcum propterea dici, quod vno duntaxat donetur orificio. Alij paruulū q illud intestinum esse contendunt, sacculi huius extremo appendicis instar ap- pensum, lumbrico simile, quod ita in homine occluditur, vt nullus in ipsum aditus fœcibus pateat, vnde Cœcum nuncuparunt, qua etiam ratione secun- dum ac tertium ossis temporum foramen, cæca quæ od minime transparent appellantur. Alij vero per Cœcum intestinum sacculum vna cum lumbrico intelligi uolunt. Verum hi ne, an illi rectius sentiant parum interest; integrum esto vnicuiq; quodcunque videbitur nomen imponere, modo tamen nec hi- storiam ipsius, nec situm ignoret, quem sub rene dextro, vti retulibus versus ex- teriora propter peritonæum obtinet. r Crassum intestinum longe omnium ca- Colon. pacissimum, ideoque ut arbitror Colon hoc est uenter græcis pariter ac latinis appellatum, ad sacri usque ossis initium pertinet. Id minime ad amussim teres, sed tum superius, tum inferius leuiter depressum est, ad latera uero in quasdā neluti cellulas totum adaptatur; etsi quo propius recto intestino accedit, co- minus in gyros conuoluitur, crassioresque ipsius tunice redduntur. Porro in- terior tum huius, tum cæci tunica transversis orbicularibusque fibris, iisdemq; frequentissimis intexitur; Coli autem u exterior, transversas quidem paucas, re- p uero quar plurimas adipiscitur, non quidem per omnem intestini ambi- tum pro- mas, sed supera duntaxat inferaque ipsius regione, quas paulo de- pressiores esse monuimus. Ad latera enim fibræ secundum intestini impres- siones recta procedunt, robur ipsius insigniter inibi adaugentes; Quarum im- pressionem quælibet, duobus constringitur ligamentis, utrinque singulis, de- super in inferna tendentibus. x Intestinum rectum ab osse sacro in podicem porrigitur, teres ac læue, nullumque in orbem actum, unde nomen ipsum Pectum.

b fi. v. a P. ad
h ead. G.
i v. viii. R.
a ead. s.
l ead. à T.
ad a.
m fi. vi. inter
I. & L. fi. xi.
iter s & c.
x xi. ad s.
M.M.
n fi. vii. K. fi.
xi. c.
o fi. vi. L.
p fi. v. vii. ix.
N.
q ead. O.
r ead. à P. ad
Y.
fi. vii. VV.
t fi. viii. h.
u ead. i.
x fi. vii. im
Y & a.

Intestinorū tu-
nica.
Tenuium in-
stinorum diui-
sio.
Duodenum.
Ieiunium.
Tenuie.
Ieiuni termi-
nus.
Crassa intesti-
na.
Cæcum.
Colon.
Pectum.

desumpfit. Duplici & tertia sum tunica constituitur, quarum exterior rectis fibris frequentissimis, orbicularibus vero rarioribus intexitur. y Tertia tunica, tum huius, tum duorum nuper commemoratorum, non secus, ac tenuum intestinorum tunica, ex peritonæo enascitur, præter intestini coli partem, ventriculo attēsam, & ab inferiore omenti membrana tertiam hanc asciscit tunicam, eiusque beneficio dorso deuincitur, perinde ac reliqua omnia intestina mesenterij interuentu dorso etiam colligitur. Sicque omnem intestinorum historiam enarrauimus.

fi. viii. x.
y
longitudine
cauam vero
ne se
omne in
tunc
nec
nec
nec

De Mesenterio. Cap. 5.

Mesenterij situs.

ID græci a μεσάραιον, seu μεσεντέριον, hoc est medianum nuncupant, quod in intestinorum medio collocatum videatur. Alij animellas appellant, quod sit glandulis vsquequaque refertum. Mesenterium itaque ad posteriorem intestinorum sedem locatum est, inter ipsa & dorsum: eiusque interuentu intestina dorso alligantur, quod ut tutius præstaret, ex duabus mutuo accumbentibus membranarum a peritonæo manantibus constructum est, inter quas plurimæ glandulæ, multusq; adëps reponitur. Id autem non vnicum habet sui exortus principium, cum enim varius sit ipsius situs, parsque ipsius ad dexteram, pars ad læuam, alia verò in medio consistat, hæc postrema, cuius beneficio ac tenue intestinum inuicem connectuntur, ex peritonæi membranarum exoritur, quibus arteria magna, & vena caua, secundum suum per lumbos ductum cõteguntur. Ex his nanque tunicis neruæ fibræ complures emergunt, quæ in duas ilicò abeunt membranas dexteræ quidem in dexteram, sinistrae autem in sinistram. Quæ rectum & Colon deuinciunt ex peritonæi membrana prodeunt, iuxta ipsius incessum. His enim in partibus, peritonæum fibras quasdam neruosas emittit, quæ in duas mesenterij membranas conuertuntur, inter quas, venarum arteriarumque gratia, quæ vti docebimus inter vnã alteramque membranam diffunditur, proles numerosa glandularum reponitur.

a fig. ix. x. MM.
b fi. x. X. Y.
c ead. PQ.
d ead. RST.
e ead. NN
O Q.
f fi. xi. Klm.
g fi. xix. PQ. fi. xxi. g.

De Omento. Cap. 6.

Omenti situs.

Figura.

Substantia.

Ortus.

Omentum a anteriori peritonæi sedi subiicitur, & intestinis insidet, a liene, iecorisque cauo, & ab vniuersa inferiori ventriculi sede ortum desumens. Hincque deorsum protenditur super intestina, quatuor, aut quinque digitos ferè infra vmbilicum, interdum vero ad pubis vsque os exporrectum: ac deinde resurgit introrsum reflexum, & veram cassidilis imaginem exhibens, infra supr aque orbicularis. Omentum id inter superiorem membranarum & intestina tantisper effertur, dum ad iecoris cauum cum ea intestini coli parte iungatur, quæ ventriculo adhæret. Vbi vero duplicatio hæc explicatur, quod in quibusdam euenit, eousque omentum protenditur, vt non solum ad vteri os, quemadmodum nonnulli prodiderunt, sed ad scrotum etiam pertingat, vt in herniosis quibusdam contingit. Est autem omentum ex duplici conflatum tunica, læui & fibris orbata, multisque glandulis adipe confersis referta, venisque ac arterijs vndique implicata, sic inuicem complicata, vt retis speciem præ se ferat, vnde græci ἐπίπλοον, id est implexum appellant. Et quamuis ex vnica efformetur membrana, quia tamen duplicata est, ex duabus ipsum constare dicimus, quarum altera inferior scilicet peritonæo principium desumit, qua magna arteria per septum fertur, & vena cauæ adhærescit, ex membranulis ab ea peritonæi regione manantibus quæ a thoracis vertebris enascitur, & venam cauam, magnamque arteriam dorso alligantibus, iuxta vndecimam thoracis vertebram; hinc dextrorsum ad iecoris caua

a fi. ii. iii. iii. xxv.

caua defertur iecori nonnullis in locis adhaerescens, eique diaphragmatis sedi, quae ~~caua~~ ar, quamuis id rarius eueniat, nec ex eiusdem in cunctis costae ratione Aiecoris caua ad dextrum ventriculi latus, cui etiam cohaeret, & ad vniuersum duodenum intestinum contendit, cui ab exortu aduulq; se fere ieiunum connascitur; hincque in arcum effertur, imo ventriculo cohaerescens, quo usque ad lienis caua pertingat. Exterior membrana ex humiliori anteriorique ventriculi sede secundum ipsius longitudinem à dextera in laeuam oritur, & recta in lienis concuam sese inferens, inferiori membranæ defigitur, quam in idem quoque cauum desinere monuimus. Omentum id nullatenus intestinis adheret, præterquam inferius, ubi coli regioni ventriculo accumbenti coheret. Estque is ipsius vsus vt cuncta intestina obtegit, insitumque ipsis calorem tuetur ac foueat, nec non vt venarum arteriarumque propagines tutò excipiat, quæ vti dicemus, ad ventriculum, lienem, duodenum intestinum, & ad coli partem, cui promesenterio est, exporriguntur.

De Iecore. Cap. 7.

Magna inter medicos ac philosophos fuit disceptatio, iecur ne, an cor principium sanguinis existat. Verum qui nutritionis foetus dum in vtero est & postquam in luce prodijt rationem, simulque iecoris ipsius, tum substantiam tum colorem non oscitanter perpenderit is dubio procul ratum firmumque habebit, iecur nutritionis organorum facile princeps, sanguinis reliquas omnes corporis partes enutrientis esse officinam. Sed quia in venarum enarratione id explicatius prosequemur, nunc vti acceptum supponimus. Est igitur iecur transversim sub ^b septo transuerso a dextris in sinistra positum; quamuis tamen maior crassiorque ipsius pars sinistram regionem occupet; quæ ad sui vsque medium septo transuerso tota innititur; reliquum vero partem duntaxat ipsius anteriorem contingit. Vniuersum autem iecur, varijs heret in partibus, multarum membranarum vi, quæ à peritonæo vt mox subiiciam, pronata, ipsum arcte adeo diaphragmati deuinciunt, vt præterquam in angusti admodum pectoris hominibus, totum fere sub mucronata pectoris cartilagine delitescat, sedem occupans vniuersam, a spurijs costis comprehensam. Iecoris forma proximis ipsi organis correspondet; ac proinde ^c elatiori sede, qua septo cauam constituenti figuram incumbit, gibbum est, læue & æquale, ac ipsi veluti confertum. In media uero huiusmodi parte sinus efformatur, vnde venæ cauæ ^d caudex à noxa immunis exoritur. Inferiori sede, qua fuericulo, quem antea rotundum & latum esse prodidimus, insidet, ita cauum efficitur, ut cum amplexari uideatur; quamuis nec læue, nec æquale, ut eminentiori regione, occurrat, imo retrorsum inferiori sede nonnihil duobus tuberculis prominat, in medio autem, quodam ueluti sinum deprimitur, qua uenam portam reptare dicemus, iamque h duodenum intestinum meare tradidimus. In dextro etiam huiusce partis lateris sinus efformatur, quo bilis folliculus excipitur; alter item in læuo, per quem stomachus defertur, & septum traiiciens, uentriculo iungitur. Qua dextrum attingit, latus, qua etiam uentriculi posteriora, crassius admodum est, ac rotundius, qua uero in læuam pertinet, tenue, ac ueluti in ^k apicem desinens. Estque uniuersum longe ab extremis quam in medio tenuius, ac potissimum sede anteriori; qua in parte rimas quasdam adipiscitur, per exiguas quidem illas ^l una de eorum excipitur. In huiusce partis medio, è regione mucronatae cartilaginis modice ad dexteram consistente, cui uenam ^m umbilicalem inferi audies. Neque uero humanum iecur ulla præterea in partes diremptum occurrit, quamuis in brutis quatuor ut plurimum aut quinque subeat diuisiones. Summatim, nullam sibi iecur peculiarem figuram uendicat, quam quæ a conterminis sibi partibus præscribitur. Quod ab re nequaquam effectum est, ut enim uenarum multarum quæ per ipsum diffunduntur gratia ingens, crassumque ipsum esse oportuit, sic nulla ipsi tot inter membra reposito, propria opus fuit figura. sit autem maius minusue, pro

Iecur sanguinis principium.

Iecoris situs.

Figura.

a fi. ii. HH.
 fi. v. DD. fi.
 xi. K. fi. xix
 B. fi. xxi. bb.
 fig. xxvi. L.
 li. vi. ta. v. fi.
 x. GG.
 b li. ii. t. vii.
 Δ:
 c fi. xxi. bb.
 BB. xvii. AA
 fig.
 d fig. xvii. C
 DE.
 e fi. xi. KI.
 f ead. PQ
 fi. xi. s.
 i ead. V. fig.
 xix. H. li. vi.
 t. v. fi. x. H.
 K fi. xix. c.
 l fi. ii. int.
 HH.
 ead.

De Coctionis organis.

Subst. maiori minorque hominum belluue. Substantia ipsius nihil est aliud, quam coctus sanguis, per quam innumera venarum genera diffunduntur. Iuversum vero tenet admodum membrana includitur, ex ligamentis enata, quæ ipsum peritonæo sub septo connectunt. Horum ligamentorum duo præcipua habentur, alterum durum & insigniter validum, sed membranæ instar tenue, quod ad dexteram iuxta mucronatam pectoris cartilagine[m] consistere diximus; alterum perquam robustum, ac prope teres, ex peritonæo pronatum ubi sinistra iecoris pars in apicem desinit, quod inibi peritonæo ipsum deuincit Peritonæo quoque alligatur ubi venæ cauæ caudex ex iecore prodit; omento item iuxta venæ portæ initium. Quin etiam anteriori peritonæi sedi, vmbilicalis venæ interuentu connectitur: imò vero venæ huius beneficio iecur vmbilico alligatum videtur, quæ in hominibus arescit, & vinculi, tendinisue in modum induratur. Ex ligamentis hisce omnibus prædicta membrana enascitur, iecur vniuersum obuinciens, in quam duos neruorum ramos inferi docebimus. Ipsius partes quænam sint iam antea protuli, nullæ inquam aliæ, quam vt sanguinem ex cibo procreet, quod vt melius præstaret, tot venis donatum fuit.

n fi. v. c.
o fi. xi. o.

De Bilis folliculo. Cap. 8.

Cystis situs. **D**E sanguinis officina egimus, nunc de instrumentis ipsum a recrementis quibusdam repurgantibus agendum est, initio a vesica bilem excipiente desumpto. ^a Quæ sedem eo in sinu obtinet, quem in medio dextræ partis caui iecoris, qua dextrum ventriculi latus amplectitur, exculpi diximus; ex quo sinu medium corporis vesicæ nascitur, reliquum vna cum ceruice è iecore prodiens ad ^b venæ portæ initium pertingit; ubi in duos diducitur processus, quorum alter sursum effertur, & anteriori venæ portæ, sedi innitens, in duas diffunditur propagines, quarum altera dextrorsum altera sinistrorsum per iecur sparguntur, singulæ in alios complures surculos diremptæ, per iecoris parenchyma inter venæ portæ, & cauæ radices diffusos. Surculis hisce bilis a iecore in vesicam felleam defertur. ^d Alter processus deorsum porrigitur, inferiore omenti membrana suffultus, sicque obliquè in inferiora tendit ad vsque duodeni ^e terminum. Processus hic depulsam ex vesicula bilem in intestina defert, quam semel emissam duæ intestini membranæ inuicem adductæ regurgitare non sinunt: Atque ita bilis ad intestina defertur, nunquam interim in ventriculum irruens, præterquam in biliosis quibusdam naturis, & ijs quos dira exercet fames. Vesicula hæc oblonga est, in fundo rotunda, sensimque ac sensim ad usque ceruicem pyri modo angustata; constatque ex nerua tenuique membrana, sed densa & valida, quæ facillè extenditur, subsidetque, prout maior minorue bilis copia in ea continetur: Triplex hæc adipiscitur fibrarum genus, rectas quidem intimas obtinet, quibus secundæ succedunt obliquæ, ijs tertiæ transuersæ. Huic tunice alia ex iecoris membrana exorta obtenditur, non toti quidem vesiculæ, sed eius duntaxat parti, quam extra iecur prominere scripsimus. Huius officium est sanguinem a bilioso excremento repurgare per meatum in iecur implantatum, illudque in intestina deducere; vnde in duodeni extremum maximo nostro commodo inseritur. bilis enim sua qua pollet acredine, & extergendi facultate pituitam quæ inibi copiosa vt plurimum asseruatur ex ventriculo delapsa, diutius hæere non sinit; Et hac quoque ratione ut feces ocysus ab intestinis extrudantur efficit. Processus autem hic in nonnullis ad ventriculi fundum perrepat, hique biliosum vomitum comitem habent perpetuum, vnde hos medici sydere infausto natos appellant.

a fi. xi. xii. V.
fi. xix. H. li.
vi. ta. vi. fi. x.
h.
b fig. xi. h.
c fi. xii. Y.
d fi. xi. xii. G.
e fi. xii. d.

Meatus bilis ducentes e ducentesque ue.

Figura cystis.

Substantia.

Munus.

De Liene. Cap. 9.

Lienis situs. **L**ien a parte sinistra positus est inter ventriculum & costas, parumper versus dorsum; & in longum a Diaphragmate ad spuriarum vsque costarum extremum porrigitur, haud vltius in inferiora procedens in ijs, quibus præter modum vastus non obtigit; in latum vero a dorso ad costarum vsque; cartilagine[m] pertinet. Ipsius

xi. 00
v. G.

b figura

fi. xviii.
c ad. D.
d ead. inter
e & G.
f inter HH.
g BB.
h G.
i F.
j LL.

b figura con terminis respondet partibus; c pars enim superior septo contigua
mo^o accepta prominet, d interna ventriculum contingens, leuiter depressa. In sui au
tem medio secundum longitudinem e linea inequaliter extuberante insigni
tur, in quam f venæ aliquot & arteriæ, vt suo loco dicemus, inferuntur. Sinistro
latere, qua g dorso defigitur, modicè cauus est; h dextro qua propter costarum
fertur cartilagine gibbus; i extrinsecus qua costis innitur, leuiter quoque gib
bus occurrit, & impressa seruat costarum, quibus accumbit vestigia. Est autem
humanus lien quam brutorum crassior latiorque, sed breuior, ac propemodū
trapezoides, duplo duntaxat longior quam latus: inferius in anteriora corporis
protensus in obtusum desinit angulum; superius in arcum veluti desinit, non
nihil in medio depressus, adeo vt duos admodum obtusos efformet angulos,
quorum superior inferiorem latitudine superat. Vniuersus porro lien tam in
tus quam extra fuligineo & obscuro colore nigricat. k Substantia ipsius spon
giosa est, nigra, & crassa, multæque per ipsam venarum, l & arteriarum propa
gines disseminatæ visuntur. Tenui admodum membrana obducitur ex omen
ti membranæ enata, quæ in lienam in interno ipsius latere occurrentem infe
runtur, ac dilatescentes in eam commutantur; verum quia ex peritoneo omen
tum pronascitur, membranam qua splen includitur, ex peritoneo ~~enata~~ ~~enata~~ ~~enata~~
creari dicimus. Ventriculo & dorso lien omenti membranæ interuentu neci
tur; septo autem ac thoraci neruosis quibusdam ac tenuibus fibris, ex perito
neo vbi septum contigit enatis, colligatur; quamuis fibræ huiusmodi haud sæ
per comperiantur. Interdum quoque lienis gibbum exteriori sinistri renis in
uolucro multo adipe referto colligatur, præsertim cum lien reni accumbit.
Lienis functio est, sanguinem a melancholico succo emundare.

Color.
Substantia.

k i K.
l li. vi. ra. iii.
fi. i. aaa. t. v.
fi. iii. H.

De Renibus. Cap. 10.

E Gimus de instrumentis sanguinem in iecore adhuc contentum repurgan
tibus, nunc ad ea sermonem transferre operæ precium erit, quæ venosum
genus acrementis in ipso consistentibus expurgant. Vnde illud scire expedit,
vt suo loco docebimus elaboratum in iecore sanguinem ilico in venas fluentē,
per vniuersas corporis partes distribui; ex quo aliquam assumpti potus portio
nem ipsi commisceri oportuit, quæ ipsum fluxilē magis reddens, vt promptius
in venas quaslibet quantumuis exiles permeare possit efficeret. Serum id ubi
suo functum est munere, partim sudore soluitur, partim vero, eodem quo flu
xerat tramite, venæ cauæ caudicem repetit, unde in uesicam elabatur, non exi
guam adusti humoris in corpore geniti portionem secum deferens. Huius oc
casione renes procreati sunt, & sub iecore a positi, alter quidem ad dextram, al
ter uerò ad læuam; quamuis raro alter alteri è directo respondeat, & quemad
modum sinister ferè, nonnunquã uero dexter elatiorem sibi sedem uedicat, sic
neuter unquam alterius altitudinem quanta media est alterius longitudo, su
perat. Editior dextri pars iecori innitur, sinistri autem lienem nonnunquam su
bit, ut plurimum uero contigit; ambo autem interna sede dorso contigua de
missiori diaphragmatis parti incumbunt, quæ id decimæ, undecimæ ac duode
cimæ costæ obducit; ubi hæ retrorsum magis obliquantur; qua in parte ita de
litescunt, ut nullo fere impedimēto sint. Sūt hi eque omni ex parte crassi, oblongi
& angusti, ante ac pone depressi, exterius orbiculares & gibbi, interius, ubi bre
uiores sunt, introrsum curui, Superiori et parte latiores sunt quàm inferiore, ita ut
phaseoli in ~~gine~~ ad amissim representēt, congruēt ad corpus magnitudine,
exteriora facie læues, intense rubentes, intus splendidi. Substantia constat carnosam,
densam & solidam, nullo fibrarū genere quemadmodū & iecur, & lien intertextam;
venarum nanq; arteriarumq; per ipsa diffusarum, tunicæ, attrahēdi, retinēdi,
coquendi, expellendiq; munere per funguntur. Neq; uerò in renibus meatus il
le, nec sinus occurrunt, quos medici cōplures comminiscuntur; imo meatus illi
b alter quidē è uena cauæ, alter uero ab arteria magna procedētes, per quos serū
a renibus alluci dicemus, simulatq; in renem conseruntur, inuicē coeunt, unum
ambo

Renum sinus.

Figura.

Substantia.

a fig. xix. xx.
xxi. xxii, T.

b fi. xix
fi. xxi.
mn. fi. xxvi.

*Interiorrenum
substantia qua
li.* ambo corpus efformantes, crassa tunica, qualem arteriam esse docuimus, præditum, & per omne renis corpus hunc in modum distributum. In primis enim latefcere, in duas dirimitur partes, alteram quidem anteriorem, alteram uero posteriorem. Anterior modo sex, modo septem, interdum etiam plures ramos producit, in quos anterior quoque prædictæ tunicæ pars diducitur. Hi autem omnes per anteriorem, interioremque renis partem distribuuntur, æque inuicem abscedentes, & externum renis latus petentes; ubi in multas propagines rursus dissecti, cum ijs, qui per posteriorem interioremque regionem eodem tramite deferuntur, coeunt, manifestam in medio cauitatem instar semicirculi constituentes. Membrana hæc haud vndecunque reni substantiæ adhærescit, priusquam enim in commemoratas digeratur propagines, anteriori posteriorique ac interne renis parti connascitur, ab exteriori abscedens. Rami tamen adnatam semper habent renis substantiam, posteriores quidem posteriorem, anteriores uero anteriorem, quousque iterum commisceantur. Inter hos autem ramos quoddam ueluti septum producit ramis minime connatum, & ab illa renis substantia productum, quæ ramis, dum simul uniantur, connascitur. Adeo ut inter unam alteramque membranam sinus alter exurgat, in duos quoque carentibus. Quauis enim qua exterius dictæ membranae latus respicit, ubi hæc primū in ramos diffinditur, simplex esse videatur, qua tamen ex renis substantia pronascitur extrorsum tendens, geminus conspicitur. Altera enim ipsius pars inter prædictum septum & ramorum anteriores, altera inter idem septum & posteriores ramos consistit. Sinus hic ut plurimum humidus & exanguis occurrit, ipsa uero membrana una cum ramis, quæ primus renis sinus uideri posset, sanguine referta semper cōspicitur. Secundus sinus duriusculo adipæ, ac seroso humore perfuso infarctus uisitur, quem nonnulli colatorium illud esse arbitrati sunt, de quo multa complures effutiunt, auriti potius quam oculati auctores, nullum enim colatorium, nulli sinus præter commemoratos, in renibus habentur; serumque ad ipsos defert uena emulgens dicta, quæ ut suo loco dicemus, in medium iuterni renis latus inferitur, & ab externo nervosæ membranae latere incipiens, ubi primum in ramos finditur, deinde per eius corporis medium procedens, ex renum medio, per internum renis latus procidit. Renibus duæ ad sunt a membranæ tum substantia, tum ortu inter se dissidentes. Prior circumquaque renem contegit, a peritonæo qua illi renes accumbunt exorta, qua in parte fibras quasdam educit in membranam hæc abeuntes. Tunica hæc frequentissimis uenis, perinde ac omentum intertextitur, multa pinguedine abundans, cuius beneficio renibus, quo perfectius suam obeant functionem, opitulatur. Secunda renum tunica prætenuis est, & iecoris ac lienis tunica consimilis.

*Renum mem-
brana.*

c vide *xxi.*
fig.

d fig. *xix.* T.
fi. *xxi.* oo pp.

De Vesica. Cap. II.

Figura.

*Prior vesica
tunica.*

Vesica inter pubis os & rectum intestinū posita est, ut in quouis animatiū intueri licet. Estque figuræ oualis, latior in fundo quam circa os, ubi in angustam ceruicē definit, longe in uiris quā in mulieribus ampliorem, & tum usu tum partibus ipsi adnatis dissimilem; quamuis enim id commune utrisque accidat, ut uirina per eas excernatur, & musculus illis orbiculatim, uti diximus, circumducatur, in uiris tamen glandosum præterea corpus in quo elaboratū semen colligitur, adnatū habet, & in anteriorem pubis ossis regionem contendit, ubi genitalis radicis coalescit. Mulieres autē corpore huiusmodi destituuntur, in uero ceruicē ipsa superiori uteri ceruicis regioni afficitur, & in pubis ossis cauitate pertinet, leuiter in superiora reflexa; Vesica hæc ex duabus nervosis tunicis extruitur, quæ admodum aptis, quæ facile subsideant, & extendant, prout necessitas postulabat, id quidē ut humoris fieret capacior, illud uero ut loci minus occuparet. Harum tunicarum prior densa est, læuis, nervosa & valida, quæ nunc crassior, nunc tenuior uisitur, prout contracta magis, uel distenta est, quamuis tamen ceruicem & fundum versus, foraminū quorundam quæ inibi habentur occasione, crassior semper occurrat. Triplici hæc fibrarum genere intexitur, ut eā inflatibus conspicuū euadit.

Primæ

a fi. *ii.* *iii.* N.
fig. *v.* g. fig.
vi. L. fi. *xi.* o.
fig. *xix.* p. fi.
xxi. *xxii.* V.
fig. *xxv.* T.
fig. *xxvi.* b.
ii. ra. *xvi.*
h. *vi.* Q.
li. *xv.*
fi. *x.*
c ead. n. *o.*
xvii. CC.
fig. *xviii.* g.
L.

Primæ ac inferiores rectæ sunt, exte-
 vrinam allic, transuersis propellit, obliquis retinet, ex Galeni, & Vesalij sen-
 tentia. Quamam vero id secum veritatis habeat, tunc explicare est animus,
 quum de vlu partium nostri corporis edisseram. Secunda est, quæ priorem ex-
 tra circumsepit, quam peritonæum expromit, qua vesicæ fundus anteriorque
 ipsius regio pubis ossi accumbentes, peritonæo secus quam in brutis adhære-
 scunt. Posterior vesicæ pars rectum intestinum, & in mulieribus vterum con-
 tangens admodum leuis ac lubrica est, & seroso humore oblita. In humiliorem
 huius lateris partem duo g meatus instar venarum pertingunt, ex membrana
 paulo quam venarum crassiore formati, obliquis tamen quibusdam fibris in-
 tertexta; qui meatus a posteriore renum sinu originem desumunt, & per me-
 dium prioris delati, non nihil in priora descendunt, super musculos lumborum
 vertebrarum corporibus defixos, peritonæo innixi à quo alteram assumunt
 membranam, qua toti circumteguntur. Hos medici *ἐπιτήρας, & πόρους οὐρητικούς*
 hoc est vrinarios meatus appellarunt, quod vrinam à renibus in vesicam defe-
 runt, & h inter duas membrans adaçti, perinde ac bilis meatum in duodenum
 inferi docuimus, in tot aguntur anfractus, vt immixtæ vrinæ regressus minimè
 pateat. imò nec inflata etiam vesica, spiritus quicquam per hoc meatus reddit,
 vt nec follis pugillatorius. Organorum nutritioni deseruientium historiam ab
 soluimus. Superest vt speciei conseruationi famulantiã prosequamur.

Altera.

Vrine mea-
tum in vesi-
cam inferi.efi. xix. o. fi.
xxi. *f fi. xxvi. xl.
g fi. xix. o. fi.
xxi. xxii. qq.

h fi. xxii. r.

De Virilibus Organis generationi deseruientibus.

Cap. 12.

Concors est medicorum omnium & philosophorum sententia, viri semen
 præcipuas in foetus procreatione obtinere. Vtrum verò mulier semen pro-
 fundat nec ne, & si profundit, an id pro materia subijciatur, viri autem semen
 esse ac figuram conferat, vt lacti coagulatum cum caseus paratur, an vero ambo
 vnà, quamuis dispari ratione concurrant, adhuc sub iudice lis est. Vt nec in
 eo cõueniunt, quidnam sit semen ipsum, quaque in parte corporis elaboretur.
 Sed qui loci huius nõ est huiuscemodi disceptatio, illud scire sufficiat, tam à mu-
 liere, quam à viro semen emitti: Cuius quidem rei pleræque mulieres hoc edo-
 ctæ fidem mihi fecerunt, estque id argumento, quod iisdem, quibus & viri or-
 ganis donantur, etsi huiusmodi argumentum (nisi hoc mihi variæ mulieres in
 genua fide asseruissent) pauci esset apud me ponderis; quandoquidem & viri èt
 perinde ac mulieres mammas habent, nec ideo tamen lac proferunt, nec eas ip-
 sis natura progenuit, quo eis foetus alerent. Rem igitur paulò altiùs à fundamē-
 tis eruens dico, quidquid alimentorum assumimus, antequam in corporis no-
 stri substantiã conuertatur, coctionis quatuor elaborari. Primum enim in a ven-
 triculo coquitur, & in quippiam vnus substantiæ vertitur instar lactis candi-
 dum, quod *χυρός* græcis dicitur. Et aduerte, quidquid in ventriculum ingredi-
 tur, quamuis probum sit alimentum, haud eodem tempore vniuersum, vt mul-
 ti existimant in chylum commutari. Neque verò ij audiendi sunt, qui ni-
 hil ex ventriculo prodire posse asserunt, priusquam cibus omnis coctus
 non sit, & in chylum conuersus. Secus enim in dies euentus ipse arguit, in ijs qui
 tenue quodpiam vinum præsertim copiosius ingerunt, nam paulò post pel-
 lucidæ aquæ tantundem ferè per vrinam eijciunt, quæ aliud nihil est, quam
 serosa illius vini portio, cum tamen interim vel decem etiam post horas, ven-
 triculum non dum sæpenumero cibum concoxit. Idem quoque in ijs obserua-
 tur, quibus ambrosia, asparagis, alijs ve vescuntur, si post semihoram meiant, vri-
 nis cuiuslibet assumptorum odorem manifestè reddit; quod fieri nequa-
 quam posset, si quælibet ingesti cibi portio in ventriculo etiamnum consisteret.
 Haud secus quoque pueros videmus nunquam ab edendo desistere, quod si
 nihil ex ventriculo ante absolutam cibi in chylum conuersionem elaboretur,
 aut ventriculum ciborum copia dirumpi, aut cruda semper deijci oporteret,
 info-

Coctio vt ce-
lebratur.

a fi. xi. PQR

asolens id, quidem & r. rum; inò h. modum ciborum gurgulies, patentef-
 que voragine, & feliciori valetudine uti, & firmioribus esse viis animad-
 uertimus. Quod etiam muliones edocti, ubi mulos defatigari uolunt, in ip-
 sis ori subin. d. suggerunt. Cibus ergo in ventriculum ingestus, si quidem
 is est, cui excipiendò ventriculus citra noxam sit satis, uniuersus non simul &
 semel, sed accessiuè concoquitur. Ac primum quod mollius, tum quod du-
 rius est conficitur, & illius quidem prius quod calidum est & humidum, quam
 reliquum. Quod autem confectum est, quidquid demum id sit, protinus è
 ventriculo egreditur, ante absolutam eius quod superest coctionem; minimè
 autem pylorus ipsi egressum præbet, sed ora quædam b venarum mesenterij,
 quæ in humiliorem fundi ventriculi regionem inferuntur. Adeo ut iecur
 ex ventriculo paleis veluti quibusdam tenuiorem chyli portionem
 exsurgere videatur. Ac proinde quamuis uniuersum quis cibum euomat, non
 ideo tamen nutriri corpus desinit, uiuitque in multos annos sanum valens-
 que, quod in permultis vitum est. Quod crassioris cibi relinquitur, uniuersum
 per inferius ventriculi orificium, in tenuia c intestina delabitur, ubi moræ
 tantundem paulò plus minus ue, ac in ventriculo, trahit, vltiorem elaboratio-
 nem adipiscens. Quod summa prouidentia, ut cætera omnia, sumus rerum
 opifex instituit, quo scilicet in alimenti penuria iecur per easdem mesenterij
 venas, quid utilis chyli superest in se capiat, primis veluti vindemijs relicta colli-
 gens. Hæc ita se habent, ubi tantum duntaxat alimentorum sumitur, quan-
 tum innoxie ventriculus capere possit; quod si plura quam par sit conge-
 rantur; id solum quod sibi opus est hepar prolicet, reliquum ventriculus extru-
 dit, & deteriora deinceps expellens, meliora complectitur; quemadmodum
 in vasis euenire cernimus, herbam, arborem vel implantatam habentibus,
 quæ licet, plusquam par sit irrigemus, nunquam tamen plus aquæ combibunt,
 quam ipsis ex usu sit; quod superest per foramina, quibus ad latera, siue in fun-
 do peruia sunt, elabi sinunt. Iecur itaque in eum quem diximus modum, vtilio-
 rem, serosiorumque chyli portionem ex ventriculo ad se allicit, reliquum
 per pyloron elabatur, & moram in intestinis tenuibus, eo quem nuper diximus
 modo, trahit. Vbi ad iecur chylus permanuit, in sanguinem commutatur,
 ibique à bile vtraque, & à serositate repurgatus, in venas omnes distribuitur, &
 exsuctus à venis in membra excidit, in exigua quædam se abdens spatia, seu po-
 ros, per uniuersum corpus huius occasione paratos. Sanguis autem è venis ma-
 nans, in liquorem instar rosis vertitur, eum scilicet, quem dum pars quæpiam
 corporis deglubitur, digitis exprimimus. Et huiusmodi rore alios liquor
 efficitur, qui membra nutrit, iam ferè in corporis substantiam conuersus, &
 Cambium propterea nuncupatus. Ex hoc liquore, quod partibus superest, non
 seculentum quidem, sed optimum, semen efficitur; quod retrorsum per eandem
 viam, qua sanguis, & ros in poros deueniant, d venam cauam repetit: ex qua
 infra e renes per f venas quasdam, quas inibi suo loco haberi docebimus, excidit,
 & ad testes defertur, ubi album euadit, ea quam diximus ratione, quod
 membrum vnumquodque, id quod continet sibi simile in colore reddit. Te-
 stium situs nulli non est conspicuus, pendentque extra corpus, tum caloris se-
 minis remittendi gratia, tum ut ipsius vasa tenta detineant, suntque vt pluri-
 mum gemini, vnde græcis δίδυμοι hoc est gemelli dicti sunt. quamuis non
 desint, qui vnicum duntaxat, & qui ternos etiam gerant, in quibus ferè sub-
 est deceptio; quod tuberculum in scroto reconditum testem ementiatur.
 Sunt ghi rotundi, longiores paulo quam lati, profundi ve, & superiori sede
 quam inferiori acutiores, non adeo tamen vt oua æmulentur, quemadmo-
 dum cæterorum animantium testes. Externa facie læues sunt, & molles,
 interius instar lactis albentes, & æque omni ex parte molles, nisi quæ
 venarum quarundam furculis frequentibus insigniuntur, vnde fit vt spongio-
 si non nihil appareant. Pluribus includuntur tunicis membranisque, alijs
 quidem vtrique testi communibus, alijs vero priuatim singulos inuo-
 lentibus. Membrana enim carnosæ, & cutis ambos testes, simulque se-
 minaria vasa, perinde ac reliquas omnes totius corporis partes inuestiunt,
 binos

Seminis mate-
ria.

Testium situs.

Substantia, &
figura.

Due commu-
nes tunicæ.

d. o. xix. 35

* 35c

ix. ixxx. 31

b. fi. ix. MM

N.

c. fi. ix. EEE

fi. xi.

d. fi. xxi. g.

e. fi. xxvi. YZ

f. fi. xix. e. fig.

xxi. xxii. qqq

g. xxiii.

fi. xix. t. s.
ad. u.

lib. ii. t. iiii.

1 fi. xxi. 7.

m. fi. xxi. 2. fi.
xxiii. D.

binas membranas tunicasque singulis constituentes, quæ in exteriori cutis est, quæ inibi tenuior, quam in alia corporis parte occurrit, at venis magis intertexta. Altera quam membrana carnosæ procreat, huic immediate subtenditur, nullo prorsus adipe interiacente. Peculiares testium membranae binæ quoque sunt, magnitudine, structura, ortuque inuicem dissidentes; quarum prior & exterior testem & seminis vasa ad eam usque sedem integit, qua peritonæum traiciunt, supra pubis os. Membrana hæc insigniter valida est, at tenuis, & venis referta; & extima facie, membranae carnosæ nervosis quibusdam fibris committitur, usque adeo frequentibus, ut in aliquibus novam quandam tunicam efformare videantur, præsertim vero herniosis, aut scrotum aqua refertum habentibus, in quibus membrana hæc ex hisce fibris producta, aqua plena visitur. Prior hæc tunica sociæ suæ alterum inuolventi testem, nervosis quibusdam fibris adiungitur, ideoque externa superficie, qua inuicem copulantur, paulo asperiores occurrunt. Interna vero facie, læues sunt ac lubricæ, nec villo penitus corpori connatae, præterquam elatiori sua sede, qua exoriuntur, ubi peritonæo iunguntur, & humiliori etiam sede, ubi humillimæ testis parti valide cohærescunt. Quintæ etiam membrana hæc tenuissimæ membranae interuentu, posteriori anteriorique sui parte secundum longitudinem, membranae adnascitur, quæ a peritonæoeducta, seminis ductus inuoluit: fitque hac in parte paululum carnosæ in musculum quendam rubescentem, ut suo loco notauimus, degenerans, unde vniuersam tunicam græci ἐπιθηρῶδες, hoc est rubeam appellarunt; siue autem ob exilium venarum copiam, quæ tunicam peruadentes, ruborem ipsi conciliant, siue alia de causa, parum interest nominis rationem intelligere, modo res ipsa non ignoretur. m. Secunda peculiaris tunica testem duntaxat inuoluit, estque densa, valida, & crassa, quo testium substantiam mollem ac flaccidam contineat. Hunc pariter in usum præsens membrana commodat, ut ipsius medio, reliquæ testi committantur; ideoque ubi cæteræ huic adnascuntur, tenuior laxiorque quam alibi spectatur. Elatiori præterea tunicae huius parti seminis ductus associantur, qui ramulos complures, tunicam hanc perforantes, ut prolixius suo loco enarrabimus, in testiculi substantiam emittunt. Cæterum per reliquam ipsius superficiem exteriorem, læuis admodum est, & aqueo humore perfusa, nullique parti connexa: interna vero facie testis substantiæ undecunque connascitur; ideoque ipsam græci ἐπιθηρῶδες quasi supergeminalem dicas appellarunt; nec quidquam moror quid plerique tunicae huius ignari senserint, veteres per ἐπιθηρῶδες, aliud quid uoluisse intelligere, nugæ hac de re multas comminiscen- tes. Dicta est etiam ueteribus ἀπτόσ, hoc est, quæ facile deglubitur. Hactenus igitur quæcunque ad uirilia generationis instrumenta pertinent, recensuimus; ordini nostro nunc consequens esset, ut seminis ductus prosequeremur, sed quia de omnibus corporis instrumentis prius agere est animus, suum eos in locum reijciam.

Secunda tuni-
ca.
Dua pro-
pria.

Secunda tuni-
ca.

De Genitali. Cap. XIII.

a li. ii. ta. x. i.
fi. xvi. A.

Cervicis uesicæ cum genitali connexum superius edocuimus. Cuius quidem genitalis tum nomē, tum situm & munus, æque ac nos ipsi scire unusquisque potest, ex quibus uero conflatum sit, minime omnes norunt. Sciendum est igitur penem ex duobus spongiosis extrui corporibus, a cæteris omnibus totius corporis partibus, præterquam ab uteri ceruice, admodum uarijs, qua cum similitudine aliquid obtinent. Corpora enim hæc spiritibus repleta turgescunt, atque tenduntur, iisdemque euanescentibus, denuo flaccescunt conciduntque, quod nulli præterea corporis partium contingit. Sunt autem corpora hæc non uenæ, non arteriæ, non nerui, quandoquidem nec ab hepate, nec a corde, nec a cerebri ipsis origo est, ex quibus ueluti a principiis commemoratarum partium quamlibet necessario pendere docebimus. Neque etiam tendines dici possunt, quia nullius musculi extrema sunt; neque ossa, ut in canibus, cum flexionem facile

Genitale ex
quibus extru-
itur.

Genitale quid.

facile patiantur; neque vincula, quoniam intus spongiosa sunt, e actissimo sensu pollent, ex molli continent substantia, & nigro sanguine referta sunt. Ex duobus hisce corporibus; ex meatu semen & urinam deducente; ex quatuor musculis, quos ad penis radicem haberi secundo libro retulimus; ex numerosis venarum, arteriarum, neruorumque propaginibus; ex membrana carnosâ; & demum ex cute genitale componitur. Ipsius corpora, fere teretia, ex anteriori, demissiorique pubis ossium regione ad lineam ipsa committentis latera originem desumunt; ac inuicem accubentia interna sede procedunt, perinde ac si quis vtriusque manus indices mutuo adducat: corpora enim hæc interna sede, qua inuicem iunguntur, plana sunt, externis autem lateribus teretia. Inferiori parte inuicem abscedunt, urinario meatui cedentia, qui ex collo vesicæ prodit, vbi penis corpora inuicem committi diximus, eo transacto spatio, quod anum ac testes interiacet, Torriglio Hispanis appellatum; & sub genitili inter duo corpora, ad glandem usque porrigitur, vbi substantiam ipsius ingrediens, foramen efformat, quod urinae præbet egressum. Vtrunque hoc corpus seorsum oblongum est, & ex neruea contextum substantia, & iunco perquam simile. Exterius enim rubet, instar nerui durum; intrinsecus vero nigricat, fungosum, nigroque sanguine refertum; non aliter ac si quis innumeros venarum surculos in retis imaginem complicasset. & corio dein inclusisset. Atque duo hæc corpora, neruosa quædam obinent & tenuia ligamenta, quæ anteriorem ipsorum partem cartilagini colligant, pubis ossa committenti, vbi primum cute induuntur; ac dein eandem semper figuram seruantia, ad finem usque perreptant, vbi paululum acuuntur, & glandem efformant, per cuius medium urinarius fertur meatus; qui sub pene uti diximus, inter corpora reptans, in glandem pertingit; ibique amplior multo efficitur, & rursus suo fine arctatur, in sui medio ductus veluti conceptaculum constituens, in quo semen in exitu moram trahit, maiorem pariens delectationem. Ac proinde inuoluntario seminis fluxu, aut urinae ardore laborantes, & iis quibus pituita per penem expurgatur, maiorem hac in parte, quam in aliarum vlla ardorem persentiunt, quod pars hæc promptius quam alia meatus pars exulceretur, præterquam in medio peritonæo, vbi primum meatus reflectitur; inibi enim qui eiusmodi fluxu tentantur, graui ardore afficiuntur, cum genitale ipsis erigitur, ob meatus scilicet reflexum, qui hac in parte efficitur. Cum enim ea decliuior sit, quam reliquum meatus, effluens semen inibi detinetur, & corruptum ita interdum partem corrodit, ut si in excessum quempiam incurrunt, magna sanguinis vis ex vena isthinc percurrente profundatur. Corpora hæc duabus integuntur tunicis, altera ex membrana carnosâ, altera ex cute pronata; illa penis corpora cuti committit, nullo prorsus interiecto adipe. Explicandæ superfunt venæ, arteriæ, ac nerui, genitale adeuntes, de quibus suo loco verba faciemus; musculos enim secundus liber enarrauit.

Urinarius
meatus.

Genitalis tunica.

b li.ii.ta.iiii.
iuxta p. tab.
xvi.fi.xv.xvii.
cc.

c li.ii.ta.xvi.
fi.xviii. iuxta
V.

d ead.fi.xvi.
xvii.D.
e ea.fi.xviii.
G.

f ead.fi.xiii.
inter H & I

g fi.xix.t.
h ead.t.

De Utero, reliquisque muliebribus generationi famulantibus
organis. Cap. XIII.

Uteri situs.

Uteri cervix.

Corpus.

Uterus a secundum longitudinem inter editiorem sacri ossis regionem, & muliebri pudendum collocatur; secundum vero profunditatem, inter vesicam & rectum intestinum positus est; & in Cervicem fere, ac fundum seu corpus ut rectius dicam, distinguitur. Cervix a pudendo sub cartilagine pubis ossa connectente incipit, & recta sursum recto intestino accumbens procedit, donec è directo sublimioris pubis ossium sedis pertingat, vnde rectorum abdominis musculorum perdet exortus; ibique uteri corpus incipit. Quod umbilicum versus contendit & ad ilia porrigitur magis minusve, prout maius minusve ipsum est, incerto profusitu, præterquam quod in his, quæ utero non gerunt, subter peritonei anteriora proxime occurrit, elatius a pubis ossibus, sacro interim osse nunquam superato; neque cervix & corpus alij usquam quam recto intestino innituntur. Anteriori cervicis parti vesica incumbit, nullo interiacente, præterquam in aliquibus, in quibus omentum minime conuoluitur, tunc enim postrema omni sedes inter uterum ac vesicam

a fi.xxv.xxvi.
b li.i.ta.M.
c fi.xxvi.β.
d ead.m.
e ead. ab I
a¹ pudendi
os
lib. i.ii.
iii.
g li.ii.ta.Δ
h fi.xxviii.
S.xxvi.β.

i fi. vi.β.

vesicam pertingit, & in utero gerentibus uniuersum uteri corpus integit, paulo etiam ulterius porrectum. Uterus namque laxis adeo vinculis obstringitur, ut laevi negotio sursum deorsumque agatur, prout ceruix ipsius magis minusve producit, siue contrahitur, quod uteri situm per quam varium efficit. At naturalem ipsius situm intelligo, ceruice instar qualesarij rugosa persistente, qualis ut plurimum perstat, si nulla vi extendatur. In aetate autem prouectioribus, laxa usque adeo sunt corporis uteri ligamenta, ceruixque adeo contracta, ut uteri os ad usque fere pudendum procidat. Porro latera ceruicis fundique uteri membranis adhaerent quibus alligantur, nec non vasis ipsa aduentibus. Hunc igitur in modum se habet non praegnantium uteri situs, in quibus eandem fere nunquam seruat magnitudinem, sed ijs maior, illis minor est, quamuis virginibus minor semper, quam defloratis existat. In utero autem gerentibus, inter omentum ac tenuia intestina ad umbilicum usque ascendit, in latera multo magis exporrectus, potissimum ubi pariendi tempus instat, ideoque in his uteri os multo altius consistit, ceruix vero tensa, & angusta magis. Neque in his, ut in non praegnantibus, mediam corporis regionem uterus occupat, sed ad laeuam, vel ad dextram nunc magis, nunc minus vergit. Quod nequaquam indicio est, ut quidam existimant, masne an foemina potius in utero geratur, cum utrobique indifferenter uterque gignatur, etiam mas ut plurimum dextro latere, foemina vero sinistro geritur. Uteri figura in grauidis ingenti vesicae perquam similis est, corpore siquidem vastus est, ceruice autem corporis respectu perexiguus, secus quam in non praegnantibus, in quibus ceruix admodum ampla est, corpus vero paruulum, nec ceruice latius. praeterquam quod in non praegnantibus, uteri corpus haud recte vesicae assimilaueris; Vesica enim magis ouata est, uterus vero antea pone depressus; vesica elatiori sede adamussim fere orbicularis est, & qua meatus urinam e foetu per umbilicum deducens ipsi iungitur, non nihil prominet, quasi per apicem efformans; uteri autem corpus inibi, in arcum veluti colligitur, instar crescentis Lunae, ac obtusum utrinque angulum constituit, a quibus sensim, ac sensim uterus ad ceruicem usque deorsum fertur, ubi duplo angustior quam in fundo redditur. Corpusque uniuersum aequè fere latum est ac longum, unde nonnulli corpus uteri quadrilaterum esse prodiderunt: Corpus id uniuersum, praeterquam a lateribus, ubi seminis ductus cum alijs quibusdam membranis adnatos habet, externa facie humidum est, laeue, aequale, ac subrubeum. Haud secus quoque madida, & laeuis est uteri ceruix anteriori posteriorique sui sede, ab initio ad usque medium fere suae longitudinis, magis tamen quam uteri corpus albicat. Reliqua externa uteri superficies partium ei adiacentium occasione aspera, & inaequalis occurrit. Interna vero facie in non praegnantibus, uniuersum uteri corpus laeue perinde, ac vesica est, quamuis longe ipsa rugosius. Ad haec, secundum sui longitudinem anterieus posteriorisque prominentem habet lineam, instar collis illius, qui viro inter anum & scrotum visitur, quae a dextro latere laeuum dirimit, estque quantum ego arbitror causa diuisionis seminis in gemellorum procreatione. Atque hac eadem ratione in causa est, ut in utero gerentibus nunquam ad mediam corporis regionem, sed ad alterutrum latus consistat, quamuis interim plures alias ob causas euenire possit, de quibus suo loco uerba faciemus. Praeter hanc lineam, nihil insuper intra uterum, effatu dignum occurrit; neque ullae habentur cellulae, ut parum sanae mentis nonnulli confixerunt, multique inertes credidere. Cavitatis haec corporis uteri iuxta os admodum angusta est, sensimque, ac sensim fundum uersus ampliatur, qua in parte exiguum utrinque angulum efformat, summitati respondentem, quam externa sede constitui monuimus: angulos hosce nonnulli uiculi carnibus primum erumpentibus, alij nouilunio contulerunt. In horum sinuum medio uteri fundus ita reponitur, ut uniuersum corpus ad pedis craterae imaginem interna sede accedat: unde totus etiam sinus lubrico quodam humore ac ueluti mucro oblitus est: nec ullum se in eo conspicuum foramen offert, quod semini praebet ingressum, ut nec in uiris quod egressum largiatur,

ff. xxvii. D.
 l. ff. xxv. OP
 Q. ff. xxix. II.
 ff. xxx. L.
 ff. xxxv. T.
 ff. xxv. ab i
 ad K.
 ff. cad. l.
 ff. xxix. AA
 BB.
 ff. cad. CD.
 ff. cad. a G.
 versus I E E.
 ff. cad. F.

Uteri situs in praegnantibus.

Figure.

Exterior utero facies.

Interior.

Dirisio.

Cornua.

Anat. Val.

R con.

conspicitur, ^h quod in prædicti sinus comprimantur, seminis aliquid in aliquibus resudat; & in his, quæ inuoluntario seminis fluxu laborant manifesto ipsius ingressus uisitur, quod meatus magis relaxentur. Præter id, nec uena, nec sinus, nec quidpiam aliud occurrit, quamuis aliter non pauci sentiant; præterquam quod in prægnantibus, & ijs quæ recens pepererunt, posterius intra matricis corpus exigui quidam ^z sinus conspiciuntur, quanti excipiendæ lenti fatis essent, quos græci *κοτυληδαίνας* latini acetabula, hoc est alueos, siue sinus rotundos appellarunt, in quos ^a tubera quædam inseruntur in posteriori secundarum regione conspicua; ac eorum medio corporis uteri lateribus adhærescunt, & in partu euelluntur. Neque uero aliud præterea in utero, huiusmodi nomine appellandum uenit, ut inertes plerique ueritatis indagandæ laborem cuitantes, sibi persuaserunt. Uteri ^b substantia neruosa est, crassa, albicans, & modice carnosâ, talisque ubique uisitur, præterquam quod iuxta ^c os densior paulo, & rugosior occurrit; exteriori facie ^d uenas aliquot adipiscitur, ut suo loco dicemus, inter duas ipsius tunicas excurrentes, exteriori scilicet alteram admodum ualidam crassamque a peritonæo enatam ex ^e membranâ, quæ uasa uterum adeuntia continent, uterumque peritonæo colligant, quæ duo sunt processus duarum membranarum instar, uespertilionum alis similitudinibus, inter quas multæ uenarum propagines copioso adipe oblectæ perreptant. Duo hæc membranæ a peritonæo utrinque procedunt, & ceruicis, ac fundi uteri lateribus inuicem iunguntur, exteriori ipsius membranam efformantes, ea longe crassior, quam intestinis mesenterium porrigit; hæc enim utrinque gemina est, illa uero simplex, ac præterea hæc rugosior est. ^f

Interior tunica, quæ propria est uteri substantia in non prægnantibus, omnes totius corporis membranas crassitie superat, nihilque sibi peculiare uendicat præter exiguum collem quem per ipsius medium porrigi diximus. Tunice huius substantia frequentissimis quibusdam fibris intexitur, & capillaribus quibusdam uenis per ipsam distributis, quas hætenus in nulla uterum non gerente, intumescens, ut quidam aiunt, conspexi, quamuis etiam fluentibus mensibus obiisset, ut Pisus obseruauimus anno MDXLV. in muliere quadam quæ filium suum Florentiæ necauerat, quamque ob id Dux Cosimus Medices dissectioni condemnauerat. Fibræ quibus uterus intexitur trium sunt generum, interiores quidem rectæ, exteriores transuersæ, siue orbiculares, mediæ obliquæ. Harum beneficio uterus suis fungitur officijs, ut de uentriculo retulimus, quæ in prægnantibus euidentius sese offerunt, ob uteri scilicet extensionem, membranarumque tenuitatem. Uteri ceruix ubi contracta est, tota rugis plena occurrit: ubi uero extenditur, læuis & undequaque lubrica, præterquam iuxta pudendum, ubi præter nonnullos implexus, carunculas quasdam adipiscitur: haud æque in omnibus prominulas. Hæ sunt illæ Poetis decantatæ Nymphæ, quas per nemora errantes a Satyris amari fingebant. Iuxta etiam colli uesicæ insertionem subaspera occurrit uteri ceruix, ubi tenuis uteri ceruicis portiuncula utrinque excrescit in ipsius cavitatem propendens, & membranis illis processibus perquam similis, quos in duodeno intestino ad meatus bilem deducentis extremum haberi monuimus: hæc uero carunculae urinam siue aliud quiduis ab uteri ceruice in uesicæ collum regurgitare prohibent. Reliquum ceruicis huius ad os usque uteri eandem seruat amplitudinem; estque ipsius substantia inter carnosam, ac nerueam media, & spongiosa, corporum fere genitalis modo, ac proinde muliere in libidinem concita paululum extumescit, præsertimque carunculae illæ, seu nymphæ quas ad pudendum consistere diximus, quæ tanquam penem amplexuræ arctantur, & quantum semini excipiendo satis est ceruix, dirigitur. Porro ut in puella Ceruix admodum læuis mollisque est, sic defloratis præsertimque his quæ uenere frequentiore utuntur, assiduo attritu, & collisione, in callum ueluti indurescit, eoque magis si exsiccantia adhibeant lauacra. Utrisque autem uenæ in ceruice conspectiores quam in corpore sese offerunt, præterquam in utero gerentibus, in quibus multo euidentiores in corpore occurrunt, Ceruicis huius extremo continuum est uteri ^g os, & extrorsum nonnihil prominet,

z fi. xxxi. EE

a fi. xxxii. II.

b figu. xxix. EEEE.

c ead. CC. D

d fi. xxvi.

e fi. xxv. RS.

figu. xxvii.

LEE.

f fi. xxix. EE

EE.

g fi. xxvii. cD.

in ro.

Uteri substantia.

Interior uteri tunica.

Tunica huius fibra.

Interior uteri ceruicis consuetudo.
Nympha.

Ceruicis substantia.

in rotundum tum admodum depresso mucronem, & in sui autem medio transfusa scissura diffinditur, ita ut barbioris imaginem apposite referat. Os utraque ceruicis etiam contractionem, extensionemve prorsus immotum perstat, nec ipsius mucro ceruicis latera usquam contingit; in gravidis vero ita occluditur, ut nihil omnino admittat. Quod si quis mihi obijciat, hoc ita se habente, & muliere, uti retulimus, non minus viro semen amittente, necessum fore, semen in pręgnantibus ei aculatum intra vterum detentum iri, quod citra grauem, tum mulieris, tum foetus noxam esse nequaquam posset. Respondeo, venas, siue meatus a testibus in vterum tendentes, aliquot etiam surculos in ipsius ceruicem emittere, per quos pręgnantes, ac puellę stato mensium tempore purgantur, ac per eosdem etiam, semen in vterum minimę ingrediens, excerni potest. Quod autem nonnulli pręgnantem concipere posse aiunt, ridiculum apud me est. Nec vim habet vllam, quę illos in hanc sententiam rati odeduxit, quod scilicet pręgnantem intueantur semel enixam, post mensem unum, uel alterum iterum, atque iterum parere. Ut enim ex vno grano, siue altero quouis semine, spicę plures enascuntur, nec eodem tamen omnes tempore maturescunt, sic etiam ex hominis semine multos fetus gigni, ac diuersis temporibus in lucem prodire contingit; fertilior nanque feminis portio vniuersum fere alimentum in se arripit, nec alias sinit excrescere, sicque ex ea procreatus foetus primum perficitur editurque: alię uero nondum perfectionem consequutę, intus remanent, & quę inter ipsas vegetior est, illud quo indiget alimentum assumit, dum probe maturuerit, ac postea emergit; idemque deinceps de reliquis euenit. Siquidem pręscriptum re uera non est, ac definitum septimo nonoue, aut decimo mense pariendi tempus, sed eo duntaxat tempore quo absolutus foetus in eam corporis molem assurrexit, cui maternum amplius alimentum minime sufficiat, nec locus in quo quiescit ei capiendę satis, nec aer per arterias ad eam refrigerandam delatus, calori ipsius ventilando idoneus amplius existat, quod fere post nonum, uel decimum mensem contingere solet. Hac de causa foetus in utero ueluti oppressus, ita sese volutare incipit, ut membranas quibus includitur discerpens, & secundas euellens prodeat, domicili, alimenti, & spiritus cupidus amplioris. Sed ad uteri os ut redeam, in pręgnantibus, ita occluditur, ut ne specillum quidem admittat; & ad ipsius medium alba quędam & lenta visitur materia, quę ipsius occlusioni non parum opitulatur. Non pręgnantibus, ut plurimum quoque conuiuet, sed usque adeo leuiter, ut nullo prorsus negotio sanis diducatur, cum semen excipiunt, aut cum in pollutione suum met semen emittunt. Sicque os id naturali ui, nullo autem pacto ex mulieris arbitrato arctatur atque dehiscit, ut nullus inibi existens musculus attestatur.

De Mulierum testibus. Cap. XV.

R

RÆSENS equidem caput citra existimationis meę iacturam dimitti posse maluissem, ne scilicet mulierum genus superbius efferretur, intelligens sibi etiam a perinde ac uiris datos esse testes, ac non solum se fetus intra suum corpus alendi onus perferre, quemadmodum & aliud quoduis intra terram semen enutritur, uerum etiam suam se quoque partem non minus quam uiros conferre, quandoquidem nec sibi instrumenta defunt, in quibus ea laboratur; ipsa tamen historia coactus secus facere non potui. Dico igitur mulieris perinde, ac uiros testibus suis donari, quamuis intra corpus reconditi non occurrant, uti quidem oportuit, nimirum intra se ipsas concepturis, unde reliqua etiam omnia mulierum instrumenta ad generationem requisita intra corpus fuere reposita. Mulierum itaque testes corporis uteri lateribus accumbunt, nonnihil ipso elatioris, quamuis in pręgnantibus minus accliuos uideantur, quia superius in ipsis uteri corpus consistit. Hærentq; laxę admodum peritonęo,

a figu. xxv. xxvi. xxvii. Nr. F.

R 2 qua

Uteri oris figu. 26.

Utero gerens nequit concipere.

Os uteri in pręgnantibus conuiuet.

M. testicul. situs.

Magnitudo & figura.

membrana.

qua ilium ossa sacro & mittuntur, feminilium vasorū bene-
 menti alicuius interuentum. Sunt hi marium testiculis longe minores, forma vero
 longiores paulo, ante ac pone leuiter depressi, lateribus rotundi, cæcis inæ-
 quales & ex pluribus veluti glandulis simul coagmentatis cōflati. Interior ipso-
 rum substantia, minime vt virilium testium æqualis, minime mollis, sed dura est,
 & glandularum substantiæ similis, quæ in mesenterio interioriq; omenti mem-
 brana conspiciuntur; estq; tota sinibus quibusdam prædita, præter sedem, quã
 venæ aliquot & arteriæ occupant; qui sinus nec eandem omnes magnitudinē,
 vt nec feriem numerumvè feriant, sed in omnibus aqueus quidam humor con-
 sistit, qui testiculis manu compressis magno impetu, veluti ex disrupta vesica, exi-
 lit. Vnica eos neruea membrana inuestit, vnde quaque ipsis circumdata, eorūq;
 substantiæ firmiter adeo connata, vt difficili negotio diuelli possit, estq; substan-
 tiæ ipsorum nonnihil similis, & tertia virilium testium tunica, cui functione assi-
 milatur, longe tenerior ac mollior. Nullam præterea membranam testiculi mu-
 liebres obtinere, præterquam quod peritonæi processus, quos vteri lateribus al-
 ligari, & vesperilionum alis consimiles esse monuimus, superius ipsos integunt.
 In hosce testiculos feminis meatus applantantur, vt suo loco docebimus.

De fœtu, & secundinis. Cap. XVI.

Seminis histo-
 ria.

Vmbilicus vt
 efformetur &
 quos ex vasis.

FX viri & mulieris semine fœtum in vtero gigni diximus, alte-
 ro quidem materiam, altero vero esse, ac formam conferente,
 vt in pulli generatione fit, aut simul vtrisque commixtis. Vt vt
 se res habeat, simulatque vterus concepit, clauditur, colligiturq;
 semen vndique comprehendens, quod calore in seminis cuiusli-
 bet morem turgescere incipit, & quemadmodum reliqua om-
 nia semina suas protinus iaciunt radices, quibus necessarium sibi nutrimentum
 e terra hauriunt; haud secus quoque humanum semen postquam intumuit,
 membranam extrinsecus efformat, instar tenuis cape inuolucris, siue interioris
 oui pelliculæ; spiritus vero intus conclusus a riuum in ipsius medio, cui vmbili-
 co nomen est, producit, aliorum feminum radicibus proportionē respondētē,
 ex duabus venis totidemque arterijs conflatum: Quæ quamuis ab vmbilico in
 vterum simul contendant, intra corpus tamen secus euenit; imo venæ in vnam
 abeunt, ^b quæ inter peritonæum ac omentum tantisper procedit, dum in ^c rimã
 inferatur, quam in anteriori iecoris parte haberi prodidimus, & in iecur ingre-
 diens perreptat, quousq; venæ quam portam appellari diximus, exortui iungat. ^d
 Arteriæ sensim ac sensim inuicem abscedentes feruntur, & peritonæi membra-
 nas, ac vesicæ latera peruadentes, ad suum quæq; latus paulo infra sacrum os, in
 magnæ arteriæ propaginem inferuntur, quam, vbi locus postulabit, inibi prore-
 pere dicemus. Per venas igitur alimenta, per arterias vitalem spiritum fœtus tra-
 hens, dum in vtero concluditur, enutritur, vasis hisce omnibus vna coeuntibus,
 instar radicum in posteriore corporis vteri parte, vbi venis arterijsque ipsius cō-
 mittuntur: sed vt ad semen redeam, vbi ex eo efformatus est vmbilicus, hominis
 speciem paulatim induere incipit, quod intra dies triginta si mas fuerit, si verò
 fœmina intra quadraginta dies molitur, totidem nanque dies muliebris purga-
 tio post partum durat. Post hæc anima ipsi infunditur, prius enim vitam dun-
 taxat viuebat plantarum. Licet autem animatus sit fœtus, præ sui tamen par-
 uitate ac mollitie, mouere se ipsum nequit, dum maius robur non acqui-
 rat, quod fit, in mare quidem tertio mense, in fœmina uero quarto. Post
 quæ in vtero semper continetur, dum angusta ipsi domus fieri incipit, nu-
 trimentum vt diximus per vmbilicum assumens, qui mediam corporis regio-
 nem ad amussim tenet, ab ipso ad pedum manuumque cacumen metico, ^e
 corpore in crucem extenso. E corpore autem prodiens e sursum ventri accum-
 bens ad lauum vsque humerum conscendit, & circum colli posteriora ductus
 in dextrum vsque humerum fertur, e cuius regione in corporis vteri scapulas
 adigitur, fœtus enim ^f in vtero ita situatur, ut caput superiora occupet, facies in
 vteri scapulas vergat, quò tutus degat, & cubitos ad inguina applicans ita con-
 trahitur,

a fi. xxiiii. T.

b fi. ii. F.

c ead. G. in-

ter duo H. H.

d ead. KL. h.

vi. ta. v. fi. vii.

viii. u. u. fi. x.

II.

e fi. xxxiiii.

f i.

Vmbilicus me-
 dium in corpo-
 re locum tenet.

ut in vtero

trahitur, ut g. nibus caulos, talis vero nates propemodum contangat totus in glomum collectus. Quoniam vero foetus principio, minore eget alimento, ex eo quod super est, secundina hunc in modum procreantur. Circum circa umbilici insertionem sanguini, g. massa colligitur, & carnea quaedam moles panis instar orbicularis, spongiosaque ac fuliginiei coloris, & quamplurimis venis intertexta, lienis substantiae ex toto propemodum similis, quae secundina latinis dicta est, quod post foetum, ut arbitror, edatur. De cuius figura & situ omnes, quorum scripta in hanc usque diem mihi videre contigit, ita sentiunt, alij nanque fasciae similem esse, totumque abdomen cingere, alij vero non uniuersum abdomen, sed partem duntaxat secundum ipsius longitudinem vincire arbitrantur; delusi utriusque, illi quidem ex his quae in canibus, hi vero & his quae in vaccis occurrunt, ac proinde eam inter tunicas foetum obuoluentes, secus quam nos, annumerarunt. Ex huiusmodi massa exterior duarum membranarum foetum inuoluentium producit, dicta graecis *αμνιων*, hoc est farcimini similis, sumpto in vaccis errore, in quibus haec tunica ingentis intestini, seu farciminis speciem praese fert, in humano autem foetu longe aliam imaginem exhibet, vesicam enim tum figura, tum substantia aemulatur. Parsque ipsius posterior extrinsecus anteriori dictae massae parti validissime adhaerescit circum umbilicum, permultos ab ea venarum, arteriarumque furculos assumens, interna vero facie tota per quam laevis, & lubrica est, totique secundae tunicae obtenditur, nusquam ei, nisi iuxta umbilicum adnata. Secunda haec membrana eandem cum priore figuram obtinet, eodemque prorsus modo venis, & arterijs ex umbilicalibus valis enascentibus intexitur; quae licet exiles sint, non ideo tamen obtutum effugiunt, cum tunica haec longe tenuior ac mollior priore sit, & ad haec cutis mollitiem accedat, unde *αμνιων* graecis, nobis amictus dicta est. Tunica haec extima facie laevis, atque humida est, neque usquam nisi propter umbilicum priorem contangit, inter unam enim & alteram urina colligitur, quae a foetu toto eo tempore, quo in utero concluditur, excernitur. Interius quoque laevis humecta quoque occurrit, & umbilici interuentu foetui adhaeret. Inter ipsam & foetum magna sudoris copia consistit, qui ex foetu, dum in matris utero continetur, emanat, suntque aquae illae, quas parituris mulieribus erumpere ferunt. Cum enim prior membrana massae, haec autem utero adhaerescat, ubi proditurus foetus sese uoluit, priusquam euellatur, tunicas fere dirumpit, sicque urina & sudor in ipsis coaceruati excernuntur, & os, ceruicemque uteri emollientes, ad partus facilitatem magnopere conferunt. Quod si quando contingat priorem membranam dirumpi, & secundam euelli, foetus amictu indutus in lucem emergit; cui tamen membranae, aut pergamenae ex ea paratae vis nulla maior, quam alijs inest, quamuis eam striges & veneficae mulieres in primis extollant. fit etiam interdum, ut exeuntis foetus crura brachiumve haec membrana inuolutum remaneat, aut ea scilicet non exacte auulsa, aut obstetricis incuria. Huiusmodi membrana siue amictu foetus includitur, qui flauam quandam materiam, ac luti modo spissam cuti adnatam habet, quartae nimirum coctionis, quae in membris efficitur, excrementum. Praedicta massa, & duae huiusmodi tunicae, secundinae mulieribus appellantur, quarum secundina foetui ad uterum detinendo inseruit, reliquae duae ipsum una obuinciunt, priuatim uero secunda sudorem, prior uero urinam continet. Qua quidem in re summus rerum opifex non minori prouidentia, quam in plerisque alijs corporis nostri partibus usus est. Cum enim salsa, & mordax urina sit, foetus uero admodum tenellus, si ea carnibus proxime obnataisset, leui eas negotio erodisset, cui occurrens effecit, ut urina e foetu haud per genitale redderetur, sed remeans, & per κ meatum uesicae fundo enatum delata, per umbilicum excerneretur inter duas arterias, quas *αοξ* eum peruadere dicemus, inter primam ac secundam membranam coaceruata. Haec sunt quae ad coctionis, & generationis instrumenta pertinent.

g. fi. xxxi. EE
xxxii. II.

h fig. xxxii. nn

i fig. xxxiii.
oo.

K fig. xxxiii.

Secunda ex quibus fiam

Primum foetus inuoluentium.

Alterum

Aqua in partu erumpentes.

Secundarum usus.

Foetus haud per genitale urinae redditus.

Etsi mihi hominis duntaxat structuram persequenti, aliud præ-
 terea nihil tentandum foret; quia tamen tractatio hæc historiæ
 nostræ finitima est, & maxime omnium in votis, pauca quædã
 circa ipsam in medium afferenda duxi. Ex menstruo mulieris
 sanguine foetum in vtero ali, huiusque tantum vsus gratia eas
 ipsum a natura obtinuisse, apud medicos atque philosophos
 adeo in confesso est, vt secus asserere temerarium videri possit. Nihilominus
 cum nullum prope cæterorum animantium purgationes huiusmodi patiat,ur,
 nullumque tamen quod nothum non sit, perinde ac mulier, & multo etiam fe-
 cundius non concipiat, procreetque; cumque mulieres non pauca, quibus men-
 strua nunquam fluxerunt, concipiant, & filios edant a scabie cæterisque id ge-
 nus morbis immunes, quibus fere infantium ætas exerceri solet; cum præterea
 menstruus sanguis vsque adeo corruptus excernatur, vt non foetui duntaxat a-
 deo delicato, ac molli, sed cuius etiam bruto ipsum degustanti, necando suffice-
 re possit, hæc inquam omnia audacter quid sentiam proferendi animum inie-
 cerunt. Scire igitur oportet, vniuersum mulierum genus, tum naturali tempe-
 ramento, tum sedentaria quam degit vita, aliorum omnium perfectorum ani-
 mantium esse humidissimum; lunam insuper, prout communis omnium sen-
 tentia; & quotidianus docet euentus, communem esse humiditatem parente,
 cum eas minuatur augeaturque, prout singulis ipsa mensibus crescit, decre-
 scitque. Hoc posito, dico in muliere humores singulo quoque mense adeo augeri, vt ve-
 nis concludi nequeunt, per vniuersum corpus, sanguinem conturbantes tan-
 tis per ferantur, dum ipsum natura per viam in id expeditiorem, venas nimirum
 ad vterum, ipsiusque ceruicem tendentes extrudat. At si quando venæ huius-
 modi vt plerunque accidit obstructæ sint, ita vt sanguini egressus non pateat, in
 corpore corrumpitur, & varias ægritudinum formas inducit. Id quidem ita se
 habet si sanæ degant mulieres & ab accidente quouis liberæ; at si forte fortuna,
 aut diuturna vsæ inualetudine, aut nutrimenti indigæ, ut ubi adolescunt, uel ute-
 ro gerunt, aut lactant, aut uehementius exercentur, superuacaneas absument
 humiditates, etsi humores vna cum luna singulis mensibus adaugentur, vbi ta-
 men in quod exerantur habent, corpus haud exagitant, sed nulla prorsus noxa,
 nullo illato incommodo requiescunt. Menstruæ itaque mulierum purgationes
 ex humida potius earum constitutione, & otiosa quam ducunt vita, quam ex
 vlla nutriendorum liberorum necessitate proficiuntur. Neque uero quicquam
 habet momenti ratio, qua nonnulli nituntur, ex menstruo sanguine foetum ideo
 ali dicentes, quod eo prægnantes, & lactantes destituantur; quin potius quia ex ma-
 terni sanguine foetus nutritur, tantumque maternæ humiditatis absument, in
 eam quam antea solebant copiam assurgere humores nequeunt. Atque hanc ob
 causam vteri gestationis initio, foetu adhuc paruulo existente, ac nutrimenti mi-
 nimum assumente, plerisque mulieribus menstrua fluunt; Et hæc laudabili vtun-
 tur sanitate, nec vlllo tenentur eorum symptomatum, quibus cæteræ prægnan-
 tes grauius primis mensibus conflictari solent, grauiusque adhuc postremis exer-
 cerentur, si menstruus sanguis intra corpus, ut quidam existimant, retineretur.
 Quod cum ita se habeat, cumque videam plerisque mulieribus diuturnas passis
 ægritudines, menstruas purgationes minime redire, nisi pingues ut prius eua-
 dant; lactantes præterea toto propemodum quo lactant tempore purgationi
 eiusmodi nequaquam subijci, nihil interim detrimenti, neque his, neque illis in-
 currentibus, ratum firmumque habeo, sanguinem menstruum haud suapte natu-
 ra malum esse; præterquam quod in ea agitatione, quam singulis mensibus se-
 cundum lunæ motum humores subeunt, aliqua ipsorum portio corrumpitur,
 quem vt perniciosam natura foras propellit, reliquo in pristina redeunte quie-
 tem. His hunc in modum positus, iam in confesso est, foetum ex perfectissimo, ac
 laudatissimo matris sanguine nutriri, (prout quidem eo molli, ac tenello vsque
 adeo existente oportuit, quo viuere posset) simulque non alendorum liberorum
 necessitate,

*Mulieres natu-
ra humida.*

*Luna humidi-
tatem parens.
Menstruorum
ratio.*

*Menstrua cur
supprimantur.*

*Vteri gestatio-
nis initio cur
fluant menses.
Quibus mulie-
ribus innoxius
sit mensium de-
fectus.*

necessitate, sed ob humidum duntaxat ipsarum temperamentum, mulierum menstrua p[er]ti. At iam de mammis agere expediet, licque p[re]senti libro finem imponere.

De Mammis. Cap. XVIII.

Quoniam educto ex utero foetui, in quo is sanguine ali solitus, nullo indiguerat per os nutrimento, haud vllum fere congruens cibi genus inueniri potuisset, qui sua saltem duritie, ac nouitate non obfuisset, cumq; nullum ipsi salubrius alimentum esse posset, quam id quo in vtero matris utebatur, summa prouidentia, rerum conditor membrum in mulieribus fabricauit, ad quod sanguis deflecteret, qui vterum prius adibat, in nutrimentum conuersus foetui apprime conueniens, quo is in lucem emersus tantisper uteretur, dum alijs assuescere cibis inciperet; Quod qua ratione fiat, & quo itinere diuertatur, de uenis agentes prolixius explicabimus; nunc de mammillis tantum uerba faciemus. Summus itaque rerum opifex, a mammis duas in pectoris medio utrinq; vnam mulieribus locauit, super b secundum brachij motus auctorem, musculum, inter membranam carnosam, & cutem. Hae semiglobi speciem externa facie referunt; & apicem in medio habent, qui Papilla dicitur: posterius vero depressae sunt, & secundum pectoris prominentiam cauae. Constant autem glandulis nonnullis, multoque simul adipe; & venis quibusdam arterijsque, ac neruis. licet paucis intexuntur, qui eandem perpetuo pro uberum proportione magnitudinem seruant, secus quam glandulae, quae uirginibus, ac uiris perpaucae, exiguae ac propemodum aridae sunt; adultis uero mulieribus copiosae admodum, tumescentes & humidae; puellis durae ac solidae, nulloque humore imbutae; parituri & iam enixis insigniter turgidae, & lactis plene; ijs tamen, quae saepius peperere, flaccidae admodum ac pendulae. Huius haec ratio est, quia ubi sanguis vniversus ingenti partus dolore agitatur & incalescit, & uenae secundinis affixae abrumpuntur, membrorum humor omnis sauo cruciatu expressus per eas expurgatur, mammis relinquens flaccidas adeo & exsuccas, ut pristino amplius decori restitui nequeant.

Mamma d quid effecta.

Mammarium situs.

Figura.

Substantia. Mammae cur saepius enixis flaccescant.

a figu. xxv. xxvi. b li. ii. ta. i. ii.

DE OR.

DE ORGANIS NVTRITIONI

(QVAE CIBO POTVQVE FIT) DEDICATIS:

ac deinde propter partium connexum ac viciniam,

De instrumentis generationi famulantibus.

T A B. I. F I G. I.

	I <i>N</i> prima figura tanta humani corporis portio delineatur, quanta ad peritonæi sedes ostendendas sufficit: exprimitur itaque hac figura anterior peritonæi sedes, sectionis serie ab octo abdominis musculis libera, nullaque ex parte dissecta.		caudex lumborum vertebris col ligatur.	
		L	Transuersi abdominis musculi portio a peritonæo diuisa, retrorsumque flexa.	
		M	Illium ossis sedes hic nuda conspicitur cui obliqui transuersique abdominis committuntur musculi.	
AA	B, C, D, His characteribus peritonæum insignitur, quodammodoq; hac figura terminatur.	N	Malum punicum, seu ensiformis cartilago.	
EE	Linea a mucronata pectoris ossis cartilagine ad pubis vsq; ossium cōmissuram procedens, cui oblique descendentium & ascendentium, & transuersim procedentium abdominis musculorū nervosæ tenuitates pertinacissime connascuntur.		S E C V N D A figura primam sectionis serie subsequitur. hic nanque peritonæum recta linea a pectoris ossis mucronata cartilagine ad pubis vsque os ita diuisum est, vt umbilici vasorum nullum vitiauerim: dein transuersa sectione a sinistro ilio ad dextrum ducta, quatuor peritonæi anguli ab anteriori corporis sede in posteriora reflexi conspiciuntur. Præterea umbilici quoque vna pars cum ipsius vasis, qua peritonæi prius connectebantur, oculis subiacet. Adhæc præsens figura iecoris portionem, & ventriculi sedem, ac omenti intestinis obducti situm indicat, quem omentum obtinet, quum manibus ipsum versus pubis os inter dissecandum trahitur, si quando sursum versus sinistrum latus (vti plerumque accidit, ac sequenti figura occurret) retractum adinuenitur.	
F	Umbilicus, quem inter dissecandum etiam ademptis abdominis musculis, gratia opportune umbilici vasorum demonstrationis, referuare solemus.			
G	Seminaria vasa suis membranis, quas a peritonæo mutuuntur, adhuc obuoluta.			
H	Vena ac arteria, quæ potissimum inferiori sedi rectorum abdominis musculorum exporriguntur, quorum & hic quoque propendet portio.			
	Vena & arteria, quæ sub ossis pectoris exporrectæ, in anteriorem abdominis sedem prolabantur, præcipue rectis abdominis oblatæ musculis, ac superiorem abdominis sedem vniuersam quoque implicantes: quemadmodum illæ quas I insigniuimus, humiliorem & pubis ossibus viciniorem implicant.	AB		CD. Quatuor peritonæi partes dissectæ, atque in posteriora reflexæ, adeo ut interna anterioris peritonæi sedis regio hic ex sectionis serie in conspectum venerit.
		E		Umbilicus a peritonæo liberatus.
		F		Vena ab umbilico in iecur portio ducta.
		G		Vene umbilici in iecoris rimam ingressus.
K	Venarum soboles in peritonæi latera excurrentium, ac ab illis venis deductarum, quæ aut a coniuge carente uena, aut geniculatim a caua pronascuntur, qua ipsius	HH		Portio iecoris ex gibba ipsius apparens.
		I		Præcipuum ligamentum iecur septo transuerso connectentium. Dextera arteria ab umbilico secun

TABVLA I LIBRI III

- dum dextra vesicæ fundi latus ad magnam prorepens arteriam.
- L** Sinistri lateris arteria ab umbilico secundum vesicæ sinistram sedem, ad magnam exporrecta arteriam.
- M** Meatus, quo a vesicæ fundo factus vrina in secundam fatum inuoluentem tunicam expurgatur.
- N** Vesicæ fundus.
- O** Peritonæi ad vesicæ fundum nexus.
- P** Ventriculi anterior pars, quæ neq; iccore, neque omento obtegatur. Hæc sedes ob hoc amplior apparet, quod ventriculus quem hic depinximus, impense inflatus fuerat.
- QQ** Omentum.
- R** Vena & arteria simul cum neruo dextræ sedi inferioris partis ventriculi exporrectæ.
- S** Sinistri lateris uasa, quæ sinistram fundi uentriculi sedem amplexantur.
- T** Hac sede dextri lateris uasa sinistris committuntur, ac proinde etiã R T, & S futuram indicant, cuius Aristoteles tertio Historiæ de animalibus libro, ut & quarto de animalium partibus meminit, quum a medio uentre omentum oriri dependereque asserit.
- XX** Venarum arteriarumque propagines superiori omenti membranæ exporrectæ, adipeque cinctæ.

FIGURA III.

TERTIA figura secundam administrationi ordine subsequitur, ac humilioris omenti membranam a superiori diuulsam laceratâq; gerit. ac superior quidem super thoracis anteriora, & ventriculum quoque extensa est. Dein ventriculus etiam vi sursum ad pectus ex sua sede tractus uisitur, ut humilioris omenti membranæ natura in conspectum peropportune ueniret.

- KL** MN & O eadem hic atque in secunda figura notatur.
- aa** Superioris membranæ omenti, quæ & alam superiorem nonnulli appellant, posterior sedes, qua infe-

- riorem membranam integro adhuc omento spectat.
- bb** Extuberans hæc sedes uentriculus est, superiori membrana omenti rectus.
- cc** Omenti humilior membrana, quæ nonnullis humilior ala nuncupatur. Ceterum extuberans pars cui duo superiora *c* & *c* inscribuntur, colum est, intestinum.
- d** Hic lien etsi omēto obducitur, protuberans sese ostendit, ad quod etiam pellucida omēti iuuat substantia.
- e** Caudex uenæ cauæ.

FIGURA IIII.

QUARTA figura omentum suis quibus adnascitur, aut potius a quibus initium ducit, membris liberum, & nulla interim parte diuulsam delineatur, integraque ipsius constructio, & præcipue venarum, arteriarum & neruorum per ipsum series, & glandulosi corpora ipsi innata commonstrantur. Quam concinne uero omentum sacculo, aut per *e*, aut minoribus piscatorum retibus assimiletur, hac quoque figura discitur.

- ee** Omenti circulus, seu orificiū, quo initium ducit.
- fff** Omenti superioris membranæ anterior facies.
- gg** Inferioris omenti membranæ anterior facies. at hæc non integra ut superioris membranæ anterior facies hic conspicitur, quum inferioris membranæ sedes tantum in conspectu sit, quæ uentriculo substernitur, atque ad colon usque intestinum, qua id uentriculo exporrigitur, pertinet. Reliqua enim inferioris membranæ pars superiori membrana occultitur.
- hix** Tribus his characteribus ad sinistrū latus inferioris membranæ omēti positus, omenti constructio insignitur. Nam *b* omenti partem notat membranæ, *u* & *u* arterijsque & adipe quoque *u* partem. *i* uero uasa indicat, *k* a item adeps uasis attentus adnatusue exprimitur.
- l** Venæ portæ caudex, quæ ex iccore prodiens

prodiens inferiori membrana omenti continetur ac suffulci-
tur.

m Arteria iecoris cauum & bilis vesiculam petens, neruoque concommitata, qui a dextri lateris sexti neruorum cerebri paris, nerui ramo, dextri lateris costarum radicibus exporrecto depromitur, ac iecoris cauum bilisq; vesiculam adit.

n Principium venæ inferioris ventriculi orificij posteriorem sedem potissimum accedentis, & arteriam habentis coniugem.

oo Arteria & vena & neruus, secundū superioris omenti mēbranæ principium, dextræ fundi ventriculi sedi exporrecti.

pp Illorum vasorum quæ dextræ fundi ventriculi sedi exporriguntur furculi, corpus ventriculi implicantes.

qq Dictorum iam vasorum quæ fundi ventriculi dextræ sedi exporriguntur propagines, in superiorem omenti membranam sparsæ.

r Vena arteriaque duodeno intestino & ieiuni intestini principio exporrectæ, neruulumque socium frequenter admit-
tentes.

f Portæ venæ in duos truncos bipartitio.

s Dexter seu grandior venæ portæ truncus, in mesenterium adeoq; intestina excurrens.

u Vena in posteriorem ventriculi sedem citra arteriæ consortiū excurrens.

x Vena cum arteria & neruo in dextram inferioris membranæ omenti sedem sparsa, ac colon quoque intestinum hac parte accedens.

y Vena simul cum arteria in ventriculi posteriora excurrens, & tandem coronæ ritu superioris ventriculi orificium amplectens.

a Hic nonnihil grandior mesenterij arteria se offert, etiamsi minimo interuallo inferiori membrana omenti suffulciatur.

b Truncus est arteriæ, qui inferiori omenti membranæ intertextus, ventriculo, iecori, bilis vesiculæ, colo qua id ventriculo exporrigi-

tur, ac ad lienem ramos depromit, neruosq; has partes adeuntes comitatur.

γ Vena simul cum arteria & neruo mediam potissimum sedem subiens inferioris membranæ omenti, & ramos quoque offerens colo intestino, qua ad ventriculi prorepat fundum.

δ Vena coniugis arteriæ expres, quæ sinistra sedi inferioris omenti membranæ pauculas lobos, vt & ipsa gracilis est, diffundit.

ε Venarum, arteriarum & neruorū in lienem series.

ζ Vena pariter cum arteria neruoq; ventriculi fundi sinistra sedi exporrecta.

η Glandulosum corpus inferiori membranæ omenti innatū, quod vulgo vocāt Brisuolo, Dulcem morsum seu bolum, Buccam saporitam, Rodol.

θ Glandulosi corporis portio, quod duodeno intestino subnascitur.

TAB. II. FIG. V. VI. VII.

IN quinta figura sectionis serie tertiam subsequente, iecur, ventriculus, & intestina proprias seruant sedes, omento interim, quæ a ventriculo enascebatur, coloque intestino continuum erat, prorsus resecto, ne forte id relictum alicuius organi sedem oblitteraret. Preterea, vt singula opportunius oculis subiicerentur, costarum aliquot fines (vt inter pingendum factum est) effregimus.

SEXTA igitur figuratenuium intestinorum ducum duntaxat delineauimus, aliqua etiam ventriculi, & coli intestini, simul cæco asseruata portione, vt facile presens figuraiam subsequenti septimæ adaptetur.

SEPTIMA figura cæci intestini & coli & recti imago ductusque demonstratur, vna cum iliei intestini extremo, & musculis recto intestino proprijs.

SVESEQVENS modo characterum index quinta, sexta, & septima figuris communis est. si quis vero interim character harum alicui peculiaris sit, illum pro figuræ numero aut 5 aut 6 aut 7 insigniturus sum: cha-

racteres autem, quibus huiusmodi nulla subiungetur notula, tribus figuris communes censetis,

- A** 5. Mucronata pectoris ossis cartilago.
- BB** 5. Peritonæum vna cum disruptis costis.
- C** Primarium ligamentum, quo iecur humanum septo colligatur.
- DD** 5. Iecoris gibbi magna sedes.
- E** 5. Portiuncula venæ ab umbilico iecori insertæ.
- FF** 5. Ventriculi anterior sedes.
- G** 5. Lienis sinistrum latus, seu ipsius pars in corporis anteriora vergens.
- H** 6. Ventriculi portio, quæ inferius ventriculi constituit orificium, seu intestinorum principium, quod hic chordula ligatum finximus.
- IK** 6. Pars intestinorum ab I ad K protensa, vulgato nomine nunc duo denum intestinum, nunc intestinum duodecim digitorum longitudine, mihi vocatur.
- L** 7. Ieiuni intestini initium, graciliūq; intestinorum sedes.
- M** 6. 7. Ilei intestini terminus, & gracilium intestinorum finis.
- N** Extuberans crassorum intestinorū initium.
- O** Hoc intestinum mihi cæcum nuncupatur.
- NP** **QRST**, 5 7, Colum intestinum his characteribus insignitur, verum singuli priuatim aliquid notant. N enim ad P vsque coli intestini ductum notat, a dextri renis sede ad iecoris vsque cauum pertinentem. a P vero ad Q coli ductus notatur, secundum ventriculi fundum a iecoris cauo ad lienis vsque regionem protensus. a Q autem ad R ductus coli insinuat, a lienis regione ad pubis os, secundum sinistrum ille procedens. Caterum ab R ad S (quod in 7 priuatim visitur) coli indicatur ascensus anfractusque, quem sursum ad umbilici vsque regionem molitur. At S ad T vsque progressum notat, dicti nunc ascensus ad recti intestini initium.

- VV** 5. 7. Depressa coli intestini sedes.
- XX** 5. 7. Coli intestini vtrinque extuberantes semiglobuli, quos cellulas vulgus vocat.
- Y** 5. 7. Recti intestini initium. Quicquid vero sub Y consistit, rectum est intestinum.
- Z** 6. Portio meatus bilem in intestina perferentis.
- a** 7. Musculus recti intestini finem orbiculatim amplectens, faciumq; excretioni præfectus.
- bc** 7. Duo musculi rectum intestinum post fecium excretionem sursum alacriter contrahentes.
- d** 7. Hac sede rectum intestinum virorum peni & mulierum vteri ceruici interuentu musculosæ substantiæ connascitur.
- ef** 5. Duæ arteriæ foetui peculiare.
- g** 5. Hoc caractere vesicæ fundus indicatur, vti & meatus quo foetus vrina expellitur.

FIGURA VIII.

OCTAVA figura recti intestini & coli quoque, quæ id recto continuatur, partem expressimus, intestinorum tunicas commostraturam.

- b** Prima intestinorum tunica, quæ & intima est, ac solis transuersis circularibusvè confirmatur fibris.
- ii** Secunda intestinorum tunica, quæ transuersis quoque efformatur fibris: attamen rectis quoq; eo donatur pluribus, quo recto intestino vicinior est.
- kk** Mesenterij est portio, quæ rectum intestinum ossi sacro committit, ac tertiam ipsi exporrigit, tunicam.
- LL** Tertia intestinorum tunica, a mesenterij pronata membranis.

FIGURA IX.

VT præsens figura mesenterij situm quam apposuissimè oculis subiiceret, gracilia intestina aduncunque ad latera sursum deorsumque inuicem manibus diducta continet, ac proinde mesenterij commonstrat centrum, & rationem qua mesenterium

TABVLA II. LIBRI III.

intestinis vasa porrigit, intestinaque dorso connectit. Ad hæc eius quoque mesenterij partem ostendit, quæ coli finem & rectum quoque intestinum dorso alligat. Succedit vero hæc figura sectionis serie illi quam quintam locauimus.

ABC	D. Portiones peritonæi, aperto iam abdomine in latera extrorsum flexæ.
EEE	Tenuia intestina.
F	Cœcum intestinum.
GG	G. Colon intestinum.
H	Recti intestini initium.
I	Vesica cui peritonæum ea potissimum sede connascitur, vbi alteram ipsi offert tunicam.
K	Mesenterij centrum, eaque dorso pars, qua id a peritonæi membranis initium ducit, quæ magnam arteriam, & cauam venam hic vertebrarum corporibus adnectunt.
LL	Corpus glandulosum, mox in ipsa vasorum distributione positum, quæ mesenterij centro inseruntur.
MM	Glandulæ vasorum distributionibus interiectæ, quæ vasa in ipso per mesenterium ad intestina moliuntur progressu.

FIGURA X.

IN decima figura dumtaxat ipsum delineatur mesenterium è corpore exemptum, omnibusque partibus ipsi connatis liberum, præterquam ab inferioris membranæ omenti portione, qua colon dorso inibi colligatur, vbi secundum inferiorem ventriculi sedem id procedit.

K	Character K vt & in nona figura, mesenterij indicant centrum,
LL	Hi quoque characteres similiter atque in nona glandulosum corpus notant, totius mesenterij maximum.
MM	Glandulæ notantur illis interpositæ vasorum dissectionibus,

NO	quæ iam intestinis appropinquant.
PP	His characteribus mesenterij circumscribitur pars, tenuia intestina dorso alligans.
QQ	Ad Q vsq; mesenterij indicat portionem, colon intestinum dorso affirmantem, qua id a dextri renis sede ad cauum vsque iecoris protenditur.
RR	Ad R vsque inferioris omenti membranæ partem notat, quæ colon tota illa sede dorso committit, qua id secundum ventriculi exporrigitur fundum.
ST	Ad S vsq; mesenterij insinuat portionem colo intestino tota ea sede propriam, qua id alienis regione ad rectum vsque intestinum pertinet.
V	Quod S & T intercluditur, mesenterij pars est rectum intestinum dorso nectens.
X	Hac sede mesenterij naturam exprimere conati sumus, quandoquidem vnâ membranâ ab altera vnguib; diuulsam pinximus: vt X nimirum vna sit, altera vero Y inscribatur. Atque in harum membranarum medio mesenterij vasa excurrunt, & ipsius adeps, vt & glandulæ etiam continentur, quemadmodum quoque in prima muliebrium figurarum cernere licet.
Y	

tabula
FIGURA III. FIGURA XI. XII.

VN DECIMA figura iam præpositis integris sectionis serie succedit. habet enim figuris dissectum peritonæum, & omentum quoque in hac ablatum est, & hic costas aliquot etiam effregimus, quo iecoris cauum opportunius delineari posset. Hic namque conspicitur vniuersum iecoris cauum, ipsiusque iecoris forma. Dein ventriculi quoque apparentia. Intestina autem perinde, ac ventriculum in sinistram partem depressimus, vt in conspectu esset mesenterij pars, ac venæ portæ in ipsum series: dein bilis meatus in intestinum inser-

no, & si quæ sint reliqua quæ characteribus seriatim adnotabimus, mox atque quid duodecima ostendat figura expræserimus.

P R A E S E N S characterum index vndecimæ, & duodecimæ figuris ideo habetur communis, quod cauam iecoris sedem plerisque characteribus quibus duodecima occupatur insigniri licuisset, nisi characterum copia delineationem fuisset vitiatura. Quum itaque character occurreret vndecimæ figuræ peculiaris illi 1. subiurgemus, illis qui duodecimæ priuatim inscribuntur, 2. adiecturi. Si vero quis verisque figuris simul communis erit, illi 1 & 2 addetur.

- HH** 1. Peritonæi, vna cum costis euerfi portio.
- IK** 1. Cauum iecoris.
- L** 1. Portiuncula gibbi sedis iecoris.
- M** 1. Iecoris sectio, cui foetum alens vena primum inseritur.
- N** 1. Rimæ, ac impressiones, & tubercula in iecoris cauo iuxta venæ portæ exortum conspicua. N vero superius, seu sinistrum, seu ipso T vicinius, sedem indicat, qua ab umbilico procedens vena iecoris cauo ubi portæ caudex prædit, inseritur. Ab M enim ad N vsque foramen notatur, quod liberè quodammodo umbilici transmittit venâ ad sedem N insignitam.
- O** 1. Ligamentum sinistram iecoris partem (quæ in angulum quodammodo acutum desinit) septo transuerso hic colligans.
1. Sinus iecori hic incisus, ac stomacho cedens, vbi is superiori ventriculi orificio continuatur.
- PQ** 1. Venterculus.
- R** 1. Venterculi superius orificium, seu stomachi finis, vna cum venis, arteriis, & nervis id orificium amplexantibus.
- S** 1. 2. Humilius venterculi orificium, ipsiusque duodeni intestini initium, quod in duodecima figura secus atque secundum naturam se habet, ad interiora refleximus, vt in conspectum veniret bilis vesiculæ meatus in ipsum insertus, ac mox c notandus.
- T** 1. Nervus a nervis elatus venterculi orificium implicantibus

- eductus, iecorisque cauo insertus.
- V** 2. Bilis vesicula. Hæc in vtrisque præsentibus figuris est conspicua. verum priuatim illam duntaxat in duodecima caractere notavi, ac proinde primum duodecimæ, ac dein vndecimæ mentem hic & in subsequentibus aliquot characteribus accommoda.
- XX** 2. Meatus bilis vesiculæ per iecoris corpus exporrecti inter portæ venæ & cauæ, item uenæ ramos.
- Y** 2. Venæ portæ propago in iecoris substantiam diffusa.
- Z** 2. Venæ cauæ propago in iecoris substantiam digesta.
- a** 2. Concursus meatuum bilis vesiculæ, qui in iecoris corpus digeruntur.
- b** 2. Vesiculæ bilis ceruix, cui meatus ex iecore ductus ac a notatus inseritur, communisque efficitur.
- c** 1. 2. Bilis vesiculæ meatus in duodenum intestinum insertus.
- d** Ac S ad d vsque in duodecima figura duodenum indicat intestinum, quod humiliori sede apertum finimus, ne meatus illius c notati insertio lateret.
- e** 2. Arteria in iecoris cauum & bilis vesiculam digesta.
- f** 2. Nervulus iecori, & bilis vesiculæ communis, & a sexti paris nervorum cerebri propagine depromptus, quæ dextri lateris costarum exporrigitur radicibus.
- g** 2. Tenuis portæ venæ propagine, in bilis vesiculam exeurrentes.
- h** 1. Portæ uenæ caudex.
- ii** 1. Glandulosum corpus, quo duodeno intestino adnascitur, uasque ipsi exporrecta opportune sustinet.
- klm** 1. Mesenterium. Verum singuli characteres priuatim aliquid indicant. k enim uenæ portæ dextri seu grandioris trunco distributionem in mesenterium notat l vero, glandulosum corpus in mesenterio primis uasorum distributionibus præfectum. m autem mesenterij insinuat partem, cui colon intestinum tota illa sede committitur, quæ a

dextri renis sede ad iccoris usque cauum pertinet. Hic namque colon intestinum a mesenterio diuisum est, quo mesenterij centrum aptius delinearetur.

z 1. Vena quæ sub posteriori recti intestini sede deorsum protenditur, ipsiq; recto intestino uenas porrigit.

o 1. Vesicę fundi superior pars etiam hic est conspicua.

i 1. Quod hic extuberat dexter est re, sua pingui membrana adhuc obtectus.

q 1. Meatus urinarius, a dextro rene urinam in uesicam deducens.

r 1. Vena ac arteria seminales dextri lateris,

f 1. Vas semen a dextro teste uersus ceruicis uesicę initium perferens.

FIGURA XIII. ET XIII.

H *ARVM figurarum prior uentriculi, & gula. anteriorem partem exhibet, altera uero posteriorem.*

A 1. 2. Stomachi pars in fauces orisque adeo amplitudinem pertinens, hic a faucibus præfecta cernitur.

AB 1. 2. Ab A ad B usque ductus stomachi notatur, recta per mediam vertebrarū ceruicis, & quatuor superiorum thoracis sedem descendens.

BC 1. 2. a B ad C usque ductus stomachi in dextrum latus super quintam & aliquot sequentes thoracis vertebra modicę declinans.

CD 1. 2. a C ad D usque stomachi ductus insignitur ex dextra sede uersus sinistram, supra magnam conscendens arteriam, & per septum transuersum in uentriculi superius orificium *G* notandum pertinens.

EE 1. Duæ tonsillæ, quæ non procul a stomachi sede in oris cauitatem pertingente distant.

FF 2. Glandulosum corpus stomacho frequenter adnatum, qua quintę thoracis vertebrę corpori insidet.

G 1. 2. Superius uentriculi orificium.

H 1. 2. Inferius uentriculi orificium.

I 1. 2. Superior uentriculi pars.

KK 1. 2. Uentriculi demissior pars, seu fundus.

LL 1. 1. Anterior uentriculi sedes.

MN *O* 2. Posterior sedes uentriculi. Verum singuli characteres aliquid priuatim indicant. *O* enim impressionem notat quam uentriculus ea sede exigit, qua uertebri innititur. *M* quidem prominentiorem sinistri lateris partem, *N* uero partem dextri lateris prominentiorem.

P 1. 2. Duodenum intestinum, quod hic ad iccuni intestini principiu resectum finimus,

Q 2. Bilis uesiculae meatus, in duodenum intestinum insertionem tentans.

R 2. Hic character in interna dicti nuper intestini sede uisitur, insertionem meatus illius notans, quem modo *Q* insigniu.

S 2. Glandulosum corpus duodeno intestino subnatum, vasaque illi intestino ex porrecta suffulciēs.

T 1. 2. Dextri nerui sexti paris neruorum cerebri propago ad stomachum ex porrecta, multip icique serie in ipsius orificium clatus, distributa.

V 1. 2. Sinister neruus.

X 2. Sinistri nerui propago, secundum elatiorem uentriculi sedem ad iccur usque excurrens, hicque quo iccori proxima est, *Y* insignita.

a 2. Prima (uti doctrinae studio nuncupare eam solemus) uentriculi uena & arteria.

b 2. Secunda uentriculum accedens uena, quæ coniuge caret arteria.

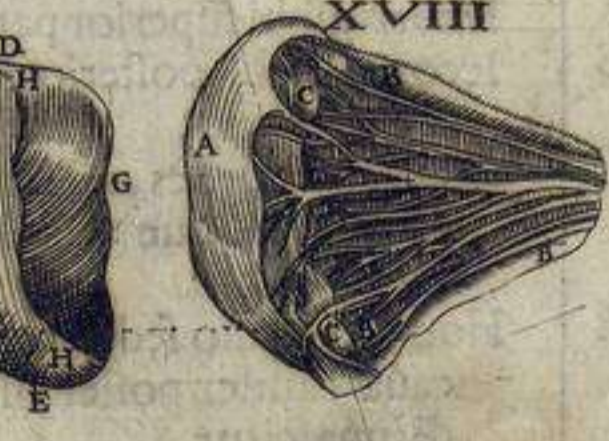
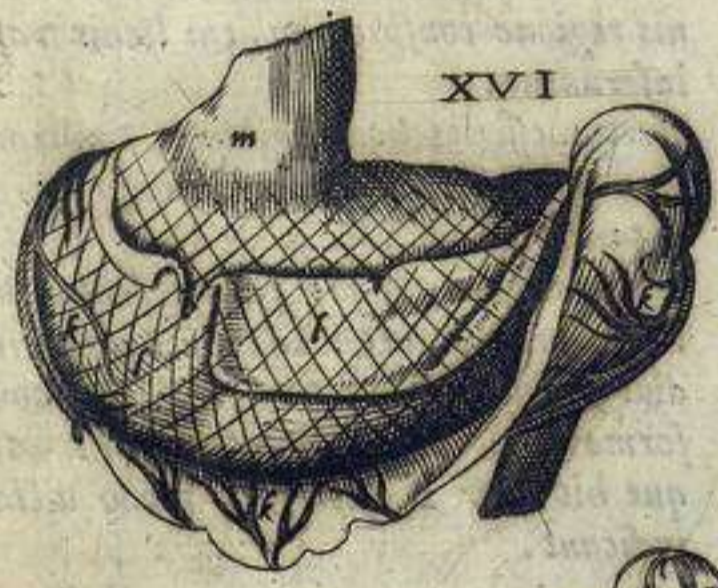
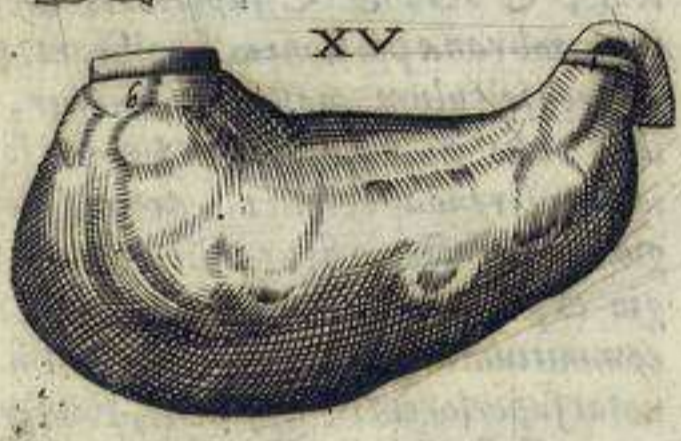
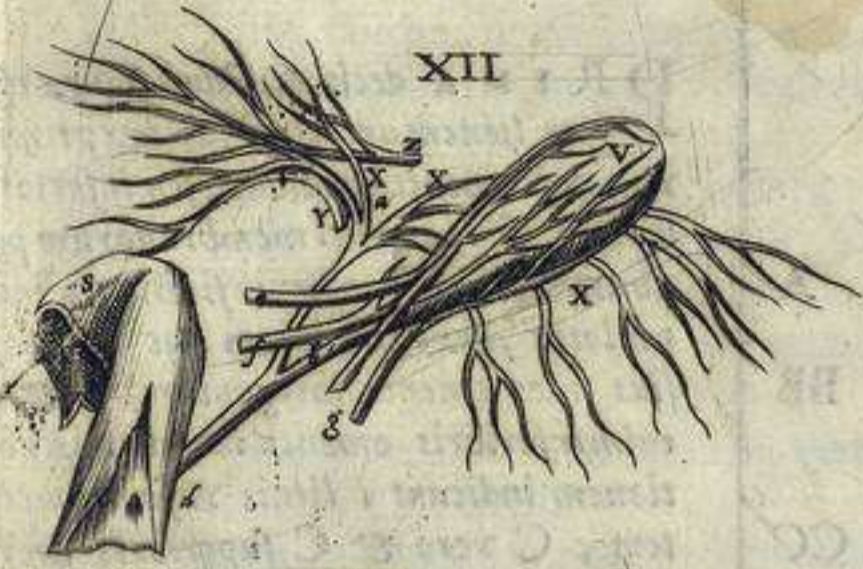
c 1. 2. Tertia uentriculi uena cum coniuge arteria, & neruo quoque, secundum dextram uentriculi fundi regionem ex porrecta.

d 1. 2. Quarta uentriculi uena coniugem obtinēs arteriam, & elatius uentriculi orificium coronę ritu amplectens.

e 1. Rami iam dictæ uenę & arteriæ, qui secundum uentriculi anteriorem sedem ad inferius usque ipsius orificium contendunt.

f 2. Quinta uena simul cum coniuge arteria & neruo, sinistram sedem fundi uentriculi per reptans.

TABVLA III. LIBRI III.

gg 1, 2, Aliæ venæ ac arteriæ, ab illis pronatæ vasis, quæ lieni inferuntur.

FIGURA XV.

FIGURA decimaquinta ventriculum a stomacho ac intestinis liberavimus, ac dein inuertimus, ut interior ventriculi sedes seu superficies cibos & potus amplectens, in conspectum veniret.

- h Circulare ventriculi tuber ea sede conspicuum, vbi stomachus ventriculo continuatur, aut vbi clatius ipsius consistit orificium.
- i Tuber orbiculatim quoque in humilioris orificio ventriculi apprens.

FIGURA XVI.

DECIMASEXTA figura ventriculi tunicarum seriem, numerumq; & naturam, quantum pictura asequi potuimus, docet.

- k Tertia ventriculi tunica, a peritonæo pronata, atque hic a ventriculo magna ex parte diuulsa.
- l Secunda ventriculi tunica, minusquam tertia a ventriculo diuulsa.
- m Prima intimaque ventriculi tunica, hac in parte a duabus exterioribus tunicis libera.

FIGURA XVII.

DECIMASEPTIMA figura iecoris gibbam posterioremque sedem, una cum caua uenæ caudicis portione exprimit.

- AA Iecoris gibbi superior pars.
- BB Iecoris gibbi posterioris sedis infima regio.
- C Cauæ uenæ sedes, quia septum permeat, ipsique soboles exporrigit.
- DE Hoc interuallo sedes notatur, qua cauæ caudex posteriori iecoris sedi innascitur.
- F Portio præcipui iecur septo alligantis vinculi.
- G Ligamentum iecoris partem in sinistra maxime exporrectam septo connectens.

H Venæ portæ portio.
I Sinus quo iecur stomacho cedit, qua sinistro uentriculi orificio continuatur.

FIGURA XVIII.

PRIMA decima octaua figura effigies lienem anteriori facie exprimit, vna cum omenti portione, seu inferioris superiorisque omenti membranarum partibus. A namque lienis sinistrum indicat latus, dextrum autem, ac media ipsius sedes omento integuntur. B & B enim inferioris omenti membranae portionem indicant, lienis vasa deducentem, C vero & C superioris omenti membranae portionem significant, qua ad ventriculum vasa perferuntur, ab illis vasis pronata quæ in lienem iam inserenda veniunt. Secunda effigie decima octaua figura lienis caua regio exprimitur, ab omnibus quæ illi committuntur partibus libera, ac hic D notat superiorem lienis sedem, E inferiorem, F sinistram, G dextram, H vero & H lineam indicant in caua lienis regione conspicuam, cui lienis vasa inferuntur.

- A
- BB
- CC
- DE
- FG
- H

Tertia effigies lienis gibbum commo- strant cum sulcis, quos costa impressere, notantur LL.

Quarta lienis quoque cauam sedem delineatam continet. At huic duas indidi sectiones, ut lienis substantia conformatioque oculis subicerentur. Atque hic I & K sectiones modo dictas indicant.

IK

TAB. IIII. FIG. XIX.

PRAESENS figura sectionis serie undecimæ succedit: ab hac enim omnia intestina executimus, relictæ duntaxat ventriculi portione, superioris orificii ventriculi sedem commo- strante, atque ita hæc figura pleraque indicat, quæ nunc opportunius cum characterum indicibus, seriatim insinuabuntur.

- AA Septi transuersi portio peritonæo succincta, atque una cum aliis aliis aliquot sursum reflexa.
- BB Caua iecoris sedes.
- C Iecoris ligamentum, quo ipsius sinistra pars septo alligatur.
- D Venæ per umbilicum iecori exporrectæ portio, ubi & sinus ille in-

dicatur

	dicatur primum hanc admit-
tens venam, quæ per priuatum
ipsi in iecore humano incisum
foramen ad iecoris vsque se-
dem perreptat, vbi hic G non
procul a K adhibitum conspi-
cis, vbique vena hæc in iecoris
substantiam primum vere dige-
ritur.		
E	Hac sedē iecur sinum obtinet,
quo cedit stomacho per se-
ptum transfuersum ad elatius
ventriculi orificium conten-
denti.		
F	Superius ventriculi orificium, ven-
triculique portio.		
GG	Lineæ, impressionesve, tuberaque
in iecoris cauo, vbi portæ venam
promit, conspicua.		
H	Bilis vesicula.		
I	Portæ venæ caudex hic abscissus.
Verum I quoque duas indicat
venulas bilis vesiculæ exporre-
ctas.		
K	Iecoris neruus ab illis propagatus,
qui elatori ventriculi implican-
tur orificio.		
L	Arteria iecori & bilis vesiculæ com-
munis.		
M	Neruus a sexti [neruorum cerebri
paris propagine initium du-
cens, quæ dextri lateris costa-
rum exporrigitur radicibus. at-
que hic neruus iecori pariter
& bilis vesiculæ communis cen-
setur.		
N	Bilis vesiculæ meatus hic abtrun-
catus visitur, qui ad intestina per-
tinet.		
OO	Lienis anterior cauaque regio.		
P	Lienis linea, cui vasa ipsius implan-
tantur.		
Q	Vena caua.		
R	Magna arteria.		
S	Radices arteriarum in ventriculū,
iecur, lienem, omentum, mesen-
terium, ipsaque demum intesti-
na excurrentium.		
T	Dexter ren, pingui sua obductus tu-
nica.		
V	Sinister ren, similiter pingui ipsius
inuolutus tunica.		
X	Vena in sinistri renis pinguem dif-
fusa tunicam.		
Y	Vena dextri renis pinguem tunicā
accedens.		
a	Vena arteriaq; dextro reni serosum
sanguinem deducentes.		
b	Vena arteriaque in sinistrum pro-		
		tenſæ renem, emulgentesque
vulgo non secus appellatę, quam
illæ quæ dextro reni sunt pro-
priae.	
		cc	Meatus ex dextro rene vrinam in
vesicam deferens.
		d	Meatus quo sinistri renis vrina in
vesicam ducitur.
		e	Seminalis vena sinistrum accedens
testem.
		f	Seminalis vena, dextri testis.
		gg	Surculi a seminalibus venis, qua pe-
ritonæo committuntur, in ip-
soque adeo versus testes pro-
gressu, ad peritonæum deri-
uati.
		b	Seminalis arteria dextrum testem
petens.
		i	Arteria seminalis, quæ sinistro te-
sti est propria.
		k	Arteriæ in humiliorem mesen-
terij sedem ad colon intesti-
num & rectum excurrentis ra-
dix.
		l	Arteriæ magnæ super cauam ve-
nam ascensus, ac ipsius magnæ
arteriæ & cauæ supra ossis sacri
initium in duos truncos diui-
sio.
		mm	Præcipuæ venæ ac arteriæ earum,
quæ geniculatim a magnis vasis
lumborum carnibus, ipsiq; peri-
tonæo offeruntur.
		n	Arteriæ magnæ soboles sacri ossi
foramina accedentes.
		o	Recti intestini pars a colo libera, at-
que, vt inter disseccandum fit, vi-
culo intercepta.
		p	Vesica vrinæ receptaculum.
		q	Semen a teste ad penem deferentis
vasis portio, qua secūdem pubis
os deorsum ad vesicæ ceruicis ini-
tium retorquetur.
		r	Cutis quæ penem inuestiebat.
		s	Scortum.
		t	Carnosæ mēbranæ pars, quæ haud
secus atque scortum, vtrunq; am-
biebat testem.
		u	Tunica a peritonæo inibi pronā-
ta, vbi seminarijs vasis iter præ-
bet, estque hæc exterior testis tu-
nica, earum quas testibus singu-
lis proprias peculiareque nume-
ramus.
		x	Denucati penis portio.

FIGURA XX.

P R I M A tabella sectionem secundum renis longitudinem per gibbum ipsius inductam habet adeo profundam, ut in secundum renis pertingat sinum, interim nulla renis substantiæ ablata portione.

Significet igitur *a* dextri renis anteriorem partem, *β* uero posteriorem. *γ* & *δ* orificia sunt ramorum primi sinus renis, seu ipsius membranei corporis, qua inuicem illi rami coeunt. Hic enim rami necessario per sectionem in mutuo coitu diuiduntur. *δδ* primi sinus corpus, seu membraneum corpus in quod uena & arteria renis terminantur.

Foraminulum hoc urinarij meatus est initium. Urinarij meatus pars. Super membraneum hoc corpus *δ* & *δ* insignitum, secundus renis consistit sinus, cuius interior & corpori illi membraneo proximum latus in hac sectione tantum apparet. Eius enim partes, quæ in exteriora ad utrumque septi ex renis substantia conformati latus producuntur, ipsumque sinum velut bipartitum efficiunt, nisi specillo in circuitu sub *z* hic & *z* deducto intueri nequis. Septum namque illud præsentis sectione in duas partes, anteriorem scilicet & posteriorem diuisum cernitur: ac *n* quidem partem ipsius notat anteriorem, *z* uero posteriorem.

Secundæ effigiei omnia cum nuper commemorata sunt communia, nisi quod uniuersa propemodum renis substantia septum illud constituens, cultello orbiculatim adæpta sit, neque aliter sane septi illius figuram ob oculos ponere licuit. Conspicitur hic itaque secundus renis sinus uniuersus, at non quemadmodum est bipartitus, eo quod septum abstulerim sinum hunc in exteriori ipsius latere dirimentem. *a* igitur, & *β* & *γ* & *λ* eadem hic quæ in prima tabella notant. Circulus autem inter *a* & *β* ductus, secundum renis indicat sinum. *θ* uero anteriorem partem primi sinus, seu

membranei corporis, qua hæc in ramos discinditur. *ι* corporis membranei posteriorem partem indicat: adeo ut *θ* & *ι* simul membraneum notent corpus, seu primum renis sinum: *κ* autem urinarij meatus insignitur origo. Tertia tabella primi sinus seu membranei corporis ramos omnes insinuat, renis enim substantia, quæ summis eius sinus ramis adnascitur, penitus derasa est. Atque hæc citra characterum operam sunt obuia.

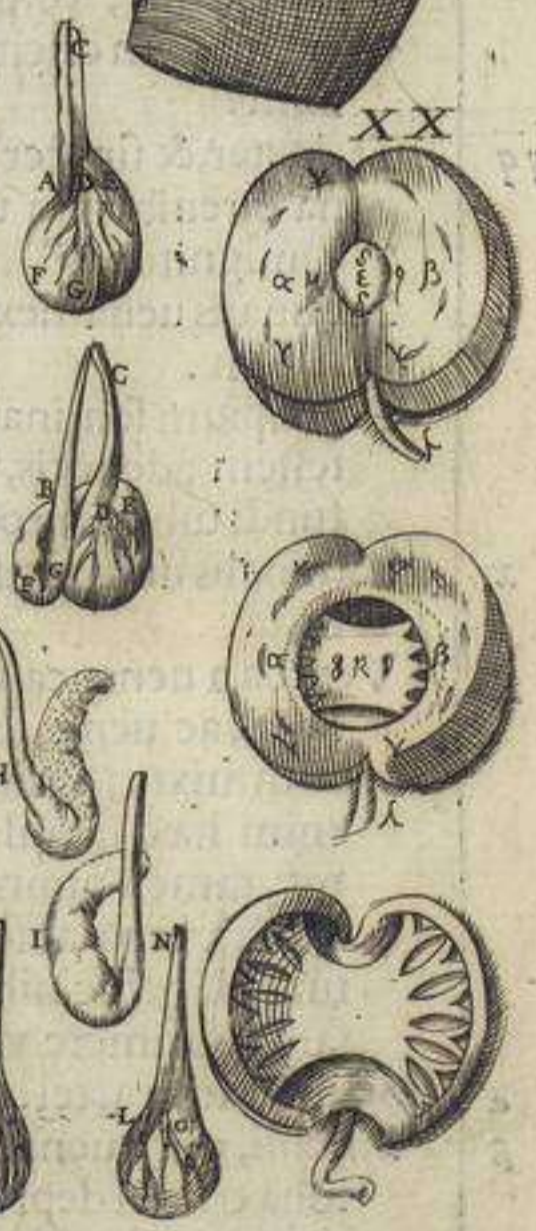
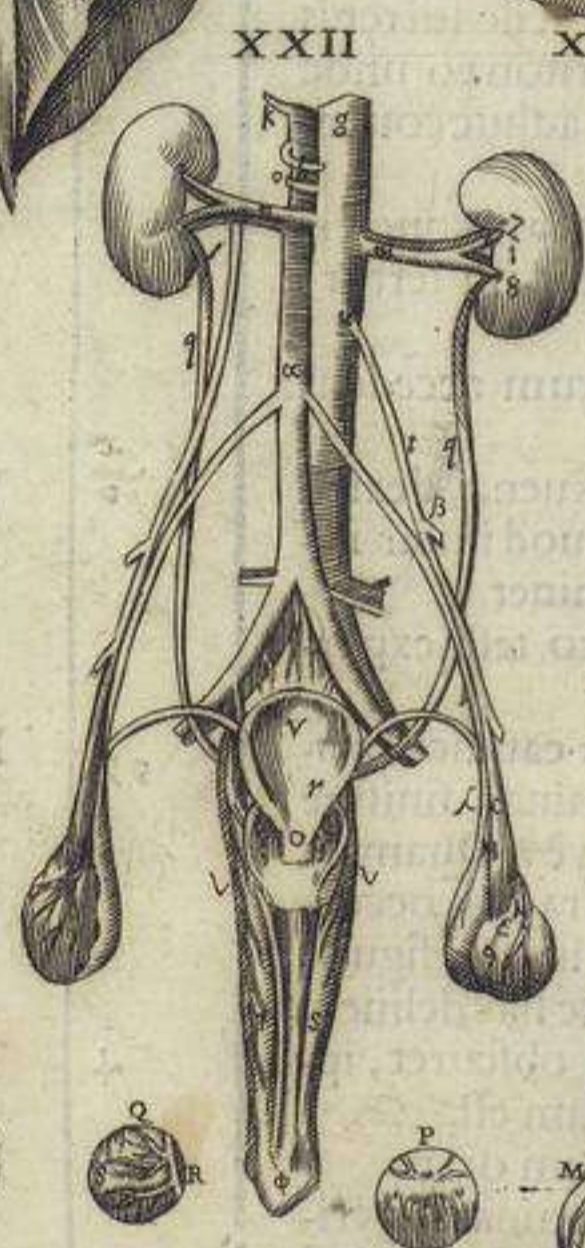
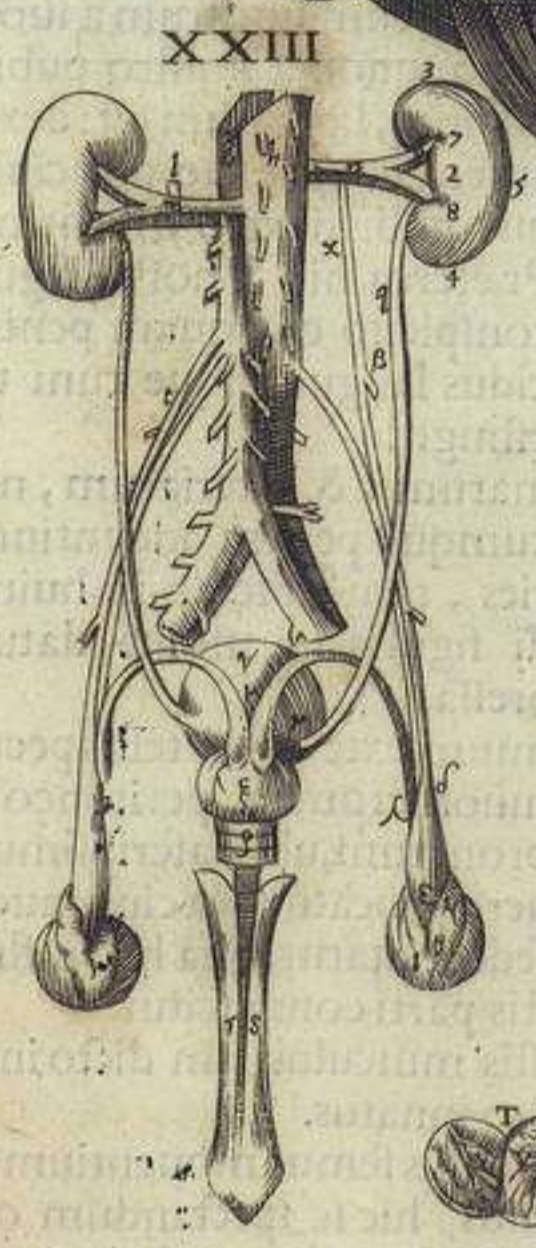
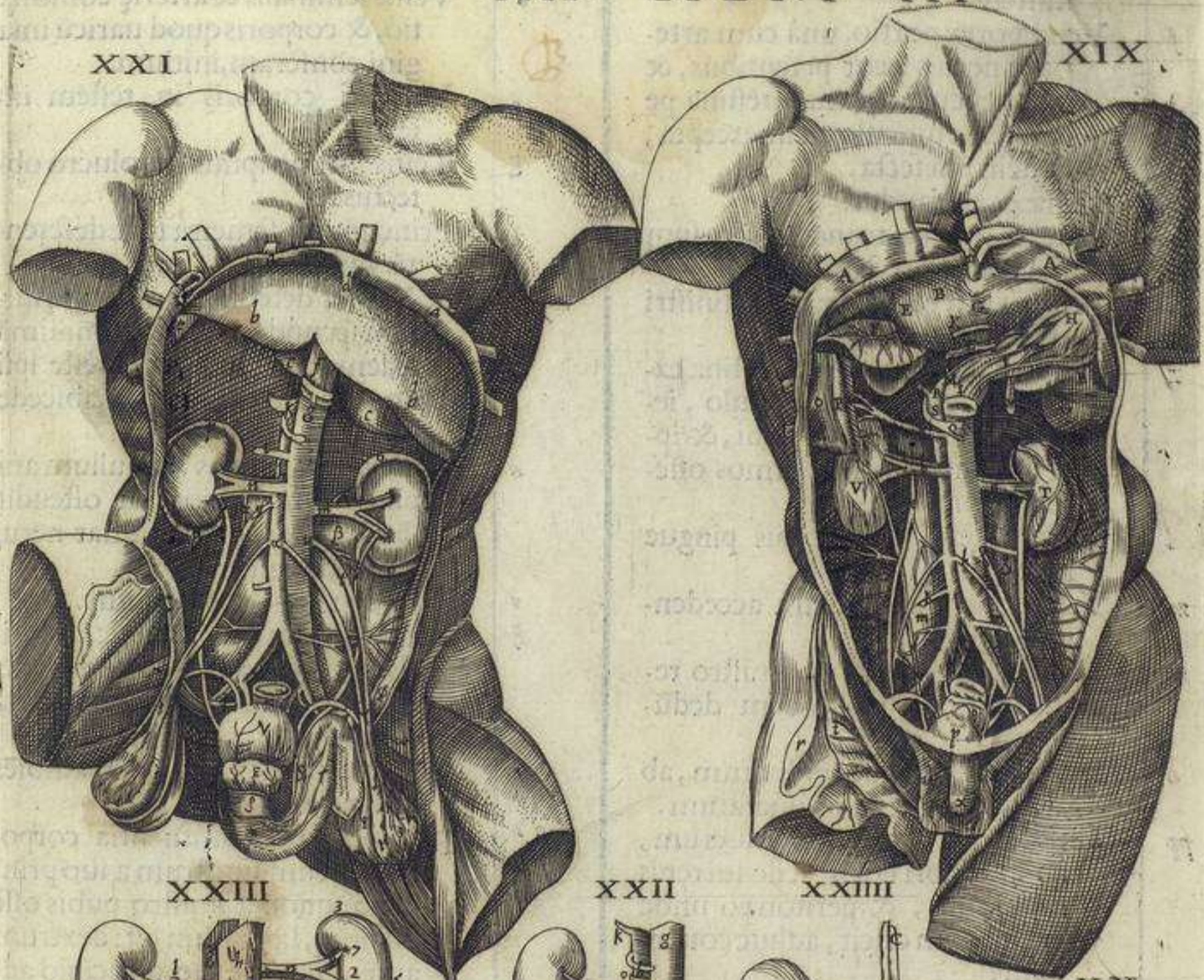
FIGURA XXI.

V I G E S I M A P R I M A figura sectionis serie decimanona succedit. in hac namque costarum aliquot fines effracti, & extrorsum sursumque reuerti occurrunt, ut iecoris gibbum ita hic spectaretur, ut ipsius cauum in decimanona figura in conspicuo erat. Renes hic etiam pingui illorum tunica denudati sese offerunt. In hac figura uenarum arteriarumque seminalium exortus ductusque etiam ostendente, priuatim a caua uena caudice ramulum pronasce effinximus, qui sinistra seminali commiscetur uena. Præterea peritonæum, qua uasis seminarijs iter præbet, una cum tunica a peritoneo pronata, testemque & sui lateris uasa seminaria amplectente, dissectum est, & cum seminarijs uasis testes cum suis musculis obuij sunt. Insuper pubis ossa inuicem ita dirempta atque adeo reflexa uidentur, ut inuicem insigniter debiscant, & uesica, & glandosum corpus uesicæ ceruici proprium una cum ipsius musculo, & penis corporibus, eorundemque progressu oculis subiiciantur. Quod autem a dextro femore cutem prorsus, & a sinistro reliqua ex parte ademimus, neni nem ambigere reor.

- aa* Peritonæi pars cum septi transuersi portione, & effractis costis sursum extrorsumque reflexa.
- bb* Iecoris gibbum.
- cc* Caua iecoris sedes.
- d* Precipuum iecoris ligamentum. ad dextrum latus mucronatæ cartilaginis consistens, & hic a iecoris anteriori sede magna ex parte diuulsum.

e Liga-

TABVLA III. LIBRI III.

e	Ligamentum iecoris partem in sinistram protensam septo committens.		men à teste deferentis uasis quod & x mox notabitur.
f	Venæ portæ portio, unà cum arteria & neruis iecur petentibus, & bilis vesiculæ meatu intestina petente, hic uinculo est intercepta, & dein præfecta.	d	Venæ seminalis & arteriæ commixtio, & corporis quod uaricū imagini conferam, initium.
g	Venæ cauæ caudex.	e	Varicosi corporis in testem insertio.
h	Arteriæ magnæ truncus, deorsum spinæ exporrectus.	z	Testis intimo ipsius inuolucro obtectus.
i	Principium venæ, pinguem sinistri renis tunicam adeuntis.	n	Principium, semen a teste deferentis uasis.
x	Radices arteriarum in intestina excurrentium, & ventriculo, iecori, bilis vesiculæ, lieni, & ipsi demum omento ramos offerentium.	s	Sedes qua deferens semen uas sursum secundum testis humillimā sedem reflectitur, & a teste ipsi non amplius connatum, abscede reincipit.
l	Initium uenæ dextri renis pingue inuolucrum petentis.	x	Hic semen deferens vas nullum amplius conuolutionum ostendit speciem, at sursum instar nerui teres porrigitur.
m	Vena ac arteria dextrum accedentes renem.	v	Vesica urinæ receptaculum.
n	Vena, ac item arteria sinistro reni ferofum sanguinem deducentes.	ξ	Glandulosum corpus, vesicæ ceruicis initio adnatum, & semen deferētium uasorum insertionem excipiens.
o	Dextri renis pingue inuolucrum, ab anteriori sede renis liberatum.	p	Circularis uesicæ ceruicem ambiēs musculus.
pp	Sinistri renis pingue inuolucrum, ab anteriori etiam sede sui renis diuulsum, & peritonæo unde principium ducit, adhuc conuexum.	σ τ	Duo penem constituentia corpora, quorum sinistram a suo principio, quod a sinistro pubis ossis ducitur, liberatum est: dextrum autem corpus suo principio adhuc pubis dextro ossi firmatur. Præterea hic S nostri figura in conspicuo est, quam penis flaccidus languidusque cum uesica effingit.
qq	Et dexter, & sinister meatus, quo urina è renibus in uesicam fertur, q insignitus est.	u	Venarum, & arteriarum, neruorumque penem adeuntium series, tam apte ac in huiusmodi figuris id moliri datur expressa.
r	Seminalis uena dextrum accedens testem.	φ x	Primum, exterius uè testis peculiare inuolucrum a peritonæo inibi pronatum, ubi φ ascripsimus: ubi uero x locatur, ea eius inuolucris sedes notatur, qua hæc infimæ testis parti connascitur.
	Principium seminalis uenæ, dextrum testem adeuntis, quod instar rotundi tuberis prominet.	ψ	Testis musculus iam dicto inuolucro innatus.
x	Seminalis uena sinistro testis exporrecta.	ω	Musculus femur mouentium septimus. hic se spectandum offert, qua super coxendicis or deorsum ducitur.
y	Venula a uenæ cauæ caudice pronata, ac uenæ seminali sinistra commixta, unita uè. Quamuis enim hæc uenula rarius occurrat, tamen quum in alijs figuris sinistra uena absque hac delineatur, illaq; hic nihil obscuret, ipsam exprimere visum est.	*	Recti intestini portio.
a	Seminalium arteriarum origo.		
β	Surculi, quos uenæ seminariæ peritonæo inibi depromunt, qua ipsi connexæ deorsum ad pubis ossa contendunt.		
γ	Dextræ seminalis uenæ, & item arteriæ, per peritonæum supra pubi ossis, coxendicisque regionem descensus, ac ascensus pariter se-		

FIGURA XXII. ET XXIII.

DVAE hae figurae inuicem solum differunt in hoc, quod una partem anteriorem, altera vero posteriorem demonstrat: utraque enim instrumenta semini, & urina dicata ostendit.

- 1 Hac numeri nota indicatur anterior renis regio.
- 2 Posterior renis regio.
- 3 Superior renis regio.
- 4 Inferior renis regio.
- 5 Externum renis latus.
- 6 Internum renis latus, in quo 6. 7. & 8. sinum eius lateris indicant. verum 6. priuatim notat eius sinus tuber: 7. autem & 8. sinus eius, angulos impressionesque.
- Vena cauae caudex, inibi abscissus, qua deorsum tendens iecur superauit.
- b Arteriae magnae truncus inibi resectus, ubi primum sub septo transuerso in peritonaei amplitudinem fertur.
- k Radices arteriarum quae mesenterio & inferiori membranae omni digeruntur.
- l Vena pinguem dextri renis tunicae petentis principium.
- m Vena & arteria dextro reni serosum sanguinem deducentes.
- n Vena & arteria sinistro reni in serosi sanguinis ductu famulantes.
- o Vena in pinguem sinistri renis tunicam excurrentis origo.
- qq Meatus urinam e renibus in vesicae amplitudinem deportantes.
- r Meatum urinam vesicae deducentium in vesicam insertio, ac in dextra quidem effigie orificia indicantur, qua hi meatus in vesicam pertinent, & membranci processus quoque his orificiis praefecti: in sinistra autem effigie sedes indicatur, qua illi meatus primum vesicae applantantur.
- z Seminalis vena dextra.
- u Tuberculum, seu protuberans seminalis venae dextri lateris principium.
- x Vena seminalis sinistram petens testem.
- a Seminalium arteriarum ex magna arteriae caudice initia.

- β Surculorum radices, quos venae feminales peritonaeo offerunt, qua illi secundum lumborum regionem committuntur.
- δ Venae arteriaeque seminalium coitus commixtio, & varicosi corporis initium.
- ε Venae & arteriae seminalium ad testem insertio, seu varicosi corporis basis.
- ζ Testis intimo ipsius inuolucro adhuc obiectus.
- η Principium vasis semen a teste deferentis.
- θ Descensus vasis semen deferentis secundum posteriorem testis regionem.
- ι Locus quo deferens semen vas rursum secundum testis humilia furtur, neque amplius testi connascitur, uti faciebat ab η per θ ad ι.
- κ Sedes deferentis semen vasis, ubi primum nervi modo citra omnem reuolutionem spiramve furtur properat.
- λ Hac sede semen deferens vas ad posteriorem regionem venae ac arteriae seminalium reflexum, in peritonaei amplitudinem contendit.
- μ Dextri semen deferentis vasis cum sinistro coitus, propter vesicae ceruicis initium.
- ν Vesica, qua in dextra effigie priuatim ad aperta est, ipsius communis cauitatem.
- ξ Glandulosum corpus vasorum semen deferentium insertionem excipiens, ac in dextra effigie longa sectione ad meatus vsque urinarii amplitudinem dissectum.
- ο Amplitudo cauitasque ceruicis vesicae, in quam vasa semen deferentis insertionem moliantur.
- ρ Musculus vesicae ceruicem ambiens, ac urinae excretioni praefectus.
- σ & τ Duo penem potissimum constituentia organa.
- υ Venae ac item arteriae penem ceruicemque vesicae accedentes.
- φ Sedes notatur meatus urinae seminae communis, quae reliquo ipsius ductu amplior in penis glande visitur.

FIGURA XIII.

In hac figura peculiariter monstrantur testiculi, idq; diuersis modis.

- AB** Testiculi dextri pars anterior.
C Vena & arteria seminales illic abtruncatae, vbi iam ex magna peritonaei amplitudine excidentis inuicem implicantur, commiscunturque, ac corpus, quod varicosum mihi appellabitur, efformare incipiunt; seu huius varicosi corporis quod pyramidi assimilabitur conus.
D Basis varicosi corporis, seu sedes qua vena & arteria seminalis testis inseruntur, & ramulos in testis intimum inuolucrum, & testis substantiam spargunt.
E Vasis semen a teste deferentis initium.
F Reflexus vasis semen deferentis secundum testis humiliorem sedem.
G Surfum conscendens deferentis semen vasis portio, & ipsius regio, in qua amplius testi connasci definit.
H Praesens effigies deferentis semen vasis portionem ostendit, quae testis intimo connata erat inuolucro: & foraminula illa asperitateque cernuntur, quae in eius vasis sede post sectionem conspiciuntur, quae inuolucro illi connascebatur.
I Hac effigie eadem vasis semen deferentis portio, quae & mox praecedenti delineatur, uerum haec sedem eius portionis ostendit, quae gibba est, testisque inuolucro non connascitur.
L Testis a quo semen deferens vas absectum est, ipseque adhuc testis cum intimo ipsius inuolucro, & varicoso corpore remansit.
M Hac eadem cum effigie L notata indicat, uerum ut illa anteriorem testis faciem exprimebat, ita haec posteriorem, & duae subsequentes notae utriusque sunt communes.
N Prima venae, & arteriae seminalium commixtio, seu varicosi corporis conus.
O Varicosi corporis basis, & in testis

P

substantiam ipsiusque intimum inuolucrum insertio.

Testis suo intimo adhuc obductus inuolucro, sed a varicoso liberatus corpore, & superiorem ipsius regionem ostendens, in qua varicosum illud corpus inseritur. Apparent namque hic foramina ramulorum varicosi corporis, qui (uti dicebam) testi implantantur.

Q

In hac effigie intimam testis tunicam inuolucrum uel nouacula dissectui, & ex altero latere a testis substantia eius inuolucrum partem R notatam diremi, in posterioraque reflexi, ut ductus in conspectum uenirent, qui a ramis inuolucrum intertextentibus in testis substantiam pertinent. Alteram uero huius inuolucrum partem S insignitam, testi adhuc connatam reliqui.

R

Hic testis per medium dissectus iacet, uasorum per ipsius substantiam diffusorum, ac V & V naturam distributionisque seriem comonstrans. Qui uero modo subsequuntur characteres, duabus grandioribus, & magis praecipuis uigesimae secundae figurae effigibus proprii habentur.

S

T

V

TABULA V. FIGURA XXV.

HAEC muliebrum figurarum prima est, in qua sublatis intestinis omnibus, omentum reflexum est sursum, relictum etiam spectatur mesenterium, cuius membranas hic aliqua ex parte diremimus: uerum praesens figura in hoc potissimum delineata est, ut uteri & vesicae positum ita ostenderet, quemadmodum in hac muliere utero nobis nulla ex parte moto, is occurrit; ceterum omnia melius oculis exhibentur, in corporibus non admodum obesis.

ABC

EE

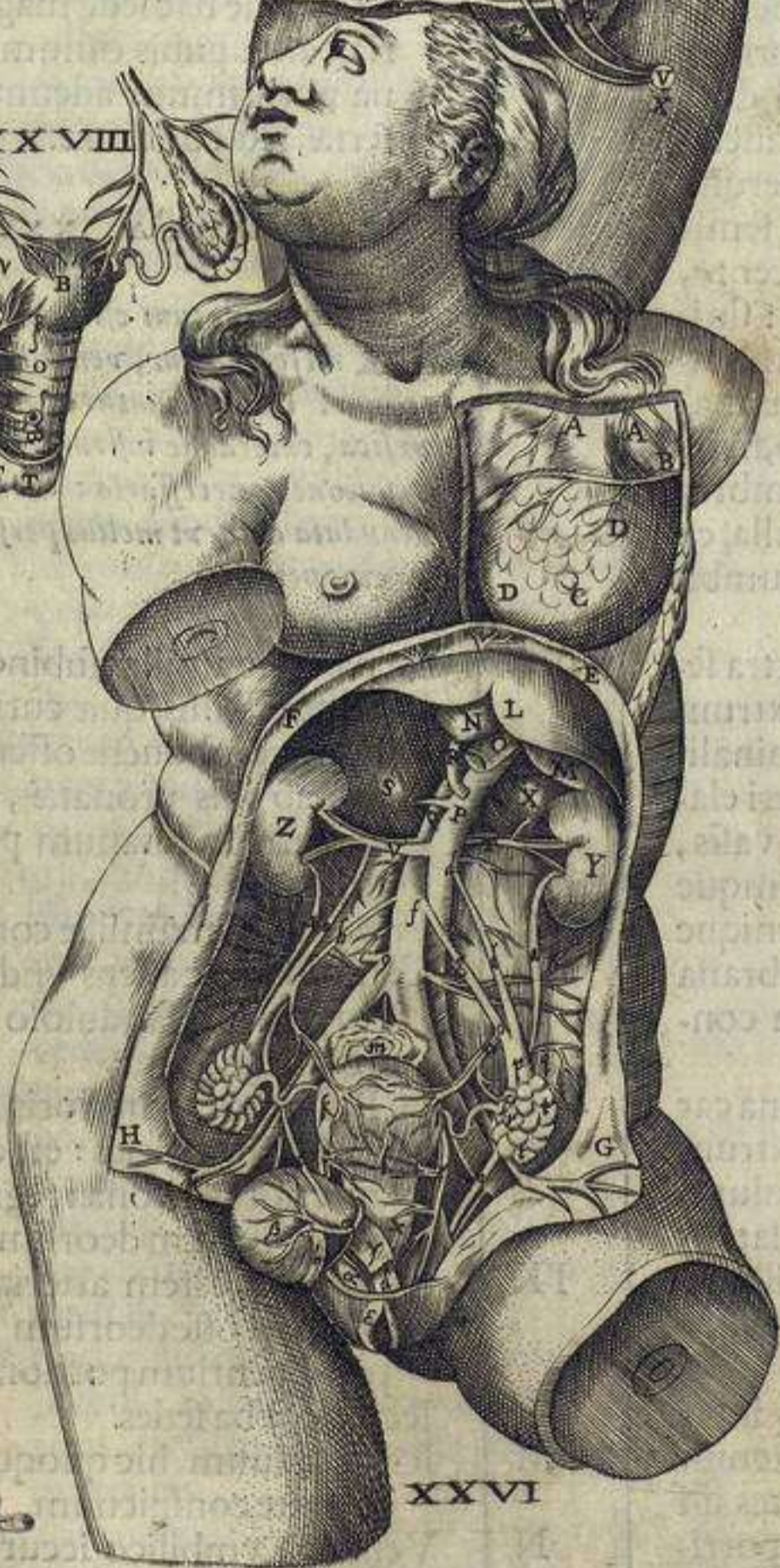
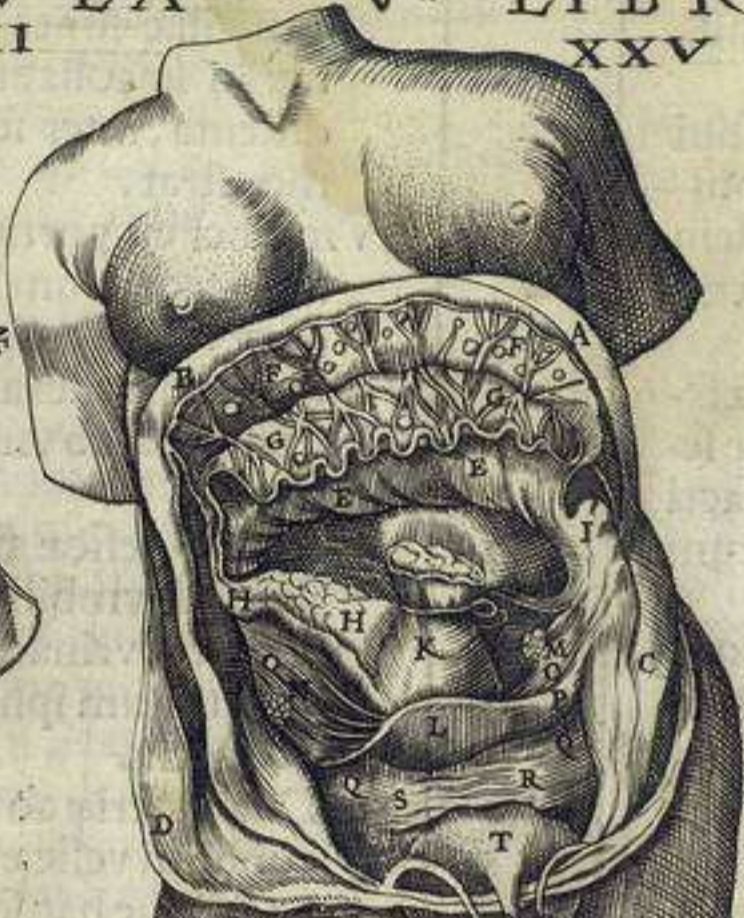
FF

GG

D. Peritonaei anterioris sedis interior superficies.
Mesenterii pars tenuia intestina dorso connectens.
Altera mesenterii membrana, ab altera, quam G & G insigniui, diuisa. Utraque autem membrana uasorum per mesenterium seriem, & glandularum uasorum distributionibus interpositarum

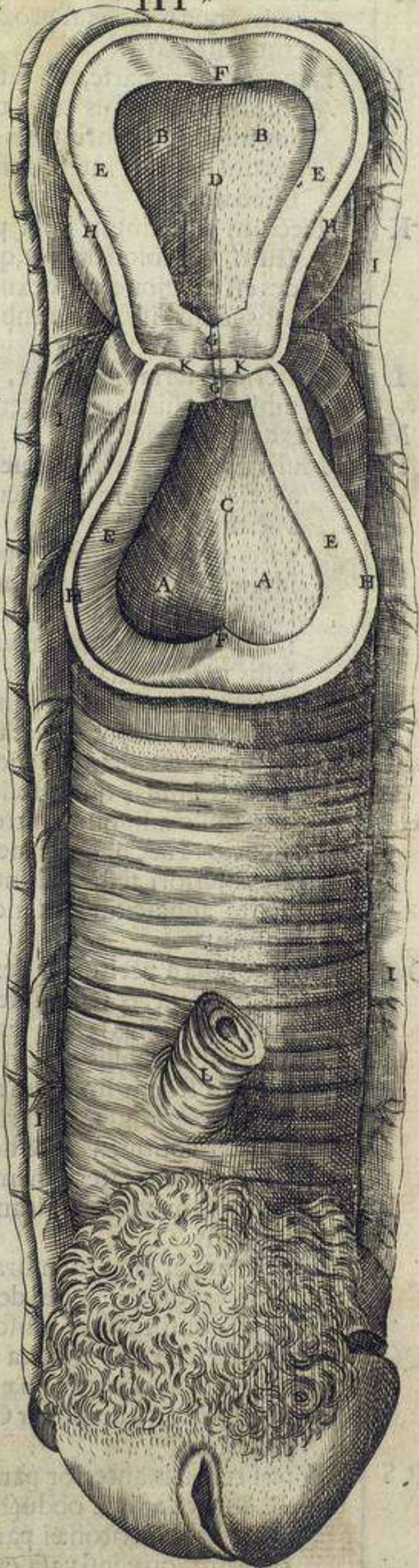
naturam

TABULA V. LIBRI III. XXVII

XXVI

III

XXVIII

	naturam.		
HH	Hac mesenterij parte colon intestinum, qua recto erat proximū, committebatur.		tudinem quodammodo significat. Rugæ vero hic conspicuæ, illæ sunt, quas vteri ceruix in se collapsa, neque alias distenta, inter secundum com- monstrat.
I	Hac mesenterij parte, coli intestini initium, seu ipsius cum tenuibus intestinis continuitas, dein cæcum quoque intestinum consistebant.	V	Vmbilici est portio, a peritonæo inter secundum liberata, & vna cum vasis fœtui peculiaribus hic deorsum reflexa.
K	Rectum intestinum inibi præfectum, vbi colon desinit, quæ sedes est e regione connexus sacri ossis cum infima lumborum vertebra.	X	Portio venæ ab vmbilico iecur petentis.
L	Anterior vteri fundi sedes, a qua nihil prorsus auulsum cernitur.	Y	Meatus a vesicæ fundi elatissima sede ad vmbilicum pertinens, ac fœtus vrinam inter secundū & intimum ipsius inuolucrum deducens.
M	Dexter mulieris testis.	Z &	& Duæ arteriæ ab vmbilico huc secundum vesicæ latera prorepentes, atque hac sede magnæ arteriæ ramis pubis ossium foramina potissimum aduentibus insertæ, seu continuæ.
N	Mulieris sinister testis, atque huius anterior pars hic tota oculis subiicitur, quum interim dextri testis modica videatur portio: idque ideo accidit, quod dextrum testem ita delineauerimus, quemadmodum vterque testis membrana tegitur seminaria mulieris vasa deducente, atque a peritonæo nata: sinister vero testem illa membrana deteximus, quod solius manus nullo adhibito cultro, fit beneficio. Hæc nanque membrana anteriori testis sedi nulla; ex parte adnascitur, sed incumbit solum.		
OO	Membrana a peritonæi dextra sede pronata, & testem dextrum vna cum huius lateris feminalibus vasis, ac illis quæ vteri elatiorem sedem implicant vasis, dorso commitens, vterumque pariter continens; & denique cum alterius lateris membrana secundam vteri tunicam constituens.	AA	Venæ ad mamillas subinde excurrentes ab illis, quæ cuti summo humero obductæ offeruntur.
P	Hac in nuper dicta membrana carneæ excurrunt fibræ, dextrum vteri constituentes musculum.	B	Venæ ab illis pronatæ, quæ per axillam in manum porriguntur.
QQ	Hijs characteribus sinistra lateris membrana notatur, quæ illi correspondet, quam nuper OO, indicarunt.	C	Præcipuum mamillæ corpus.
RS	Vteri ceruicis anterior pars inter R & S ea adhuc obducta tunica, quam peritonæi partes illi offerunt, quæ ipsi vasa exporrigunt, deducuntque, ac illum peritonæo adnectunt. Cæterum interuallum inter R & S consistens, vteri ceruicis ampli-	DD	Glandulæ, ac adeps vndecunque corpori illi glanduloso ac C insignito adstratæ.
		FFG	H. Peritonæi anterioris sedis interior superficies. est enim hic anterior peritonæi regio, ad latus & sursum deorsumq; flexa.
		IK	Venarum ac item arteriarum sub pectoris osse deorsum a iugulo pro repentium portiones.
		L	Iecoris gibba sedes.
		M	Iecoris cauum. hic quoque aliqua ex parte conspicuum.
		N	Venæ ab vmbilico iecur petentis portiuncula.
		O	Venæ portæ caudex hic simul cū vasis ipsi attentis præfectus.
		P	Vena caua.

FIGURA XXVI.

Hic sublatum est è medio totum mesenterium, ventriculus & intestina. Conspiciuntur autem matrix, vesica, cæteraque instrumenta ad procreationem necessaria: mamilla item denudata cute, vt melius perspici natura eius possit.

Q Arteria magna.
 R Arteriarum uentriculum, iecur, lienem, omentum, ac intestina petentium radices.
 S Principium uenæ pinguem sinistri renis tunicam implicantis.
 T Vena, ac arteria dextro reni serosum humorem deducentes.
 V Vena, ac arteria sinistro reni serosum humorem deferentes.
 X Principium uenæ pinguem dextri renis tunicam adeuntis.
 Y Dextri renis anterior sedes.
 Z Sinistri renis anterior facies.
 aa Meatus a dextro rene urinam in uesicam deducens, & ad humilium *a* effractus: portio autem huius meatus reliqua, ac uesicæ adhuc continua, *b* insignitur.
 b Meatus urinam a sinistro rene in uesicam deferens.
 cc Dextra seminalis uena, cuius initium elatius *d* indicat.
 dd Sinistralis uena, cuius initium elatius *e* indicat.
 e Seminalis uena sinistram petens testem.
 f Seminalium arteriarum ortus.
 g Seminalis arteria dextra.
 h Seminalis arteria sinistra.
 ikl Anterior uteri fundi pars, ac *i* dextrum fundi obtusum indicat angulum, *k* autem sinistram, *l* uero regionem uteri ubi ipsius fundi consistit orificium, ipsiusque cervix inchoatur.
 m Rectum intestinum, quo minus utrunque figuræ latus inibi, ubi par utrinque est ratio onerum, uni duntaxat lateri iam characteres opportune adhibebo.
 n Venæ, ac arteriæ seminalis portio, uteri fundi superiorem accedens sedem.
 o Venæ, ac item arteriæ seminalis portiones testem adeuntis, & in unum coeuntis, corpusque instar pyramidis constituentes. ac *p* humili corporis basim notat, testi commissam.
 p Anuper dicto corpore eiusmodi uascula in membranas excurrunt, testem peritonæo committentes.
 q Testis anterior facies.
 r Vasis semen a teste in uterum deferentis initium.
 ss Vasis semen deferentis reflexus, quos id circum testis latera conficit.

u Vasis semen deferentis ad uterum progressus.
 xx Uteri cervix.
 y Vasa inferiorem uteri fundi sedem, ac uteri cervicem implicantia.
 a Vena uesicam ab illis uasis accedens, quæ uteri cervicem intertexunt; atque hic etiam character uenarum meatus insertionem notat.
 ab Vesicæ fundi posterior sedes.
 γ Vesicæ cervicis musculus.
 δ Hac sede uesicæ cervix, uteri cervici implantatur.
 ε Cuticulares cervicis uteri orificii carunculæ. atque hic uteri colles & cervicis ipsius orificium, citra characterum operam neminem latent.
 ζ Arteriæ humillimam mesenterij partem accedentis radix.
 η Vasa ab illis quæ crus adeunt uenis, ac arterijs sursum ad abdominis musculos ascendentia.

FIGURA XXVII.

PRÆSENS figura uterum unum cum ilium peritonæo alligantibus membranis à corpore excisum monstrat. atque ipsius cervix adeo hic sursum est conuoluta eversaque, ut fundi uteri orificium in conspectu sit. Vesicæ vero fundum, & cervicem quoque aperuimus, ut vesicæ cavitatem & uenarum insertionem in propatulo essent.

A Uteri fundi anterior facies, nulla membrana prorsus detecta.
 BB Uteri cervix.
 C Fundi uteri pars glandis modo in superiorem uteri cervicis sedem protuberans.
 D Orificium fundi uteri.
 EE Membrana uterum peritonæo connectens, ipsiusque uasa continens.
 F Sinister uteri testis.
 G Vena & arteria seminalis.
 H Portio uenæ, ac arteriæ seminalium, uteri fundi superiorem sedem accedens.
 I Portio arteriæ, & uenæ seminalium testem accedens.

- K Vas semen a teste in vterum dedu-
cens,
L Vesicæ cauitas,
M Vrinariorum meatuum insertio.
N Vrinariorum meatuum frustula
hic propendent.

FIGURA XXVIII.

- RAMVLVS a vena & arteria
membranam excurrētes, qua
peritonæo committuntur.
Portio venæ, & arteriæ testem ade-
untium, superiorem fundi vte-
ri sedem petens.
Commixtio venæ, & arteriæ se-
minalium, quæ instar pyra-
midis est, & varicibus assimi-
latur.
Testis sinister.
Vas semen a teste in vterum defe-
rens,
Obtusus vteri fundi angulus, in
quem vas semen deferens inser-
tionem molitur.
Hac sede fundus vteri i ceruicem
terminatur, hacque regione ip-
sius consistit orificium.
Vteri ceruix.
Hic vesicæ ceruix in vteri ceruicē
producitur ac desinit.
Vasa sunt inferiorem vteri fundi
sedem & ceruicem implican-
tia.
Ceruicis vteri oris colliculi.
Meatus urinam e renibus in vesicam
ducentes.

FIGURA XXIX.

FIGURA hac vterum cum sua cer-
uice refert, ea magnitudine, qua fe-
re in non pregnantibus visitur. Estque
aduertendum vteri corpus a summo ad
imum esse dissectum, quo ipsius cauitas
melius in conspectum veniat.

- AA BB. Vteri fundi sinus.
CD Linea quodammodo instar futu-
ræ, qua scortum donatur, in vte-
ri fundi sinum leuiter protu-
berans.
EE Interioris ac propriæ fundi vteri
tunicæ crassities.
FF Interioris fundi vteri portio, ex cla-
tiori vteri sede deorsum in fun-
di sinum protuberans.
GG Fundi vteri orificium.
HH Secundum exteriusque fundi vte-

- ri iuolucrum a peritonæo pro-
natum, &c.
II Membranarum a peritonæo pro-
natarum, & vterum continen-
tium portionem vtrinque hic
asseruauimus.
K Vteri ceruicis substantia hic quo-
que conspicitur, quod sectio,
qua vteri fundum diuisimus,
inibi incipiebatur.
L Vesicæ ceruicis pars, vteri ceruici
inserta, ac urinam in illa proj-
iciens. Vteri colles, & si quid hic
spectandum sit reliqui, etiam
nullis appositis characteribus,
nullis non patent.

TAB. VI. FIG. XXX.

HÆC est effigies grauidæ mulieris,
cuius venter decussatim apertus
est, ex eoque exemptum omentum, ut
melius appareat ventriculus, intestina
& vterus, huiusque figura ex ætius in
pregnante obseruetur.

- AB C. Pars interior peritonæi, quæ
musculis abdominis adhære-
scit.
EE Portio cōnexa hepatis partis, quæ
sine vllius costæ confractione
oculis occurrit.
FF Ventriculus.
GH Coli intestini pars quæ iuncta est
ventriculo.
IK Membranz per quas vterus ossi-
buspectinis annectitur.
L Vteri substantia, quæ in hac ef-
figie ad vmbilicum usque a-
scendit.
OO Tunicæ a peritonæo pronatæ, quæ
testiculos, ductus spermaticos,
partemq; vteri anteriorem ob-
uoluunt, huiusque externum
tunicam constituunt.
QR Colli matricis anterior pars.
R Vesica.

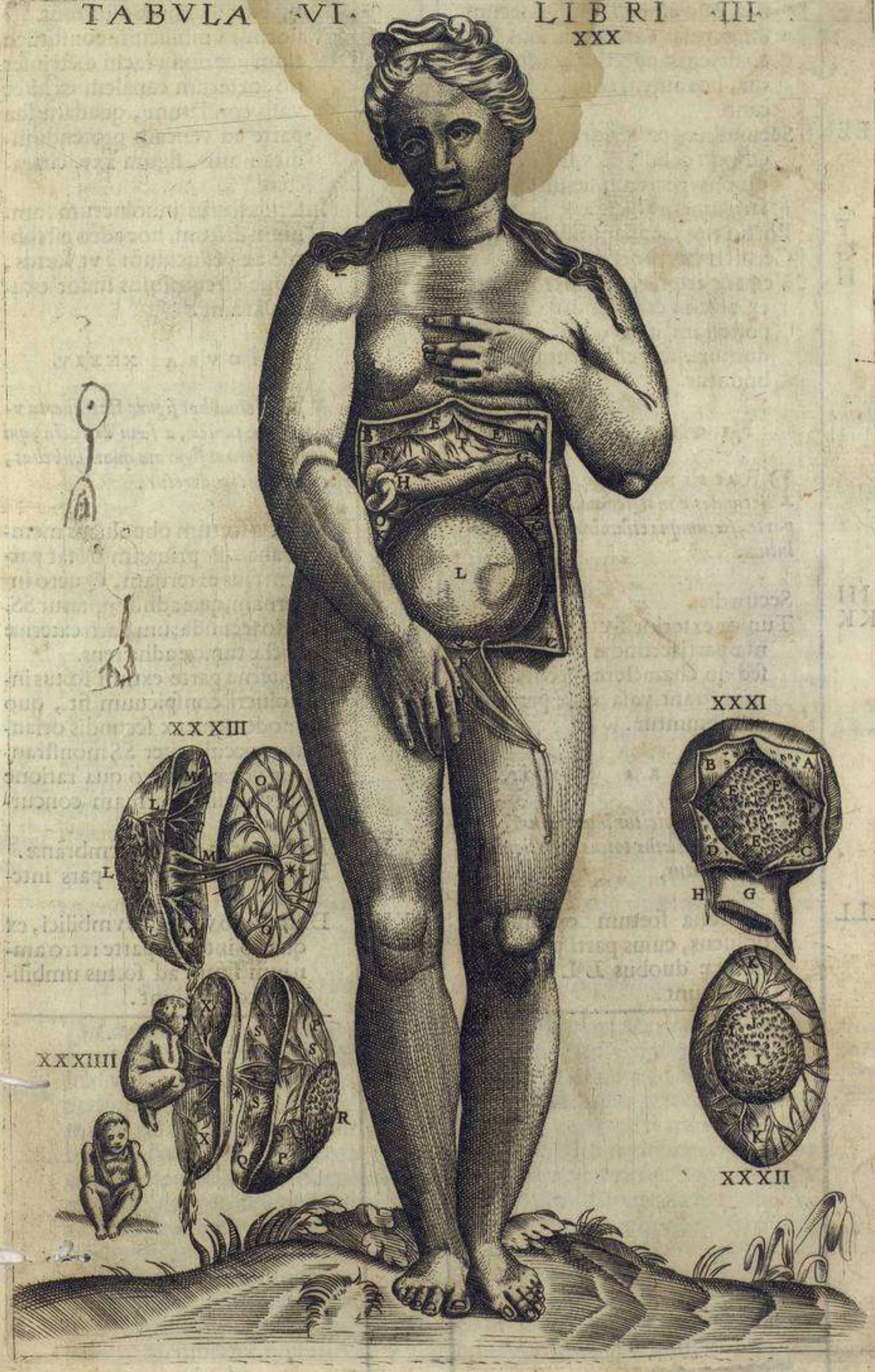
FIGURA XXXI.

IN hac figura conspicitur vterus,
exemptus è corpore, diuisusq; ad re-
ctos angulos, parte sua posteriore quo
uenarum illa congeries (secundas uo-
cant) huius anteriori maxime parti ad-
hærescentes potius uideatur.

A B C D.

TABVLA VI.

LIBRI III.
XXX

AB CD. Vteri decussatim aperti poste-
rior pars, quam foras euer-
timus quo alueoli, quibus secun-
dinæ vasa extremitatibus suis
coalescunt, apertius conspiciantur,
hos autem cotyledones vo-
cant.

EEE Secundinæ, posterior pars, quam
effingit congeries vasorum, ex
quibus per vmbilicum foetus
sanguinem allicit.

F
G
H Portio tunicæ allantoidis vocatæ.
Cerviçis vteri portio.

Vena & arteria, quæ deriuantur
ex arteria & vena caua statim
postquam infra os sacrum diui-
duntur, & per vterum distri-
buuntur.

FIGURA XXXII.

PRAESENS imago commonstrat
secundas a matrice auulsas a postica
parte, sæcumque etiamnum ipsis inuo-
lutum.

III
KK

Secundæ.

Tunica exterior, foetus cuius exte-
riore parti secundæ adhærescunt:
sed hi characteres peculiariter
monstrant vasa, quæ per ipsas
distribuantur.

FIGURA XXXIII.

HIC conspicitur inuolucrum, quo
totum foetus totius gestationis tē-
pore asseruatur,

LLL

Membrana foetum extrinsecus
uolvens, cuius parti posteriori
notatæ duobus L L secundæ
coalescunt.

M
N
*

Huius membranæ pars interna.
Vasa quæ producta ex secundis fo-
tus vmbilicum constituunt.

Vasorum vmbilicum constituen-
tium nec non vrachi dicti inser-
tio, cæterum canalem ex hisce
vasis conflatum, quadam sua
parte ad vesicam protendi in-
dicauimus. figura xxv. chara-
ctere Y.

OO

Interius foetus inuolucrum, am-
nium dictum, hoc adeo est sub-
tile ac pellucidum, vt foetus,
eique circumfusus sudor ocu-
lis pateant.

FIGURA XXXIV.

IN vltima hac figura stat aperta v-
traque tunica, a foetu detracta, qui
eamdem seruat figuram quam habebat,
cum ipsis clauderetur.

PQ

Externa foetum obuolvens mem-
brana. P priuatim notat par-
tem eius externam. Quæro in-
ternam, quæ adhuc notatur SS.

R

Portio secundarum parti externæ
dictæ tunicæ adhærens.

SST

In externa parte extimi foetus in-
uolucrum conspicuum fit, quo
modo venæ ex secundis orian-
tur, peculiariter SS monstran-
tur venæ, T vero qua ratione
in umbilici formam concur-
rant.

VV

Pars externa amnij membranæ.

XX

Eiusdem membranæ pars inte-
rior.

YY

Distributio vasorum vmbilici, ex
qua ab interna parte retro am-
nium simul ad foetus umbili-
cum conueniunt.

IOANNIS VALVERDI

Medici de Humani Corporis
Anatome.

LIBER QVARTVS.

In quo de Vitalibus instrumentis agitur.

In quibusnam corporis partibus Vitales spiritus procreantur.

Cap. I.

Cur quorsum effectum. *Animatia omnia corde praedita esse oportet.*

V M summus rerum opifex vitam nobis, quam stirpium generi praestantiorum esset largiturus, peculiare organum in corpore nostro fabricare ipsum oportuit, in quo tanquam in officina quadam, virtus eiusmodi efformaretur. Cor itaque in nobis condidit ad vitam adeo necessarium, ut nullum prorsus animal sit quantumvis exiguum, cui aut membrum hoc, aut quid ei proportionem respondens non insit. In corde hoc, vitae spiritus, dicti ob id Vitales, gignuntur; quorum materia sanguinis vapor est, una cum aeris portione, quem assiduo per os, & nares inspirando ducimus.

Quia vero de membris ad sanguinis generationem requisitis superiore libro verba fecimus; in hoc de his, quae ad spirituum productionem requiruntur, agere operae precium erit. Iam neminem latere arbitror, si ad cor aerem deferri volumus, inspiratione opus esse; aeremque intro ductum per a laryngem, ac dein per asperam arteriam ingredi oportere; ubi per pulmonum substantiam diffusus sanguini permiscetur, quem a b dextro cordis ventriculo per venam c arterialem ad eandem pulmonum substantiam deferri dicemus; ac simul ambo per venalem d arteriam feruntur, a qua in e sinistram cordis ventriculum ingrediuntur. Cum igitur antequam ad Cor aer pertingat per omnes haec partes deferri debeat, de illis primum agere expediet, ad quod aggrediar, ubi prius de membrana costas succingente, Pleura ob id vocata, verba fecero, quae membra simul omnia, perinde ac peritonaeum coctionis organa inuestit.

De membrana costas succingente, Pleura ob id appellata. Cap. II.

Pleura haec membrana est, costis intrinsecus adhaerens, nec non omnibus cavitatibus thoracis partibus. Quae a ligamentis corporum thoracis vertebrarum enascitur, posteriore quidem parte a prima thoracis vertebra ad undecimam usque pertinet, quae a magna arteria inter dorsum, & diaphragma perreptat; anteriore vero parte, a iugulo ad finem usque ossis pectoris, cui septum transversum adhaeret; a lateribus a prima costa ad superiorem usque septi regionem, quae thoracis cavitatem respicit, hanc uniuersam, ut & reliquam omnem thoracis cavitatem, cui figura correspondet, succingens. Superiori enim parte, ut & thorax, angusta est, & acuminata, inferius vero paulo latior, praesertimque a lateribus; anterioris brevis, posterior tanto longior, quanto postrema thoracis vertebra humilior ossi pectoris existit. Tandem, cum thoracis cavitate cui cohaerescit, eandem figuram seruat. Interius qua thoracis cavitatem spectat, laevis, atque humida est, praeterquam ubi apices quosdam siue nervosos processus obtinet, ex quibus aliae nascuntur membranae, quibus corpus aliquod alligatur, ut quae potissimum secundum uniuers-

*Cur quorsum effectum.**Animatia omnia corde praedita esse oportet.**Aer vii ad cor deferatur.**Membrana costas succingentis nomen, & situs.*

3. li. i. t. vii. fi. i. ii.

b. fi. vii. viii.

c. li. vi. ta. iii.

fi. iii.

d. ead. fi. iii.

e. fi. ix. x.

2. li. ii. t. vii. 4.

A. q.

uniuersam posteriorem partem, iuxta thoracis vertebrae, qua^b intersepientes thoracem membranam producit. Huic autem membranæ stomachus, d^d vena caua, e magna arteria, & vena^f coniugis expers innituntur, eiq; ligamentorum quorundam interuentu connectuntur, quæ ab ea educuntur, & in tunicas quasdam abeunt, vasa hæc omnia induentes; pariter quoq; se habet secundum ossis pectoris, & septi a pectore ad dorsum vsq; ductum; ubi intersepientes etiam thoracem membranæ illis continuantur, dictæ ob id Mediastinum, hoc est sepimentum, de quibus capite sequenti priuatim agemus. Membrana hæc ex duabus admodum tenuibus tunicis constat, estq; substantiæ duræ, neruosæ, albentis, inæqualis; ac peritonæum robore nonnihil superat, similem cum eo habens functionem. Vt enim illud omnia nutritionis organa induit, sic membrana hæc omnibus respirationi, ac spiritibus vitalibus inseruientibus organis obtenditur; & quemadmodum in illo adipis nonnihil conspicitur, sic quoq; in hac interdum, licet raro, internæ ipsius parti adipis tantillum adnascitur, potissimum vero iuxta dorsi vertebrae, & qua maiores membranæ huius venæ perreptant. Ex hac etiam membrana modo in uno, modo in altero latere præsertim læuo neruæ quædam fibræ prodeunt, quarum interuentu pulmo ipsi^g connectitur; & qua diaphragmati adhæret, cordis etiam^h membranæ magna ipsi amplitudine coalescunt, imo re vera ex ea oriri uidentur. Externa uero facie, qua proximis sibi partibus adnascitur, subaspera, & inæqualis est, ut connexæ inuicem membranæ solent; nec adeps tamen effatu dignus ipsi adhærescit. Nihilominus tamen haud æque omni ex parte hæret, costis enim alterius membranæ beneficio, earum unamquamq; priuatim inuestientis, cui nomen est Periostio, ualidius multo cõnascitur, quam intercostalibus dictis musculis; neque aliter neruosæ diaphragmatis parti quam carnosæ longe firmiter affigitur. Qua etiam septo membrana hæc obducitur, bina ostendit: foramina illorum instar, quibus peritonæum peruium esse retulimus, alterum quidem gulæ, alterum uero uenæ cauæ paratum; ac^k scissuram præterea magnæ arteriæ, & uenæ coniugis expertis uiam præbentem. Iuxta iugulum haud insigni ullo foramine perforatur, sed multis exiguis spiraculis peruia est, uenas complures transmittentibus, membranam hanc perreptantes, quibus annectuntur, & a quibus alteram mutuantur membranam, præter peculiarem, quam obtinent. Hac ergo in parte uenæ cauæ, ac magnæ arteriæ ramos transmittit, m stomachum præterea, & n asperam arteriam, o sextæ adhæc cerebri coniugationis, & septum p adeuntes neruos, ac q uenarum demum propagines per costarum interualla repentes. Membranæ huius, Pleuræ appellatæ usus est, præterquam dicta omnia obuinciendi, septo etiam transuerso, crassitie ipsius adaucta, robur addendi.

De Mediastino. Cap. III.

Quæ a iugulo ad septum usq; transuersum membranæ thoracem interdum^a duæ sunt, quæ a mēbrana costis obducta enascuntur, secundū oēm ossis pectoris, ac diaphragmatis longitudinē, necnon omnes thoracis uertebrae exporrectæ, ac duos ueluti triangulos ex inæqualibus lateribus conflatos utrinq; constituentes. Primum enim latus idemq; breuius a iugulo secundum pectoris ossis longitudinem ad usque ipsius extremum, qua diaphragma ipsi committit, procedit. Secundum isto longius a iugulo itidem secundum dorsi uertebrae ad undecimam usq; thoracis uertebrae fertur, qua etiam diaphragmati cõmittit. Tertium longitudine inter ipsa medium a primi extremo proficiscitur, septum interdiuidens. Præsentibus duæ mēbranae mutuo congressu plurimū euariant; a secundo. n. latere semper coeunt; a primo tm̄ inuicem abscedunt, quanta est ossis pectoris latitudo; uniuersum uero inter unā alteramq; membranam spatium interiaccēs b neruosis quibusdā atq; intextis sibi is oppletur, & pro uaria ossis pectoris latitudine amplius, & angustius redditur; a tertio latere tm̄ inuicem distant, quanta est neruosæ diaphragmatis partis latitudo; in huiusmodi autem interuallo multo pauciores, quam in prædicto fibræ occurrunt, quo fit, ut longe illo euidentiùs sese offerat. Cautas hæc in homine nihil præterea cõplectitur, q̄ cordis mem-

b fi. i. H. KL
O. fi. ii. GGH
IK.
c li. iii. fi. xiii.
xiii. ABC.
d li. vi. t. iiii. d.
e li. vi. t. iiii. i.
f li. vi. t. ii. FF.

g fi. i. iungi-
tur I ad V.
h fi. iii. a G
ad H.

i li. ii. ta. vii.
r. f.
k cad. q.

l lib. vi. ta. vii.
iii. v.
m li. ii. t. vii.
E.
n cad. F.
o fi. vi. a. d.
p fi. iii. II.
q lib. vi. fi. ii.
bb.

a fi. ii. dextra
G G. sinistra
I I K figu. i.
LLM.

pr. vi
de fi. i. ii. iii.
iiii.

Pleura quibus
adhærent parti-
bur.

Pleura subtili-
tia.

Membrana
costarum singulari
saccingens.

Vasa Pleuræ
cauæ.

Harum mem-
branarum situs.

Figura.

Quid media-
stini membra-
nis interiaccat

membranas, ipsumque met cor, & vena caua partem... fagina permean-
tem. Alia quinetiam inter hasce mēbranas cauitas efformatur in medio dextræ,
ac sinistrae membranæ, in qua cordis membranæ, ipsumque cor, & vena caua,
vti diximus, situant. Interna facie qua mutuo iunguntur insigniter asperæ sunt,
qua vero dehiscunt læues, nulla interim nisi miraculo quodam vlla in parte, in-
teriecta pinguedine, quanuis ad exteriorem partem thoracis cauitatem respiciē-
tem, quæ pars admodum læuis, & humida est, & pulmōni quibusdam in parti-
bus adnata, adeo vt plurimum copiosus adeps cōspicitur, vt hæ interdum mem-
branæ omento crassiores videantur. Præter huiusmodi adipem, glandulæ qua-
dam in editiore harum membranarum sede conspiciuntur, ad venæ cauæ scili-
cet distributionem, ex qua etiam multas hæ venarum propagines, vt suo loco di-
cemus, mutuuntur. Membranæ hæ ijs quæ costas succingunt longe tenuiores exi-
stunt, estq; præcipuus ipsarum vsus, vt cordis membranæ ipsumque met cor ob-
uoluant, & quo minus deorsum, ac retrorsum concidere possint, ea contineant.
In id similiter conferunt, vt quæ hac progrediuntur vasa securius ipsis innixa fe-
rantur; nec non etiam vt thoracem duas in partes dirimant; quo scilicet altero
thoracis latere forte fortuna vulnerato, pulmōnis motus ab altero latere serua-
retur, quod nulla prorsus ratione, vt fusius postea docebimus, septo huiusmodi
deficiente, fieri posset.

De Aspera Arteria.

Cap. IIII.

Larynx, a cuius principium, siue os, vt b primo libro retulimus,
primum duorum orificiorum est in faucibus occurrentium, ex
tribus conflatur cartilaginibus, temporis progressu in ossa dege-
nerantibus. Laryngis huius extremo cōtinua est aspera arteria,
quam veteres nonnulli arteriam simpliciter appellarunt, q̄ ac-
rem duntaxat intus contineat; postquam vero venæ omnes pul-
sum edentes, id nominis acceperunt, aspera hæc arteria quod dura, & inæquali
constet substantia, fuit nuncupata, ad aliarum quæ tales non sunt differentiam,
ac eandem semper appellationem apud latinos obtinuit; Italis canna del Pol-
mone dicitur. Hæc vnica est, tenditque vt facile vnusquisque in seipso digito ex-
plorare potest, recta a gutturi principio, c gulæ postorius innixa, ad cervicis vsq;
finem, ac inde latitans ad quartam vsque thoracis vertebrā defertur, vbi in pul-
mōnes ingrediens, in duos finditur d ramos, qui pulmōnes alter quidem dextror-
sum, alter vero sinistrorsum adeunt. Ipsorum autem vterq; in plures variosq; ra-
mos dirimitur, per omnem sui lateris partem distributos, qui duas quoque singu-
li fundunt soboles, hæque rursus duas, sicque deinceps soboles vnaquæq; in duas
alias diducitur tenuiores semper euadentes, donec per omnem pulmōnem sub-
stantiam hunc in modum disseminentur, inuersæ arboris imaginem apposite re-
ferentes, cuius caudex in duos, hique singuli in plures ramos diuiduntur. Præci-
pius caudex figura plurimum euariat, editior enim principij eius pars larynx ap-
pellata, pro e laryngis operculi ratione magis minusve acuta, vel obtusa est; an-
terior autem pars & f latera, quod guttur est, eam scuti veteris figuram commō-
strant. Et quemadmodum superior scuti huius pars latior est, inferior vero angu-
stior, sic etiam superior laryngis sedes latior inferiore cernitur; imò g humillima
laryngis pars, quam ex cartilagine constitui diximus, anulo, quo Thraces sagitta-
rij vtuntur, similis, æque fere angusta est, atque asperæ arteriæ trūcus. h Posterior
laryngis pars fere plana est, processum occasione, quos prima cartilago scuto si-
milis, retrorsum profert; alias. n. regio hæc, secundæ, ac terciæ cartilaginis ergo, te-
res propemodum foret, quemadmodum et se hēt posterior terciæ sedes, quo pri-
mæ cartilaginis alæ nequaquam pertingunt. Variat quoq; laryngis figura prout
tertia cartilago in laryngis cauitatem magis contrahitur, aut retrorsum magis
porrigitur, tanto enim magis primæ cartilaginis apices abduntur, aut foras pro-
minent. Reliquus asperæ arteriæ caudex sibi fere semper similis est, i anteriore. f.
regione, & ad latera teres, & ex cartilaginibus quibusdam ad C literæ speciem,
in orbes

Aspera arteria
substantia.

Situs.

Distributio in
pulmōnes.

Laryngis figu-
ra & descri-
ptio.

Aspera arte-
ria figura.

a li. i. ta. vii.
b ca. ultimo.

c li. ii. ta. xvi.
fi. ii. ii. V. H.
d li. i. t. vii. fi.
ii.

e li. ii. ta. xvi.
fi. ii. iii. iiii. l
f ead. fig. iiii.
g ead. n. iiii.
v. x. i.

h li. i. t. vii. fi.
ii.

i ead. fi. i. ii.
xiii. xv.

Anterior sedes

Membrana laryngem operiens.

Membrana hanc praetensitate in figuris exhiberi nequeunt.

Tertia laryngis tunica.

Exterior aspera arteria pars

Aspera arteria quibus partibus haeret.

Interior laryngis constructio.

Aspera arteria vjss.

in orbes actis, & ~~canaliculis~~ ~~quibus~~ ~~in~~ ~~interuentu~~ colligatis, conflatus, quæ in respiratione magis quam cartilagine attolluntur, citra respirationem vero magis concidunt. Aspera hæc arteria anteriore sede thoracis vertebrarum corporibus coaptatur, ipsius vero cartilagine quamvis in ipso caudice teretes videantur, singulæ tamen seorsum quadratæ sunt, & longæ magis quam latæ, atque admodum tenues, licet non æque in medio, atq; ad latera, versus quæ sensim, ac sensim attenuantur, & in membranas abeunt; quæ carnosæ euadentes anteriori asperæ arteriæ parti coalescunt, variamq; ipsius figuram reddunt: imo in respiratione posterior hæc pars æque ac anterior, interdum vero magis teres efficitur; in deglutione secus euenit, nam versus arteriæ cavitatem agitur; citra deglutionem respirationemque plana perstat, versusque ipsius cavitatem non nihil adigitur. Ex hisce cartilaginibus vna eademque serie positæ larynx extruitur, quæ arteria distenta tumescenteque tantum inuicem abscedunt, quanta est earum cuiuslibet latitudo, ipsa vero concidente, mutuo fere iunguntur earum membranarum beneficio, quibus eas deuinciri retulimus. Quarum prima veluti ambitus quidam harum omnium cartilaginum est, perinde ac periostium cæterorum ossium, quanquam membrana, hæc cartilagine hæc non solum qua inuicem hæc connectuntur, inuestit, verum etiam a lateribus, ac posterioribus qua stomacho conterminantur. Secunda tunica, siue membrana, arteriam extrinsecus in orbem amplexatur, primæ membranæ validissime connata; estque admodum tenuis, & peritonæi membranæ propemodum similis, nec non etiam ijs, quæ a costas succingente membrana enascuntur; membranæ huius interuentu arteria conterminis partibus, ipsi vero recurrentes nervi adnectuntur. Tertia tunica internam omnem arteriæ sedem succingit, ipsius cartilaginum membranæ robustissime adhærens; estque linguæ, labris, palato, stomacho, & internæ laryngis regioni communis, longe quam secunda crassior, validiorque, licet tenuis etiam existat. Crassitiem vero non vndeunque parem adipiscitur, in interna enim laryngis amplitudine crassior multo est adipisque aliquid inter seipsam, & laryngis cartilagine adnatum habet; vbi autem ad facium rimam pergit in callum ad latera veluti obdurescit, magisque multo candicat; intra pulmonem longe mollior rubidiorque occurrit, in caudice vero arteriæ medio inter durum, ac molle se habet modo; in his autem æque ac in illis partibus, rectis quibusdam fibris intexitur. Vniuersa porro arteria ex prædictis constans partibus externa facie aspera est, quemadmodum & aliæ quoque membranæ alijs adnatæ; postica enim regione stomacho adhærescit, medijs nervosis quibusdam fibris; superiore laryngem versus, stomacho communis vtrique tunicæ interuentu validissime cohæret, ad latera & pene laryngem stomacho etiã firmissimæ adhæret, musculorum beneficio stomachum amplexantium, & in primam laryngis cartilagine insertorum; anteriore autem sede & musculis affirmatur ipsam supergradientibus, ac nervis præsertim recurrentibus. Neque vero arteriæ huius propagine, quod pulmonum substantiæ affirmentur, admodum quoque læues sunt. Interna amplitudine, licet prominentium cartilaginum occasione insigniter æqualis minime sit, læuis tamen & humida citra vllam prorsus asperitatem occurrit. Nec secus quoque interna se habet laryngis facies, quamvis vnicam vndequaq; figuram minime seruet, inferiori nanque sede semper teres est, & eodem obiecta modo, ob secundam cartilagine, quam perforari monuimus. In medio itaque cum occluditur, rimam veluti fistulæ edit ab anterioribus in posteriora, adeo vt larynx orbicularis intus existat. Rima huiusmodi clausa sinus vtrinque singuli conspiciuntur, rima paululum editiores, qui duas hic veluti coronidas exhibent. Perinde vero ac inferior scissuræ huius pars varia est, prout larynx occluditur, diduciturque, sic quoque superior se habet, etsi exacte nunquam orbicularis visitur, præterquam quod prout plus minusve referatur, sic ea magis minusve a posterioribus in anteriora dehiscit. Aspera hæc arteriæ in id effecta est, quo aeri ingressum, egressumque ad pulmones præbeat, qui suo ingressu vitales spiritus restaurat, egressu vero cordis fuligines, vt ait Galenus, secum educit, simulque vocis materia est; aere nanque impetu foras erumpente laryngisque lingulâ percutiente sonitum, vt fistula edit, cumque varium, prout plus minusve aeris

K li. ii. t. iiii.
ft. v. vi. P.
l li. vii. t. i. ff.
iii. QQSS.

m li. ii. t. xvi.
fi. xi. xii. xiii.

aeris ipsi offerimus, & pro maiori... adhibere... prout magis minusvè lingulam prædictam aperimus claudimusvè.

De faucium Glandulis, quæ tonsillæ Chirurgis vocantur. Cap. V.

Quamvis tonsillarum explicatio haud omnino huc pertinere videatur; quia tamen hæc alium in locum aptius referri minime poterant, cum & ipsæ linguam, laryngem asperamque arteriam irrorantes edendæ voci quodammodo famulentur, de ipsis hoc loco agere libuit. Scire itaque in primis oportet fauces latinis dictas, ἰσθμὸν quibusdam hoc est angustum appellari, quod sit hæc omnium totius corporis regionum angustissima, ductusque plurimos, & vasa transmittat; in ipsam nanque nasi foramina pertinent, in ipsa larynx reponitur, stomachus, linguæ radix, os hyoides, multique insuper muscoli, venæ, arteriæ, ac nervi, hac progredientes. In hisce faucibus triplex continetur glandularum genus. ^a Primæ ad laryngis radicem a lateribus asperæ arteriæ consistunt. ^b Secundæ iuxta os occurrunt inter foramina in nasum pertinentia & fauces, vtrinque singulæ, satis insignes, & glandium imaginem ad amissim referentes: salivam hæc colligunt, qua quidem os, lingua, fauces, & larynx humectantur. Has Chirurgi tonsillas appellant, quæ tumescentes morbum inferunt, qui vulgo dicitur *Strangolioni*; ipsarumque ulcera, præsertimque a lue venerea inducta, ægre adeo curationem admittunt, vt nisi sulphuris calchantive oleo tractentur, nunquam ad sanationem deducantur. ^c Tertium glandularum genus pene aures, sub maxillis obuium est. Hæc vulgo *Glandole*, siue *Gangole* nuncupantur, quæ iuuenibus interdum intumescunt, Strumas morbum inuehentes; aliæ vero inflatæ morbum qui *Gangole* vulgo dicitur, inferunt.

Faucius appellatones.

Quotuplex glandularum genus.

De Columella. Cap. VI.

Plurima hæc pars, apud veteres nomina inuenit: Alijs nanque tintinnabulum dicitur, hoc est parua campana, quod aere ipsam veluti campanam percutiente, vox efformetur. Alij ob eandem rationem Gargar, Gurgulionem, siue Gargarconem appellant. Alij ab vñæ similitudine vnam nuncupant. Alij a parvæ columnæ imagine Columellam, Alij alijs appellarunt nominibus a diuersarum rerum similitudine. Italis vulgo *Campanella*, siue *Vgola* vocatur, cuius figuram, magnitudinem, ac situm describere nõ est opus, cum læui negotio in hyantis os intuentibus offeratur. Ipsi autem vsus vocis modulatio est, quod in his conspicuum euadit, quibus ea vel deest, vel crassior, aut plus æquo longior adest; adeo enim rauescunt, vt loquentes vix audiantur. In id præterea confert, quominus facile pulueris aliquid una cū aere nobis respirantib. in pulmones illabatur.

Columella appellatones.

Figura & situs.

De Pulmone. Cap. VII.

Pulmo a duas in partes directus est, in duabus illis cauitatibus repositas quas in thorace haberi diximus vtrinque singulas; seiunguntur autem thoracis intersepto, ^b inuicemque posteriore sede coalescunt duarum propaginum interuentu, in quas asperam arteriam cum pulmones ingreditur diffindi scripsimus. Vtraque pulmonis pars aere plena suam thoracis cauitatem ita opplet, vt nihil prorsus inane relinquat; figuram præ se ferens a cauitate in qua continetur præscriptum; ac proinde ^c externa facie costarum cauum respiciente gibbus pulmo efficitur, interna vero cauus, cordis nimirum gratia, quod in ipsius medio locari audies. Posteriore sede qua partes ipsius inuicem committuntur inter vnam alteramque ^d ductus quidam secundum longitudinem protenditur, modice depressus a thoracis vertebrarum corporibus efformans, qui secundum dorsi incuruationem, non nihil etiam in priora obliquatur. Anteriore sede, dextra laeuaque pars ^e paulo magis inuicem abscedunt, propterea quod intersipientes mem-

Pulmonis situs.

Figura.

a li.ii. t. vi.l.
b ead.F.

c li.t.ii.H.

a li.ii. t. vi.E.
t.vii.A.

a fi.i. RSTV
fi.ii. NOPO.
b fi.l. HH.

c fi.xiii.

d ead.F.

e fi.xii.

membranæ, ~~in pectore~~ quæ versus scapulas invicem distant. Atque inibi pulmo longe brevior occurrit, quemadmodum etiam & pectus ob transfuersum diaphragmatis situm. linea pulmonem dirimit qua septum transfuersum respicit, longe conspectior a superis ad ima, quam in medio sese offert; adeo vt inferior pulmonis regio vngulam bubulam ex toto æmuletur; parsque posterior anteriori, anterior posteriori, totusque tandem pulmo vngulæ bubulæ exacta quadam proportione respondeat. Interna etiam sede qua interseptibus committitur membranæ, alias pulmo impressiones sinusve ponit, cordis membranas, ipsumque cor in medio comprehendentes. Hæc de distento pulmone accipienda sunt; vbi autem collapsus flaccescit, vtraque ipsius pars in g duas dirimitur partes superiorem alteram, alteram inferiorem lobos veteribus dictas, obliquæ lineæ beneficio, è regione quartæ thoracis vertebræ incipientis, & ad mucronatam cartilaginem protensæ, sic vt humilior lobus superiore maior existat. Huiusmodi autem distinctio, haud æque in homine, atque in cæteris animantibus conspicua est, quod nervosis quibusdam fibris hæreant; Vt neque aliæ distinctiones sese in conspectum dant, si in plures quandoque lobos secari pulmonem contingat. Etsi nunquam mihi hæcenus ea pulmonis portio in quoquam visa est, quæ in brutis puluinaris instar venæ cavæ subternitur, quintus lobus Galeno dicta. Pulmo vniuersus extima facie lævis, & lubrico quodam humore oblitus est, quanuis in hominum nonnullis, quibus pulmo membranæ costas succigenti affirmatur, asper perinde, ac membranæ inuicem adhærentes occurrat. Ac in his quidem pulmo ipse subniger, & decolor magis conspicitur, secus quam in alijs in quibus pulmo scapulis nequaquam adhæret; præterquam ipsarum initio, asperæ arteriæ membranarum interuentu, nec non cordi venalis arteriæ, & venæ arterialis beneficio. Qui vero pulmones costas adnatos gerunt, licet vulnus in thorace accipiant, respirare tamen non desinunt, quod pulmones coarctari nequeant, & his vulnera, quanuis pulmones attingant, citius curationem suscipiunt. Humani pulmonis substantia spongiosa, & albicans non secus quam alterius cuiusuis animantis est, & triplici vasorum genere, vt suo loco dicemus, referta. Extrinsecus tenui admodum membrana perinde, atque iecur inuoluitur, a membranæ pulmonum initio enata, quæ ab intersepto, seu a membrana costas succigente producta tria omnia commemorata vasa per pulmones distributa inuestiunt: membrana hæc totas pulmonibus, tam posterius, quam antè obtenditur; estque tenuis ac mollis, quo melius colligi possit. Præcipuum pulmonis munus est aerem suscipere, cumque idoneam vitalibus gignendis spiritibus (si tamen gignuntur) materiam reddere, simulque noui aeris quem assiduo haurit, frigore, nimium cordis calorem remittere. Quam ob rem haud musculi alicuius impulsu, suave sponte agitur, sed hæc duntaxat ratione, quia scilicet dilatato thorace musculorum quos ipsius motibus præesse diximus, opera, vacui aliquid inter costas ipsumque pulmonem relinquatur, quod natura nequaquam ferens, attolli pulmones, & vacuum illud occupare cogit; & consequenter quia dilatato pulmone vacua quædam exturgunt, huic protinus occurritur, hausto ab ipsis pulmonibus per asperam arteriam aere; perinde atque in foliis, dum ignis accenditur, euenire conspiciunt; vbi enim eos diducimus, si cannam flammis proxime admouemus; extemplo in eam irruunt, quo vacuum illud replent.

De Cordis Membranis.

Cap. VIII.

Cordis inuoluenti figura, & situs.

Foramina.

COr inuoluentes a membranæ in medio b interseptentium thoracem membranarum vti antea diximus, consistunt; suntque vesicæ similes, pineæ nucis figuram æmulanti. Incipiunt aut inter quartam quintamque thoracis vertebram, & pectoris os, ad amissim in cavitatis medio, prout cor ipsum postulabat. Vesica hæc siue capsula, quinque ad minimum foraminibus peruia est. Primum venæ cavæ vti dicemus ingressum, secundum vero egressum eidem præbet; Tertium venam arterialem dictam transmittit; Quartum magnæ arteriæ aditum largitur; Quinto arterialis

a fi.iii.
b fi.i. HH. fi.
ii.LL.

diuisio.

Quintus lobus in homine describitur.

Quibus pulmo costas adhaeret.

Pulmonis substantia.

Membrana.

Munus.

g fi.xii. EFG
H. fig. xiii. BC
DE.

riales vena defertur, quod bipartita in quo modo est, quia vena hæc priusquam, & hisce membranis egrediatur, in duos truncos diffunditur, quod venali quoque arteriæ interdum contingit. Vasis hisce omnibus huiusmodi membranæ validissime adhærescunt paulo a corde superius, aliquam sui exortus portionē ab ipsis defumentes; exterior enim horum vasorum tunica, ab harum membranarū exortu adusque cor ab ipsis abscedit, & dilatata, in hoc abit inuolucrum, quod non magis cordis mucronem quam ipsius basim, aut latera cōtangit, sed ipsum in medio continet. Capsulæ huius reliquum nullum foramen sortitur, estque æquale, & vndeunque, tum substantia, quæ tota nervosam præ se fert mēbranam, tum colore, qualem charta pergamena cōmonstrat, similes, ac vniformes, sed figura varium, nam vti diximus non nihil inferius angustatur, in obtusum, & orbicularem a mucronem desinens, qui ad læuam declinans adeo in priora eminet, vt sinistrum ossis pectoris latus, & cartilagine in ipsum insertas attingat. Nullum prorsus villorum genus membrana hæc adipiscitur; imo simplex quædam veluti tunica est subcrassa, & densa, ac tantæ capacitatis, vt cor ea conclusum, & stringi, & dilatari facile possit: facie autem interna vsquequaque læuis, atque vuida est; adipe omni intus extraq; destituta; qui enim ad huius cum intersepientibus thoracem membranis coalitum adeps conspicitur, ad eas magis quam ad hoc inuolucrum pertinet: quod externa sede asperum est, intersepientes enim membranas adnatas habet, ea sane ratione quam capite de mediastino proposuimus. Huius tamen inuolucri mucro, magnaq; anterioris ipsius regionis pars septi transversæ nerueo circulo insigni spatio connascuntur; anterior autem pars membranæ costas succingenti ad sinistrum suum latus nerueis quibusdam fibris adhæret, qua sextæ, ac septimæ costæ cartilagine pectoris ossi cōnectuntur. Vesicæ huic siue membranæ, muneris id concreditum est, vt cor ipsum circumsepia, simulq; aquam contineat, quæ in cunctis ferè hominibus reperitur, quanuis in pueris quam iuuenibus longe copiosior; quemadmodum et in mulieribus, eodemq; modo in his, qui aliquot ante dies quam qui recens e vita migrarunt, multo maior ipsius copia spectatur. Aqua hæc mea quidem sententia, ingenti cordis calori, & siccitati remittendis temperandisve deseruit.

Exortus.

Capsula cordis
v. sus.

De Corde.

Cap. IX.

Cordis idemmet situs, eadem figura est, quæ capsulæ ipsius qua concluditur, quam pineæ nuci perquam similem esse tradidimus, ante scilicet, ac pone depressam, in apice vero, paulo latiore. Exterior itaque cordis facies læuis tota est, quanuis interim, venarum, arteriarumque propagines, ipsum (vt suo loco dicemus) perreptantes, & adeps etiam quæ obtinet; aliquid ipsi asperitatis adferant. Editiorem quinetiam ipsius regionem venæ, atque arteriæ, quas inibi suo loco haberi dicemus, modice inæqualem reddunt. Incumbit autem cor quartæ, & quintæ thoracis vertebrarum corporibus, haud magis ad dextram quam ad læuam, neque retrorsum magis quam antrorsum, secundum longitudinem vergens. Ipsius basis, thoracis medium ad amissum occupat, thorace quidem non pro vniuersa quam costæ occupant amplitudine accepto, sed anteriori duntaxat ipsius regione a iugulo ad mucronatam vsque cartilagine. Reliquum ipsius in sinistrum latus exporrigitur, sensim, ac sensim angustatum quousq; in obtusum mucronem desinat, qui anteriori thoracis parti leniter innitens, inter sextæ, ac septimæ costarum sinistri lateris cartilagine desinit. Pro thoracis enim maiori minorive amplitudine, cordis magnitudo euariat; estque substantia ipsius carnea, & musculorum carne paulo minus rubra sed densior, & villis quibusdā vsque adeo frequentibus tenuibusq; intexta, vt oculorum fere obtutum effugiant; quod ideo effectum est, ne spiritus in eo contenti facile adeo exoluantur. Cordi vniuerso tenuis extrinsecus membrana obtenditur, instar illius quæ iecur inuoluit; cui superiori hac in parte (superiorem partem eam intelligo, quæ latior est, a cuius medio adhæret) ingens duri adipis copia connascitur, ex quo in hominū nonnullis quidā veluti radij eiusdē adipis deriuant venis adnati

Cordis figura
& situs.

Cordis tunica.
In corde adeps
continetur.
Ala cordis.

V proce-

Anat. Val.

f. iii. FGH
I. f. iii. A.

d. f. iii. F.

e. li. ii. t. vii. A
K, L, m, n.

a. fig. ii. MM.
f. iii. C D. E.
F. G. lib. vi. t.
v. f. x. z.
b. f. iii. LL.

e. li. vi. t. v. f.
x. Y.

Vsus ipsarum.

Cordis ventri-
culi.

Ipsorum vsus.

Primum dex-
tri ventriculi
orificium.

Secundum.

Sinistri ventri-
culi foramina

procedentes, quas per cor distribuuntur. Et præterea ipsius regione dala
 duæ, siue auriculæ, præterea ipsius regione dala ad laeuam, altera vero ad dextram;
 eadem qua & cor substantia præditæ, licet aliquanto neruosiore, mollioresque,
 & cordis alis in quouis altero animante consimiles, sint, vnde in earum structu-
 ra explicanda diutius mihi immorandum esse non duxi. Quisnam ipsarum fi-
 tus, quæ partes sint intellexisse sufficiat; hæc nimirum vt duarum alarum more
 collectæ, atque explicatæ cordi locum præbeant, quo id, vbi veluti languens re-
 creari optat, vberiore spiritum sanguinemque, sese diffundens haurire queat;
 quod ægre sane duabus hisce alis destitutum moliri potuisset, quæ duarum instar
 vesicularum ad cordis dilatationem, constrictionemq; laxantur, conciduntque.
 Ac proinde dextra quam læua laxior effecta est, nam vt mox docebimus in dex-
 tro cordis latere plus sanguinis, in læuo autem plus continetur spirituum; hi ve-
 ro sinistra etiam auricula non explicata promptius in sinistrum latus pertranscunt;
 quam sanguis crassior scilicet, & minus fluxilis in dextrum. Atque hunc in mo-
 dum se habet, facies cordis exterior. Interiorem duo ventriculi occupant, e dex-
 ter, ac sinister, insigni eiusdem cordis substantiæ septo dirempti, ac tum magni-
 tudine, tum figura varij. Dexter enim longe maior est, & ad cordis mucronem ma-
 gis descendit cauitatem crescenti lunæ similem efformans; dextro nanque late-
 re anteriorque, ac posterius concavus est, & gibbo correspondet, quod cor exti-
 ma edit sede; sinistro latere arcuatus visitur, ob septum inter ventriculum
 hunc, & læuum interiacens, quod sede ad dextrum hunc ventriculum perti-
 nente, in arcum prominet, hancque eandem figuram totus ventriculus a sum-
 mo ad imum seruat. Sinister ampla quoque basi incipit, sensimque versus cor-
 dis mucronem angustatur, pyramidis aut V maiusculi figuram exprimens: se-
 ptum enim qua ventriculo huic correspondet, haud gibbum est, vt qua dex-
 trum respicit, sed concavum. Sinister hic ventriculus medium fere cordis pro-
 funditatis tenet, imo ipsius duntaxat gratia cor re vera extructum videtur, dex-
 trum vero ei extrinsecus^h instar loculi cuiusdam adhærere, quemadmodum in
 marsupijs plerisque se habere cernimus. Siquidem tam septum ipsum quam re-
 liquum cordis substantiæ sinister ventriculum constituentis, durum est, cras-
 sum & solidum præterquam initio, vbi vasorum illinc prodeuntium gratia,
 minus durum esse oportuit. Substantia vero dextrum efformans mollior est atq;
 tenuior. Porro ventriculi vtriusq; septum leuiter inæquale est, ob riuulos quos-
 dam siue surculos in cordis substantiam impressos, qui longe magis in læuo quã
 in dextro ventriculo conspicui occurrunt; neuter vero ex vno ventriculo in alte-
 rum permeat, (vt aiunt) quotquot hæc litteris cõsignarunt. In his præ-
 terea ventriculis k fibræ quædam conspiciuntur, neruosæ teretes, ac tenues, qua-
 rum interuentu membranas in ipsis consistentes cordi hæere monebimus. Ho-
 rum autem ventriculorum interest, dextri quidem sanguinem, ex quo vitales
 spiritus gignantur, præparare, quemadmodum ventriculi est, alimenta confice-
 re; sinistri vero elaboratum hunc sanguinem excipere, partemque ipsius in spi-
 ritus vitales conuertere, ac reliquum vna cum hisce spiritibus per arterias dimit-
 tere, uti suo loco dicemus. Cuius quidem vsus gratia ventriculus uterque orificia
 duo, siue foramina obtinuit: quorum l primum in dextro ventriculo occurrens
 dextro basis cordis lateri in humiliore eius regione iuxta dextram m auriculam
 adhæret, cui (ut suo loco dicemus) maxima totius corporis n uena correspon-
 det, partim cordis substantiæ, partim dictæ auriculæ innitens; quo efficitur, ut
 longe amplius quam sit, orificium uideatur. o Secundum foramen multo mi-
 nus primo est, & in elatissima basis ventriculi huius parte iuxta dextrum cõme-
 morati septi latus conspicitur, magnæ p arteriæ trunco adhærens; atque ex eo q
 uena quædam arterialis dicta exoritur, per pulmones, (ut suo loco audies) di-
 stributa; quæ egressum sanguini præbet, per primum orificiũ ingresso, (uti proli-
 xius sexto libro edocebitur.) Sinister ventriculus bina, & ipse foramina eodẽ mo-
 do sortitus est, alterũ quidem sanguini, & spiritibus ingressum, alterũ uero egres-
 sum eisdẽ præbens. r Prius ipsorum, quo illis ingressus patet, admodũ patēs & orb-
 culare est, & i demissiori sinistri ventriculi basis parte, iuxta sinistrã auriculã uisi-
 tur, statimq; in exortu s bipartito scinditur; quod nullos in eam sniam deduxit,

d fig.iii. IK.
fig v.B. fig.vi.
F. fig.vii.viii.
C. fi.ix.x.A.

e fi.vii.viii.
f fi.ix.x.

g fi.xi.HH.
h ead. G.G.

i fi.vii. H.fi.
ix.E.

K ead.H.F.

l fi.v. BC. fi.

vii.iuxta C.

m li.vi. ta.v.

fig.x.a.

n ead. b. c.

BC. li. vi. ta.

ii.E.

o fi.vii.D.in-

ter G.& H.

p fig.vii.viii.

ix.x.B.

q ead. A.

r ead. it

duo GG.

s fi.vi. KL.

vt in

vt in corde etiam diuisionem huiusmodi perdurare arbitrentur. Ex hoc orificio arteria enascitur, venalis dicta, quam etiam per pulmonis substantiam suo loco distribui audies. ^u Alterum orificium omnium primo excepto maximum, in elatissima cordis regionis medio conspicitur, venæ arterialis orificio innitens: atque ex eo ^x magna arteria per vniuersum corpus diffusa egreditur, in ^y duos statim ramos dirempta: per quam vitales spiritus, & sanguis distribuuntur, quibus ingressum præbuerat ^z arteria venalis nuncupata. Ex hisce orificiis, tria priora ad os in sui amplitudine, singula tres membranulas obtinent, postremum vero duas duntaxat. Primum ad ^a primi orificij os, cui vena caua iungitur tenuis habetur membrana orificium circum vndique complectens; quæ in ventriculi cauitatem paulisper procedens, in ^b tres ilico membranas finditur, quæ in triangularem cuspidem singulæ desinunt, paulo supra medium ventriculi longitudinis: ex vnoquoque autem mucrone ^c neruosi quidam villi prodeunt, ventriculi lateribus iuxta ipsius finem inserti; porro nec membranæ, nec fibræ cordis substantiæ præterquam in exortu, & insertione affiguntur, fibris eiusmodi quidam delusi, neruorum principium cor esse existimarunt. Membranam hæc hoc se modo habentem, dissectionem professores, ob ipsius diuisiones, triplicem faciunt, estque id earum munus, quemadmodum & situs, & exortus ipsarum aperte docet, ut primum hoc orificium occludant, quo sanguis per venam cauam in dextrum ventriculum illabens regurgitare nequeat. Quod quidem tunc præstant cum cor contrahitur; vbi enim dilatatur, tunc ipsæ cedentes, sanguini ex vena caua in hunc ventriculum concedunt ingressum. Eundem fere in modum quo præsens membrana orificij huius principio adnascitur, altera quoque ad principium prioris sinistri ventriculi orificij, ex quo ^d arteriam venalem exoriri diximus, consistit, nisi quod haud tres in partes, vt illa, sed in ^e duas duntaxat scinditur, æquæ prioris orificij membranæ figura similes, ac magnitudine, roboreque dissimiles; ex ampla enim basi in obtusum mucronem desinunt, paulo magis deorsum, quam dextri ventriculi membranarum cuspides, protensum. Ex duabus hisce partibus, altera læuam ventriculi huius latus, altera dextrum occupat; anteriori enim posteriorique sede nulla reponitur membrana; adeo vt simul ambæ episcopalem mitram apposite repræsentent. Processum horum vterque; si nerueas quasdam fibras adipiscitur, quæ ab ipsis enatae, ad ventriculi finem, substantiæ cordis applantantur; in qua ^g sulci quidam ijs paulo maiores conspiciuntur quos in sinistro ventriculo haberi prodidimus. Membranam hanc ob duas quas educit cuspides, geminam veteres fecerunt. Estque idem propemodum ipsius vsus qui & ad primum dextri lateris orificium repositæ; siquidem vt illa dilata cedensque cordi adhæret, & sanguini ex vena caua ingressum in dextrum ventriculum largiatur, collecta uero contractaue, sanguinis regurgitationem in venam cauam prohibet; haud secus quoque hæc introrsum deducta, sanguinem, spiritusque a venali arteria in sinistram ventriculum irruere finit. ^h Membrana secundo dextri lateris orificio cui arterialis vena cohæret adnata a superioribus tam situ, ac figura, quam robore dissidet; vt enim aliæ suos processus, versus ventriculi mucronem obtinent, ita hæc eos versus arterialis venæ truncum ex hoc enascentis orificio, adipiscitur. Præterea haud ex simplici constat membrana, sed in ⁱ tres admodum dissidentes dirempta est; quarum vnaquæque velut in semicirculum a venæ arterialis trunco exoritur, paululum initio protuberans, ac dein crassior paulo reddita, a corde remouetur, magisque crassescens tubercula quædam in cordis basi impressa producit; hisque tuberculis tres veluti processus, siue apices efformantur, qui sese, ut in puncto contingentes, subtus, supraque angulos quosdam constituunt. Ex hisce tuberculis ^k membranæ tres, singulæ in semilunæ imaginem producuntur, nec cordis basi, nec alibi usquam adnatæ. Latior harum membranarum pars, a corde magis quam reliquæ omnes earum partes remota, illudque ipsarum latus quod cordis basi minime adnascitur, haud ita recta cernitur, ac si membranæ singulæ absolutum efformarent semicirculum; imò nonnihil introrsum adigitur, neque adeo extrorsum in medio, atque terminis porrigitur, quibus cordis basi vtrinque committitur. Quum itaque elatissima hæc, latissimaque harum

Foraminum membrana. Primi foraminis dextri ventriculi membrana.

Primi foraminis sinistri ventriculi membrana.

Secundi foraminis dextri ventriculi membrana.

Ipsarum usus.

membranarum exortus, qua continuantur, veluti semicirculum effoimet, graeci membranas has *συγμοειδεις* hoc est elemento quod Sygma dicitur, similes, appellarunt, Ipsarum uero munus est, ut reclusae sanguini egressum praebent, qui ex vena caua illapsus per primum uentriculi huius orificium ingressus est, occlusae autem sanguinem prius elabi non sinant, quam idoneus spiritibus uitalibus gignendis a corde redditus fuerit. Tribus hisce membranis totidem aliae correspondent, ad secundi orificii sinistri lateris os, cui magnam arteriam haerere dicemus, posita; quae commemoratis similes usquequaque sunt, magnitudine duntaxat roboreque dissidentes; quemadmodum etiam arteria magna, uenam arterialem magnitudine superat. Quomodo autem sanguis hic a dextro uentriculo in laeuum, & per quas uias illabatur, tunc opportune docebimus, quam de ductibus a corde manantibus uerba faciemus. Sicque praesenti libro finem imponentes, ad tertii membri principem in corpore locum obtinentis enarrationem aggrediemur.

LIBRI QVARTI FIGVRARVM

EARVMQVE CHARACTERVM

INDEX.

FIGVRA I.

PRÆSENS figura tantam hominis in dorso cubantis partem ex sinistro latere commonstrat, quantam ostendendæ thoracis sedi sufficere arbitrati sumus. Ab anteriori itaque thoracis sede & lateribus, ac dein ab aliqua colli regione cutem sectionis serie ademus, ac dein musculis qui costis obducuntur resectis, costarum ossa a suis cartilaginibus vna cum pectoris osse liberauimus, & costarum ossibus (vni intersecandum sit) effractis, costarum cartilagine sursum versus dextrum latus atraximus, vt thoracis amplitudo, hæcque intersepientes membrana, & pulmo, reliquaque in conspectum venirent, qua modò in characterum indice significabuntur.

- AA Sinistri lateris costarum indicantur cartilagine. vna cum pectoris osse, dextrorsum sursumque tractæ.
- BB Intercostales musculi interualla cartilaginum occupantes.
- CC Costarum a cartilaginibus seiunctarum ossa.
- DD Intercostales musculi interualla ossium adimplentes.
- E Clauicula hic nuda, atque in sua sede adhuc asseruata cernitur.
- F Venarum, arteriarum, neruorum que in axillam perreptantium series.
- G Exterior iugularis vena hic mox auulsa cute secantibus occurrens.
- HH Sinistra thoracis amplitudinẽ interdiuidens membrana, superficie ipsius sinistra hic conspicua, quam etiam L M N & O indicant.
- II Septum transversum ea superficie hic apparens, qua sinistram cavitatis thoracis sedem respicit.
- K Sedes vbi inter diuidentium tho-

- racem membranarum sinistra septo connascitur.
- L Hæc protuberans sedes, cordis gratia hic in sinistrum adeo prominet: id nanque vna cum ipsius inuolucro inter membranas thoracem diuidentes comprehensum, in sinistrum longe magis, quam in dextrum porrigitur, atque huius potissimum tuberis occasione præsentem figuram ex sinistro potius, quam dextro latere expressimus.
- M Vena sinistro pectoris ossis lateri exporrecta, & sinistrae thoracem interdiuidenti membranae varios furculos offerens.
- N Arteria sinistro pectoris ossis lateri exporrecta, & similiter, ac vena M insignita ramulos sinistrae thoracem intersepienti membranae exhibens.
- OO Ramuli a vena, ac arteria deducti, qui secundum pectoris ossis sinistrum latus a iugulo ad abdominis regionem pertingunt.
- PP Nerus septi transversi sinister, hic conspicuae thoracem intersepientis membranae superficiei in progressu adnatus.
- Q Vena in hominibus potissimum a iugulo vna cum septi transversi neruo deorsum excurrente, & membranae thoracem intersepienti ramulos deriuans.
- RST V. Pulmonis pars sinistram thoracis cavitatem occupans. ac R & S huius partis sedem notant, quæ costis, seu ipsas succingenti membranae proxima est, gibbave cernitur. T vero & V eius partis sedem indicant, quæ priusquam collaberetur, exteriori superficiei membranae thoracem interdiuidentis committebatur. Rursus R & T partis huius pulmonis superiorem insinuunt fibram, seu lobum. S autem & V inferiorem.

FIGURA II.

SECUNDA figura, quam erectam non autem humi prostratam finximus, primam sectionis seriem subsequitur; etenim anteriori thoracis sede, & lateribus cute, & musculis qui illi adnascantur, denudatis, ac costarum cartilaginibus ab ossibus liberatis, ipsisque ossibus extrorsum effractis, tandem pectoris vna cum ipsi coarctatis cartilaginibus ab utrisque thoracem intersepientibus membranis liberauimus, sursumque deduximus, ut illius interior superficies obuia esset, & membranarum thoracem interdiuidentium natura accuratius adhuc quam in prima figura exprimeretur.

- AA Pectoris ossis vna cum costarum ipsi commissis cartilaginibus interior, seu thoracis cavitatem spectans superficies.
- BC Duæ indicantur venæ a iugulo pectoris os petentes, ac præter frequentes quas diffundunt ramos, etiam ad elatiorem abdominis sedem excurrentes.
- DE Duæ arteriæ venas nuper commemoratas ad vmbilici vsque regionem concomitantes, nullibi tamen ut venæ ad cutem subeunt.
- F Glandulæ sub elatissima pectoris ossis sede in iugulo repositæ, ac vasorum secure distributioni a natura præfectæ.
- GG Dextræ membranæ thoracem interdiuidentium membranarum sedes, quæ dextro pectoris ossis lateri adnascantur.
- H Dextræ modo membranæ dextra, seu pulmonem spectans superficies.
- II Sinistræ membranæ thoracis cavitatem intersepientium membranarum pars, quæ sinistro pectoris ossis lateri ante sectionem connata fuerat.
- K Dextræ modo membranæ sinistra, seu pulmonem respiciens.
- LL Interuallum indicatur inter duas thoracem intersepientes membranas inibi conspicuum, vbi humano pectoris ossi continuantur.
- MM Hæc protuberans regio cordis indicat situm: cor enim vna cum

NO

ipsius inuolucro immotum inter membranas thoracem sepientes collocatur.

P. Q. Pulmonis gibbum, sedes ve costis contermina indicatur: neutra namque ex parte pulmonis partes in latera refleximus. Verum N & O duas fibras dextræ partis pulmonis indicant, N quidem elatiorem, O vero humiliorem, atque ita etiam in sinistro latere P & Q tum elatiorem, tum humiliorem.

RR

Septi transuersi sedes, quam a mucronata pectoris ossis cartilagine hic S insignita, & dein a cartilaginibus quæ pectoris ossi non coarticulantur mucronibus liberaui.

S

TV

Cutis deorsum a thoracis anteriori sede euerfa, atque ea superficie conspicua, qua musculis obducebatur.

FIGURA III.

QUONIAM duæ præcedentes figurae cordis, ac pulmonis situm abunæ indicant, præsentem figuram (vbi & subsequentes uniuersas) tanquam e thoracis cavitatem euulsam delineauimus, ne singulis figuris truncum corporis appinxissemus, negotium frustra operosius redderetur. Tertia itaque figura cor suo uestitum inuolucro continet, vna cum pulmone & septi transuersi portione, cui in hominibus magna amplitudine cordis inuolucrum connascitur.

A

Hic venæ cauæ portionem sursum conscendentem, & magnam arteriam præcidimus, tanta vasorum cordis asseruata portione, quanta cordis inuolucro obducitur, aut a qua id inuolucrum potius initium ducit. Vbi enim hic B ascripsi, illic inuolucrum pertinacissime cauæ venæ, & magnæ arteriæ, & venæ arteriali adnascitur, ab illis vasis non secus quam a corde, toto illo interuallo abscedens, quod a B ad C metitur. C enim cordis basis sedem regionemve indicat.

B

DEF

Cordis inuolucrum anterior sedes, cordis figuram nuci pineæ non admodum ab simile referens. D enim & E

basim

basim notant, F vero mucronem.

- G Ab F ad G sedes insignitur, qua cordis inuolucrum septo transuerso in hominibus fecus multo quam in canibus adnascitur. Caterum venulæ hic in cordis inuolucro conspicuæ, non cordis, at ipsius inuolucri sunt: id namq; in hominibus tum crassum validumque visitur, vt cordis color per illud vix transpareat.
- H Septi transuersi pars.
- II Septi transuersi nerui.
- LM N O. Pulmo, at singuli characteres singulas humani pulmonis insinuuant fibras, lobosve.

FIGURA III.

QUARTA figura cordis inuolucrum diuisum gerit, ipsumque cor & cordis vasa anteriori sede ab inuolucro deteximus, corde interim immoto.

- A Sedes, qua cordis inuolucrum vasis supra ipsius basim continuatur.
- BB Cordis inuolucrum ab anteriori cordis sede in latera reflexum.
- CD E. Cordis anterior sedes. ac C quidem & D ipsius indicant basim, E vero mucronem.
- F Vena caua.
- G Arterialis vena.
- H Magna arteria. Venalis autem arteria nisi corde in dextrum latus (uti sexta ostendit figura) reflexo, nulla ex parte conspici potest.
- I Dextra cordis auricula.
- K Sinistræ cordis auriculæ apex.
- LL Venæ sunt, ac arteriæ a cordis basim cingentibus vasis pronatæ, atque huc ex posteriori cordis sede, adeoque sinistro ipsius latere antrorsum reductæ.
- MN O P. Pulmonis indicantur fibræ lobisve.
- Q Septi transuersi pars.

FIGURA V.

QUINTA figura vna cum pulmonibus cor exprimit, verum ab ipsius inuolucro penitus liberum: ac in sinistrum latus in hoc reflexum,

vt vena caua ad cordis basim continuitas oculis subiiceretur.

- A Cordis dextrum latus, magna; ipsius posterioris sedis regio.
- B Dextra cordis auricula.
- C Vena caua, qua in cor dehiscit, aut ab ipso pronascitur.
- D Venæ cauæ portio, septum transuersum permeans.
- E Septi transuersi pars.
- F Venæ cauæ portio iugulū petens.
- G Venæ pari carentis initium.
- H Arteriæ magnæ radix.
- K Portio est nerui sinistri, sexti paris neruorum cerebri, a quo subsequens figura cordis neruulum depromi ostendet.
- LM N O. Pulmonis notantur fibræ.
- P Vasorum pulmonem aduentium hic aliqua series conspicitur.

FIGURA VI.

SEXTA figura cor in dextrum latus ita conuolutum proponit, quemadmodum mox præcedens id ad sinistram ostendebat reflexum, atque vt illa vena caua ad cordis basim continuitatem indicabat, ita præsens venalem exprimit arteriam, ac sinistram cordis aures: at cordis quoque neruulum, cuius ductus, vt esset conspectior, arteriæ magnæ aliquot propagines, & asperæ arteriæ, et neruorum sexti paris cerebri portiones huic figuræ adnexas reliquimus.

- AB C. Cordis sinistrum latus, & posterioris ipsius sedis magna regio.
- D Venæ, & arteriæ cordis basim cingentes.
- EE Venæ, & arteriæ a vasis cordis basim ambientibus deorsum exporrectæ.
- F Sinistra cordis auricula.
- G Arteria venalis.
- HH Arteriæ venalis soboles in sinistrâ pulmonis partem excurrentes. Quæ uero in dextram feruntur, oculis non patent: quod illarum radix sub corde mox in huius vasis ortu ad dextram pulmonis sedem prorepat.
- I Venæ arterialis principium.
- K Arterialis venæ pars, sinistram pulmonis partem petens.
- L Arterialis venæ pars dextræ pulmo-

	nis parti distributa, ac secundum posteriorem catidicis magnæ arteriæ sedem reflexa.
M	Apex dextræ cordis auriculæ.
NN	Vena catia.
O	Magnæ arteriæ caudex.
P	Magnæ arteriæ portio deorsum ad spina in detorta.
Q	Magnæ arteriæ portio sinistra maxillam accedens.
R	Arteriæ magnæ portio iugulum petens.
S	Arteriæ magnæ portionis iugulū petentis dextra pars, a qua axillaris dextri brachij constituitur arteria T insignita.
T	Soporariæ, seu somniferæ arteriæ.
X	Asperæ arteriæ caudex.
Y	Dexter neruus sexti paris neruorū cerebri.
a	Ramuli, quos neruus a insignitus ad dextri recurrentis nerui constitutionem digerit.
b	Dexter recurrens, seu reuersius neruus.
c	Sinister neruus sexti paris neruorum cerebri.
d	Sinistri nuper commemorati nerui furculus, sinistra pulmonis parti oblati.
e	Ramuli sinistri nerui d insigniti, a quibus sinister recurrens neruus constituitur.
f	Sinister recurrens neruus.
gg	Neruuulus secundum venam arterialem exporrectus, ac cordis basis centrum adiens.
h	Pulmonis indicantur fibræ.
iklm	Septum transuersum.
no	

FIGURA VII.

SEPTIMA figura cor a pulmone, & septo transuerso liberum ostendit, cuius dexter ventriculus unica sectione adaperus cernitur ab anteriori sede orificij uenæ caue ad cordis usque mucronem ducta, quo id orificium, & ipsi præfectæ membranæ in conspectum uenirent. Verum monendus hic est dissecctor, ne a Vesalio discedere, in hac & tribus proxime sequentibus figuris, quod in illis non satis aperte omnia oculis exponerentur.

A	Vena arterialis.
B	Arteria venalis.
CC	Dextra cordis auricula, quæ quod

	cor monstretur apertum, sita est in latere sinistro.
D	Huic loco respondet vena arterialis.
EF	G. Tres membranæ quæ principio cavitatis primæ adstant.
HH	Harum membranarum fibræ mucronem cordis petentes.
I	Inter septum cordis.

FIGURA VIII.

HÆC figura nihil differt a præcedenti, nisi quod vena arterialis ad apertorem inspectionem diuisa exhibetur.

A	Dissectum venæ arterialis orificium.
B	Arteria venalis.
C	Auricula dextra.
D	Huic loco respondet foramen venæ arterialis.
EF	Ad huius foraminis principium sitæ membranæ.
HH	Membranæ quæ proueniūt ex modo dictis.

FIGURA IX.

OSTENDITUR hic cor, ac ventriculus eius sinister apertus.

A	Sinistra auricula.
B	Arteria aorta.
CC	Duæ membranæ, orificio arteriæ venalis adstantes.
D	Literæ huic subesse fingitur foramen arteriæ aortæ.
E	Fibræ, seu vili apparentes in cordis substantia, item ventriculorum interstitium.
FF	Principium membranarum quæ notantur CC.
GG	Orificium arteriæ venalis.

FIGURA XV.

PECULIARITER hic ostenduntur membranæ orificij ipsius magnæ arteriæ.

A	Auricula sinistra.
B	Arteria magna.
CCC	Membranæ quæ sunt ad principium eiusdem arteriæ.
D	Huic loco respondet orificium arteriæ magnæ.
E	Ventriculi interstitium.

TABVLA

LIBRI III.

Figura I

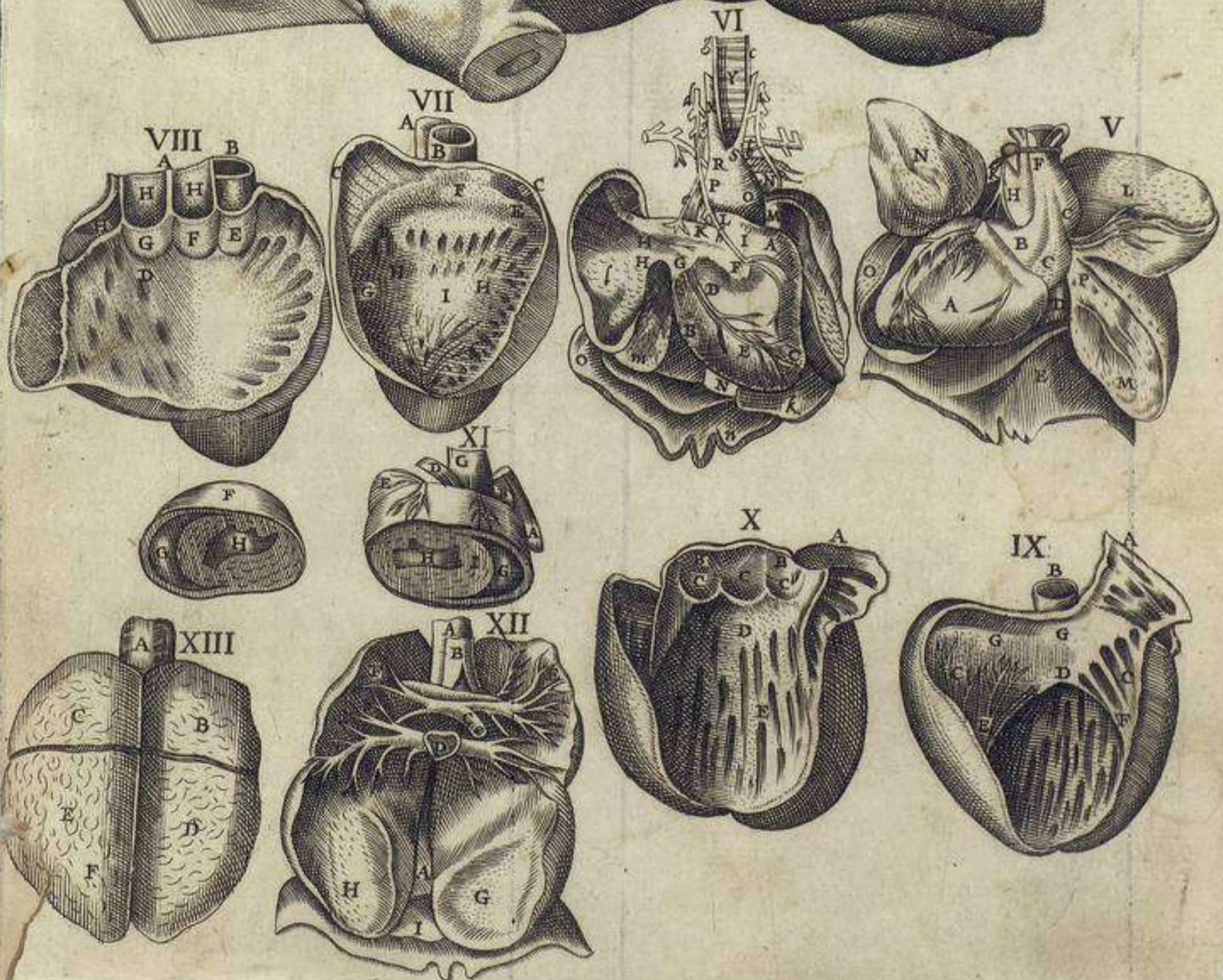

FIGURA XI.

VNDECIMA figura cor per tran-
suerfum dissectum ostendit, ut cor-
dis substantiæ secundum ipsius ventri-
culos crassities in conspectum ueniret.

- A Cauæ venæ pars.
B Dextra cordis auricula.
C Arteriæ magnæ caudex.
D Vena arterialis.
E Sinistra cordis auris, cui portio ap-
pendet uenalis arteriæ.
Atq; hi characteres cordis basim
insinuant.
F Cordis mucro.
GG Dexter corporis uentriculus.
HH Sinister cordis uentriculus.
II Septum cordis uentriculorum.

FIGURA XII.

DVODECIMA figura anterior
pulmonis sedes, a qua cor præse-
ctum est, delineat, que inferiori, ter-

- AA Stomachi quo cibus in uentricu-
lum fertur.
B Asperæ arteriæ portio.
C Vena arterialis.
D Venalis arteria.
EFG H. Quatuor pulmonis fibræ, seu lo-
bi. Verum G & H priuatim pul-
monis sedem indicant septi trās-
nerfi gibbo thoracis amplitudi-
nem spectanti congruentem.
I Septum transfuerfum.

FIGURA XIII.

DECIMATERTIA figura pul-
monis ex thorace euulsi postero-
rem notat sedem.

- A Asperæ arteriæ portio, posteriori
ex sede hic conspicua.
BC DE. Quatuor pulmonis fibræ seu
lobi, bubuli pedis superiorem
regionem forma exprimentes.
F Canalis pulmonis.

IOANNIS VALVERDI

Medici de Humani Corporis Fabrica.

LIBER QUINTVS.

Motionis sensusq; organis dicatus.

De membranis organa hæc ambientibus. Cap. I.

DE organis nutritioni vitæque hominis famulantibus duobus præcedentibus libris egimus. Verum quia duo hæc principia ad absolutam fabricæ perfectionem minimè satis erant, cum nec vllam in partem moueri, nec variarum rerum in hoc orbe productarum aspectu frui posset, circa quarum notitiam in summi earum opificis, qui solus hominum finis est, cognitionem deuenire minime potuisset, propterea haud se orbis conditor, minus liberalem hæc in re quam in reliquis omnibus, humano generi præstare voluit. Quinimo tertium in eo principium produxit, in quo tanquam in

Qui actum superioribus duobus libris.

fornace quadam spiritus formantur, visionis, auditus, gustatus, tactus, & motus opifices, ideoq; animales latinis dicti ex vitalibus procreati spiritibus, quos in corde progigni retulimus. Tertium hoc principium Cerebrum appellamus, in supra corporis regione positum; non quia tutior illi accommodatiorq; huiusmodi sedes foret, quo iuxta oculos consisteret, qui nulla prorsus ratione alia in parte reponi poterant, arcis nimirum corporis nostri vt sunt, excubitores futuri. Quare situs defectui probe admodum nostri opifex obuiam iuit, capillis ipsum & cute, nec non præduro validoq; cranio obtegens, quod instar galeæ cerebrum tutat, ne facile ab eo vulneretur; duabus præterea ipsum membranis inclusit, altera crassiore, quæ dura Menynx dicitur, altera tenuiore, cui nomen piæ Menynge; quæ cerebrum, ipsiusq; processus, ac nervos omnes ambiunt, perinde ac peritonæum nutritionis organa omnia, & succingens costas membrana, organa in thorace reposita complectitur, & quia processus addidi, sciendum est, Cerebro a processuum caudæ instar adesse, spinalem medullam cõiter appellatum, quæ a cerebri basi enascitur, & per maximam occipitis foramen egrediens, per dorsum ad sacrum usque ossis extremum reptat, paulo semper tenuior reddita. ^d Dura menynx perinde ac pia, pars est corporis nostri spermatica vna cum reliquis partibus genita; Cerebrum ea obtegit, ubiq; continuata, nisi quod foraminibus quibusdam venarum instar perforatur. Ipsius vero figura, & magnitudo ossibus cerebrum, ac spinalem medullam continentibus coequalis est, illiq; figura consimilis, semper enim ossi præterquam supra ^e foueam ossis cunei formis, adhæret, quamuis alijs, quam alijs in partibus firmiter. Atq; ita tum ob id, tum ob fibras, quarum interuentu membrana hæc cranio committitur, externa facie admodum aspera, & inæqualis occurrat, quemadmodum est & ossa, præsertimq; iuxta ossium foramina, & processus, ex quibus quodammodo enasci videtur, multoq; magis iuxta futuras, quibus committitur tenuis admodum membranæ beneficio, quæ a pericranio exoritur, & per futuras ingrediens, in hanc membranam inseritur. Plerasque insuper inæqualitates dura menynx ostendit, quibus nunc referendis, non immorabor, cum ex his, quæ in ossibus fiunt, facile innotescant. ^f Præterea dura hæc membrana inter cerebrum, ac cerebellum sese insinuat, & superiorem omnem cerebelli regionem obtegit, ipsum a cerebro dirimens. Ex medio quinetiam duræ menynge, secundum vniuersam

Cerebrum cum in capite repositum.

Cerebri processus.

Prima cerebri membrana.

a li. vii. t. i. fi.
ii. E. fi. iiii.
b ead. fi. i. D.
c lib. i. t. iiii.
f. vi. z.
i. AAAB
li. i. t. v. fi. i.
M.
f. vi. ooo.

Interior septis cerebri figura.

uniuersam capitis longitudinem a fronte ad occiput, processus quidam educitur, qui deorsum protensus inter laenam dextramq; cerebri partem adigitur, falcis g imaginem exprimens, cuius mucro h processui octauis capitis ossis, qui sinus olfactus organorum diuidit, proximus est, basis cerebello contermina, acics, corpori i calloso, dorsum k caluariae. Processus hi eandem ambo cum reliquo duræ menyngis crassitiem seruant, nisi l qua m cerebellū illa obtegit, vbi triplo crassior quam alibi occurrit. In hac insuper tunica sinus tres efformantur, vti prolixius sexto libro docebimus; vnus quidem n a coronali ad occipitis commissuram pertinet, duo vero o ab huius extremo enascentes, & ad suum singuli latus inter cerebrum, ac cerebellum progredientes. Horum primus, processum falci similem crassiorem reddit, cui adhæret; & quanuis sinibus hisce adaperitis, dura membrana gemina inibi appareat, statim tamen simplex deprehenditur. p Intima membranæ huius facies læuis admodum est, ac lucida, adipe omni vacans, & aqueo humore madens; hæret autem tenui membranæ medijs quibusdam q venarum, arteriarumque surculis ab vna in alteram porrectis; quod laxè adeo efficitur, vt cerebri impulsus minime impediatur. Quinimo vt cordis inuolucrum, latius paulo effectum est, quo liberius cor extenderetur, sic dura hæc membrana paulo amplior cerebro effecta est, vt id extendi, & colligi possit quemadmodum in his facile conspiciuntur, quibus caluaria ob vulnus frangitur. r Superessent nunc recensenda foramina, siue ductus, quos dura hæc membrana sibi vendicat; sed quia hæc r primus liber edocuit, illud intellexisse sufficiat, membranam hanc per omnia egredi foramina ex quibus nerui prodeunt, quos omnes inuestit; atque in omnibus partibus peruiam esse, in quas vena quæpiam, & arteria ingreditur; medullam item spinalem, neruosque omnes ab ea procedentes obuincire. Duræ menyngis officium est, venas arteriasq; cerebrum enutrientes excipere. Huic s tenuis membrana proxime subtenditur, longe illa tenuior, molliorque; ac vndequaque læuis, & sibi continua; quæ cerebro adhærens, ipsum extrinsecus contegit; & in omnes ipsius anfractus sese indens, nullam non integit partem, calloso duntaxat excepto corpore, cui aut non obtenditur, aut ita hæret, vt dignosci nequaquam possit. Membrana hæc extima superficie læuis admodum est, & aqueo humore perfusa, in teriore vero sede subaspera, perq; ipsam quamplurimæ t venarum, arteriarumque propagines distribuuntur, nutrimentum cerebro deferentes.

Interior sinus

Interior sedes.

Dura menyngis foramina, & processus.

Tenuis membrana.

De Cerebro, & Cerebello. Cap. I I.

Cerebri partitio.

Cerebri situs, & figura, & primus cerebelli.

Cerebelli figura.

Cerebellum anatomici duas in partes dirimunt; a anteriore alterā, quam Cerebrum cōiter appellamus, alteram b posteriorem, quam Cerebellū vocāt. Anteriorem rursus in c dextram, d læuamq; partiuntur. Verum partes hæ omnes inferiori sede sibi continuæ sunt, iuxta capitis basim (basim appello caluariae fundum super quo cerebrum firmatur;) pars quidem sinistra dextræ continuat, callosi e corporis interuentu, quod ex alterius basi enatum, basi alterius affirmat; alterius item corporis medio, qd huic substratum rectitudinē veluti efformare audies; nec nō f septi beneficio super tertium ventriculum positi: tandemq; eiusdem cerebri substantiæ interuentu copulant, potissimū ad spinalis medullæ exitum, qua etiam in parte duobus locis Cerebellū continuatur. Cerebrum uniuersum vna cum Cerebello omnem opplet caluariae cauitatem, cui vtrunq; tū magnitudine, tum figura correspondet: quanuis Cerebellū decuplo minus cerebro existat, sedemq; in posteriore, humilioreq; capitis regione quam occiput appellamus, obtineat, g foueas illas, sinusve infarciens quos in ima istius ossis parte cōsistere monuimus, & foueas quasdā ossium temporalium iuxta h mamillares, p processus, haud interim prædictos sinus altitudine superans, ad mediam nēpe occipitis regionem, nec vltra tpalium ossium partem auri dicatam protensum. Est itaque Cerebellum latum magis quam lōgū, profundumvè; superiori parte modice depressum; inferiori vero latioris globi modo rotundum; in medio exiguam quandam i impressiōem obtinet, a k tuberculo productā, quod occipitis ossi in interna

g fi.iii DDB
h ead. N.
i ead. L.L.
k fi.i. CC. fi.
n. AA. fig. iii.
EE.
l fi. viii. VV.
in ead. RR.
m ead. RR.
n fig. ii. inter
duo AA.
o fig. vii. PP
QQ.

p fi. ii. HH.

q ead. FF.

r cap. viii.

s fi. ii. EE.

t ea. CCDD.

a fi. ii. iii.

b fi. vii. ood.

fi. viii. RR.

c fi. i. BB.

d ead. AA.

e fi. iii. LL.

f fi. v. xx.

g fi. xii. LN.

h lib. i. i.

fi. i. K.

i fi. ix. C. q.

xi. CD.

k fi. ix. Q.

interna ipsius regione adesse retulimus. cui impressioni dura membrana satis valide adhærescit, anteriori vero sede, quæ eam cerebri partem respicit, quam natibus assimilari dicemus, modice acuminatum est. Reliquam oem capitis cavitatem cerebrum occupat, cui tam subtus, supraq; quam ad latera, & antrosum figura respondet, etsi posterior pars cerebello contermina, huic magis, quàm calvaria figuram habet congeneam. Ac proinde superiori sede, ad latera, & antrosum, orbiculare cerebrum est; inferiori vero leniter depressum & inæquale, quemadmodum & calvaria basis ob sinus in maioribus duabus cuneiformis malis, & in frontis osse insculptos. Summatim, cerebri basis ossium capitis figuram insculptam comonstrat. Porro cerebrum uti diximus membrana dirimitur, quæ sese inter laevam, dextramq; partem inserit, ex octavi ossis capitis processu per capitis medium ad os usq; occipitis producta. Ast utraq; pars impressiones quasdam penitus excultas adipiscitur, quæ in obliquos quosdam anfractus actæ cerebri figuram in intestinorum inuolutionibus similem reddunt. Impressiones has ad meliorem cerebri nutritionem factas esse arbitror; eademq; de causa longam illam impressionem, quia cerebrum per medium distinguitur factam esse reor, citra quam ingens adeo moles nutrirî minime posset. Atq; ideo cerebellum quod longe minus est, impressiones minus profundas, neq; in tot sinuosos implexus actas nactum est; imo uero tam dextra, quàm sinistra cerebelli pars impressiones has æquidistantes secundum ipsius latitudinem obtinent, quæ deorsum protensa, velut in puncto terminantur iuxta nucleam, dextræ quidem ad dextrum latus, sinistrae autem ad sinistrum. Cerebri ac cerebelli substantia mollis, ac tenera est, quod æque in quouis animante, atq; in homine animaduertere licet. Substantia hæc, etsi eam nonnulli capitis medullam vocant, a cæterorum tamen ossium medulla differt, cum neq; ad ignem eliquetur, neq; in famæ est euectis, uti alia medulla solent, absumatur. Hæc haud uniformem ubiq; colorem obtinet, iuxta enim commemoratas impressiones, tam inera, quam supera sede, multoq; magis externa facie a tenui menynge uti dicemus obtecta, cerebrum subobscuri, & subcinerici coloris visitur, ita ut coloris quosdam, & ipse gyros impressionum conuolutionibus similes, in cerebro efformare videatur. Cerebri reliquum albidissimum est, nec conspicua vlla vena implicitum, quanuis fere non minus in benevalentibus quam phrenitide captis hominibus, puncta quedam sanguinea occurrant; quod esse nequaquam posset, si nulla ipsum vena perreptaret.

Cerebri figura

Cerebri impressionum usus.

Cerebri substantia.

Cerebri color.

Cerebri vena.

De Calloso appellato corpore, & ventriculorum septo. Cap. III.

Cerebrum in dextram, laevamq; partem distingui, & duri cuiusdam, albi que instar calli corporis interuentu committi antea retulimus. Corpus id in cerebri medio situm est, licet postrema ipsius pars posteriori cerebri sedi paulo proximior est, quàm anterior anteriori; estq; album illud, & arctum corpus, quod dextra cerebri parte a sinistra manibus leuiter diducta, in conspectum venit, paulo magis in medio, quàm ante aut pone protuberans, eum fere in modum quo capitis vertex, frontem, occiputve superat. Corpus id non ab exteriori cerebri parte commemoratis anfractibus insignita, sed ab interiori, quæ durior est, & albidior enascitur, ac proinde durum quoq; atq; album ipsum est. Iuxta superiorē huiusce corporis regionem utrinq; ad latera secundum ipsius longitudinem, sinus duo in cerebri substantia impressi habentur, qui uti est callosum corpus eo euidentiores occurrunt, quo cerebrum validius sursum oblique in latera ducimus. Estque ipsorum munus pituitam a capite delabentem per gibbam corporis callosi superficiem in palatum, & nares deducere. Inferior, intimave corporis huius facies, leuiter sursum arcuatur, duosq; obtinet canali culos instar quartæ circuli partis, qui secundum corporis huius longitudinem ducti, prominētem in medio lineam constituunt, posterius latam, sensimq; ac sensim angustatam, dum duæ quartæ circuli partes velut in punctum, committi videantur. Linea hæc paulatim attenuata defertur, rursusq; crassescit, & in corpus inseritur quod instar cornicis extructum esse dicemus, septum constituens in medio illius cavitatis, quam sub hoc calloso corpore efformari audies; corpus vero callosum vna cum cornice testudinis effigie refert. Septum id licet eandem cum cerebro substantiam obtineat, in medio tamen

Callosi corporis situs.

Superior callosi corporis facies.

Duo huiusce partis riuuli.

Inferior facies

Duorum ventriculorum septum.

Anat. Val.

X quod

DD
N.
L.
C. fi.
g. iii.
VV.
RR.
RR.
inter
i. pp
HH.
ff.
ii.
iii.
ER.
CDD.
fi. iii. LL.
i. iii.
000.
RR.
BB.
AA.
LL.
ead. MM.
c. fi. v. RRR.
d. ead. YY.
i. IN.
e. fi. v. STV.
f. ead.

242 De senium, Mestisque organis

Corporis callo
si usus.
Septi usus.

quod ad superiore & inferiora pertinet, locit tenue, vt facile satis pelluceat, & madidæ hostiæ imaginem prætererat. Corporis huius officium, vt diximus est, dextram cerebri partem sinistra committere; Septi vero partes sunt dictâ cavitatē i duas distinguere, simulq; callosū corpus suffulcire quo min^o deprimat, aut supra vētriculos cōcidat, quod citra repentinā mortē cōtingere minime posset.

De Cerebri ventriculis. Cap. IIII.

Ventriculorū
cerebri nume-
rus.

Primus, & se-
cundus.

In cerebri ven-
triculis aqua
fere cōtinetur.

Tertius ventri-
culus.
Ipsius rinuli.

MUltæ ac diuersæ admodum Theologorum, ac Philosophorum de cerebri ventriculis extitere sententiæ, omnesq; adeo absurdæ, vt liquido hinc appareat maluisse eos disceptationibus excruciaci, quam vnus, aut alterius horæ laborem in perscrutando cerebro impendere, bruti saltem cuiuspiam animantis, si hominis non poterant, vel nolebant. Dimissis igitur omnibus, quæ multi hac de re, protulerunt, infomnijs, dico in cerebro tres duntaxat adesse ventriculos, dextrum scilicet, ac sinistram in ea cavitare insculptos, quam calloso corpori subijci prodidimus, intersepto diremptam; & alterum in horum duorū medio inferius paulo repositum. **a** Dexter, cui figura, situ reliquisq; omnibus **b** sinister correspondet in dextra cerebri parte, secundum ipsius longitudinem situs est, tm̄ a fronte, & occipitis ossē remotus, quantum externum ventriculi huius latus a **tpibus** distat. Interno aut latere per totā corporis callosi longitudinem, haud magis inuicem distant, quam quanta est commemorati septi **c** crassities. Vbi vero ad eā cerebri sedem pertingunt, quæ omnifariam disiuncta est, vt pars cerebello incumbens, parsq; frontis os adimplens, **d** multo magis inuicem abscedunt, præterquā enim quod cerebri membranarum dirimuntur, plurima etiam cerebri substantia eos interfinguit. Ac proinde dexter ventriculus initio, & fine in dextrum latus magis porrigitur, quam in medio, eodēq; modo sinister in sinistram latus. Quod si ambo vna spectentur initio magis dissident, in medio magis coeunt. Ipsorum aut vterq; posteriore sede rotundus est, deorsumq; per cerebri substantiā fertur, i priora paululū obliquatus; arctiorq; redditus ibi desinit, vbi olfactus **e** organa, & **f** visorios nervos principium habere audies, supra eam. **f** cuneiformis ossis **g** regionem q̄ felix consimilem esse narrauimus, sub media ventriculi huius longitudine, a fronte ad cerebellū. Atq; inibi instar cornu mucronis in cerebri substantiā porrectus, deorsumq; protensus, ad cerebri basim in vnā ipsius conuolutionum desinit. **h** Ambo hi ventriculi læues, & aqueo quodā humore perfusi sunt, imo aqua vt plurimū, præsertim in recenter mortuis pleni occurrunt. Quo fit vt magnopere nonnullos irridere soleā, q̄ inopinatē cuiuspiam mortis cām indagantes, caput aperiunt, & huiusmodi aquā in eo conspicientes, cām in ipsam referūt, minime interim aduertentes ex naturæ id p̄scripto esse, vt ad profundē das lachrymas prōptitudo facile attestat, simulq; ingēs aquæ vis, q̄ **tpis** momento ex oculis prorumpere cōspicimus: eo. **n**. instāti produci existimare plane ridiculū est. Hi ergo ventriculi aquę copiā effatu dignā fere cōtinēt; parsq; ipsorū superior, quæ ad modū & latera, læuis est, & unquaq; æqualis, licet qua extrorsū obliquant tuberculis aliquot p̄minere videant. Inferiorē partē reddit asperā **i** sinus quidā ab externo latere posterioris horū ventriculorū partis exortus, & ad cōem amborū cavitatē, tertiu. **f** vētriculū prorepēs, qui ad faciliore pituitæ defluxū confert. Huiusmodi est asperitatē adauget, vētriculorū a posteriorib. in anteriora reflexus, quo efficitur vt in anteriori posterioriq; imē vētriculi sedis, regione, mōticulus appareat, q̄ a dextra ad leuā, versus cōem ventriculorū cavitatē decliuis tēdit; humilior. **n**. priorū vētriculorū pars, q̄ tota septi lōgitudine cōtinua est, i medio, vbi septū hoc deficit, cavitatē cōstituit, ambob^o vētriculis cōem. **k** Cavitatē hāc tertiu vētriculū, ex quo bini educunt meatus. Alter ex humiliori ipsius regione, vbi valis ritu concavus est per oēm ventriculi longitudinē, recta deorsum versus ossis cuneiformis foueā porrigitur, in qua glādulam haberi monebimus capitis pituitam excipientem. **m** Alter, qui magnā ventriculi huius partem constituit, inter cerebri **n** testes, natesq; ac super dorsalis medullæ initium deorsum fertur, dum in **o** exiguam admodum cavitatem desinat, cerebello ac dorsali medullæ communem, quam aliqui quartū ventriculum nūcupant; & vltimus supra posteriorē

a fig. iiii.
M M N N.
vi. E.
b ead. LL.

c fig. iiii. III.
d ead. inter
L & M.

e fi. xiii. LL.
f ead. NO.
g ead. sub M.
h fi. iiii. LM.
N N.

i fi. vi. R. S.

K fig. vi. sub
H & sub I. S.
vii. viii. H
I fi. xvi. xviii.
A.
m fig. vii. X.
fi. vii. K. L. S.
x. B. C.
n fi. vii. MN
fig. viii. NO
P Q. S. X.
EFGH.
o lib. vii. c. 1.
fi. i.

rem dorsalis medullæ principij parte procedens, ~~per~~ ~~trans~~ ~~per~~ fertur dū caluariam sit egressurus, canalis cuiusdam, siue scriptorij calami effigiem referens; extremum nanque canalis tertij ventriculi, quod nates interiacet, anumq; apposite æmulatur; internam calami amplitudinem constituit; crena vero & cuspides calami, in ima canalis parte cōspiciuntur; apices autem crenæ calami qua characteres finguntur canalis lateribus adamussim correspondent. Meatus hic haud exacte orbicularis est, sed triangularis; inferiori enim sede vnde incæperat, eandem vallis imaginem seruat; in superiore vero parte, quæ p glandulæ venarum, arteriarumq; tertium hunc ventriculum petentium diuisioni subiecta, p-xima est, alia est linea, quæ duobus commemorati meatus lateribus committit, alia duo latera cum illis cōstituens. q Solet & interdum ex imo meatus istius angulo, statim atq; inter cerebri testes ferri incipit, alter deduci meatus, qui cerebri substantiam peruadens, in pituitæ colatorium terminatur. Tribus hisce ventriculis, r alius insuper accedit, qui exigua cauitas est, dorsalis medullæ initio, & cerebello communis, in quam tertium ventriculum pertinere tradidimus, quæq; quartus ventriculus cunctis dicitur; etsi non video quam bene id ei nominis ad aptent, cum a cerebri substantia haud vndiq; comprehendatur, quod ad ventriculi constitutionem requiritur. Sed ventriculus ne, an non, appelletur, parum omnino interest; illud intellexisse sufficiat, ipsum adesse, nihilq; præter aquam in se continere. Primus autem & secundus, præter aqueum humorem, rete quoddam ex numerosis, ac tenuissimis arterijs in textum cōtinent, quod plexus propterea dicitur, de quo prolixius suo loco sermonem habebimus; tertius tve ro s venam admittit plexum efformātem. t Præterea tres hi ventriculi tenui admodum membrana intus succinguntur, vti optime Galenus aduertit, quanuis Vesalio secus videatur, quā piē menyngis portionem esse pro certo habeo. Quartus ventriculus nulla membrana obducitur, ideoque ventriculi appellationem minime meretur. Horum ventriculorum munus est, vti maxima medicorum, & philosophorum pars prodiderunt, animales procreare spiritus, quod & ipse quoq; arbitror. Qua autem ratione gignantur, qua item ipsorum alij alias edant functiones, decerni posse existimare, ridiculum apud me est.

Quartus ventriculus.

In primo, & secundo ventriculo quid continetur.

Ventriculorū cerebri vsus.

De cerebri corpore testitudinis faciem præ se ferente. Cap. V.

AD cerebri medium, sub duum priorum ventriculorum septo^a corpus quoddam reponitur, tenue ac fornicis ritu arcuatum, eiusdem cum^b calloso corpore substantiæ, magnitudinis, atque vsus. Id ex posteriori dictorum ventriculorum parte qua in priora reflectuntur, exoritur; parsque ipsius è dextro pendens ventriculo ei committitur, quam sinister ventriculus educit; & ambæ simul^c corpus quoddam constituunt latum, quod statim ab ortu a ventriculorum substantia remouetur, sicque antrorsum tendit, angustius vsque redditum, dum in^d apicem desinat, iuxta anteriorem^e tertij ventriculi sedem; qua in parte apicis huius interuentu cum cerebri substantia coalescit, duobus quidem ventriculis stratum, tertio uero tectum præstans. Corporis huius figura triangularis est, ex in^e qualibus conflata lateribus: f primum enim idemq; breuissimum^g ex posteriori dextri ventriculi sede ad eandem sinistri pertinet; secundum ac tertium alterū dextri, alterum sinistri ventriculi latera constituunt. Iuxta ipsa uero^h plexum illum arterialem ferri audies, quem in duobus prioribus ventriculis conspici tradidimus. Anguli omnes trium horum laterum inferiore duntaxat regione cerebri substantiæ committuntur, ad latera enim nullatenus cocunt, superiore autem parte, acutus tantum angulus in priora vergens ipsis copulatur. Inferiore sede corpus id alteram duntaxat faciem in arcum prominentem nanciscitur, tertio ventriculo incumbentem, ex qua corpus cornicis nomen adeptum est. Extrema facie, quæ gibba est, in medio secundum longitudinem extuberanti linea insignitur, cui septum inniti diximus, priores duos ventriculos dirimens. Corpus id perinde, atque corpus callosum insignis tenuitatis membrana obducitur; in id productum, vt tertium ventriculum obtegat, simulque cerebrum sustineat, quo minus super ipsum concidat.

Corporis huius situs.

Figura.

p fi.viii.l.fig.
x.D.
q fi.viii.K.
r fi.ix. l. fi.x.
LMNO.
s lib.vi.t.iii.
t.ii.Q.
t fi.iii.v.oo.
Lvi.MN.

a fi.iii. LM.
fi.v. ST. fig. vi.
BC.
b fi.iii. LL.
c fi v. S. con-
tinuatur T.
& in vi. BA,
ad AC.
d fi. v. V.
fi. vi. iuxta
p.
f fi. v. a T. ad
S.
g ead. ab T
ad V & ab S,
ad V.
h ead. o, o. fi.
iii. o, o. fi. vi.
M, N.

gu. iiii.
NN.
d. LL.
iii. III.
d. ince.
M.
iii. LL.
NO.
sub M.
iii. LM.

244 De sensuum, Mātusque organis

De Cerebri glandula pinea nuci imaginem referens: Cap. VI.

Glandula huius
ius usus.

IVxta posteriorem corporis a huius in cornicem extructis sedem, b glandula quaedam reponitur pineæ nuci perquam similis, κωνάριον veteribus appellata. Quæ a cerebri basis substantia enascitur, c meatus conspicitur, a tertio ventriculo in quartum pertinens; hæc mucronem suum habet sursum spectantem; & editiori anteriorique cerebri d testiculorum sedi innititur; ac plerunque in cerebri exactione, venæ cuidam hæere solet, quam hac perreptare docebimus, cui dum in varias propagines discinditur, pro fulcro est.

a fi. v. STV.
fi. vi. AAA.
b fi. vii. l. fig.
viii. M. fi. x. D
c fi. vii. K. fig.
x. B.
d ead. NN.
fi. x. FG.

vsus.

De testiculis natibusq; cerebri. Cap. VII.

Corporis huius
situs.

IN cerebro etiam, inter anteriorem a cerebelli b posterioremq; cerebri partē; nec non inter spinalis medullæ initium, ac superiorem cerebri partem cerebello incumbentem, aliud c corpus visitur, cuius infima pars duabus mutuo commissis natibus, editior vero duobus testibus consimilis existit, vnde illa γλαυτίον, hoc est natula, hæc vero διδύμιον hoc est testiculus dicta est. Corpus id anteriore, inferioriq; sede cerebro committitur, imo ipsius interuentu dextra cerebri pars sinistra copulatur; a lateribus vero, superius, ac posterius nulli adnectitur parti, imo a tenui menynge, vt & vniuersa cerebri superficies obtegitur; atque ob id eandem tum substantiam, tum colorem cum cæteris partibus extra cerebrum positis obtinet. Munus ipsius est, cerebrum quo minus super meatum a tertio ventriculo ad quartum tendentem concidat, ipsumque obturet, continere.

a fig. vii. xx.
b ead. B. C.
c fi. vii. MN.
inter HKXX.

Figura.

De Vermicularibus cerebri processibus. Cap. VIII.

Horum processuum
situs, & figura.

Cerebrum anteriori, atq; infima sede, processum obtinet, qui retrorsum progreditur in gyros quosdam vermis, aut tinea ritu actus; hic duos educit apices, quorum a alter anteriorem quarti ventriculi sedem, b alter posteriorem respicit, eandem ambo figuram seruantes, vnde græcis σκωληκεῖδες hoc est vermi formes dicti sunt. Quæ horum processuum partes sint, vt apud me incertum est, sic illud, pro rato habendum ipsorum neutrum c meatus d orificio obturando famulari, qui a tertio ventriculo in quartum proficiscitur. Nam nec illi voluntario quo id præstare valeant, motu pollent, nec meatum occludi necessum est, si per eum animales spiritus ad spinæ medullam deferri debeant, vt concors est omnium sententia.

a fi. xi. CDH
b ead. CDL
c fi. vii. K.
d fi. x. C.

Manus.

De Pelui, & Glandula cerebri pituitam expurgantibus. Cap. IX.

Peluis figura.

IN cerebro duos haberi meatus expurgandæ pituitæ dicatos antea retulimus. Eorū a prior, frequentius occurrens ex tertio ventriculo exoritur, & supra ossis cuneiformis b foucā terminatur. c Alter perquā rarò visitur, longè arctior, proditq; ex d meatu a tertio ventriculo ad quartum, sub cerebri natibus exporrecto; ac in priora deorsum sensim protensus fertur, donec in prioris meatus extremū pertingat, vbi orificium ex ambobus exurgit. Ad e orificij huius latera, ex tenui menynge, cerebri basim succingēte f apex quidā, siue processus educit, similē cū reliquo ipsius substantiā obtinens, nisi q; gracilioribus, frequentioribusq; venis hic intexitur. Processus huius initium infundibuli oris imaginem eleganter exprimit; sensim nanq; infundibili ritu in arctū cogitur, donec tandem in angustā desinat fistulam, quæ duræ menyngis foramen traiciens, supra glandulam æsinit, cuneiformis ossis sedi insidētē, inferius orbicularē, superius vero fouea quadā in medio sinuatam, qua pituitam excipit. In fundibulo hoc tanq; colo vniuersa capitis pituita percolatur. Ipsamq; excipiens g glādula, uti diximus, humiliori sede orbicularis est, superiori leuiter depressa, a lateribus rotunda, & ad tetragonū acc-

a fi. vii. viii
I.
b li. i. t. v. fi. i.
M.
c fi. viii. iuxta K.
d fig. vii. viii.
K. fi. x. B. C.
e fi. xiiii. D.
f fi. xiiii. CC.
fi. xv. E. fi. xvi. B.

Glandula figura.

g fi. xvi. xviii
A.

accedens. Substantia constat paulo quam ceterarum glandium duriore, tenuiq; vndique membrana obducta, quæ a membrana ex qua peluim efformari diximus, exoritur, aut a membrana caluariam inibi obtegente qua efficitur, vt dura membrana caluariam minime contangat, quaque glandula hæc alligatur: Cui duæ^h soporalis arteriæ propagines, vti dicemus, innituntur, quæ rete admirabile, (vt dissectionis professores quidam existimarunt,) nullum constituunt. Ad glandulæ huius lateraⁱ canales duo vtrinque descendunt, alter in priora, qui^K in foramen desinit, l secundo cerebri neruorum pari egressum præbens; alter in posteriora magis descendit, & per inæqualem asperamque scissuram ducitur, cuneiformi, temporum, & occipitis ossi communem, quæ tertio cuneiformis ossis foramini proxima est, insigniori soporalis arteriæ ramo ingressum largienti. Hi omnes meatus expurgandæ cerebri pituitæ opitulantur, duo quippe riuuli, quos in cerebri substantia super osse cuneiformi insculpi diximus, uentriculorum humorem expurgant, & in peluim deferunt, siue infundibulum. Hoc uero infundibulum superius latum est, tum meatum in ipsum desinentium gratia, tum dextri, sinistrique uentriculi capitum, quæ inibi desinunt, excipiendorum occasione. In id etiam capax adeo huiusmodi infundibulum extructum est, ut si quid pituitæ, humorisve super^m calloso corpore, aut inⁿ sinibus in ipso incisus colligeretur, id facile i infundibulum piæ menyngis beneficio illabi posset; siue nanque a posteriori, siue ab anteriori callosi corporis parte humor huiusmodi defluat, semper in duram menyngem, quæ cerebri basim inuestit, hincque in colum prolabitur. Quod (quo decliuus fertur) eo angustius redditum, pituitam omnem excipit, eamq; per exiguum quoddam in tenui menynge incisum foramen reiectans, in commemoratæ glandulis cætrum procumbere sinit. Ex qua per sinus illos siue riuulos, quos iuxta cunei formis ossis^o foueam exoriri tradidimus, pituita deducta, partim per foramina in palatum pertinentia illabitur, partim per ea, quæ in oculos pertinent, partim per alia caluariæ foramina, neruis quidem egressum, venis uero atque arterijs ingressum præbentia, nullum præterea peculiare foramen obtinens per quod expurgetur. Neque ullus eam ad nares meatus deducit, cum per eas pituita secundam naturam minime excerni soleat, sed in materiæ duntaxat exuperantia, ut in coriza. Atque in his eorum omnium, quæ ad cerebri historiam pertinent, tractationem absoluimus; De ueterum nanque plexibus alijs quidem reti, alijs uero secundinæ similibus, sexto libro seorsum agemus.

De sensibus exterioribus. Cap. X.

Corporis nostri compage, ac structura in medium proposita, tribusque in eo positis principijs, ipsius nunc perfectiones nobis pertractandæ superessent. Nam præter nutritionem, uitam, ac sensum, exterioribus quibusdam sensibus opus habuit, quorum ope in productarum rerum, & consequenter in ipsarum opificis notitiam melius deuenire possemus. Deus igitur tam homini, quam bruto unicuique tactus in primis, & gustatus sensum largitus est, quibus noxium a salutifero discernitur; secundario auditum, quo tum doctrinas, ac scientias, quibus perfectiores euadimus, tum etiam uocum discrimina, & sonorum concentus audimus, quibus in cœlestium quodammodo concentuum, & animæ nostræ constructionis cognitionem manu ducimur. Post hæc olfactus sensum a Deo accepimus; ac postremo uisum, solam omnis cognitionis originem; sine quo quidquid de mundi machina disceptatur, quidquid scitur, semper hominem lauisset. Nisi enim prius Cœlum, Solem, Lunam, Sydera, ipsorumq; motiones, tenebras insuper, ac lucem, intuiti essemus, quibus omnibus in naturalium causarum, ipsorumque motoris notitiam impellimur, & excitamur, dubio procul bonorum omnium, quæ in hac uita in nos conferri poterant, præstantissimo careremus. Quia uero de sensu auditus primo libro disseruimus, de olfactus autem Gustatus, & Tactus instrumentis una cum neruis acturi sumus; hic de oculis duntaxat, uerba faciamus.

*Meatus pituitæ
in expurganti-
bus.*

*Infundibuli
usus.*

*Pituita per na-
res ferè non ex-
purgetur.*

*Visus sensuum
exteriorum præ-
cipuus.*

Diximus primo libro inter frontis, & primum quartumque; superioris maxillæ os orbicularem vtrinque cavitatem efformari, quæ introrsum acta velut in trianguli mucronem desinit; cavitatem hanc oculi orbitam communiter appellant in qua oculus consistit; secundo autem libro musculos ipsius motores prosequuti sumus. Nunc peculiarem ipsius constructionem perscrutari operæ precium erit. Scire igitur oportet a humanum oculum absolutæ rotunditatis esse, atque ex triplici humore naturæ propemodum aqueæ constare, unde eiusdem & ipse vniuersus naturæ est. b Horum humorum primus, fuso vitro similis est, quia pellucidus, adeoque liquidus, ut ab oculo exemptus, ilico naturalem suam figuram amittat. Hic græcis *υαλοειδης*, Latinis vitreus dictus est, qui plus quam sex partes oculi cavitatis occupat; estque posteriore sede globosus, anteriore planus; & exiguum in medio sinum edit; in quem alius c humor longe durior excipitur, crystalli modo pellucidus, unde crystallinus humor dictus est, cuius figura exacte fere lentis imaginem exprimit, unde ipsum nonnulli *φακοειδης* appellarunt. Humor hic externa facie admodum læuis, & lubricus est, & tenui admodum tunica obductus, aranearum telis simili, atque aranea ob id nuncupata; posteriore sede nulla tunica obtegitur, humore scilicet vitreo uti diximus exceptus. Qui anteriore, ac posteriore sede tenuissima quadam d tunica includitur, quæ, (ut mea fert opinio,) e membranæ araneæ pars existit. Præter hanc membranam, alia insuper posteriori tantummodo huiusce humoris parti obducitur, e visorij f nervi substantiaeducta, quem in centrum posterioris oculi sedis è regione pupillæ ad amussim inseri tradidimus. Ad hanc igitur partem nervus iste perductus, mollior paulo ipsius substantia redditur, & in membranam dilatatur, posteriori vitrei humoris regioni obductam, & g quibusdam venarum, arteriarumque paginibus, uti dicemus, conspersam. Tunicam hanc plerique inter alias minime retulerunt, quod aliarum membranarum modo dura non sit, sed mollis instar mucii; in se nanque collecta cerebri substantiam aqua liquefactam apposite refert, explicata vero rete paruum æmulatur, ac propterea *αμφουβλησποειδης*, siue Retina dicta est. h Tertia oculi tunica, quæ secundæ obducitur, nullatenus interim ipsi colligata ex i tenui menynge k visorium nervum induente producit, totumque oculum, tam antica, quam postica parte inuoluit, figuram edens rotundam, nisi quod antè, ubi oculi nigrum pertingit, leuiter l introrsum comprimitur; atque in huius compressionis medio exiguum quoddam foramen visit, oculi pupillam constituens. Tunica hæc vucæ acino, cui exemptus sit pediculus, & leuiter introrsum acta, per quæ similis est, unde ipsam græci *βρυοειδης*, aut *βρυα*, Latini vucam nuncuparunt. Aliquibus etiam *βρυοειδης* appellatur, quod ex dura menynge procreetur, aut quod per eam venæ oculum enutrientes disseminentur, quemadmodum per tenuem menynge, quæ cerebro alimenta porrigunt. Tunicæ huic m alia circumducitur, oculum vniuersum obtegens; proditque ex dura menynge n visorium nervum inuolvente, quæ ubi ad posticam oculi regionem pertingit, statim dilatatur, & durior crassiorque reddita, oculum circumcirca, tam anteriore quam posteriore parte obtegit. n Posterior tamen ipsius pars, a visorio nervo ad nigrum oculi porrecta, longe durior est, & alba, non pellucens, ut nec dura menynx; unde *σκληρότης* hoc est dura dicta est. Ipsius o reliquum, ubi scilicet oculi nigrum consistit, laternæ cornu imaginem præ se fert, ex duabus enim squamis extruitur, læuibus pellucidis, & cornu instar duris, præsertimque in senibus quibus adeo obdurefcit, ut obtutum ipsis adimat, eamque sibi ipsis radere cogantur. Partem hanc præsentis tunicæ, veteres a cornu effigie *κορυοειδης*, siue corneam nuncuparunt. Ac ipsius partium, tam in substantia, quam in appellatione varietas nonnullos in eam sententiam adduxit, ut plures vna esse arbitrarentur; at ipsius continuatio liquido attestatur, haud plures vna esse, quæ interna facie dum ad oculi nigrum pertingat, p vucam citra rei alicuius interuentum amplectatur; imo vero quibusdam q venarum, arteriarumque furculis inuicem hærent, quos mutuo sibi ipsis porrigunt, perinde ac cerebri menynge solent, præsertimque

Oculi structura.

Humor vitreus.

Prima oculi tunica.

Secunda.

Tertia.

Quarta.

Cornua eadem ac dura.

Cornua eadem ac dura.

a tab.iii. fi.ii.
xix. li.ii. tab.
xv. fig. xx. xxi.
xxii. xxiii.
b t.iii. fi.i. G.
fig. iiii. v. vi.
viii. a.

c fi. i. A. fi. ii.
iii. fi. v. T. fig.
vi. v. fig. vii. x.

d fi. xi. xii.
e fi. i. B. fig. x.
d. fi. xii. i.
f fig. i. D. fig.
xiii. x. fig. xv.
n fi. xvii. a.

g fi. xviii.

h fig. i. G. fig.
xiii. xv.
i fi. i. F. fi. xv.
o. fi. xvii. β.
K fig. i. D. fi.
xv. n. fi. xvii. a.
l fig. i. H. fig.
xiii. m. fi. xv.
γ.

m fig. i. M.
xvi. fi. xvii. γ.

n fi. xvii. a. ner
uo ad circulo
nigrum.
o t. iiii. fi. i. n.
fi. vi. xvii. x. γ.
fi. xix. θ. η.

p ea. fi. xv. u. u
q ead. rt. fig.
xv. pp.

circa

s ead fi. i. inter N. & L. s fi. xv. inter duo qq. t ead. fig. vii. y. fi. viii. b.

circa iridem, vbi validissime coha. escunt. ab iride priora, tota ea pars, (quæ cornea dicitur) ab ea r abscedit, vtea enim vti diximus introrsum inibi adacta est. In teruallum hoc inter duas hæc tunicas interiacens, i humore quodam oppletur, qui ab aquæ similitudine ὕδατος hoc est aqueus dicitur; Alij quod oui albumen referat, albuginem vocarunt. Cuius haud ea copia est, quam sibi Vesalius in animum induxit, oculo enim mortui etiam hominis referato, haud p̄iures quam sex, septemve aquæ guttæ profiliunt. Humor is vitreo longe liquidior est, quod si quando instar capæ inuolucris crassescat, suffusionem committens, tantisper visum adimit, dum acu tenuissima in tunicam corneam adacta membranam illam, siue suffusionem pupillæ præpositam deiecerint: fit etiã interdum, vt humore hoc aut exoluto, aut infortunio quopiam foras profiliente, statim visus deperdatur, nulla interim læsione in oculo occurrente. Id parenti meo annum agenti quadragesimum contigit, qui cultri mucrone sibimet in oculum infixio statimq; manu ipsi admota, leuiter ipsum expresserat, & humor hic foras prodierat, quod visus in eo oculo amissio ilico sequuta est, nulla tamen noxa in eo plusquam in altero sese prodente. Sed vt ad hanc tunicã redeamus, exterius, qua pellucet, læuis est; reliquum vero ipsius asperum, non aliter, ac ceteræ membranæ, alteri cuiusdam adherentes. Huic insternitur u quinta ex musculorum oculum mouentium capitibus educta; quæ anteriorem omnem oculi regionem ad iridem vsque obtegit, ad oculum caluariæ validius affirmadum conferens. Sequitur postremo x sexta, alba, siue adhærens dicta, quæ anteriorem quoque oculi regionem extrinsecus ad iridem vsque ambit, pertinaciter adeo quintæ adhærens, vt difficili negotio separetur; hæc admodum tenuis existit, & internæ palpebrarum membranæ continua est. Iam vero vt rem in pauca contrahamus, tres oculo humores insunt; primum quidem, ducto ab anterioribus exordio, adest y aqueus, hunc sequitur z chrySTALLINUS, postremo a vitreus. Tunicae sex habentur, prima, vt ab intimis exordiamur, est aranea, siue ἀραχνοειδής: secunda Retina, siue ἀμφιβλεπιδής: tertia vtea, siue βλεφαροειδής: siue χοροειδής: quarta est dura, σκληρότης dicta; Quinta ea est quæ a musculorum nascitur capitibus, cui nolum nomen est inditum quod hæc veteres latuerit; sexta, alba. Enarranda duntaxat nobis ea membrana, siue ut melius dicam circulus ille superesset, inter humorem chrySTALLINUM, & vitreum extrinsecus occurrens, quem multi pro peculiari tunica enumerarunt; ego vero aranæ partem esse pro certo habeo, & puncta illa nigra in ipso occurrentia, vtea partem esse arbitror, quæ abscedens relinquit. Sed peculiaris nẽ tunica sit, nec ne, parum interest, modo scias, tenuissimam esse membranam, inter chrySTALLINUM humorem & vitreum interiectam. Atque hic finem præsentis libro imponam; oculi enim partium functiones prosequi, arduum adeo duco (præterquam quod extra propositum nostrum quodammodo est) vt vnique perscrutandum id relinquere malim, quam prouinciã eam suscipere, vnde laudis vsque adeo parum in me possit accedere.

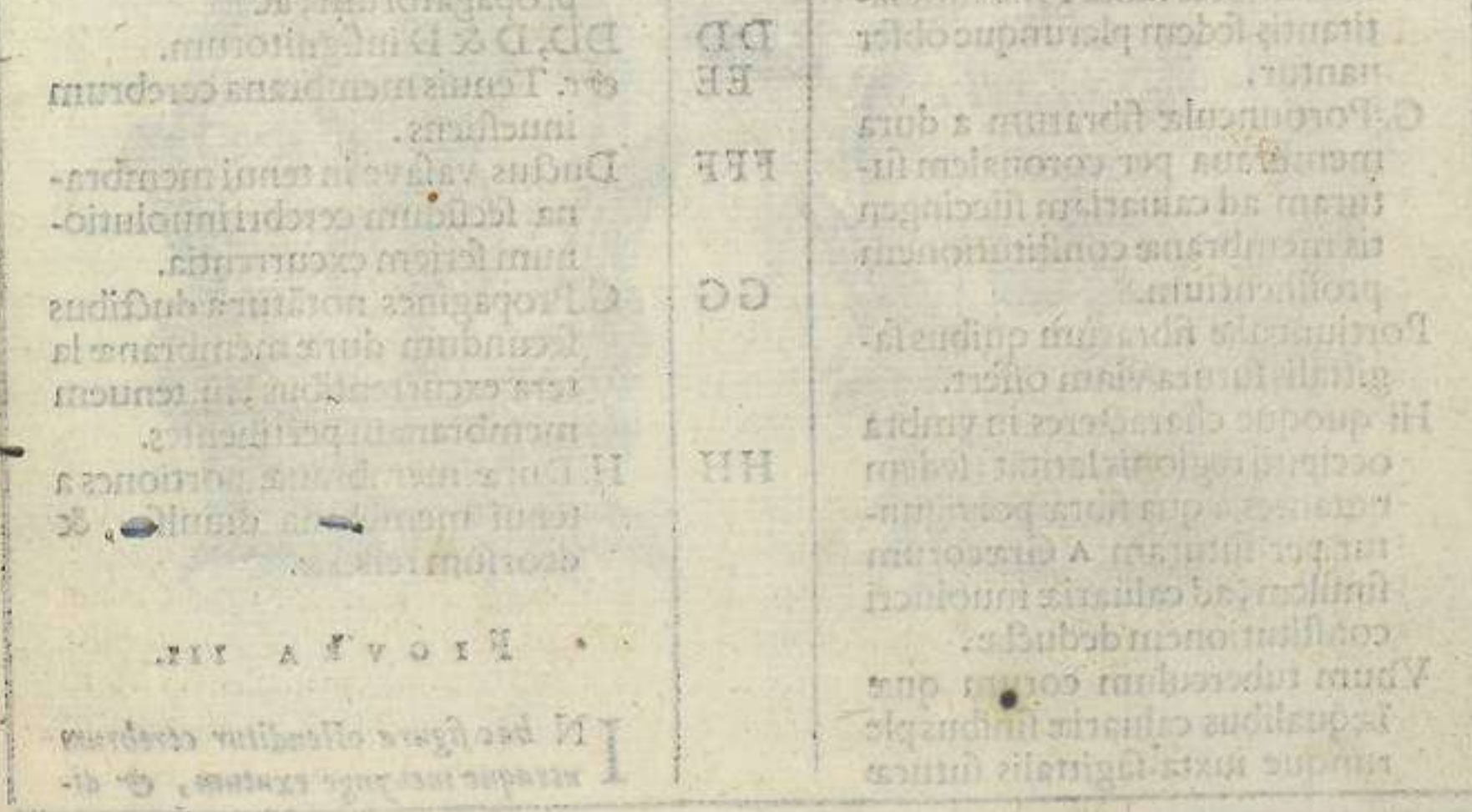
Aqueus humor.

Quinta oculi tunica.

Alba siue adhærens.

Partium oculi omnium breuis enumeratio.

u fi. xviii. per totum exteriorem circumlum. x' fi. i. o. fi. xix. Q. ad tertium circumlum. y fi. i. o. fi. vii. y. fi. viii. b. z fig. i. A. fig. ii. iii. R. fi. iiii. S. fig. vi. u. a fi. vii. x. fi. i. C. fi. iiii. y. vi. fi. viii. a.

CHARACTERVM QVI LIBRI QVINTI, IN QVO DE CEREBRO, & sensuum organis agitur, tabulis inscribuntur explicatio.

TABVLA I. FIG. I.

- P** R I M A E itaque tabula figura prima, totum cerebrum dura menynge adhuc opertum ostendit, orbiculatim ob id dissecto, quantum necesse erat, sublatoq; craneo.
- AA** Dextrum duræ cerebri membranæ latus, seu eius membranæ pars dextram cerebri regionem ambiens.
- BB** Sinistrum duræ cerebri membranæ latus.
- CC** Tertius duræ membranæ sinus secundum capitis longitudinem expositus.
- DD** D. Duo inuicem appositi ductus, venarum modo in duram cerebri membranam secundum ipsius vniuersum latus excurrentes.
- E** Ductus duræ cerebri membranæ, in quem sexta caluariam ingre- diens vena exhauritur.
- F** His characteribus venulæ indicantur, a dura cerebri membrana per caluariæ foraminula ad capitis cutem, membranasque caluariam succingentes, transmissæ, quarum frequentiores, & crassiores iuxta F maxime latitantis sedem plerunque obseruantur.
- GG** G. Portiunculæ fibrarum a dura membrana per coronalem futuram ad caluariam succingentis membranæ constitutionem proficientium.
- HH** Portiunculæ fibrarum quibus sagittalis sutura viam offert.
- II** Hi quoque characteres in vmbra occipitij regionis latitant, sedem notantes, a qua fibræ porriguntur per futuram A Græcorum similem, ad caluariæ inuolucris constitutionem deductæ.
- K** Vnum tuberculum eorum quæ inæqualibus caluariæ sinibus plerunque iuxta sagittalis futuræ

- L** cum coronali coitum conspicuis, adnasci solent.
- MN** Cautas frontis ossi iuxta superciliarum sedem propria. M. Craneū, N pericraneum notat.

FIGVRA II.

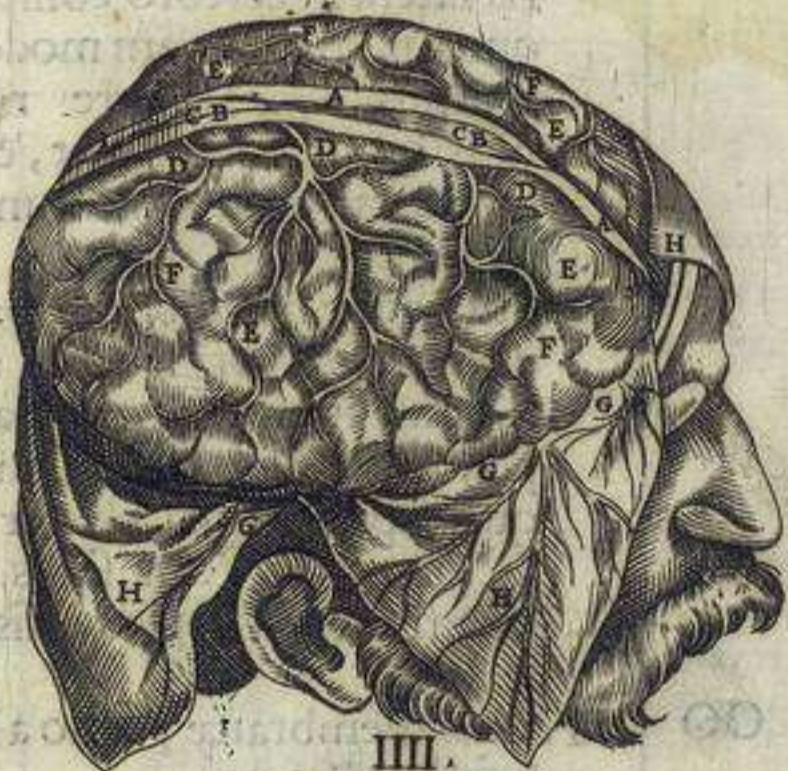
- I** N hac figura duplici sectione, ad angulos rectos ducta, duram menynge diuisimus, & inuersa deorsum pendere fecimus, vt tenuis membrana melius conspiceretur.
- AA** A. Elatior sedes duræ membranæ processus, dextram & sinistram cerebri partes intercedentis.
- BB** Tertij duræ membranæ sinus cavitatis hic est in propatulo.
- CC** Orificia, vasorumque initia ex tertio duræ membranæ sinu in tenuem membranam pertinentia: atque hic vasorum orificia in conspicuo sunt a leuo huius sinus latere in tenuis membranæ partem pertinentium, quæ sinistra cerebri sedi obuoluit. Orificia autem a dextro latere pronata, hic non conspiciuntur, verum initia occurrunt vasorum in tenuem membranam, qua dextræ cerebri sedi obuoluitur propagatorum, ac
- DD, D & D** insignitorum.
- EE** &c. Tenuis membrana cerebrum inuestiens.
- FFF** Ductus, vasave in tenui membrana secundum cerebri inuolutionum seriem excurrentia.
- GG** G. Propagines notantur a ductibus secundum duræ membranæ latera excurrentibus, in tenuem membranam pertinentes.
- HH** H. Duræ membranæ portiones a tenui membrana diuulsæ, & deorsum reflexæ.

FIGVRA III.

- I** N hac figura ostenditur cerebrum vtraque menynge exutum, & ductum

TABVLA · I · LIBRI · V.

II.

FIGVRA · I.

III.

III.

III.

VI.

V.

	<i>ductum uersus utriusque lateris : que, scilicet dura menyngis portio falci similis latus sinistrum a dextro separans, magis conspicua sit, & corporis callosi sedes elegantius se spectandam offerat.</i>		
AA	A. Dextra cerebri pars.	LL	stitutionem excurrentis, quem secundæ seu extimo foetus in uolucris comparamus.
BBB	Sinistra cerebri pars.	MM	Cerebri callosum corpus.
CC	<i>&c.</i> Hic passim cerebri conuolutiones, gyri, & anfractus indicantur.		Sinus utrinque ad callosi corporis latera in cerebro conspicui, quos hic aliter quam modo prestitimus, exprimere nequimus, quum angusti sint, & angustiores rimas plurimum referant.
DD	D. Duræ cerebri membranæ portio, dextram cerebri partem, & sinistram intercedens, hic ex sua sede super sinistram cerebri partem producta.	N	Portio duræ membranæ partis, dextram cerebri sedem, ac sinistram interuenientis, ac superius D aliquot insignitæ, quæ septo connascebatur, olfactus organorum sinus dirimenti, octauæ capitis ossis processui.
EEE	Quando primum dextram cerebri partem a sinistra inter disseccandum diducere contendimus, tunc manus ope ea uasa effringuntur, quæ ex tertio duræ membranæ sinu in tenuem membranam utrobique pertinent, ac proinde quum in huius figuræ administratione id quoque nobis faciendum fuerit, effracta eorum uasorum initia hic oculis subiiciuntur.	OO	Tenuis membranæ portio a cerebro diuisa.
F	Ductus venæ modo in humiliorē sedem duræ membranæ partis excurrentis, que dextram cerebri partem a sinistra determinat, atque hic ductus a quarto duræ membranæ sinu anteriori sede enascitur.	PP	Duræ cerebri membranæ portio.
GG	G. Ductus iam ante F insigniti propagines in eandem duræ membranæ partem sursum aliquouſque excurrentes.		
HH	H. Surculi ab humiliori angulo tertij duræ membranæ sinus propagati, in duræ membranæ partem, qua dextra cerebri pars a sinistra dirimitur.		
II	Principia sunt ductuum, quia a quarto duræ membranæ sinu uenarum prorsus modo in tenuem cerebri membranam secundum superiorem callosi corporis regionem perferuntur, atque hic una cum tenui membrana auulsa sunt.		
K	Initium uasis a quarti sinus duræ membranæ termino pronati, atque sub eo cerebri corpore quod testitudini seu cameræ instar arcus constructæ assimilamus, in tertium cerebri uentriculum, & dehinc ad plexus con-	AA	A. Cerebri adhuc in caluaria relictæ pars dextra.
		BBB	Pars sinistra.
		CCC	Portio cerebri dextra, quæ sectionis serie a reliquo cerebro ablata, hic resupina iacet.
		DD	D. Lineæ partim cerebri anfractus, & partim uarium cerebri substantiæ colorem demonstrantes. quicquid enim extra lineas consistit, quasi luteum, & subcinericium magis est: quicquid intra, ad amissim album uisitur. quemadmodum E & F in dextra, & sinistra cerebri parte luteum est: G uero & H album prorsus, & interdum rubris punctis interstinctum.
		EF	
		GH	
		III	Callosum corpus utrinque a cerebri substantia, cui alioqui continuatur liberum.
		KK	Callosi corporis portiuncula, adhuc sinistra cerebri parti, quæ adempta est, continua.
		LL	Dextri cerebri uentriculus.

FIGURA IIII.

IN quarta figura omnes dura, tenuisq; membrandarum partes reseccimus, quæ in prioribus figuris occurrunt, ac dein dextram sinistramq; cerebri portionem sectionis serie ita ademinimus, ut iam cerebri uentriculi in conspectum uenire incipiant.

- MM Sinister cerebri uentriculus.
 NN Sinister uentriculi superioris sedis portio.
 OO Plexus cerebri ab imagine quam cum extimo foetus in uolucro similem exigit, *Χορκοειδης* nuncupatus.
 PP Aranearum modo graciles uenæ, dextri, & sinistri uentriculi substantiæ hoc in loco connatæ, ac ab illis diductæ uasis, quæ nuper commemoratum, & secundæ non absimilem plexum extruunt.
 Q Venulæ a nuper quoque commemoratis uasis in tenuem cerebri membranam sub callosi corporis anteriori sede huc excurrentes, & incerta serie (quemadmodum & P notatæ) inter refecandum se offerentes.

FIGURA V.

PRAESENS figura quod ad reliquam in caluaria cerebri portionem attinet, nulla ex parte variat; atque id solum habet proprium, quod callosum corpus hic anteriori sua sede a cerebro primum liberauimus, ac dein eleuatum in posteriora refleximus, septum dextri, ac sinistri uentriculorum diuellentes, & corporis instar testudinis extructi superiorem superficiem ob oculos ponentes.

- AQ Ab A ad Q usque omnes characteres idem ostendunt quod in figura quarta.
 RRR Notatur inferior callosi corporis superficies: est enim a sua sede motum, atque in posteriora reflexum.
 STV Superior corporis instar fornix, seu testudinis extructi superficies, & veluti ipsius triangularis circumscriptio quam ab S ad T, & a T ad V, ab V ad T metimur.
 XX Dextrum uentriculum & sinistrum intercedentis septi inferior pars, corpori testudinem referenti continua.
 YY Septi iam commemorati superior pars calloso corpori continua.

FIGURA VI.

HÆC figura a quinta in hoc differt, quod corpus testudinis modo fabri-

ca. anteriori sua sede a cerebri substantia liberauimus, id sursum in posteriora reflectentes, ut inferior ipsius superficies in conspectum ueniret: & uas illud etiam cerneretur quod a quarto durae membranae sinu pronatum sub corpore testudinis modo extructo fertur, & plexuum tandem non minimam partem constituit, quos secundarum imagini ueteres assimularunt.

- AA A Corpus testudinis modo extructum hic inferiori ipsius superficie, qua tertij uentriculi superiorem constituit sedem, conspiciunt.
 B Portio corporis instar testudinis efformati in dextro uentriculo, a cerebri substantia hic principium ducens.
 C Portio corporis testudinem forma, & usui referentis, quæ ex sinistro cerebri uentriculo pronascitur.
 DD Dexter cerebri uentriculus.
 EE Cerebri sinister uentriculus.
 F Arteria per inferiorem, posterioremque dextri uentriculi sedem a dextræ soporalis arteriæ ramo duram cerebri membranam perforante, huc in dextrum uentriculum conscendens.
 G Arteria in sinistram cerebri conscendens uentriculum.
 H Vasa a quarto durae cerebri membranae sinu principium ducens, ac sub corpore instar testudinis efformato in communem dextri, & sinistri uentriculorum cavitatem, seu tertium uentriculum properans.
 I Vasis H insigniti in duas portiones diuisio.
 K Vasis H, insigniti diuisionis altera portio, dextrum cerebri petens uentriculum.
 L Portio nuper commemorati uasis, sinistram accedens cerebri uentriculum.
 M Plexus dextri uentriculi secundarum imagini comparatus, atque ab arteria F insignita, & uasis H indicati portione, quam K notauimus, constitutus.
 N Plexus sinistram cerebri uentriculum occupans, ac ex uasis G & L insinuatis conflatus.

CO Huuimodi ver[bi] cerebri, sub-
stantiæ hic obnascuntur, ab illis
productæ vasis quæ K & L no-
tauimus.

P A venis quæ cerebri substantiæ hic
offeruntur, ramusculi extra ven-
triculorum amplitudinem hac
ad tenuem cerebri membranā
pertinent.

Q Meatus ex communi concavitate
dextri, ac sinistri ventriculo-
rum, seu a tertio cerebri ven-
triculo rectā decliuis pertinens
versus peluim, quæ cerebri pi-
tuitam excipiens, eam infundi-
buli modo ad glandem defert,
eius infundibuli extremo sub-
ditam.

RS Canales, sinusvè leuiter in ven-
triculorum substantia exsculpti,
& pituitam ad meatus nuper
Q, insigniti orificium dedu-
centes.

TABVLA II. FIG. VII.

P RAESENS figura a tribus pro-
xime præcedentibus plurimum va-
riat, nam cerebri substantiæ in illis reli-
etæ ea pars in hac ablata cernitur, quæ
dextri, sinistriq; ventriculorum sedem in
illis figuris conspicuam efformabat. dein
tota ea quæ cerebello adhuc innitebatur,
hic quoque resecta est, ut duræ membra-
næ conspiceretur portio, cerebellum, ac
cerebrum intercedens. Insuper duræ
membrana sinus in illa consistentes du-
ctis cultelli anterioris mucrone sectio-
bus, hic etiam aperuimus, & vas a quar-
to sinu duræ membrana in cerebri ven-
triculos pertinens, hic ex tertio cerebri
uentriculo subleuatum, & a plexibus se-
cundinae similibus auulsum, in posteriora
refleximus, ut tertii cerebri uentriculi,
seu communis dextri sinistriq; uentri-
culorum concavitatis sedes in conspectum
melius ueniret, una cum eius cavitatis
meatibus.

AA BB. Cerebri substantiæ adhuc in
caluaria reliquæ pars.

CC Lineæ in basi cerebri conspicuæ:
quod lineis hic intercipitur, ful-
uam seu sub pallidā cerebri no-
tat substantiam: quemadmo-
dum sedes, D, D, D insignitæ.

Quod vero extra lineas confi-
sit, alba est prorsusque candi-
cans cerebri substantia, hic E, E
& E insignita.

EEE F Portio est soporalis arteriæ secun-
dum humiliorem, angustio-
remque sinistri ventriculi se-
dem sursum ad plexus secundas
imitantis constitutionem pro-
repens.

G A arteriæ soporalis portio, secundū
humiliorem, posterioremque
dextri ventriculi sedem sursum,
quemadmodum arteria F insi-
gnita, prorepens.

H Humillima sedes tertij ventriculi:
quam, ut aprius cerneretur, non
nihil distentam finximus.

I Meatus rectā decliuis ex tertio
cerebri ventriculo pertinens:
cerebrique pituitam ad peluim
huic excipiendæ paratam de-
ferens.

K Meatus ex tertio cerebri ventricu-
lo inter cerebri testes, natesque,
in cavitatem cerebelli, & dorsa-
lis medullæ communem per-
tinens.

L Glandula nuci pineæ non absimi-
lis, & vasorum ex quarto sinu
duræ membranae cerebrum pe-
tentium fulcrum.

MN Hanc cerebri partem testes, & na-
tes quoque cerebri appellau-
imus, hic adhuc tenui membra-
na obtectas.

OO &c. Duræ cerebri mēbranæ proces-
sus, portiove inter cerebellum,
& cerebrum reposita. Qui hanc
accedunt instar venarū ductus,
partim a primo, secundoq; duræ
membranae sinibus, partim ve-
ro a quarto pronascuntur.

PP Duræ cerebri membranæ dexter,
seu primus sinus.

QQ Duræ cerebri membranæ sinister,
seu secundus sinus.

R Primi & secundi duræ membranæ
sinuum congressus quem Græ-
corum nonnulli λυόν. quod est
torcular appellarunt.

S Principium tertij duræ membra-
næ sinus.

T Quartus duræ membranæ sinus,
similiter atq; alij hic adapertus.

V Vas a quarto sinu duræ membra-
næ in cerebri ventriculos porre-
ctum, hic autem in posteriora ex
sua sede reflexum.

- XX Hac sede cerebellum dura cerebri membrana non obtectum ostēditur.
- Y Ductus uenarum modo a quarto duræ cerebri membranæ sinu in tenuem membranam pertinentes, qua cerebellum ipsique cerebri testes induuntur.
- ZZ Duræ membranæ sedes, qua ossi omnium totius corporis ossiū durissimo, & auditus organum intus cōtinenti adnascitur. Hæc namque caluariæ regionem cerebro deteximus.

FIGURA VIII.

PRAESENS figura a septima in hoc variat, quod hic adhuc cerebri plus reseruerimus, & testes longa sectione in hoc diuiserimus, ut meatus occurreret ex tertio ventriculo in quartum pertinens. Ad hæc, dura membranæ portio cerebello obducta, hic dissecta, atque in posteriora reflexa cernitur. Quum itaque præsens figura pleraque cura septima habeat communia, in hac idem AA, & BB, & CC, & DD, & EE, & F, & G, & H quod in septima indicabunt. Verum arteriæ F & G insignita, tanto magis hic quam in septima antrorsum vergunt, quanto magis cerebrum versus basim in septima, quam in sexta ablatum est.

- I Meatus in sexta etiam figura I notatus, qui recta decliuus fertur, atque cerebri pituitam ad peluim defert.
- K Meatus pituitæ deducendæ paratus, qui interdum ab illo deducitur meatu, qui ex tertio ventriculo inter testes in quartum uentriculum pertinet.
- L Umbra quæ apparet intra K & L foramen meatumque notat, quæ ex tertio uentriculo cerebri ad quartum fertur.
- M Cladulam hanc adhuc reliquimus, quæ pineæ nucis formam ostendens, uasorum ex quarto duræ membranæ sinu in cerebri uentriculos pertinentium fulcrum efficitur.
- NO P Q. Quatuor his caracteribus

corporeis indicatur, quod ante sectionem unicum est, atque in septima figura M & N insignitur. hic uero ex sectionis serie diuisum occurrit. ac N & O eius corporis sedes indicant, quibus testium nomen accommodatur. P uero & Q illas quas nates fere nuncupamus.

- RR Cerebellum tenui adhuc obductum membrana.
- SS &c. Vasa uenarum modo tenuem cerebelli membranam implicantia.
- TT Propagines uasorum tenuem cerebelli membranam implicantium, ad eas producta arterias quæ secundum dextri, & sinistri cerebri uentriculorum posteriora sursum conscendunt, plexus efformaturæ, quos extimo foetus in uolucro dissectionis perceres contulerunt.
- VV Duræ membranæ portio, quæ superiorem cerebelli sedem a cerebro dirimebat.
- XX Propagines notantur a uasis dictam nuper duræ membranæ portionem implicantibus in tenuem membranam, qua cerebellum uestitur, excurrentes.
- ZZ Idem hic Z & Z notant, atque in septima figura, duram uidelicet cerebri membranam ossi adnatam, in quod auditus organum reponitur.

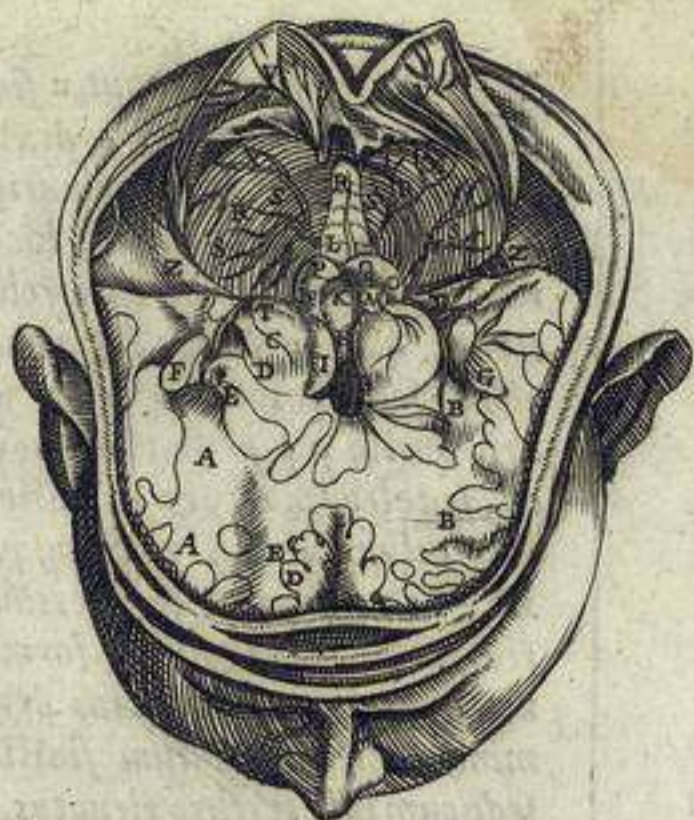
FIGURA IX.

IN hac figura eadem cerebri portio, quæ in octaua seruatur. uerum præsens figura in faciem prorsus reposita, eam duræ membranæ partem abscissam habet, quæ cerebrum a cerebello dirimit, deinde cerebellum hic deorsum e sua caluariæ sede manibus protactum, ac deorsum modicè inuersum propendet, ut ipsius regio caluariæ alias contigua oculis subiiceretur, & dorsalis medulla cavitatis uideretur alteram partem quarti uentriculi constituens. Ad hæc, præter uenarum quarundam, & neruorum progressus, etiam primus & secundus duræ membranæ sinus hic aperti ad amissum exprimuntur.

AA	Cerebri portio acutic in caluarie amplitudine reliqua, atque hic in sua sede adhuc asseruata.	li medulla nequaquam vero a cerebello ducant.
BCD	Tribus his characteribus cerebellum deorsum ex sua sede reflexum indicatur, renui membrana adhuc inuolutum, ac dorsali medullae connatum. Verum B priuatim cerebelli sinistram indicat sedem, caluarie sinui P notando correspondentem. D vero dextram, quae illi caluarie sedi infidet, cui R inscribam. C autem cerebelli media pars insignitur, vermi non absimilis, & suis finibus eos constituens processus, quos vermium imagini veteres compararunt.	PQR Sinus occipitis ossis, quibus correspondet cerebelli figura: nam P cerebello inscriptum, B congruit. Q autem, C. R vero, D.
E	Posterior terminus mediae partis cerebelli, qui vermiformium processuum posterior mihi recensetur.	SSS. Dexter seu primus durae membranae sinus, hic cultelli mucrone adaptus.
FGH	Dorsalis medullae pars adhuc in caluarie consistens, ac F & G huius partis, seu dorsalis medullae sedes indicant, quibus cerebellum connascitur. H vero sedem dorsalis medullae significant, e caluarie amplitudine procedentem.	TTT Sinister seu secundus durae membranae sinus, atque in nulla cerebri delineationum, horum finum ductus ita conspicue ac in praesenti oculis subiicitur.
I	Sinus dorsalis medullae calami quo scribimus mucroni non absimilis, ac mediam cavitatem constituens communis ventriculi dorsalis medullae, & cerebelli, quam quartum cerebri ventriculum dissectionis perit vocarunt.	FIGURA X.
K	Vasa ductusve venis, quam simillimi, hac in cerebellum ab illis vasis pertinentes, quae in primum & secundum durae membranae sinus exhauriuntur. atque ut hi ductus frequentes admodum sunt, ita etiam non semper pari propagantur serie.	HAC figura eam cerebri portionem expressimus, quae dorsalis medulla educit initium, dein cerebellum a dorsalis medullae hic conspicua parte ademptum est, & cerebri testes, & nates, & glans pineae nucis imaginem referens, ac postremo cavitatem quartum cerebri efformat ventriculum, hic pariter exprimuntur.
L	Et hac quoque ductus venae similis in tenuem cerebelli membranam pertinet, ab illis vasis, quae hac in parte duram cerebri membranam intertextunt.	AA Cerebri pars dorsalem producens medullam.
M	Quintum cerebri neruorum par.	B
N	Sextum cerebri neruorum par.	C
O	Septimum par neruorum cerebri. atque hic videre est quod furculis duo postrema cerebri neruorum paria principium a dorsali	D
		C Glans cerebri, nucis pineae imaginem a dissectionis professoribus as simulata.
		EFG H. His characteribus cerebri testes, ac nates indicantur: videntur namque dissectionis processus gratia lineae inter E ac F, & inter G & H conspicuae, superiora tubera E & G insignitur, ab inferioribus F & G notatis distinxisse, ac superiora testes vocauisse, quod illis glans penis quasi modo incumbit. Inferiora autem nates vocarunt, quod meatus ex tertio ventriculo in quartum pertinentis terminus C hic inscribitur, per se conferri possit.
		IK Sedes duae, quibus dorsalis medullae initium cerebello adnascitur.
		LM NO. Cavitatem dorsalis medullae initij, alteram partem quarti ventriculi constituentem, atque ab Herophylo calami

TABVLA II. LIBRI V. VII

VIII

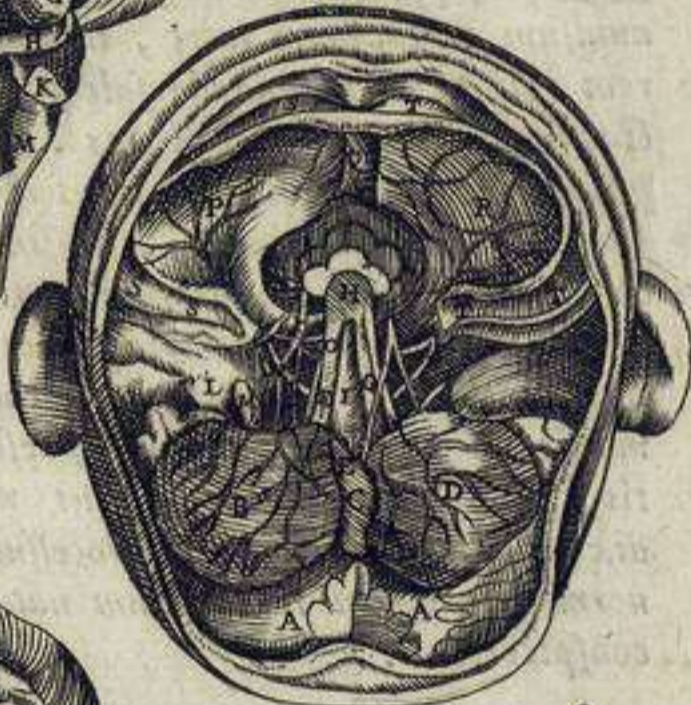
VII

IX

XII

XI

XVI

XIII

XVIII

XIII

XV

XVII

XIX

cauitati affinitate, quam atramento scribentes intingimus. Sedes enim L insignita eius calami cauitatis parti respondet, quæ indici scribentis proxima est. M autem & N angulis illis affimulari possunt, qui in cauitatis calami lateribus consistunt. O vero mucronem exprimit, quo characteres formamus.

P Dorsalis medulla hic præfecta est, qua in vertebrae procidens caluariam egreditur.

FIGURA XI.

HAC figura cerebellum a caluaria, ipsaque adeo dorsali medulla auulsum & supinum iacet, humiliorem ipsius sedem qua dorsalem spectat medullam monstrans. Ac proinde regiones ipsius, quibus dorsali medulla continuatur, ac sinum insuper ostendit, qui alteram portionem efformat quarti ventriculi, seu sinus, cerebello & dorsali medulla communis. Porro ad humiliorem presentis figure sedem fines pinximus mediæ partis cerebelli, ut processuum uernis imaginem referentium natura conspiceretur.

- A Dextra cerebelli pars tenui membrana cerebellum inuestienti liberum, vti etiam totum cerebellum hic ea membrana denudatum monstratur.
- B Sinistra cerebelli pars.
- Cc Media cerebelli pars ac C notat huius partis anteriorem regionem, c vero posteriorem.
- Dd Fines terminique mediæ partis cerebelli: quorum anteriorem D indicat, posteriorem vero d.
- E Cerebelli sinus, qui cum dorsali medullæ sinu, quartum nobis appellatum, cerebri ventriculum constituit.
- GG His sedibus cerebellum dorsali medullæ adnascitur.
- H Anterior finis mediæ partis cerebelli hic, ac si ab alio cerebello is resectus esset, expressus.
- I Posterior finis mediæ partis cerebelli, a cerebello quoque exectus.

FIGURA XII.

HAC figura, caput a sinistro latere exprimitur, dextro nonnihil subleuato. Ex caluariæ autem amplitudine cerebellum hic euulsumus, ea tantum cerebri relicta portione, quæ in octaua, & nona figuris adhuc seruabatur. Verum illa cerebri portio hic in sua non consistit sede, sed eleuata est, & in posteriora ab ipsa caluariæ basi aliquousque reflexa, ut tandem in conspectuum venirent cerebri processus, forma neruis non absimiles, & olfactus organo subministrantes: quorum sinister è sua sede cum ipso cerebro eleuatus est, dextro adhuc dura cerebri membrana qua octauo capitis ossi obducitur, connexo:

- AA Cerebri pars dextra.
- BB Sinistra cerebri pars, tenui membrana adhuc quemadmodum & dextra pars obuoluta.
- C Dextrum olfactus organum, in sua sede adhuc seruatum.
- D Sinistrum olfactus organum, vna cum cerebro in posteriora reflexum.
- E Sinus, cui sinistrum olfactus incumbit organum: eaque regio duræ membranæ hic indicatur, quæ odoratus nomine hac in sede multis, sed exiguis foraminibus peruia cernitur.
- F Vena caluariam petentium sexta, hic in duram cerebri membranam aliquot furculis excurrens.
- G Septum sinus olfactus organis incisos interdiuidens.
- H Duræ cerebri membranæ processus portio, quæ dextram cerebri partem a sinistra dirimit.
- II Cerebrum passim excauatæ sibi in caluaria amplitudini respondens, hic quoque ad frontis ossis regionem sibi insculptis cauernis congruit, & leuibus tuberibus prominet, quæ alij mamillares cerebri vocarunt procerus.
- K Vena caluaria petentiũ quinta, cui iter præbet foramen secundo neruorũ pari exculptũ. L, vt & subsequentes characteres. M, membrana occipitij cauitatis iatitat, &

parui

L parui etiam est momenti: quandoquidem L caluariae sinum indicat, cui dextra cerebelli pars congruit. M sedem, quae mediani cerebelli partem respicit. N sinum, in quem sinistra cerebelli pars reponitur. O vero dextrum, seu primum sinum indicat durae membranae. P autem tertium, Q secundum; seu sinistrum.

FIGURA XIII.

HAEC figura occipitio profusus innititur, & vniuersa cerebri substantia, quae adhuc reliqua erat, in posteriora deorsum deflexa pendet, ut olfactus organa, & visoriorum neruorum coitus, & maximi soporalis arteriae rami in conspectum venirent.

AA Dextra cerebri pars, adhuc tenui membrana cerebri obducta.
 BB Sinistra cerebri pars.
 CC Cerebri tubera, quae a similitudine quam cum papillis habent, mamilla res cerebri processus plerisque nuncupantur.
 DD Sinus olfactus organis parati.
 E Septum olfactus organis paratos sinus interdiuidens.
 FF Sinus caluariae, quibus mamillares cerebri processus C & C insigniti congruunt.
 GG Vtrinque notatur vena caluariam ingredientium sexta.
 H Vena caluariam ingredientium quinta.
 I Vas notatur venae correspondens, in tenuem cerebri membranam ab illis vasis excurrans, quae in dura consistunt membrana.
 K Principium eorum ductuum qui per durae membranae latus excurrunt, sed apertius apparet in prima figura sub litera D.
 LL Olfactus organa hic vna cum cerebro a dura membrana deorsum diuisa.
 M Neruorum visoriorum coitus. Visorius neruus dextrum oculum petens.
 N Visorius neruus sinistrum petens oculum. & perinde ac dexter, venula concomitatus, ab illis propagata vasis, quae tenuem cerebri membranam inibi contexunt.
 P Soporalis arteriae ramus duram ce-

bri membranam perforans, ad latus glandis cerebri pituitam excipientis.
 Q Arteriae P notatae propago, dextrum accedens cerebri ventriculum.
 R Arteriae P notatae propago hic in tenuem cerebri membranam surculos diffundens.
 S Hic portio conspicitur peluis cerebri pituitam excipientis.

FIGURA XIII.

CAPVT hic in sinistram aurem reclinatum iacet, interna caluariae amplitudinis basim exprimens, dura cerebri membrana succinctam. Atque tanta durataxat cerebri dorsalisque medulla adhuc asseruatur portio, quanta cerebri neruorum paribus videndis sufficit.

AA Modica cerebri portio, vna cum dorsalis medullae initio.
 BB Nerui visorij ea parte hic tantum conspicui, qua caluariae amplitudinem egrediuntur.
 CC Peluis cerebri pituitam excipiens.
 D Hic in peluim pertinet meatus cerebri pituitam ex tertio ventriculo deducens, ac I in septima figura & octaua notatus.
 E Dextrae soporalis arteriae ramus, duram membranam ad latus dextrum glandis perforans, qua cerebri pituita excipitur.
 F Sinistrae soporalis arteriae ramus.
 G Secundum cerebri neruorum par.
 H Tertij paris neruorum cerebri gracilior radix.
 I Tertij paris neruorum cerebri crassior radix.
 K Quartum neruorum cerebri par, tertij paris crassiori radici contemnum.
 L Minor radix quinti paris neruorum cerebri.
 M Principium sexti paris.
 N Sexti paris neruorum cerebri principia, ac furculi.
 O Septimi paris neruorum cerebri principia, ac furculi.

FIGURA XV.

HAEC figura cavitates ostenditur ossis cunealis durae menynge vestita, cui peluis superimminet.

- AB Nervorum viseriorum portiones.
 C Sinistri lateris arteria, quæ duram membranam hic perforans, partim in tenuem cerebri membranam, partim vero in dextrum cerebri ventriculum digeritur.
 D Dextri lateris arteria.
 E Hic peluis collecta propendet cerebri pituitam ex tertio defluentem ventriculo excipiens.
 F Foramen, quo peluis huius infundibuli modo extructæ finis glandem petit, cerebri pituitam excipiens.
 GG Secundi paris nervorum cerebri portiones.

FIGURA XVI.

HAC figura nudam depinximus glandem, qua cerebri pituita excipitur, una cum pelui, seu infundibulo pituitam huc deferente, & hic flaccido propendente. A lateribus vero arteriarum soporalium portiones, quæ reticularem plexum efformare dicuntur. ita hic expressimus, uti nobis inter secundum occurrere. Atque ut eæ arteriarum portiones varie se secantibus offerunt, ita quoque varie eas delineauimus.

- A Glans, cerebri pituitam excipiens.
 B Peluis, seu infundibulum cerebri pituitam super modo dictam glandem deferens.
 CC Arteriarum portio, quæ secundum suorum in osse caluariæ foraminum ductum oblique feruntur.
 D Sinistræ arteriæ ramus, in duræ membranæ sinistram partem excurrens.
 E Arteriæ sinistræ portio, per proprium foramen ad narium usque amplitudinem pertingens.
 FF Hac sede diuersam arteriæ seriem delineauimus. ac dextrum quidem F arteriam notat ea serie ductam, ut hic non dirimatur: quemadmodum sinistram F arteriam hanc in duos ramos, qui mox in vnum rursus cocunt in sinuat.
 G Arteriarum portiones duram cerebri membranam perreptantes, ac partim in cerebri ventriculos, partim in tenuem membranam cerebri basi obductam digerunt.

- H Propago arteriæ per foramen secundi paris nervorum cerebri caluariam excidens, ac neruum visorium, ac dein oculum petens.

FIGURA XVII.

HAC figura plexum finximus, cuiusmodi is esse deberet, qui Galeni in libris de usu partium descriptionibus conueniret. Significet itaque hic A & B arterias caluariam subeuntes, moxque in mirabilem illum plexum diffusas. C vero & D ramos in quos plexus illius propagines colliguntur, quiq; illis prorsus arteriarum magnitudine respondet, quas A & B indicauimus. Caterum E glandem notat, pituitam cerebri excipientem.

AB

CD

E

FIGURA XVIII.

PRÆSENTI figura arteriarum sub dura cerebri membrana consistentium, ac ad glandis cerebri pituitam admittentis latus reptantium seriem depinximus, quam in ouium, ac bouum capitibus obseruamus. Atque hanc proponere libuit, (ne quis latere arbitraretur, quæ illorum animalium hic cum homine sit differentia. Significat autem in hac figura A dictam iam sepius glandem, B & C arteriarum sedem, qua primum in caluariam ingrediuntur.

A
BC

FIGURA XIX.

PARVA hac figura, erectam finximus peluim, seu cyathum, quo cerebri pituita in glandem ipsi subditam distillat, ac dein hic finximus quatuor ductus a glande pituitam per proxima glandi foramina deferentes. Indicat igitur A glandem, cui pituita instillatur. B peluim, qua hæc ducitur. C, D, E, F, vero meatus ad faciliorem pituitæ huc decumbentis egressum paratos.

AB

CD

EF

TABULA III. FIGURA I.

HVIUS tabule figuræ ad oculi partium notitiam faciunt. Hæc figura alteram oculi partem exprimit una sectione ab interiori angulo ad exter-

ternum

ternum, atque ita per neruum visorium diuisi, perinde scilicet, ac si quis diuisa secundum longitudinem cepæ simul cum suo germine, alteram partem ea superficie delinearet, qua alteri parti connata, continuaque fuerat.

- A Humor chrySTALLINUS.
 B Tunica anteriori humoris chrySTALLINI sedi obducta, & tenuissimæ caparum pelliculæ instar, pellucida.
 C Humor vitreus.
 D Nerui visorij substantia.
 E Tunica quam reti assimilamus, quanq; diducta visorij nerui efficit substantia.
 F Tenuis cerebri membranæ portio, neruo visorio obducta.
 G Væca tunica, in quam tenuis visorium neruum induens membrana degenerat.
 H Hac sede væca tunica in posteriora comprimitur, neque corneam exterius illi obductam cõtingit tunicam.
 I Foramen, quo væca ipsaue est: per uia pupilla.
 K Tunica ab væca initium ducens, & cilijs, seu palpebrarum pilis imagine correspondens, & forte hæc & illa quæ B notatur, eadem est.
 L Duræ cerebri membranæ portio, neruum visorium obuoluens.
 M Dura oculi tunica, quam dura cerebri membrana constituit.
 N Duræ oculi tunicæ pars, quæ cornu instar pellucida visitur.
 OO Humor aqueus, atq; inferius O sedem indicat, in qua suffusiones plerunque proueniunt.
 P Musculi oculum mouentes.
 Q Adhærens, albave oculi tunica. R. hac in parte nullus est musculus, sed mera pinguedo. Ceterum subsequentes figuræ seriatim oculi partes exprimunt, primum quidem humores, ac dein tunicas. Atque has figuras omnes semper ad primam non inepte contuleris: quando quidem illæ compositionis ordine inuicem subsequuntur, ac ad primæ huius figuræ proportionem sunt expressæ, sumpto initio a chrySTALLINO, ad exteriora procedens.

SECUNDA figura, solum chrySTALLINUM humorem anteriori sede ita exprimit, quemadmodum is omnibus illum ambientibus partibus liberatus, è directo intuenti occurreret.

TERTIA figura, nudum prorsus chrySTALLINUM humorem commonstrat, ea sede se ostendentem, qua ex latere, (vt ita dicam,) ab aliquo spectaretur. Verum R asperitatem, sedemque notat, cui oculi tunica palpebrarum pilos referens, ac vndecima, & duodecima figuris exprimenda, humori chrySTALLINO cõnascitur.

QUARTA figura, humorem vitreum ita effectum commonstrat, quemadmodum is si suam formam, quam in oculo obtinet, reseruaret, in anteriori ipsius sede conspicuus esset, quum chrySTALLINUS humor ex illo euulsus esset. S enim cavitatem ipsius indicat, in quam media chrySTALLINI humoris pars reponeretur.

QUINTA figura, vitreum humorem eadem facie qua quarta exprimit, verum adhuc ipsi chrySTALLINUS humor T notatus innatat.

SEXTA, vitreum humorem ex latere exprimit, vna cum chrySTALLINO qui ipsi adhuc innatans V notatur.

SEPTIMA figura, aqueum humorem ex latere exprimit, quemadmodum in oculo consistit, & adhuc anteriorem chrySTALLINI humoris sedem integit. X namque chrySTALLINUM humorem in presenti figura notat, ac Y eam humoris aquei sedem indicat, qua væca tunicæ pars in ipso (dum integer est oculus) continetur, quæ a cornea abscedit, distatque.

OCTAVA figura, vitreum humorem a notatum, & aqueum b insignitum simul commonstrat, ita inuicem diffitos, quemadmodum ea dirimuntur tunica, quam palpebrarum pilis non perperam in effigie assimilamus. Atque huius tunicæ sedes inter hos humores consistens C indicatur.

	NON A figura, tunicam anteriori chrySTALLINI humoris sedi obnatam, & insigniter pellucidam, atque hic ab ipso humore liberatam a latere exprimit.	pp	ipsam quoque ante sectionem ob- uoluit, denudata. p, p venarum, arteriarumque a dura oculi tunica in vucam pertinentium sunt portiunculae, iam ex serie sectionis eff. alae.
dc	DECIMA figura, chrySTALLINUM humorem a latere ostendit, adhuc ea tunricula intectum, quem nona figura expressit. atque hic d, & e chrySTALLINI humoris partem indicant posteriorem, & illa tunricula non obductam, sed in vitreo humore, quum integer est oculus latitantem.	<p>qq
r</p>	q, q sedes, qua vucæ tunica anteriori in r parte comprimitur & a cornea abscedit. r foramen, vucæ pillam constituens.
<p>gg
ff</p>	VNDECIMA figura, tunicam ostendit quam vucæ producit, quæque palpebrarum pilis assimilatur. Caterum hæc circulo g & g notato ab vucæ pronascitur, circulo autem f & f insignito chrySTALLINO humori inseritur, adnascitur vè.	<p>f
tt
uu</p>	DECIMASEXTA figura, duram oculi tunicam ex latere commonstrat, transuersa sectione in hoc diuisam, vt series in conspectum veniret, vasorum ab ipsa in vucam pertinentium. significet igitur s neruum visorium vna cum duabus illum inuoluentibus membranis obtruncatum, & uenis arterijsque concomitatum. t uero, & t uenas, arteriasque per duram oculi tunicam excurrentes. u autem, & u vucæ tunica hic propter duræ scissionē, conspicuam, & ramulos duræ tunica vasorum excipientem. Caterum x sedem indicat, vbi dura oculi tunica instar cornu læuigatur pellucidaq; cernitur. sedi autem y notata, pupillæ respondet foramen.
<p>hh
i</p>	DVODECIMA figura tunicam, quam vndecima ostendit, adhuc vitreo humori obductam, & chrySTALLINO adnatam continet. h enim & h tunicam notant. i vero, humorem chrySTALLINUM.	<p>x
y</p>	DECIMASEPTIMA figura integram nudamque duræ oculi tunica externam superficiem ex latere spectandam exhibet, vna cum magna visorii nerui portione, in qua a notat ipsius substantiam, ß vero tenuem qua obducitur membranam, γ autem duram cerebri membranam, δ venas, arteriasque neruum visorium concomitantes. Porro x, & dein y, idem hic atque in decimasexta indicant.
k	DECIMATERTIA figura, tunicam ostendit, quam reti dissectionis periti comparant, atque hæc a latere exprimitur, vna cum nerui visorii substantia k insignita, & dura tenuique cerebri membranis libera.	<p>α
β
γ
δ</p>	DECIMAOCTAVA figura, oculum a palpebris liberatum, atque ex sua in caluaria sede erutum, vna cum ipsius musculis nondum disinctis a latere exprimit, atque e neruum indicat visorium, ζ & ζ musculos oculum mouentes. tria λ pinguedinem, qua neruus visorius circumuestitur u est u adherentem oculi tunicam. v maiorem oculi circulum seu iridem, ubi adherens membrana desinit, corneæque tunica pertinacissimè adnascitur u autem sedem notabitur pupilla, seu minori. circuli consistentem.
<p>l
m</p>	DECIMAQVARTA figura vucæ tunice internam ostendit superficiem. hic enim ipsam euersam, uti intersecandum fit delineauimus. l itaque portiunculum notat tunice, quæ producitur a teneri menynge m sedem, in qua anterior vucæ regio introrsum, seu in posteriora comprimitur.	<p>x
y</p>	DECIMAQVINTA figura, externam vucæ tunice superficiem ex latere delineatam continet, vna cum nerui visorii substantia, tenui membrana cerebri obducta. n enim nerui visorii substantiam notat, hic a tenui qua inuoluitur membrana libera. o tenuis notatur membrana, nerui visorii substantiam integens, & hic a dura membrana, quæ
<p>n
o</p>	DECIMAQVINTA figura, externam vucæ tunice superficiem ex latere delineatam continet, vna cum nerui visorii substantia, tenui membrana cerebri obducta. n enim nerui visorii substantiam notat, hic a tenui qua inuoluitur membrana libera. o tenuis notatur membrana, nerui visorii substantiam integens, & hic a dura membrana, quæ	<p>e
z
z
n
o</p>	DECIMAQVINTA figura, externam vucæ tunice superficiem ex latere delineatam continet, vna cum nerui visorii substantia, tenui membrana cerebri obducta. n enim nerui visorii substantiam notat, hic a tenui qua inuoluitur membrana libera. o tenuis notatur membrana, nerui visorii substantiam integens, & hic a dura membrana, quæ

TABVLA III. LIBRI V.

Figura I

1041

Decimanona figura anteriorem oculi integri, & a palpebris tantum liberi sedem exprimit. atque hic λ carunculam insinuat, in maiori oculi sedis angulo repositam \times vero & θ , idem hic atque in præcedente figura indicant. Cæterum si alicui oculi enarrationem ab extimis ipsius partibus persequi visum sit, is inuerso oculi figurarum ordine decimanonam secundæ loco habebit, & decimamoctauã tertiæ, atque ita deinceps.

DE INSTRUMENTIS
QVAE SECTIONIBVS
administrandis parari possunt.

FIGURA XX.

PRAESENTI figura mensæ cuidam incumbentem finximus asserem, quo in viuis sectionibus opportune utimur, dein huic asseri omnia propemodum accommodauimus, quibus in dissectionum administrationibus, adeoque tota Anatome quis posset uti. Quo autem singula leuiori opera assequaris, huic etiam figurae characteres, ac demum eorum indicem adhibere non grauatus sum. Indicetur itaque.

- AA Mensa, cui reliqua omnia modo seriatim indicanda supersternuntur.
BB Asser viuis sectionibus administrandis idoneus.
CC Varia foramina, quibus laqueos pro animalis mole adhibemus, quum femore, & brachia vincimus.
DD Eiusmodi annuli, summis manibus, pedibusque ligandis adaptantur.

- E Huic annulo maxilla superior, libera inferiori catenula alligatur, vt caput immotum seruetur, ac interim neque vox, neque respiratio vinculorum occasione præpediantur.
EF Diuersa nouacularum genera, quibus spongia accumbit
G Cultelli ad earum speciem formati, quibus calami adaptantur.
H Vulgaris qui mensæ adhibetur culter.
I Grandis ac validus culter.
K Cultri è buxo parati.
L Hamuli.
M Varii stili vna cum siphone.
N Obliquatæ acus cum filo crassiore, quibus literarum fasciculos colligamus.
n Minores acus, quas vulneribus suis accommodamus.
O Serra.
P Forficula.
Q Malleus ligneus.
R Arundines inflandis pulmonibus, & alijs quibusdã partibus idoneæ.
S Filum æneum, ossibus nec tendendis aptum.
T Subula forandis ossis parata.
V Varia subularum ferra.
X Forpex intorquendis filorum extremis comparatus.
Y Forpex, quo intorti, & ossa iam committentis fili reliquias præscindimus.

FIGURA XXI.

HAC figura suam asserit, quem viuis sectionibus administrandis parare solemus, alligatam conspicis, præstat autem suam quam vllum aliud animal sumere, propter assiduum gurgurium, quo melius vocis resolutio ab aëreque perspiciatur.

Medici de Humani Corporis
Anatome.

LIBER SEXTVS.

In quo de Venis, & Arterijs agitur.

Quid Vena. Cap. I.

VMANI corporis fabricam, armis iam, ac tegu-
mentis instruximus, tresq; in ea recessus posuimus,
abdomen, thoracem, & caput, quas fere in partes vni-
uersum corpus diuidi solet: Præterea in triplici hac
sede tria præcipua membra habitare diximus, in qui-
bus tanquam in fornace quadam, quecunque ad nu-
tritionem, vitam, & motū necessaria sunt efforman-
tur. Nunc scire oportet, ex tribus hisce principijs tri-
plex meatuum genus enasci per quos, tanquam per
aque ductus vim suam cunctis corporis partibus im-
partiuntur. Dico enasci, non quod iecur, cor, & cere-

Quid superio-
ribus libris tra-
ditum.

brum prius quam venas, arterias, ac nervos produci existimem; cum spermaticæ
corporis nostri partes, æque omnes in sui creatione a semine efformentur, nulla
interim vrgēte necessitate, vt alterum ab altero sumat exortum; sed quia ita ex-
tructi meatus sunt, ac si ex commemoratis principijs nascerentur. Attamen ex ip-
sis ne producantur, inseranturve, parum omnino interest, modo sciamus ex ipsis
in iam natis, veluti a fonte membrana omnia, vim, sustentationem, ac motū per
hosce canales accipere; & eos qui a cerebro emanāt, nervos; qui a corde arterias;
qui a iecinore venas appellari; de quibus primum agere incipiam, q̄ ex primo im-
perfectioreq; principio deducantur. Vna etiam arterias persequar, q̄ uenis, ut
plurimū sociæ accedant. Est igitur a vena, pars nostri corporis spermatica, instru-
mentaria, atq; intus caua per quam ueluti per ductum quendam sanguis cætera
omnia membra enutriturus defertur. Hæc peculiari tunica, membranavè con-
struitur, quæ cunctis alijs corporis membranis, quod ad figuram, crassitiem, co-
loremq; attinet assimilis est, etsi alias admodum differens. Venarum nanque tuni-
ca ex b triplici constat fibrarum genere, rectis nimirum, quæ secundum tuni-
cæ longitudinem porriguntur; obliquis, quæ tunicam circum circa in orbem
perreptant; & circularibus, siue transversis. Verū obliquæ, ac transversæ utraq;
in orbem feruntur, & sese decussatim interfecant, quadrangulos quosdam in me-
dio constituentes, ut leui unusquisque negotio, (modo graue non sit uenam per-
ferutari) in quouis intestino, aut vesica intueri poterit. Ex hoc fibrarum discrimi-
ne uena pars dissimilari euadit. Aliæ siquidem membranæ unicum duntaxat fi-
brarum genus adeptæ sunt, & similia ob id corpora nuncupantur. Porro ue-
narum fibræ, etsi musculorum fibræ substantia, figura, & colore correspondent,
actione tamen plurimum differunt; illæ nanque carnem habent adnatam, & vo-
luntario motui famulantur; hæ uero nulla carne implicitæ motui naturali edē-
do præficiuntur, nulla ratione ex arbitratu nostro pendent, quò quidem, sangui-
nem, siue alium quemuis humorem in seipsis contentum attrahunt, retinent, &
expellunt, quoque que fibrarum genere peculiari motui deseruiente, rectis nimi-
rum nutrimenti attractioni; obliquis retentioni eiusdem, quod ita amplexant,
ut nec sursum, nec deorsum plus quam pro corporis nutritione par sit ipsum de-
ferri sinant; transversis expulsion. Ex triplici hoc fibrarum genere alba quædā,
& neruea

Vena quid.

Venarum tuni-
ca quo ab alijs
tunicis diffe-
rat.

Fibra tunica-
rum venarum
quo a muscu-
lorum fibræ
differant.

A. t. ii. iii.

B. t. ii. s. iii. E

& neruea membrana prima scilicet venis in corpore conuenitur, quæ facile pro maiori minorivè contenti sanguinis copia attingiturve. Præter peculiarem hanc tunicam, aliam insuper venæ sibi vendicant, plerisque alijs corporis partibus communem: hæc ipsa venas, ubi nullo musculo, nullavè viscerum parte obteguntur, quales sunt, quæ inter cutem, & carnem occurrunt, obuoluit; præsertimq; si venæ huiusmodi iuxta os, aut durum quodpiam corpus porrigantur, vel nulli parti adhærentes ferantur. Tunc enim ex proximioribus partibus tenuis ilicò educitur tunica, venamque inuoluens, tutiorem ipsius ductum reddit, & conterminis partibus firmiter adnectit. Quod quidem ex eo apparet, quod corpus aliquod ipsas custodiens perreptantes, ea destituuntur; tum quod abunde firmatæ ipsa non egeant; tum quod sanguinis exitus, qui resudatione per huiusmodi tunicas fit, magis impediretur; & quia sanguis difficiliter præ tunicarum crassitie, alterationem intra venas, a membris susciperet. Atque hanc ob causam venæ intra iecur consistentes tenuissimas omnium membranas adeptæ sunt, tum quod cibum in sanguinem commutent, tum quod eundem ab omnibus fere recrementis emundent. Præcipuus venarum vsus, vti diximus est, alimentum ad membra deferre; quanuis rami aliquot, vt venæ portæ propagine, mesenterium pernadescentes, cibum a ventriculo ad iecur alij, quales renum sunt, superfluitates ad vesicam deferant.

Sanguinis a venis ad membra resudatio. Venarum vsus.

Quid Arteria, quæ ipsius substantia, & vsus. Cap. II.

Arteria quid. Quid in arte vsus contineatur.

Arterias nunc appellamus, a vasa illa teretia, ex corpore instar membranæ, tenui, albo, & cauo, perinde, ac venæ conflata, quibus vitales spiritus per vniuersum corpus diffunduntur, calorem ipsius remittentes, reficientesq; vna cum tenuissimo totius corporis sanguine, qui pro vehiculo, ac duce ipsis est. Etsi Hippocratis, Platonis, & Aristotelis temporibus, asperam duntaxat arteriam, nomine arteriæ dignabantur, quasq; hodie arterias nuncupamus a venis eo tantum distinguebant, quod illæ pulsus ederent, hæc vero nequaquam, quodque sanguinem illæ quam hæc calidiorem continerent. Ast his, quæ ab ipsis constituebantur differentijs, aliæ insuper accedunt. Arteriæ siquidem duas obtinent peculiare tunicas quibus induuntur; quarum exterior venarum tunica, tam crassitie, quàm robore similis est; interior vero quintuplo fere crassior existit, & vsque adeo dura, vt eam nonnulli cartilagineam, Arabes autem neruum pulsatilem appellarent. Tunica hæc, non secus quam venarum, fibris quibusdã constant; interior transuersis tantummodo donatur; exterior rectas adipiscitur, & quasdam sub-obliquas; transuersis omninò destituitur. Quod quidem haud citra graue mysterium effectum est; cum enim arterijs partes hæc demandatæ sint, vt spiritus, quemadmodum diximus, contineant, caloremque natiuum refrigerent, cordis spiritibus in corpus vniuersum demandatis, transuersas fibras plures quam obliquas obtinuisse oportuit, quippe cum illarum beneficio spiritus dispensent expellantve, his autem eosdem retineant. Interior tunica cutem obtinet internæ ventriculi, & intestinorum cuti, siue araneorum telis consimilem; quæ in insignioribus ramis adeo conspicua est, ut eam nonnulli tertiæ tunicae loco recensuerint. Præter hæc tunicas, alteram insuper quibusdam in partibus sortiuntur, qualem venas habere tradidimus. Arteriarum tunicae validiores quam venarum sunt, ob perennem scilicet motum, quo facile inualidæ existentes disrumperentur; sunt quoque densiores, quo spiritus minus facile exoluantur.

Quo differant vena & arteria.

Arteriarum tunica, ac substantia.

a t.iii.

b lib.i.t.vij. fig.i.ii.

c ra.iii.ii. A,B. B.

De Venarum Arteriarumq; numero. Cap. III.

Quemadmodum omnes venarum in corpore consistentium propagine, magnas paruasq; recensere velle, haud minus arduum quàm superuacuum existit; sic insigniores diuersaq; principia, & processus habentes enumerare, catacœticum, quod necessarium. Sunt igitur venæ in hoïe tres. Prima ex caua iecoris sede per bilis folliculum, ventriculum, lienem, omentum, mesenterium, & intestina diffunditur. Huic, Porta nomen est, quod per eam veluti per portam, cibum a ventriculo,

Venerunt dicitur.

ht. ii.
et. iii. fi. iii.
d. ta. iii. fi. v. t.
v. fi. vii. viii.
l. iii. fig.
et. iii. fi. v.
ft. iii. fi. iii.
g. ta. v. fi. vii.
viii. nu. lib.
iii. fi. ii. Kl.

triculo, & intestinis in iecur referatur. Secunda à gibbis iecoris emergens, per cæ-
teras omnes corporis partes, per duntaxat excepto, innumera ramorum so-
bole distribuitur; & vena magna, siue caua dicitur, quòd in ea tanquam in cauea
quadam sanguis recondatur vniuersus. Tertia ex dextro cordis ventriculo ema-
nas, in totos pulmones excurrit, diciturque vena arterialis, quòd membranam ob-
tineat, instar arteriarum membranæ duram. Hisce venis accedit & d alia, quæ ab
umbilico ad iecur vsque progreditur, ibique in venam portæ inseritur, foetui in
utero alimenta supeditans; quam in præsentia in venarum classem minimè refe-
ram, quòd vsus in hominibus nullum præbeat, quòdque venæ portæ ramis vi-
deatur. Arteriæ haud plures duabus existunt. Quarum e prior ex sinistro cordis si-
nu pronata per vniuersum corpus, pulmone excepto, digeretur, diciturque arte-
ria magna. f Altera ex eodem sinu originem sumit, & in pulmones disseminatur,
arteria venalis dicta, ob tunicam, quam venarum tunicæ similè adipiscitur. g Ad-
sunt & alij duo arteriarum surculi ab umbilico per vesicæ latera procedentes, &
singuli vtrinque in magnæ arteriæ caudicem iuxta os sacrû inserti, qui haud ma-
gis in arteriarum numerum seorsum referendi veniunt, quàm vena ab umbilico
ad iecur porrecta.

Arteriarum di-
uisio.

De Glandulis venarum, arteriarum & ductibus adnatis.

Cap. 4.

Vbiunque venæ atque arteriæ in ramos diffunduntur, glandulas quasdam cir-
cum circa adnatas habent, nodis, qui in arboribus conspiciuntur similes; quæ
vsus hunc præstant, tum vt venæ atque arteriæ inibi validiores sint, nec ad spiri-
tuum sanguinisque per ipsas ingressum scindantur, referenturve; tum vt ipsis per
durum aliquod corpus repëtibus strati ritu substernantur. Verùm aduertere oportet,
haud æquè ramis omnibus huiuscemodi glandulas assistere; sed quemadmo-
dum in illis venarum arteriarumque partibus membranas haberi narrauimus,
vbi aut denudatæ illæ sunt, aut os quoddam supergrediuntur; sic etiam præsen-
tes glandulæ numerosiores crassioresque inibi occurrunt, vbi venæ, aut arteriæ,
ramos proferunt, qui è membranis aliquibus pendent, aut super articulum aliquè
siue os acutum perreptant; quemadmodum in vena a portæ conspicuum fit, quæ
tota in stomachum, lienem & intestina distribuitur, nullæ vsquam parti, quàm te-
nibus quibusdam membranis adhærens. Eundem quoque in modum b in venis
ijs conspiciuntur, quibus c membranæ thoracis cavitatem succingentes, & tunica
cerebrum ambiens, implicantur, præsertim quæ ipsius testes obtegit. Sub elatissi-
ma etiam ossis pectoris regione glandulæ huiusmodi visuntur, sub auribus iuxta la-
ryngem, sub axillis, in cubiti flexu, in inguinibus, in poplite, & plerisque alijs in par-
tibus, vti figillatim suis locis adnotabimus. Glandes hæ carne constant spongiosa,
superfluitatibus humoribusque suscipiendis, iter omnes corporis partes aptissima;
quamuis aliquid inter ipsas in substantia, colore, figura, nomine ac duritie discrimi-
nis intercedat. Quædam enim molliores rubidioresque sunt, nec à glandis imagi-
ne admodum ab similes; d ea est, quæ ad tenuium intestinorum habetur initium,
paulò infra ventriculi fundum, & e quæ in elatissima sede inferioris omenti mem-
branæ sub ventriculo consistit, quæ quòd adeo rubeat, & carni assimiletur, sitque
æquà omni ex parte mollis, τὰ γὰρ κρεῖσσά greçis, idest tota carnea dicta est. Huic etiam
confimilis est, quæ sub pectoris osse in stomacho reponitur. Alia in quibusdā cor-
poris nostri partibus glandibus non ab similes occurrunt, diuersas appellationes p
locorum quos occupant ratione obtinentes; vt f quæ in mesenterio habentur, vul-
go animellæ dictæ; & g quæ in cerebro est, pinæ nucis imaginem referens. Alia
quinetiam in corpore glandularum genera comperiuntur, quæ non vt prædictæ,
membro cui attexuntur muniendo, sed superfluitatibus in eo pductis excipiendis fa-
cti huiusmodi ea est h quæ offi cuneiformi insidet, cerebri pituitâ excipiēs,
eamque ad os, & nares demādās; & i quæ lingue radici oppositæ sunt, & que sub axil-
lis, in inguinibus, & sub auribus cōsistūt, huius quoque generis sūt k quæ vesicæ collo
in maribus attexūtur, i quas vt diximus seminis ductus siue canales inferuntur. Alię
loco in quo sunt humectando deseruiunt; quales sunt, quæ in duodeno intestino,

Harum glan-
dularum usus.

Quibus in par-
tibus plures par-
tioresue glan-
dula consistās.

Glandularum
substantia.

Glândula recre-
menta suscipi-
tes.

Quæ ad par-
tis humectatio-
nem conferūt

Anat. Val.

Z & quæ

paulò ante quàm ad lienam pertingat, una quaedam educitur, per sinistrum vè-
 triculi latus, ad usque os ferè ipsa concurrrens. Id Romæ Pontinatus Pauli Ter-
 tij vacatione, in Cardinali Cibone conspicuum euasit, qui sanguinis per vomitum
 reiectatione è viuis sublatus, dissectus fuerat. Quò enim loci, unde sanguis
 profunde batur certiores redderemur, ventriculū exprimebamus, statimque
 lien euidenter intumescere & contra expresso liene, ventriculus insigniter sangui-
 ne turgescere conspiciebatur, per huiuscemodi scilicet venam, quæ notatu di-
 gnæ amplitudinis erat, & proximè ad ventriculi os conscendebat. Haud secus
 ex ramo lienis inferiora petente y altera vena paulò amplior expromitur; quæ per
 inde ac prædicta dextrorsum vergit, & in læuum fundi ventriculi latus adigitur,
 illi correspondens venæ, quam per dextrum latus ad idem orificium descendere
 monuimus. Ambæ enim iuxta ipsius medium in exiguos quosdam ramos inui-
 cem complicatos desinunt; Ac sinistra quidem, perinde ac dextera furculos quos-
 dam ad sinistrum fundi ventriculi latus antorsum retrorsumque profundit; si-
 mulque ambæ anteriori omenti tunicæ riuulos complures exporrigit. Fit quo-
 que non infrequenter, vt ex ambabus venis in lienis caua implantatis, paulò an-
 te quàm ad ipsum pertingant, duæ aliæ exiles venæ proferantur, quæ in ventri-
 culum, non procul ab alijs insertionem moliantur; immò verò neque colore,
 neque insertionis modo, à reliquis venis in ventriculo occurrentibus quicquam
 differunt. Hi sunt, quos sinister truncus expromit rami. z Dexter, alimenta in-
 testinis deferens, simulatque ad omentum pertingit, in tres præcipuos discindi-
 tur ramos, in innumeras propagines dissectos, quæ per mesenterij membranas,
 disperguntur, & posteriorem intestinorum sedem eidem mesenterio alligatam
 amplexantur, in ieiunum, ileum, cæcum, & dextrum coli latus, quæ id renibus
 & icicori adiacet, desinentes. Quotnam hi rami sint, per arduum scitu est, tum
 quòd non idem sit in omnibus eorum numerus, tum quòd non eundem omnes
 ordinem seruent, quanuis omnes, vti diximus, ad intestina contendant. At ex
 tertio ramo, qui per læuum potissimum latus mediæ mesenterij partis propaga-
 tur; b insignis quaedam vena exoritur, in eam e mesenterij partem inserta, quæ in-
 testinum d crassum dorso committit, à liene ad rectum vsque intestinum; ac de-
 in alios exerit ramos, in eam coli partem applantatos, quæ à sinistro ventriculi
 latere ad rectum vsque intestinum pertinet. Inter hos etiam ramos, interiorē
 sinistri lateris mesenterij regionem petentes, e alius insignis amplitudinis habe-
 tur, inter duas ipsius membranas exporrectus, perinde ac cæteri rami, sub
 crasso intestino, ac recti vsque initium; & per inferiorem ipsius regionem com-
 plures ramos projiciens, ad podicem pertingit, vbi non solum posteriorem ipsius
 partem occupat, sed etiam f propagines multas quoquo uersum effundit, quæ
 circum circa, podicem amplexantur. Porrò etsi tres hi commemorati, furcu-
 los innumeros in omnia intestina emittunt, longè tamen plures g tenuibus, quàm
 crassis intestinis communicant, vti vnusquisque in quouis corpore leui negotio
 intueri poterit. Nam quo intestina ventriculi fundo proximiora sunt, eo plu-
 res obtinent venas, quandoquidem plus nutrimenti ex his, quàm ab inferiori-
 bus iecur exugit. Quemadmodum verò nonnullis venæ portæ ramis glandulas
 quasdam attendi ad initium diximus, quæ venas amplexabantur; sic etiam in
 h mesenterio habentur, vbi ramos aliquot exerunt; quæ quidem glandulæ pro
 ductorum furculorum ratione maiores minoresuè sunt. Hæc est venæ portæ
 vniuersa distributio, cuius præcipuæ partes sunt nutrimentum à ventriculo ad
 iecur deferre; Ad hæc ventriculo, intestinis, lieni & reliquis omnibus co-
 ctionis instrumentis, per quæ diffeminatur, enutriendis deseruit, necnon etiam
 superfluitatibus quibusdam sanguinis expurgandis, i Quæ ad bilis vesicam ferun-
 tur, priorem ipsius tunica enutriunt: Haud secus k quæ lienem adeunt, lieni
 alendo famulantur, & consequenter iecur à fœculento sanguine vindicant. Quæ
 à liene in ventriculum serpit, crassum illum humorem; quem lien veluti super-
 nuum dimittit, expurgat, siue is ventriculi os siue ipsius fundum petat. Qua
 de re magna est inter medicos controuersia; si quidem ex græcis, (quos qui-
 dem ego viderim) solus Paulus Aegineta, ad os ferri ait. Verùm ita se res habet,
 ad mediā ventriculi amplitudinē ferè conscendit, hincque deorsum prolabitur;

*Quæ ad ven-
triculi fundū.*

*Alia vena ven-
triculi peten-
tes.*

*Dexter vena
portæ caudex.*

*Vena hamor-
rhoidales.*

*Vena portæ
caudex.*

xx.Y.
 n. fig. A.
 n. iii.
 G.
 ab, b, b.
 c.
 l. D.
 xiii.
 i. E.
 b, c, c.
 cli. iii. fi. x. R
 S, T.
 de ad. fig. v.
 vii. a Q. ad
 T.
 e t. iii. fi. i. d,
 d, d.
 i. P.
 3. d.
 f ead. e, e.
 g li. iii. fi. viii.
 M, M.
 h ead. f. c. M.
 M.
 i. viii. fi. i. C.
 k ead. IT.

in aliquibus autem corporibus, ut in Equo, uti iam de Cardinali Cibone retulimus, quod & in aliis priuatim ipse obseruauit. Quis venæ portæ ramis in ventriculum & intestina disseminatis, alij nutrimentum hisce partibus deferunt, alij assumptum ex ventriculo, & intestinis alimentum ad iecur mittunt per insignem l meatum ex venis hisce omnibus conflatum, veluti per portam quandam, vnde vena hæc porta dicta est. Cuius ramus, quem sub recto intestino, & per mesenterium ferri diximus, ramos quosdam effundit, qui ad anum pertinentes, earum venarum capita constituunt, quas hæmorrhoides appellamus; quæ quotiescunq; linen fœculentum sanguinem è iecore non excipit, aut susceptum in ventriculo non cruætat, reserantur; tunc enim venæ huiusmodi intumescunt, disrumpuntur quæ. Estque hic illud animaduertendum, quod sanguinem alicui detracturi, iecoris, lienis, ventriculi, intestinorum, omenti aut mesenterij occasione, haud aliunde quam ex hæmorrhoidibus id ipsum præstare possumus; & ex his non ab alia corporis parte, quam iuxta anum.

Ita. iii. fi. i. B.
li. i. fi. xi. b.

Quamam corporis partem magis conferat sanguinis per hæmorrhoidas de tractio.

De vena caua, & primum, de ipsius cum venæ portæ ramis, in iecore, congressu. Cap. 6.

Quanam vena a iecore procedant.

Venarum in iecore distributio.

Vena caua quomodo a porta sanguis communicetur.

ET si graui contentione inter se medici ac philosophi certant, ex iecore ne, an à corde venæ cauæ pendeat origo; quia tamen dubium non est, secundum corporis nostri ordinem, cibum prius in ventriculo, hincque per aliquot venæ portæ ramos ad iecur ferri, vbi manifestò in sanguinem conuertitur, per vniuersum corpus diffusum, ideo venam hanc ex iecore potius, quam aliunde proficisci dicemus. Sciendum est igitur, quod quemadmodum ex iecoris caua a venulas complures in orbem enasci diximus quæ ad iecoris medium modicè retrorsum porrectæ inuicem coibant, in maiores alias radices deinceps commutatae, dum ex omnibus insignis caudex exurgeret, haud aliter quoque à conuexa iecoris regione numerosa venarum soboles vndique circum emergit. Imò verò iecoris substantia aliud nihil est, quemadmodum tertio libro edocuius, quam venarum multarum, quibus concretus sanguis obducitur, coitus quidam & congressus; hæc igitur venæ versus medium, uti diximus, contendentes, & inuicem coeuntes, b in maiorem deinceps amplitudinem assurgunt, donec vnà omnes in elatiori iecoris sede dextrum dorfi vertebrarum latus respiciente congregiantur, vbi in insignem abeunt caudicem, qui posteriorem omnem iecoris regionem perreptat, paruam quandam impressionem per omne quod pertransit spatium efformans, ita ut rudis in truncum adacta, facile citra in iecur ingressum permeet. Truncus is ramos, uti inferius audies, in corpus vniuersum effundit, & vena caua, siue magna dicitur; cui sanguis à vena porta communicatur, aut vtriusque radicium extremis inuicem coniuentibus, aut sanguine in iecoris substantiam, hincque in venæ cauæ radices resudante; quæ sanguinem à vena porta elaboratum, & ex bile vtraque expurgatum excipiunt, inque omnes corporis partes, tam inferiores, quam superiores demandant.

a t. ii. AA. t.
iii. fi. i. AAA
versus 1. a. 3.
4. 5.

b lib. v. fi. 5.
xvii. AA. BB
t. iii. fi. i. B.

De venæ magnæ supra iecur consistentis distributione. Cap. 7.

Vena caua suo è iecore egressu in duos truncos, ut multi existimarunt, nequaquam finditur, ut magna arteria, dum cor egreditur. Neque illud verum est, venam hæc, à iecore ad lumbos, quam vsque ad cor ampliorè esse, imò vnus idemque est truncus vniuersus, cuius elatior pars in sublime fertur, dextrum b diaphragmatis latus perforans, tumque ilicò nec pulmonis parte, nec alio quouis corpore interiecto, cordis membranas supergreditur, quæ quibusdam in partibus septo transverso laxè committuntur, eaque præsertim, per quam præsens vena porta, aqua c in duos inibi profert ramos, multiplici sobole per diaphragma vniuersum, partimque per cordis membranas, vbi septo copulantur, diffusos. Quum primum verò vena hæc d septum egressa est, modicè in latus dextrum declinat, denique ad lumbam

a t. iii.

b li. ii. t. vii. s.

Vena septum transversum.

d lib. iii. f. v.
D.

e li. iiii. fi. iiii. *uam paulisper obliquatur, iuxta tiorum dextræ cordis lateris regionem, in-*
 C.D. *signi orificio f læuo sui latere dehiscit, quod dextro cordis ventriculo re-*
 f t. ii. D. *spondet. Atque inibi recta cordis auricula, anteriori venæ huius parti iun-*
 gt. ii. E. *gitur. Ex postica verò ipsius parte, vena g quædam effatu digna emergit,*
 h li. iiii. fi. vi. *quæ secundum posteriorem læuamque cordis regionem perreptat, cordis ba-*
 E.E. *sim coronæ in modum succingens. Ab humiliori autem venæ huius parte h*
 i t. v. fi. x. f. *furculi quidam promuntur, deorsum per vniuersum cor ad ipsius vsque mu-*
 K t. ii. FFF. t. *cronem excurrentes; qui eo crassiores sunt, quò prædictæ venæ pars, ex qua*
 v. fi. i. *enascuntur, crassior est; ac proinde sinistri lateris rami, & qui ventriculorum*
septum perreptant, insigniores ferè sunt. Vena hæc aliam interdum sociam
habet, licet minorem, quæ ab anteriore ipsius regione nascitur, & per antero-
rem cordis sedem spargitur. Vbi cor vena caua superauit, paulò gracilior effici-
tur, & cordis membranas perforans, magna arteriæ superuehitur, dorso nequa-
quam insidens, vt quidam arbitrantur, cum inter ipsam & dorsum primum sto-
machus, deinde aspera arteria, tum magna arteria reponantur. Cum igitur ve-
na hæc ad dorsum pertingere non posset, tum ob dictarum partium interposi-
tionem, tum etiam ob pulmones, & diaphragma, venam educere oportuit, quæ
costis nutrimentum suppeditaret. Hæc k à dextro ipsius latere producitur, simul
atque cordis membranas, & sedem egreditur, qua dextra pulmonis pars sinistra
connectitur, venarum arteriarumque ipsius interuentu, iuxta tertiam scilicet
thoracis vertebram; statimque per idemet dextrum latus iuxta thoracis ver-
tebrarum corpora decliuus porrigitur, quousque ad aliquot lumborum verte-
bras pertingat. Vena hæc, quòd nulla ipsi ab altero latere correspondeat, solita-
ria, siue coniugis expertus dicitur; imò à posteriori venæ huius regione dorso ver-
tebras respiciente, furculi aliquot emergunt, singula costarum interualla singu-
li adeuntes, inferiores costas enutrituri. Venæ hæc siue furculi in integrum costa-
rum interuallis ad cartilaginem vsque porriguntur; in spuriarum vero inter-
uallis, vltra cartilagines versus abdomen pertinent, in ipsius musculos etiam se-
se inferentes. In ipso autem per costarum interualla progressu, ramulos in pro-
ximiores musculos diffundunt. Præterea ex vena hac coniugis experte l fur-
culi alij pullulant, dorso vertebrarum corpora, iuxta quod porriguntur, nec
non spinæ medullam, & musculos qui partem hanc attingunt, enutrientes.
Aliæ insuper propagines ex hac vena intersipientibus thoracem mem-
branis, vbi hæ dorso cohærent, offeruntur. Neque prætereundum est, ex
hac vena protinus vt exorta est, exiguum nonnunquam ramum proferri,
in minores alios furculos discissum, qui haud rectâ excurrunt, vt qui infe-
rioribus costis nutrimentum suppeditant, sed errabundo incessu in trium prio-
rum costarum interualla disperguntur, ex quibus numerosa tenuium fur-
culorum propago emanat, in totam costas succingentem membranam dif-
fusa. fit etiam interdum vt hæc sine coniuge vena, vbi nonam thoracis verte-
bram attingit, in duos findatur truncos, quorum vterque decliuus iuxta co-
starum sui lateris radices fertur, ramulos ipsis aliquos exporrigenens. Nonnun-
quam verò à sinistro venæ huius latere hoc eodem loco insignis quidam ramus
effertur, quantus maximus illorum est, quos à vena porta educi, inferioremque
omenti membranam adire prodidimus. Qui vbi transuersim vertebræ illius,
per quam porrigitur, corpus transcendit, in duos ilicò ramos partitur, quo-
rum alter sursum, alter deorsum, iuxta costarum capita siue radices fertur,
singulis costarum interuallis singulos furculos in progressu offerens, id tamen
raro euenit, bis mihi duntaxat, in hanc vsque diem visum. Hæc tota est venæ
coniuge carentis historia; quæ haud oscitanter ob venæ sectionem in pleuriti-
de perpendenda est. Et meherculè si exortum progressumque ipsius respexerimus,
ex dextro potius latere sanguis mittendus videbitur, quodcunque tandem
stet; aut saltem parum omninò interesse ostenditur; ex vtrolibet
enim brachio sanguis detrahatur, semper ex vena caua prius, dein ex prædicta
educatur necesse est. Sed vt eò vnde digressa est, nostra redeat oratio, Vena ca-
ua, vbi venam hanc de se protulit, ad iugulum rectâ conscendit, membranis
thoracem intersipientibus, plurimisque glandulis, iugulo hinc circum adnatis
 suffulta.

Vena caua cor-
di quomodo iun-
gatur.

Vena cor enu-
trons.

is
expertus ortus,
& incessus.

Vnde præfert san-
guinem mittere
in pleuritide.

suffulta, quæ in vnum omnes corpus conueniunt, pluribus è vena caua inibi eductis ramis, strati ritu substernuntur. Hæc enim in parte primum in duos insignes in ramos finditur, ex quibus venæ omnes brachia, caput, & musculos aliquot, superius ab vmbilico positos, enutrientes expromuntur. Ex utroque hoc ramo statim atque dirempti sunt, unus inter alios perexiguus enascitur furculus, qui deorsum iuxta costarum radices, ad tertiam vsque costam illabitur, ramusculos quosdam nunc duarum, nunc trium costarum interuallis offerens. Ramulus hic interdum non ex huiusmodi vena, sed à caua proficiscitur, antequam in prædictos duos ramos dissecetur; quamuis ferè desideretur, quia costarum interuallis venæ pari carentis propagines alimenta subministrant. Paulò altius ex anteriore venæ cauæ sede, vbi diuisionem subitura est, vena vtrinque depromitur, quæ ad elatiorem ossis pectoris sedem contendit, per deorsumque ad suum quæque latus, sub eo iuxta costarum cartilagine fertur, multas variasque fundens propagines, alias quidem in membranas thoracem intersepientes, quibus venæ hæc vnà cum alijs è vena caua enatis, perque ipsas irrepentibus, nutrimentum præbent; alias in interualla cartilagineum septem priorum costarum; in musculos insuper pectori incumbentes, partimque in ipsas etiam mamillas. Ac deinde a suo quæque latere iuxta acronatam pectoris cartilaginem egrediuntur; & per rectos abdominis musculos ad medium vsque ipsorum diffusæ, aliquos semper ramos in proximas partes effundunt, quorum præcipuus abdominis cutem subit, & secundum costarum cartilagineum terminos delabitur, in exiles quasdam venas instar capillorum distribuit, quæ obtutum ferè oculorum effugiunt. Duæ hæc venæ, etsi ferè, vti diximus, ex anteriori duorum insignium ramorum sede, quæ inuicem abscedunt, originem desumunt, interdum tamen ex radicibus trunci venæ cauæ, antequam diffundatur, educuntur. Et quandoque altera quidem, præsertim sinistra ex ramo sinistram brachium petente, altera ex media venæ cauæ bifurcatione promitur. Nonnunquam verò vnica duntaxat ex vena caua, vbi hæc bipartitò scinditur, exortum sumit. & quum primum pectoris os attingit, in duos finditur ramos, quamuis id infrequentius accidit. Duorum venæ cauæ insignium ramorum vterque a suo latere, brachium versus contendit sub clauicula iuxta primam costam, ad usque axillam, qua in parte, non autem prius, ut prodidit Vesalius, in duos partitur ramos, per brachium vt postea dicemus distribuitos. Ex elatiori tamen vtriusque priorum ramorum parte, priusquam è thorace excedant, vena exurgit effatu digna, quæ obliquè sursum, versus posteriora tendit, ad laterales vsque cervicis vertebrarum processus. Reliquum uenæ huius caluariam adit, & comite arteria, per foramen ingreditur, quod iuxta posteriorem occipitis capituli sedem haberi tradidimus; vbi verò caluariam subit, hæc quidem in secundum, seu sinistram duræ menyngis sinum, socia uero ipsius in dextrum diffunditur. Præter venam hanc alia insuper ex posteriori eiusdem met dicti rami parte, antequam is thoracem egreditur, prodit, quæ per inferiores colli, elatiore verò thoracis vertebris adhaerentes musculos, & per capitis quoque musculos exhauritur. Deinceps dicta ratione ex capacitate thoracis, inter primam costam & clauiculam emergit, secundum musculum dorsum mouentiũ perforans; hinc axillam uersus irrepit, iuxta glandulas hac in parte repositas delapsa: vbi sequentes præfundit ramos; Primum quidem duos, quorum alter ex anteriore sede pronascitur, & per musculos digeritur, à pectoris osse ac costis ad brachium, & scapulas porrectos; in mulieribus uero per mammas, cutemque ipsarum. Alter ex posteriore sede promitur, & per musculos cauam scapule sedem occupantes, aliosque conterminos multiplici propagine spargitur. Ramus autem ad pectus permanens, mediocris amplitudinis venam interdum profert, quæ obliquè secundum pectoris latus decliuis fertur, perque musculum distribuitur, quo brachium retrorsum demittitur. Vbi uenam non expromit, ex eademmet iccoris vena enascitur, paulò inferius propter axillam. Præterea ramuli quidam exiles inibi exoriuntur, in glandulas, & membranas axille subiacentes, distributi, hincque postmodum in internam brachij sedem, ut sequens caput edocebit, exhausti. Nunc opere pretium

crit,

Vena caua in faucibus partio.

Vena sua per foris esse ad usque umbilicum.

Progressus ramorum vena caua iuxta iugulum. Propagines ab hisceram is educa ante quam ad brachium pertingant.

m tii.H.
n t.i.K.
o t.ii.L.li.ii.
t.vi.a.li.iii.fi.
i K.
p li.iii.ta.ii.
BC.
q li.ii.t.via.
li.iii.fi.i.K.
r ead.A.A.
f li.ii.t.vi.F.
t.t.ii.M.
u t.i.H.
x t.ii.NN.
y t.iii.F.
z h.t.iii.fi.
vi.l.
a t.iii.fi.ii.N.
li.v.fi.ix.sss.
b t.ii.o.
c li.ij.t.v.
Q.
d t.ii.P.
e ead. Q.
f P

erit, ad cæteras venas, quæ a latere rami huius parte inter iugulum, atque humerum enascuntur, sermonem rursus conuertere. Primum iuxta commemoratam diuisionem in egressu ex thoracis cavitatem vna depromitur, quæ sursum alitero asperæ arteriæ lateri hærens procurrat, riuulos semper aliquos asperæ arteriæ, ac membranæ inibi consistentibus communicans. Vena hæc Latinis, interior iugularis dicta est, quæ vnâ cum soporali h arteria, cerebrum conscendit, furculos aliquot in itinere elatiori musculorum parti offerens, qui ceruicis vertebrarum anteriora occupant, ac stomacho subsunt; nec non etiam membranæ sextum, septimumque neruorum par in vertice colligantibus. Simulatque autem i caput attingit, in duos finditur ramos; quorum k insignior, retrorsum iuxta cranium defertur, dum capitis cavitatem ingrediatur, per l foramen, quod sexto pari neruorum cerebri egressum præbere audies, ast nullum interim soporalis arteriæ ramum comitem sibi, vt Vesalius ait, asciscens. Ramus is quem primum caput subiicit, ilico distribuitur, vt peculiari suo capite fusius explicabimus. Nunc ipsarum ingressum sermone persequi sufficiat. m Minor internæ iugularis ramus soporali arteria relicta, capitis cavitatem ingreditur, per n foramen quod ipsius gratia iuxta o tertij, & quarti paris neruorum foramen inciditur. Priusquam autem vena hæc in duram menyngem digeratur, p furculum de ic mittit, qui per foramen quoddam transuersum in temporum ossibus consistens, venæ huic & ramusculo quinti paris neruorum cerebri commune, ad auris foramen defertur. Sed ad partitionem iterum redeamus quam in iugulo fieri tradidimus; statim post internæ iugularis exortum, in progressu ad humerum, q alia producit vena, quæ non procul ab ortu r ramum a se depromit, qui per cutem posteriori ceruicis sedi obductam, & musculos aliquot cuti hæc in parte substratos, multiplicitate sobole distribuitur. Edito hoc ramo inter cutem, & latum, tenuemque buccas agentem musculum, per colli latera ad fauces conscendit, exteriorem iugularem appellatam constituens. Quæ, vt in vetulis pluribus, in vociferantibus, in spiritum continentibus conspicuum euadit, quadriariam discinditur. Prima distributio est, cum inter cutem & carnem rectâ ramus sursum irrepit, exiles quasdam venas proximis musculis, & cuti etiam exporrigen. Secundum distributionis genus est, vbi vena hæc in medio colli longitudinis bipartito finditur, parsque altera versus posteriora, altera versus anteriora conscendit. Tertium, quod infrequentius visitur, est, quum exterior hæc iugularis in duos partitur ramos, qui paralleli sursum irrepunt; Quorum maior interdum inter cutem carnemque minimè conspicitur, quod sub eo musculo delitescat, qui a pectoris ossis apice, & a clauicula enatus, in mamillarem processum sese inferit; quod quidem nonnullos in eam sententiam deduxit, vt ramum hunc interiorem iugularem esse arbitrarentur, ipsius amplitudine delusi. Quarta partitionis ratio sit, cum duo hi rami, hunc in modum ascendentes iuxta fauces coeunt in vnum acti, protinusque gemini redeunt, in duos dissecti ramos, vti mox subiungam. Hæc venarum discrimina in collo spectantur, at qualiscunque tandem distributio fiat, semper in transitu ramulos quosdam tum in cutem, tum in conterminos musculos profundunt. Et vbi ad fauces pertingunt, sub maxilla propter aures, pars ad internos oris musculos, & ad duram menyngem procurrat; reliquum in t cutem, faciei musculos, ad tempora, & u ponè aures, inque omnem capitis cutem exhauritur. Pars oris interiora subiens, in x tonsillarum regione partitur, ramusculos ipsis aliquot exporrigen, alios verò paulò insigniores in laryngem, in y glandulas ipsi affidentes, in musculos ossis hyo dis, in linguam, omnesque asperæ arteriæ, ac faucium partes, diffundit; quorum z maximus sub lingua secundum ipsius longitudinem concedit, in multiplices, & errabunda serie prorepentes ramulos discissus. Aliam præterea a venam, ramus huius oris interiora peruadens, exeret, quæ caluariam per illud b foramen subit, quod iuxta posteriorem sedem mamillaris temporum ossis processus visitur; quin etiam & ramos aliquot in tunicam, quæ palato, & narium cavitati obducitur, diffusos. Ex quibus postmodum venulæ quedam, caluariam pariter subeuntes emanant; vna scilicet per c foramen, quo d secundum cerebri neruorum par transmittitur, quæ in duram membranam absumitur; altera per e maximum octau

Vena iugularis interior.

Vena iugularis exterioris distributio.

Tres in margine occurrentes figura e regione, postrema tria genera ostendunt, in qua iugularis exterior diuiditur, primum namque in secunda tabula conspicitur.

g s.t.v.d.
head.

i t.iii. fi.ii. A.
K ead. O.
li.i. t.v. fi.i.c.

m tab. iii. fi.ii. F.
n ead. R.
o lib.v. ta. ii. fi. xliii. JK.
p t.iii. fi.ii. n.

q t.ii. T.
r t.ii. b.

s X.
t V.
u Y.
ii. t. vii. F.
li. ii. t. vi. L.

is sub lingua iuxta vinculum occurrit.

t. iii. fi. iii. E.

e. G.
v. fi. xliii. G.
t. v. fi. i. I.

Vena per facie propagata.

octavi ossis capitis foramen, in duram quoque meningem excurrens. Rami autem hi, vbi cranium ingrediuntur, aliquas etiam propagines in oculos projiciunt, ad frontis vsque cutem pertinentes. ^f Quod reliquum est venę huius, quam per cutem, & faciei musculos, caputque vniuersum distribui diximus, ea quam subiiciam ratione, dirimitur. Primum vbi vena hæc regionem pone aures attingit, vbi maxilla inferior superiori committitur, ^g glandulas quasdam offendit, venę huius distributioni eo in loco præfectas; ac in ipsarum medio in duos partitur ramos, quorum ^h alter ad genas, ad cutem nasi cartilagine obtegentem, ad i frontem, incerto ductu, ac distributione fertur; alter in alios duos scinditur ramos, ^k alterum in sui lateris tempus exhaustum; alterum, post aures procurrentem, inque occipitis cutem diffusum. Porrò exterioris iugularis soboles in faciem & caput distributę, quę alterum latus occupant, alterius lateris venis copulantur, omnesque in vnam congregiuntur, præsertim in fronte, vbi ^m quę conspicitur vena, ex duabus hisce iugularibus venis conflata est, quę per internos oculorum angulos irrepentes in ipsius medio inuicem coeunt. Illud quoque minimè ignorandum est, ex eiusdem hisce ramulis, venas quasdam instar capillorum exiles proficisci, cerebrum adeuntes, per ⁿ foramina quędam in caluaria excisa, vsque adeo exigua, vt ferè non appareant. Haud secus quoque alię ex caluaria in cutem emergunt, vt suo loco dicemus.

f t.ii.yj

g ea.

h ead.n.

i ead.q.

k ead.a.

l ead.*

m ead.q.

n li.i.t.v.f.ii. ss.

Axillaris & humeraria Venę in brachium propagatio. Cap. 8.

Numeralis vena in brachij distributio.

Diximus superiori capite ramum à iugulo in brachium tendentem, iuxta axillam in duos scindi ramos in brachium distributos. Horum ^a superiorem, capitis venam vulgo appellant, ex eo delusi, quòd à iugulari exteriori eam nasci arbitrentur. ^b Alterum venam iccorariam appellant. Cephalica vbi ad humeri summum pertingit, priusquam in musculum brachium attollentem sese abdat, furculos aliquot in cutem effundit, quorum ^c præcipui, per cutē prædicto musculo obductam digeruntur. In mulieribus verò nonnullis ad mammas vsque excurrunt, super clauiculis prorepentes, & venarum liuidarum partem constituunt, quę in earū aliquibus visuntur. Ramis his eductis, in ^d musculū cuius beneficio brachiū attollitur, sese recondit, & inter internum musculi huius latus, & tendine ^e musculi brachium pectori adducentis procedit, iuxta quorum insertiones iterū emergit. Ac postmodum inter cutem carnemque carnea mēbrana obducta deorsum porrigitur, & versus externum brachij latus contendit (vt vnicuique in se ipso, nisi venas impensius graciles obtineat, sitve præter modum obesus, intueri licet) secundum externum ^f primi musculi cubitum flectentium latus irrepēs, & ^g ramos quot in cutem, inque anterieus dicti musculi latus projiciens, qui partim recta, partim transuersim deorsum perreptant, ita vt versus brachij interiora nonnunquam cum ^h iccorarię venę ramis coire videantur. Vbi verò humeraria hæc, cubiti attingit articulum, ⁱ in duos vt plurimum, nonnunquam verò in tres scinditur ramos, qui aliquando æquales, aliquando alter altero insignior occurrunt. ^k Primus, qui sæpissime deest, versus interiorem brachij sedem è regione cubiti descēdit, definit que in furculos aliquot dissectus, sub ^l musculorum capitibus, secundos, tertioq; digitorū articulos flectentium. ^m Secundus idemq; maior à dicta sede oritur, & oblique sub cute ad cubiti cum humero articuli flexus medium delabitur, hincq; per brachij medium paulisper procedens, paulò antè cubiti articulum, alteri cuidam ⁿ ramo iungitur, quem à iccoraria vena educi audies, vnaque ex vtrisque vena, communis proinde dicta, conflatur. ^p Tertius ramus q secundum musculum brachij motorem conscendit, sensimque ac sensim obliquus deorsum per radium ad medium vsque longitudinis ipsius procedit, deinde vnam versus obliquatur, quam vbi attingit ^r exiles quasdam venas super dicto musculo in cutem, sub qua defertur, effundit, quarum ^s maxima illa est, quam iuxta principium educit, vbi eā tripartito secari diximus. At sciendum est, ramum hunc in oblique versus vnam appendi-

a t.i.ii.a.2.

b ead.m,m.

c ead.d,d.

d li.iii.t.iii.R

e li.ii.t.iii.q

f ead.r.

g t.ii.e,e.

h ead.s.

i ead.f.

k ead.g.

l li.ii.t.v.Θ.

m t.vi.Z.n.

n t.ii.g.h.

o t.ii.r.

p ead.

q li.ii.Θ.

r t.ii.KK.

s ead.ii.ii.f.

Communis vena

appendi-

t ead. x.
u ead. l.

y li. ii. ta. iij.
t. t. xij. T.

z ead. t. iij. l.
t. i. ii. Δ

a ead. t. viii. T.
b t. ii. n

c li. ii. t. xi. Θ f

d t. ii. inter P
& R

e ead. o
f ead. p

g li. ii. ta. ix.
S. T.

h ea. Y. Z. Θ,
Δ.

i li. vii. ta. ii.
iij. φ

K li. ii. t. i. Δ
l t. ii. q. r

m t. iiii. N.

n li. vij. t. ij. T
o li. ii. t. vi. in-
ter Θ, & γ.

p t. v. f.

q ead. g.

r li. ii. t. vi. γ,
x. t. vij. i. z.

5. i. l.
s. t. γ.

t li. t. vi. fig.
v.

u. d.
t. i. ii. t. u.

y ead. G.

z ead. a.

a ead. g.

b ead. x. x.

ead. i.

appendicem brachialisque radice faciens ut alteri axillaris venae ramo u com-
misceri, & maiorem vnum in ambobus consurgere, qui brachiale conscendit,
& in ramos aliquot incerta serie dissectus, proximè ad paruum & anularem di-
gitum concedit, ibique venam constituit saluatellam, siue Lienis venam ap-
pellatam, quam medici nonnulli in lienis affectibus pertundi iubere solent,
quorundam potius autoritate, quàm vlla ratione adducti, vt perspicuum ma-
gis fiet, cum de iecorariae venae ortu verba faciemus. Ex hisce ramis aliqui in
paruum anularemque digitum sparguntur; Atque is est venae humerariae ter-
minus. * Axillaris protinus vt ab axilla emerfit, & in brachium adigitur, sese in-
ter musculos humeri os amplexantes recondit, praesertimque inter anteriorem
sedem y primi cubitum extendentium, & posteriorem tendinis z illius muscu-
li, quo brachium pectori admouetur; ac postmodum inter posteriorem par-
tem cubitum flectentium a musculorum, ramos aliquot in progressu expro-
mens. Ac b vnum quidem in primis c musculorum cubitum extendentium
capitibus offert, qui d venulas illas è directo respicit, quibus glandulas enutriri
monuimus. Post hosce ramos paulò inferius ex posteriore e venae huius parte
insignis exoritur ramus, qui venulas quasdam in cutem externae brachij parti ob-
ductam mittit. Alius quinetiam ab externa venae huius regione f ramus effa-
tu dignus enascitur, qui obliquè per posteriorem brachij partem inter os & g
musculos cubitum extendentes ad externum vsque ossis humeri tuberculum
delabitur, vbi h musculorum etiam ex huiusmodi tuberculo siue capite pro-
ductorum subit capita, quibus exiguos quosdam ramusculos exporrigit; ac
dein per externam vlnae sedem deorsum fertur, vnà cum i quarto neruo co-
rum, quos brachium adire narrabimus. Hi sunt quos axillaris vena, prius-
quam se in conspectum det, ramos educit, adusque scilicet k musculi bra-
chium pectori adducentis insertionem; atque ibi in l duos propemodum æ-
quales truncos dirimitur. Quorum alter toto progressu occultatus, m arte-
riaque ac n tertio manum petentium neruo comitatus incedit, & inter duos
cubiti flexores o musculos, deorsum ad mediam sedem cubiti flexus porrigi-
tur, ramulos quosdam tum hisce musculis, tum membranis nervos obe-
gentibus offerens. Vbi cubitum superauit, statim atque inter musculos mo-
tus digitorum opifices abdi incipit, p in duos partitur ramos, qui parum omni-
no inter se abscedentes, furculos aliquot in conterminos iaciunt musculos;
hincque vlnae alter, alter radio innitentes vnà cum horum musculorum ten-
dinibus, ad manus vsque volam procedunt, sub transuerso etiam brachialis liga-
mento porrecti. Volam vbi attingunt, in alios diducuntur ramos, qui sub volae
manus membrana repentes, in internam digitorum sedem, hac quam subit ungā
ratione digeruntur. q Ramus qui radio innititur, furculos duos in pollicem, toti-
demque in indicem, atque vnum in medium digitum emittit. Qui vlnae incum-
bit, paruo digito duas propagines totidem anulari, vnam medio exporrigit. Atq;
ex hoc ramo venula depromitur, quae musculis externam volae sedem occupa-
ntibus nutrimentum defert; ex altero autem furculus educitur, qui r musculos in
primum pollicis os insertos enutrit, Sicq; vniuersus hic axillaris venae truncus nu-
triam conspicuus progreditur. s Alter sub cute versus internum ossis humeri t tu-
berculum incedit, vsq; cubiti articulum, perinde ac humeralis cōspicius. Quum
primum verò elatiorem interioris humeri u tuberis regionem attingit, sub cubiti
flexum x in duos finditur ramos; quorum anterior cuti, quemadmodum &
omnes ex eo educæ propagines, substratus, deorsum ad mediam cubiti flexus
sedem properat, vbi secundo humerariae y ramo z iungitur, nunc superius pau-
lo, nunc paulò inferius; & ex vtrisque vena, quam Communem siue Mediam
nuncupamus, efformatur. a Posterior ramus illic editus vbi, axillaris venae trun-
cus, iuxta interius humeri tuberculum partitur, furculos complures educit, per
inferiorem brachij sedem sub cute descendentes, partimque ad interna & ex-
terna latera peruenientes; ex quorum praecipuis b vnus per inferiorem vlnae se-
dem, nonnihil extrorsum ad brachiale vsque contendit, & ramos quosdam
profundit cum humeralis venae ramis c cocuntes; quibus venae humerariae
ramis deficientibus, vena hæc ipsorum defectui sufficitur. Praeterea ex poste-
riore

Vena interna.

Vena brachij
petens inter cu-
tem & carnē.
Vena axillaris
ramus sub cu-
te incedens.

Communis
vena.

riore hoc ramo^d alius emanat, qui per ^{causam} interiori fertur, & per exteriorem
 vlnæ sedem inter cutem pariter & carnem ^{de} rursus ex postrema hac
 vena^e furculi emergunt, f qui per internam brachij sedem disseminantur, vario
 & incerto implexu tum inuicem, tum etiam cum nonnullis venæ illius ramis co-
 eunt, quæ per humiliorem vlnæ sedem diffunditur. Ramis hisg alia insignis ve-
 na copulatur, quam^b axillaris venæ ramus communem venam constituens, ab hu-
 miliori sede & ex medio progressu emittit. Vena hæc interdum recta, interdum
 verò in orbem quosdam acta, in brachiale fertur, sese alijs eiusdemmet venæ propa-
 ginibus commiscens, quæ adeo tenues sunt, vt leui negotio varicosæ reddantur.
 Hæ ad brachiale nequaquam terminantur, sed partim recta, partim obliquè ac
 transuersim, modo inuicem commixtæ, modo diremptæ in internam manus cu-
 tem exhauriuntur, cuti nonnunquam connatæ, nonnunquam verò inter ipsam
 & membranam carnosam procurrentes. Atque harumⁱ propaginum, quæ polli-
 cis radicem petunt, cum alijs coeunt k furculis, qui à communi vena educi in ex-
 ternam pollicis regionem diffunduntur. Vena enim communis statim à sui pro-
 ductione, obliqua deorsum ad elatiorem brachij sedem fertur, donec^m radium
 paulò vltra suæ longitudinis medium conscendens, & ramulos aliquot incerta se-
 rie diffundens, ac nonnunquam propaginibus internam brachij sedem perreptā-
 us copulata, in externam brachij regionem pertingat, per quam toto ductu in-
 ter cutem carnemque progreditur ad usque mediam ferè vlnæ appendicem, vbi
 in duosⁿ partitur ramos γ siue Δ literæ imaginem æmulantes. Elatior^p sectionis
 huius ramus, furculum ad internam brachialis sedem iuxta pollicis radicem mit-
 tit, qui dictis nuper hanc sedem perreptātibus^q furculis commiscetur, ac postmo-
 dum exterius inter pollicem & indicem procedit, in plures soboles, quæ interdum
 inuicem coeunt, discissus, & eam constituens venam, quam medici complures, ne-
 scio qua ratione, in iecoris affectibus incidendam curant. Inferior horum duo-
 rum ramus ad indicem & medium digitum, & aliquatenus ad paruum exporri-
 gitur, in multiplices & ipse propagines dissectus. Huiusmodi est venarum per bra-
 chium distributio. Qua in re illud animaduersione dignum occurrit, sectionem,
 quam in manu fieri tradidimus, vsque adeo variā esse, vt inter mille homines vix
 duos reperias, in quibus hæc eodem se modo habeat. Quamobrem, & quia venæ
 huiusmodi in quouis benevalente homine facile occurrunt, illis demonstrandis
 minimè diutius immorabor. Id dūtaxat, quòd summè necessarium iudicem, sub-
 ticere nolo, eos qui ex vena sanguinem detrahunt, inter pollicem & indicem ex-
 currente, humerariam sese aperire existimantes, in magno errore versari; nec mi-
 nus hallucinantur qui ab axillari sanguinem missuri eam pertundunt, quæ inter
 paruum digitum & anularem, siue inter anularem & medium porrigitur, cum
 ambæ soboles sint venæ communis. Porrò non solum manus venæ in diuersis ho-
 minibus euariant, verum etiam quæ brachij interiora perreptant, siquidem com-
 munis vena nunc declinior est, nunc altius consistit; atque interdum humeraria
 deperditur, vbi cum axillari coit; interdum verò hæc sola visitur; nonnunquam
 secus euenit, hisce atque alijs consurgentibus differentijs, vt vnicique in se ipso
 explorare licet.

*Manus vena
 ad modum va-
 ria.*

De Venæ Cavæ infra iecur distributione. Cap. 9.

Venæ cavæ distributionis seriem superius à iecore tradidimus, superest nunc,
 vt propagationis infra iecur rationem edoccamus. Scire igitur oportet, venā
 cauam à^a posteriore iecoris sede prodeuntem, statim atq; ab eo recedit, ad dextrū
 dorsi latus^b destectere, ac^c furculum in sinistrum latus proijcere, qui potissimū, in
 crassam tunicam à peritonæo enatam & reni obductam, exhauritur, cui^d
 ter nonnunquam in dextro latere correspondet. Quanquam ferè dextri renis ve-
 na haud ex venæ cavæ caudice, sed ex^e vena serum ad renes deferente ortum desu-
 mit, interdum verò secus accidit, vt scilicet vena per sinistri renis tunicā distribu-
 ta ex vena serum ad eundem renem deferente prodeat, & quæ in dextri renis
 tunicam

*Vena exteri-
 rem ministrare
 nis tunicam pe-
 tens.*

a t. ii. AA. li.
 iii. fig. xvii.
 AA. BB.
 b ta. ii. ab A,
 ud p.
 h. xix. x.
 c. xix. y.
 e cad. a. figu-
 xxii. m. n.

tunicam exhauritur; ex utroque latere originem ducat. Quum primum vena hæc exactè ad os sacrum appulit, iuxta primam lumborum vertebram duos f insignes educit ramos vtrinque singulos, qui rectà sese in renes proripiunt. Venæ emulgentes dicti, quòd per eos serosum sanguinem renes exsugant. Et quemadmodum nunc dexter, nunc sinister ren superior est, haud secus quoque modo dextrum, modo sinistrum ramum editiorem esse contingit; nonnunquam verò ren altius consistit, ramus autem inferior subsistit. At nunquam sibi inuicem è directo respondent, quò meliùs renes seorsum alliciant, vti explicatiùs suo loco proditum est. Vterque igitur hic ramus ad sui lateris renem pertingens, ilico in g duos partitur, mirabili artificio, vti suo loco diximus, in renis substantiam exaustos. Verum ab humiliori sede sinistri rami circa ipsius medium, h vena in viris exit, quæ peritonæo, quæ id lumborum musculos contegit, adhærens incedit, & furculos aliquot in ipsum deriuans, obliquè deorsum in sinistrum latus tendit super i vrinarium sui lateris meatum, circiter ad os vsque sacrum, hincque pubis os iuxta inguen conscendit, & peritonæi membranam, nec non primum secundum, & quartum abdominis musculum circuens, pubis os K supergreditur per impressionem ob id in ipso excultam. Ac postmodum l in gyros quosdam varicosos acta, (vnde κισσοειδής περιεστέρη, quasi retortum quid testibus assidens dicas, appellata est) deorsum illabitur, dum se in testis elatiora inserat; vbi exiles quasdam m propagines in internum testis inuolucrum, aliasque complures in ipsam testis substantiam spargit. Venæ huic sinistrum accedenti testem, alia interdum, sed rarò iungitur, n quæ à sinistro venæ cauæ latere paulò infra emulgentem venam emergit, & ex vtrisque simul iunctis alia confurgit vena, qua semen in sinistrum testem defertur. Cæterum o vena dextrum petens testiculum non ex emulgente, sed p ex anteriori caudicis venæ cauæ latere paulò infra emulgentem, versus dextrum latus, nonnihil prominenti & rotundo exortu profertur. Venæ huic aliam ex eiusdem lateris emulgente ortam, adiunctam fuisse Vesalius semel duntaxat sibi obseruatum testatur: Ipsi hæcenus nunquam vidimus. Duæ hæ venæ, quæ seminis materiam disponunt, quò albedinem à testibus promptiùs suscipiant, etsi varium obtinent exortum, iter tamen minimè diuersum peragunt, eundem in viris omnibus ductum seruantes. Duabus hisce venis testiculos aduentibus q arteria vtrinque copulatur, quam r & magnæ arteriæ trunco paulò infra venam enasci audies; hæ inuicem commixtæ implicationes quasdam mutuo ingressu egressuque efformant, donec ex arteriæ spiritibus, & venæ sanguine corpus quoddam vniforme confurgat (mixtio hæc Græcis ἀνασόματος, hoc est venarum apertio dicitur) sicque in eminentiorem testis regionem concedit. iuxta anteriorem finis huiusce meatus partem alius s exoritur ipsi continuatus, nonnihil eo albidior duriorque; qui externa facie subrotundus est; vbi vero interiori testis inuolucro applicatur, paululum in medio canalisis instar excauatus. Sicque deorsum prædictæ membranæ adhærens, à posteriore corporis varicosi sede in posteriorem eiusdem partem labitur, ac interius paululum consistens, posteriori testis regioni innixus ad humiliorem vsque ipsius t regionem prope rat. Ac postmodum denuò u ascendit, eadem membrana suffultus, ipsi interim minimè connatus, & in gyros quosdam anguis siue vermiformis instar, actus elatiorem testis sedem conscendit; vbi x tenuior, teretiorque rectà sursum citra illos anfractus fertur, anteriori y meatus parti innixus, quem semen ad testiculum deferre monuimus, ad eminentiorem vsque pubis ossis regionem, inxta inguem. Et per idem z foramen ingrediens, quod priori meatui egressum præbuerat, deorsum tendit posteriori pectinis ossis parti incumbens, & peritonæo adhærens, super vrinarium sui lateris a meatum, præcedit, & insertionem in b posticam cervicis sedem molitur, in eam scilicet glandulam, quam vsque huiusce gratia inibi haberi diximus. Hæc ita se habent in maribus. In muliere meatus m ad os vsque sacrum eundem, quem & in viro ductum seruant, sed crassis quibusdam e membranis suffulti prorepunt, & priusquam ad testem pertingant, ambo in duas finduntur partes; quarum d altera in crassas quasdam membranas, & in uteri latera, nonnihil versus ipsius fundum

Vena ad renes tenentes.

Sinister seminis meatus

Dexter.

Seminalis vena cum arteria coitus.

Meatus quo semen à testis ad penem defertur.

Meatus seminis mulier

f ta. ii. 3. li. iii. fig. xix. a. b. fi. xxi. 22. m. a.

g li. iii. fi. xix. xxi. xxi. 25. h t. u. li. 3. fi. xix. c. fig. xxi. x. i li. iii. fi. xxii. q. K li. iii. fi. i. x.

I ead. fi. xxii. a. d. ad e. fig. xxiii. ab x, ad x. m fi. iii. D. n fi. xxi. y.

o fi. xxi. t. p fi. xxi. u.

q li. 3. fi. xxii. d. r li. iii. fi. xix. G. fig. xxi. xxii. a.

f ead. fi. xxii. a.

r ead. fi. xxiii. F. fi. i. u ead. d. d. B. fig. d. x. y ead. fi. xxi. z li. iii. fi. i. G. A. a li. iii. fi. xxi. xxii. q. b fi. xxii. r. o. xxiii. o. i. xxvi. n.

dum digeritur. e Altera seminali arteriæ, quæ in viro fieri diximus, ilico copulatur, & minimè abdomen egressa, in lumborum testiculum adigitur, qui vti diximus ad latus fundi vteri situs est, & in g elatiorem testis regionem recurrens haud editiora petens, irreperit in orbes, siue anfractus quosdam anguis ritu acta, quousque in angulum fundi vteri suæ regionis inseratur. Porro quamuis in viris, ac mulieribus, meatus testiculos adeuntes ab his, qui hinc vltius procedunt, tum substantia discrepent, tum etiam quia quod in prioribus continetur sanguinis colorem obtinet, in posterioribus verò semen iam confectum, elaboratumque est; veruntamen quòd à principio ad finem continentur, vtrique spermatica vasa latinis dicta sunt. Estque illud animaduersione dignum, in posterioribus ferè tantam seminis copiam asseruari, quanta vni aut alteri procreationi plus minusvè satis esset; atque hanc ob causam boues recens castratos prolem genuisse observatum est. Et quia diximus semen altius à testiculis proficisci, sciendum est, nihil præterea in testiculis semen acquirere, quam quod mammae in sanguinem conferunt, albedinem scilicet; neque vero ideo Eunuchi filios minimè procreant, quòd semen ipsis desit, sed quia abscissi meatus sunt, per quos ipsum deferri oportebat. Verum his dimissis, & ad historiam nostram redeundo, præter duas hæc venas, quibus semen ad testes deferitur, vena caua à posteriore sui sede, quæ lumborum vertebrarum corpora spectat, quibus adhærescit, i propagines complures instar pedunculorum expromit, quæ per harum vertebrarum foramina ingrediuntur, vnde nervos proficere audies, & ipinali medullæ alimentum deferunt; simulque ramulos aliquot in musculos vertebris hæc adnatos diffundit, ex quibus alij rursus emergunt, ad abdominis vsque latera in arcum porrecti, & musculis abdominis, quos perreptant, nutrientes. Simulatque autem k vena caua l sacrum os attingit, arteriæ magnæ, ne sacrum os ipsi officiat, pavimenti ritu substernitur, ac in duos protinus æquales ramos dirimitur, quorum alter dextrum, alter sinistrum crus accedit. Ab exteriori vtriusque horum latere ab ipsa statim partitione, siue in ipsamet, nonnunquam verò & paulo altius, m vena promitur omnium, quas ad lumborum vertebras, & abdominis musculos aliosque lumborum vertebris annexos reptare diximus, maxima: quæ transversim supra lumbos progreditur, ramos aliquot tum ipsis, tum abdominis musculis, & peritonæo porrigens. Vena hæc educta, truncus vterque obliquè deorsum versus exteriora fertur, & ambo inuicem n græcæ literæ figuram constituunt, n furculos nonnullos superioribus sacri ossis foraminibus in progressu offerentes. Dein vterque vltius concedens in duos inæquales partitur ramos; quorum o interior idemque tenuior, ilico in duos alios finditur; quorum p exterior, versus exteriora transversim, inter sacrum & coxendicis os, vna cum q maximo cruris nervo se proripit, multiplicem rorum seriem in musculos, ab ilium ossis externa sede pronatos, femurque mouentes, nec non etiam in eos qui ab humiliori coxendicis ossis regione proferuntur, effundens: adeo vt posterior coxendicis articuli sedes, & inguinum cutis à pluribus venæ huius propaginibus nutrimentum suscipiant. Interior ramus ab interiore sui latere exiguas aliquot propagines in sacri ossis foramina mittit, aliasque his maiores in ani f musculos, & cutem ipsi circumductam projicit, ex quibus aliqua ex hæmorrhoidibus constituuntur. Paulo vltius t alia ex hoc ramo vena depromitur, quæ in maribus vesicæ latus suæ regionis adit, & in plures dissecta ramos, in vesicæ collum, & penem exhauritur; u in mulieribus pingui obtecta membrana progreditur, & ramulos aliquot vesicæ porrigit, longè autem plures in fundi vteri latus dispensat, quorum aliqui crassiores effecti in ipsius cervicem pertingunt, ac per hos virginibus, atque vtero gerentibus menstruæ purgationes erumpunt. Haud ideo tamen cæteris etiam mulieribus sanguinem hac parte expurgari inficias eo, quamuis per internam uteri amplitudinem potissimum excernatur. Quod reliquum est x sinistri rami partitionis, y rami o rami actæ, ad pectinis os contendit, & y ramo eundem ductum ab altero latere seruanti copulatum, z uenam unà cum eo constituit, quæ primum peritonæum, ac dein a decimum femur mouentium musculum perforat, & pubis ossis b foramen permeans per sinum, tum ipsius, tum arteriæ, ac nervi gratia in elatiore foraminis

Discrimen inter prima, & secunda seminis vasa.

Eunuchi cur minime procreent.

Vena lumbos accedentes.

Partitionis vena caua iuxta os sacrum figura.

Virginum, & pregnantium menstrua quibus effluant.

e fi. xxvi. o.
 f ead. r.
 g cad. l.
 h cad. u.
 i t. ii. §. li. iii.
 fi. xxvi. §.
 k t. ij. o.
 l li. iii. fi. xix.
 XXI. xxij.
 m t. ii. 7. 7.
 n φ.
 o ρ.
 p ς.
 q lib. ij. t. x. §.
 lib. vij. ta. ij.
 71.
 r v.
 s ϕ.
 t χ.
 u lib. iii. fig.
 xxvi. γ, β.
 x r. ii. ρ.
 y ab s n r f e
 z u.
 a u. xv.
 fi. xvi. F. G. d
 b lib. i. t. i.
 iii.

minis iede inculpta. n, ac e membr... hini obductam; nonumque
 femur mouentium muscul... tr... rium permeans, in femur se recondit, se-
 cundi crus mouentium muscul... quinq; atque octauifemoris motorum ca-
 pitibus ramos aliquot exporrigenens, ex quibus alij profiliunt furculi ad cutem
 vsque iuxta inguina reptantes. Præter hosce ramos d alius coxendis acetabulū
 adit, per sinum ingrediens, qui ob id priuatim in eo exculpitur. Hunc in modū
 ramus iste digeritur, & femoris medium rarò superat; nihilominus præcipua
 ipsius vena quam per quintum femur mouentium musculum propagari dixi-
 mus, alteri maioris e venæ in crus deductæ f ramo commiscetur. g Exterior cau-
 dicitis venæ caua ramus oblique in crus contendit, & prius quam peritonæū per-
 foret, ab elatiore sui sede, mediocrem expromit venam, quæ sursum per perito-
 næum, versus abdominis anteriora tendens, & ramulos quosdam peritonæo
 communicans in rectum abdominis musculum sui lateris pertingit; h vbi peri-
 tonæo, ac transuerso abdominis musculo circumducta, in internam recti abdo-
 minis musculi sedem suæ regionis inferitur, & recto tramite ascendens, ramos
 aliquot in cæteros abdominis musculos transuersim emittit. Vbi vero umbili-
 cum paulò superat, in plurimos discinditur furculos, i venarum terminos con-
 tingentes, quas a iugulo deorsum sub pectoris ossè deferri monuimus. Venæ hu-
 ius beneficio mammillis cum vtero cõmunione intercedere cõplures aiunt,
 eo quod quæ deorsum fertur, dum mammas pertransit, cū ipsarum venis coit;
 quæ verò ascendit iuxta ramum exoritur, quem ad vterum progredi diximus.
 Id quam verum sit, decernere hic supersedeo, ne breuitatis in tractanda historia
 mihi propositæ terminos egrediar. Id nunc intellexisse sufficiat, venæ ascenden-
 tis, ac descendens extrema rarissime inuicem committi.

Vena illi con-
lescens qua sub
pectoris ossè in-
cedit.

Mammillarum
atq; vteri
venæ.

De venæ caua in crus propagatione. Cap. X.

PRÆTER ramos quos a vena caua in posteriorem coxendicis sedem effundi, &
 in femur prolabi diximus, duæ priuatim venæ ab ea proferuntur; a minor
 altera, quæ vt diximus, per pubis ossis foramen ad femoris vsque medium se
 proripit, circumiectis sibi musculis alimentum suppeditans; altera maior, alia-
 rum omnium crus aduentium quidam veluti truncus. b Hæc ab exteriori ramo
 alterius venæ caua caudicis, post factam ipsius supra os sacrum disunctionem
 exoritur, & simulatque a peritonæo emergit, in inguina fertur, per elatiorem,
 interioremque ossis coxendicis regionem, qua c sextus, & septimus femoris mo-
 tores musculi descendunt; & per femoris anteriora, introsum nonnihil perre-
 ptans, nullo obiecta musculo per sinum fertur quem d primus crus mouentium
 musculus, e octauusq; femoris motorum in inguine efformant; ibique in com-
 plures ramos discinditur. Quamobrem frequentes inibi f glandulæ repositæ fue-
 rant, quemadmodum & sub axillis cæterisq; omnibus venarum partitionibus
 multas haberi prodidimus. g Primus venæ huius ramus; crus accedens insignis
 est, & ex interiore ipsius parte enascitur, ac inter cutem & carnem, per femoris,
 genu & cruris interiora, ad internum vsque h malleolum excurrit; vbi in pedis
 superiora descendens, in varias partes digeritur, alijs huc pertinentibus, vt di-
 cemus, venarum furculis commixtus. Vena hæc ad usque malleolum eundem
 fere in cunctis corporibus progressum seruat, secus quam vterius ab eo: et si
 enim malleolum vt plurimum conscendit, nonnunquam tamen sub eo fertur.
 Varius quoque non parum est ipsius in pedion, & pedis digitos diremptus; in-
 terdum nanque alijs quibusdam ramis commixta in minimum digitum ipsi-
 que proximum, interdum vero in pollicem eique proximum excurrit. Paucis,
 eundem distributionis rationem in nemine propemodum seruat; imo vix vn-
 quam eodem modo in crus vtrunque digeritur. Quinetiam rami quos per crus
 descendens educit, nunquam fere eundem seruant ordinem, quamuis id vnum
 habeant, vt cutem inter & carnem ferantur. Ac fere in cla-
 tiore interna femoris regione vena hæc duos profert ramos; i minorem alte-
 rum qui introsum per peritonæū, per inguina, & femoris interiora progredi-
 tur; k alteram exterioram, & maiorem, qui femoris exteriora anterioraq; inter
 cutem

Quod præci-
pua vena in
crus ferantur.

Maxima crus
petens vena.

Primus vena
huius ramus.

vi. o. c li. ii. t. xiii. b, b.
 d ta. ii. iuxta h.
 f iuxta x.
 g 5.
 h li. ii. t. vi. c. li. iii. fi. l.
 i t. ii. M. ta. v. fi. ii. l.
 xii.
 xiii.
 xix.
 z r.
 b truncus in-
ter O & Q.
 c li. ii. ta. viii. O A.
 d li. ii. t. i. Z
 e li. ii. t. iii. m.
 f li. ii. t. iii. I.
 g t. i. ii O.
 h li. ta. i. ii. iii. g.
 fig.
 A
 O.

cutem carnemque perrepta, ... ac interiori propagines directus. Præterea ubi ad femoris medium præterit, uena ... tingit, venas quasdam notatu dignas educit, inter quas unam priuatim, in primum crus mouentium musculum emittit. Ex hac eadem uena, ubi uersus poplitem reflectitur, binæ rursus venæ profiliunt, exiles quidem illæ & æquales, quarum altera in genu anteriora, in flexum altera porrigitur; quamuis hæc nonnunquam desit, nonnunquam uero tenuis vsque adeo sit, ut intuentes propemodum effugiat, tunc scilicet, cum genu adiens uena solito maior existit. Insuper, uena hæc, suo per crus incessu, furculos quosdam producit, qui antrorsum, retrorsumque crus amplexantes, & cum proximis quibusdam uenis coeunt incedunt. E regione huius propaginis uena hæc insignis per aliam educit, quæ extrorsum ducta, in cutem anteriori ossis coxendicis regioni obductam, atque in musculos inibi situatos exhauritur. Quum primum duas eiusmodi propagines, uena magna edidit, in musculos femoris os amplexantes reconditur, quæ septimo & nono crus mouentibus musculis, insignem offerens ramum, ex quo furculi quidam in cutem deriuantur. Ulterius alium depromit ampliore, qui in quintum femur mouentium musculum distribuitur, soboles aliquot in octauum cruris motuum auctorem dispensans. Eodem modo uenas alias complures emittit, quæ musculis femur ambientibus prope omnibus nutrimentum elargiuntur; Harum maxima extremo illius uenæ committitur, y quam pubis ossis foramen permeare, & ad medium usque femoris delabi retulimus, ea in longum adeo producta, ut propemodum in genu pertingat. Deinceps maxima uena, deorsum ad femoris os, nonnihil ad posteriora reflexa labitur, & furculo squosdam prætenues in membranas præcipuis cruris musculis obductas diffundit. Ac postmodum alium de se promit uenam, quæ in femoris posteriora excurrans, furculos quosdam sursum in cutem propagatos exerit. Venæ huic a ramo, quem in quintum femur mouentium musculum dispensari diximus, soboles quædam accedit, & mediocris ex utrisque uena confurgit, cutem, uti monuimus accedens; quamuis non infrequenter accidat, b ut duæ ab insigni cruris uena propagines emergant, una editior altera, quæ in progressu inuicem copulatae, eam constituunt uenam, quæ in cutem porrigitur. Quæ ubi c ramos quosdam in elatiorem posterioremque femoris sedem germinauit, recta deorsum per medium e poplitem in suram illabitur, multiplicem e ramorum sobolem incerta scriper eam dispensans; imo alii recta, alii oblique, transuersim alii progrediuntur, quidam uero inuicem coeunt, in unum abeunt. Quæ uenarum multitudo, ut uarices inibi fiant, in causa est. Uena hæc ubi hos germinauit furculos, in aliis ad f talum usque porrigitur, ibique desinit; in aliis uero aliquibus permiscetur ramusculis, per cruris anteriora accedentibus, & eo qua ipsa incedit, pertinentibus; ac dein ad g exteriorem porrecta malleolum, pedis superiora inter carnem, & cutem adit. Hunc itaque in modum magna cruris uena, femoris ossi accumbens descendit, atque ita in ipsum obliquatur, ut ad genu pertingens, h inter posteriora imæ ipsius sedis capita feratur; ubi in duos inæquales finditur ramos. Interior qui oppido tenuior est, furculos aliquot in suræ musculos effundit, præsertimque in anteriorem l primi & secundi pedem mouentium regionem, simulque m ramos aliquot in cruris interiora dispensat. Vbi autem n ad humiliorem tibiæ appendicem ramus iste pertingit, & ramos aliquot in cutem deriuauit, sub malleolo flectitur, & per internum pedis latus ad pollicem usque contendit; ubi fere in cutem oblitteratur; nonnunquam uero ramus hic inter calcisos & tibiæ, una cum tendinibus hac pedion aduentibus porrectus, insertionem in digitos molitur. Exterior diductionis in poplite factæ ramus, longe amplior est, duasque in uenas dirimitur; quarum p maior, eademque interior, in foræ q musculos tota porrigitur, recta primum inter primi & secundi pedem mouentium capita, & inter quartum quintumque pedis eiusdem motus auctores, ac postmodum inter musculos digitorum flexores, r ramos, secundum longitudinem prorepit, & ligamentum quandoque contingens, quod fibulam tibiæ committit. In hoc incessu, musculis quos perreptat, infra furculos aliquos subinde porrigit, inter quos tamen nulli, aut quam paucissimi

Cur facile in cruribus fiant varices.

l ii.
m li.i.t.i.z.
n t.ii.z.
p o.
q li.ii.t.iii.φ
r t.ii.1.
s t.ii.2.
t lib.ii.t.viii.
φ.c tab.xii. z
ΣΠ.
u li.ii.t.viii.
Σ.
x t.ii.χ.
y n.
z 3.
a 2.
b 3-4.
c 5.
d 6.
e 7.
f 8.
g li.i.t.iii.χ.
h t.ii.9.
i lib.i.ta.iiii.
16.16.
x t.11.
l lib.1. xii.
φ.
m 11.
n 12.
o 13.
p 14.
q lib.ii.t.xii.
xiii. xiiii. xv.
r .ii.t.1.

cissimi ad cutem perueniunt. Quæ primam vena hæc ad medium circiter
 cruris longitudinis infra genu adacta est, in duos rursus finditur s ramos; quo-
 rum interior t surculum in tali ossis, & tibiæ articulum mittit, ac deinde vna cum mu-
 sculorum tendinibus descendit, & a posteriore cruris regione, versus pedium,
 inter calcem tibiæque sub u musculo secunda digitorum internodia flectente
 obliquatur; & duos in pollicem ramusculos, totidemque in indicem, ac unum
 in medium digitum proijciens, absumitur. Quævis plerunque interior x ra-
 mus in cunctos disseminetur digitos, nullo interim ramo inter calcem, ac ti-
 biam porrecto. Alter autem ramus, postrema scilicet partitionis exterior, iux-
 ta fibulam porrigitur, & ubi proxime ad ligamenti finem pertingit, quod fibu-
 lam tibiæque colligat, y ramum depromit, qui ligamentum perforans, in pe-
 dem una cum musculorum ipsum aduentium tendinibus per cruris anteriora
 se proripit, surculos aliquot z musculis offerens, qui pedis digitos extrorsum re-
 flectunt, aliosque rursus in cutem pedis pectini obductam. Quod reliquum est
 huiusce rami in pedem una cum a septimi, & octavi pedem mouentium mu-
 sculorum tendinibus concedit, in paruum digitum exhaustus, cum interior ra-
 mus inter calcem & tibiæ deductus, nullos digitis ramos exporrigit, sicque
 magnæ cruris venæ in pedem propagatio finem habet. Verum enimvero hæc
 venarum in pede distributio, haud minus quam in manu uaria, & diuersa est;
 fit enim sæpenumero, vt b interior uena, quam in suræ musculos abdi retuli-
 mus c ramum membranæ tibiæ fibulæ annectenti porrigit; qui iuxta ipsam
 per cruris anteriora in pedem defertur, ac tunc d uena, quam in sura bipartito
 scindi diximus, minime finditur, sed pedem indiuisa perreptat, & in omnes di-
 gitos propagines effundit. Interdum uero e uena in musculos cruris anteriora
 occupantes reconditur; quæ ab exteriori præcipuæ diuisionis f ramo, quam in
 poplite fieri tradidimus, exoritur, & in superiorem tibiæ appendicem properat.
 Et protinus inter sextum, ac septimum pedem mouentium musculos surculum
 profundit, ex quo numerosa pullulat ramorum series, qui musculis in antero-
 re cruris regione consistentibus alimenta deferunt. Nonnunquam etiam in cu-
 tem extimæ cruris partis multiplices mittit surculos, quorum g præcipuus nunc
 retrorsum, nunc antrorsum obliquatus tantisper incedit, dum iuxta interiorem
 malleolum in pedem declinet, alijs venis hæc inter cutem, & carnem porrectis
 complicatus. Cum itaque vsque adeo uaria sit harum uenarum per crus, ac pe-
 dem sub cute reptantium distributio, cumque in promptu adeo sit, eas in quo-
 uis homine intueri, si eas ut sanguinem detracturi solent, alliges; non est ut or-
 dini, ubi minime is reperitur, constituendo insudem; potissimum quod uenas
 has ex eodem omnes h trunco deorsum per inguina reptante, prodire obser-
 uem; quodque iuxta genu in interna sede, in maiore hominum parte, i interior
 ille ramus caudicis magnæ venæ, conspicuus offeratur, ex quo duntaxat multi
 ex græcis sanguinem mitti commendabant. Ac proinde non possum non mi-
 rari eos medicos, qui quadruplicem in pedis pectine uenam statuunt, sanguinis
 extractioni accommodam; Primam quidem iuxta interiorem malleolum,
 quam Saphenam, Matricis, & Virginalem uenam appellant; alteram iuxta
 exteriorem malleolum, quæ schiatica ipsis dicitur; tertiam in pollicem porre-
 ctam, poleticam nuncupantes; quartam eam quæ paruo digito proxima est,
 quam Renalem vocant. Atque in his omnem venæ cauæ propagationis histo-
 riam absoluimus. Nunc de uena umbilicali agendum superesset: sed quia hæc
 nullius in humano corpore usus censetur: & quia tertio libro priuatim de ipsa
 egimus, illud duntaxat hoc loco subiungam, cum in iecur adigitur, nequaquam
 in plures, ut inquit Vesalius, ramos discedi; quin potius in nullum dissecta ra-
 mum, uenæ portæ committitur. Quartæ uenæ, quæ arterialis dicitur enarratio-
 nem tunc opportune aggrediemur, ubi de magna arteria sermonem habueri-
 mus: quæ cum ipsa cognationis habeat, ut ex ipso patet nomine.

Incerta...
 ... pons di-
 stributione se-
 rias.

Ratio conside-
 rationis uena-
 rum pedis.

Umbilicalis
 uena.

De magna arteria ortu, eiusq; in superiores à corde regiones propagatione. Cap. XI.

Magna arte
via ortus.

Arteria magna
in duas
partes dissem-
ptus.

Arteria vascor
abdominis mus-
culos accedens.

Veteres omnes tum Philosophi, tum Medici communi consensu cor arteriarum principium, & originem statuerunt: cuius quidem illud evidens argumentum est, quod magna arteria hic longe amplior quam alibi vspiam occurrat. Prodit igitur magna arteria ex elatissima sinistri cordis ventriculi sede, principio orbiculari, & cartilaginis fere in modum duro. Protinus autem ab exortu, ubi tres superavit membranas, quæ, uti quartus liber edocuit, spirituum & sanguinis recursum a magna arteria in sinistram cordis ventriculum prohibent, duos per quam tenues educit ramos; alterum iuxta membranæ dextri lateris scapulas, alterum ad posteriorem foraminis partem, quod dictæ occludunt membranæ, a læva etenim nullus exoritur. Præsentes rami, cordis basim una cum coronali vena, circum circa, instar coronæ ambiunt, ex ipsisq; furculi quidam exigui pullulant, deorsum per cor illabentes; quorum maximus in crassissima latissimaque cordis regione occurrit, ubi scilicet duorum ipsius ventriculorum septum enascitur. Ex duobus hisce ramis, (etsi æqualis propemodum est vtriusq; amplitudo) qui ex dextro magnæ arteriæ orificij latere producit, amplior fere longiorque est. Duobus hisce furculis ductis arteria magna, a cordis basis centro, sub arteriali venæ caudice sursum effertur, & cordis membranas perforans, in duas actutum partes dirimitur; quarum maior deorsum, altera sursum contendit, inter g asperam arteriam, & h venam caavam atque intersepiētes thoracem membranas ascendens; ac statim ramum a sinistro latere depromit, oblique sursum ad primam eiusdem lateris costam porrectum, qui quandiu pulmoni accumbit, ac sinistrae thoracem intersepienti membranæ deincitur, nullus ex eo ramus educitur, protinus autem ut primam attingit costam, duas emit tit propagines; alteram ab humiliore sui sede, quæ costarum radices perreptas, in singula quatuor priorum costarum intervalla, singulos effundit furculos, ex quorum unoquoque duo rursus alij, in spinalem medullam, & musculos ipsi scapulæ hic instratos excurrunt; alterum vero ab elatiore, prædicta longe ampliore, quæ oblique sursum ad septimæ cervicis vertebrae latus irrepens, m vertebrae huius & reliquarum oīum cervicis, transverforum processuum foramina permeat, dorsali medullæ furculos quosdam cōicans, ea ingredientibus foramina, quæ nervis egressum largiuntur; alios itē musculis cervicis posteriora occupantibus. Quod reliquum est huiusce arteriæ, occiput, ut inquit Vesalius, una cum comite arteria conscendit, & simul ambæ spiramen subeunt, quod in posteriori capitulorum occipitis ossis sede uisitur, atque in duræ menyngis sinum suæ regionis exhauriuntur; at secus se res habet, ut de capitis venis, & arterijs agentes, dicemus. Præter ramum hunc, cervicis vertebrae aduentem, ex arteria, quam oblique primam costam conscendere monuimus, o alia insuper arteria pullulat, quæ acclivis, & ipsa fertur, licet oblique ac in priora magis quam illa; & in ossis pectoris editiora pertingens, intersepienti q; thoracem membranæ suæ regionis adhærens, oblique deorsum, per dicti ossis latus fertur qua ipsi costarū cartilagine adhærescunt. Arteria hæc idē iter conficit, eisdemq; in ramos, cum ea p uena scinditur, quam sub pectoris osse declivē ferri, & iuxta mucronata pectoris cartilage profilire, inque rectum abdominis musculū sui lateris exhauriri prodidimus. Et quemadmodum huic venæ, q alia ab inferiori sede correspondet, sic & arteria hac repenti, præterquam quod ab arteria nulli in cutē ramī deriuantur; quod si qui māmillas adeunt, exigui admodū sunt. Vbi hæc propagines magna effudit arteria, antrorsum, brachium uersus deflectens concedit, & priusquam e thoracis cavitāte emergat, s secundum dorsi motorē musculū oratur, insignem s alium educit ramum, qui occiput conscendens, in musculos cervicis posteriora occupantes; distribuitur, nullam interim cuti propaginem offerens. Postmodum thoracis cavitātē arteria egreditur, & primā superat costā, tātisper obliquata, dum proxime ad axillā pertingat, ibiq; a posteriore sui sede mediocris ampli

a n. v. v. v.
O. fig. v. H. t.
iii. A.
b li. iii. f. x.
C. C. C.
c t. iii. B. B.

d li. iii. f. vi.
o transit sub
I.
e ead. fig. iii.
H per A.
f ta. iii. i. lib.
iii. fig. vi. R.
g f. vi. Y.
h ead. N. ta.
v. a.
i t. iii. D.
K ead. E.
l ead. F.
m li. i. t. v. f.
vi. oo.

n t. iii. D.
o C. iii. f.
ii. I

p t. ii. l. lib.
t. vi. a. li. iii. f.
i. K.
q li. iii. f. i. I.

r t. iii. D.
s lib. ii. t. viii.
s t. iii. f.

r ead.I.
u ead.K.
x t.ii.aa.
y t.iii.l.
z inter L & M.
a ead.M.
b li.ii.ii.x.
c t.iii.N.
d t.ii.m.
e iuxta N.
f t.ii.qq.
g t.iii.O.
h li.i.vi. fi.
vi.ab Y ad P.
i t.ii.p.
k li.ii.ta.vi.
o r,r.
l t.ii.P.P.
m li.ii.t.viii.
N.
n t.iii.Q.S.
o ead.R.
p li.ii.t.xi.u.
q,r.
q ead.l.t.viii.
Y.
r li.ii.t.iii.θ
s ead.tab.iii.
inter q; & i.
t ta.iii inter
R & T.
u ead.S.
x inter Tj & ω.
y ead.
z cap.Y.
ad.ii.F.
b li.iii.fi.vi.
x.x.
c li.iii.fi.vi.
s.
d t.ii.s.t.v.
e t.iii.a.
cap.c.
fi.n.B.
h t.iii.fi.ii.L.
i li.i.t.v.fi.i.

amplitudinis t ramum profert, qui musculos per scapulae interiora porrectos spargitur. Ac dein alterum ex superiori sede paulo minorem profundit, qui ad humeri cum scapula articulum deducitur, & iuxta summum humerum, in complures agitur furculos, quorum u vnus humerali x venae, antequam e musculis emergat, comes accedit. Huic ramo y alius succedit, paulo demissius ab axillam petente arteria ortus, qui per musculos pectori instratos multiplici propagine digeritur. Vtremque alij enascuntur furculi glandulas, quae axillis affident, adeuntes. Ac deinceps a alius emergit, qui deorsum per thoracis latera deductus, b musculo potissimum inseritur, brachium deorsum agenti. c Reliquum huius arteriae, vna cum d iecoraria vena, in brachium porrigitur, in musculos humeri motores sese recondens, & e ramulos aliquot, internae musculorum humerum amplexantium sedi, nec non membranis nervos, qui hac pertranseunt, ambientibus, exporrigenis. Ac postmodum sensim ac sensim illabitur, in anteriori venae magnae f ramo copulata, & g propaginem educens, quae secundum posteriorem humeri sedem, qua ipsi cubitum extendentes muscoli adhaerescunt, ad externum vsque humeri h tuberculum contendit, ibique vna cum i vena, quam hac deferru narrauimus, inter musculorum tendines deperditur. His peractis, arteria protinus inter k musculos cubiti flexores reconditur, ramulos ipsis nonnullos offerens; ac dein versus cubiti flexum retorquetur, duasque l propaggines vtrunque singulas in cubiti articulum emittit, iuxta m secundi musculi cubitum flectentis terminum perreptans, adeo detecta, vt pulsum edere haud oblectare perferantur. Post haec, deorsum fertur, inter musculum secunda internodia flectentem, & eum qui tertios quatuor digitorum flectit articulos demersa, & n in duos dissecta ramos, alterum quidem iuxta radium, alterum vero iuxta vnam deductum. Qui secundum radium fertur, cuius pulsum in dies contractamus, non procul a brachialis radice o ramulum profert, qui sub musculorum pollicem extendentium p tendinibus, in externam manus sedem se proripit, & in q musculos inter primum pollicis os, & postbrachialis os indicem sustinens, repositos, exhauritur. Hunc ubi eduxit ramum arteria sub r transuerso internae brachialis sedis ligamento, & sub manus s tendine procurrit, in tres dirisiffa t ramos, perinde ac nervus, & vena huc pertinentes. Ex hisce ramis primus, & secundus in duos quisque ramos dirimitur; ac ille quidem in internam pollicis regionem porrigitur, secundus eandem indicis regionem petit, tertius autem indiuisus internum latus interioris medij digiti sedis accedit. u Ramus per vnam porrectus, in manus quoque volam pertingit; adeo in musculos abditus, vt ipsius pulsatio minime percipiatur, praeterquam in impense gracilibus, sicque sub transuerso brachialis ligamento, & manus tendine procedens, x duos ramos in paruum digitum, totidemque in anularem, atque vnum in externum medij digiti latus deriuat. Ramus hic etsi nullum fere in extimam manus regionem ramulum diffundit, interdum tamen musculis externum latus ossis postbrachialis, quo paruus fulcitur digitus, occupantibus, y ramum communicat. Atque hunc sane in modum, prioris arteriae rami in sinistrum brachium diremptus terminatur, quem a sinistro ipsius latere, post egressum e corde, produci retulimus. Vbi ramum hunc arteriae magnae truncus edidit, recta sursum z aspera innixus arteriae ad a glandulas iugulo affidentes prorepit, quae ipsi perinde, ac venis strati ritu substernuntur, robur quoque ipsius adaugentes. Huc igitur contendens, priusquam thoracis cauitatem egrediatur, in duos finditur inaequales ramos, b sinistrum alterum ac minorem, c alterum dextrum maioremque, forales arterias appellatos. Minor in laeuam paululum deflectit, & d interiore iugulari comitatus, secundum laeuam asperae arteriae latus sursum ad fauces effertur; vbi in e duos secatur ramos, quorum minor exteriorque furculum in m latus deriuat, ac dein in duos partitur, quorum alter tempus sinistrum adit, alter pone aures concedit, adeo vtrique prominentes, vt pulsum edant minime obscurum. Maior, idemque interior, fauces subit, furculos aliquot laryngis, & f linguae musculis exporrigenis, ac postmodum in caluariae g basin se proripit. Priusquam vero caluariam ingrediatur, in duos quoque ramos digeritur, alterum quidem h grandiore, qui i foramen subintrant, in cuneiformis

Arteria mammas petens.

Quae in brachium fertur.

Arteria cuius pulsum contractamus.

Trunci arteria caput conscendens progressus.

A a 3 ossis

Anat. Val.

ossis parte sellam referente insculptum, ^q glandulam cerebri pituitam excipientem locari diximus. Hic simulatque in caluariam adigitur, in duos quoque ramos partitur; quorum ^l alter in narium cavitatem per ^m foramen sui gratia priuatim exculptum se confert, & inter nasi cartilagine atque alas deperditur; exilium quarundam arteriarum finibus faciem, vti dicemus aduentum, comitatus; ⁿ alter numerosa sobole dissectus in ^o duram menyngem uniuersam exhauritur. Arteria autem truncus, simulatque hos eduxit ramos, ^p bipartito scinditur, & caluariæ basi suffultus, in priora paulisper sic diuisus incedit, posteaque denuo ^q coalescit, ^r insignem propaginem per secundi neruorum cerebri paris ^s foramen in oculum, inque interiorem temporalis ^t musculi sedem emittens. ^u Quod arteria superest, duram ^x menyngem perforat, partimque ^y in tenuem membranam, ^z partim vero in sinistram cerebri ventriculum procurrit, in plexum quendam instar fasciæ toto incessu actus. Alter partis arteriæ ramus, quam cranium conscendere diximus, ad basis caluariæ posteriora una cum comite ^b vena proficiscitur, ^c propaginem ^d musculis dispensans, anteriorem ceruicis uertebrae sedem occupantibus, inter primam & secundam uertebrae; ac postmodum uena comitatus caluariam, ingreditur per ^e foramen quod sexta ^f neruorum cerebri coniugationi aditum præbere dicemus, & in sinistram duræ membranæ sinum obliteratur. ^g Dexter insigniorque magnæ arteriæ ramus, recto pariter tramite sursum effertur; & vbi ad primam pertingit costam, ex dextro sui latere insignem producit ramum, qui per priorum costarum interualla, in transversos ceruicis uertebrae processus, in pectoris os, in musculos colli posteriora occupantes, in dextram brachium, & ut uno uerbo dicam, in omnes eas partes distribuitur, in quas ramum sinistro brachio exporrectum digeri docuimus. Vbi hunc exprompsit ramum ^h arteria hæc ⁱ illi æqualis redditur, quam secundum asperæ arteriæ sinistram latus sursum reptare commemorauimus; quæ idem utraque iter conficiunt, eandem sortita appellationem Carotides nempe, hoc est soporales, siue somnum inducentes dictæ, quod his obstructis, siue quauis tandem ratione oclusis, statim obdormiscimus. Cuius quidem periculum fecisse Realdum Columbun Pisus anno 1544. ipse uidi in adolescente quodam in frequenti nobilium uiro- rum corona, non minori eorum terrore, quam nostrum risu, qui id incantamenti vi effici ipsis persuadebamus. Illud item notatu dignum occurrit, ab exteriori portionis sinistrae arteriæ ^k ramo, ante ipsius in caluariam ingressum, arteriolam in genas excurrere, deinceps in duas discindi partes, quarum altera in tempora festinat, estque arteria illa, quam pulsus in ipsis edere percipimus, altera pone sinistram aurem se confert, pulsus & ipsa minime obscurum edens.

Dexter arteria ramus.

Soporales arteria cur sic dista.

Arteria intercostales musculos aduen- tes.

Arteria costalis organa pe- tentes.

De Magna Arteria infra cor propagatione. Cap. XII.

IAm diximus Arteriam magnam protinus ut cor ipsum egreditur, in duos discindi ramos, alterum superas, alterum inferas partes peragraturum. De ascendente egimus, Descendens enarrandus relinquatur. ^a Qui dorsi uertebrae adhærens, sub uena caua deorsum illabitur, & mox ab exortu, a posteriore sui sede uertebrae incumbente, ^b propagines utrinque; in singula nouem inferiorum costarum interualla profundit; quæ perinde ac uenæ coniuge carentis ^c rami, ad cartilagine usque in integris costis, in mendosis uero ulterius proferuntur. ex hisce ramis surculi quidam per neruorum ^d foramina in spinæ medullam, ac dein in musculos dorsi uertebrae ad natos emergunt, perinde ac de ramis uenæ coniugis expertis diximus. Ipse autem arteriæ caudex recta deorsum lateri sinistro cor- ^e dorsi uertebrae innixus fertur, & inter ^f diaphragma ac undecimam thoracis uertebrae deductus, ^g propaginem utrinque septo transuerso impertit, quæ multifariam dissecta in ipsum exhauritur, præsertimque in humiliorem ipsius iuxta dorsi uertebrae regionem, riuulos quosdam in editiorem ^h ipsius sedem, adeoque in eam cordis ⁱ inuolucris partem, quæ septo affirmatur, deriuans. Deinceps truncus quidam

K ead. M.
l t.iii. fi. ii. s.
m li. i. t. v. fi.
i. y.
n t. iii. fi. ii. r.
o l. v. fi. i. DD
p t. iii. fig. ii.
u. u.
ead. a.
s li. i. t. v. fi. i.
G.
t li. ii. t. ii. A.
u t. iii. fi. ii. a.
x li. v. fi. xv. C.
y t. iii. fi. ii. B.
z ead. y.
a ead. i.
b ead. C.
c ead. p.
d li. ii. ta. viii.
A, B.
e li. i. t. v. fi. i.
C.
f li. v. fi. xiiii.
x.
g t. iii. v.
h ead. z.
i ead. x.

K ead. b.

a t. iii. f.
b ead. KKK.
fi. iii. AGG. p
c t. ii. ab FF.
deunt. vi. h. i.
d li. i. t.
QQ.

f ead. Δ.
g
l. li. ii. ta. vii.
fi. ii. m.
i li. iii. f. iii.
G.

cus quidam a magna arteria ^K offertur, ex quo ^K furculi nonnulli in ventriculū, jecur, cystim fellis, lienem, omentum, intestinum duodenum, & in coli partem ventriculo hærentem manant, hunc sane in modum. In primis ^l truncus hic supra eminentiorem interioris omenti tunicæ partem incedit, inque ^m duos prope modum æquales ramos diffinditur, quorum maior ad læuam, minor ad dexteram concedit. Dexter ramus venæ portæ in ⁿ glandulis illis sub posteriore ventriculi sede repositis coniungitur; qua in parte omenti membranæ alligatur, & jecoris caua conscendit, ac media in via ab inferiore sui parte ^o riuulum in inferiorem omenti membranam, & in coli partem ipsi proximam emittit. Postmodum ab editiori sede sobolem aliam ventriculo elargitur, quæ in posteriorem ipsius sedem, quæ dorsum respicit, in ramulos aliquot dissecta spargitur. Ex inferiori rursus parte, alium educit ramum, qui ad jecoris caua festinās, in duas scinditur propagines; quarum ^q altera intestinum ventriculi fundo adhærens petit, ab ipsius medio ad ieiuni vsque initiū porrectans; ^r altera paulo amplior ad dextrum fundi ventriculi latus deflectit, & exteriori omenti membranæ adhærens, ramulos quosdam ex editiore sui regione in ventriculi anteriora posterioraque disseminat; eodemque prorsus modo alios ex ima sede in exteriorem omenti membranam effundit. Sicq; ^s præsens arteria, venæ portæ ramo comitata, ^t fundi ventriculi medium terminatur. ^t Quod reliquum est dextri magnæ arteriæ rami, vbi duos exiles ramos, ex altiore sui parte in cystim fellis eiecit, ^u in multas actutum secatur propagines, quæ insertionem in jecoris caua moliuntur, in ipsius tamen substantiam haud penitus adactæ. ^x Sinister ramus, quem ex arteriæ caudice proferri, ac dextro paulo ampliorem esse dicebamus internæ omenti membranæ, glandulisque in ea repositis adhærescit, cuidam venæ portæ ramo commissus, & in eosdem quos ille ramos dissectus. Ex elatiore siquidem sui regione ^y ramum ventriculo, qua is dorso innititur, offert, qui primum ^z sobolem vnam vtrinque in mediam ventriculi sedem, eius quæ dorso incumbit, regionis exporrigit; deinde sursum repens, ventriculi os, quemadmodum & de venæ portæ ramo prodidimus, ^a circum vndique cingit, & ^b ramos aliquot, in ventriculū, compluresq; exiles arteriolas in stomachi finem dispensat; quarum vna secundum ventriculi anteriora, nonnihil ad dexteram, in ipsius vsque fundum illabitur, furculos quosdam eo tractu tum dextrorsum tum sinistrorsum proiciens. ^c Sinister arteriæ huius ramus, vbi lienem attingit, ^d ramum ex ima sui sede, in inferiorem omenti membranam profundit; qui paulo post exortum, in duos valde inuicem distantes ramulos partitur, ex quibus arteriæ complures pullulant deorsum omnes in eam quam dixi omenti membranam & colon intestinum concedentes. Post hæc, sinister iste arteriæ ramus, sinistrorsum magis agitatur, in duas, (venæ, quæ ipsi comes accedit, ritu) arterias diremptus, hæque rursus in alias, & sic deinceps, dum ^e numerosissima ramorum progenie, recta in lienis caua inferatur. Priusquam vero ipsum ingreditur, ex ima humilioris lienem aduentis arteriæ sede, ^f furculus in inferiorem omenti membranam deriuatur; & ex ea quæ sursum succedit, alia eundem prorsus in modum ^g arteria educitur, quæ exteriori omenti membranæ innitens, dextrorsum in ventriculi fundum adducitur, sinistramque fundi latus vniversum perreptans, anteriori posteriorique ventriculi sedi, & extimæ omenti membranæ riuulos quosdam communicat. ^h Ab alijs quin etiam in lienem tendentibus ramis, propagines quædam in sinistram ventriculi latus, osque ipsius efferuntur, perinde ac de venis a liene in ventriculum deductis monesecimus. Atque hunc rami huius distributio, finem habet. ⁱ Paulo infra quem, ^k alius ab arteria magna depromitur, qui per editiorem mesenterij regionem in plurimas soboles diffusus, venæ portæ ritu, in ieiunum, ileum, & eam coli partem excurrit, quæ a jecoris cauo, ad sinistram vsque reuertitur. ^l Post hunc ab utroque magnæ arteriæ latere, ^l ramus enascitur effectatu dignus, non quidem alter e directo alterius, sed dexter interdum editior est, interdum vero sinister, incerto prorsus ordine; etsi dexter fere altior conspicitur; ambo autem ex anteriore prodeunt arteriæ sede, ac recta transmeant, in suæ quisque regionis renem, non secus ac emulgentes venæ, pertinentes; etsi nullus vt plurimum ramus ex his, vti ex venis, in pinguem renum tunicas deriuatur.

Præcipua mesenterij pars arteria. Renum arteria.

K t.ii.i.fig.ii.
m.
l h.iii. fi.iiii.
f.
m t. iii. fi.ii.
a, u. ta.v.fig.
m.
o t.iii. fi.o
t. v. f.
p. d. p. h.

s li. 3. fi. ii. ab
R. ad T. fi. xiii
xiii. c.
t. t.iii. fi. ii. f.
u ead. c.
x ead. u.

y ead. x.
z ead. y.

a ead. z.
b ead. a.

c t.iii. fi.ii. u
d ead. f.

Pro his vide
t.iii. fi.ii. & v.
fi.iii.
e t. i. fi. ii. d. d.
f. y.
g.

i m.
k t.iii. z.

u. n. xix. z. i.

Seminalis arteria.

Rami lumbos petentes.

Arteria iuxta os sacrum diremptus.

Arteria pubis ossis foramen traiciens.

Arteria in crus delata.

deriuatur. Neque vero ex sinistra arteria... us vllus meatus exoritur, quemadmodum ex emulgente sinistra prodire monuimus; meatus enim is semper ab arteria magnae caudice e dextra regione originem desumit, iuxta scilicet seminalis venae exortum, nonnunquam vero paulo inferius, atque ambo paulo post exortum, ^m meatui ex vena eiusdem lateris prodeunti committuntur; verum dexter, ⁿ venae cauae truncum prius transcendit, sicque progreditur id con-
ficiens itineris, quod capite nono retulimus. Paulo inferius, arteriae magnae truncus ab anteriore sui regione ^o furculum edit, qui per imam mesenterii partem, ac in colum intestinum, qua id a liene, ad rectum vsque intestinum porrigitur, ac in ipsum quoque rectum disseminatur. A posteriori magnae arteriae sede, secundum omnem ipsius longitudinem, qua super musculos lumborum vertebris instratos uehitur, ^p ramuli quidam vtrinque prodeunt, in lumborum vertebras, ipsarumque medullam, nec non in conterminos ipsis musculos excurrentes. Ramuli hi omnes sibijs p ^q coaequales sunt, ^q duobus exceptis, iuxta sacrum os emergentibus, qui non solum in vertebras, medullam, proximosque illis musculos porriguntur, verum etiam transuersim per peritonaeum, abdominalisque musculos ad abdominis usq; latera excurrunt. Porro arteria hucusque ab uena caua semper iter habuit; vbi uero in sacrum os appulsa est, uenam ascendit, quae arteriae, ne sacrum os ipsi officiat, strati ritu substernitur. ^s Atque inibi, perinde ac de uena proditum est, duos in ramos finditur, qui priusquam in femur pertingant, uenas iterum subeunt. Et rami ex arteria iuxta eam quam dixi partitionem deprompti, illis quos uena profert exacte admodum correspondent, nisi quod ex inferiore arteriae sede, ilico post ipsius partitionem ^t rami quidam enascuntur usque adeo insignes, ut uenas amulentur; qui deorsum sacro ossi innitentes seruntur, & ipsius ingredients foramina, in dorsalem medullam, & sacri ossis posteriora concedunt. ^u Duo arteriae magnae rami paulo infra sui diremptum, in duos partiuntur ramos; ^x alterum anteriorem mitioremque, ^y externum alterum ac maiorem, ille rursus duos ilico educit furculos, internum quoque, alterum externum. ^z exterior una cum ^a uena inter sacrum & coxendicis os, ubi haec inuicem abscedunt, deorsum procurrit, riuulos complures in musculos ilium os amplexantes, ipsumque adeo coxendicis articulum demandans. ^b Interior, in uiris quidem collo & fundo uesicae, rectoque intestino ramulos quosdam impertit; in mulieribus uero, quibus ramus hic ^c amplior obtigit, multiplicem propaginem uteri & uesicae fundo, ipsiusque uteri ceruici exporrigit. ^a Quod reliquum est praesentis rami deorsum fertur, & in descensu ^e arteriam, quam ab umbilico huc pertinere diximus excipit; Deinde una cum ^f uena ad pubis usque ossis foramen decurrit, ubi ^g exterioris rami furculus cum ipso coit. Ac postmodum dictum foramen traiciens, in musculos ipsum obturantes, & in eos qui a pectinis osse nascuntur, perinde ac uena dispergitur; ^h extremo etiam ipsius cum altero magnae arteriae ramo coeunte, qui per ⁱ quintum femur mouentium musculum distribuitur, ut mox subiiciam. Exterior nanque sinistri arteriae caudicis ^k ramus, (id quod etiam de destro intelligi uolumus) post ipsius supra os factam diuisionem, per inguem in crus delabitur, & paulo ante quam peritonaeum perforet, ^l ramum ex anteriori sede profundit, qui peritonaeum ac transuersum abdominis musculum peruadens, ^m sursum per rectum musculum adducitur, furculos aliquos in latera proiciens, donec ⁿ ei adiungatur arteriae, quam deorsum procurrere docuimus, non dissimili ab ipsa uena modo. Vbi peritoneum superauit ^o ramulum in pubis ossium commissuram emittit, qui nec multifariam ut ^p uena diducitur; nec ramum ullum in cutem effundit, praeter aliquos per exiguos penis cutem adeuntes. ^q Truncus deinceps deorsum per crus uenae substratus fertur, ^r ramum educens, qui in musculos femoris os amplexantes ^s pronatam nullam interim propaginem cuti communicans. Inferius ^s alium expromit ramum, qui per quintum femur mouentium musculum, & per eos, qui femoris anteriora occupant, dispergitur, proxime ad genu in multas diremptus propagines decurrens, quarum ^t una ramo iungitur, quem per pubis ossis foramen descendere diximus. Ipse autem arteriae truncus secundum inguem deorsum prorepat, ad femoris

m li.iii. fi. 22.
iuvt. beta.
n ead. fi. xix.
o t.iii.
fi. xix. K.
P t.iii. mu.
q ead. mu.
r t.v. li.iii. fi.
xix. xxi.
s t.iii. y. p.
t inter duo.
y. p.
u t.iii. y. p.
x ead. g.
y ead. phi.
z ead. phi.
a t.ii. gamma.
b t.iii. gamma.
c li.iii. fi. 26.
y, x.
d t.iii. gamma.
e ead. phi.
f li.iii. fi. ii. K.
L.
g t.iii. gamma.
h ead. omega.
i li.ii. ta. viii.
phi, c.
K t.iii y.
l ead. gamma.
m li.ii. ta. ii.
ab e, a d f.
n t.iii. gamma.
o t.iii. gamma.
P t.ii. Delta.
q t.iii. phi. t. v.
r t.iii. X.
s ead. gamma.
t ead. omega.

u li.i.t.iii.in-
ter duo 16, 16
x t.iii.Γ.
y t.v.Ι.ϵ.

z t.iii.Δ.

a li.ii.t.vi.Φ.

ψ.

c t.iii.Θ.

d li.ii.t.xiii.

ψ.

e li.ii.t.xiiii.

ΛΞ.

f lib.ii.t.xv.

fi.xv.D.E.

g ead.T.

h t.iii.Π.

i ead.Φ.

k li.ii.t.iiii.

Θ.

l t.iii.Ω.

m ead.Π.

n ead.Φ.

o ead.ψ.

p t.v.fi.x.ta.
iii.

q li.ii.ta.xv.
fi.xv.T.

r li.iii.t.iii.δ.

femoris os ita sese reflecte... per inferiora u duo ipsius capita secundum poplitem feratur, insigniori semper crus adente vena comitatus. Ex hac arteria suo per femur descensu x rami aliquot educuntur, qui per musculos posteriori femoris regioni instratos digeruntur, vna cum y ramis ex ea vena ortis, quæ secundum poplitem iter deorsum habet, & frequenti ramorum sobole, sub cante in suram expanditur. Verum arteria magna in poplite delitescens, z singulos vtrinque ramos ilico profert, qui per genu articuli latera distribuuntur, altius subinde demersi; Paulo autem inferius, a furculum ab externo depromit latere, qui deorsum iuxta fibulam procurrit, & inter septimum, & octauum pedem mouentium b musculos reconditur, furculos nonnullos musculis cruris anteriora occupantibus offerens. Dein ipsæ arteriæ c truncus inter d quartum pedem mouentium musculum, & e duos tertia quatuor digitorum internodia flectentes, & f quintum pedis motorem adigitur, non procul a membrana, quæ tibiam fibulæ secundum longitudinem committit. Vbi cruris medium superauit, in h duos protinus ramos discinditur, quorum interior inter calcis os, ac tibiam in pedum migrat, vna cum musculorum hac reptantium tendinibus, in transitu vero i furculum emittit in tali offis cum tibia articulum. In pedis planta inter k musculos secunda digitorum internodia flectentes, l & eorum tendines, qui tertios pariter articulos, flectunt submersus, in l duos finditur riuulos, quorum alter in indicem, prius etiam bipartito scissus concedit, alter in internum inferioris partis medi digiti latus indiuisus permeat. m Exterior ramus duorum, qui a medio crure infra genu emergunt, in pedis quoque plantam excurrit, sed inter calcis os & fibulam, vna cum septimi, & octauum pedem mouentium musculorum tendinibus, n furculum etiam huic articulo exporrigen, & in paruos digitos, atque in externum medi latus sese diffundens. Præterea ramus hic sub malleolo o arteriam promit ea grãdiorem, quam in calcis, & fibulæ articulum emiserat, quæ in musculorum magnum digitum flectentium caput, in que exteriores tres ipsis proximiores exhauritur, & pulsus edit minimè obscurum: Quauis tamen arteriæ huius haud minus quam venæ distributione, hoc in loco euariet; p fit enim non infrequenter, vt ramus inter calcem tibiamque deductus duos singulis digitis ramulos offerat, ac tunc alter inter fibulam & calcem excurrens, in pedum minime pertingit. Ex arteria vero in genu flexu delitescente, insignis ramus educitur, q membranam perforans, quæ tibiam fibulamque in longum colligat, nunc ad elatiorem, nunc ad inferiorem partem, prout arteriæ ramus, qui secūndum tibiam in septimum & octauum pedem mouentium musculos abit, modo altius modo demissius terminatur. Membranam hanc vbi traiecit, in cruris interiora inter musculos partem hanc occupantes concedit, sub r transuerso tarfi vinculo vna cum eorum tendinibus permeans, in pedis superiora disseminatur sub musculis prædictos digitos extrorsum flectentibus.

Arteria in pedem propagatio.

Venarum arteriarumq; in capitis interiora diremptus. Cap. XIII.

ta.ii.N.t.v.
fi.x.l.
b t.v.fi.x.ε.
c t.iii.fi.ii.c.
d li.i.t.v.fi.i.
c.
e li.v.fi.xiiii.
M.
f t.iii.fi.ii.φ.
n li.ii.t.v.fi.i.
P.
i t.iii.fi.λ.
F.
t.v.fi.x.λ.
K. li.ii.t.v.fi.i.
g t.iii.φ.

Q Voniam de venarum arteriarumque per collum ascendentium dispersione agentes, aliquot earum propagines caput subire diximus, quarum tunc propagationem confusionis euitandæ gratia, minime prosequuti sumus; Nunc de illis sigillatim verba facere expediet, ducto a venarum propaginibus exordio, quæ sex vtrinq; habentur. a Primus ramus secundum eum, quo tunc enumerantur ordinem, ille est, qui per transuersorum cervicis processuum foramina scandebat. b Secundus & tertius, duo interioris iugularis rami existunt, quorum c omnium quotquot in caput adiguntur maxime præcipuus est, atque illud permeat d foramen, quod e sextæ neruorum coniugationi præbet egressum, f surculis prius nonnullis in anteriorem duorum priorum cervicis vertebrarum partem emissis; g alter arteria nulla comitatus h foramen traiecit, illi proximū foramini, vnde tertium quartūq; neruorum par egrediuntur. i Quartus exterior est iugularis, q per k foramen futurae lambdoydis extremo proximum in occipitis offe

Ramorum venarum paria sex caput accedunt.

offe caluariam ingreditur. ^l Quintus est, quem ^m irregularis offis in foramen, unde ⁿ secundum neruorū par elabatur, intromitti retulimus. ⁿ Sextus per ^o amplissimum octaui offis foramina iter habet. Atque hæc sunt quæ ad venarū pertinent ramos. Ex arteriarum vero ramis. ^p Primum vna cum prima venæ propagine per foramina transfuerforum processuum cervicis vertebrarum sursum adduci, & cum ea in caluam per idem foramen irrepere scripsimus. ^q Secundus, & tertius, duo soporalis arteriæ rami erant, quorum alterum vna cum vena per sexti paris neruorum foramen commeare tradidimus; alterum citra venæ aliquius consortium efferrī, & peculiari foramine in cranium euadere diximus. Is sane est harum omnium propaginum in caput incessus; vbi autem intro adiguntur, nunc inuicem coeunt, nunc iterum diductæ propagantur, ea quæ nunc subiiciam, ratione. Iam diximus duram menynge dextrâ cerebri partem a sinistra, anterioremq; a posteriore ^r intersepti cuiusdam falcem imitantis ritu dirimere. Interseptum id ^s sinus quosdam adipiscitur instar venarum, perreptantibus frontem ramis longe ampliores, etsi venarum modo teretes minime sunt; imo vero ^t triangulos quosdam secundum longitudinem præ se ferunt, ac proinde membrana hæc interdum in vulnere affectis pulsare deprehenditur. Sinibus his ^u venæ atque arteriæ respondent intro in caput repentes, ex ipsisq; furculi complures pullulant, qui secundæ cerebrum ambientem membranæ, cui tenuis menynge nomen est, implantantur, per quam in cerebri vsq; ventriculos cōcedunt; varijs fungentes muneribus, hic quidem venæ, hic arteriæ, hic vero vtriusque. E senis venarum ternisq; arteriarum ramis, quos vtrinq; sursum irrepere tradidimus, ^x prima vena ^y primaq; arteria per transfuerforum cervicis processuum foramina conscendunt. Secunda vena, & secunda arteria caluariam ingrediuntur per ^z quartum occipitis offis foramen quod lateribus dorsi foraminis assidet; arteria vero ipso statim ingressu deperditur, vltius neququam perducta; quanuis eam ^a Venæ salius venæ comitem incedere dicat, quæ in ^a sinus duræ menynge initium suæ regionis ingreditur, qui ad venæ huius, atque arteriæ in caluam ingressum incipit, & occipitis offi attentus sursum adducitur, quartamq; in ascensu ^b venam excipit, quam a iugulari exteriori prodire, suoq; peculiari foramine in craniū permeare docuimus. Deinceps sinus hic sursum paulo magis in occiput efferit, instar quartæ circuli partis circumactus, dum in elatissimam cerebelli regionē, occipitis os respicientē, appulerit, vbi dexter sinus cum ^c sinistro coit, & ex vtrisque veluti ^d marsupium quoddam efformatur, occipitis quoq; offi adhærens, inferius a sagittalis commissuræ termino. Ab hoc sinuum congressu, sinus alij duo in eadem dura membrana statim constituuntur, figura & longitudine disparēs; ^e alter nanque longior est, & cranio contiguus, per sagittalis commissuræ medium procedit, antrorsum adusque octaui capitis offis ^f processum olfactus organa dirimentem properans. Quemadmodum vero primus & secundus sinus, inter cerebrum, & cerebellum, vbi hæc cranio contigua sunt, in duram membranam protenduntur, sic tertius hic sinus in eandem membranam toto eo spatio porrigitur, quo sinistra cerebri pars a dextra sciungitur. ^g Quartus sinus ex anteriori priorum duorum congressus regione oritur, & recta citra descensum ascensumve in anteriorem cerebri partem per omnem ^h cerebelli longitudinem progreditur, dum in eas pertingat ⁱ partes, quas natibus assimilari diximus. In quatuor hosce sinus primæ venæ atque arteriæ ingrediuntur, ex ipsisque in vtranque cerebri membranam sequentes proijciunt ramos. In primis, primus & secundus in ^k duræ membranæ partem cerebellum contangentem, varios emittunt ^l furculos, & ex his ^m tenuiores alij in tenuem menynge. quæ idem cerebellum integitur, & a cerebro dirimitur, excurrunt, ⁿ ex tertio sinu complures etiam ijque admodum insignes rami enascuntur, qui per tenuem membranam, quæ vtranque cerebri partem desuper integit, amplexantur: propagantur, in complures eosdemq; prætenues furculos dissecti, quos enumerare non minus impossibile, quam superuacaneum duco. Præter hosce ramos, ^o furculi prætere nonnulli ex ima sinus huiusce regione in eā duræ menynge partem excurrunt, quæ dextram cerebri partem a sinistra dirimit, & ex elatiori eiusdem sede ^p prætenues aliæ venulæ proferuntur, illis cōmissæ venis, quæ sursum per capitis cutem

Arteria quotnam in caput ferantur.

Dura menynge sinus.

Primus & secundus.

Tertius.

Quartus.

Ipsorum usus.

l. iiii. fi. ii. G.
m li. i. t. v. fi.
i. G.
n li. v. fi. xiiii.
G.
n t. v. fi. x. µ.
o li. i. t. v. fi. i.
l.
p t. v. fi. ii. x.
ta. iii.
fi. x. f.
q t. iiii. x.

r lib. v. fi. iiii.
D, D, D.
s li. v. fi. i. C.
C, C.
t ead. fi. ii. B,
C.
u ead. D, D,
G, G.

x t. iiii. fi. ii. D
y ead. x.
z li. i. t. iiii. fi.
vi. a.
a tab. iii. fig.
ii. M. lib. v. fi.
ix. TTT. SSS.

b t. iiii. fi. ii. E.

c ead. M. &
N, iunguntur
ad O. li.
v. fi. vii. P. &
Q cum R copulantur.

d ead. OR.
e ead. pp. li.
v. fi. i. CC.
f lib. vi. fi. iiii.
N.

g t. iiii. fi. ii. R
li. iiii. fi. a

T ad R.

h lib. v. fi. ii.

ooo.

i ead. M.

k ead. oo.

l ead. sss.

m ead. fi. viii.

xx.

n ta. iii. fi. ii.

o t. v. fi. i.

ii. CC.

o t. v. fi. i.

v.

p ead. xx.

tem

q ead. yyaa.

tem irrepunt, in quam ipsius cavitatem per quaedam cranij foramina permeant. q
 Quartus sinus multas & ipsarum ramos, omnes propemodum sibiipsis confim-
 les educit. Quum primum nanque sinus hic in cerebri partem natibus confimi-
 lem pertingit, & surculos quosdam ex editiore sui regione in eam duræ meny-
 ngis partem, quæ dextram cerebri sedem a læua distinguit, aliosq; dein tenuiores
 ex suorum laterum processu in duram membranam cerebellum integentem ef-
 fudit; r cavitatem quandam secundum editiorem omnem sui partem efformat
 venæ similem, quæ secundum capitis longitudinem, per demissiolem duræ
 membranæ partem, qua cerebri partes dirimi retulimus, protensa, in septu vsq;
 finuum olfactus organorum adducitur, surculos quosdam eo tractu ex editiori
 sede, in eam, quam retuli duræ menyngis partem deriuans. Præter insignem
 hanc venam, idemmet sinus, ex eadem sede, qua illam deprompsit ad ipsius late-
 ra, s duas insuper educit venas, quæ a suo ambæ latere super illud cerebri cor-
 pus, quod callo comparabimus, scdm capitis latus vniuersum concedunt; quo
 progressu u ramulos aliquot in tenuem membranam emittunt, sinistro quidem
 in sinistram, dextro aut in dextram regionem euadente. * Insuper vero ex ima
 sinus huiusce parte, iuxta venarum sedem testes referentem, venulæ quædam in
 tenuem membranam cerebellum ambientem excurrunt, quarum nonnullæ re-
 trorsum porrectæ, editiorē cerebelli sedem cōscendunt; aliæ vero per demissio-
 res cerebri anfractus deductæ, in cerebri substantiam sese insinuunt, donec in an-
 teriores cerebri ventriculos pertingant, vbi venarum arteriarumq; plexui inibi
 occurrenti y commiscentur. Præterea ex sinus huiusce extremo, ab humiliore
 ipsius regione, iuxta cerebri partem testibus z confimilem, vena quædam emer-
 git, quæ recta per ipsorum medium, & supra glandulam pineæ nuci similit, quæ
 cerebri testibus adhæret, ac sub tecto tertij ventriculi, qui a testudine nomen ha-
 bet, in cerebri testiculos iter habet; a vbi plexus quosdam secundinis similes effor-
 mant, qui propterea χροισιδες fuerunt appellati. Huic venæ post exortum, mem-
 branulæ quædam piæ matris adnascuntur, quæ ipsius ramos, & implexus secun-
 dinis similes amplexantur, pendentel; suffulciunt. Vena hæc quamuis in exor-
 tu sit vnica, in ventriculos tamen adducta, in b multos, eosdemque prætenues ra-
 mos discinditur, qui retis instar nunc inuicē coeunt, nunc dirimuntur; c simul-
 atq; autem in anteriorem tertij ventriculi sedem vena pertingit, tota in duos se-
 ducitur ramos, quorum d alter in dextrum ventriculum, e alter in sinistrum, cō-
 tendit. Qm̄ autem pacto huiusmodi venulæ retis imaginem referentes arterijs
 huc pertinentibus committantur, tunc opportune explicabo, vbi cæterarum ar-
 teriarum enarrationem absoluero, quæ per cerebrum in ventriculos perducun-
 tur. Qm̄ vero de prima, secunda & quarta vena, de prima item & secunda arte-
 ria iam egimus, nunc dūtaxat de tertia, quinta, & sexta vena, deq; tertia arteria,
 nobis agendum superest. f Tertia igitur vena, quæ interior iugularis est; g ramu-
 lum in aurem emittit, per temporum ossis foramen huic & h alteri quinti paris
 neruorum cerebri ramulo commune; ac protinus intro in cranium migrat; ac
 duræ cerebri membranæ copulatur, i sinū efformans, qui toto sui ductu soboles
 complures in duræ membranæ sui lateris sedem cerebri basi substratam diffun-
 dit; a quibus denuo k alij ductus in tenuē menynge deriuantur, perinde ac qua-
 tuor nuper commemoratorum sinum rami. Inter cæteras aut venæ huius pro-
 pagines, in duram cerebri membranā effusas, vna quædam habetur, quæ sub tē-
 poribus per duram menyngem, in verticem sursum rapitur, ramulos in ascensu
 complures, huic totæ membranæ cōicans. Haud absimili ratione in duram mē-
 branam l quinta vena distribuitur, per secundū cuneiformis ossis foramē, quod
 secundo neruorum pari egressum præbet; sic est & m sexta per maximum octaui
 capitis ossis foramen iuxta n olfactus organa. Sicq; tū huius tū tertiæ venæ pro-
 paginum gratia, in interna caluariæ sede o riuuli quidā, vt tertio libro diximus,
 parantur, in quibus tutius custodiuntur. p Tertia arteria, peculiari transuersoq;
 foramine in cranium sese infert, & protinus in crassos duos, totidēq; tenues fin-
 ditur ramos. Tenuium q exterior tertiæ venæ statim coalescit, & vna cum ea in
 duram cerebri membranā distribuitur; r interior s per peculiare foramen in na-
 rium cavitatē procurrat, & multis dissectis propaginibus, t vnā nasi summo im-
 pertit,

Vena ex quar
to dura menyngis sinu produci
tes.

Tertia caput
petentis vena
propagatio.

Quinta ac sex
ta vena distri-
buitio.

Tertia a. teria
distributio.

s t.iii.f.ii.d.

li.v.f.iii.ll.

r li.v.f.iii.ll.

u f.

x lv.r.viii.ss

y g cum y

z li.v.f.iii K.

fi.vi. G. fi.vii.

v.

a f.

b m & i ver-

sus K.

c ead K.

d ead. K.

e ead. m, l.

f t.ii. V. t.iii.

fi.ii. F.

g t.iii.f.ii. n.

h li.vii.ta.i.

fi.i. b.

i ta.ii. fig.ii.

o, o, c.

k ea. p. li.

v. fi. ii. G.

y ead. G. fig.

xi.iii. H.

m ead H.

n l. v. fi. xiii. ll.

o li. i. ta. v. fi.

ii. TT.

p t. iii. fi. ii. l.

r. v. o.

q

o, o.

r ead. l.

s l. i. r. v. fi. i. l.

t t. iii. fi. ii. t.

pertit, cuius pulsatio euidenter percipitur. ^a signes autem rami postquā caluar-
 riā paulisper innitentes sursum irrepere, ^b festinantes, mox denuo x cō-
 nectuntur, statimq; rursus in duos dispariles partiuntur ramos. Quorum y mi-
 nor ^z per secundi neruorum a paris foramen vna cum visorio ^b neruo in oculū
 permeat, & furculos aliquot in internam temporalis musculi sedem effundit. ^c
 Maior vero sursum euectus duram menyngem perforat, iuxta ^d glandulam
 quam capitis pituitam excipere scripsimus; ac postmodum vbi duræ menyngis
 attingit amplitudinem, in duos rursus finditur ramos. Quorum ^e alter multipli-
 ci sobole in tenuem membranam cerebrum ambientem dispergitur, ^f alter ve-
 ro tenui piæ matris membrana comitatus, in varios furculos inuicem compli-
 catos discinditur, & per cerebri anfractus tantisper conscendit, dum in imā dex-
 tri ventriculi sedem perducatur. Atq; hinc retrorsum agitur, primum quidem
 ad posteriorem prædicti sinus partem, ^g furculum in ascensu assumens venæ cu-
 iusdam siue rami, qui a quarto duræ membranæ sinu originem sumens, in cere-
 bri conuolutiones exhauritur. ^h Vbi postremam dicti ventriculi sedem supera-
 nit, secundum medium ipsius ductum in priora tantisper excurrit, dum i alteri
 eiusdem arteriæ parti commisceatur, quam ex quarto duræ membranæ sinu
 proficisci, ac sub tertij ventriculi fornice iter habere diximus. Ex dextro itaq; ter-
 tiæ arteriæ ramo, & ex nuper dicta propagine, ille arteriarum contextus secun-
 darium imaginem referens confurgit, qui in dextro sese offert ventriculo; ex al-
 tero autem sinistra soporalis arteriæ ramo, & ex altera illius rami propagine, ^q
 ex quarto duræ membranæ sinu ortum desumit, ille arteriarum conflatum im-
 plexus qui in sinistro conspicitur. Atq; hæc sunt, quæ ad venarum arteriarumq;
 cerebri propagationem pertinent. Torcular nunc & Rete illud admirationis
 plenum, de quo Galenus meminit, enarranda superessent. Verum & si perspectis-
 simum est cum per torcular intellexisse spatium aliquod inter duræ membranæ
 sinus interiectum, illud tamen certe sciri minime potest, eamne ^k sedem intelle-
 xerit, qua primus secundo iungitur, quod tertii, & quarti est initu, an vero quar-
 ti sinus terminum cerebri testiculos respicientem; quandoquidem nunc hanc,
 nunc illam partem torcularis nomine appellat. Ac de vtraq; sane intelligi potest,
 ex ipsis nanq; sanguis in ventriculos, perinde atq; a torculari in situlam exprimi-
 tur, imò vero ob eandem rationem quatuor sinuum cuiuslibet idem nomen meo
 quidem iudicio adaptari posset. De admirabili plexu nihil in medium afferam,
 q̄ in homine is neutiquam occurrat, vt vnicuiq; perspectū est, qui humani cor-
 poris dissectionem administrarit, vel administrati semel saltem adstiterit. Et Ga-
 lenum quidem tum hac in re, tum in aliis compluribus, venia dignum existimo,
 vtpote qui veritatem, in humanis corporibus inquirere nequaquam posset, eaq;
 in brutis perscrutari cogetur, quemadmodum sanè hac in re in bobus effecit, in
 quibus tale quodpiam retis genus conspicitur, quale ab ipso describitur. Sicq; ve-
 narum omnium, arteriarumq; in cerebrum propagationem absoluimus, paucis
 quibusdam exceptis propaginibus in ipsius substantiam concedentibus, quæ præ
 sua exilitate, nec cultro, nec oculis persequi possis.

De Torculari,
 & rete admi-
 rabili cerebri.

De vena Arteriali, & Arteria venali. Cap. XIIII.

Vena arteria-
 lis ortus ac di-
 stributio.

Arteria vena-
 lis.

Ipsarum mu-
 nus.

AD libri huius absolutionē, tertia vena & secunda Arteria nobis explicāda re-
 linquitur. ^a Vena ex editiore dextri ^b cordis vētriculi sede exoritur, deorsumq;
 per asperæ arteriæ dextrū latus porrigitur, ^c in duos ilico dissecta ramos, qui am-
 bo in pulmones, alter quidē ad læuā, alter vero ad dexterā concedūt. Ac eorum
 vterq; in duos eodē modo ramos partiit, hiq; duo in quatuor, & sic deinceps mul-
 tis ramorū p̄iectionibus extenuant, donec hūc ī modū priorū propaginū vtraq;
 ī sui lateris pulmonē longè latèq; diffundat. Vena hæc arteriæ tunicā adepta est,
 vena ob id Arterialis dicta. ^d Arteria vero a sinistro latere basis sinistri cordis uē-
 triculi ortū desumit, & ī pulmones pariter exhauritur, ^e duplici primū, ac in mu-
 tiplici, uena in modū, sobole dispersita. Arteriæ huius tunica tenuis est, & uenarū
 tunicis cōsimilis, ac p̄inde arteria venalis ea dicta ē, q̄a uero sanguinē, aerq; siue
 spiritū cōtinet, arteriæ nomē obtinuit. Harū munus ex oīum q̄ a n̄ me scripserūt
 sententia

a t. iii. h. iii.
 b l. iii. f. v.
 c t. iii. f. iii. D.

d ta. iii. f. iii.
 f. iv. CC.
 K L

u ead. N. 3. up
 t. v. S. T.
 x ead. e.
 y ead. x.
 z li. i. r. v. f. i.
 G.
 a li. v. f. xiiii.
 G.
 b ead. f. xiii.
 N.
 c li. v. f. xiii.
 N.
 d li. v. f. xvii.
 A.
 e t. iii. f. ii. β.
 l. v. f. xiii. Q.
 f ead. y. R. f.
 vi. vii. viii. F.
 g l. v. f. viii. T.
 h l. v. f. vi. M.
 t. iii. f. i. d.
 i ta. iii. f. iiii.
 l. v. f. vi. K.

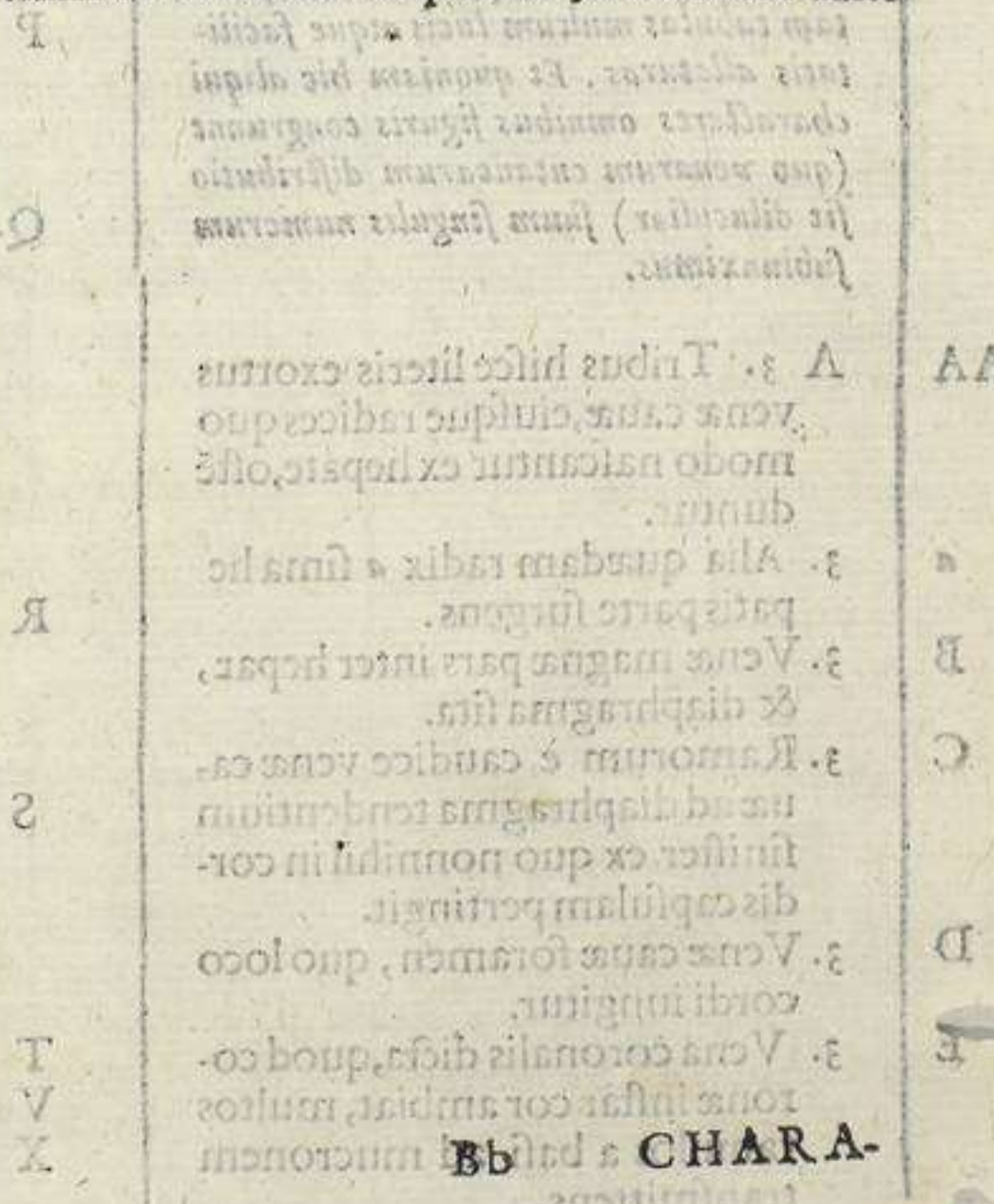
K li. v. f. vii.
 R.

sententia est, venæ quidem pulmone duntaxat enutrire, arteriæ autem aerem a pulmonibus in sinistram coram venriculum deferre; quod nulla prorsus ratione sanguinem in hac arteria contineri posse existimarent. Verum si hac de re periculum fecissent, vt ipsi multoties vna cum Realdo Columbo, tum in viuentibus animantibus, tum in vita defunctis fecimus, arteriam hancæque atq; cæterarum totius corporis quamlibet, sanguine plenam offendissent. Neq; vero illud dici potest, mortuo homine sanguinem in ipsam confluere; quandoquidem vt in viuentis animalis dissectione, tanta erumpit sanguinis copia, sic cor eum quem habet, continet, nec elabi finit, quod si quid ipsius egreditur, magis per arteriæ magnæ os, vnde vt plurimum illabi solet, quam per aliam quamuis partem excerni, par est: eo magis quod cor actu tum deduci potest, vniuersusque ab eo sanguis detrahi, ac postmodum in hanc inspicere arteriam, quam dubio procul sanguine refertam comperient. Cum igitur hoc ita se habeat, sanguinem scilicet in hac arteria contineri, nec a sinistro ventriculo in eam irruere posse, vt membranarum situs, quas ad arteriæ os haberi monuimus, liquido attestatur, id firmum, ratumque habeo, ex arteriali vena sanguinem in pulmonis substantiam refundare, vbi attenuatur, elaboraturque, quo promptius in spiritus commutari possit; ac dein aeri commiscetur, qui per alperæ arteriæ ramos ingressus, vna cum eo in arteriam venalem, & hinc in sinistram cordis ventriculum defertur, crassiori sanguini permixtus, qui a dextro cordis ventriculo in sinistram permeat, si quid tamen ipsius permeat; mihi enim nunquam hactenus videre cõtiguit qua perducitur; sed si deducitur, ex vtroque hoc sanguine corpus quoddam confurgit, in vitales spiritus commutari aptum. Mea hæc sententia præterquam quod sensum ipsum habet assertorem, quia posito in arteria venali sanguinem reperiri, (vt vnusquisque fidem mihi derogans intueri poterit) necessum est fateri, sanguinem ex ea in sinistram migrare ventriculum; verisimilior quoq; est, quam existimare ex sanguine dextri cordis ventriculi, qui parum a cuiusvis alterius venæ sanguine distat, citra prænam vllam exquisitiorem elaborationem, vitales ilico spiritus procreari posse. Sed hoc dimisso, vt pote quod extra rem nostram sit, id intellexisse sufficiat, in arteria venali, non minus in adultis, quam in foetu, plurimum sanguinis, non autem exiguum quid, plurimos item spiritus contineri, vt firma est omnium, qui ante nos hæc literis consignarunt, assertio. Is quidnam hic præstet, seorsum quilibet animi gratia, meditari poterit. Atque hic venarum, arteriarumque enarrationi finem imponam, neruorum hystoriam aggressurus.

Arteria venalis sanguinem continet.

li.iii. c.viii.

N, up
 .z.
 v. fi. i.
 .xiii.
 s. xiii.
 a. xii.
 xvii.
 ii. g.
 i. Q.
 R. h.
 ii. F.
 iii. T.
 vi. M.
 s.
 i. ii. l.
 K.
 vii.
 iii.
 D.
 i.
 s.
 i.

Bb CHARA-

Anat. Val.

CHARACTERVM QVI DVABVS

PRIORIBVS SEXTI LIBRI

tabulis continentur, explicatio.

TABVLA I. ET II.

DVAE priores figura ostendunt humanum corpus, vna partem eius anteriorem, altera posteriorem, cute quidem atque adipe sublatis, venulis tamen summam carnem cutemque transmeantibus, reseruatis; quae licet non omnes eundem seruent ordinem, numerum, distributionis modum; maior tamen harum pars in plerisque hominibus, eodem fere tramite incedunt, praesertim illae quarum sectio ad sanguinis missionem necessaria est: quarum omnium nomina in gratiam chyrgorum praesenti loco volui exponere.

TERTIA figura venam cauam monstrat totam, & omni ex parte nudam, vt melius perspici possit qua ratione per vniuersum dispergiatur corpus. Verum monendus hic est lector, ad huius, vt ad duarum praecedentium intelligentiam, libri tertii quartam, & quintam tabulas multum lucis atque facilitatis allaturas. Et quoniam hic aliqui characteres omnibus figuris congrunt (quo venarum cutanearum distributio sic dilucidior) suum singulis numerum subiunximus.

- AA** **A** 3. Tribus hisce literis exortus venae cauae, eiusque radices quo modo nascantur ex hepate, ostenduntur.
- a** 3. Alia quaedam radix a summa hepatis parte surgens.
- B** 3. Venae magnae pars inter hepar, & diaphragma sita.
- C** 3. Ramorum e caudice venae cauae ad diaphragma tendentium sinister, ex quo nonnihil in cordis capsulam pertingit.
- D** 3. Venae cauae foramen, quo loco cordi iungitur.
- e** 3. Vena coronalis dicta, quod coronae instar cor ambiat, multos ramulos a basi ad mucronem transmittens.

- FF** 3. Vena sine coniuge, cuius principium & finem ostendunt
- GG** 3. Literae hae ramos ostendunt venae coniugis expertis, quibus muscoli intercostales nutriuntur.
- H** 3. Iugulus, ad quem vena caua in duas diuiditur partes.
- I** 3. Vena ad brachium tendens: & antequam in hoc perueniat, bifida sectione diuiditur.
- K** 3. Ramus tres supremas lateris sui costas nutriens.
- L** 3. Vena quae sub os pectoris pertransiens dispergitur per musculum rectum eiusdem lateris.
- M** 3. Iam dictae venae terminus.
- NN** 3. Vena quae per laterales vertebrarum cervicis processus transiens caput petit, & per duram menyngem distribuitur.
- O** Vena quae diuiditur per musculos qui colli inferiores, & pectoris superiores partes occupant.
- P** 1. 3. Vena quae distribuitur per musculos quibus operitur pectus, item per vbera eorumque cutem.
- Q** 2. 3. Vena humerum petens, distributa per musculos partem scapulae internam obsidentes, perque eos qui huic loco propinqui sunt, & hic etiam ramuli apparent adenes axillae transeantes, quorum hoc loco notatur vnus inter P & R.
- R** 1. 2. 3. Ramus qui ascendit per latus pectoris suae regionis, & distribuitur per musculum, quo brachium abducitur deorsum.
- S** 3. Iugularis interior, a qua profiliunt nonnulli rami, qui distribuuntur per arteriam pulmonis, perque neruos hanc partem transeantes.
- T** 1. 2. 3. Iugularis externa.
- V** 1. 2. 3. Bipartita venae huius sectio.
- X** 1. 2. 3. Iugularis externae ramus interior, qui oris, laryngis, ossisque

hyodis

hyoidis musculos petit, postea caput intrat in tres diuisas partes.

YZ 1. 2. 3. Ramus externus ad faciem tendens. Z apicem eius qui faciem petit monstrat.

9 9. Vero ostendit eum qui porrigitur versus lachrymalem, & in medio frontis coniungitur cum eiusdem venæ lateris alterius ramis.

a a partem ascendentem per tempora, eam vero quæ ad aures.*

Quod reliquum est venarum per caput distributarum, commodiore loco monstrabimus.

aa 1. 2. 3. Vena capitis, vena externa brachij, vena magna, cuius initium a primum in tertia figura ostendit, secundum vero in tribus locum notat, ubi primum se prodere incipit transmeando carnem cutemque.

b 1. 2. 3. Ramus qui promittitur parte superna caudicis ab eodem latere, aliquanto priusquam diuidatur, progrediturque ad nutritionem musculorum, posteriorem colli partem occupantium.

c 1. 2. 3. Pars venæ capitis, quæ progreditur ad partem scapulæ externam, cuius quidem portio quædam latet, quædam meat inter carnem & cutem.

dd 1. 2. 3. Hunc ramum vena capitis emittit antequam abdat sub humerum: & hæc quidem distribuitur in musculum, quo brachium eleuatur, & per cutem quo ille tegitur.

eee 1. 2. 3. Nonnullæ venulæ ex capitis vena nascentes dispersæ per cutem brachij externi, perque partem anteriorem musculi brachium adducentis.

f 1. 2. 3. Hic tripartito diuiditur capitis vena, & singulæ portiones modo maiores, modo minores apparent.

g 1. 2. 3. Horum ramorum primus, sub musculos transit a tuberculo externo ossis humeri pronatos.

h 1. 2. 3. Horum trium ramorum secundus, quo progressus ad cubiti flexum iungitur iecorariæ ramo, notato l litera, & ambo coniuncti constituunt venam communem seu medianam vocatâ, hanc insigniuimus a.

i 1. 2. 3. Horum ramorum tertius,

qui obliquus supra radium incidit, & supra partem brachij exteriorem, ramulos quosdam spargens in cutem: horum præcipuus notatus k, cutem, quæ est in parte externa flexus cubiti, nutrit, hic ubi peruenit ad carpum, iungitur axillaris ramo insignito x, coniunctionis locus est ad l. ex utrisque vena constituitur, quæ rursus paulo inferius in varias diuisa portiones, totam fere manum nutrit.

m 1. 2. 3. Vena iecoraria, axillaris, basilica, in brachio dextro scilicet. Nam in sinistro, lienaris vocatur a plerisque.

n 1. 2. 3. Ramus iecorariæ, dispersus per initia musculorum distendentium cubitum.

o 1. 2. 3. Ramulus musculos iam dictos petens, & cutem, qua externa brachij pars tegitur.

p 3. Magna propago axillaris, ab humero ex obliquo brachium ascendens in musculos adiacentes ramulos spargens, inceditque comitatus quarto brachij neruo.

q 3. Iecorariæ in duas propagines diuisio, quarum ea quæ qq insignitur perpetuo latenter incedit cum socia arteria.

r 1. 2. 3. Huius diuisionis propago altera: quæ in multos diuisa ramulos distribuitur per carnem cutemque.

s 1. 2. 3. Ramus propagatus ex iecoraria, qui bipartito diuisus tam externæ, quam interioris brachij partis cutem nutrit.

t 1. 2. 3. Hic ramus iecorariæ ab anteriore humeri parte ad cubiti flexum descendens, cephalicæ ramo h notato commiscetur, & ex hac mixtione mediana dicta efficitur quæ supra notata est a.

u 2. 3. Ramus iecorariæ retro incedens, quæ diuiditur ad caput ossis humeri internum, hic postea multifariam diuiditur.

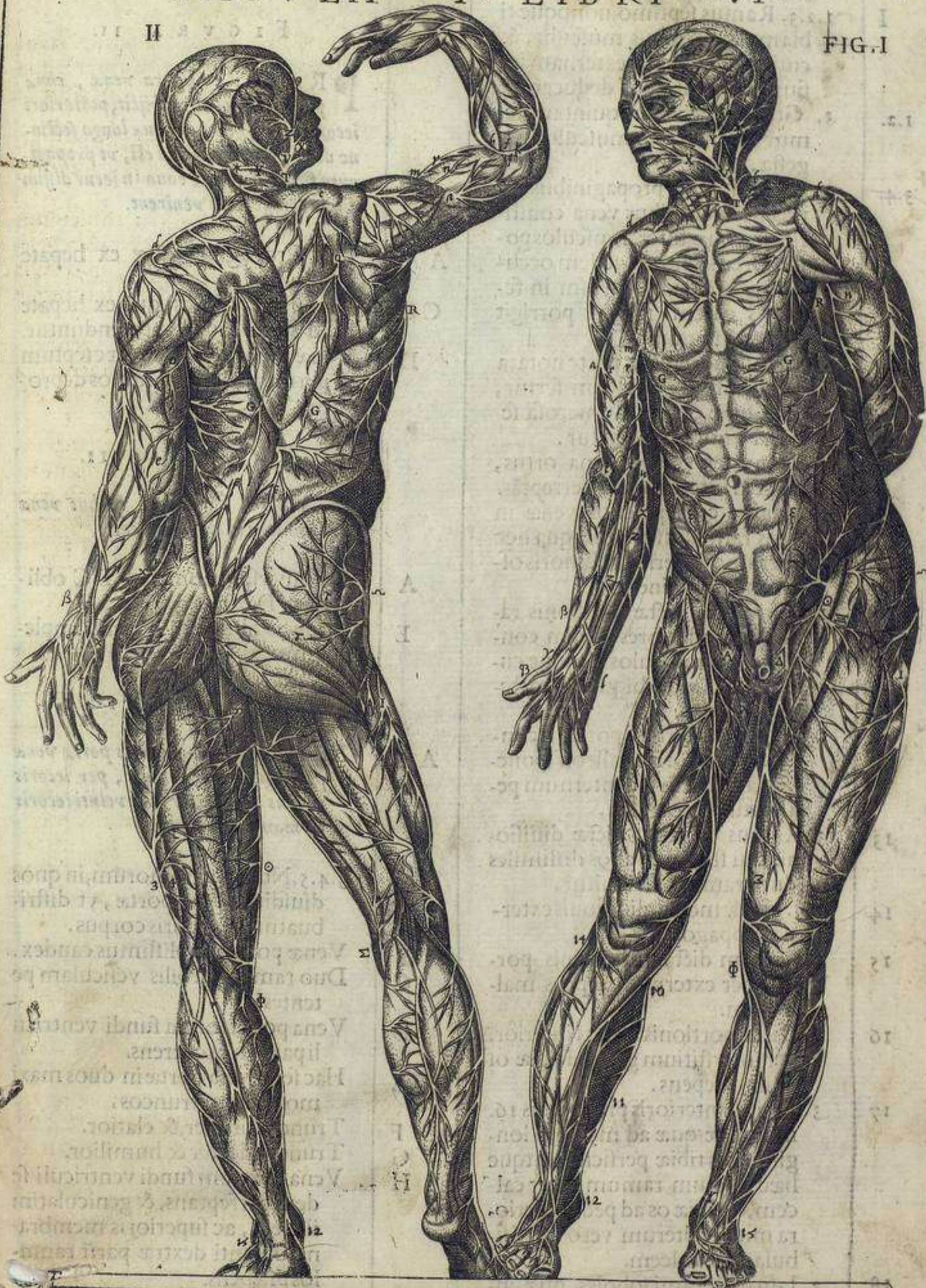
xx Ramus natus ex supradicto, qui maiorem radium subiens brachiale petit, inter eundem multos spargens ad partes adiacentes ramulos, & maxime versus digitum minimum, qui ad venæ cephalicæ ramum se applicat in carpo.

y Vena hæc cutem nutrit, qua externa cubiti pars tegitur.

κ 1. 3. Elatior venam notat, ex eo iccorariæ ramo, quem insigniuimus, pronatam: inferior vero eiusdem venæ ramos, qui producantur a ramo notato xx. & ad partem meant brachij internam. ρ 1. 3. Hoc loco concurrunt venulæ per cutem pollicis distributæ cum ramo notando κ. α Mediana, siue communis. β 1. 2. 3. Venæ communis paulo supra carpum partitio. γ 1. 3. Huius partitionis ramus externus qui partem manus externam adit, mittitque ramulos ad partem ipsius internam, vbi est δ. δ 1. 3. Huius partitionis ramus alter, versus digitum medium & annularem tendens. ζ 3. Venæ cauæ pars, qua inferiores corporis partes aluntur. η 3. Vena renis inuolucrum nutriens. θ 3. Emulgens dextra. ι 3. Emulgens sinistra. κ 3. Ramulus ab emulgente dextra natus, in renis inuolucrum absumptus. λλλ 3. Vasa spermatica. μ 3. Hoc loco vasa feminaria incipiunt retorqueri in varicosos anfractus. ν 3. Rami venæ cauæ, quos intra lumborum spatium remittit. ξ 3. Venæ cauæ in duos maximos caudices diuisio. π 3. Ramulus è transuerso distributus per musculos lumborum, & ventris, perque peritonæum. ρ 3. Aliquot ramuli elatiora foramina ossis sacri subingredientes. σ 3. Sinistri caudicis venæ cauæ partitio in duos ramos internum & externum designat. ττ 2. 3. Propago externa rami notati ρ, quæ distribuitur per musculos coxæ extimos & per cutem clunium. υ 3. Propago interna eiusdem rami: ab hac nonnulli ramuli progrediuntur ad anteriora ossis sacri foramina, χ & ψ notant reliquas rami eiusdem propagines. φ 3. Vena hæc propagatur ex ramo externo, insignito σ. iungiturque ramulis venæ internæ, non procul a foramine ossis pectinis. ω 3. Hac in parte vena iam dicta fora-	men pectinis trāsit, & præter alios permultos ramum vnum ad femoris articulum mittit. 2. 3. Venæ pectinis foramen transcuntis ramus, qui in cutem, qua femoris pars interna operitur, se recipit. κ Locus vbi hæc vena maiori iungitur, quæ per tibiā distribuitur, notabiturque 2. ρ 3. Vena distributa per musculum rectum abdominis, cuius beneficio, iuxta quosdam, maximus est inter mammas vterumque consensus. Δ 1. 3. Propago venæ in crus tendentis quæ transuersim ad genitalia vicinasque sedes in furculos exhauritur. Θ 1. 3. Primæ magnæ crus petentis venæ propago, per interiorē femoris tibiæque sedem; sub cute deorsum ad summum vsque pedem perreptans. Λ 1. 3. Propagines Θ insignitæ ramus femoris interiora ad inguina accedens. ξξξ 1. 2. Surculi illius venæ, quæ in figura tertia notatur ξ. S 1. Hæc propagines vbera petūt, suntque portiones venæ in tertia figura notatæ L. κ 1. 3. Alius eiusdem venæ L notatæ ramus, cutem, qua femoris anterior pars tegitur, perreptans. π 3. Dictæ propaginis ramus, primo tibiā mouentium musculo sublatus. Σ 1. 3. Dictæ propaginis soboles, quas in anteriorem genu sedem & posteriorem quoque dispensat. ϑ 1. 2. 3. Hac sede propago ϑ indicata per sedem tibiæ interiorē sub cute in varios multiplicesque ramos discinditur, hicque opportune cum sanguinem mittimus, aperitur. ψ 1. 3. Hac ad anteriorem malleoli interioris sedem nuper dicta propago ducitur, atque uti cernebat, in pedis superioribus aperitur. Ω 1. 3. Ramus è grandi vena crus petente in anteriore coxendicis articuli regionem exprorectus, eiusque sedis musculis, & cuti soboles vt-cunque frequentes deriuans.

TABVLA I. LIBRI VI.

FIG. I

Anat. Val.

Bb 3

GG 1.2. Termini venæ sine pari, quam G notauimus.

I 1.2.3. Ramus septimo, nonoque tibi- am mouentibus musculis, & cuti femoris iuxta externam ipsius sedem furculos deducens.

1.2. 3. Grandis vena in quintam femur mouentium muscolum d gesta.

3.4. 2.3. His duabus propaginibus inuicem coeuntibus vena constituitur, quæ inter musculos posteriorem femoris sedem occupantes excidens, sursum in femoris cutem ramos porrigit quos 5 insigniui.

5 Verum maiori ipsius parte notata

6 6 sub cute per poplitem fertur, & in suræ cutem numerosa serie ad 7 notam spargitur.

7 3. Ramus ex vena magna ortus, partem internam tibiæ perreptas.

8 3. Magnæ crus petentis venæ in duos ramos distributio qua hæc inter duo inferiora femoris ossis capita continetur.

9 1.3. Interior dictæ diuisionis ramus ad posteriores suram constituentes musculos eiusque cutem digestus, in ibique caractere 11 notatus.

10 1.2.3. Iam dicti rami portio secundum interioris malleoli posteriorem sedem ad internum pedis latus exporrecta.

11 3. Ramus externus dictæ diuisionis, qui statim in alios dissimiles duos ramos distribuitur.

12 1.3. Dictæ modo diuisionis externa propago.

13 1.2.3. Iam dictæ propaginis portio, per externum repens malleolum.

14 3. Dictæ portio ramus interior, per interstitium gemini tibiæ ossis interrepens.

15 3. Diuisio interioris propaginis 16. insignitæ, quæ ad medium longitudinis tibiæ perficitur, atque hæc alterum ramum inter calcem, & tibiæ os ad pedis inferiora mittit, alterum vero inter fibulam, & calcem.

16 3. Iam dicti rami soboles, quæ inter tibiæ os, & fibulam per membraneum eorum ossium ligamentum in pedis superiora digeritur, alijsque venis hac proutantibus commiscetur.

18

3. modus distributionis venarum digitos petentium.

FIGURA II.

PRÆSENS figura venæ, caue portionem oculis subijcit, posteriori iecoris sedi subtensum, quæ longa sectione diuisa, ac dein aperta est, vt propaginum foramina, quæ caua in iecur diffundit, in conspectum venirent.

AA BB. Propagines quæ ex hepate oriuntur.

CC Ramuli tenuiores, qui ex hepate ad venam cauam protenduntur.

D Venæ cauæ sedes, qua hæc septum permeat, ipsique ramos depromit.

FIGURA III.

RVDIS fibrarum, quibus venæ tunica constat, delineatio.

A Transuersas monstrat. BC obliquas D rectas.

E Triplicis fibrarum generis implexum.

TABULA III. FIG. I.

AAA. Quinque his literis portæ venæ propagines indicantur, per iecoris corpus diffusa, & hic veluti iecoris formam exprimentes.

1.2. 3.4.5. Numerus ramorum, in quos diuiditur vena portæ, vt distribuatur per iecoris corpus.

B Venæ portæ amplissimus caudex.

C Duo ramusculi bilis vesiculam petentes.

D Vena posteriorem fundi ventriculi partem excurrens.

E Hac sede vena portæ in duos maximos secatur truncos.

F Truncus sinister, & elatior.

G Truncus dexter & humilior.

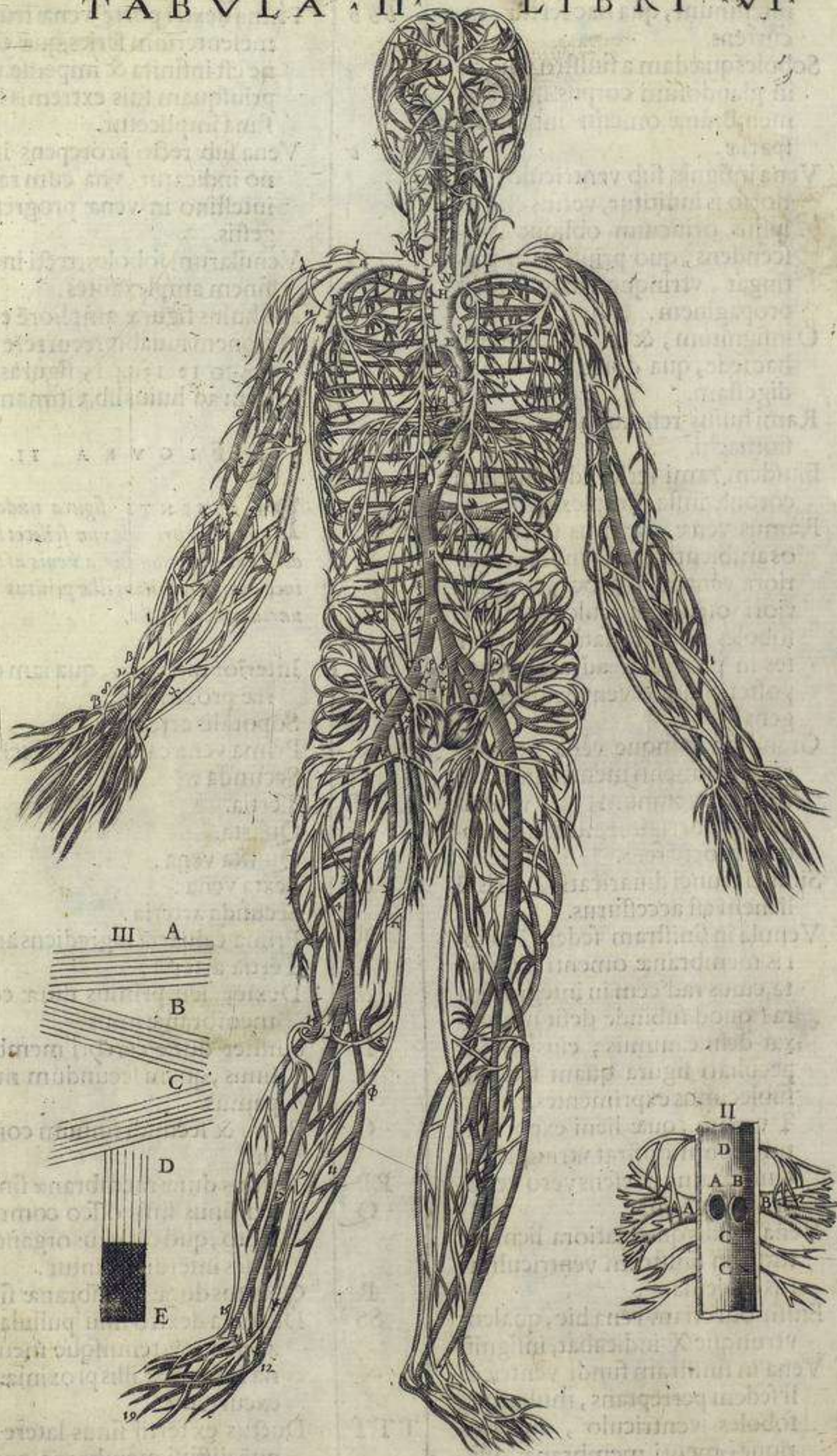
H Vena dextram fundi ventriculi sedem perreptans, & geniculatim illi sedi, ac superioris membranæ omenti dextræ parti ramulos præbens.

I Vena duodeno intestino, & ieiuni principio exprompta.

K Ramus in dextram regionem gibbi ventriculi, qua id dorsum respicit, aliquot furculis digestus.

L Ve.

TABVLA II. LIBRI VI.

L	Vena in dextram sedem inferioris omenti membranæ, & colum intestinum, qua hac fertur, excurrent.		
M	Soboles quædam a sinistro trunco in glandosum corpus inferiori membranæ omenti innatum, sparsæ.		
N	Vena insignis sub ventriculo, vbi dorso is innitur, versus elatius ipsius orificium oblique condescens, quo priusquam pertingat, vtrique vnã educit propaginem.		
O	O insignitum, & in ventriculum hac sede, qua dorso incumbit, digestam.		
P	Rami huius reflexus ad orificium stomachi.		
Q	Eiusdem rami series id orificium coronæ instar amplexa.		
R	Ramus venæ superius ventriculi os ambientis, qui secundum elatiora ventriculi procedens, inferiori osculo furculos exhibet, soboles etiam satis frequentes in progressu ad anteriora, posterioraque ventriculi dispergens.		
S	Grandis vtrunque vena in inferiori omenti membranæ & colum intestinum, qua ventriculo exporrigitur, numerosa sobole procurrent.		
TT	Sinistri trunci diuarcatio, vbi is iã lienem est accessurus.		
V	Venula in sinistram sedem inferiori membranæ omenti distributa, cuius radicem in integra figura (quod subinde desit) duntaxat delineauimus, eius seriem peculiari figura quam seorsim subiecimus exprimentes, in qua T venam, quæ lienem exporrigitur, commonstrat vtrique abtruncatam: præsens vero venula V insignitur.		
XX	Vena ab illis quæ elatiora lienem petunt, in sinistram ventriculi latus dispensata.		
Y	Eiusmodi etiam vena hic, qualem vtrunque X indicabat, insignit.		
Z	Vena in sinistram fundi ventriculi sedem perreptans, multasque soboles ventriculo, superiorique omenti membranæ offerens.		
aaaa	His characteribus venarum in lienis substantia distributio indicatur, adeo frequens, vt lienis imaginem facile ostendat.	bbb	Prima dextri portæ venæ trunci in mesenterium series, quæ deinceps est infinita & impense varia, priusquam suis extremis in intestina implicetur.
		c	Vena sub recto prorepens intestino indicatur, vna cum ramulis intestino in venæ progressu digestis.
		ee	Venularum soboles, recti intestini finem amplexantes.
		*	Ad huius figuræ ampliorem explicationem iuuabit recurrere ad 2. 3. 4. 10. 12. 13. 14. 15. figuras, lib. 3. item ad huius lib. vltimam.
FIGURA II.			
P R A E S E N T I <i>figura nuda vasorum cerebri ab vno scilicet latere, delineatio proponitur, a venis arteriisque incepta, priusquam illæ penitus in caluariam merguntur.</i>			
		A	Interior iugularis, qua iam caluariæ proxima est.
		B	Soporalis arteria.
		C	Prima vena caluariam petens.
		D	Secunda.
		E	Tertia.
		F	Quarta.
		G	Quinta vena.
		H	Sexta vena.
		I	Secunda arteria.
		K	Prima caluariam ingrediens arteria.
		L	Tertia arteria.
		M	Dexter, seu primus duræ cerebri membranæ sinus.
		N	Sinister duræ cerebri membranæ sinus, quem secundum nuncupamus.
		O	Primi & secundi sinuum congressus.
		PP	Tertius duræ membranæ sinus.
		Q	Tertij sinus finis osseo commissus septo, quo olfactus organorum sedes interdiuiduntur.
		R	Quartus duræ membranæ sinus.
		SS	Ductus a dextro sinu pullulantes, ac in duræ tenuisque membranæ sedes, quæ illis proximæ sunt, excurrentes.
		TTT	Ductus ex tertij sinus latere in tenuem diffusam membranam, quos solùm abtruncatos depingere licuit.
		VV	V. Ramuli ab infimo tertij sinus angulo in eam duræ membranæ partem

TABVLA III. LIBRI VI.

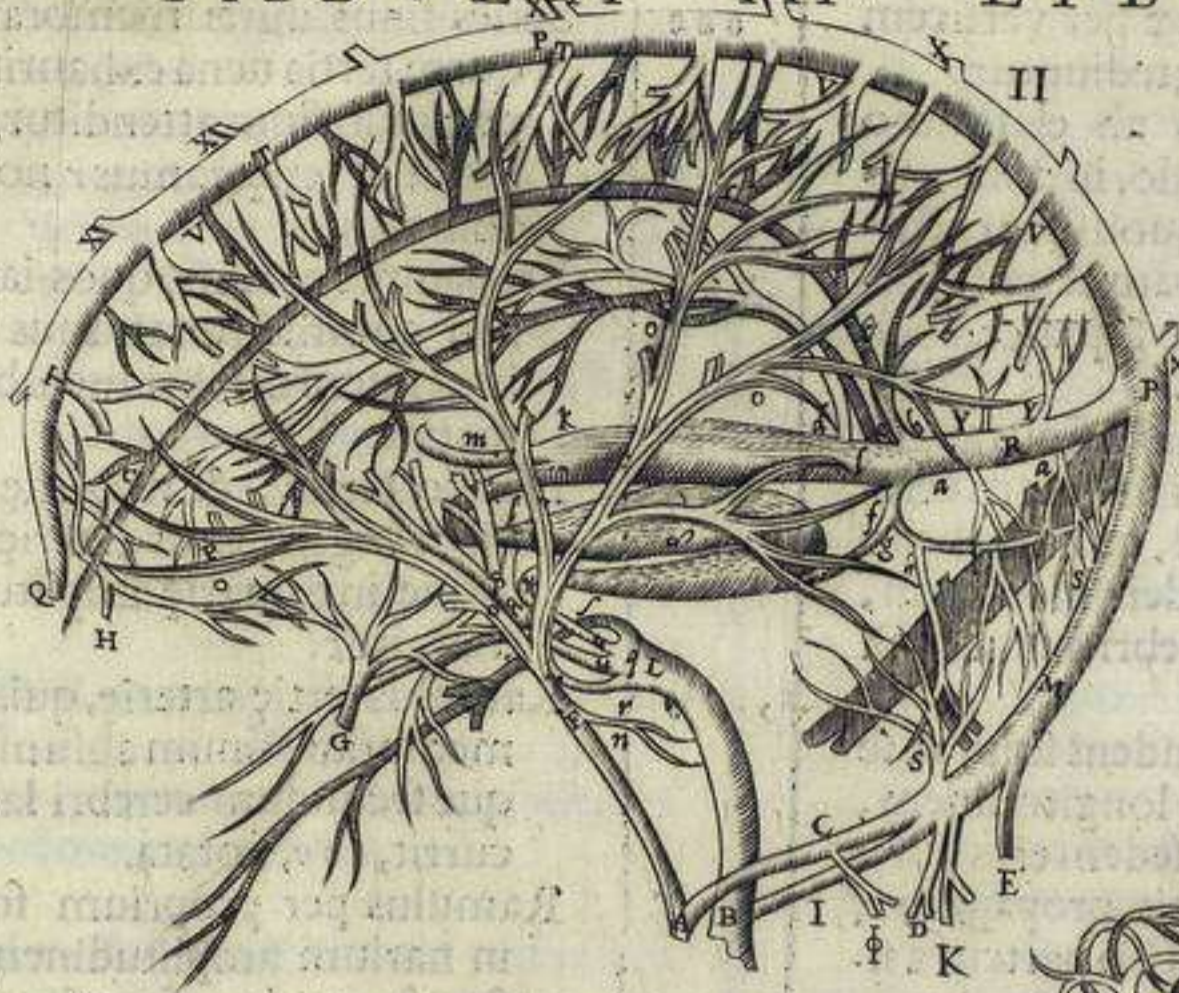
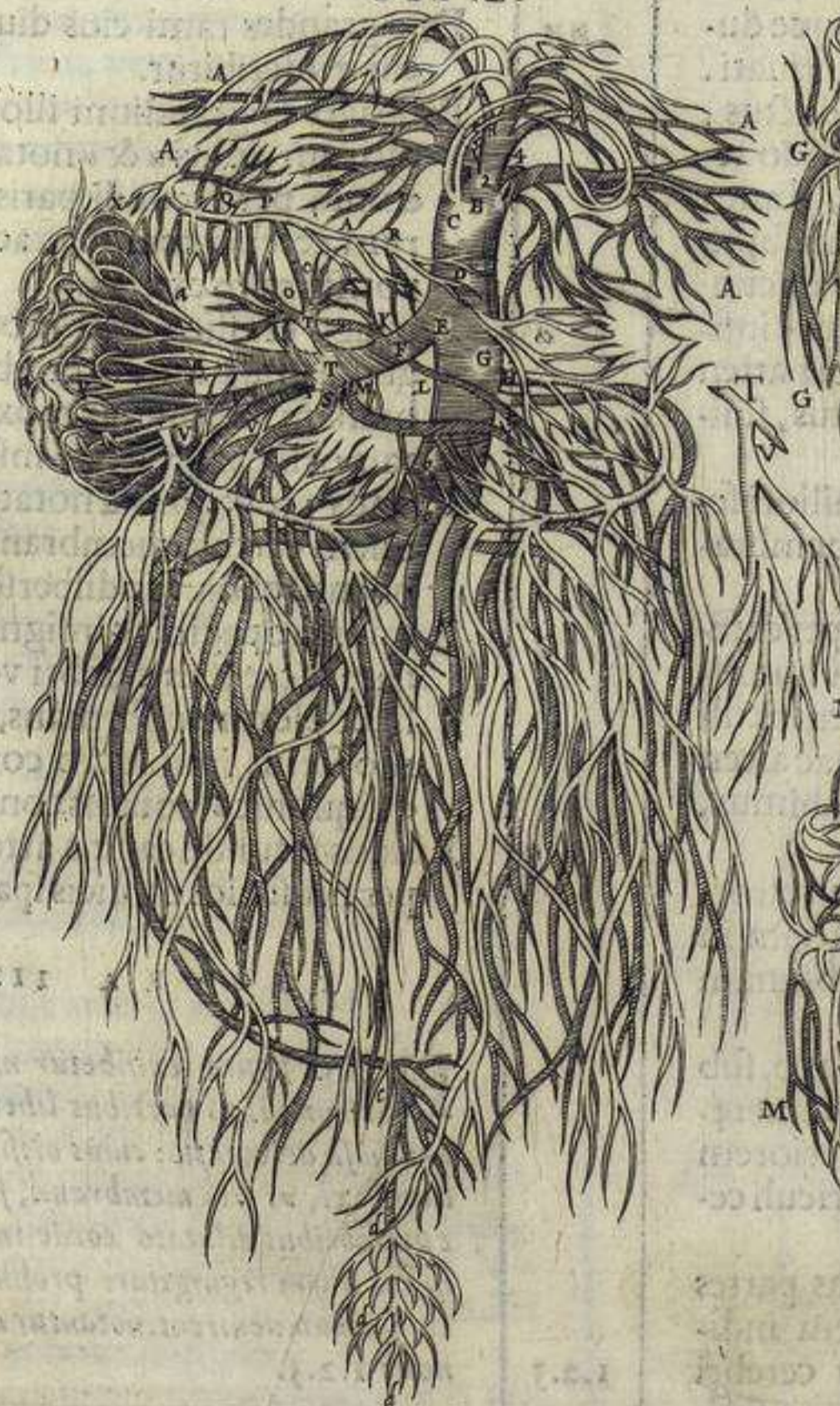

FIG. I.

	tem a sinistra sciungit, in modum falcis.	n	Tertię caluariam ingredientis venę furculus, ad auditus organum exporrectus.
XXX	XX. Tertij sinus furculi cum illis cõmissi vasculis, quę per verticem caluariam subingrediuntur.	ooo	Series sinus durę membranę, in quem tertia uena exhauritur, cui perpetuo sinus attenditur, in quę tertię arterię ramus notandus absumitur.
YY	Exiguę propagines ab elatissimo quarti sinus angulo, in durę membranę sedem aliquousque excurrentes, quę dextram cerebri partem a sinistra hic supra cerebellum interdiuidit.	pp	Propagines eorum, quos iam vltimo commemorauimus sinuū, in tenuem cerebri membranam sparsę.
aa	Ductus a dextro quarti sinus angulo deprompti, qui in duram cerebri membranam, qua cerebello hic incumbit, ac dein in tenuem, & cerebelli, & cerebri membranę diffunduntur.	q	Diuisio tertię, & maximę caluariam ingredientis arterię, simul atque in caluarię amplitudinem mergitur.
b	Ductus a quarto pendens sinu, ac secundum totam longitudinem, humilioremque sedem eius durę membranę partis propagatus, quę dextram cerebri partem a sinistra dirimit.	r	Ramulus tertię arterię, qui in durę membranę sinum absumitur, atque secundum cerebri latera excurrit, ooo, notata.
ccc	Surculi sursum a commemorato iam ductu in dictam quoque durę membranę partem deriuati.	f	Ramulus per proprium foramen in narium amplitudinem digestus, & quodam furculo insignito nasi extremum accedens.
de	A quarto sinu propagati ductus, qui venarum prorsus modo tenui membrana suffulti, secundum cerebri longitudinem supra callosum cerebri corpus ducuntur: Ac vnus quidem qui d insignitur, parti dextrę cerebri attenditur: Alter uero e' notatus, sinistra parti exporrigitur.	z	Duo grandes rami eius diuisionis, cui q inscribitur.
f	Ductus a quarti sinus humiliori sede in tenuem cerebelli membranam propagatus.	u	Propago ex grandium illorum ramorum, quos u & u notauimus, coitu, per secundi paris neruorum cerebri foramen ad oculos potissimum excidens.
g	Ductus f notati propago per cerebri anfractus gyrosque in humillimam dextri cerebri uentriculi sedem pertingens, ac cū hac ascende'te arteria, quam γ notabimus, coiens.	a	Propago crassior dicti modo congressus, quę duram cerebri membranam perforat, ac mox in duos ramos bipartit, β & γ insignitos.
b	Ductus f notati propago retrorsum repens, ac multifariam in tenuem cerebelli membranam dissectus.	β	Ramus propaginis a notatę, in tenuem cerebri membranam frequenti sobole hic dispersus.
i	Pręcipua quarti sinus propago, sub cerebri corpore fornicis camereve modo extructo, ad interiorem vsque sedem tertii uentriculi cerebri procurrens.	γ	Ramus propaginis a insignite, dextrum accedens cerebri uentriculū, & plexum efformans, qui extimo foetus inuolucro confertur, quique hic δ notatus conspicitur.
kl	Propaginis i notatę in duas partes dissectio. in qua l partem indicat dextro exporrectam cerebri uentriculo, m uero eam quę sinistram adit, hicque abtruncatę cernitur.	δ	Ramus secundę capitis arterię, qui per musculos ceruicis spargitur.
m		1.2.3	
		A	Sedes, qua arterialis uena ex cordis dextro sinu originem ducit.

FIGURA III.

HAc figura exhibetur nuda, & ab omnibus partibus libera uena, arteriosa delineatio: cuius orificium apertum fixi, ut tres membranę, sanguinem e pulmonibus dilatato corde in dextrum ipsius sinum regurgitare prohibentes, in conspectum uenirent: notantur autem illę notis 1.2.3.

B Inte-

- B Interior arterialis venæ tunica qu-
tuplo ppria venæ tunica crassior.
C Exterior venæ arterialis tunica, pe-
culiari respondens venarum tu-
nicæ.
DE Arterialis venæ caudicis in duos
truncos diuisio. ac Equidē dex-
trum truncum indicat, multipli-
ci sobolē dextris pulmonum se-
dibus distributum. F vero fini-
strum indicat truncum: G & G
aūt insignitur arterialis venæ p-
pulmonum substantiam series.

FIGURA IIII.

P RÆSENS figura nuda, omni-
busque partibus libera venalis arte-
ria delineationem proponit, ipsiusq; cha-
racteres in se habent.

- H Venalis arteriæ a corde pronascēs
initium.
II Indicatur crassities simplicis arte-
riæ venalis tunicæ.
KL Prima venalis arteriæ diuisio, si-
mul cum ipsius ortu facta.
MM &c. Series venalis arteriæ per pul-
monum substantiam innume-
ris propaginibus facta.

FIGURA V.

H Ie depingitur umbilici vena, que
plerunque, ut ait Vesalius, non in-
greditur iecur distributa in varios ra-
mos.

- AA Huius venæ pars umbilico conter-
mina.
BB Eiusdem insertio in hepar.

TABVLA IIII. FIG. I.

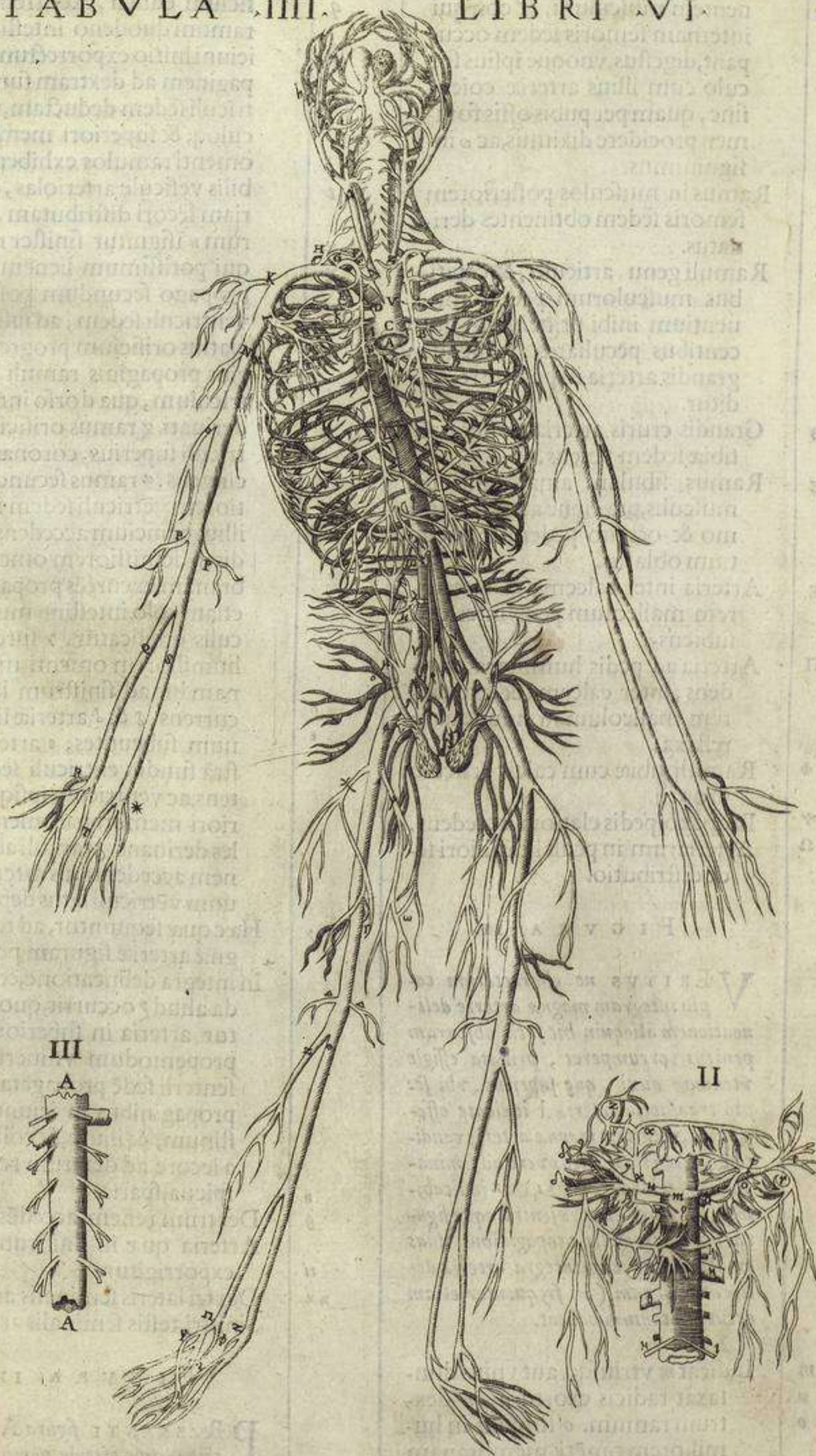
- A** RTERIÆ magna ex sinistro
cordis sinu exortus.
B Duæ arteriæ cordis basim coronæ
modo succingentes.
C Magnæ arteriæ caudicis in duos
truncos bipartitio.
D Arteria obliqua ad primam fini-
stri lateris costam contendens.
E Ramus quatuor superiorum fini-
stri lateris costarum interuallis
soboles deriuans.
F Ramus per trasuersos cervicis ver-
tebrarum processus ad caluariã
vsque prorepens, & geniculatim

- dorsali medulle vicinisq; mu-
sculis soboles offerens.
G Sub sinistro pectoris ossis latere ad
umbilici vsque sedem excurrēs
ramus, a quo surculi digerūtur
in verarum costarum cartilagi-
num internalla, & hinc in mu-
sculos pectori instratos. insuper
in sinistram, qua thoracis ampli-
tudo intercipitur, membranam
& abdominis musculos.
H Ramus posteriores cervicem occu-
pantium musculos accedens.
I Arteria ad cauam scapulae regio-
nem ac in eius sedis musculos
prorepens.
K Ramulus ad humeri cum scapula
articulum & summi humeri
inferiora propagatus, nusquam
interim ad cutem excidens.
L Propago in musculos anteriorem
thoracis sedē integentes sparsa.
M Propago secundum thoracis late-
ra deorsum præciciens, ac mu-
sculo brachium deorsum trahē-
ti intertexta. Inter L & M ramu-
lus vnus occurrit, eorum qui in
glandulas alæ cavitatem opplē-
tes disseminantur.
N Arteria simul cum interiori axil-
laris venæ tronco in manū ex-
currens, ac primi illi surculi sub
N mox cōspicui, ī musculos hu-
merū amplexantes propagant.
O Arteria secundum posteriorem hu-
meri sedem vna cum quarto in
brachium pertinente nervo, ali-
quousque in externam cubiti se-
dem reuolutus ac vndique in al-
to interim latitans.
P Hi ramuli articulo cubiti cum hu-
mero sunt peculiare.
Q Axillaris arteriæ ramus radio ex-
porrectus, ac tandem pollicis, &
indici medioq; digitis surculos
offerens.
R Surculus ab arteriæ ramo Q in-
signito versus manus exteriora
inter primum pollicis os & post
brachialis os, quo index suffulci-
tur, deductus.
S Ramus vlnæ exporrectus, ac in in-
ternam quoque manus extre-
mæ sedem digestus.
* Ramulus musculis elargitus, qui
externum latus postbrachialis
ossis occupant, quo minimus
digitus sustinetur.
T Arteriarū ī extrema manu ser-

- V Amplior ascendens arteria trunci portio, quae recta ad iugulum contendens, in duos impares ramos diuiditur.
- X Sinister diuisionis in iugulo factae ramus, qui & gracilior est, sinistrique lateris soporalem constituit.
- Duobus his characteribus dexter ramus, qui in sinistro longe amplior est insignitur. Verum Y priuatim propaginem indicat, quae in dextro latere prorsus in easdem soboles digeritur, in quas arteriam D insignitam in sinistro latere disseminari conspicias. Caeterum Z dextram soporalem notat.
- a Sinistram soporalis arteriae in faucium regionibus in duos ramos distributio, ac b quidem externum, c vero & d internum indicant: quamquam duo posteriores hi characteres priuatim aliquid indicent.
- e Arteriarum propagatio ad laryngem, fauces, & linguam.
- d Soporalis arteriae pars caluariam petens, atque iuxta basim caluariae in duos distributa ramos, quorum alter, qui sinistram duram membranam suam subit, hic, qua in caluariae mergitur, abtruncat^o est. de quo paulo post latius.
- b Soporalis arteriae ramus, capitis exteriora implicans.
- f Dicti modo & b insigniti rami propago, penitus inter faciei musculos excurrans.
- f Rami b insigniti sub auris radice distributio, cuius anterior ramus g notatus, secundum tempora fertur, posterior vero, cui b inscripsi, secundum auris posteriora sub cute pariter atque ille spargitur.
- i Truncus magnae arteriae, deorsum ad dorsum vertebrae explicatus.
- kkk Propagines utrinque ad octo inferiorum costarum interualla protensa, & dorsali quoque medulla, ac musculis dorso, & thoracis adnatis ramulos offerentes.
- l Septi transuersi arteriae.
- a Arteria humiliorem mesenterij sedem subiens, ac potissimum in coloni intestinum, qua id a lienis regione ad rectum pertinet, ac dein in rectum intestinum discinditur.
- μμ Propagines notantur, quae geniculis latim lumborum vertebrae accedunt, & in peritonaeum & musculos vertebrae adnatos distribuuntur. Propago autem ad humiliorum consistens, ceteris grandior est, atque ad abdominis usque latera frequenti sobole excurrit.
- ννν Magnae arteriae ad os sacrum in duos truncos distributio. Verum isti characteres etiam surculos notant, ab humiliori arteriae regione in ossis sacri foramina deriuatos.
- ξ Interior ramus sinistri trunci iam dictae diuisionis.
- o Interioris rami exterior propago in musculos excurrans, qui externam ilium ossis sedem & coxendicis articulum integunt.
- π Interioris rami ξ notati interior propago in ossis sacri humiliorem sedem, vesicam & vesicae ceruicem, ipsumque penem: in mulieribus vero, in inferiorem uteri fundi regionem, & pariter in ilius ceruicem surculos diffundens.
- pp Hic etiam arterias appinximus, quarum sinistra ab umbilico hic inter ξ & o ad interiorem prius commemoratum ramum perinde pertinet, ac si versus umbilicum ab ipso deriuaretur.
- r Interioris rami ξ insigniti reliquum, quod ab externo ramo trunci diuisionis, quae supra os sacrum fit, portionem asciscens, per pubis ossis foramen in crus delabitur, inibi in musculos pubis os occupantes digestum, & suo termino cum alia arteria, quae in quintum femur mouentem musculum praecipue digeritur, ac † mox signabit, coit, ea sede qua † adscriptum cernis.
- v Propago exterioris rami sursum ad rectum abdominis sui lateris musculum conscendens, atque praecipua ipsius sobole umbilici regionem petens, reliquos autem surculos transversim in humiliore abdominis sede dispensans.
- u Surculus transversim secundum pubis os ad pudenda prorepes.
- o Sedes exterioris rami, qua is modo in crus delabitur, ac in vnitesum crus disseminati incipit.
- x Ramus maioris crus petentis arteriae in musculos propagatus, qui anteriorem femoris sedem sibi vendicant.

TABVLA IIII.

LIBRI VI.

- † Ramus ad quintum femur mo-
 uentem muscolum, & eos, qui
 internam femoris sedem occu-
 pant, digestus, vnoque ipsius fur-
 culo cum illius arteriæ coiens
 sine, quam per pubis offis fora-
 men procidere diximus, ac *o* in-
 signiuimus.
 Γ Ramus in musculos posteriorem
 femoris sedem obtinentes deri-
 uatus.
 ΔΔ Ramuli genu, articulo, & capiti-
 bus muscutorum pedem mo-
 uentium inibi principium du-
 centibus peculiare. Hicque
 grandis arteria in poplite recon-
 ditur.
 Θ Grandis cruris arteria posteriorem
 tibiæ sedem petens.
 Ζ Ramus fibulam amplexantibus
 musculis, præcipue autem septi-
 mo & octauo pedem mouen-
 tium oblatas.
 Σ Arteria inter calcem, & interio-
 rem malleolum pedis inferiora
 subiens.
 Π Arteria ad pedis humiliora acce-
 dens, inter calcem, & exte-
 riorum malleolum nonnunquam
 reflexa.
 Φ Ramuli tibiæ cum calcis articulo
 proprii.
 Ψ Propago pedis elatiora accedens.
 Ω Arteriarum in pedis humiliori se-
 de distributio.

FIGURA II.

VERITVS ne characterum co-
 pia integram magnæ arteriæ deli-
 neationem alioquin hic satis obscuram
 penitus corrumpere, priuata effigie
 vtendum duxi, quæ superius, vbi se-
 pto transuerso arteriæ l indicat offe-
 runtur, veluti ex magnæ arteriæ caudi-
 ce dissecta est: inferius vero ad semina-
 lium arteriarum, quas i & x indicabi-
 mus, exortum. In præfenti itaque figu-
 ra iam enarrandis propaginibus duas
 radices pinxi, cum integra arteriæ de-
 lineatio vnicam (vt frequenter etiam
 occurrit) tantum habeat,

- m* Indicat *m* vtriusque, aut vnius dun-
n taxat radice exortum, *n* dex-
o trum ramum. *o* furculum in hu-
p miliorum omenti membranam
 hic exporrectum. *p* propaginē
 in dextram ventriculi sedē, qua

q dorium spectat, atque inferius ori-
 ficium educit, excurrentem. *q*
r ramum duodeno intestino, &
s ieiuni initio exporrectum: *r* pro-
t paginem ad dextram fundi ven-
u triculi sedem deductam, ventri-
x culoque & superiori membranæ
y omenti ramulos exhibentem. *f*
z bilis vesiculæ arteriolas, *t* arte-
a riam iecori distributam. Cæte-
c rum *u* insignitur sinister ramus,
 qui potissimum lienem adit. *x*
 propago secundum posteriorem
 ventriculi sedem, ad ipsius vsque
 elatius orificium progrediens. *y*
 eius propaginis ramuli in ven-
 triculum, qua dorso innititur,
 deriuati. *z* ramus orificium vē-
 triculi superius, coronæ modo
 cingens. *a* ramus secundum cla-
 tiorum ventriculi sedem inferius
 illius orificium accedens. *β* gran-
 dis in demissiore omenti mē-
 branam excurrēs propago, quæ
 etiam colo intestino multis fur-
 culis implicatur. *γ* furculus in
 humiliorum omenti membra-
 nam hic ad sinistrum latus ex-
 currens. *δ* & *δ* arteriæ lienis ca-
 uum subeuntes, *e* arteria fini-
 strâ fundi ventriculi sedem pe-
 tens, ac ventriculo ipsique supe-
 riori membranæ omenti sobo-
 les deriuans. *z* ramuli ab alijs lie-
 nem accedentibus arteriis in le-
 uum ventriculi latus deprompti.

Hæc quæ sequuntur, ad tertiā ma-
 gnæ arteriæ figuram pertinent.
 In integra delineatione, & in secū-
 da aliud *z* occurrit, quo insigni-
 tur arteria in superiorem, ac
 propemodum vniuersam me-
 senterii sedē propagata, & suis
 propaginibus in ieiunum inte-
 stinum, & ilium, & coli partem
 a iccore ad dextrum renem cō-
 spicua, sparsa.

n Dextrum renem accedēs arteria.
θ Arteria quæ in sinistrum renem
 exporrigitur.

u Dextri lateris seminalis arteria.
xx Sinistri testis seminalis arteria.

FIGURA III.

PRÆSENTI figura A A notata
 ostenditur arteriæ portio, ex qua
 rami ad costarum interualla dige-
 runtur.

VENARVM ET ITEM ARTERIARVM

OMNIVM INTEGRA ABSOLVTAQVE DELINEATIO,

in hoc potissimum parata, vt in conspicuo esset,

Quenam venae cum arterijs porrigantur, & quae absq; arteriarum consortio per corpus repant, ac rursus cuiusmodi arterias Natura coniugibus venis destituerit.

T A B U L A V.

IN praesenti figura primum maiusculi Latinorum occurrunt characteres, organa, praeter venas arteriasque, obuia notantes. Significatur itaque.

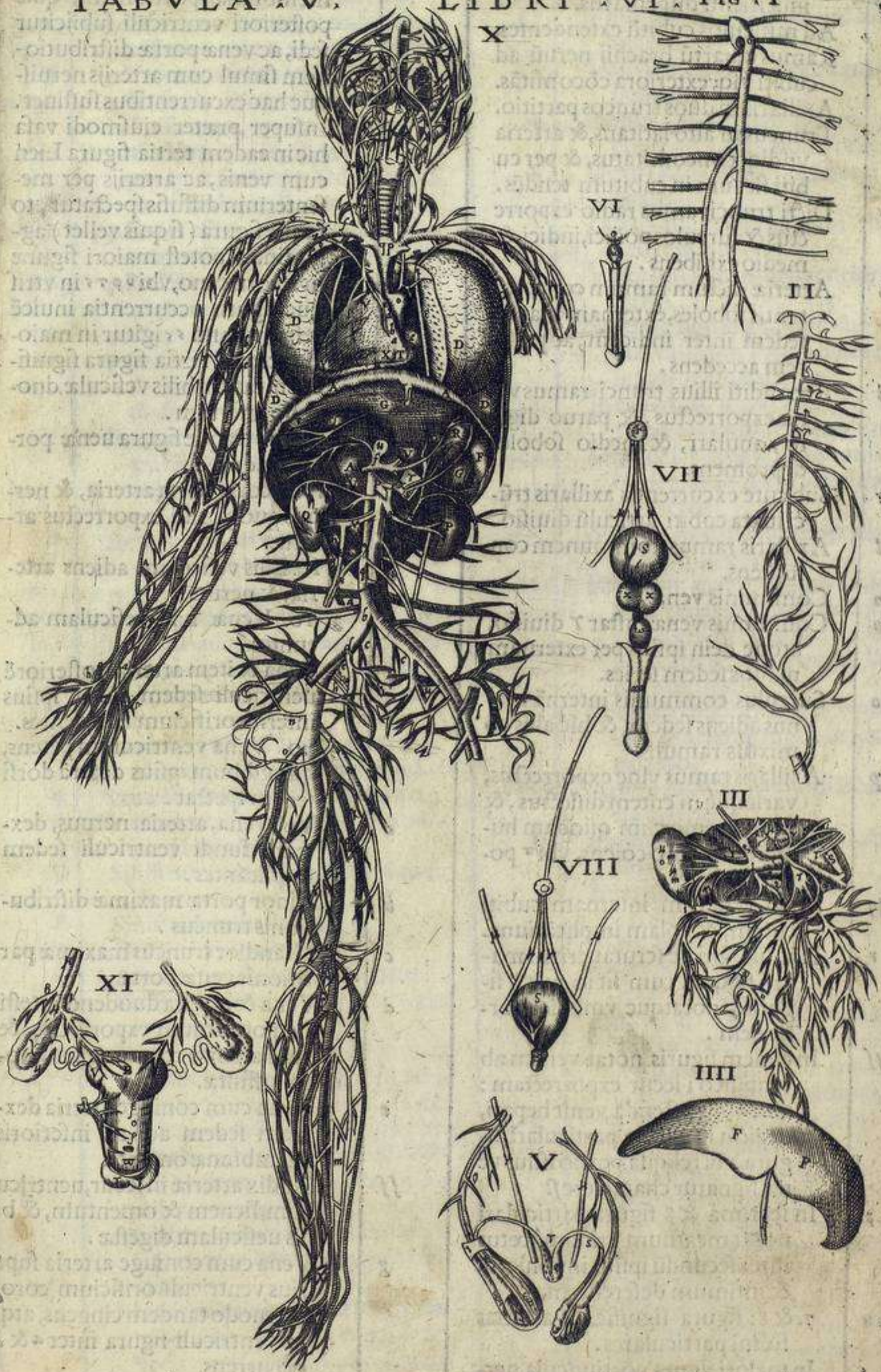
AA	A, Septum transuersum.
B	Cordis inuolucris portio, inibi asseruata, vbi id septo continuat.
C	Cor sua sede repositum.
DD	DD. Quatuor pulmonis fibrae, lobivae.
E	Aspera arteria.
FF	Gibbi iecoris magna portio magis conspicua in 4. particulari figura, ac ibidem notata FF.
GG	Cauum iecoris.
H	Vesicula excipiendae bili flavae parata. Si interim ex characterum serie aliqui omittantur, non ideo aliquid praesenti figura expressum, nos innotatum praeteriisse arbitreberis, quum ex reliquis tabulis huc duntaxat tantum assumserimus, quantum venarum arteriarumque digestionem ostendendae sufficere duximus.
O	Lienis caua sedes in tertia figura.
P	Dextri renis anterior sedes.
Q	Sinister ren.
S	Hanc litteram ne inuestiges in gradiore figura, verum in septima & octava particularibus figuris: in septima notat virilem vesicam simul cum vmbilico, & vasis vmbilico ascriptis, reliquisque partibus, quas sparsim in characterum explicatione indicabimus. S in octava figura designat muliebrem vesicam pariter cum vmbilici vasis, & vrinarijs meatibus: plura de his vide in indice particularium figurarum.
T	Venae cauae caudicis sedes, inter

VX	septum transuersum & cor consistens.
Vasorum coronarum ritu cordis basin ambientium sedes, atque adeo cordis basis.
Y	Cordis mucro.
Z	Rami ab arterijs venisque coronalibus deorsum per cordis superficiem diffusi.
a	Hac parte cauae caudex in dextrum cordis sinum dehiscit.
b	Dextra cordis auricula.
c	Sinistrae auriculae cordis mucro.
d	Venae arterialis caudex.
ee	Notant tamen e & e venalis arteriae, & venae arterialis in dextram pulmonis partem progressus, nondum pulmonis substantia undique circumdatos.
f	Magnae arteriae caudex.
g	Magnae arteriae truncus, partes cordi subditas petens.
h	Superiora petentis magnae arteriae trunci portio, sinistro brachio potissimum oblata.
i	Dicti modo trunci insignior portio, atque adeo ipsius in duos impares ramos distributio, quorum alter sinistra est soporalis k notata, grandior vero dextram format soporalem l insignitam, & arteria potissimum in dextrum brachium excurrentem, & m notatam.
k	
l	
m	
nn	Hac excurrunt septi transuersi nervi, suis principijs abtruncati, quorum initium hic conspicuum est.
	Venae pari destitute initium, ipsius vero reliquam serie prima particularium figurarum exhibet; quae est quasi resecta huius pars, ea regione cogitatione committenda, vbi vtraque portio o signatur: quae in maiori figura exprimi non potuit, quod

	mones occupent anteriorem pectoris faciem, cum reliquum illud venæ pari destitutæ hinc petat posteriora pectoris versus dorsi vertebrae.		
p	Cauæ in ingulo bipartitio, ac vtrique ad p, latera exortus apparent venarum pectoris ossi propriarum, ac ad umbilici vsque regionem excurrentium: huius exortus reliquam portionem secunda particularis figura præ se fert: in qua pars illa notata caractere q, imaginatione connectenda venit exortui in magna figura signatæ eadem littera: alteram partem signatam * adiungendam cogitabis litteræ z in maiori figura.	ξ	Soporalis ramus; primum duræ membranæ petens sinum.
q		ο	Præcipua soporalis portio per priuatum foramen caluariam petens.
*		τ	Versus narium amplitudinem ex porrectus ramus.
z	Venæ superiorum aliquot constarum interualla adeuntis initium.	p	Ramus in dextrum latus duræ membranæ excurrens.
ss	Vena per transfuersos ceruicis vertebrarum processus caluariam petens, atque in secundum duræ membranæ sinum simul cum coniuge arteria assumpta.	στ	Rami soporalis præcipui, qui plerum reticularem efformare perperam creduntur.
ttuu	Notatur enim primus sinus, t t. secundus uu. tertius xx. quarti initium y.	v	Ramus oculos petens.
xy		φ	Ramus tenuem adiens membranam cerebri basi obuolutam.
z	Axillam petens vena, quæ in sinistro latere humerariam α indicatam promit. In dextro autem latere illius initium hic ab externa pendet iugulari.	χ	Plexus, quem extimo foetus in uero comparamus.
βγ	Hic abtruncatæ propagines illæ sunt, quæ ab axillam petente vena in thoracis anteriora, posteriora & latera digeruntur.	↓	Sexti paris neruorum cerebri dexter neruus, illic abscissus, qua secundum laryngis latus deorsum fertur.
δ	Interior iugularis.	ω	Dexter recurrens neruus.
ε	Interioris iugularis in duas venas distributio.	ι	Sexti paris neruorum cerebri truncus sinister.
ζ	Exterior iugularis.	2	Recurrens neruus sinister.
θ	Exterior iugularis ad fauces distributio. θ ipsius pars post aures ad occipitium excurrens notatur, ad tempus & verticem, * ad faciem & frontem, λ ad secundum duræ membranæ sinum, μ vero duo ipsius rami indicantur, quorum alter per octauum capitis os caluariam petit, alter per secundi paris neruorum cerebri foramen.	3	Neruulus cordis basim accedens.
ι		4	Posteriora ceruicis, & occipitium adiens vena.
κλ		5	Scapulæ posteriora petens vena. Verum & si posthac arteriam priuatim non insigniamus, prompte ex delineatione liquet, cui nam venæ arteria exporrigatur.
μ		6	Ad cutem qua summus humerus integitur.
ν		7	Humeraria qua cutem subit, cubitumque adit.
ξ		8	Humerariæ ramulus altiora cubiti articuli interdum petens.
ο		9	Ramus ad humeraria ad communis venæ constitutionem repēs. Verum modo conduxerit potius minores Latinos caracteres assumere, ne quum arithmetici caracteres geminandi essent, plura ipsis oblitterentur.
π		α	Humerariæ ramus per radium cubitiq; exteriora ad vlnæ appendicem & brachiale properans, axillarisque ramo p indicando aucta, & paruum digitum, deinde & annularem præcipue accedens.
ρ	Aliquot subsequentes caracteres in dextro ponuntur latere soporalis arteriæ seriem indicantes. Atque hic r arteriæ portionem		

TABVLA V.

LIBRI VI. FIG. I

<i>b</i>	Axillaris ramus, cui anteriorem interioremque brachij sedem inuestienti dispensatus.		
<i>c</i>	Ad musculos cubitū extendentes.		
<i>d</i>	Ramus quartū brachij neruū ad cubiti vsq; exteriora cōcomitās.		
<i>e</i>	Axillaris in duos truncos partitio.		
<i>ff</i>	Truncus in alto latitans, & arteria vndiq; concomitatus, & per cubiti flexum in cubitum tendēs.		
<i>g</i>	Dicti trunci ramus radio exporretus & surculos pollici, indici, & medio exhibens.		
<i>b</i>	Arteriæ dictum ramum concomitantis soboles, externam manus sedem inter indicem, ac pollicem accedens.	<i>ss</i>	
<i>i</i>	Reconditi illius trunci ramus vnæ exporrectus, & paruo digito, anulari, & medio soboles depromens.	<i>l r</i>	
<i>x</i>	Sub cute excurrentis axillaris trunci iuxta cubiti articulū diuisio.	<i>v</i>	
<i>l</i>	Axillaris ramus communem constituens.	<i>φ</i>	
<i>m</i>	Communis vena.	<i>χ</i>	
<i>n</i>	Communis venæ instar γ diuisio, atque dein ipsius per externam manus sedem series.	<i>↓</i>	
<i>o</i>	Surculus communis internā manus adiens sedem, & hic aliis cōmixtus ramulis.	<i>u</i>	
<i>p</i>	Axillaris ramus vnæ exporrectus, variēque in cutem dissectus, & suo extremo cum quodam humerariæ ramo coiens, vbi π posuimus.	<i>a</i>	
<i>qq</i>	Series venarum internam cubiti cutem, & volam implicatium.	<i>b</i>	
<i>r</i>	Hāc literam ne scrutaueris in maiori figura, cum sit in 7 & 8 figuris, notatque vmbilici portionem.	<i>c</i>	
<i>ssss</i>	In eisdem figuris notat venam ab vmbilico ī iecur exporrectam: quæ connectenda venit hepatis, depicta in quarta particulari figura, vbi reliqua portio istius venæ signatur caractere <i>s</i> .	<i>d</i>	
<i>t</i>	In septima & 8 figura particulari notat meatum vrinam foetus inter secundū ipsius inuolucrū, & intimum deferentem.	<i>e</i>	
<i>uuu</i>	7. & 8. figura significant arterias foetus particulares.	<i>ff</i>	
<i>s</i>	In maiori figura portiuncula nerui iecoris cauo a ventriculi neruis deprompta. Hic admonendus mihi lector est, tertiam particularem figuram continere, ac exprimere inferioris omenti membranæ portionem, quæ posteriori ventriculi subijcitur sedi, ac venæ portæ distributionem simul cum arterijs neruisque hac excurrentibus sustinet. Insuper præter eiusmodi vasa hic in eadem tertia figura Lien cum venis, ac arterijs per mesenterium diffusis spectatur, totaque figura (si quis vellet) agglutinari potest maiori figuræ in iecoris cauo, vbi ν ϕ τ in vtrisque figuris occurrentia inuicē respondeant. τ igitur in maiori, ac item tertia figura significat meatum bilis vesiculæ duodeno insertum.	<i>g</i>	
		<i>h</i>	

74. 8. figura

por-

porrigitur implicans.
 ii 3. Glandulosum corpus vasorum distributioni hic præfectum.
 x 3. Inferioris omenti membranæ si-
 nistram sedem accedens vena.
 ll 3. Vasorum series ad lienem.
 m m n 3. Vasa ab illis quæ lenti in se sunt
 sinistram ventriculi sedē ad eun-
 tia. Verum præcipua n̄ indicantur,
 quæ sinistram sedem fundi
 ventriculi implicant.
 o o o 3. Series est venarum & item arte-
 riarum intestinis propriarum.
 p p 3. Radix præcipuæ arteriæ intesti-
 na petentis.
 q q 3. Minor arteria intestinis propria.
 r r 3. Glandulæ in mesenterio posite,
 & nuper narratos vasorum di-
 ductus corroborantes.
 s In maiori figura foramen septi
 transuersi stomachum trāsmit-
 tens, atq; adeo sinus iecoris sto-
 macho cedens.
 t Item in maiori figura iecoris liga-
 mētum quo sinistra ipsius pars
 septo nectitur.
 u u Magna arteria septum permeans,
 atque adeo ipsius ramus in dex-
 tram septi partem excurrens.
 x In vtraque figura cauæ venæ cau-
 dex.
 y In maiori figura: vena sinistri re-
 nis pinguem accedens tunicā.
 a vena & arteria reni dextro oblate.
 β Vena dextri renis pinguem tuni-
 cam intexens.
 γ Sinistram renem accedens vena,
 & arteria.
 δ Sinistra seminalis vena.
 e Dextra seminalis vena.
 ζ Arteriarum seminalium ortus.
 η Sinistra seminalis venæ, & arteriæ
 congressus.
 θ Sinistram testem vna cum tunica
 adhuc ipsi propria, atque a peri-
 tonæo pronata, & i i notata de-
 lineauimus ī quinta figura par-
 ticulari: ita tamen hic est disse-
 cta aperta q; testis tunica, vt ni-
 hil quo minus aptè cernatur im-
 pediat, imo etiam musculum il-
 li innatum monstrat, & in-
 dicatum.
 λ In eadem quinta figura particula-
 ri ad characterem λ vena, & arte-
 ria peritonæi amplitudinem
 egrediuntur.
 μ Varicosum corpus, ipsaque adeo
 venæ arteriæ varia, & admi-

rabilis implicatio.
 Sinister testis, tunica ipsi proxima
 obiectus.
 ξ ξ Vasis semen deferentis ad testem
 reuolutio.
 θ θ Vasis semen deferentis ascensus ad
 pubis os.
 π Sinistri vasis semen deferentis ad
 pubis ossis posteriora inflexus.
 ρ Dextri vasis semen deferentis re-
 flexus.
 τ Dextri sinistriq; vasorum semen
 deferentium coitus.
 ϑ Vasorum semen deferentium in-
 fertio.
 χ χ Septima figura glandulosum cor-
 pus vasorum semen deferentiū
 insertionem excipiens.
 ↓ ↓ In eadem & sexta figuris meatus
 vrinæ seminique communis.
 ω ω Sexta & septima figuris musculus
 orbiculatim dicto iam meatui
 obductus.
 a a Sexta & septima figuris penis, atq;
 adeo ipsius corpora.
 a a Rursus in maiori figura a, a, signi-
 ficat venas, & arterias lumbo-
 rum vertebris, ipsisque adnatis
 musculis, & abdominis lateri-
 bus exporrectas.
 b In eadem maiori figura venæ cau-
 æ, & arteriæ super os sacrum
 partitio.
 c c Arteriola, sunt sacri ossis forami-
 na petentes.
 d Sinistri partitionis dictæ trunci di-
 uisio.
 e Interioris rami dictæ diuisionis
 propago, nates & coxendicis of-
 si adnexa petens.
 f Dicti rami propago tandem vesi-
 cæ & vtero digesta.
 g Pars est arteriæ foetui peculiaris,
 quam antea ad vesicæ latera u,
 vti & hic quoque in maiori fi-
 gura portione, notauimus.
 b Portiuncula exterioris rami dictæ
 antea diuisionis ad reliquum
 accedens interioris rami.
 i Reliquum interioris rami per pu-
 bis ossis foramen in musculos
 interiores femoris sedem oc-
 cupantes distributum.
 k Sedes qua soboles dicti reliqui alte-
 ri vanæ commiscetur. Verum
 hic ex tabula prompte animad-
 uertis, quando & arteriæ subau-
 diendum est, quū scilicet venæ
 arteriam attendi cernis.

l 2.10. Exterioris rami propago, abdominis inferiorem sedem ad umbilicum vsque perrepens.
m Vena per femoris, & tibie interiora sub cute ad digitos vsque pedis distributa, & in progressu varios edens surculos.
n Coxendicis anteriora petens, sub cute tamen.
o Musculos & eantem femoris exteriorem sedem occupantes intexens.
p Musculis anteriorem sedem femoris occupantibus digesta.
q Dictae modo venae congressus cum ea, quae per pubis ossis foramen femur adit.
r Hae praecipua femur petens vena secundum femoris os reflectit.
s Propagines musculos posteriorem femoris sedem occupantes, & cutem huius sedis ad suram vsque accedentes.
t Diuisio in poplite, atque adeo rami in musculos a femoris capitibus hic pronascetes distributi.
x Maioris dictae diuisionis trunci vena, externam tibiae cutem ad summum vsque pedem implicans.

y Vena, & arteria fibulae exporrecta, ac inter musculos latitans.
z Maioris dictae diuisionis trunci ramus, eantem internam tibiae sedem integentem, ad digitos vsque varie subiens.
a Ramus dicti trunci suram ad calcem vsque petens.
b Propago grandioris trunci inter musculos tibiae anteriorem sedem occupantes, ad pedis vsque superiora, & digitos digesta.
c Trunci grandioris reliquum inter musculos posteriorem tibiae sedem sibi vendicantes deorsum repens, & inter tibiam & calcem pedem subiens, ramulos digitorum inferiori sedi communicans.

FIGURA XIX.

PROPONITUR hic spectandus muliebris uterus vna cum suis instrumentis, necessarius ad procreationem, super sedeo autem a literarum explicatione, quod haec inueniatur supra, lib. I. I. Figura XXVIII.

IOANNIS VALVERDI

Medici de Humani Corporis Fabrica .

LIBER SEPTIMVS.

In quo de Neruis agitur.

Quid Nerus, quæ ipsorum differentia, quid exortus. Cap. I.

EATVS ex prioribus duobus principijs emanantes, venas scilicet & arterias superiore libro prosequuti sumus; è tertio nunc principio enascentes, enarrandi nobis supersunt. Scire igitur oportet, quod licet communi appellatione, nerui vocentur non minus musculorum tendines, & articularum vincula, quam instrumenta, quibus sentiens facultas in omnia membra distribuitur; ipse tamen hoc in libro, sicut & alijs, sentiendi organa semper intelligam, quibus a capite duntaxat origo est. Est ergo neruus corpus quoddam longum, teres, & ad tactum solidum, cuius origo &

principium, nec dura membrana est, neque cor, vt quidam existimarunt, sed cerebrum, ac spinæ medulla; quæ sententia Hippocratem primum auctorem, deinde vero Erasistratum, Lycum, Andream, Marinum, Herophylum, Galenum, Vesalium, & Realdum assertores habuit, & ipsius facile vnusquisq; certior fieri potest. Nunquam enim ex corde neruus vllus prodire conspicitur; imo vero in ipsum, vt suo loco dicemus, a ramus quidem prætenuis sexti paris neruorum cerebri propagatur, quo sane parum indigeret, si eorum principium existeret. Neq; a dura prodeunt menynge; quanuis excusandi veniant, qui id prodiderunt, cum enim nerui omnes illi ac tenui membranæ, perinde atque arbores corticibus implicentur, facile fuit, vt extrinsecus eos intuentes, deluderentur. In hanc quoque sententiam id eos adduxit, qd cerebrum vsquequaq; sensus expers, vtranq; vero membranam eo admodum exquisito præditam intuerentur; quod sane effecit, vt ratum constansq; adeo non habeam, vt complures existimant, a cerebro sensus originem pendere, præsertim cum interiorem neruorum partem sensu omnino destitui, exteriorem vero eo perquã acuto pollere animaduertam. Sed his, quæ huc minime pertinent, omisissis, qui sedulo internam neruorum faciem perscrutabitur, huic, eos a cerebro, aut a spinæ medulla oriri, eorumq; substantiam ei ex qua prodeunt parti assimilari, conspicuum euadet. Quoniam uero medulla, vt diximus, cerebrum duritie superat, sic etiã ex ea prodeuntes nerui, ijs, quos cerebrum expromit, duriores existunt; & sic deinceps prout magis dorsum versus procedunt, ad os vsque sacrum, vnde durissimi totius corporis nerui prodeunt. Pro longiori etiam breuiorive progressu nerui duritie, ac mollitie variant; ac proinde, qui aures, linguam palatum, & oculos adunt, teneriores sunt; etsi ex his, qui tortuosi procurrunt, ut tertium par, magis indurescunt, prout siccior est sedes quam perreptant; idque haud citra graue mysterium effectum est. Vt enim exteriores sensus, visus scilicet, auditus, gustatus, olfactus, & tactus, ad huiusce facultatis susceptionem, molli egebant instrumento, quo radij, siue rerum species ipsum promptius afficerent, alterarentvè, si huiusmodi nerui duri erant, haud recte actionem suam edere poterant; sic qui motui famulantur, si molles extitissent, corporis nostri compagem assiduo motu ciere incolumes minime potuissent. Hinc, neruorum alios sensui, alios motui præesse colligitur; sensui quidem

Quid communiter neruus vocent.

Neruus quid. Nerui a cerebro prodeunt.

Nerui haud ex corde prodeunt.

Neruorum in duritie discrimen.

Neruorum cur alij alijs teneriores.

li. iiii. fi. vi. h.

*Nerui o-
sensus compo-
tes.*

*Neruarum cur
ali motū alii
sensus elar-
giantur.*

*Neruarum r-
exortu disci-
men.*

*A distributio-
ne.*

*Neruis nullus
peruius.*

*Pro his consu-
le figuras om-
nes libri quin-
ti.*

quidem famulantur, qui b in oculos, c aures, d nares, palatum, ventriculi os, manuum volas, & in cutem denique vniuersam excurrunt; reliqui omnes motioni deseruiunt. Ex hoc tamen minime infero neruos motui famulantes sensus expertes esse, vt multi existimarunt, hinc delusi, quod plerunque obseruarent sensum motu superstite deperdi, & contra. Cum enim partis alicuius, sensus duntaxat deperditur, id fit, quod neruorum propagines in cutem pertinentes, noxam subierint, muscutorum interim neruis illoesis; motu autem duntaxat deperdito, secus euenit. Quod si quis ex me quærat, vndenam fiat, vt cutem adeuntes nerui ipsam motu nequaquam ciant, vt solent qui musculos accedunt; Huic responsum velim, quod quemadmodum eadem in nobis facultas per eosdem neruos opifex est visus, auditus, olfactus, & gustatus; & horum vnumquodque peculiari sede, quæ proprium est eiusmodi operis instrumentum; non alia vlla perficitur; sic quoque per neruos in musculos euadentes modum nobis elargitur, sensum vero per eos, qui ad cutem; ad ventriculi os, ad intestina, cæterasq; omnes corporis partes, sensui suscipiendo aptas pertingunt. Sed iam ad neruorum differentias nostra redeat oratio. Alia nanque præter dictas, a neruorum exortu desumitur; Alij siquidem, præsertimque teneriores, continuo enascuntur principio, vt e visorij nerui. Alij, multiplici principio, ceu funiculis quibusdam, inuicem perpetuo distantibus exoriuntur, cuiusmodi sunt f tertium, quartum, & quintum cerebri neruorum par. Alij, etsi multiplex principium sortiuntur, protinus tamen vt è cranio emergunt, inuicem rursus coeunt, & caudicem vnum constituunt. quod potissimum in pluribus a dorso prodeuntibus neruis, g nec non in sexto, & septimo cerebri neruorum pari obseruatur; imo uero nerui omnes transuersim dissecti, complurium filamentorum siue funiculorum vna coeuntium imaginem præ se ferunt. A distributionis quoque forma neruorum differentia desumitur. Quando quidem alij in vnicam duntaxat partem digeruntur, nullam alijs propaginem offerentes, quo in numero sunt visorij nerui. Alij pluribus dispersiti ramis, alios in cutem, alios in musculos, alios in ossa effundunt, h cuius generis sunt tertij cerebri paris nerui. Quidam indiuisi, nullius commissi ramo feruntur, i quale est secundum cerebri par, licet ipsi minor tertij paris e cerebro quoque prodeuntis radix non nihil attendatur. Quidam inuicem copulantur k vt visorij nerui inter se. Alij alijs connectuntur, simulatq; dorsum egrediuntur, in retis siue funiculi specie, qualis in cardinalium galero depingi solet; l cuiusmodi sunt qui brachium adeunt nerui. Solent quoque nonnulli hanc in neruis differentiam constituere, ut alij intus caui siue perforati sint, alij solidi. At mihi nullum hæcenus peruium neruum uidere contigit. Quod uero nonnulli de opticis narrant, si ad candelæ lumen siue ad solem inspiciantur, ridiculum apud me est. Hoc itaque omissio, ad neruorum omnium propagationem aggredi opere precium erit, ducto a cerebri neruis exordio.

Quot neruorum coniugationes a cerebro, ac dorsali medulla priusquam e cranio excedat, ortum desumant. Cap. II.

Cerebrum duas in partes distingui, anteriorem. scilicet quam Cerebrum, ac posteriorem, quam Cerebellum appellamus, iam proditum a nobis est. Anterior præterea, superiore sui facie in dextram loeuamq; dirimi, inferiore uero continuam esse vniuersam; & ab ea, non autem a cerebello, spinalem medullam enasci diximus. Insuper duos cerebro ventriculos adesse tradidimus, dextrum & sinistrum, ambos in unam coeuntes cavitatem, quam tertium nuncupamus uentriculum, ex quo riuulus quidam i alium excurrit sinum, inter spinalem medullam ac cerebellum exculptum, quem nonnulli quartum uocant uentriculum. Nunc de neruis ab ipsis prodeuntibus agere, tepestiuum erit, qui oēs a cerebri basi, & a spinali medulla, priusquam e cranio elabatur, nullo aut pacto ex cerebello, ut multi existimarunt, suam habent originem. Neruos hos a cerebro prodeuntes, etsi ex dissectionum proceribus multi, septem paribus contineri prodiderunt, septenos. scilicet utrinq; neruos constituentes, si eos tñ accuratius intueamur, multo melius nouem coniugia

b t. fig. i. ii. G.
c ead. a.
d f. ii. P.

e t. i. f. ii. G. g

f ead. M. z. 2.

g f. i. ii. e. v.

h f. ii. M.

i f. i. ii. K.

k f. i. I. M.

l t. iiii. fig. i. ii.

a fi. i. E. fi. ii.
F.
b fi. i. ii. LM.
c ead. d. iux-
ta. a.

coniugia constituere poterimus, eo a pari addito, quod olfactus organum adit, in neruorum numerum ab ipsis minime relato, quod ex cranio nequaquam emer- gat. Tertium item par verius b duplex, quam vnicum constitui posset: quemad- modum & aliud enumerari c coniugium, iuxta quinti paris radicem enascens, de quo ipforum nullus meminit. At ne a veterum ordine deflectam, septenis pa- ribus omnes complectar, a visorio quod primum in ordine est, exorsus.

De primo, & secundo cerebri neruorum pari. Cap. III.

a fi. i. ii. G.
b li. a. t. v. fi. i.
M.

Primum a cerebri par, neruo vtrinque vno, a cerebri basi exoritur, iuxta eam sedem qua angustior duorum ventriculorum coit pars, b supra glandulam scilicet, quam capitis pituitam excipere diximus. Hi omnium totius corporis neruorum (absolute loquor, de singulis seorsum) facile mollissimi sunt, & crassissi- mi; ac eorum vterque statim ab exortu coniugem versus paulisper contendit, dum ambo inuicem coeant, non tamen decussatim, vt multi existimarunt, sed in quadrangulum c corpus congregientes, quod d in oculorum orbitae centrum pertinet; vbi rursus aduariantur, ac dexter quidem in dextrum, sinister vero in sinistrum oculum coedit, vt Patauij singulis fere annis laui negotio videre est; nam latronibus oculorum altero ob primum furtum Venetijs eruto, euenit, vt post annum vnum, vel alterum iterum comprehendantur, & Patauium disse- ctionis ergo mittantur, in quibus eius regionis neruus, qua oculus ademptus est, flaccidus & prope aridus occurrit, altero interim prorsus illaso. Praterquam quod ipse in nonnullis diuisionem inter vtrunque neruum obseruauit; & Vesalius eos se in viro diremptos vidisse testatur, qui dum in viuis ageret, notus ipsi erat, nec ideo tamen, gemina ipsius oculis visa obuersabantur. Horum igitur neruorum vterque a suo festinans latere e per primum cuneiformis ossis fora- me profilit, ad internum scilicet radiceis oculi orbitae latus; & in posterioris oculi sedis f centrum ad amissim insertus, nec alterutram in partem (vti Vesalius, aut rem oscitanter inquirens, aut ceterorum animantium oculis delusus prodidit) deflectens, g in membranam reti similem vterque abit, quae h humoris vitrei medietatem fere vniuersam posterius contegit, estque cerebri substantiae non nihil similis, seu verius reti, vnde eam nonnulli haud membranae, sed retis nomi- ne dignati sunt. Sicque praesentes nerui citra vllam ramorum propagationem desinunt, visorios spiritus, ductuum instar, in oculos, radios vero siue rerum spe- cies, seu imagines, in cerebri ventriculos deferentes, vbi de visis dijudicamus; vnde illos nonnulli peruios esse prodiderunt, hincque *πόρους διακινούσας*, hoc est visio- rios canales, siue foramina nuncuparunt. Mihi tamen, vt dixi, nullus in ipsis ha- etenus, sensibilis meatus occurrit, neque exiguus, neque grandis. Secunda neruorum coniugatio, paulo posterius quam prima, ex cerebri basi lateribus or- tum desumit, longe illa tenuior, sed durior, idque haud citra graue mysterium; quod per k musculos oculorum, & superioris palpebrae motores digeratur, ex cranio per l secundum cuneiformis ossis foramen, comite uena, & arteria emergens.

Primi paris exortus.

Visorij nerui haud sese de- cussatim inter secant.

Visorij neruis insertio.

Secundum neruorum par.

c fi. i. H.
d li. i. r. v. fi. i.
F.

e ead.
f li. v. t. iii. fi.
i. D. fi. xiii. K.

g ead. fi. xiii.
h ead. fi. viii.
a.

l fi. i. ii. K. lib.
v. fig. xiii. xv.
G.
k lib. ii. t. xv.
fig. xxi. xxii.
xxiii.
l i. t. v. fi. i. G.

a fi. i. ii. M. li.
v. fi. xiii. l.
b ead. L. H.

c fi. i. D.
d fi. i. ii. K.
e ii. i. t. v. fi. i.
G.

f fi. ii. N. li. li.
t. iii. fi. i. t.
g lib. i. ta. iiii.

h li. ii. t. i. A.
i fi. ii. O.
k li. i. ta. iiii.
fi. i. c.

De tertio, & quarto cerebri neruorum pari. Cap. IIII.

Tertia coniugatio duplici radice oritur, a altera quidem tenuiore, sed durio- re. b Crassior radix e cerebri lateribus enascitur, paulo a reliquis duabus po- sterius. Tenuior posterius a crassiore ortum habet, ad c primam spinalis medulle originem; & recta in priora per cerebri basim contendit, ac duram perforans menynge, d secundo pari adiungitur, & vna cum eo per e foramen exilit, quod secundo pari egressum praebere diximus. Et protinus quatuor in partes finditur; quarum f prima in adipem digeritur oculi musculis obductum; tu per ea fron- tis ossis g foramina, quae in supercilijs haberi monuimus, educitur, ac in frontis h musculos distribuit. Secunda deorsum fertur, & k per quarti superioris maxillae ossis

Tenuissimi hu- iusce paris ra- mi diuisio.

offis foramen excidit, quod in male summitate visitur, statimq; multiplici disse-
cta propagine, in l musculos superius labrum mouentes, ac in ipsummet labrū,
& in anteriorum deniq; dentium gingiuas exhauritur. m Tertius ramus per cō-
mune quarti, & quinti offis maxillæ superioris n foramen transmittitur, quod
paulo infra interiorem oculi angulum conspicitur; & narium cauitatem subit,
in membranam carnosam narium interiora succingentem sese diffundens. o
Quartus crassitie cæteris inferior per eam scissuram egreditur, quæ inter primū
superioris maxillæ os, & cuneiforme, ad externum sedis oculi latus habetur, & in
internam temporalis musculi sedem absunitur. p Crassior tertij paris radix, pau-
lo anterius originem nanciscitur, at ex cerebri pariter lateribus, perque q septi-
mum, & octauum cuneiformis offis foramen emergit, r ramum illico diffun-
dens, qui vitis, aut cucurbitæ capreolorū instar in orbes conuoluitur, durior sen-
sim euadens, donec duabus quinti paris s propaginibus coniungatur; quibus cō-
mixtus in temporalem musculum, in molitorem, cæterosque omnes faciei mu-
sculos, & in ipsius cutem digeritur. Vbi hunc exprompsit ramum, deorsum non-
nihil magis fertur, t surculumq; alium in dentium gingiuas effundit. Dein prius
quam ad linguam pertingat, u ramum posteriori ex parte germinat, qui x mu-
sculum in ore delitescentem permeat, & y foramen subit, quod inferior maxilla
interna sui parte, iuxta summitatem gerit; dein antrorsum procedens singulis
sui lateris dentibus riuulum impertit, donec per z foramina, quæ ad summitatis
menti latera conspiciuntur excidat, in inferius quoq; labrum sese diffundens. a
Quod reliquum est crassioris huiusce rami, linguæ radicem adit, & tunicā, qua
lingua conuestitur, efformat, aptum saporibus dignoscendis instrumētum; pro-
pagines nonnullas in linguæ substantiam dispensans. Atque is est tertij paris ner-
uorum propagationis terminus, ac meta. b Quartum par paulo quam tertium
posteriorius enascitur, ipso & tenuius, & durius; sed antrorsum modice concedens,
tenuiori tertij paris ramo commiscetur, ac simul ambo per dictum c foramen in
palatum elabuntur, d tunicam ipsi obductam constituentes. Vnde ex hoc pari
atque ex tenui tertij paris ramo, par vnum consurgere verius dicere possemus,
cum ambo gustatui deseruiant, ortuq; ac distributione magis iungantur.

Crassior tertij paris radice

Quarta coniu- gatio.

De quinto cerebri neruorum pari. Cap. V.

Quinta coniu- gatio.

Q Vintum a par, b quarto nonnihl crassius, c ex media sede illius medullæ par-
tis, quæ inter cerebrum, & colli vertebrae interiacet, multis propaginibus
exoritur, quæ ilico inter se rursus coalescunt. Sicque per d secundum ossium tem-
poralium foramen, testudinem referens, ad aurium cauitatem fertur, vbi in com-
plures finditur surculos, qui membranæ in modum, per auris cauitatem expan-
duntur, auditus organi non infimam partem constituentes. Præter hos vero sur-
culos, duos alios priuatim educit; quorum e alter per f quartum, ipsumque transf-
uersum istius offis foramen, g venulam quoque in auditus organum excurrentem
admittens deducitur, & paulo post egressum tertij paris h ramo adnectitur,
quem capreoli vitis modo in orbes agi retulimus. Alter per tertium istius offis
foramen impense angustum tortuosumq; profilit, & per k musculum transuer-
sim fertur, qui in ore latitans, inferiorem mouet maxillam, molitor appellatus;
vbi vero in anterius musculi huius latus pertingit, prædicto tertij paris ramo ad-
iungitur, in genarum musculos, & cutem ipsos contegētē exhauriendus. Sicq;
nerui huius propagatio vniuersa terminatur. Porrò iuxta paris huius radicem,
interius paululum, l alia exoritur radix, hac longè gracilior tenuiorque; quæ sub
cerebri basi in priora contendens, duram menyngem peruadit, & m per quin-
tum cuneiformis offis foramen egreditur, inque n musculum diffunditur in ore
delitescentem, nec non per temporalem musculum, ad quem quinque neruo-
rum rami pertingunt; primus è graciliori tertij paris radice, secundus a crassio-
ri eiusdem, tertius & quartus ab insigniori quinti paris radice, quintus e tenuio-
ri: quod sane ad maius musculi huius robur effectum est, quemadmodum suo
loco dicemus.

Alia neruorū coniugatio iux- ta quintam exorta.

Sexta

l li.ii.t.i.HF.
m fig.ii.P.
n lib.1.ta.iiii.
fi.r.5.
o fi.ii.Q.
p fi.i.ii.M.
q li.i.t.v.ii.
r fi.i.ii.R.
s fi.i.ii.b,c.
t fi.ii.S.
u fi.ii.T.
x li.ii.t.vi.D.
y li.i.t.iii.f.
viii.F.
z ead. fi. vii.
a G.
a fi.ii.YY.
b fi.ii.Z.
c li.i.t.v.f.i.
d fig. ii. & Z inferius.
a t.i. fig.i. ii.
aa. li.v. fig. ix.
M fi. xiiii.L.
b fi.ii.Z.
c fi.ii.a.
d li.i.t.v.f.i.
a.
e t.i.f.i.ii.b.
f li.i. t.iii.f.
vi.V.
g li.vi.t.iii.f.
ii.n.
h fi.ii.R.
i li.i.t.v.f.i.b
k li.ii.t.iii.Δ
l fi.i.ii.d. li.v.
fi.xiiii.L.
m li.i.t.v.f.i.
S.
n li.ii.t.vi.

Sexta nervorum cerebri coniugatio . Cap. VI.

Sextum nervorum par, paulo inferius quā quintum, suam desumit a originē, oriturq; cō pluribus a se inuicem diremptis furculis, qui mox coalescētes vñū constituunt neruum, qui vna cum b minori soporalis arteriæ, maioriq; arteriæ iugularis externæ ramo, per foramen erumpit, occipitis, tpm, & cuneum referenti ossi commune. Mox vero ab egressu c propaginem, in musculos cervicis posteriora occupantes, præsertimq; in d secundum scapulæ motorem diffundit. Postmodum e septimo pari, & f soporali arteriæ membranarum quarundam beneficio adhærens, ad laryngis vsque latera se proripit, g vbi portio septimi paris accessione adaugetur, moxq; laryngis musculis h furculos transversim exporrigit. Hinc per laryngis latera, i soporali arteria, & vena iugulari interna comitatus, in thoracem elabatur, vbi protinus k exilem ramum i demissius internumq; primæ costæ latus deriuat, qui sub membrana costas succingente secundum costarum radices prorepit, furculos quosdam a l nervis ex dorso in costarum intervalla excurrentibus assumens; quum primum vero ramus is diaphragma superavit, in nutritionis organa, vt i audies, dispensatur. Præter ramum hunc, m aliæ quoque a sexto pari, paulo infra hunc, propagines emittuntur in n septimum caput mouentium musculum, qui a pectoris ossē, & clauicula eductus in mamillarem processum desinit; deinde & in o musculum ossis hyoidis motorem, & in p illum deniq;, qui hinc enascens, in primam laryngis cartilaginem iter habet. His peractis sextum hoc nervorum par, thoracis cauitatem ingreditur; ac iter venas arteriasq; iugulares irrepens, dextri lateris q nervus ab interiore sui latere nunc tres, nunc duos emittit ramos, qui sibi inuicem succedentes, nervos quosdam cōstituunt, qui sese ad r arteriam brachium petentem reuoluunt, & vna coeuntes, s vnum efformant neruum, qui dextro asperæ arteriæ lateri, membranæ interuentu adhærens, sursum recurrit; & ad dextrum laryngis latus festinat, t glandulæ incumbens, quæ dextri lateris radici apposita est. Glandulam vbi superavit, in plures ilico partitur soboles, quæ in sui lateris musculos exhauriuntur. Sinistri lateris nervus iam thoracis cauitatem ingressus, rectâ cor versus tâtisper i llabatur, dum extra cordis membranas ad u magnæ arteriæ truncum pertingat, quæ deorsum ferri tradidimus; ibiq; x tres denuo educit furculos, qui ad prædictam arteriam reuoluti, in vnum congregiuntur, y sinistrumq; recurrentem neruum cōstituunt, qui sinistro asperæ arteriæ lateri, membranæ interuentu adhærens, sursum perinde, ac dexter effertur, & idem iter conficiens, in laryngis pariter musculos suæ regionis absumitur. Partes horū nervorum sunt hæ, vt musculus ocludēdæ laryngi opem ferentibus vim elargiatur, & consequēter vocē efformēt: absq; illis etenim, loquentes minime intelligeremus, vt nec fistula, cū abest lingula, sonitum edit perceptibilem. Id te viuens canis edocebit, si horum nervorum alterum, deinde ambos, ipsi aut rescueris, aut alligaueris: altero enim resecto, dimidia ilico vox intercipitur, ambobus vero dissectis, latratus ipsi vsquequaq; adimitur. Sextum par vbi nervos hosce sursum recurrentes, ideoq; recursum latinis dictos exprompsit, ad cordis basim pertingit, z & mediocris amplitudinis ramos in pulmonis tunicâ, & a membranæ cordis inuolucrum deriuat. Præterea ex ramis a sinistro sexti paris neruo depromptis b furculus emanat, in cordis capsulâ, vbi hæc sinistro venæ arterialis lateri adnectitur, distributus, vsq; adeo exilis, vt nisi accurata manus dissectionē administraret, facile abrūpatur. Surculus hic c venæ arteriali adhærens progreditur, ad læuū ipsius latus, non nihil retrorsum exporctus, dū ad cordis basim pueniat, vbi gracillimis dispertitus propaginibus in hanc absumitur partem. d Quod reliquum est huiusce nervorum paris, quod in nutritionis organa distribui diximus, diaphragma permeās, deorsum fertur, dexter qdē neruus ad dextrū vētriculi latus, sinister uero ad sinistrū, membranæ interuentu laxè ipsi nō nihil affirmati. Atq; ibi in binos singuli ramos partiuntur, e oblique scdm ventriculū tam ad os, quam ad posteriorem, anterioremq; ipsius partē cōuolutos, ita vt, dextri lateris rami sinistram sedem, sinistri vero dextrā attingant. A duobus vero ramis dextrum oris ventriculi latus amplexantibus, f propago depromitur, quæ per ventriculi exteriora, secundū latitudinem ipsius vniuersam,

Nervus dexter
recurrens.

Sinister.

Recurrentium
nervorum usus.

Horum nervo-
rum rami pe-
ctus adentes.

Qui collisio-
nis organa petunt.

Anat. Val.

D d sam,

t. i. HF.
ii. P.
ta. iiii.
Q.
ii. M.
v. f. ii.
i. R.
i. b. c.
T.
vi. D
iii. f.
f. vii.
Y.
Z.
f. ii.
& Z
ii.
ix.
i. i.
b.
f. i.
f. i.
b.
D
d. f. ii. S. l. iii.
f. xiii. xiiii. T.
V.
e. f. ii. t.
f. ead. u.

Sam, ad fundum illabitur, furculos quosdam in via tam in anteriorem, quam posteriorem ventriculi sedem dispergens. In fundum ubi ramus appulit, g venæ portæ innitens, ad iecoris caua procurrit, in ipsius membranam absumendus. h Dexter sexti huius paris ramus, quem ante recurrentium neruorū principia, i secundum costarum radices exporrigi, & neruis e dorso prodeuntibus copulatum, intercostalibus musculis offerri commemorauimus. ubi diaphragma magnæ innixus arteriæ superauit, ac transfuersim per iecoris caua deductus est, tres emittit ramos. Quorum k primus l interiorem adit omenti tunicam, & per eam deorsum protensus, in aliquot propagines diffunditur, quarum vnam dextro huius membranæ lateri, & colo intestino, qua huic membranæ committitur, exporrigit; alteram duodeno intestino, ac ieiuni initio communicat, m vsque adeo exilem, vt oculos interdum effugiat; atque n aliam deniq; longe ampliore exteriori omenti tunice offert, quæ in dextram fundi ventriculi sedem pertingens, soboles aliquot tum ventriculo tum omento elargitur. o Quod rami huius reliquum est, in iecoris caua, & fellis vesiculam exhauritur. p Secundus ramus in dextrum renem & pinguem ipsius q membranam digeritur. r Tertius in dextrum mesenterij latus, & in adhaerentia ipsi intestina dispergitur. s Quod huiusce rami superest, in vesicam, & in mulieribus in dextram fundi vteri partem distribuitur, quamuis vesica, & vterus alios sibi a dorsi medulla neruos asciscant. Sinister ramus istius compar, eisdem ferè ac dexter propaginibus dispergitur. In primis enim t ramum, & ipse in internam omenti tunicam deriuat, qui transfuersim in lienem porrigitur, & u duos in progressu furculos diffundit, in humiliorem omenti membranam, & in eam intestini coli partem, quæ hic omento attenditur, dispersos. Deinde x aliam crassiore educit sobolem, quæ in sinistram fundi ventriculi sedem iter habens, in ipsum exteriorem quæ omenti tunicam, cui multos exporrigit furculos, disseminatur. y Deinceps, ex ramis lienem subeuntibus z furculi alij admodum exiles in laeuum vetriculi emergunt, venis arterijsque comitati, quas huc a liene reflecti scripsimus. a Secundus ramus in mesenterium, & sui lateris intestina diuarcatur. b Tertius renem sinistram, vesicam, atque vterum adit; atque hunc sexti paris propagatio finem habet, quamuis interdum a mesenterij propaginibus, furculos aliquot ad testes deferri obseruatum sit.

De septima neruorum cerebri coniugatione. Cap. VII.

Quemadmodum a septimum neruorum cerebri par cæteris omnibus duritiæ antecellit, sic b quoq; ex duriori parte, spinali scilicet medulla, priusquàm è cranio excidat, pluribus inuicem diremptis principijs enascitur, hincq; paululum in anteriora procurrit, & ex omnibus inuicem coeuntibus, neruus confurgit, c cui secundum occipitis ossis foramen egressum largitur. Simulatque vero egressus est, sexto pari copulatur, d furculos aliquot in e musculos deriuans, ex processu stylum imitanti eductos; ac dein in linguæ radicem se proripit, ubi f multiplici sobole dissectus, in linguæ, ossisq; hyodis, & laryngis musculos exhauritur. Præter hosce ramos, alium insuper iuxta linguæ radicem expromit, cuius accessione sexti paris g ramulus adaugetur.

De spina Medulla & neruis ab ea prodeuntibus. Cap. VIII.

Spina a medulla tenui, ac dura membrana perinde, ac cerebrum conuestitur, Scui per q similis in substantia est, imo reuera nihil est aliud, quam cerebri pars, siue processus quidam, vt b quinto libro docuimus, quamuis pulsationem vt ipsum non habeat; vnde duram membranam obtinuit, secus quam cerebrum, a se minimè diuisam. Insuper neruosam duramq; membranā priuatim sortitur p dictis circumductam, in idq; effectam, ne dum spina inflectitur, flexa quoque medulla disrumpatur, quæ a cæterorum ossium medulla plurimum discrepat, humidior

Spinalis medulla quæ a cæterorum ossium medulla differat.

g ead. x. li. iii.
fi. xi. T.
h fi. ii. h.
i ead. i.

K ead. y.
l li. iii. fi. iii.
iii.

m fi. ii. z.
n ead. a.

o ead. β.

p t. i. fi. ii. *.
q ead. γ.
r li. iii. fi. xix.
T.
s fi. ii. δ.

t ead. ζ.
u ead. θ. i.

x ead. ρ.

y ead. η.
z li. iii. fi. xiiii.

g. e.
a fi. ii. κ.
b ead. λ.

a t. i. fi. i. ii. γ.

li. v. fi. ix. xiiii.

o.
b ead. E.

c li. i. r. vi. fig.

i. d.
d fi. ii. ζ.

e li. ii. r. iiii.

Q. t. v. H. i.

f fi. ii. η.

g ead. a.

a t. i. fi. iii.

b cap. 2.

midiore, scilicet & vntuosa magis, atque idoneo propterea ossibus nutrimento; cum ex spinæ medulla ossa nequaquam enutriantur, quæ in id duntaxat effecta est, vt ex ipsa nerui enascerentur, quos cerebrum exprimere non poterat. Medulla hæc deorsum per vertebrarum cavitatem illabitur; & in descensu ad thoracis vsque medium tenerior est, & indiuisa, c neruosq; geniculatim diffundit; d infra eam vero sedem ramis plurimis fruticatur, perinde ac si quis chordulas quam plurimas simul iunctas, tela extrinsecus obuinciret; ac postmodum e per singula vertebrarum foramina, vnum ex ramulis illis emittere videtur, quousque, (vbi ad finem deuentum est) vnus supersit, medullæ fini respondens. Ex hac medulla nerui octo & quinquaginta, siue sexaginta proferuntur, vtrinque scilicet octo & viginti, siue triginta, f e ceruice nimirum septem, g a scapulis duodecim, h a lumbis quinque, sex i ab ossæ sacro; etsi nonnunquam inferiores quinque sacri ossis nerui gemini sunt, vbi scilicet os id sex efformatur vertebris; tunc enim per exteriora, interioraque foramina nerui profiliunt. k Postrema medullæ pars, quæ ab ossæ sacro procidit, & coccygeni ingreditur, neruus nequaquam est, vt nec ab ea prodeunt surculi, hoc nomine dignandi sunt.

Quibus in partibus spina medulla ex plurimis veluti filamentis extrinsecus videtur. Quot nerui a paria de spinæ medulla prodeant.

De Neruis e ceruice prodeuntibus. Cap. IX.

Primam ceruicis vertebram occipitis ossi, & secundæ eiusdem ceruicis vertebræ ita committi, vt laterales ipsarum processus adhæreant, iam proditum antea est. Hanc ob causam primi & secundi ceruicis neruorum paris non idem est, qui aliorum exortus, sed gemino constat principio, (quemadmodum de illis, quæ ab ossæ sacro prodeunt, retulimus) quorum alterum b per anteriorem corporis vertebræ sedem c alterum per posteriorem egreditur. Primum per foramen primæ ceruicis vertebræ, & occipitis ossis commune, iuxta posteriorem tuberculorum huic vertebræ commissuram partem emergit, & in d quartum quintumque caput mouentium musculorum par distribuitur. Ab hac vero posteriori huiusce paris propagine e surculus in f musculum exprimitur scapulæ motus autorem. g Secundum principium, præ tenuitate, plerunque inconspicuum, ab anteriori spinalis medullæ parte, inter occipitis os, & primam ceruicis vertebram excidit, iuxta h teretis illius ligamenti latera, quo dentiformem secundæ vertebræ processum occipitis ossi colligari diximus; atq; i in primū dorsum mouentium musculorū par exhauritur. Secunda coniugatio binas, & ipsa exortus sui propagine nacta est, quarum k posterior, l anteriori crassior, (quanquam & ipsa gracilis visitur) per latera posterioris secundæ vertebræ m processus educitur, & in n duos protinus dispariles ramos finditur. Quorum o amplior a prioribus ad posteriora versus mutuum vtriusq; lateris musculorū ceruicis posteriora occupantium congressum properat; ibique tertij paruis neruorum ceruicis ramo p aduictus, ex dictorum musculorum medio emergit, & rursus in priora cōmeans, caput conscendit, vbi q multiplici propagine dissectus in vniuersam capitis cutem absumitur. Tenuior r ramus in capita tertij & quinti musculorum caput mouentium paris digeritur. s Anterior secundæ huius paris propago ab anteriori dorsalis medullæ sede originem desumit, proditq; inter secundam & primam vertebram ad latus radicis secundæ vertebræ processum dentem amulantis, in t primum musculorum par exhausta, qui dorsī motuum opifices existunt. u Tertium neruorum par ex foramine inter secundam & tertiam vertebram hiantem profertur, statim ab egressu i duos discissum ramos. Quorum x posterior retrorsum flectitur, ac inter y septimum, & octauum dorsum mouentes musculos, ac dein inter z secundum caput mouentium per occultatus, in posteriorem secundæ ceruicis vertebræ processum festinat; atq; hinc ad ceruicis latera exporrigitur, lato tenuique a musculo inuectus quem ad genæ, atque inferioris quodammodo maxillæ motus opem ferre tradidimus. b Anterior ramus i quatuor agit surculos. Quorum e primus in primum & secundum dorsī motores musculos dispergitur; ac deorsum properans, quarti paris neruorum propagini, in dictos absumptæ musculos applicatur. Tertius a sursum irrepit, &

Primi paris neruorum ceruicis distributio.

Secundi.

Tertij.

D d 2 posteriori

Anat. Val.

posteriori secundi paris neruorum ramo in capitis cutem & musculos ipsius motores excurrenti sese applicans, e quarto commiscetur furculo; atque ambo f in musculos effunduntur, qui ex transversis vertebrarum processibus enati, ceruicem in latera mouent, & g in eum, qui ex eisdemmet eductus processibus, scapulam sursum adducit. h Quarta neruorum coniugatio per foramen inter tertiam & quartam vertebram interiectum emergit, in duos quoque ramos discissa. Quorum i posterior versus posteriorem tertiae ceruicis vertebræ processum, inter musculos occultatus, eisque ramulos in transitu porrigens contendit; indeque inter musculos vtriusque ceruicis lateris deorsum tendit, in latum tenuemque musculum dispersus, quem malæ, atque inferiori maxillæ mouendæ opitulari diximus. k Anterior ramus, in tres partitur furculos; i vnum quidem cui m alter tertij paris ramulus coniungitur, quique in musculos gulæ substratos, ac ceruicem flectentes digeritur: n alterum vero furculum in musculos spargit, vertebrarum ceruicis lateribus instratos, quorum impulsu ceruix in latera detorquetur, & in eum, qui a transversis colli vertebrarum processibus eductus, scapulam attolit. o Tertius prædictis longe tenuior, deorsum tantisper irrepit, dum quinti paris p ramo, diaphragmatis q neruum, vti dicemus, constituenti applicetur. r Quinta coniugatio per foramen quartæ & quintæ vertebræ prodiens, in duos ramos, quemadmodum & quarta scinditur. s Quorū posterior ad colli vertebrarum spinam retorquetur, nec diuersimode a posteriori quartæ coniugationis ramo disseminatur. t Anterior u furculum protinus de se in musculos ceruicem flectentes emittit, ac dein x alium depromit, cui y quarti paris ramus, alius item sexti, interdum vero etiam septimi ramus attexitur, (cum scilicet quarti ramus deest) quibus adauctus tantisper procurit, dum se in medium z diaphragmatis inserat, longe lateque in ipsum diffusus. Hic summi rerum opificis industriam non possum non magnopere admirari, qui, cum nerui omnes in musculos per ipsorum initia immittantur, ad septimum vero, quod principium, vti secundo libro diximus, in medio habeat, neruus vllus a thoracis vertebris, licet ipsi proximioribus, emitti non posset; fecit, vt duo rami, ex quinto ceruicis neruorum pari per mediam thoracis cavitatem deducerentur, & singuli a suo latere, interlepiētibus thoracem membranis suffulti, tutiore progressu, in diaphragmatis principium insertionem molirentur. a Anterior quintæ huius coniugationis ramus, longe prædicto crassior, b furculos aliquot in c musculos scapulam attollentes deriuat; ac d vnus in primis ab externa rami huius regione depromitur, qui foras emergit in multas dissectus propagines, cutē qua musculus brachium attollens contegitur, implicantes. Reliquū vero ipsius, sub dicto musculo delitescens, protinus vt ad scapulę ceruicē pertingit, in duos dispariles ramos diffundit; quorū e anterior idēq; tenuior, sub summi humeri ad clauiculā f connexu exporrigitur, & ramum in muscoli brachij attollentis partē effundit, quæ a clauicula, & summo humero principiu sumit, nullam interim propaginem cuti offerens, præter vnā impense tenuē, quæ humerariæ g venæ aliquousq; comes accedit. h Posterior vero eius quinti huius paris, portionis, quā inter musculos latitantem deorsum ferri diximus, ramus, qui anteriori crassior est, postquam propaginem in i musculum exprompsit, qui a scapula ortus, in os hyoides desinit, per l sinum, quem semicirculi instar in elatiore scapulæ costa exculpi proditū est, vena atque arteria comitatus deducitur. Moxq; propaginem m musculo impertit sinum occupanti, qui inter scapulæ spinam, & elatiorem ipsius costam exculpitur, in super & muscoli brachium attollentis parti, a summo humero, & a clauicula pronatæ. Porro ramus hic haud in præsentem musculum totus dissoluitur, sed n furculum in cutem externæ brachij sedi obductam expromit, qui o per exteriorē insertionis partem transmittitur muscoli brachium attollentis. Haud secus quoq; a succedentibus neruis brachium adeuntibus p furculi aliquot i musculos scapulæ motores emergunt, qui penitus semper in eos adiguntur. q Sexta coniugatio sub quinta ceruicis vertebra excidit, r posteriorem ramum, quemadmodū & ceteræ coniugationes, in musculos deriuās, capitis & colli motuū opifices, & in s alios quos itē ex thoracis motoribus, quāuis hi neruos a septimo ceruicis neruorū pari & ex primo thoracis potissimū mutuētur. t Anterior sextæ huius coniugationis portio,

Quarti.

Quinti.

Diaphragmatis neruus.

Anterior quinti paris ramus.

Posterior.

Sexti paris distributio.

e ta.ii.iii. T.
f li.ii.t.viii. C
t.xiii.H
g ta. xiii. Q.
h t.ii.4.

i t.iii.iii. V

k ead.X.
l ta.ii.Y.
m ead.r.
n ta.ii.a.

o ead.b.
p ead.e.
q t.ii.iii. fi.
r t.ii.s.
s t.iii.e.

t t.ii.iii.d.
u t.ii.a.d.ad
G.
x t.ii.e.
y tab. ii. u. fit
ex b.e.m.
z li.ii.t.iiii.
Δ z.

a t.ii.iii.t.
b t.iii.r.r.
c t.ix.F.
d t.ii.iii.g.

e ead.h.
f li.i.t.i.λ.

g li.vi.ta.ii.
a,a.

h t.ii.iii.i.
i t.v.R.S.
l lib.i.t.vi.fi.
iii.a.
m li.ii.t.xii.
H.H

n t.ii.iii.a.
o lib.ii.ta.x.
transit. inter
P,&d.

p ta.ii.iii.t.t.
a.a.
q t.ii.b.
r t.iii.x.
s li.ii.t.xi.F.
t t.ii.I.

u ra.ii.l.cum
e: & b ad con
stituendam n.
x t.ii.iii.q.
y t.iii.p.
z t.ii.7.
a t.iii.r.
b t.i.f.
c tab.viii.C.
x.iii.N.
d t.ix. f. Δ.
e t.x.f.
f t.xi.p.
g t.ii.iii.x.
h t.ii.y.
i t.ii.i.d.
k t.iii.f.
l ra.iii.S.T.
t.v.p.
m tab.i.ii.ii.
K, K.
n t.iii.aa.
o t.ii.5.
p t.iii.β.
q t.ii.δ.
r ta.ii.a.10.
ad 20.

portio, postquam a ramum eduxit, quem quinti & quartis partis propaginibus diaphragmatis neruum efformantibus, committi diximus, duobus quæ sequuntur paribus coalescit, quibuscum subinde coit absceditq; in eum sane modum, quo episcopalium galeorum funiculi a pictoribus delineari solent; & vna cum ipsis neruos constituit, in brachium excurrentes. Priuatim vero sexta hæc coniugatio y ramulum ad scapulæ cauum deorsum profundit, & furculos aliquot musculis scapulam attollentibus impertit. z Septima coniugatio per commune sextæ, ac septimæ cervicis vertebræ foramen emergens sibi proximis, vti diximus, implicatur & maxima ex parte in brachiū porrigitur; imo ex quinto, sexto, & septimo cervicis, & ex primo ac secundo thoracis neruorū paribus, oēs in brachiū excurrentes nerui dependent, vt priuato capite docebimus. Id nūc intellexisse sufficiat, ex quinto hoc pari ramū nonnunquā expromi, qui furculis diaphragmatis neruū cōstituentibus applicetur; vt plurimum vero a ramū retrorsū effundit, qui præter furculos, quos musculis cervicis posteriora occupantibus elargitur, b nonnullos ēt in latū tenuemq; musculū exeret, genarū motui suppetias ferentē, cui nerui omnes (primum duntaxat excipio) ē cervicē prodeuntes, furculos aliquot communicant, qui omnes secundum musculi lōgitudinem exporrigit.

Septimi paris
distributio.

De Neruis è thoracis vertebris prodeuntibus. Cap. X.

PRIMA e neruorum coniugatio è thoracis edueta vertebris, per foramina inter septimam cervicis, & primam thoracis vertebram occurrentia, instar quinq; postremorum cervicis parium excidit; Vterque igitur huiusce paris ramus, in duos ilicò ramos dirimitur, b quorum prior, idemq; tenuior versus posteriores dictarum vertebrarum processus contendit, inter musculos posteriori cervicis parti adnatos latitans, & furculos aliquot eo tractu in c musculum deriuans, qui a prima costa enatus, in transuersos cervicis processus inseritur, cervicēq; in latum, quamuis in anteriora nonnihil, detorquet; ac in duos in super alios, qui caput atque cervicem retrorsum agunt. Reliquum ipsius, quod in septimæ cervicis vertebræ spinam pertingit, obliquo ductu, extrorsum paulisper excurrit, & a spina rursus abscedens, in d secundum & e quartum scapulam mouentes musculos, ac denique in f tertiam propagines aliquot de se profundit. Anterior ramus, qui posteriorem septimi paris ramum, non parum magnitudine superat, partim septimo cervicis, partim secundo thoracis neruo, in eum quem diximus modum g copulatur, totusque in brachium exhauritur, si vnica exceperis h propaginem, quæ ad ipsius principium enata, prædictis commiscetur, & in priora, secundum primæ costæ longitudinem adusque pectoris os concedit, furculos in via i musculo exporrigit, qui a clauicula eductus in primam costam inseritur. Præterea rami huius caput sursum reflexum, in k septimum musculum capitis motuum opificem dissoluitur; & l in duos in super alios, qui ex eodem pectoris osse producti, alter quidem in hyodes os, alter uero in scutiformem laryngis cartilaginem inferuntur, licet in hos interdum musculos, m rami aliquot è sexto cerebri neruorum, ac tertio thoracis pari emittantur. Quod reliquum est præsentis cōiugationis, in brachium vti dicemus, exhauritur, & in progressu vbi ex ala excessit, n furculos quosdam ex posteriore sui regione in musculos scapulæ interiora occupantes deriuat. o Secunda coniugatio inter primam & secundam thoracis vertebram emergit, & perinde ac prima p ramum retrorsum projicit, cuius eadem est quæ illius distributio. Postmodum non minimam sui partē primæ coniugationi porrigit; adeo ut quintum, sextum, & septimum cervicis, & primum ac secundum thoracis neruorum paria ita inuicem cōmisceantur, vt nerui alii ab aliis minime internoscantur, & rete instar episcopalis galeri efforment, ex quo, vti dicemus, nerui oēs in brachia exhausti deducuntur. q Reliquū ipsius inter primam & secundam costam adusq; pectoris os exporrigitur, ramos eo tractu aliquos in proximos musculos effundens. r Reliquæ thoracis neruorū coniugationes, ad primam vsque lumborum vertebram, eundem ferè omnes in modum exoriuntur. Omnes quippe mox ab exortu, in duos partiuntur ramos; quorum alter tenuior retrorsum ad thoracis vertebrarum spinas de-

Primi paris
neruorum tho
racis propaga
tio.

Secundum par
neruorum tho
racis.

Vndecim nr
uorum thora
cis parium di
stributio.

Anat.Val.

Dd 3 torque-

torquetur, inter hosce latitans musculos, s quartum. f. thoracis motorem, & t sextum, u octauumq; dorsi motuum auctores; inter x primum item & y secundum par muscutorum caput mouentium, & z tertium a quartumq; illorum par qui priuatim dorsi motibus praesunt. Etsi non solum in hosce musculos digeruntur, verum etiam vbi ad spinarum apices pertingunt, inter vtriusque lateris musculos delabuntur; & se in musculos ab ipsis principium ducentes inserunt, in quorum numero (praeter ex praedictis aliquot) sunt b quartus, & c secundus scapulam mouentes, d quintus thoracis motor, & e quartus brachij motus opifex. Ad haec, exiles quaedam propagines ab hisce ramis in cutem pullulant scapulis instratam iuxta ea, quae perreptant loca, at minus interim frequentes quam nerui thoracem, vel manus, aut collum adeuntes. Anterior praesentium neruorum pars f furculos aliquot sexti paris neruorum cerebri g ramo exhibet, per costarum radices sub membrana ipsas succingente porrecto; ac postmodum per costarum interualla una cum h vena, & i arteria exporrigitur, eandem cum ipsis viam conficiens. Ab hisce ramis, in progressu multiplex k propago manat in circumiecto musculos, l secundum videlicet thoracis motorem, m secundum item brachij motus auctorem, n primum scapulam mouentium, o quartum brachij motibus praefectum, & p secundum abdominis musculum, recto in omnibus fibrarum ductu seruato. Surculos praeterea quosdam in thoracis, atque abdominis cutem incerta serie dispergit; licet qui mammillas adeunt, multos q ramulos e quinto neruorum thoracis pari, quartum costarum interuallum petente, sibi priuatim asciscant; ac sensum propterea exquisitiorem obtinent. Aliae praeterea vndecimo, ac duodecimo pari adsunt propagines, quae se i r sexti musculi femur mouentis principium inserunt, quae hic e vertebrarum lateribus proferri diximus.

s t.xii.A.
t t.xiii.F.
u t.xiiii.y.
x t.xii.F.
y t.xiiii.A,B
C,D,EF.
z t.xiii.H.
a t.xiiii.O.
b t.x.F.
c t.ix.D.
d t.xi.D.
e t.x.O.

f t.ii.ii.
g ta.ii.f.ii.h.
h lib.vi.ta.ii.
GG.
i lib.vi.ta.iii.
KK.
K t.ii.iii.
l t.vii.L.
m t.iii.D.
n t.v.F.
o t.x.O.
p t.iii.O.
q t.ii.y.
r t.viii.O.

Nerui mammas petens.

De Neruis e lumborum vertebris prodeuntibus. Cap. XI.

Quia e lumborum vertebris nerui emergunt, id cum alijs commune habet, vt ilico post egressum e dorso, b ramum in musculos dorso instratos retrorsum deriuent, c quartum scilicet thoracem mouentium, ac d vndecimum, & e decimum tertium dorsi motores. Ast horum neruorum rami, a spinarum apicibus procidentes inter vtriusque lateris musculos, in cutem potissimum, & f quartum brachij motorem musculum exhauriuntur. Anteriores autem rami, in abdominis musculos, & in quartum etiam brachij motus auctorem, inq; ipsius cutem, nec non in g nonum dorsum mouentium, & in h sextum denique femoris motus opificem digeruntur. Quinetiam e secundo lumborum pari, i furculus priuatim pullulat, qui seminali sui lateris arteriae, comes nonnunquam accedit, tunc scilicet, cum sexti paris neruorum cerebri ramus intestina petens, nullam testi propaginem exporrigit. Insuper tria haec priora neruorum par, a, k furculos aliquot expromunt, qui sexti paris ramis, quos costarum radicibus haerentes descendere prodidimus, applicantur ipsos adaugentes; ex tribus autem postremis paribus, propagines aliae in femur vti dicemus euadunt.

a t.ii.iii.20.
b t.iii.52.53
c t.xii.D.
d t.xiii.F.
e t.xiiii.F.
f t.x.O.
g t.viii.z.
h ead.O.
i t.ii.49.49.
K ead.ad latera 20. 21. 22.

De Neruis ab osse sacro excidentibus. Cap. XII.

Quot neruorum paria ab osse sacro prodeant.

Ab osse sacro a quini vt plurimum nerui, nonnunquam vero seni prodeunt. Quorum b prima coniugatio inter postrema lumborum & prima sacri ossis vertebram procidit, eundem prorsus in modum, quo caeteras a lumborum vertebris exilire diximus; nisi qd ex eo qui retrorsum agitur ramo, c furculus priuatim erumpit in musculos ab ilium osse pronatos, praesertimq; in a primu femur mouentium, riuulis quibusdam in cutem inguina contegentem deriuatis. Anterioris huiusce propaginis pars neruis crus petentibus admiscetur, e pars ossis coxendicis interiora perreptat, propagines aliquot abdominis musculis, & f septimo femoris motori coicans. g Inferiores quinq; propagines peculiariter sibi uendicant nascendi modum, priusquam enim ex osse procidant, in duos partiuntur ramos; alteru tenuiorem per foramen qd exteriori ossis huius parti exculpi diximus, excidentem, crassio-

a lib.i.t.vi.fia.ii.
b t.ii.iii.25.
c t.iii.54.
d t.ix.ii.
e t.ii.53.
f t.viii.A.
g vide primam & secundam tabulam simul.

h t.xiii.Γ.
i t.xiii.Τ.
x t.ix.Θ.
l ta.ix.Π.t.x.
xi.Σ.ϕ.

m t.ii.iii.56.

crassiores alterum, cui interius foramen egressum præbet. Qui per exterius foramen elabitur, in musculos coxendicis ossis posteriora occupantes potissimum digeritur; in h vndecimum. f. & i decimū tertium dorsi motores; in k quarti brachium mouentis caput; in quartum thoracis motorem; in l quatuor priores femur mouentes; & in cutem deniq; partes has atq; inguina contegentem. Anteriores amplitudine istis excellunt, ac diuersam obtinent propagationis rationē; tres etenim priores in m crus, vti diximus, iter habent, duo vero postremi i ani musculos, in uteri ac uesticæ ceruicem, & in penem quoq; cōcedunt. Atq; is est n medullæ spinalis terminus, velut in caudā actæ, quæ in coccygis os ingrediens in ipso desinit. Sed iam ad nervos, in brachia, & crura excurrentes orationem rursus conuertere operæ precium erit, ducto ab his qui ad brachia prorepunt, exordio.

De Nervorum in brachia propagatione.

Cap. XIII.

a t.ii.iii.ii. 5.6.7.
b t.ij.8.9.

c t.ii.π.π.t. iiii.R.
d t.ii.iii.i.
e t.x.c.

f t.ii.iii. po.

g t.iii.s.

h t.vi.Θ.
i t.i.Δ.

k t.ii.55.
l t.ii.ϕ.

m ta.ii.Γ.ta. iiii.Y.

n t.xii.Θ.

o t.vi.q.

p t.i.Δ.t.ii.ii. 2.

q li.vi. t.ii.ii. iii.1.

r t.ii.Δ.inferius.

s t.ii.Θ.t.iii. b.

t li.vi.t.i.ii.h u ced.a.

x t.ii.A.

y t.iii.a.

z t.ii.5.

a li.vi.t.v.5. x.m.q.

b t.ii.Π. c t.ii.Σ.

I AM diximus a quintum, sextum, & septimum nervorum ceruicis, & b primū, secundumque thoracis paria, in retis seu chordulæ galeri episcopalis imaginē ita inuicem commisceri, vt difficili negotio internoscantur. Ex huiusmodi nervorum implexu propagines in brachium concedentes enascuntur, incerto prorsus omnium exortu. In his tamen referendis, ordini & ipse a cæteris obseruato insistam. c Primus itaq; in brachium irrepens nervus ex d quini paris nervorum ceruicis ramo exoritur; & in e muscoli brachiū attollentis sedem a scapula pronatam spargitur, per brachij exteriora, ad usq; longitudinis ipsius medium properans, & carnosæ inuectus membranæ, tum ipse, tum reliqui oēs cutem adeuntes, surculos ipsi nonnullos inter adipem exporrigunt, filamentorum instar tenues, incerta prorsus distributionis serie. Reliqui omnes brachium petentes nervi, per axillam feruntur, in plurimos, eosque prægrandes dispertiti ramos. f Secūdus enim ex eo implexu quem nervos hos post exortum efformare monuimus, educitur, & brachium petit, sub g musculo cubitum flectentium primo, vbi duo ipsius capita inuicem committuntur, ad h muscoli scilicet brachium pectori adducentis, & i eius qui brachium attollit, insertionem; & sub dicti muscoli capite quod a scapulæ processu anchoram referēte principiu sumit, occultatus, vtrisque muscoli huius capitibus k surculum offert, qui deorsum ductus in posteriorem istiusmet muscoli sedem exporrigitur; ac l surculum interdum tertio neruo offerens, deorsum ad anteriorem cubiti sedem contendit, sub musculo cubitū flectentium primo; & ab externo sui latere m surculum n musculo cōicans, qui radium deorsum agentium maior est; atque ad cubiti flexum pertingens, secundum externum latus o tendinis muscoli cubitum flectentium anterioris, descendit, in cutem sese dispergens. Protinus nanque ut è musculis emergit, in duos ramos discinditur; quorum p superior idemque tenuior unā cum humerali q vena supra radium ad medium vsque ipsius longitudinis defertur; ac dein versus vlnæ appendicem retorquetur, vniuersam cutem radio incumbentem surculis implicans quamplurimis; quorum r præcipuus inter cutem carnemque semper deductus, radij appendicem superat, & ad secundum pollicis articulum pertingit. Surculis his, alij nonnunquam accedunt, ab s illius nervi propaginibus, quem manus volam adire audies, qui humilior est, & crassior nervi huiusce partitionis iuxta cubitum factæ ramus, qui statim in duas alias dirimitur propagines sub humeralis venæ t ramo procedentes, qui alteri axillaris venæ ramo, ad u communis venæ constitutionem permiscetur. Harum propaginum x altera, vbi sub dicta vena concedens ad communem appulit, relicta vena inter cutem & carnem fertur, ac radium versus paulisper conscendens, secundum internum latus inferioris y muscoli brachiale flectentis, ad brachialis vsque radicem præfert. z Altera propago, oblique magis quam venæ cōis principium cōsistat, deorsum prorepit, ac postmodum a maiori venæ interioris cubiti sedis, cuti potissimum oblata attenfa, ad brachiale festinat, & priusquam cubiti longitudinis medium attingat desinens, in duos finditur ramos, quorum b alter radio, c alter vlnæ innitens deorsum tendit, ambo vero brachiale superāt, surculos aliquot in manus

Secundi nervi brachium petentis distributio.

volam

volam dispergentes. Ab illis præterea furculis, qui carneam pollicis molem, Veris montem appellatam conscendunt, propagines interdum in externam manus sedem excurrunt, & ^d neruis commiscetur cutem primi pollicis internodij externæ regioni obductam implicantibus; sicque propagari desinit. ^e Tertia in brachium excurrentes coniugatio ex eo, quem diximus, implexu paulo infra secundam educitur; & brachium attingens, ^f ramum expromit, qui inter ^g musculum, quo brachium pectori adducitur, & eum quo attollitur sub cute permeat. Simulatque vero tertius neruus in brachium pertingit, subtus ^h musculum cubitum flectentium primum sese indit, ac deorsum vna cum secundo neruo illabens, ⁱ ramulum impartitur musculo cubitum flectentium posteriori, cui secundus etiam neruus propaginem interdum exporrigit. Deinceps a secundo vt plurimum neruo, ^k ramus in tertium pertinet, cuius decessione is adaugetur; interdum vero nullus fit ipsorum congressus. Vt cunque autem se res habeat, ^l ramulum frequenter hic in cutem dispensat, anteriori brachij sedi sibi proximæ obductam, ac dein per brachij anteriora in cubiti flexum concedit, pari semper intervallo a secundo distans, & interiore humeri ossis ^m tubere inuectus, perq; internum latum insertionis ⁿ musculi cubitum flectentium posterioris. Vbi musculi huius finem superauit, ^o furculos protinus complures musculis offert internam brachij regionem a cubito ad manum occupantibus, ^p ijs nimirum, qui secundos, ac ^q tertios quatuor digitorum flectunt articulos, & ^r ei, quo tertium pollicis internodium flectitur, atq; ^s illi demum, qui ab interiore humeri ossis tuberculo eductus in postbrachialis os indicem suffulciens inseritur. Postmodum ^t aliam expromit propaginem, quæ inter musculos, quibus secundi, ac tertij quatuor digitorum, & tertius pollicis articuli flectuntur, per radium vna cum ^u vena, atque arteria ad brachiale vsque defertur, & sub ^x transuerso ligamento permeat, prætenues quosdam riuulos in ^y musculum deriuans, qui pollicem a ceteris digitis abducit; & in ^z duos primum istiusmet digiti articulum flectentes; ac in interiorem primum medij digiti os flectentium; verum huic, vt & illi qui radium in supinum ducentium inferior est, neruos hos potius incumbere, quam ipsos inseri audies. Post hæc in vola tres educit propagines; quarum prima in duos ilico ramos diffinditur, qui a suo quisque latere internam pollicis sedem adeunt; Secunda binis quoque furculis internum indicis latus implicat; Tertia in nullos acta ramos, in internam medij digiti sedem versus indicem excurrit, omnibus interim ad summos vsq; digitorum apices concedentibus. ^a Quartus neruus omnium in brachium excurrentium longe maximus, ex eodem commemorato implexu educitur; & per brachium vna cum ^b axillari vena, & magna arteria deducitur; & ^c exiguis quibusdam furculis in ^d musculos cubiti extensores deriuatis, priusquam ad medium humeri ossis longitudinis pertingat oblique retrorsum ad os contorquetur, transuersum per dictos musculos deductus. Priusquam vero totus reflectatur, ab interno sui latere ^e ramum expromit, qui inter hosce ^f musculos, & posteriorem cubitum flectentium, in internam brachij sedem commeat, vbi multifariam diremptus, in cutem hic infratam exhauritur. Vbi hunc eduxit ramum, neruus retrorsum agitur, dum sensim, ac sensim ad externam brachij sedem perueniat; & ab externo sui latere ^g propaginem emittit, quæ in cutem emergit. Inter ^h exteriorem cubitum extendentium musculum, & prolixioris musculi, radium deorsum agentis caput; statimque in cutem dispensatur, quæ brachij externam ⁱ sedem ad cubitum vsque contegit. His peractis, neruus in externum humeri ossis tuberculum se proripit, ⁱ sinu inuectus posteriori ipsius sedi exculpto; quem locum vbi superauit, ramum profert, qui ^k extrorsum in cutem erumpit, & errabundo ductu ad brachiale vsque festinat, multos eo tractu furculos in cutem brachij exteriora conuestientem dispensans. Vt ^l tertius in ^l duos discinditur truncos, qui delitescunt brachiale adeunt. Alter qui ^m iuxta radium, ⁿ inter superius quarti musculi brachiale extendentis latus, & inferius latus prolixi musculi radii in pronum agentis, nonnullos in via furculos musculis hisce cõicans. Ad brachiale is vbi appulit, sub ^o transuerso ligamento externæ ipsius regioni obducto repit, quo etiam bifidum musculi brachiale extendentis tendinem transmitti diximus. Brachiali superato, in ^p duos ramos acturum

Tertij paris di
stributio.

Quartus ner-
uus in brachij
dropius.

d lib.vi.t.ii.
iuxta q:

e ta.ii.iii.T.
ta.iiii.T.

f t.ii.ii.

g li.ii.t.i.re-
cta: ab L ad

Q
h t.vii.T.

i t.ii.ii.

K t.iiii.X.

l t.ii.X.

m li.i.t.vi.f.

vi.f.

n t.viii.T.

o t.ii.43.ta.

iiii.c.

p li.ii.t.v.ii.

q li.ii.t.vi.ii.

r ead.v.

s t.iiii.X.

t t.iii.44.ta.

iiii.d.

u li.vi.t.v.f.

x.g.

x lib.ii.t.iiii.

θ.

y li.ii.t.iii.i.

z t.vi.22.

a ta.ii.iii.ii.

t.iiii.e.

b li.vi.t.v.f.

x.Z.

c t.ii.ψ.

d t.xi.ii.def

e ta.iii.Ω.ta.

iiii.f.

f ta.vii.inter

P & N.

g tab.iii.32.

ta.iiii.g.

h lib.ii.t.xi.

inter S & Y.

i lib.i.t.vi.f.

vi.P.

K t.iii.33.ta.

iiii.h.

l tab.iii.34.

t.iiii.i.

m tab.iii.35.

t.iiii.KK.

n lib.ii.t.x.

inter Y & X.

o li.ii.t.ii.iii.

3.

p t.iii.36.

q t.iii.37.1.
 r t.iii.38.
 s t.ix.Z.
 t ead.Θ.
 u ead.Λ.
 x t.x.ΑΞ,Π.
 y t.ii.42.
 z t.ii.iii.ta.
 iii.m.
 a t.vii.inter
 p & N.
 b li.i.e.vi.fi.
 vi.7.
 c ead.V.
 d t.iii.iuxta
 43.t.iii.c.n.
 e ta.v.Θ.t.vi.
 f li.vi.t.v.fi.
 x.h.g.
 g li.ii.t.iii.θ

h t.ii.46.ta.
 iii.P.
 i ta.ix.inter
 Ξ & Λ.
 x t.iii.36.ta.
 iii.q.

l ta.ii.48.48

m li.vi.ta.i.
 ii.u,x.

tum scinditur; quorum alter bipartitò etiam difsectus in externum pollicis latus iter habet; alter in duas pariter soboles diremptus, vnam indicis porrigit, in externam ipsius regionem duplici quoque surculo absumendam; alteram vero indiuisam interno lateri exterioris medij digiti sedis applicat. ¶ Ramus nerui huius per vnam porrectus, & propaginem ilicò in musculum confert, quo index, medius & anularis extenduntur; aliam item t musculo paruum extendenti communicat; vt & tertio brachialis extensori aliam; in ipso autem per vnam progressu singulis musculis ab eo ortum ducentibus ramulum elargitur, re-ctum semper fibrarum ductum obseruans. ¶ Quod nerui huius reliquum est, ad brachialis finem desinit, surculis aliquot in articulum exhaustus. ¶ Quintus brachij neruus a commemorato implexu inferius quam prædictorum, vllus enascitur; & quarto semper adhaerens, per brachij interiora defertur, a inter externum cubiti extensorum musculum, & internum flexionis opificem occultatus, nullis omnino propaginibus, antequam ad internum ossis humeri b tuberculum per-tingat, eductis; ad cuius postremam sedem reflectitur, c sinu in ea exculpo ve-ctus; ac dein eadem fere distributionis serie, in eosdem musculos cum tertio di-uaricatur, d surculum etiam expromens, qui radio innitens, inter e musculos ter-tur, quorum vi secundi, ac tertii digitorum articuli flectuntur, f vena atque ar-teria hac reptantibus comitatus, sicque ad manus volam sub g transuerso liga-mento se confert. Et propaginem in primis bipartitam internæ, parti digiti, sedi communicat; & anulari alteram duplici quoque sobole dispersitam; ac deinde in externam sedem interioris medij digiti lateris, aliam emittit ramum, qui nullis discinditur propaginibus, nisi cum nullus a tertio neruo surculus in internum medij huius digiti latus emanat; tunc enim ramus hic bipartito scin-ditur, & in vtrunque digiti huius latus concedit. Porro iuxta medium radij lon-gitudinis ab externo nerui huius latere h ramus emergit, qui inter i musculum cubitum extendentium inferiorem, & inferiorem flectentium ad externam bra-chii sedem prorepat, ac tripartito difsectus, in externam parui digiti sedem, in anu-larem item & medium, eodem prorsus modo, quo k quartus in cæteros digitos, propagatur, sentiendi vim ipsi impertiens; vt nobis cubito innitentibus conspi-cuum sit. Quarto enim neruo compresso, ita vt sentiendi vi aditus per ipsum intercipiatur, pollex ilico, & index, & medij pars obstupescunt; quinto autem compresso, cæteros digitos stupor inuadit. ¶ Sextus neruus ab infima implexus re-gione prodit; & per axillam, sub cute, ad internum humeri ossis tuberculum, se proripit, conterminis partibus eius, quam perrepat, cutis, surculos complures in progressu communicans. Ad hoc tuberculum vbi appulit, in m plures actuum soboles diuaricatur, quarum pars sub venæ iecorariae ramis, pars supra eosdem fertur; & una omnes secundum ulnæ longitudinem inter cutem, & carnosam membranam deducuntur, non procul a brachiali, vbi per inferiorem brachii se-dem propagatae, desinunt; atq; hunc in modum neruorum omnium in brachiū distributio terminatur. Vnde perspicuum euadit, qua ratione fiat, vt partis cu-iuspiam sensus, motu superstite, aboleri possit, & contra. Primo enim neruo, qui per externam brachii sedem propagatur, discisso, cæteris interim qui per musculos disperguntur integris persistentibus, ea cutis pars, quam neruus hic im-plicabat, sensu omnino destituitur, citra ullam motus in brachio iacturam.

Quintus.

Sexta.

Qui possit par-
tis alicuius sen-
sus deperdi,
motu incolu-
mi, & contra.

De Neruis in crus, & pedem excurrentibus. Cap. XIII.

a t.ii.57.60.
 66.71.t.iii.
 7.ζ.η.

b ta.ii.57.ta.
 iii.&

EX a neruis, qui ex tribus inferioribus lumborum uertebriis excidunt, & ex ner-
 ui portione per primum sacri ossis foramen emergentis, itemq; ex ijs, qui ex
 inferioribus tribus elabuntur, implexus quidam illi similis confurgit, quem ner-
 ui brachium adeuntes efformant, quamuis magnitudine nō parum excellat. Ex
 huiusmodi implexu nerui quatuor enascuntur, tam crassitie dispares, quam di-
 stributionis ratione uarij: ex ipsis nanq; primus, ac tertius tenuiores existunt; se-
 cundus ambos crassitie superat, alioquin & ipse tenuis; quartus uero trium illo-
 rum una complexorum crassitiem euincit. b Primus ab editiore implexus parte
 procedit,

Nerui quatuor
in crus excur-
runt.

procedit, vbi scilicet anterior tertij paris lumborum ramus, quarto eorundem pari commiscetur; & sub peritonæo in femur procidit, clumborum innixus musculis, & externo lateri tendinis, d sexti femur mouentium musculi. Suo autem ad os appulso, e ramum depromit, qui per cutem anterioris femoris partis paulisper extrorsum obducta, deorsum circa genu regionem fertur, ac dein inter musculos reconditur; & furculum f musculo exporrigens crus mouentium primo, alium item g septimo, atque aliū insuper h nono, secundum priores duos trium horum crus mouentium musculos oblique deorsum elabatur, dum non procul a genu desinat. i Secundus neruus principium sortitur paulo priore inferiorius, è regione scilicet connexus tertiæ, & quartæ lumborum vertebræ; & sub posteriore peritonæi regione deductus, in femur deinceps k vena, & arteria per inguina delatis comitatus, illabatur, l ramulum, simulatque ad femur pertingit, ab interiore sui parte deriuans, qui ad pollicem vsq; defertur, anteriori semper lateri m venæ illius incumbens, quā ab inguine per femoris crurifq; interiora, sub cute ad n pedem vsq; protendi monuimus. Quemadmodum autem vena varios cuti quā perreptat, ramos exporrigit, sic etiam & præsens neruus soboles in cutem spargit, quarū o præcipua illa est, quæ anteriori genu regioni offertur, multis propaginibus in ipsum exhausta. Vbi hanc exprompsit sobolem, p neruus vna cum vena, & arteria in femur reconditur, in musculos dispersus femoris interiora occupantes, præsertim q; in q quintum femur mouentium, & r octauum cruris motorem, quocum interiori s noni musculi crus mouentium lateri innixus deorsum fertur; & supra genu articulum perinde, ac primus desinens, furculos quosdam in via membranis offert, venas arteriasq; deuincientibus. t Tertius neruus secundo succedit, nasciturq; e regione connexus quartæ, & quintæ lumborum vertebræ, sub peritonæo; & per u septimum femur mouentium musculum permeans, ad pubis ossis x foramen properat, per quod in femur defertur; sed priusquam permearit, propagines quasdam y nono, ac z decimo femur mouentibus musculis elargitur; mox vero & a illis, qui a pubis ossis pronati genitale mouent. Post hæc inferius delabatur, moxq; perinde, ac duo nuper commemorati nerui, b musculum effundit in cutem femoris interiora contegentem, c ramum dispensans d secundo crus mouentium musculo, atq; e alium quinti femur mouentiū f portioni a pubis ossis promata. g Quartus cruris neruus tertio succedens, & sextuplo ipso crassior, ex postremo lumborum neruo, & ex anterioribus trium subsequentium neruorum ramis conflatur; inter omnes totius corporis neruos, nõ crassitie duntaxat, verum etiam duritie, ac robore præcipuus, quod ab extremo nimirum dorso prodeat: sub peritonæo autem deorsum fertur h sinu eo inuictus, quem huiusce vsus gratia in posteriore coxendicis ossis regione insculpi diximus; ac protinus i ramum ex posteriori sede diffundit, qui aliquandiu sub k primo femoris motore musculo delitescens prorepat, ac foras deinde prorumpit, l furculos quosdam cuti exporrigens inferiori clunium sedi obtensa, & illam, pariter quæ posteriorem femoris sedem, nonnihil vltra ipsius longitudinis mediū conuestit; alios insuper tertio, quarto, & quinto crus mouentibus musculis, nec non & quinto femoris motori. Post hæc, neruus inter musculos posteriori femoris sedi instratos, deorsum iuxta femur illabatur vltra longitudinis ipsius mediū; ibique m ramum effundit in n quarti crus mouentium musculi portionem ab ossis femoris medio, ac si peculiaris musculus existeret, enatam; ab hoc autem ramo propagines nonnullæ pullulant, in cutem posteriori femoris regioni infra medium ipsius longitudinis exhaustæ. Neruus dein in poplitem inter inferiora duo femoris capita decliuis concedit; vbi o ramum vtrinque in p musculos emit tit ex hisce capitibus emanantes, tres videlicet pedem mouentium priores. Atq; hac in parte in duos vt plurimum inæquales ramos partitur, in crus dispersos, nonnunquam verò altius exporrectos; quinimo nerui omnes in crus deorsum a genu procidentem, quarti huius nerui soboles existunt, si cum exceperis, r quem ex secundo cruris neruo nasci, & in femoris, crurisq; interiora exporrigi commemorauimus. Cæterum quartus hic neruus, totus ad exortum vsque diuisus cõspicitur, cum alioquin, quod ex plurimis veluti filamentis vnica mēbrana conclusis extruatur, læui negotio, non in duos duntaxat, verum et in quatuordecim,

Tertij distribu-
tio.

Quartus di-
stributio.

Quartus ner-
uus ex pluri-
mis veluti fi-
lamentis ex-
truitur.

c t.viii. Oz.
d t.viii. A.
e ta.ii. 58.ta.
iii. a.
f li.ii. t.iii. Σ.
g t.v. A.
h t.iii. φ.

i ta.ii. 60.ta.
iii. ζ.

κ lib.vi. t.v.
h.x. δ.

l ta.ii. 61. ta.
iii. δ. δ.

m lib.vi. t.v.
fi.x. m.

n t.ii. 62.

o ead. 64.

p ead. t.iii. e

q t.viii. φ, c.

r t.vi. Π.

s t.iii. φ.

t ta.ii. 66.ta.
iii. ζ.

u t.viii. A.

x li.i. t.i. r.

y t.xv. fi. xvi.

z t.viii. Ψ.

a ta. xvi. fig.

xl.iii. xv. K.L.

b t.ii. 68.ta.

iii. η.

c ta. ii. 70.ta.

iii. θ.

d t.xv. fi. vi.

Δ.

e t.ii. 65.

f t.viii. φ, e.

g t.ii. iii. 71.

t.iii. i.

h li.i. t.ii. 15.

i t.ii. 72.

k t.ix. Π.

l t.ii. 73.

m t.ii. 74.ta.

iii. ξ.

n t.xi. ρ.

o t.i. 75. ta.

iii. o, o.

p t.xii. π, φ, o

q t.ii. 76.

r ead. 61.

s ta.ii.77.ta.
iii.
t t.ii.78.78.
t.iii.5.

u t.iii.T.
x t.vii.inter
φ & ψ.
y t.iii.Z.
z t.ii.79.ta.
iii.φ.
a lib.ii.t.xv.
f.xv.T.
b t.ii.82.
c ead.80.ta.
iii.φ.
d lib.ii.t.iii.
φ.
d t.ii.85.
e t.ii.81.82.
t.iii.φ.
f lib.ii.ta.xi.
xii. xiii. xiiii.
g t.ii.82.
h ii.ii.t.ii.5.
i li.ii.t.xiiii.
xv.
K t.iii.φ.τ.

l t.iii.φ.

cin, & quindecim nervos dirimere ipsum posterior idemque tenuior nervi huius ramus, extrorsum, ad superiorem fibulae cum tibia connexum festinat, furculum eo tractu depromens, qui per cruris exteriora, & supra malleolum exteriorem sub cute ad externum usque pedis latus porrigitur, propagines complures in cutem circumiectis partibus obductam, tuto incessu deriuans. Vbi hunc exprompsit furculum, uilico inter * septimum, & octauum pedis motores musculos sexto innitens demergitur, ibique z alium de se profert ramum, in cutem cruris anteriora conuenticentem incerta serie distributum. Quod reliquum est rami huius exterioris, inter musculos uti diximus anteriorem cruris sedem sibi vendicantes permeans, & ramusculos ipsis aliquot offerens, a ligamento incumbit, tibiam, fibulamque tota longitudine connectenti; & ad ipsius medium, b ramulum emittit, qui ipsum perforans tantisper progreditur, dum c alteri anterioris quarti huius nervi furculo copuletur, & vna cum tendinibus digitos extendentibus, per d transuersum inibi occurrens ligamentum ad pedis superiora com meat, ac sub tendinibus altius delitescens, ad superioris digitorum sedis latera ramulos quosdam effundit; antequam vero in commemoratum per tingat ligamentum, d ramum in cutem emittit, qua ligamentum id conuenticitur. e Interior quarti huius nervi ramus deorsum per cruris exteriora fertur, inter f quartum, quintumque pedis motores musculos, duosque illos, qui ex tibia enati digitos flectunt occultatus, & g furculum emittens cum exterioris rami propagine coeuntem, quam ligamentum quo tibia fibulaque colligantur, perforare tradidimus Post haec, sub h transuerso ligamento deductus inter calcis os, atque interiorem malleolum in pedem concedit, vbi i musculis inibi repositis incumbit, praetenuem furculum singulis quibusque inferioris digitorum sedis lateribus offerens. Atque hunc sane in modum quartus nervus, ut plurimum propagatur; licet interdum k exterior ramus, antequam in pedem per tingat, desinere soleat; nonnunquam vero euenit, ut qui commemoratum ligamentum tibiam fibulamque colligans perforat furculus, neque ab exteriori ramo proferatur, neque interiori permisceatur. Imo vero vbi ramus hic interior posteriorem istius membranae partem attingit, l ramulum profert, qui hanc perforans membranam, inter musculos cruris anteriora tenentes deorsum fertur; & sub transuerso tarsi ligamento deductus, singulis digitis binas exporrigit propagines. Atque in his, nervorum omnium propagationem absoluimus. Superest nunc pro historiae absolute, ut de olfactus, gustatus, tactusque instrumentis agamus.

De organo olfactus, gustatusq; ac tactus. Cap. XV.

a t.i.fi.i.E.fi.
ii. F. t.iii. E.
lib.v. fig. xiii.
L, L.
b li.v.fi.iii.
v. L, L.M, M.
c ta.i.fi.i.ii.
H.li.v.ta.xiii.
N, O. li. v.t.
xiii.
d DD.
e lib.i.t.v.fi.
iii. A, B.

DE olfactus organo, variae inter medicos, ac philosophos opiniones extiterunt, omnes ex humanae structurae imperitia inter ipsos abortae; a ex cerebri ergo substantia, iuxta anteriorem b priorum ventriculorum sedem, non procul ab c opticorum nervorum exortu, duo processus emergunt, albi quidem illi, molles, tenuesque, ac eiusdem fere tum substantiae, tum figurae cum caeteris nervis a cerebro prodeuntibus, licet paulo teneriores, minusque teretes. Hi recta in anteriora concedunt, cerebro in incessu, tenuis membranae interuenientibus adherentes, donec ad d sinus e octauo capitis ossi exculptos, elatiorique ipsius processu disiuictos perueniant; ad quorum posteriorem sedem, processus hi a cerebro abscedentes, in suum singuli sinum inseruntur, antorsum adusque anteriorem ipsorum regionem exporrecti. Horum processuum, siue nervorum munus est, humorem exhalationemve, quae ab odoratis corporibus emanat, & per nares in frontis, & cuneiformis ossis cauitatem ingreditur excipere; qua in parte, aerem, qui per nares in cerebrum defertur, preparari monuimus, perinde, ac in pulmonibus aer in cor deducendus elaboratur; communicatur autem nervis huius humor, siue odor rerum per nonnulla octauo capitis ossis foramina, ipsisque in cerebri ventriculos euehitur, non aliter profecto quam rerum species siue imagines per visorios nervos deferri tradidimus. Gustatus organum linguam esse palati

Sententia un
de olfactus
gano varietas
vnde.
Organi huius
ortus.

Gustatus orga
num.

Tertius operis
Epilogus.

palati opera accedente, nempe ignorat; ipsius musculos secundus liber recensuit; venas, & arterias vitam ipsi, ac nutrimentum elargientes sextus enarrauit; septimus nervos enumeravit ciborum gustatus opifices, maioris nimirum radicis tertiæ cerebri coniugationis germina, quæ in superiorem linguæ tunicam, impertita, ipsi gustandi facultate diffundi retulimus; quemadmodum hinc liquido constat, quod si fortè fortuna nervus hic desideretur, vti nonnullis natura defuisse observatum est, nulla prorsus ciborum voluptate afficitur. De tactus instrumento nihil præterea dicendum superest, nam libri huius initio nullum omnino nervum sensus huius expertem esse prodidimus. Iam humanæ huius fabricæ basim, & propugnacula, ossa videlicet & cartilagine, tum vincula ipsius atque integumenta sermone prosequuti sumus, ligamenta nimirum, cuticulam, cutem, adipem membranam carnosam, musculos, ac membranam tandem ossa hæc omnia conuestientem, Periostion appellatam. Tria postmodum in huiusmodi compage principia locauimus, nutrimentum ipsi, ac vitam, & sensum largientia, nec non, & tria ductuum genera, quorum ope tria hæc principia toti corpori vim suam impertiunt. Postremo loco de sensibus exterioribus verba fecimus, sicque quam brevissime fieri potuit, finem huic historiæ imposuimus.

CHARACTERVM QVI LIBRO SEPTIMO INSCRIBVNTVR EXPLICATIO.

TAB. I. FIGVR. I. II.

IN prima figura totius cerebri, & cerebelli a membranis ipsa inuoluentibus liberorum basis exprimitur, vt neruorum cerebri exortus opportune oculis subiiceretur.

SECUNDA figura neruorum dextrum latus integra proponit cerebri, ac cerebelli, & dista in priori figura dorsalis medullæ partis, dura interim tenuique hæc omnia inuestientibus membranis, nusquam apparentibus. Ad hæc nudam septem cerebri neruorum pariū seriem in dextro tantum latere com monstrat.

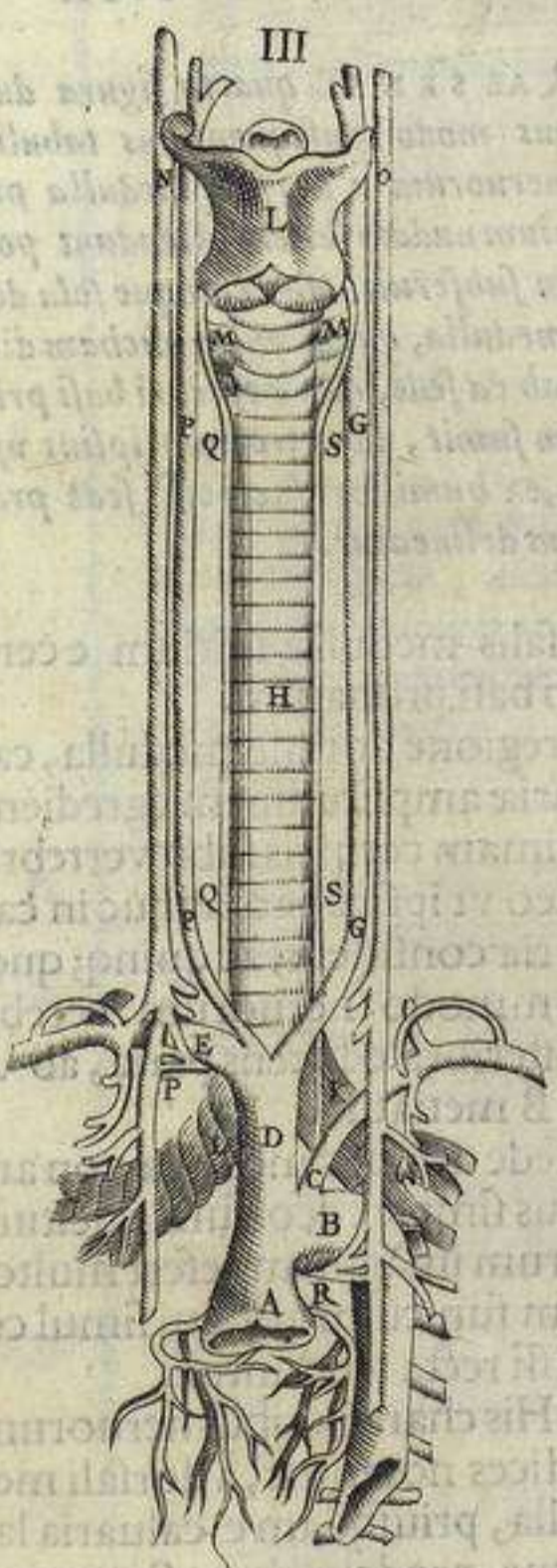
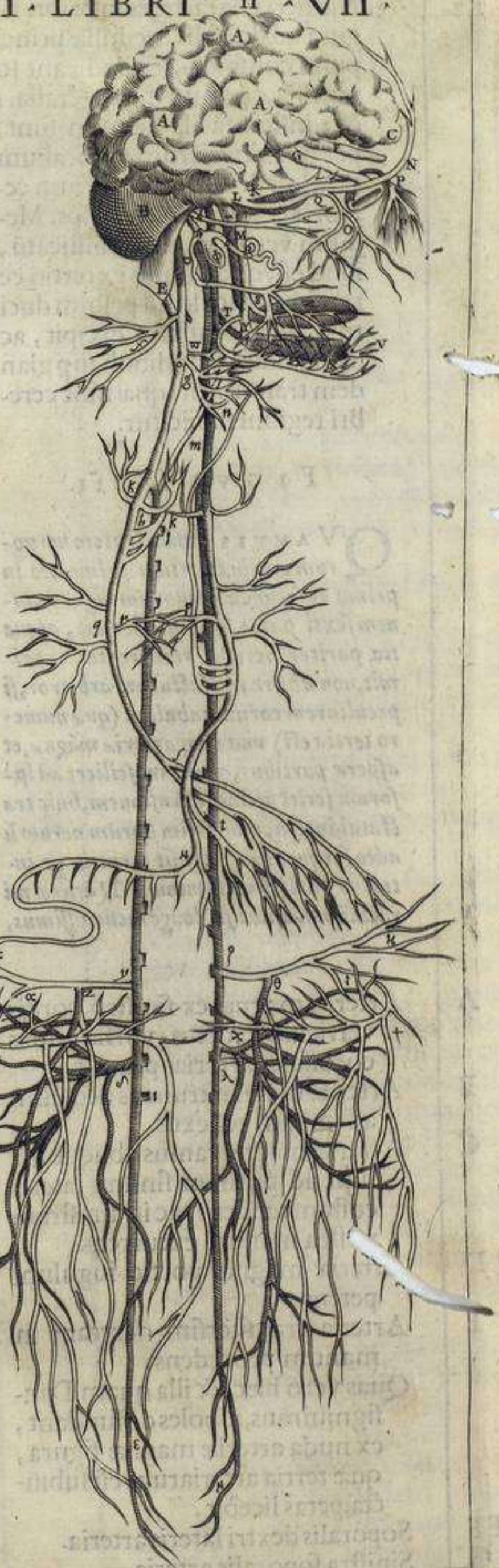
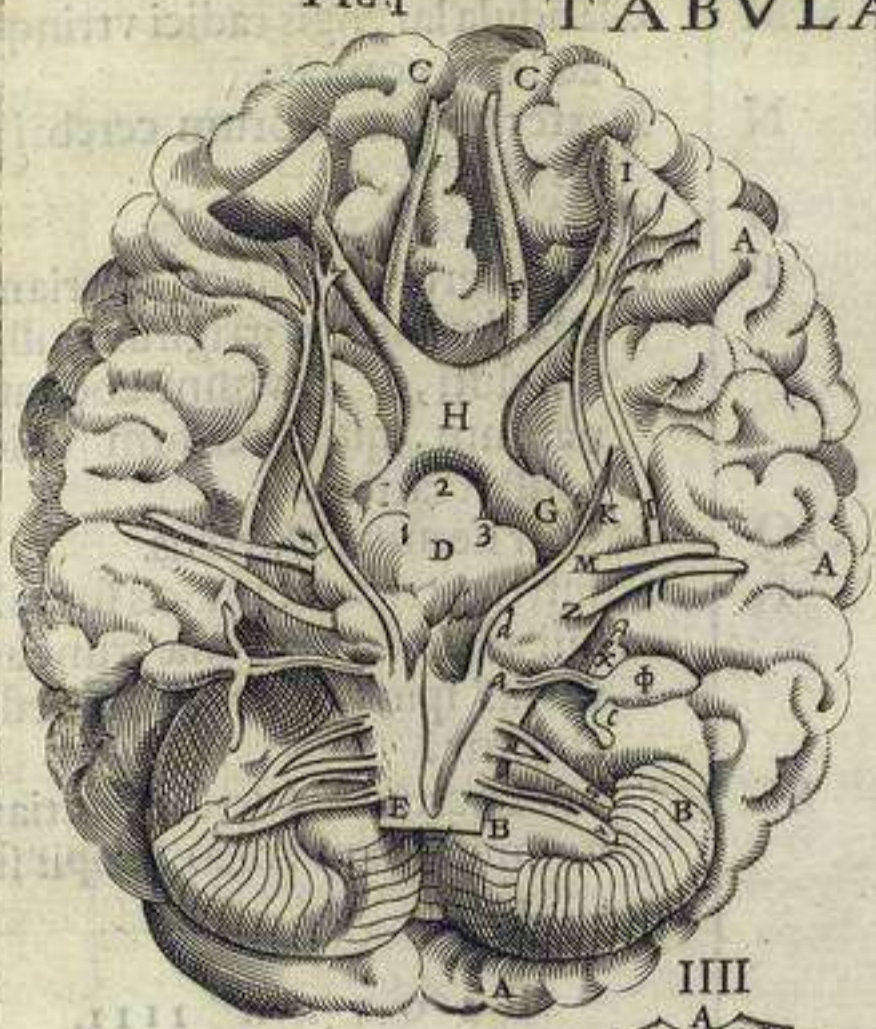
CHARACTERES hoc indice exprimiendi partim vtrisque figuris communes sunt, partim vero nunc huic, nunc illi peculia res, quemadmodum his notis 1. 2. quas characteribus subiiciemus, significabitur.

AA	1. 2. Cerebrum notatur.
BB	1. 2. Cerebellum.
CC	1. 2. Processus ac veluti substantiæ cerebri tubera, quæ mamillares processus vulgo nuncupantur.
D	1. Dorsalis medullæ principium ex cerebri pendens basi.
E	1. 2. Dorsalis medullæ pars iam caluariæ amplitudinem egressura, & in vtrisque figuris inibi abtruncata, vbi hæc elatissimam subit vertebram;
F	1. 2. Olfactus organo subseruientes processus neruis similes.
G	1. 2. Visorij nerui, ceu primum cerebri neruorum par. Cæterum in prima figura sinistri nerui principium G insignitur, in altera autem dextri nerui in oculorum sede ductus.
H	1. Visoriorum neruorum coitus.
I	1. 2. Oculi tunica, in quam visorius neruus expāditur, & degenerat.
K	1. 2. Secundum neruorum cerebri par.
L	1. 2. Tertij neruorum paris minor & gracilior duriorque radix.

M	1. 2. Tertij paris maior crassiorve radix.
N	2. Minoris radice tertij paris propago, frontis musculosam cutem accedens.
O	2. Minoris radice tertij paris propago ad superiorem maxillam procedens.
PP	2. Propago minoris tertij paris radice in narium degenerans tunicam, quæ humiliori P priuatim indicatur.
Q	2. Minoris radice propago in temporalem musculum digesta.
R	2. Maioris tertij paris radice ramus capreolis vitis instar conuolutus, qui in temporalem inseritur musculum.
S	2. Maioris tertij paris radice ramus superiorum molarium dentiū gingiuis, ipsisque adeo dentibus soboles seriatim distribuens.
T	2. Maioris radice tertij paris propago in maxillæ inferioris os prepropens.
V	2. Propagine T insignitæ ramus inferiori labro multiplici sobole oblatas.
XX	2. Surculi à propagine T notata ordinatim in dentium inferiorum radices diffusi.
YY	2. Maxima maioris tertij paris radice portio in tunicam lingue soluta.
Z	1. 2. Quartum neruorū cerebri par. Verum humilior Z in secunda figura palati tunicam exprimit.
a	1. 2. Quintum neruorum par auctui dicatum. φ autem in vtraque figura priuatim huius paris portionem indicat, in concauitate temporis ossis delatam.
b	1. 2. Ramulus quinti paris ex ipsius anteriori parte enatus.
c	1. 2. Quinti paris ramulus per cœcum repens foramen, ac tandem, vt & ramulus b insignitus cum tertij paris propagine capreoli modo intorta, ac cū ramo R ĩ secunda figura notato, coies.

<i>d</i>	1. 2. Nerus non procul a quinti paris principio enatus, qui in musculos maxillam inferiorē mouentes exporrigitur.	<i>x</i>	etus, tandem in iecoris cauum absumitur, vbi <i>x</i> ascriptum cōspicies.
<i>e</i>	1. 2. Sextum neruorū cerebri par, cuius vtrorumque neruorum series in secunda figura indicat.	<i>y</i>	2. Prima propago rami neruorum sexti paris, qui dextri lateris costarum radicibus exporrigitur.
<i>f</i>	2. Sexti paris ramus musculos posteriorem cervicis sedem occupantes accedens.	<i>z</i>	2. Ramulus primæ illius propaginis <i>y</i> notatæ, qui in dextram sedem inferioris omenti membranæ, & colon intestinum hic digeritur.
<i>g</i>	2. Sexti paris ramuli in quosdam laryngis musculos hic in discentu transfuersim propagati.	<i>a</i>	2. Soboles primæ illius propaginis duodenum accedens intestinū, & ieiuni initium.
<i>h</i>	2. Sexti paris ramus costarum dextri lateris radicibus exporrectus.	<i>β</i>	2. Soboles dextram fundi ventriculi sedem perreptans, ac frequentes surculos ventriculo, & superiori omenti membranæ dispergens. Vbi vero <i>β</i> ponitur, præsentis propaginis in iecur & bilis vesiculam series in conspectum venit.
<i>i</i>	2. Portiunculæ intercostalium neruorum, sexti paris ramum hęc descendentes adaugentes.	<i>γ</i>	2. Propago dextram accedens renem.
<i>k</i>	2. Rami neruorum sexti paris in musculorum deprompti capita, quæ a superiori pectoris ossis sede, & clauiculis principiū ducuntia sursum feruntur.	<i>δ</i>	2. Propago in dextram mesenterij regionem, & huius sedis intestina frequenti ramulorum serie diffusa.
<i>l</i>	2. Dextri nerui sexti paris ramuli, recurrentem dextri lateris neruum efficientes.	<i>ε</i>	2. Neruorum series dextram vesicæ regionem implicans.
<i>m</i>	2. Dexter neruus recurrens, seu reuersiuus.	<i>ζ</i>	2. Prima propago nerui sexti paris, sinistri lateris costarum radicibus exporrecti.
<i>n</i>	2. Soboles dextri recurrentis nerui, laryngis dispēsatæ musculis.	<i>η</i>	2. Duæ notantur soboles propaginis <i>ζ</i> insignitæ, quæ inferiori membranæ omenti, & colo intestino, qua sub ventriculo reperit, offeruntur.
<i>o</i>	2. Sinistri sexti paris nerui soboles, recurrentem sinistri lateris neruum constituentes.	<i>θ</i>	2. Series neruorum, qui lieni inferuntur.
<i>p</i>	2. Sinister neruus recurrens, qui perinde ac dexter, vocis neruus vulgo nuncupatur.	<i>ι</i>	2. Hac cruce ramum propaginis <i>ζ</i> notatæ insigniui, qui sinistram fundi ventriculi sedem perreptat, vetriculo, & superiori membranæ omenti surculos deriuās.
<i>q</i>	2. Sexti paris ramuli in pulmonū tunicam excurrentes.	<i>κ</i>	2. Propago in sinistrū mesenterij, & eius sedis intestina excurrēs.
<i>r</i>	2. Ramuli sexti paris, membrano cordis inuolucro impliciti. Ab illis vero sinistri nerui furculis, qui ijs quos <i>r</i> indicauimus, correspondent cordis neruulus, principium ducit.	<i>λ</i>	2. Sinistrum renem accedens propago.
<i>s</i>	2. Septi paris neruorū portio, quæ stomacho committitur, & series quoque qua vterq; neruus bipartito scinditur, ac dexter sinistram superioris ventriculi oris sedē adit: sinister vero eius orificij dextræ parti implicatur.	<i>μ</i>	2. Series ramulorum sinistrum vesicæ latus admodum obscure implicantium.
<i>t</i>	2. Series sexti paris neruorum, in superius ventriculi orificium, & proximas ventriculi sedes difseminata.	<i>ν</i>	2. Septimum cerebri neruorū par.
<i>u</i>	2. Ramus sexti paris neruorum, dextram orificij ventriculi sedē aduentium: qui secundum elatiorem ventriculi regionem du-	<i>ξ</i>	2. Septimi paris propago musculis dispensata, a stylum imitante tēporum ossis processu principiū ducentibus.
		<i>ο</i>	2. Septimi paris cum sexto coitus.
		<i>π</i>	2. Septimi paris series, complurib ⁹

FIG. I TABVLA I LIBRI II VII.

linguæ ac ossis vna cum referentis, & laryngis musculis intertexta.

1.2.

3. Numeri characteres in priori figura ad dorsalis medullæ principium conspicui, tria indicant foramina, quorum duo lateralia, 1 & 3 insignita illa demum sunt, per quæ arteriarum soporalium rami ad dextrum & sinistram cerebri accedunt ventriculos. Medium vero foramen 2 indicatum, illud est, quo pituita ex tertio cerebri ventriculo ad peluim ducitur, quæ pituitam excipit, ac dein instar infundibuli super glandem transmittit, quæ huic cerebri regioni subijcitur.

FIGURA III.

QVAMVIS nuda septem nervorum cerebri parium delineatio in prima ac secunda nervorum figura omnem sexti partis seriem ostendat, atque ita pariter nervos recurrentes exprimit, non abs re me facturum arbitror, si peculiarem eorum tabulam (quæ numero tertia est) vna cum arteriæ magnæ, et asperæ partibus, quantum scilicet ad ipsorum seriei attinet ostensionem, huic tractatui interijciam: quum horum nervorum adeo frequens medicis sit mentio, & intuitus pariter ob summum Naturæ miraculum nulli non sit longe incundissimus,

- A Arteriæ magnæ ex sinistro cordis ventriculo exortus, ubi hæc duas coronales arterias promit.
- B Arteriæ magnæ truncus deorsum ad spinam reflexus.
- C Arteriæ magnæ ramus oblique sursum ad primam sinistri lateris costam tendens, ac in sinistram manum excurrentem.
- D Arteriæ magnæ portio iugulum petens.
- E Arteria transversim dextram in manum procedens.
- Quas vero hæc, & illa quam D insigniuimus, soboles diffundant, ex nuda arteriæ magnæ figura, quæ tertia arteriarum est subiuncta, petas licebit.
- FF Soporalis dextri lateris arteria.
- GG Sinistra soporalis arteria.
- H Asperæ arteriæ caudex.
- IK Duo asperæ arteriæ trunci, in quos

hæc primum ad pulmones finditur.

- L Larynx.
- MM Glandula laryngis radici vtrinque ad latus connata.
- N Dexter sexti nervorum cerebri paris caudex,
- O Sinister sexti paris caudex.
- P Dextri nervi ramuli ad arteriam, quæ dextræ exporrigitur axillæ, reuoluti, & in vnum coeuntes nervum, qui interdum vnico constat ramulo.
- QQ Dexter nervus recurrens.
- R Sinistri sexti paris caudicis surculi, qui ad arteriæ magnæ truncum versus spinam deorsum reflectuntur.
- SS Sinister nervus recurrens, qui etiam nonnunquam vnico incipit surculo.

FIGURA IIII.

PRÆSENS quarta figura duabus modo consequentibus tabulis, quæ nervorum a dorsali medulla prodeuntium nudam seriem ostendunt potissimum subseruit. Hac namque sola dorsalis medulla, quam vulgo nucham dicimus, ab ea sede, qua è cerebri basi principium sumit, ad extremum ipsius vsq; finem, ex humiliori sacri ossis sede procedentem delineatur.

- A Dorsalis medullæ initium e cerebri basi pronatum.
- B Hac regione dorsalis medulla, caluariæ amplitudinem egrediens, primam cervicis subit vertebram: adeo vt ipsius pars adhuc in caluaria consistens, ac quinque quodammodo nervorum cerebri posteriora educens paria, ab A ad B metiatur.
- C Hac sede dorsalis medulla non amplius simplex deorsum ducitur, verum imaginem refert multorum funiculorum, qui simul commissi recta tenduntur.
- 3.4. 5.6.7. His characteribus nervorum radices notantur, a dorsali medulla, priusquam e caluaria labatur, prodeuntium. Sunt autem radices hæ eorum cerebri parium, quæ singulis characteribus indicantur.
- D 7. A B ad D in sinistro latere, & ad 7. i dextro latere dorsalis medullæ pars

la pars cervicis vertebrae contenta, & septem quoque eius partis parium radices insigniuntur.

E 19. A D ad E in sinistro latere, & a 7 ad 19. in dextro dorsalis medullae pars ostenditur, thoracis vertebrae complexa. Deinde eius quoque partis duodecim parium radices indicantur.

F 24. Ab E ad F in sinistro latere, & a 19 ad 24. in dextro vsque dorsalis medullae pars indicatur, lumborum occupans vertebrae, a qua quinque parium radices principium ducunt.

G 30. Ab F ad G in sinistro latere, & a 24 ad 30, in dextro dorsalis medullae pars indicatur, senis sacri ossis ossibus contenta: & sex parium eius partis radices: adeo ut dorsalis medullae nervorum triginta paria proponantur.

Dorsalis medullae extremum inconiugatum ab ossis sacri sine procedens.

TABVLA II. ET III.

PRIOR figura spinam vertebrae anteriori facie, altera vero posteriori oculis subjicit: quia vero utique eadem fere convenit explicatio, unam fecimus, his novis 1. 2. ad distinctionem vsi.

A 1, 2. Dorsalis medullae sedes, qua primum vertebrae ingreditur.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 1. Septem cervicis vertebrae. His quoque characteribus dorsalis medullae nervorum paria designantur, quae ad elatiorem sedem eius, cui numerus inscribitur, vertebrae spectant.

8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 1. Duodecim thoracis vertebrae.

20. 21. 22. 23. 24. 1. Quinq; lumborum vertebrae.

25. 26. 27. 28. 29. 30. 1. Sex sacri ossis ossa.

B 2. Prima cervicis vertebra.

C 2. Prima thoracis vertebra. atque ita a B ad C septem cervicis notantur vertebrae.

D 2. Prima lumborum vertebra. a C vero ad D duodecim thoracis vertebrae indicantur.

E 2. Principium ossis sacri. unde etiam a D ad E quinque lumborum vertebrae in conspectum veniunt.

F 2. Primi paris nervorum dorsalis medullae iam in vertebrae positae posterior propago.

G 1. 2. Posterioris primi paris propaginis series. notatur autem praecipue ramus ipsius transversum primae vertebrae processum accedens, inibi in musculos aliquot caput mouentes digendus.

H 1. Anterior primi paris propago.

I 2. Secundi paris posterior propago, atque hoc etiam characterem eius propaginis minor ramus significatur.

K 2. Posterioris secundi paris propaginis crassior ramus.

L 2. Connixtio coitusve tertij paris rami, S in prima figura notandi, cum secundi paris ramo K iam indicato.

MM 1. 2. Crassioris secundi paris series ad verticem, & occipitij cutem.

N 1. Anterior secundi paris propago.

O 1. Tertium par.

O 1. 2. Posterior tertij paris ramus retrorsum ad spinam secundae cervicis vertebrae reflexus, ac inter musculos vertebrae hac sede adnatos latitans. Quando vero spinam contingit, extrorsum fertur per mutuum congressum dextri lateris musculorum cervicis posteriora occupantium, cum musculis sinistri lateris, atque hinc rursus oblique in latera ducitur. Hunc sane ductum omnium parium a tertio hoc, ad vigesimum quartum vsque, posteriorum rami imitantur.

P 1. Anterior tertij paris ramus, qui in quatuor dirimitur propagines.

Q ac Q in priori figura primam indicat musculis cervicem flectentibus insertam. R in utraque secundam propaginem, quae cum quarti paris propagine Y notanda congregatur.

S in priori tertiam, quae posterioris secundi paris propaginis grandiori ramo K notato

T inibi commiscetur, in secunda figura scripsimus. **f** in utrisque quartam anterioris tertij paris rami insinuat propaginem musculis insertam, qui transuersis vertebrarum committuntur processibus.

4r Quartum par. Veritus ne characterum copia praesentes neruorum tabulas obliteraret, quarti paris characteres in sinistrum latus reieci, ut dextrum latus alioquin pluribus operatum characteribus hac saltem sede liberum esset, ipsique quinti paris, & subsequentium parium indices opportunius accommodarentur.

V 1. 2. Posterior quarti paris ramus.

X 1. 2. Anterior quarti paris ramus internas diremptus propagines. **Y** in priori figura indicatur prima propago, tertij paris propaginem **R** insignitam admittens. **a** in eadem, secunda propago, in musculos dispensata, transuersos vertebrarum processus occupantes. **b** similiter in priori, tertia propago, quinti paris portionem **e** notandam, ad septi transuersi nerui constitutionem accedens.

5 1. Quintum par.

6 1. 2. Quinti paris posterior ramus.

1. 2. Quinti paris anterior ramus, ab ipsius interno latere ramulum musculis ceruicem flectentibus exporrigens, qui inter **d** & characterem **6** est conspicuus.

e 1. Propago anterioris quinti paris rami, maximam constituens portionem septi transuersi nerui.

f 1. 2. Anterioris quinti paris rami propago, quae inter musculos occurrata ad summum perreptat numerum.

ΓΓ Characteres illi in secunda hoc modo **ΓΓ** conspicui, huius propaginis soboles notant, musculis scapulam attollentibus oblatis.

g 1. 2. Propaginis **f** notatae ramus in cutem exporrectus, quae summum integit humerum, & musculum quo brachium attollitur.

b 1. 2. Propaginis **f** notatae ramus, musculi brachium attollentis par-

ti insertus, quae a clauicula & summo humero, qua is clauiculae articulatur, principium ducit.

ii 1. 2. Propaginis, quam **f** insigniuimus ramus, brachium attollentis musculi parti insertus, quae a scapulae spina exorditur.

• 1. Sextum par.

K 2. Posterior sexti paris ramus.

lm 1. Sexti paris anterior ramus. **m** vero surculus, qui a sexto pari versus **n**, hoc est, septi neruum, deducitur.

nn 1. 2. Septi transuersi neruus ex tribus surculis **b**, **e**, & **m** conflatus.

oo 1. Septi transuersi nerui in septum series.

p 2. Septi paris ramus cauam scapulae sedem petens, & varijs oblatus musculis.

q 1. 2. Anterioris sexti paris rami cum proximorum parium ramis implexus, portioque brachium accedens.

7 1. Septimum par.

r 2. Posterior septimi paris ramus, similiter atque alij huius sedis rami sparsus.

1. Congressus septimi paris cum proximis paribus, qui neruos in brachium deducit.

222 2. Propagines sunt septimi paris, seu potius nerui brachium petentis tertij, ac **r** notandi, quae in huius sedis musculos scapulam, & brachium mouentes accedunt.

8 1. 2. Octauum par, seu parium dorsalia medullae in thoracis vertebris repositae, primum.

u 2. Posterior octauum paris ramus.

x 1. 2. Octauum paris congressus cum septimo pari, a quo in brachium aliqui exporriguntur nerui.

y 1. Octauum paris propago secundum superiorem primae thoracis costae sedem ad pectoris usque summum prorepens.

2. Surculi octauum paris, seu potius quarti brachium adeuntis nerui, qui in huius sedis musculos diffunduntur.

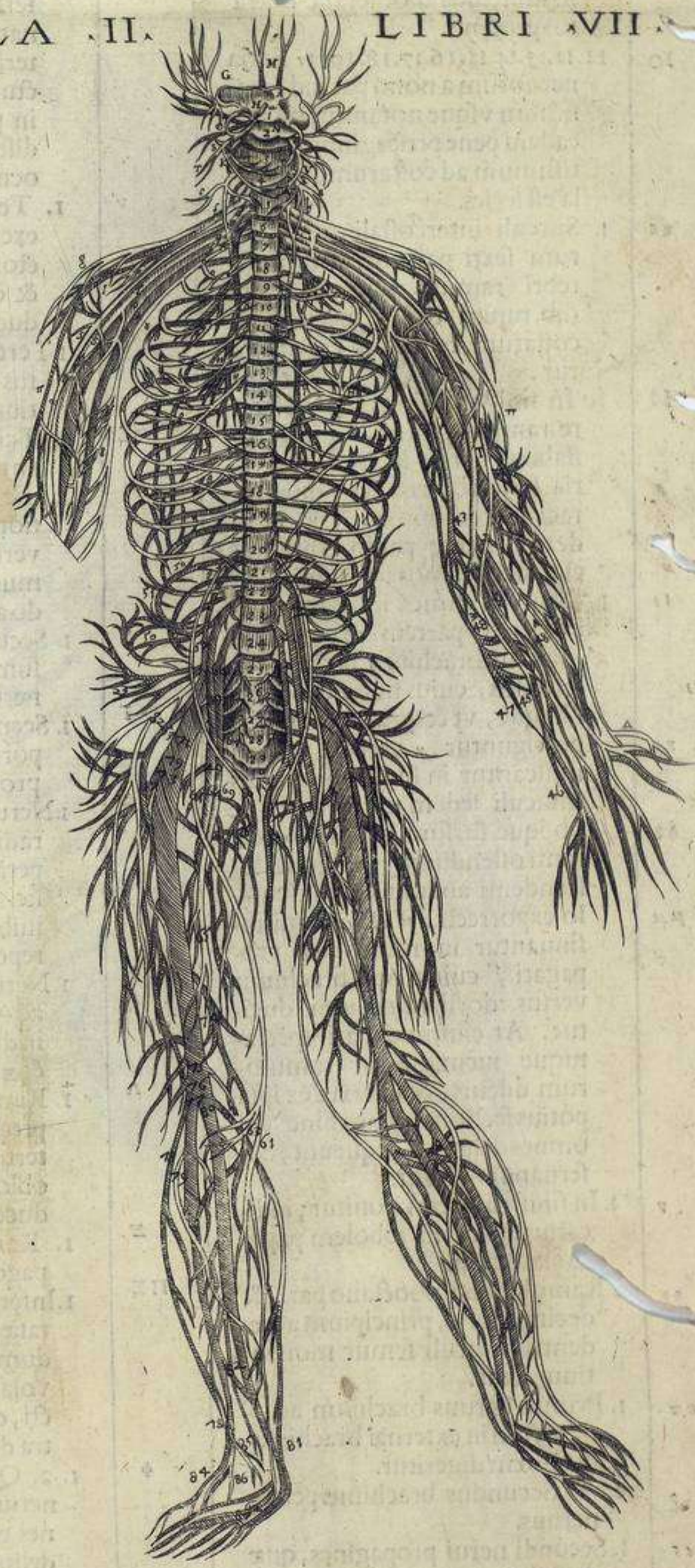
9 1. Nonum par.

β 2. Posterior noni paris ramus.

δ 1. Ne, vicinum ipsi **y** offenderet, anteriorem noni paris ramum **δ** insigniuimus, hic quoque notantes eius rami propaginem primae costae exporrectam.

TABVLA II.

LIBRI VII.

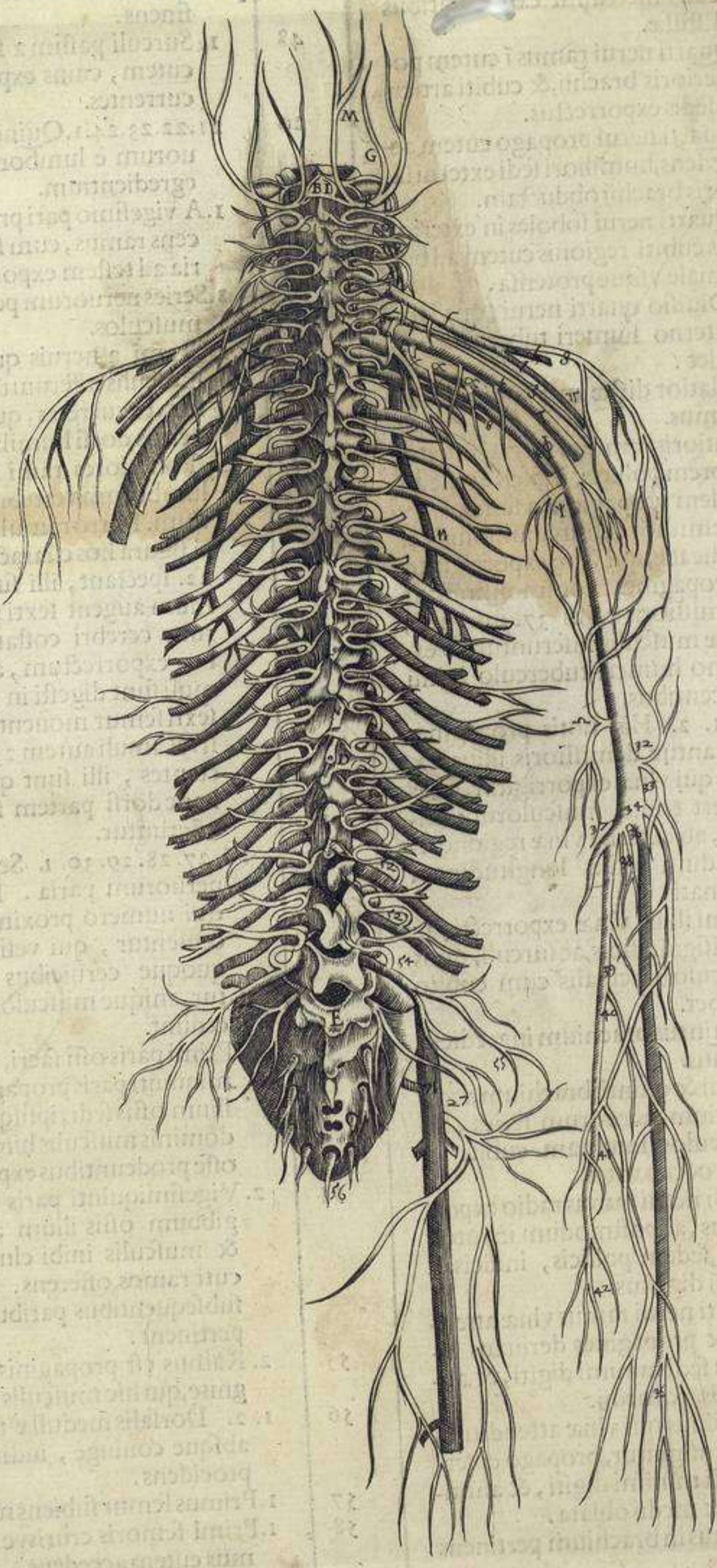

[Faint, mostly illegible Latin text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

- ζ 1. Propaginis δ infigur. Surculi, in musculos thoraci hic illustratos protensi.
- ιθ 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 1. Paria neruorum a nono pari ad vigesimum vsque notantur, quibus eadem pene propaginum, & potissimum ad costarum interual la est series.
- ππ 1. Surculi intercostalium neruorum sexti paris neruorum cerebri ramum augentes, qui sub tunica costas succingente costarum radicibus exporrigitur.
- θθ 1. In sinistro prioris figuræ latere rami notantur, ab intercostalibus neruis in musculos varia serie recurrentes, qui thoraci insternuntur. Verum in dextro latere paulo expressius eiusmodi ramos insigniui.
- ιι 1. Nam & ramos indicant in elatiorem partem exporrectos musculi brachium pectori adducentis, cuius fibræ deorsum oblique, vt & præsentis rami, porriguntur. κ vero & λ rami indicantur in humiliorem eius musculi sedem excurrentes, ac oblique sursum reflexi. λ & λ rami ostenduntur, oblique descendenti abdominis musculo exporrecti. μ & μ rami insinuantur in musculum propagati, cuius ope brachium versus dorsi humiliora ducitur. At eiusmodi varij spectatuque iucundissimi ramulorum ductus, & inflexus ex ipsa potius sectione, quam hinc vbi omnes delineari nequeunt, obseruandi veniunt.
- υ 1. In sinistro latere, ponitur, indicaturum nerui sobolem papillæ elargitam.
- οο 1. Ramuli a decimo octauo pari, & decimonono, principium accedentis musculi femur mouentium sexti.
- ππ 1. Primus neruus brachium accedens, qui in externæ brachij sedis cutem digeritur.
- ρ 1. 2. Secundus brachium petens neruus.
- ςς 1. Secundi nerui propagines, quæ capitibus anterioris cubitū flectentium musculi digeruntur.
- τ 1. 2. Tertius brachium accedens

neruus. Quod vero secundus & tertius neruus paulo magis quā natura se habent, in brachij exteriora delineati sint, in hoc factum putato, vt nerui inuicem in pictura magis quam natura distantes, omnia ad amuffim oculis subijciant.

- υ 1. Tertij nerui propago in cutem excidens, inter musculum pectoris brachium adducentem, & eum qui brachium sursum ducit.
- φ 1. Tertij nerui ramulus capiti oblatu musculi cubitum flectentium posterioris.
- χ 1. Tertij nerui propago, in cutem anterioris brachij sedis diffusa.
- ψ 1. Hic congressus tertij nerui portionis cum secundo notatur, verum iam sæpius obseruauimus tertium neruum a secundo augeri.
- ω 1. Secundus neruus post congressum ipsius portionis cum tertio neruo deorsum prorepens.
- Γ 1. Secundi nerui surculus capiti exporrectus oblongi, & radium in pronum ducentis musculi.
- Δ Δ 1. Nerui secundi ramus secundum radium ad brachiale vsque properans, ac externam primis pollicis internodii sedem sub cute inibi ascendens, vbi humiliter Δ reponitur.
- Θ 1. Nerui secundi ramus, iam dicto ac Δ insignito crassior: qui mox in duas propagines, Δ nimirum, & ζ diuiditur.
- Λ 1. Rami quem Θ insigniui elatior propago, sub cute secundum internum latus repens musculi oblongi, & radium in pronum ducentis.
- μ 1. Rami Θ insigniti inferior propago.
- π ζ 1. Inferior illius propaginis notata duo præcipui rami secundum internam cubiti sedem ad volam vsq; frequenter exporrecti, quemadmodum & in dextera delineatum est manu.
- φ 1. 2. Quartus brachium subiens neruus. Huius nerui propagines, etiamsi accurate in vtraque delineatae sint figura, posteriori tamen dūtaxat characteres adhibiturus sum, ne prior figura plus satis hic obfuscetur.

	2. Quarti nerui propagines musculis interdum exstantibus diffusæ.				chialis cum cubito connexu desinens.
Ω	2. Quarti nerui ramus in cutem posterioris brachij, & cubiti articuli sedis exporrectus.	48	1.	Surculi passim a sexto neruo in cutem, cuius exporrigitur, excurrentes.	
32	2. Quarti nerui propago cutem accedens, humiliori sedi externi lateris brachij obductam.	20	21. 22. 23. 24. 1.	Quinque paria neruorum è lomborum vertebris egredientium.	
33	2. Quarti nerui soboles in exterioris cubiti regionis cutem ad brachiale vsque protensa.	49	1.	A vigesimo pari principium ducens ramus, cum seminali arteria ad testem exporrectus.	
34	2. Diuisio quarti nerui, qua iam externo humeri tuberculo infidet.	50	1.	Series neruorum per abdominis musculos.	
35	2. Elatior dictæ modo diuisionis ramus.	51	1.	Rami a neruis qui abdominis musculis offeruntur, in musculum excurrētes, quo brachium versus dorsum humiliora ducitur.	
36	2. Elatioris rami 35. notati in exteriorem pollicis, indicis & medij sedem propaginum series.	52	2.	Posteriores rami neruorum è lomborum vertebris procedentium. Porro ramuli qui in priori figura hos characteres 20. 21. 22. spectant, illi sunt, qui ramum augent sexti paris neruorum cerebri costarum radicibus exporrectum, ac etiam ramuli sunt digesti in principium sexti femur mouentium musculi. Ramuli autem 23. & 24. spectantes, illi sunt qui musculis hanc dorsum partem flectentibus offeruntur.	
37	2. Demissior ramus diuisionis 34. indicatæ, qui vlnæ exporrigitur.				
	2. Propagines commonstrantur demissioris rami 37. insigniti, quæ musculis inseruntur, ab externo humeri tuberculo initiū ducentibus.				
39	40. 41. 2. His notis propagines notantur demissioris illius rami, qui vlnæ exporrigitur, quas offert trium musculorum initijs, ab externa vlnæ regione secundum ipsius longitudinem pronatis.	25	26. 27. 28. 29. 30. 1.	Sex sacri ossis neruorum paria. Ramuli illi qui numero proximi sunt, illi censentur, qui vesicæ & vteri quoque ceruicibus implicantur, anique musculos pariter accedunt.	
42	2. Rami illius vlnæ exporrecti, ac 37. insigniti finis, ac surculi, quos articulo brachialis cum cubito præbet.				
*	1. 2. Quintus brachium ingrediens neruus.	53	1.	Primi paris ossi sacri, seu vigesimiquinti paris propago, interne ilium ossis sedi, ipsiq; adeo abdominis musculis hinc ab ilium osse prodeuntibus exporrecta.	
43	1. Tertij & quinti brachium accedentium neruorum series, in musculos internam cubiti sedem occupantes.				
44	1. Tertij nerui ramus radio exporrectus, ac postmodum in internam sedem pollicis, indicis & medij digestus.	54	2.	Vigesimiquinti paris propago, gibbum ossis ilium accedens, & musculis inibi cluniumque cuti ramos offerens. Huc & a subsequentibus paribus ramuli pertinent.	
45	1. Quinti nerui ramus vlnæ attentus, & propagines deriuans interne sedi minimi digiti, & annularis, & medij.	55	2.	Ramus est propaginis 54. insignite, qui hic musculis offertur.	
46	1. Rami illius qui vlnæ attenditur, ac 45 insignitur, propago externe sedi minimi digiti, & annularis, & medij oblata.	56	1. 2.	Dorsalis medullæ terminus absque coniuge, indiuisusque procidens.	
*	1. 2. Sextus in brachium pertinens neruus.	57	1.	Primus femur subiens neruus.	
		58	1.	Primus femoris crurisve nerui ramus cutem accedens.	
47	1. Sexti nerui finis, nō procul a bra	59	1.	Primus cruris nerui portio musculis implicata.	

- 60. 1. Secundus in crus prorepens nervus.
- 61. 1. Secundi cruris nervi ramus secundum internam femoris, & tibiæ sedem ad summum vsque pedem sub cute prorepens.
- 62. 1. Rami 61 insigniti in pedis summum distributio.
- 63. 1. Rami 61 insigniti, notatu dignæ soboles, cuti anteriorem genu sedem ambiæti digestæ.
- 64. 1. Secundi cruris petentis nervi portio, femoris profundiora subintrans.
- 65. 1. Portionis illius quam 64. notauimus ramus facile primarius, ac quinto femur mouenti insertus musculo.
- 66. 1. Tertius in femur pertinens nervus.
- 67. 1. Tertij cruris petentis nervi soboles, in musculos digestæ, pubis ossis foramen occupantes.
- 68. 1. Tertij femoris nervi ramus in cutem exporrectus.
- 69. 1. Tertij femoris nervi portio in alto permanens, & musculis implicata.
- 70. 1. Præcipua modo dictæ portionis soboles, musculo distributa tibiæ mouentium secundo.
- 71. 1. 2. Quartus, idemque crassissimus in femur præcedentium nervus.
- 72. 1. 2. Quarti nervi propago in posterioris femoris sedis cutem magna ex parte diffusa.
- 73. 1. Quarti nervi soboles in musculorum capita deprompte, quorum origo a coxendicis ossis appendicet.
- 74. 1. Quarti nervi ramus, primum quarti tibiæ mouentis musculi portioni a femoris osse principium ducenti oblatum, ac mox in cutem excurrens, quæ inferiori sedi obducitur posterioris regionis femoris, & genu articuli.
- 75. 1. Rami quarti cruris petentis nervi, qui capitibus offeruntur musculorum, ab inferioribus femoris capitibus principium ducentium.
- 76. 1. Quarti nervi in duos crassitie impares ramos diuisio, quam inter humiliora femoris molitur capita.
- 77. 1. Gracilior ac exterior dictæ modo

- 78. 1. Exterioris trunci propago, cutem subiens externæ tibiæ obductam.
- 79. 1. Exterioris trunci propago cuti subtensa, anteriorem tibiæ sedem ambiæti.
- 80. 1. Interior crassiorque truncus magnæ quarti nervi diuisionis.
- 81. 1. Interioris trunci propago cuti tibiæ posterius integenti substrata.
- 82. 1. Propago exterioris trunci, interiori trunco commixta.
- 83. 1. Interioris trunci in pedis humiliori sede distributio.
- 84. 1. Portio rami 78 notati, pedis superiora accedens.
- 85. 1. Portio interioris trunci, quæ cuti exporrigitur, anteriori sedi articuli obductæ, quo talus articulatur.
- 86. Interioris trunci ramus, pedis superiora accedens, sed interim in alto latitans.

TABVLA IV. FIGVRA I.

PRÆSENTI figura cerebrum una cum cerebello, cerebrique exortibus eum in modum delineauimus, quasi a caluaria enudatum in ipsius basi ita conspiceretur, ut appareret, si quis erectus caput in posteriora quam maxime flecteret, sursum retrorsumque oculos acturus. Ut vero characterum index huic chartæ pulchrè adhiberi posset: figuram, ac si altero careret brachio ac crure delineauimus, præcipue quum eadem utrinque sit ratio.

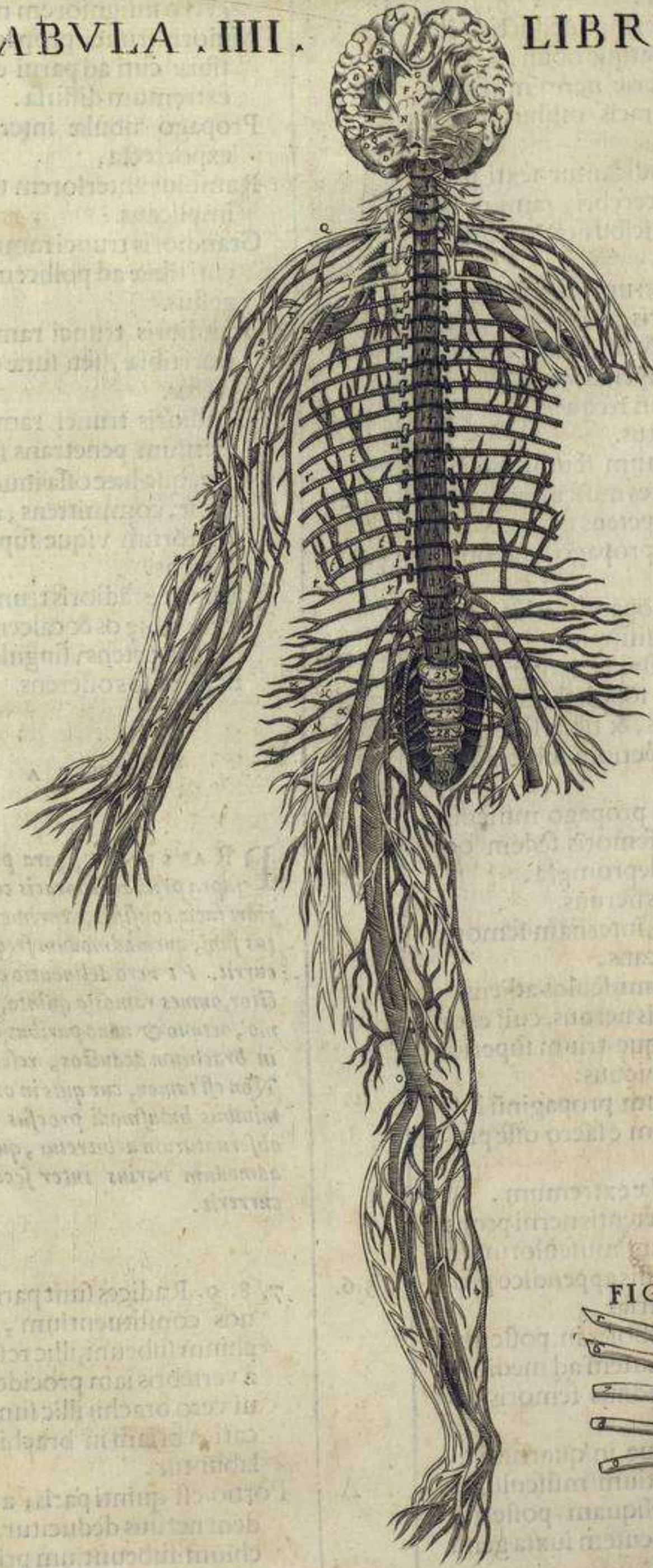
- AB C. Cerebri ex altero latere basis notatur: ac A indicat partem ipsius ad narium summum prominulam, nonnullisque mammillarem processum nuncupatum. B vero cerebri partem insinuat amplum caluariæ sinum subeuntem, qui ad latus sinus consistit, quo glans cerebri pituitam excipiens reponitur. C autem maxime posticam cerebri sedem notat.
- DD Cerebellum.
- E Dexter cerebri processus organo olfactus subministrans.

Nervus

F	Nerui visorij dextri ortus.	X	Secundi nerui portio tertium accedens.
G	Neruum visoriorum coitus.	Y	Ramus secundi caput adiens longioris radium in pronum mouentis muscoli.
	Tunica, in quam visorius neruus exoluitur, degeneratve.	Z	Secundi distributio in duos impares ramos.
I	Secundum neruorum cerebri par.	a	Minor ramus secundum radium cuti ad pollicem vsque exporrectus.
KK	Minor radix tertii paris.	b	Crassior ramus mox in duas propagines diuisus, quarum series in conspicuo est.
L	Crassior radix tertii paris.	c	Tertii nerui soboles in musculos, internam cubiti sedem occupantes digestæ.
M	Quartum par.	d	Tertii ramus radio exporrectus, ac dein pollicis, & indici, & medio furculos offerens.
N	Quinti paris gracilior radix.	ee	Quartus brachij neruus, atque inferius e ramos notat musculus cubitum extendentibus depromptos.
O	Quinti paris insignior radix.		Quarti ramus internam brachii cutem adiens.
P	Membrana, in quam quintum par in auditu organo præcipue exoluitur.	g	Quarti ramus externam & posteriorem brachii accedens cutem.
QR	Maioris quinti paris radices propagines, quorum hæc per cæcum elabitur foramē, illa vero per aliud sibi proprium.	hh	Quarti ramus cuti externæ cubiti digestus.
S	Sextum neruorum par.	i	Quarti præcipua distributio ad ingressum cubiti.
T	Septimum neruorum cerebri par, atque horum neruorum progressus hic non delineari potuerit, vti elegantissime proponuntur secunda neruorum figura.	kk	Quarti ramus radio exporrectus, & externæ sedi pollicis, indici, & medij soboles deferens.
V	Dorsalis medullæ ex cerebri basis medio initium.	ll	Quarti ramus vlnæ exporrectus, & musculus ab externa ipsius sede initium ducentibus ramulos exhibens, ac ante brachiale cessans.
o	Dorsalis medullæ sedes qua caluariam egreditur.	m	Quintus brachii neruus.
1.2.	&c. Numeri characteres septem ceruicis, duodecim thoracis, quinque lumborum, & sex sacri ossis indicant vertebrae, atque adeo triginta neruorum a dorsali medulla profilientium paria, quorum seriem quam potui accuratissime expressi.	n	Quinti nerui series in musculos ab interno brachij ossis tubere pronatos.
P	Septi transversus dexter neruus, quem citra aliam characterum operam ex quarti, quinti & sexti parium propaginibus efformari conspicis.	oo	Quinti nerui ramus vlnæ exporrectus, & internæ sedi parui digiti, & annularis, aliquando & medij ramulos dispergens.
Q	Neruus a quinto pari cuti summum humerum inuestiēti, & dein musculo brachium mouenti præcipue distributus.	p	Dicti modo rami soboles in externam manus sedem reflexæ, ac externæ parui digiti sedi, & annularis, & medij furculos dispensans.
R	Primus brachij neruus, ipsiusque propaginee hic in cutem excurrentes.	qq	Sextus brachii neruus, ipsiusque sub cute tantum ducta series. Quis vero brachij neruorum sit exortus, principiorumque plexus, absque notis prompte dignoscitur.
S	Secundus brachii neruus, ipsiusque in anteriorem cubitum flectentium musculum soboles.		
T	Tertius brachii neruus, ipsiusque propago cuti anteriorem brachii sedem intuenti oblata.		
V	Tertii nerui propago ad posteriorem musculum cubitum flectentium.		

TABVLA . III .

LIBRI . VII .

[Faint, mirrored text from the reverse side of the page, likely bleed-through from the other side of the leaf.]

rrr Nerui sunt intercostales, illic præcisi, qua cum costis unum sum reflectuntur.

ff Rami in posteriora deducti, hic etiam nudi atque obuij.

tt Huiusmodi serie nerui musculos adeunt thoracis ossibus infra-tos.

uu Propagines indicantur sexti paris neruorum cerebri, ramum costarum radicibus exporrectum augentes.

xx Propagines neruorum ex lumborum vertebra exilientium, quæ abdominis, & huius sedis musculis, & cuti dispensantur.

y Neruulus testem frequenter petens, hicque resectus.

z Propagines sextum femur mouentium adeuntes musculum.

o Primus femur petens neruus.

o Primi nerui propago cuti oblata.

β Primi nerui propago altius inter musculos absumpta.

γ Secundus femur petens neruus.

δδ Secundi nerui soboles per internam femoris, & tibiæ sedem ad pedis vsq; superiora sub cute excurrens.

ε Secundi nerui propago musculis anteriorem femoris sedem occupantibus deprompta.

ζ Tertius femoris neruus.

η Tertij propago, internam femoris cutem implicans.

θ Tertij propago musculos adiens.

ιι Quartus femoris neruus, cui^o exortus æque, atque trium superiorum est conspicuus.

κκ Series anteriorum propaginū inferiorum parium e sacro osse prodeuntium.

λ Dorsalis medullæ extremum.

μ Quartus femur petentis nerui propagines, ad capita musculorum a proxendis ossis appendice prodeuntium sparsæ.

ν Quartus nerui soboles in posteriorem femoris cutem ad medium vsque longitudinis femoris excurrens.

ξ Propago præcipue in quartum tibiæ mouentium musculum, ac dein in reliquam posteriorem femoris cutem iuxta genu digesta.

ο Soboles in musculos ab inferioribus femoris capitibus pronatos.

πρ Quartus nerui in duos truncos distributio. ac τ quidem minorē, ρ vero insigniorem notat.

σ Minoris trunci propago, externæ tibiæ cuti ad parui digiti vsque extremum diffusa.

τ Propago fibulæ inter musculos exporrecta.

υ Ramulus anteriorem tibiæ cutem implicans.

φφ Grandioris trunci ramus, internæ cuti tibiæ ad pollicem vsque digestus.

χ Grandioris trunci ramus, posteriori tibiæ, seu suræ cuti exporrectus.

↓ Grandioris trunci ramus, ligamentum penetrans fibulam tibiæ, qua hæc ossa inuicem dehiscent, committens, ac dein ad digitorum vsque superiora excurrens.

• Præcipua grādiore trunci portio, inter tibiæ os & calcem pedis inferiora petens, singulisque digitis furculos offerens.

FIGURA II.

PRÆSENTI figura plexum, qui supra primam thoracis costam anteriori facie consistit, exprimere ita conatus sum, quemadmodum frequentius occurrit. Ut vero delineatio esset conspectior, omnes ramos a quinto, sexto, septimo, octauo & nono paribus, alio quam in brachium deductos, resectos finxi. Non est tamen, cur quis in omnibus hominibus huiusmodi prorsus plexum se obseruaturum arbitretur, quum is mihi admodum varius inter secundum occurreret.

5.6. 7. 8. 9. Radices sunt parium neruos constituentium, qui brachium subeunt, illic resectæ, qua a vertebra iam procidere. Nerui vero brachij illic sunt abtruncati, ubi iam in brachium prolabuntur.

A Portio est quinti paris, a qua tandem neruus deducitur, qui brachium subeuntium primus numeratur.

B Secundus neruus.

C Tertius neruus.

DD Quar-

DD

Quartus nervus, qui hic ex posteriori sede prodit congressus quinti paris & sexti, portionemque assumit ex posteriori sede congressus septimi paris, ac deinde sub octavi paris nonique congressu prorepens, etiam ramum E insignitum ab illo progressu, ita atque hic expressimus, assumit. A quibus vero commixtionibus, congressibus

E

F
G

ve reliqui nervi prodeant, etiam absque characterum opera notum est, modo illis, qua brachium petunt, vnum adhibeam characterem.

Quintus brachium petens nervus.
Sextus brachium petens nervus.
Verum vt hunc plexum adhuc accuratius obserues, non pigeat septimam nervorum figuram intueri.

LIBRI SEPTIMI ET VLTIMI FINIS.

Registrum.

a b c A B C D E F G H I K L M N O P Q R
S T V X Y Z Aa Bb Cc Dd Ee.

Omnes sunt terni præter c, & Ee quaterni.

VENETIIS, APVD DIVNTAS.
MDCVII.

Quibusdam...
Venerabili...
acutissime...
sepius...
innocentia

Quibusdam...
non...
quod...
nomine...
sed...
que...
tamquam...
pro...
sunt...
communi...

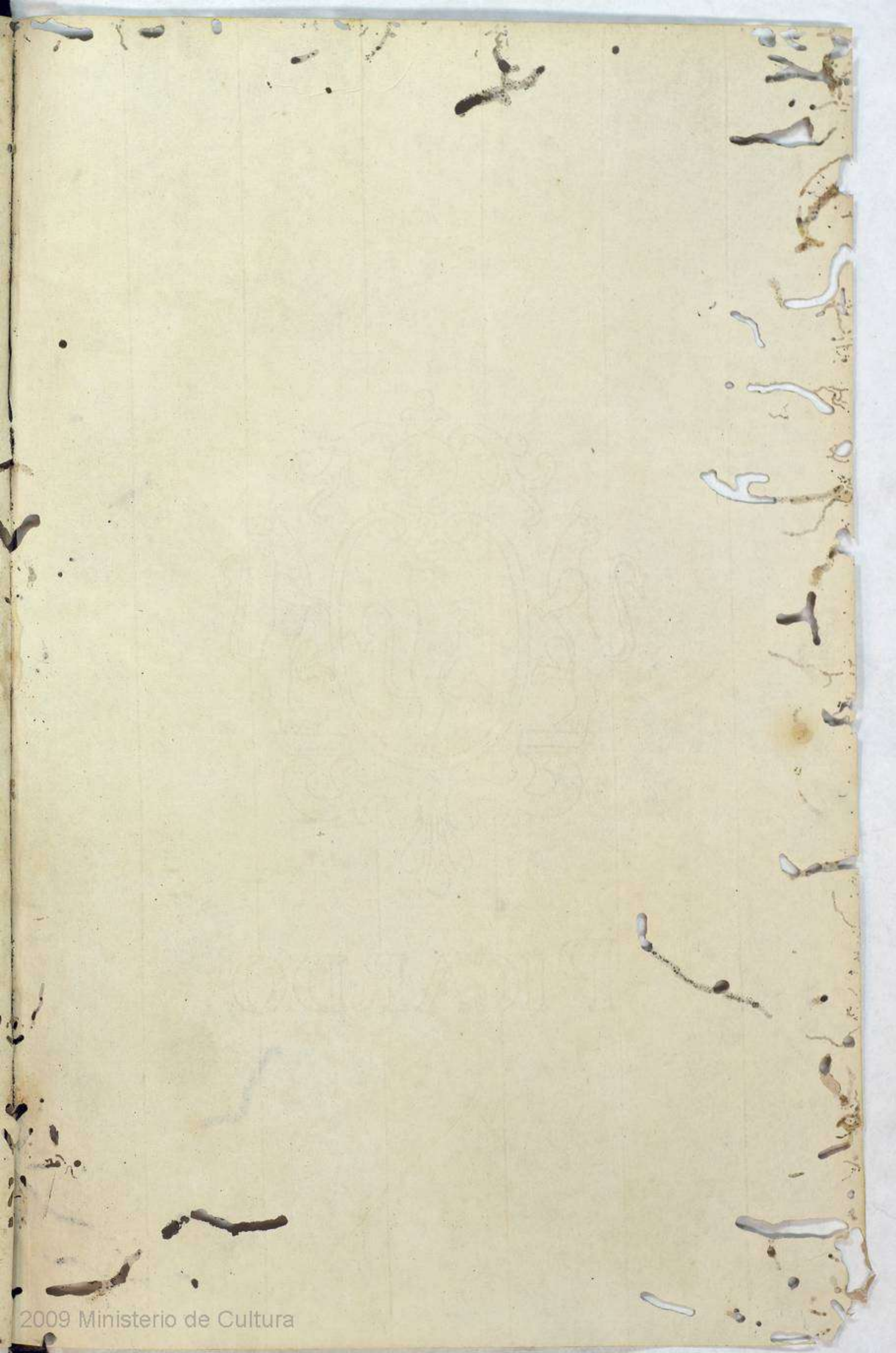
LIBRI SEPTIMI ET VLTIMI FINIS.

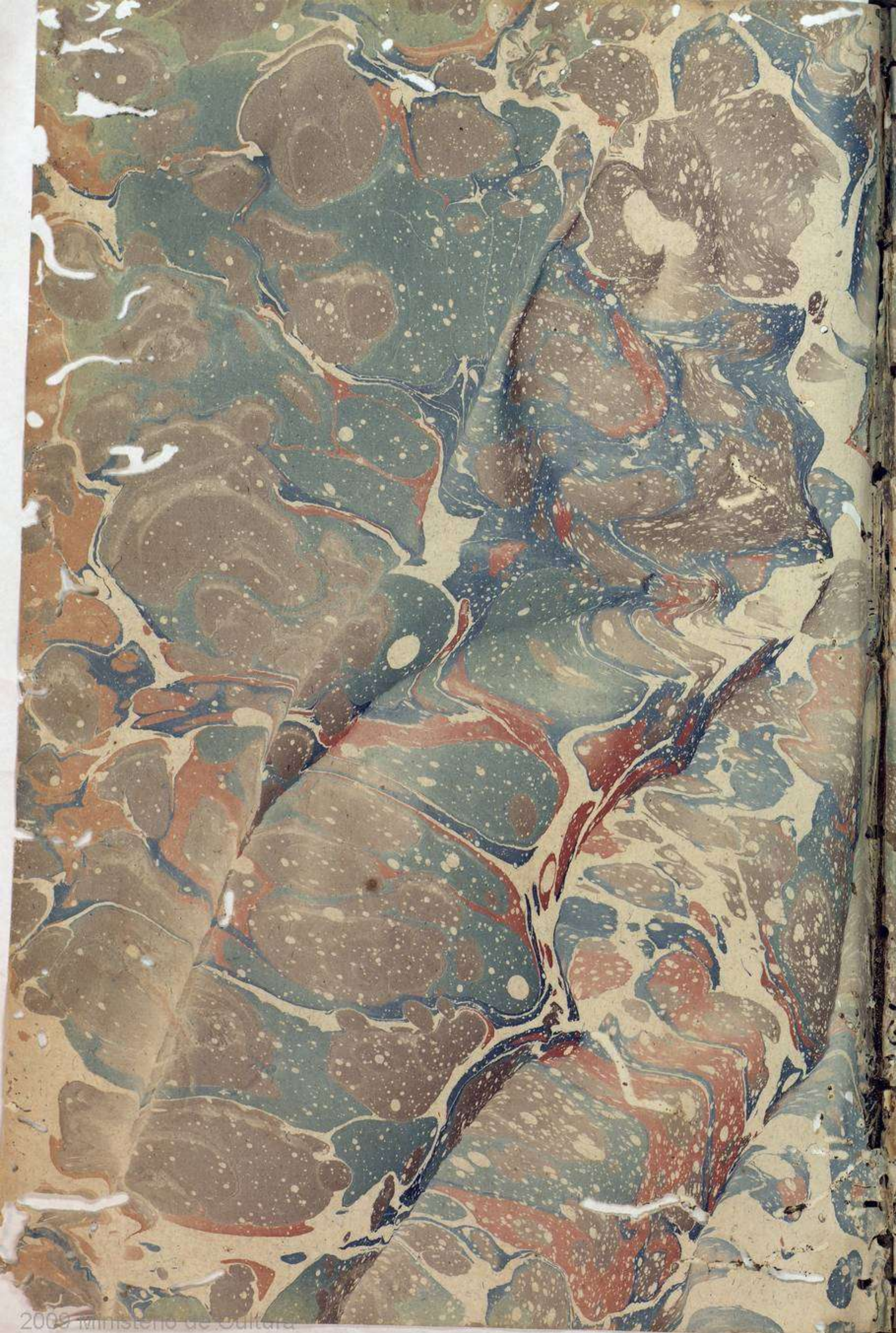
Registrum.

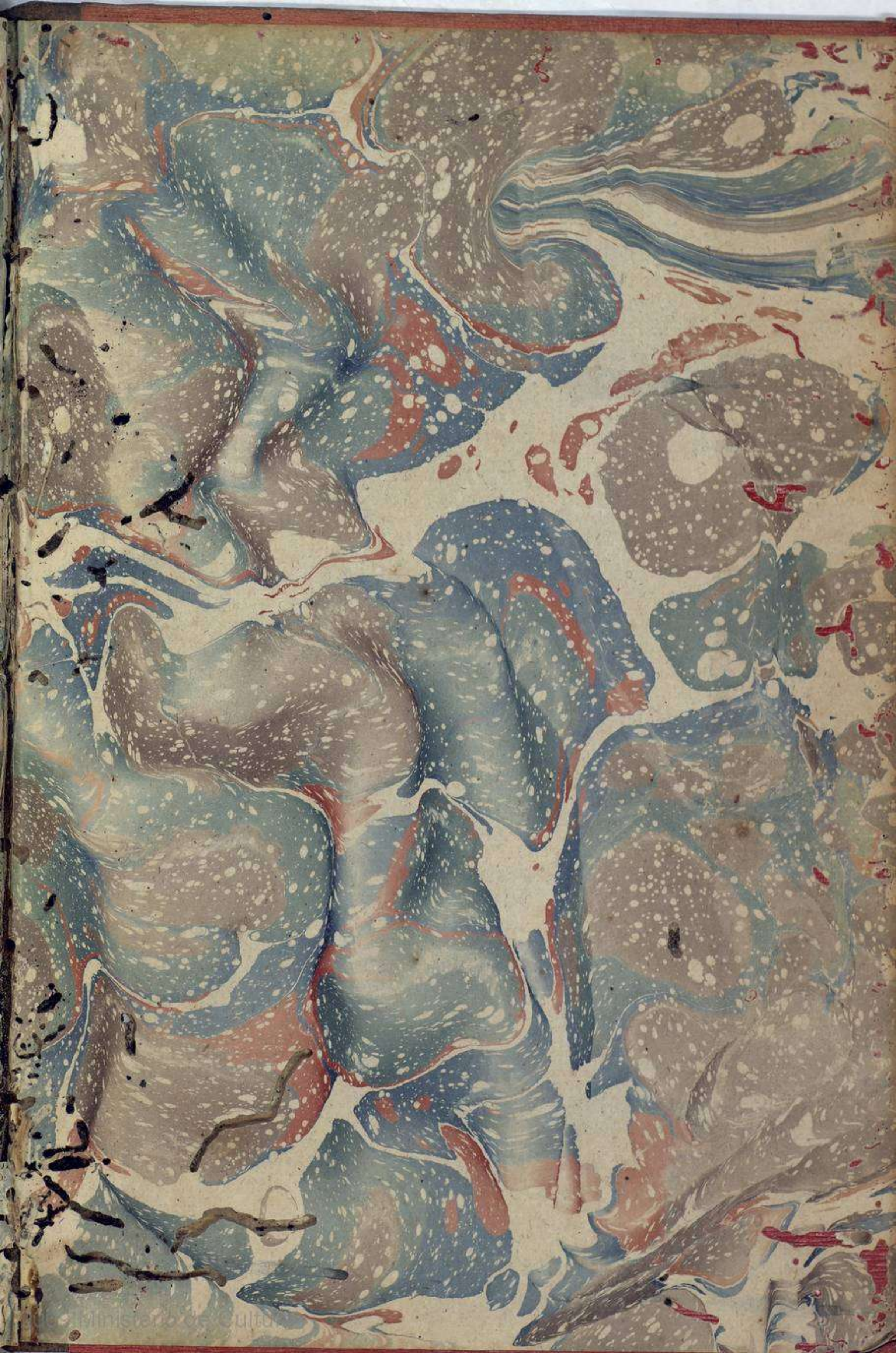
P. A B C D E F G H I K L M N O P Q R
S T V X Y Z A a B b C c D d E e
Omnes sunt... c. & E e quoniam.

VENETIS, A P A P A D I V I N T A S.
M R G V I I

VALVERDE

ANATOMIA

RA-181

VAL